

**T.C.
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI**

SERİK (ANTALYA) AĞZI

Yüksek Lisans Tezi

Ramazan BÖLÜK

**Danışman
Doç. Dr. Mehmet Dursun ERDEM**

Erzincan 2011

EK 3: TEZ KABUL TUTANAĞI

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu çalışma, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak Kabul edilmiştir.

Başkan/Jüri: Prof. Dr. Mukim SAĞIR

Danışman/Jüri: Doç. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Jüri: Doç. Dr. Ercan ALKAYA

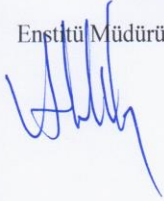

Yukarıdaki imzalar, adı geçen öğretim üyelerine aittir.

04/07/2011

Doç. Dr. Adem BAŞIBÜYÜK

Enstitü Müdürü

Özet

1940'lı yıllardan sonra yerli araştırmacıların yoğun olarak sahaya girmesiyle ağız çalışmaları hız kazanmıştır. Ancak Türkiye Türkçesi ağızları içerisinde araştırma yapılmamış birçok alan vardır. Detaylı olarak incelenemeyen bakir sayılabilecek alanlardan birisi de Antalya'dır. Bazı ilçeleri hakkında yüksek lisans tezleri yapılmış olsa da henüz tam bir çalışma yapılmamıştır. Bu bağlamda hakkında müstakil bir çalışma yapılmayan Serik'in ağız incelenmeye karar verildi.

Çalışma kapsamında Antalya'nın 19 ilçesinden biri olan Serik'in ilçe merkezi ile belde ve köylerinden 60'ın üzerinde derleme yapılmıştır. Daha sonra bu derlemeler Ahmet Bican Ercilasun'un teklif ettiği ve Türk Dil Kurumu'nun da benimsediği transkripsiyon işaretleri esas alınarak deşifre edilmiştir.

Çalışma "Giriş", "Ses Bilgisi", "Sonuç", "Metinler" ve "Bibliyografya" bölümlerinden oluşmaktadır. İlk bölümde Serik'in tarihi, coğrafyası, iklimi, nüfusu ve iktisadi yapısı gibi ilçenin ağız yapısını etkileyebilecek bilgilere yer verilmiştir. İkinci bölümde de Prof. Dr. Mehmet Aydın'ın "Aybastı Ağız" adlı çalışması esas alınarak ayrıntılı ses bilgisi incelemesi yapılmıştır. "Sonuç" bölümünde Serik ağızının Türkiye Türkçesi ağızlarındaki konumunu tespit edecek sonuçlar ortaya konmuş ve bulgular maddeler hâlinde verilmiştir. "Metinler" bölümünde deşifre edilen metinler köy/belde/mahalle isimleri alfabetik sıralanacak şekilde sunulmuştur. "Bibliyografya" bölümünde de çalışmada faydalanılan kaynaklar alfabetik liste hâlinde verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Serik, Türkiye Türkçesi ağızları, Türk dili, Ağız, Ses bilgisi.

Abstract

Dialect studies have intensive efforts after the 1940s with the introduction of local researchers in the field. However, there are many areas of research in Turkey Turkish Dialects. One of the areas considered in detail unsearched is Antalya. Some districts have been constructed on the master's theses in the full study has been conducted yet. In this context, an independent study about the decision was made without examining the dialect of Serik.

Working within the scope of which is one of Antalya's Serik district of 19 towns and villages in the district with the center of the assembly was over 60. Later, these assemblies Ahmet Bican Ercilasun's proposed and adopted by the Turkish Language Association has been deciphered on the basis of transcription signals.

Content of this study are "Introduction", "Phonetics", "Conclusion", "Texts" and "Bibliography" sections. Date of the first part of Serik, geography, climate, population and economic structure of the country, such as dry dialect can affect the structure of the information given. In the second part, "Aybastı Dialect" of Prof. Dr. Mehmet Aydın review of his work was based on the detailed sound information. In "Conclusion" section of the dialect of Serik results to detect the position set forth in their dialects in Turkey Turkish dialects and the findings are itemized. "Texts" at the deciphered texts of the village/town names that are sorted alphabetically. In "Bibliography" section of the study are listed hereafter cited alphabetically.

Key Words: Serik, Turkey Turkish dialects, Research on local dialect, Dialect.

İçindekiler

İçindekiler.....	III
ÖN SÖZ.....	XXII
KISALTMA İŞARETLERİ	XXIV
ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ	XXVI
I. GİRİŞ	1
A. BÖLGENİN COĞRAFYASI	1
1. İlçenin Yeri	1
2. İklim.....	1
3. Bitki Örtüsü.....	2
4. Nüfus ve Yerleşme.....	3
5. Eğitim.....	4
6. İktisadi Yapı.....	5
B. TARİH	8
1. Serik Adının Kaynağı.....	8
2. Eski Çağdan Bugüne Serik	8
C. GELENEK VE GÖRENEKLER	11
D. DAHA ÖNCE YAPILMIŞ AĞIZ ARAŞTIRMALARINDA BÖLGENİN YERİ	13
II. SES BİLGİSİ	18
A. ÜNLÜLER.....	18
1. Ünlü Çeşitleri	18
a) /a/ Ünlüsü ve Çeşitleri	18
b) /e/ Ünlüsü ve Çeşitleri.....	19
c) /ı/ Ünlüsü ve Çeşitleri.....	22

d) /i/ Ünlüsü ve Çeşitleri	23
e) /o/ Ünlüsü ve Çeşitleri	24
f) /ö/ Ünlüsü ve Çeşitleri	25
g) /u/ Ünlüsü ve Çeşitleri	25
2. Ünlülerde Uzunluk Kısalık	27
a) Uzun /a/ Ünlüsü: /ā/	28
b) Uzun /e/ Ünlüsü: /ē/	29
c) Uzun /o/ Ünlüsü: /ō/	30
d) Uzun /ö/ünlüsü : /ō̄/	31
e) Uzun /ı/ ünlüsü: /ī/	31
f) Uzun /i/ ünlüsü: /ī̄/	32
g) Aslında Uzun Olan Ünlülerin Normalleşmesi	32
h) Aslında Normal Uzunlukta Olan Ünlülerin Kısalması	32
i) Hece Kaynaşmasıyla Oluşan Uzun Ünlüler	34
i) Ünsüz Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlüler	34
3. İkiz Ünlüler	35
a) Yükselen İkiz Ünlüler	35
b) Eşit İkiz Ünsüzler	35
c) Alçalan İkiz Ünlüler	36
4. Ünlü Uyumları ve Ünlü Benzeşmeleri	36
a) Önlük-Artlık Uyumu	37
(1) Alıntı Kelimelerde Önlük-Artlık Ünlü Uyumu	37
(2)Yazı Dilinde Uyuma Girmeyen Unsurların Serik Ağzındaki Durumu	38

(3) Önlük-Artlık Uyumunun Bozulması.....	39
(4) Kökte Ünlü Değişmesine Dayanan Önlük-Artlık Uyumuna	41
b) Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna	41
(1) Düzlük-Yuvarlaklık Uyumunun Bozulması	42
c) Genişlik-Darlık Uyumuna.....	43
5. Ünlü Değişimleri.....	44
a) Art Ünlülerin Önlüleşmesi	44
b) Ön Ünlülerin Artlaşması	45
c) Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması	47
d) Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi	49
e) Geniş Ünlülerin Daralması.....	52
f) Dar Ünlülerin Genişlemesi	54
6. Ünlülerde Düşme ve Türeme	56
a) Ünlü Düşmesi.....	56
b) Ünlü Türemesi.....	57
B. ÜNSÜZLER.....	59
1. Ünsüz Çeşitleri	59
2. Ünlü-Ünsüz Uyumunun Bozulması	63
3. Ünsüz Değişimleri.....	63
a) Ünsüzlerde Ötümlüleşme	63
(1) Kelime Başında Ötümlüleşme	63
Karakteristik olan değişimler	63
/t/->/d/- değişimi:	63
/p/->/b/- değişimi:	64

/k/->/g/- değişimi:	64
/k/->/g/- değişimi:	64
/k/->/g/- değişimi:	64
/k/->/g/- değişimi:	64
/s/->/z/- değişimi:	64
Karakteristik olmayan değişimler	65
/k/->/g/- değişimi:	65
/k/->/g/- değişimi:	65
(2) Kelime Ortasında Ötümlüleşme	65
Karakteristik olan değişimler	65
-/p/->/b/- değişimi:	65
-/k/->/g/- değişimi:	65
-/k/->/g/- değişimi:	65
-/k/->/g/- değişimi:	65
-/ç/->/c/- değişimi:	66
-/t/->/d/- değişimi:	66
-/f/->/v/- değişimi:	66
Karakteristik olmayan değişimler	66
-/f/->/l/- değişimi:	66
-/h/->/v/- değişimi:	66
-/h/->/y/- değişimi:	66
-/k/->/v/-, [v] değişimi:	67
-/k/->/y/- değişimi:	67

-/k/->-/y/- değişimi:.....	67
-/ř/->-/j/- değişimi:.....	67
-/t/->-/l/- değişimi:	67
-/s/->-/z/- değişimi:	67
(3) Kelime Sonunda Ötümlüleşme	67
Karakteristik olan değişimler	67
-/p/>-/b/ değişimi:	67
-/k/>-/ğ/ değişimi:	67
-/k/>-/g/ değişimi:	67
-/k/>-/g/ değişimi:	67
-/t/>-/d/ değişimi:	68
Karakteristik olmayan değişimler	68
-/h/>-/y/ değişimi:	68
-/k/>-/g/ değişimi:	68
-/k/>-[ñ] değişimi:.....	68
-/s/>-/z/ değişimi:.....	68
b) Ötümsüzleşme	68
(1) Kelime Başında Ötümsüzleşme	68
Karakteristik olan değişimler	68
/d/->/t/- değişimi:	68
/b/->/p/- değişimi:	69
/g/->/k/- değişimi:	69
Karakteristik olmayan değişimler:.....	69

/ğ/->/k/-, /k/- değişimi:	69
/n/->/h/- değişimi:	69
/v/->/f/- değişimi:	69
/v/->/h/- değişimi:	69
/z/->/s/- değişimi:	69
/y/->/ç/- değişimi:	69
/y/->/h/- değişimi:	69
/y/->/ř/- değişimi:	69
/y/->[T]- değişimi:	69
(2) Kelime Ortasında Ötümsüzleşme	69
Karakteristik olan değişimler	69
-/b/->-/p/-, -[P]- değişimi:	70
-/c/->-/ç/- değişimi:	70
-/d/->-/t/- değişimi:	70
-/v/->-/f/- değişimi:	70
-/z/->-/s/- değişimi:	70
Karakteristik olmayan değişimler	70
-/j/->-/ç/- değişimi:	70
-/l/->-[T]- değişimi:	70
-/r/->-/t/- değişimi:	70
-/y/->-/ř/- değişimi:	70
(3) Kelime Sonunda Ötümsüzleşme	70
-/j/>-/ř/ değişimi:	70

-/r/>/-k/ değişimi:	71
-/z/>/-ř/ değişimi:	71
c) Sızıcılaşma	71
(1) Kelime Başında Sızıcılaşma.....	71
/ç/->/ř/- değişimi:	71
/d/->/l/- değişimi:	71
/k/->/h/- değişimi:	71
/l/->/n/- değişimi:	71
/m/->/v/- değişimi:	71
/n/->/h/- değişimi:	71
/n/->/l/-, [l]- değişimi:	71
(2) Kelime Ortasında Sızıcılaşma.....	71
Karakteristik olan değişimler	71
-/ç/->/ř/- değişimi:	71
-/g/->/y/- değişimi:.....	71
-/k/->/h/- değişimi:.....	72
-/k/->/y/- değişimi:.....	72
-/l/->/n/- değişimi:.....	72
-[l]->/n/- değişimi:	72
Karakteristik olmayan değişimler	72
-/b/->/v/- değişimi:.....	72
-/c/->/j/- değişimi:.....	72
-/c/->/ř/- değişimi:	72

-/c/->-/z/- değişimi:	72
-/ç/->-/s/- değişimi:	73
-/d/->-/l/- değişimi:	73
-/d/->-/y/- değişimi:	73
-/g/->-/v/- değişimi:	73
-/ğ/->-/y/- değişimi:	73
-/ğ/->-/y/- değişimi:	73
-/k/-, -/k/->-/f/- değişimi:	73
-/k/->-/v/- değişimi:	73
-/k/->-/h/- değişimi:	73
-/k/->-/h/- değişimi:	73
-/k/->-/ř/- değişimi:	73
-/k/->-/v/- değişimi:	73
-/n/->-/y/- değişimi:	73
-/n/->-/l/- değişimi:	73
-/n/->-/l/- değişimi:	73
-/n/->-/v/- değişimi:	73
-/t/->-/l/- değişimi:	73
-/t/->-/s/- değişimi:	73
(3) Kelime Sonunda Sızıcılaşma	73
Karakteristik olan değişimler	73
-/ç/>-/s/ değişimi:	74
-/ç/>-/ř/, -[ř] değişimi:	74

-/k̄/>-/h/ değişimi:	74
Karakteristik olmayan değişimler:	74
-/k/>-/h/ değişimi:	74
d) Sürekli nszler Arasındaki Değişimler:	74
(1) Kelime Başında Sürekli nszler Arasındaki Değişimler.....	74
Karakteristik olan değişimler	74
/f/->/h/- değişimi:	74
/r/->[l]-, /l/- değişimi:	74
/s/->/z/- değişimi:	74
/ř/->/h/- değişimi:	75
/v/->/m/- değişimi:	75
Karakteristik olmayan değişimler	75
/l/->/n/- değişimi:	75
/m/->/v/- değişimi:	75
/n/->/h/- değişimi:	75
/n/->[l]-, /l/- değişimi:	75
/n/->/m/- değişimi:	75
/v/->/f/- değişimi:	75
/y/->/l/- değişimi:	75
/y/->/ř/- değişimi:	75
/y/->/z/- değişimi:	75
/z/->/s/- değişimi:	75
(2) Kelime Ortasında Sürekli nszler Arasındaki Değişimler.....	75

Karakteristik olan değişimler	75
-/f/->-/v/- değişimi:	75
-/h/->-/f/-, -/F/- değişimi:	76
-/h/->-/y/- değişimi:	76
-/l/->-/n/- değişimi:	76
-/n/->-/m/- değişimi:	76
-/n/->-[ñ]- değişimi:	76
-/r/->-/l/-, -/l/- değişimi:	77
-/r/->-/y/- değişimi:	77
-/v/->-/f/-, -/F/- değişimi:	77
-/z/->-/s/- değişimi:	77
Karakteristik olmayan değişimler	77
-/f/->-/h/- değişimi:	77
-/f/->-/l/- değişimi:	77
-/h/->-/v/- değişimi:	77
-/l/->-/r/- değişimi:	77
-/l/->-/s/- değişimi:	77
-/m/->-/n/- değişimi:	77
-[ñ]->-/m/- değişimi:	77
-[ñ]->-/y/- değişimi:	78
-/n/->-/l/- değişimi:	78
-/n/->-/v/- değişimi:	78
-/n/->-/y/- değişimi:	78

-/r/->-/v/- değişimi:	78
-/r/->-/n/- değişimi:	78
-/s/->-/z/- değişimi:	78
-/ř/->-/j/- değişimi:	78
-/ř/->-/s/- değişimi:	78
-/v/->-/m/- değişimi:	78
-/v/->-/y/- değişimi:	78
(3) Kelime Sonunda Sürekli nszler Arasındaki Değişimler.....	78
Karakteristik olan değişimler	78
-/n/>-/m/ değişimi:	78
-/n/>-[ñ] değişimi:	78
-/z/>-/s/ değişimi:	79
Karakteristik olmayan değişimler:	79
-/h/>-/y/ değişimi:	79
-/j/>-/ř/ değişimi:	79
-/l/>-/r/ değişimi:	79
-/m/>-/n/ değişimi:	79
-/r/>-/n/ değişimi:	79
-/r/>-/y/ değişimi:	79
-/s/>-/z/ değişimi:	79
-/ř/>-/s/ değişimi:	79
-/v/>-/f/, -[F] değişimi:	79
-/v/>-/y/ değişimi:	79

-/z/ > -/ʒ/ değişimi:	79
-/z/ > -/y/ değişimi:	79
-/y/ > -/h/ değişimi:	79
-/y/ > -/n/ değişimi:	79
-/y/ > -/v/ değişimi:	79
e) Süreklileşme	80
Karakteristik olan değişimler:	80
/ç/ > /ş/ değişimi:	80
/g/, /ğ/ > /y/ değişimi:	80
/k/ > /h/ değişimi:	80
Karakteristik olmayan değişimler:	80
/b/ > /m/ değişimi:	80
/c/ > /ş/ değişimi:	80
/c/ > /j/ değişimi:	81
/c/ > /r/ değişimi:	81
/c/ > /z/ değişimi:	81
/ç/ > /s/ değişimi:	81
/d/ > /l/ değişimi:	81
/d/ > /r/ değişimi:	81
/d/ > /y/ değişimi:	81
/g/, /ğ/ > /v/ değişimi:	81
/g/ > [ñ] değişimi:	81
/k/ > /f/ değişimi:	81

/k/>/v/ değişimi:	81
/k/>/h/ değişimi:	81
/k/>/h/ değişimi:	81
/k/,/k/>/y/ değişimi:	81
/k/>/ř/ değişimi:	81
/k/>[ñ] değişimi:	81
/k/>[v] değişimi:	81
/p/>/h/ değişimi:	81
/t/>/l/ değişimi:	81
/t/>/s/ değişimi:	81
f) Sreksizleşme:	82
/f/>/p/ değişimi:	82
/h/>/k/ değişimi:	82
/h/>/t/ değişimi:	82
/j/>/c/ değişimi:	82
/j/>/ç/ değişimi:	82
/l/>/t,[T] değişimi:	82
/m/>/b/ değişimi:	82
/n/>/d/ değişimi:	82
/r/>/k/ değişimi:	82
/r/>/t/ değişimi:	82
/ř/>/ç/ değişimi:	82
/v/>/b/ değişimi:	82

/z/>/c/ değişimi:	82
/y/>/ç/ değişimi:	82
/y/>[T] değişimi:	82
g) Süreksiz nszler Arasındaki Değişimler	83
Karakteristik olan değişimler	83
/g/->/g/- değişimi:	83
/k/->/k/- değişimi:	83
-/k/->/k/- değişimi:	83
-/k/>/k/ değişimi:	83
Karakteristik olmayan değişimler:	83
/g/->/g/- değişimi:	83
-/g/->/g/- değişimi:	83
-/g/->/d/- değişimi:	83
/g/->/k/- değişimi:	83
-/g/->/k/- değişimi:	83
/g/->/g/- değişimi:	83
-/g/->/k/- değişimi:	83
/k/->/t/- değişimi:	83
/k/>/t/ değişimi:	83
/t/>/k/ değişimi:	84
4. Kelime İçinde nsz Benzeşmesi	84
a) İlerleyici Benzeşme	84
Karakteristik olan değişimler:	84

-ly->-ll- benzeşmesi:	84
-nl->-nn- benzeşmesi:	84
-şy->-şş- benzeşmesi:	85
Karakteristik olmayan değişimler:	85
-çc->-çç- benzeşmesi:	85
-kr->-kk- benzeşmesi:	85
b) Gerileyici Benzeşme	85
Karakteristik olan değişimler:	85
-rl->-ll- benzeşmesi:	85
-zs->-ss- benzeşmesi:	85
Karakteristik olmayan değişimler:	85
-çs->-ss- benzeşmesi:	85
-cz->-zz- benzeşmesi:	85
-gn->-nn- benzeşmesi:	86
-hç->-çç- benzeşmesi:	86
-hk->-kk- benzeşmesi:	86
-ht->-tt- benzeşmesi:	86
-kş->-şş- benzeşmesi:	86
-ls->-ss- benzeşmesi:	86
-ns->-ss- benzeşmesi:	86
-ny->-yy- benzeşmesi:	86
-şç->-çç- benzeşmesi:	86
-şs->-ss- benzeşmesi:	86

-ts->-ss- benzeşmesi:.....	86
-zç->-çç- benzeşmesi:	86
5. Benzeşmezlik	86
6. Ünsüz İkizleşmesi	87
7. İkiz Ünsüzlerin Tekleşmesi.....	87
8. Ünsüz Düşmesi	88
a) Kelime Başında Ünsüz Düşmesi	88
b) Kelime Ortasında Ünsüz Düşmesi	88
-/b/- düşmesi:	88
-/c/- düşmesi:	88
-/f/- düşmesi:	88
-/g/- düşmesi:	88
-/ğ/- düşmesi:	89
-/h/- düşmesi:	89
-/k/- düşmesi:	89
-/k/- düşmesi:	89
-/l/- düşmesi:	89
-/l/- düşmesi:	89
-/m/- düşmesi:	89
-/n/- düşmesi:	89
-[ñ]- düşmesi:	89
-/r/- düşmesi:	89
-/s/- düşmesi:	90
-/t/- düşmesi:	90

-/v/- düşmesi:	90
-[v̆]- düşmesi:	90
-/y/- düşmesi:	90
-/z/- düşmesi:	90
c) Kelime Sonunda Ünsüz Düşmesi:	90
-/f/ düşmesi:	90
-/g/ düşmesi:	90
-/ğ/ düşmesi:	90
-/h/ düşmesi:	90
-/k/ düşmesi:	91
-/k̆/ düşmesi:	91
-/l/ düşmesi:	91
-[l̆] düşmesi:	91
-/n/ düşmesi:	91
-/r/ düşmesi:	91
-/t/ düşmesi:	91
-[v̆] düşmesi:	91
-/y/ düşmesi:	91
-/z/ düşmesi:	91
9. Ünsüz Türemesi	91
a) Kelime Başında Ünsüz Türemesi	92
/h/- türemesi:	92
/y/- türemesi:	92

b) Kelime Ortasında Ünsüz Türemesi	92
-/c/- türemesi:.....	92
-/ç/- türemesi:.....	92
-/ğ/- türemesi:.....	92
-/k/- türemesi:.....	92
-[l]- türemesi:.....	92
-/m/- türemesi:	92
-/n/- türemesi:.....	92
-[ñ]- türemesi:.....	92
-/p/- türemesi:.....	92
-/r/- türemesi:	92
-/ş/- türemesi:.....	92
-/t/- türemesi:	93
-/v/- türemesi:.....	93
-/y/- türemesi:.....	93
c) Kelime Sonunda Ünsüz Türemesi.....	93
-/ç/ türemesi:	93
-/g/ türemesi:.....	93
-/k/ türemesi:.....	93
-/k̄/ türemesi:.....	93
-/m/ türemesi:.....	93
-/n/ türemesi:.....	94
-[ñ] türemesi:	94

-/y/ türemesi:	94
10. Göçüşme.....	94
11. Hece Kaynaşması.....	96
12. Hece Düşmesi	96
13. Kelime ve Cümle Vurgusu.....	97
III. SONUÇ	101
IV. METİNLER.....	104
METİNLERLE İLGİLİ NOTLAR	105
V. BİBLİYOGRAFYA	443

ÖN SÖZ

Ağız araştırmalarının önemi, yaşayan dil üzerinde yapılması ve konuşurlarına bağlı olması sebebiyle çok büyüktür. Çünkü araştırmacıların sayısı artarken - teknolojik gelişmeler de dikkate alındığında- konuşulan dil her geçen gün kaybolmakta, kaynak kişiler azalmakta ve sonuç olarak o dilin varyantları niteliğindeki ağızlara ait farklı biçimler toprak altına gitmektedir. Ayrıca dilin zenginliğinin ortaya koyulmasında ve karanlıkta kalan bazı hususların aydınlatılmasında ağız araştırmaları önemli bir yer tutar.

XX. yüzyıl başlarına kadar yabancı araştırmacıların çalışmalarını gördüğümüz Türkiye Türkçesi ağızları ile ilgili olarak, 1940'lı yıllarda yerli araştırmacıların da sahaya girdiklerini görmekteyiz. Bundan dolayı bu tarihten itibaren ağızlar üzerine yapılan çalışmalar kayda değerdir. Ancak derlenmeyen birçok bölge vardır. Bunlardan biri de Antalya ve yöresidir. Bölge ile ilgili olarak yapılan çalışmalar bitirme tezlerinden öteye gitmemiştir. Serik ilçesini de içine alan bir çalışmayı Mehmet Balcı 1966 yılında bitirme tezi olarak hazırlamıştır. Ancak bu ve benzeri bitirme tezlerinin birçoğunun sadece isimleri günümüze ulaşabilmiştir.

Çalışma kapsamında Antalya iline bağlı Serik'in dil malzemesini ortaya koymayı amaç edindik. Bunun için dar saha yöntemi ile idari yapılanmayı da göz önüne alarak ilçe merkezi ile bütün belde ve köylerden derlemeler yaptık. Derlemelerin yanı sıra soruşturma ve anket yöntemini de kullandık. Derlemelerde ağız yapısını daha doğru tespit edebilmek için genellikle 60 yaş üzeri okuma-yazma bilmeyen, bölgeden uzun süre ayrı kalmamış ve yörenin ağız yapısını en iyi yansıtabilecek bayanlar tercih edilmiştir. Bazı köylerde ise erkek kaynak kişilerden de derleme yapılmıştır.

Toplamda 60'ın üzerinde metin derlenmiş ve bunlardan 59'u üzerinde dil incelemesi yapılmıştır. Metinlerin deşifresinde Ahmet Bican Ercilasun'un (ERCİLASUN 1999) teklif ettiği, Türk Dil Kurumu'nun da önerdiği eviri yazı işaretleri kullanılırken, buradaki işaretlerin yeterli olmadığı durumlarda kendimiz yeni işaretler belirledik. Tezimizin transkripsiyonlu metinler haricindeki kısımlarında Türk Dil Kurumu'nun Yazım Kılavuzu esas alınmıştır.

Bu tez çalışmasının amacı; elde edilen malzemeden yola çıkarak ekonomik, sosyolojik, stratejik, tarihî, millî ve siyasi açıdan sonuçlar çıkarmak, Türkçenin zenginliğini ortaya koymaktır.

Çalışma beş ana bölümden oluşmaktadır: “Giriş”, “Ses Bilgisi”, “Sonuç”, “Metinler” ve “Bibliyografya”. Çalışmanın “Giriş” kısmında Serik ile ilgili tarihî, coğrafi birtakım bilgiler verilmiştir. “Ses Bilgisi” kısmında Prof. Dr. Mehmet AYDIN’ın “Aybastı Ağzı” adlı doktora çalışması esas alınarak Serik’in ses özellikleri incelenmiştir. “Sonuç” kısmında Serik’in Türkiye Türkçesi ağızlarındaki yeri tespit edilerek elde edilen bulgular maddeler hâlinde sıralanmıştır. “Metinler” kısmında deşifre edilen metinler köy/belde/mahalle isimleri alfabetik sıralanacak şekilde sunulmuştur. “Bibliyografya” kısmında ise çalışma esnasında faydalanılan eserler alfabetik olarak verilmiştir.

Lisans yıllarından beri bana dili sevdiren ve bu alanı seçmemde büyük payı olan, hiçbir zaman maddi-manevi yardımlarını esirgemeyen, kapısını her daim öğrenme ihtiyacı hissedenlere açık tutan danışman hocam *Doç. Dr. Mehmet Dursun ERDEM*’e sonsuz muhabbetlerimi sunar, teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca tez yazımı boyunca daima yanımda olan hocam Sibel ÜST’e, arkadaşlarım Rıdvan ÇİÇEK’e, Ebru SİLAHŞOR’a, Esra KİRİK’e, Güner DAĞDELEN’e ve Ali DEMEZ’e teşekkür ederim.

Son olarak da derlemeler esnasında bizlere büyük destekleri olan Serik Kaymakamı sayın Ahmet ÜMİT’e, Serik Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğüne, Serik Lisesi Müdürlüğüne teşekkür ederim.

Ramazan BÖLÜK

ERZİNCAN-2011

KISALTMA İŞARETLERİ

AA	Aybastı Ağızı
Ank.	Ankara
AÜ	Akdeniz Üniversitesi
bk.	Bakınız
C	Cilt
çev.	Çeviren
DBA	Dünden Bugüne Antalya
DTCF	Dil Tarih Coğrafya Fakültesi
ed.	Editör
EİA	Erzurum İli Ağızları
FÜ	Fırat Üniversitesi
GBAA	Güney Batı Anadolu Ağızları
GÜ	Gazi Üniversitesi
HBH	Halk Bilgisi Haberleri
ha	Hektar/alan
hzl.	Hazırlayan
İK	İçel Kültürü
İst.	İstanbul
İÜ	İstanbul Üniversitesi
KİA	Kars İli Ağızları
km	Kilometre
mm	Milimetre
MÖ	Milattan önce

mez.	Mezuniyet
NYA	Nevşehir ve Yöresi Ağızları
OMÜ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
PAÜ	Pamukkale Üniversitesi
s.	Sayfa
S	Sayı
TDAD	Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi
TDAY	Türk Dili Araştırmaları Yıllığı
TDK	Türk Dil Kurumu
TF	Türk Folkloru
TKAE	Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü
TTK	Türk Tarih Kurumu
TUDOK	Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenci Kongresi
TÜA	Türk Akdeniz (Antalya)
UDDTS	Uluslar Arası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu
Ü	Üniversite
vb.	ve benzeri
vd.	ve diğerleri
Yay.	Yayınları

ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ

[á] : /a/ile /e/ arası düz, geniş, yarı art orta damak ünlüsü

[â] : /a/ile /ı/ arası düz, art, yarı geniş ünlü

[ã] : /a/ile /o/ arası art, geniş, yarı düz ünlü

/è/ : /e/ ile /i/ arası düz, ön, yarı geniş ünlü

[é] : /e/ ile /i/ arası düz, ön, yarı açık ünlü

[ä] : /e/ ile /a/arası düz, yarı art ünlü

[ê] : /e/ ile /ö/ arası geniş, ön, yarı yuvarlak ünlü

[í] : /ı/ ile /i/ arası düz, dar, yarı art ünlü

[î] : /ı/ ile /u/ arası dar, art, yarı yuvarlak ünlü

[ï] : /i/ ile /ü/ arası dar, ön, yarı yuvarlak ünlü

[ó] : /o/ ile /ö/ arası yuvarlak, geniş, yarı art ünlü

[ô] : /o/ ile /u/ arası yuvarlak, art, yarı geniş ünlü

[õ] : /ö/ ile /ü/ arası ön, yuvarlak, yarı geniş ünlü

[ú] : /u/ ile /ü/ arası yuvarlak, dar, yarı art ünlü

[b] : /b/ ile /v/ arası ötümlü, çift dudak ünsüzü

[Ç] : /c/ ile /ç/ arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü bir diş eti ünsüzü

[F] : /f/ ile /v/ arası katı, sızıcı, yarı ötümlü bir diş-dudak ünsüzü

/ğ/ : Art ünlülerle hece kuran katı, patlayıcı, ötümlü art damak ünsüzü

/g/ : Yarı art ünlülerle hece kuran katı, patlayıcı, ötümlü orta damak ünsüzü

/h/ : Katı, sızıcı, ötümlü, hırıltılı, art damak ünsüzü

/k/ : Art veya yarı art ünlülerle hece kuran, katı, patlayıcı, ötümsüz, art damak ünsüzü

[K] : Ön ve art ünlülerle hece kuran, /k/ ile /g/ arasında katı, patlayıcı, yarı ötümlü ünsüz

[K̟]: /k̟/ ile /h̟/ arasında katı, yarı sızıcı, yarı ötümlü bir art damak ünsüzü

[l̟] : Art veya yarı art ünlülerle hece kuran akıcı, sızıcı, ötümlü art damak ünsüzü

[ñ] : Art ve ön ünlülerle hece kuran akıcı, patlayıcı, ötümlü, genizsi /n/ ünsüzü

[P] : /b/ ile /p/ arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü bir dudak ünsüzü

/r̟/ : Düşmeye yaklaşmış, gevşek boğumlanmalı /r/ ünsüzü

[S] : /s/ ile /z/ arası katı, sızıcı, yarı ötümlü bir diş ünsüzü

[Ş] : /ş/ ile /j/ arası katı, sızıcı, yarı ötümlü bir diş eti ünsüzü

[T] : /d/ ile /t/ arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü diş ünsüzü

[v̟] : Katı, yarı sızıcı, ötümlü çift dudak /v/ ünsüzü

ˉ : Ünlüler üzerinde uzunluk işareti

˘ : Ünlüler üzerinde kısalık işareti

ˊ : Hecelerden önce kelime vurgusu işareti

◌◌ : İki ünlü altında ikili ünlü işareti

◌◌ : İki biçim birimi altında ulama işareti

◌◌ : Ünsüzler altında erime işareti

// : Fonem işareti

[] : Alt fonem işareti

I. GİRİŞ

A. BÖLGENİN COĞRAFYASI

1. İlçenin Yeri

36-37 enlem, 31-32 boylarımlarında yer alan Serik ilçesi Antalya-Mersin karayolu üzerinde, Antalya'nın 38 km doğusunda Manavgat ilçesine 40 km uzaklıktadır. Serik ilçesi batıda Antalya Merkez ilçe, doğuda Manavgat ilçesi, kuzeyde Burdur iline bağlı Bucak ve Isparta iline bağlı Sütçüler ilçeleri, güneyde Akdeniz ile çevrilidir. Akdenizde 22 km kıyı şeridinde sahiptir. Şehir merkezi deniz kıyısından 8 km içeride olup yüksekliği 26 metredir. Kısmen dalgalı ovalık bir arazi üzerine kurulmuştur.¹ İlçenin yüzölçümü yaklaşık 1.220 km²'dir.

İlçedeki arazi dağılımı şu şekildedir:

Tarım alanı (da) : 435.000

Orman Alanı (da) : 630.000

Çayır-Mera Alanı (da) : 15.000

Tarım dışı alan (da) : 140.000

Toplam (da) : 1.220.00²

2. İklim

Serik ilçesi iklim olarak Akdeniz ikliminin etkisi altındadır. Akdeniz ikliminde yazları kurak ve sıcak, kışları serin ve yağışlıdır. Yağışlar kesin olarak kış etrafında toplanmıştır. Kıyı bölgelerinde yağış oranı kış mevsiminde toplam yağışın 3/5'ini alır. Ara mevsimlerde ise sonbaharın yağış oranı ilkbaharın yağış oranından fazladır. Yazları ise yok denecek kadar azdır.³ Yıllık ortalama yağış 1068 mm'dir.⁴ Kış yağış-

¹bk.[http://www.serik.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=2\(12_06.2011\)](http://www.serik.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=2(12_06.2011)); *DBA*, Antalya Valiliği, İl ve Kültür Turizm Müdürlüğü Yayınları, Antalya 2010, C I, s. 456.

² bk. Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 11.

³ Kenan Arınç, *Türkiyenin Coğrafi Bölgeleri*, Mega Ofset Mat. San. Ltd. Şti., Erzurum 2006, C I, s. 21.

larının büyük bir kısmı yağmur şeklindedir. Çünkü hava sıcaklığı yüksekliğin fazla olmadığı kıyı kesimlerinde ve dağların alçak yamaçlarında 0°C'nin altında değildir. Bunun için kar yağışı sadece dağların yüksek kesimlerinde görülür. Kış mevsiminde havanın genelde ılık olması nedeniyle tarım alanlarının bulunduğu alçak yerlerde don olayları ender görülür.⁵

Sıcaklık açısından Serik ilçesinin kıyı kesimiyle iç kesimleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bunun nedeni kıyından hemen sonra iç kesimlerde Toros dağlarının yükselmesidir. Kıyı boyunca yıllık sıcaklık ortalamaları 19°C civarında, iç kesimlerde ise yükseklik nedeniyle 12°C'ye kadar düşebilmektedir.⁶ Akdeniz bölgesi Temmuz ayı sıcaklık ortalaması 25°C'yi geçerken gün içindeki sıcaklık 40°C'yi aşar.⁷

Kuzeyinde Batı Toros dağları yükselmeye başlayan ilçenin en önemli akarsuları Köprüçayı ve Aksu çayıdır.⁸

3. Bitki Örtüsü

Serik ilçesi kuzey-güney doğrultusunda uzandığı için kıyı kesimlerle iç kesimlerin bitki örtüsü farklılık gösterir. Kıyı kesimlerindeki bitkiler yazların kurak ve sıcak oluşundan dolayı suyu tutabilmek için kök yapısı çok gelişmiş, gövde sıkışık bir çalı görünüşü almış, yapraklar sertleşmiş, cilalanmış, küçülmüş ve hatta dikenli hâle gelmiştir. Kıyı şeridi boyunca boyları 1,5 – 4 metre arasında değişen maki bitki örtüsü görülmektedir. Makinin özelliği kışın yaprağını dökmeyen çalı görünüşlü bit-

⁴ Fatih Çağlar Yavuz, *Antalya İli Serik ilçesi Çevresindeki Seralarda kullanılan Damla Sulama Sistemlerinin Özellikleri ve Sulama Uniformitesi*, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarımsal Yapılar ve Sulama, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2008, s. s.17.

⁵ Cemalettin Şahin, *Türkiye Fizikî Coğrafyası*, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara 2006, s. 173.

⁶ bk. Arınç, s. 20.

⁷ Şahin, s. 176.

⁸ bk. Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 2.

kiler olmasıdır.⁹ Yaklaşık 300 metreden sonra kızılçamlar ve bunların arasına giren meşe türlerinden oluşan kurakçıl bir orman dikkat çeker.¹⁰

İlçe Orman İşletme Müdürlüğünün genel sorumluluk alanı 124.854,5 ha'dır. 63.088,00 ha (%51) ormanlık alanın, 44.444,26 ha'sı (%70,4) verimli koru, 18.644,00 ha'sı (%29,6) bozuk korudur. 61766,5 ha'sı ormansız alan olup genel alan içindeki payı %49 dur. İlçe ormanlarının büyük çoğunluğunu kızılçam ağaçları oluşturmaktadır, Yüksek rakımlarda karaçam, sedir ve göknar ağaçları bulunmaktadır. Son 10 yılda çıkan 284 orman yangınında 6445,0 ha alan yanmıştır.¹¹

4. Nüfus ve Yerleşme

Cumhuriyetin ilk yıllarında Serik nahiyesinde köylerde 7991 kişi yaşamakta iken aşiretlerin 5148 kişiden oluştuğu görülmüştür. Dâhiliye Vekâletinin 1928 yılı kayıtlarına göre Serik kazasının Serik ve Gebiz nahiyelerine bağlı olan 77 köyde 7659 kadın, 7195 erkek olmak üzere toplam 14.854 nüfus kayıtlıdır.¹²

Günümüzde turizmin gelişmesi ile Serik hızla büyümüş olup Türkiye İstatistik Kurumu Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Verilerine göre 52.647'si ilçe merkezinde, 54.233'ü belde ve köylerde olmak üzere ilçenin toplam nüfusu 106.880'dir. Şuanki nüfusun 54.449'unu erkekler, 52.431'ini kadınlar oluşturmaktadır. İlçe merkezi 2010 yılı nüfus artışı % 29.5 iken bu oran belde ve köylerde % -9.3'tür. İlçenin yıllık toplam nüfus artışı ise % 9.6'dır.¹³

⁹ Arınc, s. 33-34.

¹⁰ Arınc, s. 35.

¹¹ bk. Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 15.

¹² bk. Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 3-4.

¹³ Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) *Türkiye İstatistik Kurumu*, 2010 Sonuçları, s. 24; www.tuik.gov.tr.

2010 yılında İlçe Nüfus Müdürlüğüne 1742 doğum tescili, 469 ölüm tescili, 760 evlenme kaydı, 304 boşanma kaydı, 9432 adet nüfus cüzdanı verilmesi, 7085 adres beyanı ve 76.438 adet nüfus kayıt örneği verilmesi işlemleri yapılmıştır.¹⁴

5. Eğitim

Serik ilçesinde 62 okulda 11013 erkek, 10142 kız öğrenci olmak üzere 21155 öğrenci 797 derslikte öğrenim görmektedir. Anaokulunda 4 öğretmen, 2 idareci, 3 ücretli, ilköğretim okullarında: 520 kadrolu-sözleşmeli öğretmen, okul öncesi sınıflarında 28 kadrolu-sözleşmeli, 34 ücretli, 58 idareci, ortaöğretimlerde 274 kadrolu-sözleşmeli öğretmen, 43 ücretli, 38 idareci, Mesleki Eğitim Merkezinde 8 öğretmen 4 idareci, Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünde 5 idareci, 1 usta öğretici ilçe Milli Eğitim Müdürlüğünde (yurtdışı görevli) 1 öğretmen olmak üzere ilçe genelinde toplam: 836 kadrolu, 107 idareci, 170 ders ücretli öğretmenimiz görev yapmaktadır.¹⁵

İlçede “Antalya Okuyor” ve “Ana Kız Okuldayız” okuma kampanyalarında 93 adet I. kademe kursu açılmıştır. Bu kurslara 1166 erkek ve 2334 kadın olmak üzere toplam 3500 vatandaş katılmıştır.¹⁶

Akdeniz Üniversitesine bağlı olan 2 yıllık Meslek Yüksek Okulu 2002-2003 eğitim ve öğretim yılında açılmış ve hizmete devam etmektedir. Serik Meslek Yüksek Okulu 2010-2011 eğitim-öğretim yılı itibariyle iki bölüm ve sekiz programdan oluşmaktadır. Bölgede ihtiyaç duyulan nitelikli ara eleman gücünü yetiştirmeyi kendine amaç edinen yüksek okul Teknik Programlar Bölümünde; Dekor Tasarımı, Köstüm Tasarım, Grafik, Tekstil, El Sanatları, Restorasyon Programları ile İktisadi ve İdari Programlar Bölümünde ise Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı ve Halkla İlişkiler Programı ile eğitim öğretimi sürdürmektedir. 2010-2011 eğitim öğretim yı-

¹⁴ bk.Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 4.

¹⁵ bk. Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 7

¹⁶ bk. Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 9.

ında 392 öğrenci, 35 öğretim görevlisi, 1 uzman ve 7 personel ile hizmet vermeye devam etmektedir.¹⁷

İlçede istihdamı arttırmak için çeşitli kuruluşların katılımıyla “Meslek Edinme ve İstihdamı Arttırma Projesi” hazırlanmıştır. Proje kapsamında 3 aylık anket araştırmaları sonucu en çok ihtiyaç duyulan 30 çeşit kurs seçilmiştir. Bu kurslardan bazıları şunlardır: Elektrikçi, Soğutma/Isıtma Sistemleri Bakım-Onarımı, Süt Bitkileri Yetiştiriciliği, Yabancı Dil: İngilizce, Evde Yaşlı ve Hasta Bakımı, Meyve Fidanı Yetiştiriciliği, Meyve Budamacılığı.¹⁸

6. İktisadi Yapı

İlçe halkının geçim kaynağı %90 oranında çiftçiliktir. Tarımsal nüfusu 56.925 kişi olan ilçenin 16.438 çiftçi kaydı bulunmaktadır. Ayrıca çiftçi kayıt sistemine kayıtlı 4.100 işletme mevcuttur. Hayvancılık işletme sayısı 5.300, örtü altı üreticisi 4980’dir. İlçede 71 adet de balıkçı teknesi bulunmaktadır.¹⁹

ÜRÜN GRUBU	ALAN (DA)
Tarla Bitkileri	175.500
Zeytincilik	22.450
Meyvecilik	24.070
Sebzecilik (örtü altı ve açık)	100.525
Süs bitkileri (1000 ad)	444
Nadas	35.711
Ekilemeyen Alan	76.000
TOPLAM	434.700

Tablo: Kaymakamlık Verilerine Göre İlçe Arazi Dağılımı

¹⁷ bk. Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 10.

¹⁸ bk. Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 11.

¹⁹ bk. Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 11.

<i>ÜRÜN GRUBU</i>	<i>Üretim Alanı (da)</i>	<i>Üretim Miktarı (ton)</i>	<i>Üretim Değeri (TL)</i>
Tarla Bitkileri (Hububat)	175.500	92.090	55.113.00
Örtü Altı Sebze Yetiştiriciliği	37.425	411.920	623.485.800
Açıkta Sebze Yetiştiriciliği	63.100	288.000	130.985.00
Meyvecilik	46.820	67.507	55.134.250
Süs bitkileri	444	48.130.000	8.460.25
TOPLAM	323.289 da	859.517 ton	873.178.300
		48.130.000 adet	

Tablo: Kaymakamlık Verilerine Göre Bitkisel Üretim Değerleri

İlçede tarımın yanında hayvancılık da yaygındır. Verilere göre hayvan mevcudu 15.624'ü büyükbaş, 24.000'i de küçükbaş olmak üzere 36.624 adet hayvan vardır. Bununla birlikte arı yetiştiriciliği ve alabalık tesisleri de geçim kaynaklarındandır.²⁰

²⁰ bk. Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 13.

ÜRÜN	ÜRETİM (KG)	ÜRETİM DEĞERİ (TL)
Kırmızı Et	162.681	4.067.031,00
Beyaz Et	81.100	567.700,00
Kıl ve Yapağı	31.360	156.800,00
Süt	31.861.415	20.709.919,00
Bal	166.600	4.165.000,00
Kültür Balıkları	70.000	420.000,00
Deniz Balıkları	146.000	1.274.860,00
Yumuşak-Kabuklu	25.000	233.000,00
TOPLAM	32.544.156 ton	31.594.310 TL

Tablo: Kaymakamlık Verilerine Göre 2010 Yılı Hayvan ve Su Ürünleri Üretim Değerleri

İlçede 350 işyeri kapasiteli 1 adet küçük sanayii sitesi ile 14 adet fabrika ve büyük işletmeler vardır. Esnaf ve Sanatkârlar Odasında kayıtlı esnaf sayısı 3400'dür. İlçemizde Sanayi Tesisi olarak Sanayi ve Ticaret Odasına kayıtlı yaklaşık 40 adet çeşitli faaliyet gösteren büyük işletme, imalathane tesis vb. mevcuttur. Ziraat Odasına kayıtlı 19.429 kayıtlı çiftçi bulunmaktadır. 10 adet banka bulunan ilçede 2433 ortaklı 12 adet Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, 7 ortaklı 1 adet Sulama Kooperatifi, 874 ortaklı 3 adet Üretici Birliği, 12 ortaklı 1 adet Su Ürünleri Kooperatifi olmak üzere toplam 17 adet Tarımsal Kooperatif ve Birlik bulunmaktadır. Ayrıca başta Rusya Federasyonu'na olmak üzere 10 adet yaş meyve ve sebze ihracatı yapan firma faaliyet göstermektedir.²¹

²¹ bk. Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 14.

B. TARİH

1. Serik Adının Kaynağı

Serik'teki ilk yerleşim yeri, MÖ II. yüzyılda Bergama Krallığına bağlı olarak bugünkü Yanköy köyü yakınlarında bulunan "SILLYON" (Koçhisar tepesinde) da ve Belkıs'taki "ASPENDOS" olmak üzere iki yerde kurulmuştur. 1817 yıllarında yerleşim bölgelerinin çok aralıklı olması nedeni ile önceleri "Seyrek" diye anılmış, 1890 yıllarına doğru Serik olarak adlandırılmıştır. 1900 yılında bugünkü ilçe merkezinde Kökez adı altında bucak merkezi kurulmuştur. 1926 yılında da ilçe statüsüne sahip olmuştur.²² Batı Trakya Türkleri Balkan Savaşı sırasında, Girit Türkleri de Girit Savaşı sırasında muhacir olarak Serik'e gelip yerleşmişlerdir.²³ Eldeki verilere göre 1897-1912 yılları arasında Antalya ve civarına yerleşen Girit Türklerinin sayısı 4690'dır.²⁴

2. Eski Çağdan Bugüne Serik

Serik tarihini bağlı olduğu Antalya tarihi ile açıklayacağız.

MÖ 158 yılında Bergama hükümdarı II. Attalos Fladelfs tarafından kurulan Antalya, Osmanlı egemenliğine girinceye kadar Bergama, Roma, Abbasi, Bizans, Ceneviz, Anadolu Selçukluları, Kıbrıs ve Teke-Oğullarının egemenliği altında kalmıştır.²⁵ İlk İslami fetihler 790 senesinde Harun Er-Reşit zamanında gerçekleşmiştir. Mu'tasım zamanında ise Türk kumandanı Afşin tarafından tekrar ele geçirilmiştir. 860 yılında tekrar elden çıkan Antalya, Mütecekkilin Amirali Türk asıllı Fazl b. Karin tarafından denizden hücum edilerek fethedilmiştir. Daha sonra XI. asrın son yarısı

²² Serikle ilgili daha ayrıntılı bilgi için bk. Muhammet Güçlü, *1864-1950 Yılları Arasında Serik*, Serik Belediyesi Kültür Yayınları, Antalya 2000, s. 2.

²³ *DBA*, C I, s. 456.

²⁴ Fahriye Emgili, "Girit'ten Antalya'ya Yönelik Göçler (1897-1912)", *Son Bin Yılda Antalya Sempozyumu, 18-19 Aralık 2003*, Bildiriler, hzl. Necdet Ekinci ve Hatice Akın, Akdeniz Üniversitesi Basımevi, Antalya 2006, s. 157.

²⁵ A.Latif Armağan, "XVI. Yüzyılda Antalya" *Tarih Araştırmaları Dergisi*, C 24, S 38, Ankara 2005, s. 93; bk.Tuncer Baykara, "Selçuklu devri Antalya'sı üzerine Bazı Düşünceler", *I. Milli Türkoloji Kongresi*, İstanbul 6-9 Şubat 1978, İstanbul 1980, s. 191-196.

sında bütün Anadolu fethedilirken bu fütüha 5 Mart 1207 tarihinde I. Gıyaseddin tarafından fethedilen Antalya da dahil edilmiştir.²⁶

Selçukluların Sinop'u fethi sırasında isyan çıkmış ve Rumlar şehirde bulunan Türkleri bir gecede katletmek suretiyle Antalya'yı ele geçirmişlerdir. Bunun üzerine üzerine Sultan I. Keykavus fermanlar göndererek bütün subaşları toplamış ve sonra bir ay süren muhasara sonucu 1216 tarihinde şehri Rumların elinden almıştır.²⁷ Bunun neticesinde Antalya, Selçukluların bir liman şehri ve kışlık merkezi konumuna gelerek Selçuklu donanmasının üssü olmuştur.²⁸

İskân faaliyetleri sonucu 1216 da Türk sahası Hristiyan sahasının 1/3'ü iken 1225 yılına gelindiğinde nüfus dengesi görülmektedir. Genel olarak XIII. yüzyılda Antaya, Bizans devrindeki canlı durumuna rağmen, kısa zamanda Türk özelliği kazanan ve bunu gün geçtikçe arttıran bir Selçuklu şehri olmuştur.²⁹

1300'lerden sonra Selçukluların zayıflamasıyla Selçukluların bölgeye yerleştiği Türkmen aşiretlerinden Hamid Bey'in torunu Dünder Bey istiklâlini ilan ederek Hamid Oğulları Beyliği'ni kurmuştur. Dünder Bey ülkesinin sınırlarını güneye doğru genişletmiş ve 1301 yılında Antalya'yı ele geçirerek idaresini kardeşi Yunus Bey'e vermiştir.³⁰ Hamid Oğulları'nın Antalya şubesi Selçukluların bölgeye yerleştiği büyük miktardaki Teke Türkmenlerinin adına izafeten Yunus Beyin torunu

²⁶ bk. Hasan Moğol, *19. Yüzyıl Başlarında Antalya*, Mehter Yayınları, Ankara 1991, s. 17-18; Muharrem Kesik, "Antalya'ya Yapılan İlk Akınlar ve Şehrin Selçuklu Hakimiyeti Altına Girmesi", *Son Bin Yılda Antalya Sempozyumu 18-19 Aralık 2003*, hzl. Necdet Ekinci ve Hatice Akın, Akdeniz Üniversitesi Basımevi, Antalya 2006, s. 6.; bk. Tuncer Baykara, "Selçuklu devri Antalya'sı üzerine Bazı Düşünceler", *I. Milli Türkoloji Kongresi*, İstanbul 6-9 Şubat 1978, İstanbul 1980, s. 191-196.; Osman Turan, *Selçuklular Devrinde Türkiye*, İstanbul 1971, s. 283-285.

²⁷ bk. Osman Turan, *Türkiye Selçuklularına Ait Resmî Vesikalar*, TTK Yay., Ankara 1988. s. 102-103, 104, 105.

²⁸ Muharrem Kesik, "Antalya'ya Yapılan İlk Akınlar ve Şehrin Selçuklu Hakimiyeti Altına Girmesi", *Son Bin Yılda Antalya Sempozyumu 18-19 Aralık 2003*, hzl. Necdet Ekinci ve Hatice Akın, Akdeniz Üniversitesi Basımevi, Antalya 2006, s. 8.

²⁹ Tuncer Baykara, "Selçuklu devri Antalya'sı üzerine Bazı Düşünceler", *I. Milli Türkoloji Kongresi*, İstanbul 6-9 Şubat 1978, İstanbul 1980, s. 196.

³⁰ bk. Hasan Moğol, *19. Yüzyıl Başlarında Antalya*, Mehter Yayınları, Ankara 1991, s. 22.

Emir Mübârizeddin Mehmet Bey'den sonra Teke Oğulları olarak anılmaya başlamıştır.³¹

Bölgenin Osmanlı Devleti'ne geçmesi ise Yıldırım Beyazıt zamanındadır. 1390 yılında Antalya üzerine yürüyen Yıldırım Beyazıt, Yunus Bey'in torunun oğlu olan Osman Çelebi'nin Mısır'a kaçması sonucu şehri Osmanlı Devleti'ne katmıştır.³²

Ankara Savaşı'ndan sonra kısa süreliğine tekrar Hamid Oğulları topraklarına dahil olan Antalya, fetret devrinin bitiminden sonra kesin olarak Osmanlı hakimiyetine girmiş ve Anadolu eyaletine bağlı bir sancak hâline getirilmiştir. XIX. yüzyıla gelindiğinde Tekelioğlu isyanı nedeniyle Karaman eyaleti sınırlarına dahil edilmiştir.³³

19. yüzyıl başlarında Serik'i Antalya sancağına bağlı bir kaza olarak görmekteyiz. Şer'iyye sicillerindeki vergi kayıtlarında Serik kazasına bağlı köyler şunlardır: Ahmediye, Akbaş, Akınlar, Aşağıçatma, Aşağıkocayatak, Belek, Berendi, Boğazak, Bucak, Burmahancı, Büğüş, Cumalı, Çanaksı, Çakal, Çandır, Eminceler, Eskiörük, Zayımler, Karadayı, Kara, Karıncalı, Kızıllar, Kumköy, Kürüş, Sarıabalı, Sat, Üründü, Yanköy, Yukarıkocayatak, Zırlankaya, Gebiz, Abdurrahmanlar, Akçapınar, Aşağıoba, Çatallar, Dorum, Hacıosmanlar, Haskızılören, Kırbaş, Kozan, Nebiler, Tek, Yukarıçatma, Yunaklar.³⁴

Serik, Cumhuriyetin ilk yıllarında 30 Mayıs 1926 tarih 877 no ile kabul edilen, aynı zamanda 26 Haziran 1926 tarihli ve 404 nolu Resmî Ceride'de yayınlanan "Teşkilat-ı Mülkiye Kanunu"nun ikinci maddesinde dört numaralı cetvele kayıtlı olarak kurulmuştur. O tarih itibarıyla Serik kazası Kökez, Belpınar ve Kürüş mahallerinden müteşekkildir. Yine 1926 yılında Serik Belediyesi kurularak ilk yerel yönetim örgütü faaliyete geçmiş ve 1930 yılında da ilk yerel seçim yapılmıştır. 1927-1928

³¹ Hasan Moğol, *19. Yüzyıl Başlarında Antalya*, Mehter Yayınları, Ankara 1991, s. 23.

³² bk. Hasan Moğol, *19. Yüzyıl Başlarında Antalya*, Mehter Yayınları, Ankara 1991, s. 25.

³³ bk. Fahrettin Tızlak, "Teke İlinde Sosyal Karışıklıklar", *Son Bin Yılda Antalya Sempozyumu*, 18-19 Aralık 2003, hzl. Necdet Ekinci ve Hatice Akın, Akdeniz Üniversitesi Basımevi, Antalya 2006, s. 28.

³⁴ Hasan Moğol, *19. Yüzyıl Başlarında Antalya*, Mehter Yayınları, Ankara 1991, s. 39-40.

yılı kayıtlarını içeren “T.C. Devlet Salnamesi”ne göre Serik kazasını Serik ve Gebiz adlarında iki nahiyesi ile 97 köy bulunmaktadır. İlçe oluşması ile birlikte Savcılık, Özel İdare, Tarım, Ziraat, Orman Teşkilatı, tek doktor ve belediye ebesi ile hizmet veren Hükümet Tabipliği, Serik’te tek nahiye Gebiz Nahiye Müdürlüğü ile Jandarma Karakolu ile Yanköy köyünde bir asayiş karakolunun mevcut olduğunu görmekteyiz. Serik kazası nahiyelerine bağlı köy sayısı her geçen gün düşüş kaydetmiş olup bunun nedeni Cumhuriyet döneminde bazı köylerin birleştirilmesi, köy statüsünde olan aşiretlerin iskân edilerek köylerin mahalleleri konumuna düşürülmesidir.³⁵

Günümüzde mülki idare bir İlçe merkezi ve 9 kasaba ile 47 köyden ibarettir. Asayiş yönünden 28 köy merkez ilçeye, 19 köy de Gebiz bucağına bağlıdır. Ayrıca ilçe merkezinde 10, Gebiz kasabasında 4, Abdurrahmanlar kasabasında 3, Kadriye kasabasında 2, Belek kasabasında 2, Karadayı kasabasında 3, Çandır kasabasında 3, Yukarıkocayatak kasabasında 3 ve Boğazkent Beldesinde 3 adet olmak üzere toplamda 33 adet mahalle muhtarlığı vardır. Belkıs Beldesinde mahalle muhtarlığı hâlen oluşturulamamıştır. Mezra, oba olarak ilçenin kuzeyindeki dağlık kesimlerinde üçer, beşer evler hâlinde, yaz mevsiminde de yaylak olarak kullanılan yerleşim yerleri bulunmaktadır. Bu da nüfusun çok az bir kesimini teşkil etmektedir.³⁶

C. GELENEK VE GÖRENEKLER

Bölge kültürünün devamı ve genç nesillere aktarılması gelenek ve göreneklerin yaşatılmasına bağlıdır. Gelenek ve göreneklerin yaşatılması da ağız yapısının korunmasında ve kelimelerin kullanım sıklığının belirlenmesinde büyük bir öneme sahiptir. Ayrıca gelenek ve görenekler halk ağzıyla “deyesek ve göresekler”, deyim, atasözü gibi halk ağzında kalıplaşmış ifade tarzlarının oluşmasında ve muhafaza edilmesinde büyük önem taşımaktadır.

³⁵ bk. Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 4.

³⁶ bk. Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi, s. 4.

Serik ve köylerinde eski âdet ve gelenekler biraz değişmekle beraber devam etmektedir. Düğünlerde hayvanlar kesilir, yemekler pişirilir, misafirler ağırlanır davul-zurna eşliğinde yöre ifadesiyle “yarenlikler” düzenlenir. Kadınlar ayrı erkekler ayrı mekânlarda eğlenir. Eskiden köy meydanlarında veya gelin evinde olan bu âdet şimdilerde genelde düğün salonunda olmaktadır. Davul zurnanın yerini de orkestralar almıştır. Ancak aynı sevgi, saygı muhabbet devam etmektedir. Çünkü düğünler uzak-taki akbaların bir araya geldiği ender günlerdendir.

Âdet ve geleneklerin şekillenmesinde dinin önemli bir yeri vardır. Ramazan ayında halk birbirine iftar yemeği verir, köy yerlerinde de bu işlem sıra ile olur. Ramazan ayı boyunca oruç tutan halk bayramın gelmesiyle bir sevinç ve mutluluk yaşar. Bayramdan önce çocuklara bayramlık alınır. Arife günü mezarlık ziyaretleri yapılır. Bayramda aile büyükleri ziyaret edilir. Kurban bayramında ise kurbanlar kesilir, kurbanın bir bacağı kurban kesmeyen ailelere veya hayır kurumlarına verilir.

Hıdırellez geleneği hâlen devam etmektedir. Bazı köylerde 6 Mayıs günü erkenden kalkıp yıkanılır. Bu yıkanmanın o yıl hastalıklardan korunmayı sağlayacağına inanılır. Genel âdette ise köylüler toplanarak bir alana gider ve yanlarında getirdikleri yumurta vb. yiyecekleri yerler. Evin içerisine bazı süsler asılır ve o yıla ait dilekler dilenir. Son zamanlarda ise birkaç aile kendi arasında toplanarak mesire veya piknik alanına giderler, piknik yaparlar.

Sebze ve meyveyi sadece yazları görebilen dağ eteklerinde yaşayan köylüler yazın ürettikleri sebzeleri kurutarak kışa hazırlık yaparlar, bunlara “kak” derler. Yine yazdan bulgur kaynatılıp, tarhanalar yapılarak kışa hazırlıklar tamamlanır.

Çamaşır yıkama adetinde, eskiden köy kadınları 15 günde bir toplanarak “geysilik” denilen derelerde çamaşırılar tokuçla ve küllü su ile yıkanır. Tursil ve sabunun kıt olması sebebiyle küllü su köpürtme işine yarar. Kül için pınar, meşe ve palamut ağaçları daha çok tercih edilmektedir.

Ölüm âdetleri ise birlik ve beraberliğin sergilendiği, acıların paylaşıldığı bir gündür. Ölüye ağıt yakma âdeti devam etmektedir. Ölünün ardından yakın akrabala-

rından olan kadınlar yas tutarlar. Yine ölünün ardından 7'si 40'ı ve 52'si vb. özel günler yapılır. Bu günlerde mevlüt okunur, yemek pişirilip halka dağıtılır.

Çocuk doğduğu zaman kırk taş toplanır, her gün biri atılmak suretiyle kırk gün olunca çocuğun kırkı yapılır ve kırkı çıkmış olur. Bu gelenekte çocuk, bu işleri bilen yaşlı bir kadın tarafından üç yol ayırımında yıkanır, arkaya bakmadan eve gidilir. Yine çocuğun ilk dişi çıktığında diş dirgiti/köllesi/diricesi pişirilir. Bu yemekte çeşitli tahıllar kullanılır. Bir nevi aşure gibidir. Bu yemek tabak tabak evlere dağıtılır. Dağıtılan yemeği alan köylüler de tabağın içine arılık/ağırlık ismi verilen hediye koyar ve tabağı geri götürür. Daha sonra bu gelenekte, komşular yemek ve Yasin okumak için eve çağrılır olmuş. Eve gelen kadınlar yanlarında arılık/ağırlık adı verilen hediyeler getirmişlerdir. Burada Yasin okunur, dua edilir. Çocuğun önüne makas, tarak, ayna, altın, kalem vb. birtakım nesnelere konur. Çocuk bunlardan hangisini alırsa o nesne ile ilgili mesleği seçeceğine inanılır.

D. DAHA ÖNCE YAPILMIŞ AĞIZ ARAŞTIRMALARINDA BÖLGENİN YERİ

Türkiye Türkçesi ağızları üzerine yapılan çalışmaları 1940 öncesi ve sonrası olarak ikiye ayırmak mümkündür. Çünkü 1867'den 1940'a kadar -bir iki istisna sayılmaz ise- daha çok yabancı araştırmacıların yaptıkları çalışmalardan söz edebiliriz.³⁷ Bu yıldan sonra daha çok yerli araştırmacılar ağızlara yönelmişler ve Türkiye Türkçesi ağızları gün yüzüne çıkmaya başlamıştır.³⁸ Bu dönemde yerli araştırmacılar

³⁷ Zeynep Korkmaz, "Anadolu Ağızları Üzerindeki Araştırmaların Bugünkü Durumu ve Karşılaştığı Sorunlar", *TDAY-Belleten 1975-1976*, Ankara 1976, s. 143.

³⁸ bk. Mehmet Dursun Erdem; *Asarcık Ağzı*, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Samsun 2001, s. 15.; Bu dönemde yapılan çalışmalar Türkiye Türkçesi ağızları ile sınırlı tutulmamış, diğer Türk lehçeleri ağızları da araştırma kapsamına dahil edilmiştir. (bk. Ercan Alkaya 2008b; "Sibirya Tatar Türkçesindeki Uzun Ünlüler Üzerine Bir Değerlendirme", *Turkish Studies*, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 3/4, Summer 2008, p. 19-42.; Alkaya 2008c; "Sibirya Tatar Türkleri ve Dilleri", *Turkish Studies*, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Fall 2008 Volume 3/7, p. 1-16.; Ekrem Ural Aratan 1965; *Kaşgar Ağzından Derlemeler*, TKAE Yay., Ankara.; Hüseyin Dallı 1991; *Kuzeydoğu Bulgaristan Türk Ağızları Üzerine Araştırmalar*, TDK Yay., Ankara.; Erkin Emet 2008; *Doğu Türkistan Uygur Ağızları*, Ankara.

önemli bir yere sahiptir.³⁹ Antalya ile ilgili bu tarihlerde Akbaba'nın "Antalya-Kemer Nahiyesinde Söylenen Bilmeceler" ve Caferoğlu'nun "Anadolu Dialektolojisi Üzerine Malzeme I" adlı çalışmalardan söz edebiliriz.⁴⁰ Caferoğlu'nun çalışmasında Antalya vilayetinden bir hikâye, bir ramazan manisi ve bir tekerleme olmak üzere üç metin vardır.⁴¹

Ayrıca Antalya ve yöresine ait çoğu bitirme tezi olmak üzere çeşitli makale ve bildiler mevcuttur. Tespit edebildiğimiz bu çalışmaların künyeleri şu şekildedir:

1. AKBABA M. E. 1940. "Antalya-Kemer Nahiyesinde Söylenen Bilmeceler", **TÜA** III/17 Nisan, s. 16.
2. ATMACA Emine 2005. **Korkuteli ve Yöresi Ağzları**, GÜ Türk Dili Yüksek Lisans tezi, Ankara.
3. ATMACA Emine 2007a. "Antalya'nın Korkuteli İlçesi Ağzında Görülen Belirgin Ses Hâdiseleri", **Dil Araştırmaları**, 2007 Bahar, S 1, s. 115-155.
4. ATMACA Emine 2007b. "Antalya İli Korkuteli İlçesinin Etnik Yapısı ve Ağzılara Yansıması," **20. Yüzyılda Antalya Sempozyumu (22-24 Kasım 2007)**, Antalya.
5. ATMACA Emine 2009. "Antalya'nın Korkuteli İlçesi Ağzının Standart Türkçe'den Farklı Şekil Bilgisi Özellikleri", **TDAD**, S 179, Mart-Nisan 2009, s. 201-226.
6. BAHARLI Ayşe 1951. **Antalya Ağzı**, Ank. Ü, DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara.
7. BALCI Mehmet 1966. **Antalya Yöresi Ağzları (Serik-Manavgat-Akseki)**, Ank. Ü, DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara.
8. BAŞ Yusuf 1972. **Gazipaşa Ağzı**, Ank. Ü, DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara.

³⁹ Zeynep Korkmaz, "Anatolian Dialect", **Türk Dili Üzerine Araştırmalar**, C II, TDK Yay., Ankara 1995, s. 249.

⁴⁰ Tuncer Gülensoy, **Anadolu ve Rumeli Ağzları Bibliyografyası**, Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları, Ankara 1981, s. 18/31.

⁴¹ A. Caferoğlu, **Anadolu Dialektolojisi Üzerine Malzeme I**, TDK Yay., Ankara 1994, s. 129-136.

9. BÖLÜK Ramazan 2010. “Kaş (Antalya) Ağzı”, **III. UDDTS** (16-18 Aralık 2010) (ed.: İlyas YAZAR), Bildiriler, İzmir, s. 214-222.
10. CAFEROĞLU Ahmet; *Anadolu Diyalektolojisi Üzerine Malzeme I*, TDK Yay., Ankara 1994, s. 129-136.
11. CEVAHİR Abdullah 1974. **Antalya Ağzı (Antalya şehir merkezi ve köyleri)**, İÜ Türk Dili mez. tezi, İstanbul.
12. DEMİR Nurettin 1994b. “Akdeniz Bölgesi Topulukları Sosyo-Kültürel Yapısı “Yörükler””, 25-27/04/1994, Antalya.
13. DEMİR Nurettin 1995a. “Alanya Ağzılarının Araştırılması”, **Türk Dilleri Araştırmaları 5**, s. 97-104.
14. DEMİR Nurettin 1995b. “Alanya Ağzılarında Şimdi’nin Varyantları”, *TDAY-Belleten 1995*, s. 99-114.
15. DEMİR Nurettin 1999. “Alanya Ağzılarında Şimdiki Zaman Ekinin Varyantları”, **İlmî Araştırmalar Dil ve Edebiyat İncelemeleri**, S 7, İstanbul, s. 57-64.
16. DEMİR Nurettin 2000. “Çelik-Çomak Oyununun Alanya Köylerinde Görülen Bir Türü” *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi 26-27 Mayıs 2000/Ankara*. Bildiriler C II. Sporda Psikososyal Alanlar, Spor Yönetim Bilimleri, ed. İbrahim YILDIRAN, Ankara.
17. DOĞAN İsmail 1996. “Antalya Gazipaşa’dan Derleme Sözlüğüne Katkılar”, **İK**, S 47, Eylül 1996, s. 9-11.
18. DURMAZ Ramazan 2009, “Oğuzcadan Gelen Esinti: Karakoyunlu Yörükleri Ağzından Büyük Türkçe Sözlüğe Katkılar”, *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 4/4, Summer 2009, p. 331-466.
19. DUYGUN Mevlüt 1988. **Gündoğmuş ve Çevresi Ağzı**, FÜ Türk Dili mez. tezi, Elazığ.
20. ERDEM, Mehmet Dursun, BÖLÜK Ramazan 2011; “Kaş (Antalya) Ağzı Ses Özellikleri Üzerine” *Turkish Studies-International Periodical For The*

Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 6/1, Winter 2011, p. 406-447.

21. ERGİN Mehmet 1987, **Antalya İli Gazipaşa İlçesi Esenpınar Köyü Ağzının Dil Özellikleri**, Atatürk Ü, Türk Dili mez. tezi, Erzurum.

22. GÖNÜLLÜ Ali Rıza 1983, “Alanya Yörüklerinde Bazı Hayvan İsimleri” **TF**, S 47, Haziran 1983, s. 12.

23. GÖNÜLLÜ Ali Rıza 1998. “Alanya Ağzından Derlenen Kelimeler” **İK**, Yıl: 12, S 57, Mayıs 1998, s. 25-26.

24. KAYA Süleyman 2008. “Gazipaşa Ağzında Yaşayan Eski Kelimeler” **I. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenci Kongresi (TUDOK 2006)**, Bildiriler (hzl. Ömür Ceylan vd.), İstanbul, s. 69-76.

25. KOCAKÂHYA İrfan 1980. **Antalya İli Kaş ve Yöresi Ağzı**, Ank. Ü, DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara.

26. KUDAT Erol 1964, **Antalya Ağzı**, Ank. Ü, DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara.

27. KULLE Esra 2010. **Antalya-Elmalı ve Yöresi Ağzıları**, PAÜ Türk Dili Yüksek Lisans tezi, Denizli.

28. KUŞDEMİR Hüseyin 1971. **Korkuteli Ağzı**, Ank. Ü, DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara.

29. KÜÇÜKYILMAZ Zafer 2009. **Antalya-Akseki-Mahmutlar Köyü Ağzı**, PAÜ Türk Dili mez. tezi, Denizli.

30. OK Aslı 2008. **Erentepe (Antalya-Kumluca) Köyü Ağzı**, Muğla Ü, Türk Dili mez. tezi, Muğla.

31. ONARAN Hüseyin 1976. **Antalya-Korkuteli İlçesi Yazır Köyü Ağzı**, Atatürk Ü, Türk Dili mez. tezi, Erzurum.

32. ÖNDER Abdullah 1968. **Çanakpınar Köyü (Akseki-Antalya) Ağzı**, Selçuk. Ü, Türk Dili mez. tezi, Konya.

33. ÖZ K. 1988. **Gündoğmuş ve Çevresi (Antalya) Ağzıları**, FÜ Türk Dili mez. tezi, Elazığ.

34. ÖZGÜR Can 2004. “Alanya Ağzı Üzerine Tespitler”, **Alanya Tarih ve Kültür Seminerleri III**, Alanya, s. 407-418.

35. REŞİT Ekrem 1935. “Antalya Mânileri”, **HBH/Yeni Türk Mecmuası./V/50**, (Temmuz 1935), s. 2258-2261.

36. SÜN BÜL Süleyman 1997. **Tanıklarıyla Antalya/Serik Ağzı Sözlük Çalışması**, Atatürk Ü Türk Dili mez. tezi, Erzurum.

37. UYANLAR Burhan 1974. **Antalya'nın Kuzey Yayla Köyleri (Dağ, Bademağacı, Akkoç, Çukurova, Garibçe, Çomaklı) Ağzları**, İÜ Türk Dili mez. tezi, İstanbul.

II. SES BİLGİSİ

A. ÜNLÜLER

1. Ünlü Çeşitleri

İncelenen Serik ağzında Türkiye Türkçesi yazı dilindeki ünlülerin dışında, diğer ünlü ve ünsüzlerle etkileşim içine girmesi sonucu boğumlanma noktası değişen çeşitli ünlüler vardır. Boğumlanma noktasının değişmesi sonucu yazı dilinden farklı olarak tespit edilen ünlüler şunlardır: [á], [á̇], [ã], [ã̇], /è/, [é], [é̇], [í], [í̇], [í̇̇], [ó], [ó̇], [ô], [ú].

a) /a/ Ünlüsü ve Çeşitleri

[á]: Serik ağzında yaygın olarak kullanılan bu ses, bir orta damak ünlüsüdür.⁴² Çoğu kez /a/>[á], /o/>/a/>[á] ve bazen de /e/>[á] ve /i/>[á] değişimi sonucu meydana gelir. Genelde ilerleyici veya gerileyici ünlü benzeşmeleri yoluyla oluşan [á] sesi, ünlü benzeşmelerinin yanı sıra, kimi ünsüzlerin artılaştırıcı veya önlüleştirci etkisiyle de oluşabilmektedir. Bu sesin oluşumunda /y/ sesinin önlüleştirci etkisi büyük rol oynar. Ayrıca bu ünlü /c/, /ç/, /f/, /p/, /ş/, /y/, /z/ sesleri ile ön damak /g/ ve /k/ ünsüzleri, ön avurt akıcı /l/ sesi ve akıcı /r/ sesinin yanında oluşmaktadır. Ayrıca aynı tür değişimler alıntı kelimelerde de tespit edilmektedir. Bölge ağzında bu sesin özellikle /y/ sesinin yanında sistemli olarak kullanıldığını görmekteyiz.

/a/>[á]: burdáyın 1/3, yáçı 1/82, urgãñ 2/41, ūrássa 2/76, sáyarsañ 2/79, mahállesi 2/93, yávrım 4/50, filá 7/114, áyşá 10/21, aynı 15/1, zátan 15/57, tarláyı 34/106, háni 39/4, vár 40/18, ünál 42/39, kıat 45/19, hattá 47/6, göváyá 49/16, arkıyá 55/8, oıucás 57/16.

/e/>[á]: camákan 1/43, idārásı 2/38, áyşá 10/21, aşırát 26/3, mindarı 52/23.

/o/>/a/>[á]: irádıyá 4/65, dēyán 5/12, gēliyáz 28/120.

/i/>[á]: dáál 13/8.

⁴² Ahmet Bican Ercilasun, *Kars İli Ağzları*, GÜ Yay., Ank. 1983, s. 51.

[â]: /a/ ile /o/ arasında boğumlanan bu sesin oluşmasında yuvarlak ünlüler ve dudak ünsüzlerinin etkisi vardır. Değişim yönü ise /a/>[â], /o/>[â], /e/>[â] şeklindedir.

/a/>[â]: *cumâ* 5/88, *mâkkemeye* 7/156, *ġafâmdân* 11/71, *havânâ* 14/120, *da'vârımız* 22/64, *bâşka* 41/128, *çobân* 48/126, *oġutmâmîşlar* 50/1, *bâbası* 58/80.

/o/>[â]: *kapârasını* 35/63.

/e/>[â]: *nâvruS* 1/79, *cânâvâr* 30/82.

/â/: /a/ ile /ı/ arasında boğumlanan yarı dar bir ünlüdür. Çoğunlukla /a/>[â], /e/>[â] değişimi sonucu, birkaç örnekte de /ı/>[â], /o/>[â], /ö/>[â] ve /ü/>[â] değişimleri sonucu ortaya çıkar. Bu sesin oluşumunda ilerleyici veya gerileyici ünlü benzeşmesi etkilidir.

/e/>[â]: *habâr* 1/11, *ķamârâyâ* 3/36, *zâtân* 5/116, *hatçâda* 12/118, *dâvamlı* 16/98, *abdâs* 22/82, *ârâtda* 31/4, *atâşa* 59/81.

/a/>[â]: *boş dâ* 1/2, *aPdurâmannâr* 1/3, *ġoġlar* 1/11, *nólÇâk* 1/18, *zâman* 2/56, *âmcâ* 4/52, *alâcaķ* 5/20, *yâpçâķ* 5/72, *sorsâñâ* 10/16, *çukuryâķayâ* 12/114, *yâpâlîlar* 13/37, *onnârġna* 19/77, *târânâ* 28/109, *amcâm* 38/54, *haftâ* 44/22, *ġocâmân* 46/224, *hocâlar*da 53/19, *çıkıncıyâ* 59/21.

/ı/>[â]: *aġrlarıs* 5/8, *arasâra* 29/2.

/o/>[â]: *têliFân* 10/2.

/ö/>[â]: *aporlayâ* 7/55.

/u/>[â]: *mâallebi* 8/103.

b) /e/ Ünlüsü ve Çeşitleri

/è/: Serik ağzında örneklerine çok sık rastlanılan bu ses /e/ ile /i/ arasında boğumlanan kapalı bir ünlüdür. Kelimenin ilk hecesinde sistemli bir görünüm arz eder. /a/>/è/, /e/>/è/, /i/>/è/ ve /o/>/è/ değişimleriyle oluşan ve kapalı /è/ olarak isimlendirir-

len bu sesin asli olması konusu tartışılan bir noktadır.⁴³ Çünkü /e/ > /è/ değişimi içerisinde verilen örneklerden bazı kelimelerdeki kapalı /è/’ler bizce bir değişimden öte asli şekillerin devamı niteliğindedir.

/a/ > /è/: dene 3/50, elátlarıñ 3/82, esgerlīñ 4/2, eferim 4/53, ēpardık 7/131, gadēyīf 9/36, lēkin 11/1, fēsillásı 13/47, sēnāǵıyá 14/34, ēmselinden 16/53, séyít 16/55, edeten 21/40, érēşidgiliñ 22/111, sēile 23/2, hēñ 24/49, mēhelle 30/30, pēket 32/126, edetlerimiz 39/33, búydē 40/92, óndañ gēri 50/51.

/e/ > /è/: nē 1/1, sēne 1/2, şē 1/3, ērişiyiğ 1/4, çekme mī 1/5, neler 1/5, ēveli 1/5, kēsersiñ 1/10, kēşgek 1/20, Çēryán 1/23, bēyás 1/28, dēniğTi 1/28, pēştémāl 1/40, dēpasında 1/69, bētón 5/2, télēfón 7/55, pēygamberimiz 15/65, bēri 26/136, cémāl 34/36, dēnirdi 42/75, sēksenise 45/90, kēymeziğ mī 53/43, edersiñ 57/39.

/i/ > /è/: gēt 1/14, hēş 2/1, nētekīm 2/118, eletdiler 11/60, eşde 16/28, etiýássā 25/32, ēñşállah 25/48, mēkroPdur 34/41, hēc 58/9.

/o/ > /è/: ekiyēris 1/1, ediyē 2/30, olúyē 6/39, yápiyēs 6/42, bēldi 7/166, biliyēllār 9/97, çıkıyēñ 28/125, gāndiriyēsiñ 39/21, gēdiyēllār 40/8.

[è]: /e/ ile /ö/ arasında boğumlanan bir sestir. Kelime içindeki yuvarlak ünlülerle bir uyum çabası içinde bulunan /e/ sesi bu durumda yuvarlaklaşır.⁴⁴ Bunun yanında /ö/ ünlüsünün düzleşmesiyle meydana gelen biçimleri de vardır.⁴⁵ Genelde /e/ > [è] ve /ö/ > [è], birkaç örnekte de /a/ > /e/ > [è] değişimi sonucu meydana gelir. /e/ > [è] değişiminde daha çok dudak ünsüzlerinin etkisi görülür. Yine bu ünlünün oluşmasında kişisel kullanımların da payı vardır.

⁴³ Daha geniş bilgi için bk. Mehmet Dursun Erdem, Münteha Gül (2006); “Kapalı e (è) Sesi Bağlamında Eski Anadolu Türkçesi-Anadolu Ağzıları İlişkisi”, *Karadeniz Araştırmaları, Bal-kan, Kafkas, Doğu Avrupa ve Anadolu İncelemeleri Dergisi*, S 11, Güz, Karam Yayınları, Çorum, s. 111-148.

⁴⁴ Mehmet Dursun Erdem, Ramazan Bölük (2011); “Kaş (Antalya) Ağzı Ses Özellikleri Üzerine”, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 6/1 Winter 2011, p. 410.

⁴⁵ bk. Muzaffer Tansu, *Durgun Genel Ses Bilgisi ve Türkçe*, TDK Yay., Ank. 1963, s. 47.

/e/>[é]: éderdik 1/30, hêr 1/42, şevket 2/ 1, êvvel 5/78, çökêlek 17/66, sövêrdim 18/15, dêvletliñ 28/71, sêFer 41/87, dêvlêt 41/107, yêrinde 34/62, dêposu 34/62, üsdünê 35/53, dövê 38/50.

/ö/>[ê]: êyleydi 4/109, êrf 6/14, bêlişdiK_işde 41/17, êlen 58/92, êtekinê 34/43.

/ü/>[ê]: bêyük 28/29.

/a/>/e/>[ê]: dêñ_êmmê 11/61.

[é]: Boğumlanma noktası /e/ ile /i/ arasında ancak, /i/ sesine oldukça yakın ve daralmış bir ünlüdür.⁴⁶ Serik yöresinde oldukça fazla kullanılan bir sestir. Bu sesin oluşumunda /y/ ünsüzünün önlüleştirci ve daraltıcı etkisi büyük rol oynamaktadır. Bundan dolayıdır ki /y/ ünsüzün yanındaki ses değişimleri son derece sistemlidir. Bunun yanında bu sesin meydana gelmesinde /y/ sesi ile birlikte /c/, /ç/, /ş/ gibi dış ünsüzlerinin de etkisi göz ardı edilemez. Çoğunlukla /e/>[é], /o/>/e/>[é], /i/>[é] ve /a/>[é] değişimiyle meydana gelir.

/e/>[é]: yêr 1/64, tenékeye 2/16, êvé 2/55, girméyeydi 2/72, gêltirécez 2/104, göréceg_orde 4/19, nêdelim 4/19, yeñgém 4/68, néyi 4/71, úsulé 5/6, bêenir 5/48, nârénciye 6/63, télêfôn 7/55, éstâfuruñla 8/102, êsgî_êveli 24/51, êcêlsiz 47/48.

/o/>/e/>[é]: êdiyê 7/79, kêsiyê 7/86, dêyên 7/88, bilîyêñ mí 24/66, ûraşiyêr 40/112, vèriyês 26/160, apalâyêdi 50/33.

/i/>[é]: kéyerdik 1/39, değermene 1/48, amaléyat 4/33, héç 18/34, gèderdén 29/32, şêhêr 52/59.

/a/>[é]: yâpmês 39/60, talladéydi 39/63, déne 45/52, ğaréntisî 54/2.

⁴⁶ bk. Mehmet Dursun Erdem, Ramazan Bölük; “Kaş (Antalya) Ağzı Ses Özellikleri Üzerine”, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 6/1 Winter 2011, p. 410.

[ä]: Bu ünlü sözcüklerin ilk hecelerinde bulunur. Açık [ä] ünlüsü normal /e/’den biraz daha açık söylenir.⁴⁷ Boğumlanma noktası /e/’ye nazaran daha geridedir.⁴⁸ Fazla yaygın olmayan bu sesin değişim yönü /e/>[ä] şeklindedir.

/e/>[ä]: äkdik 7/91, värsin 8/2, äkine 12/86, äkdirsek 32/53, äkmek 51/10.

c) /ı/ Ünlüsü ve Çeşitleri

/ı/: Boğumlanma noktası /ı/ ile /i/ arasında olan bir ara sestir. Orta damağın /i/’ye daha yakın bir bölgesinde boğumlanan ve /ı/ ile /i/ arasındaki ses basamağında bulunan önlüleşmiş bir /ı/ ya da artlılaşmış bir /i/ ünlüsüdür.⁴⁹ Yarı önlüleşen bu /ı/ çeşidi daha çok ön ünlü olma yoluna girmiştir.⁵⁰ Bölge ağzında çokça rastlanan bir ünlüdür. Daha çok /ı/>[í], /i/>[í], /a/>[í], /o/>[í] ve birkaç örnekte de /u/>[í], /ü/>[í], /e/>[í] değişmesi sonucu meydana gelmektedir. /y/ ünsüzünün darlaştırıcı ve önlüleştirici etkisini bu ünlü üzerinde de görmek mümkündür. Türkiye Türkçesi yazı dilinde kullanılan şimdiki zaman ekindeki /o/ ünlüsünün daralması buna örnek olarak verilebilir. Bunun yanında /ı/>[í] değişiminde /c/, /ç/, /f/, /ş/ ünsüzleri gibi diş ünsüzlerinin de etkisi vardır. /k/ art damak ünsüzünün artlılaştırıcı etkisiyle /i/>[í] değişimi ortaya çıkar. Diğer değişimlerde de ilerleyici ve gerileyici benzeşmeler söz konusudur.

/ı/>[í]: burdáyın 1/3, çıkardı 1/84, hanı 2/60, ğatıyóllar 3/75, *píynarcık* (<*pınar*>*buñar*) 5/14, *bálkısdán* 8/35, işgine 12/92, *ğarcı* 45/113, mısır 35/93, tarım_ışı 36/12, varmamışız 41/119, fıkратıma 50/77, ışık 53/98, ğayışı 56/75.

/a/>[í]: *añkırtıyá* 6/73, işgine 12/92.

/i/>[í]: işde 1/38, pilásdık 1/68, işdık 1/87, yanı 2/16, partıye 2/26, arāzı 2/70, ğabrısTannı 2/89, komisyonu 2/127, tábı 4/24, işlenık 4/63, hındı 4/78, kım 4/81,

⁴⁷ Selâhattin Olcay, *Erzurum Ağzı*, TDK Yay., Ankara 1995, s. 20.

⁴⁸ Ebru Silahşör, “Amasya Merkez Ağzının Ses Bilgisi Özellikleri” *Diyalektolog-Ağız Araştırmaları Dergisi*, Kış, 2010, S 1, s. 51.

⁴⁹ bk. Zeynep Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağzları*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1994a.

⁵⁰ bk. Zeynep Korkmaz, *Güney-Batı Anadolu Ağzları Ses Bilgisi(Fonetik)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1994b.

mānıydı 4/86, dāyıl 5/16, hāpımız 5/55, bilağız 6/9, *ısmayıl* 7/121, *ğaysarılı* 10/16, bızım 10/38, kimıñ 10/50, ırakı_ıçen 18/2, *āmādıyede* 18/35, mıydámda 29/57, tavsıyándan 30/125, bıçardıķ 50/85.

/u/>[ı]: yımirtá 1/46, mēşirdır 40/129.

/o/>[ı]: bālanıyılár 1/92, oķıyılar 1/98, atıyıllerdı 3/35, olmāyır mı 3/79, dēyılłár 5/11, alıyı 7/81, kaķıyı 7/81, yápmāyırı 9/148, yátıyırım 18/105, yáşāyın 28/35, baķıyı 34/136, doķumāyız 41/44, ğaçırıyırıPPátır 53/62.

/ü/>[ı]: úsūlıyle 5/33, obır 33/16, fasılleniñ 36/69.

/e/>[ı]: zátı 8/87.

[ı]: Yarı yuvarlak, boğumlanma noktası /ı/ ile /u/ arasında bulunan bir sestir. Yöre ağızında /i/>[ı], /i/>/u/>[ı], /ı/>[ı], /u/>[ı], ve /e/>[ı] değışmeleri sonucu oluşmuştur. Söz konusu ses oluşumunda dudak ünsüzlerinin etkisi büyüktür. Bölge ağızında ikinci heceden sonraki yuvarlak ünlülerin genelde düzlük-yuvarlaklık uyumu çerçevesinde düzleştığını görürüz. Bu bağlamda yağmur, pamuk, nevrüz, bağkur vb. kelimelerdeki /u/ sesinin düzleşme sürecini henüz tamamlayamadığı bazı örneklerde bu ünlü göze çarpmaktadır.

/i/>[ı]: mācır 5/89, hurunmāvırı 14/8, gelıvırı 14/12.

/i/>/u/>[ı]: cavır 7/87.

/ı/>[ı]: tapış 1/7, *alğahım* 4/61, yapıvırısıS 14/37.

/u/>[ı]: marı! 1/20, pambığ 1/42, yımirtá 1/46, návırıSda 1/78, bāķır 2/12, tapı 2/27, bunıñ 2/78, yavrım 2/81, ğānın 2/82, mıttar 2/113, havızlı 2/127, davı! 5/6, ğalбірlerde 7/135, bıcāndan 22/94, pamıķ 40/56.

/e/>[ı]: varıvı 7/76, ğabarıvırımış 39/49, satıvıdı 35/87, aıınıvırı 36/10.

d) /i/ Ünlüsü ve Çeşitleri

[ı]: Yöre ağızında sistemli olmayıp ses değışmeleri sırasında bir geçiş ünlüsü niteliği taşıyan /i/ ile /ü/ arasında boğumlanan bir sestir. Ayrıca bu sesin oluşumunda

dudak ünsüzlerinin etkisinin yanında ilerleyici ve gerileyici benzeşmeler de etkilidir. Bu ses /i/>[i̇] ve /ü/>[i̇], /e/>[i̇] ve /o/>[i̇] değişimleri sonucu ortaya çıkar.

/i/>[i̇]: ik_üş 1/25, biberiñ 1/98, şindi 2/91, iş 4/83, bir_uşdan 7/115, dıbek 8/110, biberli 22/39, yerinde 34/62, ehlámdülillah 39/71, şindi 47/93, cevız 59/17.

/ü/>[i̇]: içün 6/13, tenezzil 6/39, mevlitlerde 9/32, fasılye 38/9, sürüsüyle 39/15.

/e/>[i̇]: inivisem 12/17, edemēvirin 12/50, geliviri 14/12, getmēvidi 22/124, bilemēvirim 36/1, cıvaP 44/109, mühürlēvidi 58/49.

/o/>[i̇]: şiforlar 14/45.

e) /o/ Ünlüsü ve Çeşitleri

[ó]: Geniş, yuvarlak, yarı ön /ö/ ile /o/ arasında bir ünlüdür. Bölge ağzında daha çok /o/>[ó], /ö/>[ó], birkaç örnekte de /e/>[ó], /ü/>[ó], /u/>[ó] değişimlerinde karşımıza çıkar. /y/ sesinin önlüleştirici etkisiyle şimdiki zaman çekimlerinde yaygın olarak kullanılır. Bunun yanında art damak /k/ ve /g/ ünsüzlerinin artılaştırıcı etkisi de ünlünün oluşmasında önemli bir etkidir.

/o/>[ó]: gidiyóm 1/13, nólÇák 1/18, ólcáğ 1/65, çócüklar 2/129, aldiriyóndúr 3/37, sóyádımı 16/127, çócúm 20/31, veriyóñ 26/190, tansiyónú 31/46, sorúyóru 40/82, yóğdur 48/95.

/ö/>[ó]: górmeyis 1/2, gótürdü 1/16, gózüyle 2/74, yápdık_óyle 2/133, gók 4/22, kótü 7/52, cómardıdı 7/143, óñce 8/96, óñünden 21/78, ókúze 37/36.

/e/>[ó]: metírosunu 12/103, telóvzóna 31/1.

/ü/>[ó]: gózel 46/226.

/u/>[ó]: yónus 12/104, yókarıyıdan 28/51.

[ó]: /o/ ile /u/ arasında boğumlanan bu ses daha çok /o/>[ó] ve /u/>[ó] değişimleri sonucu; birkaç örnekte de /a/>[ó] ve /ö/>[ó] değişimleri sonucu oluşur. /u/>[ó] değişiminde ağızlarda yeni yeni oluşmaya başlayan genişlik-darlık uyumunun etkisi büyüktür.

/o/>[ô]: ölçme mi 1/3, önu 1/33, sövân 1/46, nöhudu 1/48, hõrà 1/73, doktõra 2/83, televizõna 3/72, betõn 5/2, yúklëyõllar 5/25, télëfõn 7/55, zõbáyí 10/1, yõñurduñu 28/129, *bëşgõnaq*dañ 16/112, õnnar 21/69, õdun 26/128, õlsun 38/85, çõÇukları 47/84, salõn 54/34, õlurdu 59/58.

/u/>[õ]: gõrãrdıg 1/7, yoqõrt 3/66, yõkarı 5/16, doqmılu 7/6, çõval 7/141, õtãsaña 11/44, gõvat 11/53, doqm 39/59, toqm 46/65.

/õ/>[õ]: *õmarlar* 7/116.

/a/>[õ]: bõbasıñ 5/46, hurõ 19/74.

f) /õ/ Ünlüsü ve Çeşitleri

[õ]: /õ/ ile /ü/ arası oynaklanan Türkiye Türkçesi ağızlarında pek rastlanmayan zayıflamış /õ/ ünlüsüdür.⁵¹ Serik ağızında diş ve dudak ünsüzlerinin etkisiyle oluşmuştur. Genelde /õ/>[õ] ve /ü/>[õ] bazı örneklerde de /e/>[õ] ve u>[õ] değişmesi sonucu meydana gelir.

/õ/>[õ]: kõy 2/91, dövërdik 3/34, õle 4/53, söver 4/78, yörelerde 5/73, õlü 6/9, õppüşüyõ 6/57, bõle 6/83, õbür 8/39, õlen 8/96, kõtü 28/19, kõtür 34/66.

/ü/>[õ]: õzüm 1/50, bõyükleri 6/52, bõqk 13/8, gõzel 13/114, gõbüre 31/123.

/e/>[õ]: tõbe 4/50.

/u/>[õ]: bõjünkü 12/2.

g) /u/ Ünlüsü ve Çeşitleri

[ú]: Yöre ağızında /u/ ile /ü/ arasında kullanılan bir orta damak ünlüsüdür. Genelde /u/>[ú], /ü/>[ú] ve bazı örneklerde de /i/>[ú], /e/>[ú], /õ/>[ú], /o/>[ú] değişimleriyle ortaya çıkar. /ü/>[ú] değişimi art damak ünsüzü /k/ ve orta damak ünsüzü /g/'nın artılaştırıcı etkisiyle meydana gelir. /u/>[ú] değişiminde diş ünsüzlerinin et-

⁵¹ Mukim SAĞIR, "Anadolu Ağızlarında Ünlüler", *TDAY-Belleten 1995*, TDK Yay., Ankara 1997a, s. 386.

2. Ünlülerde Uzunluk Kısalık

Dilimizdeki var olan ünlüler henüz uzunluk ve kısaliıklarına göre tasnif edilmemiştir. Bunun neticesinde de uzun ünlüler sorunu tam olarak çözüme kavuşturulmuş değildir.⁵² Faruk K. Timurtaş, günümüzde bazı ağızlarda systemsiz bir şekilde tespit edilebilen uzun ünlülerin bazı şiveler dışında bulunmadığı görüşündedir.⁵³ Gabain ise Ana Türkçede ilk hecede var olduğunun tasavvur edildiğini söyler.⁵⁴ Uzun ünlüler Irak'taki bütün Türk ağızlarında, Kabil Avşar ağızında, Afganistan Türkmen ağızında, Kuzeydoğu Bulgaristan Türk ağızlarında da tespit edilmiştir.⁵⁵ Türkiye Türkçesi ağızlarında ise konuyla ilgili ilk çalışmayı Z. Korkmaz yaparak Batı Anadolu ağızlarında asli uzun ünlülerin varlığını ortaya koymuştur.⁵⁶ Daha geniş bir çalışmayı ve Anadolu'nun tamamını kapsayan araştırmayı ise Erdem yapmıştır. Erdem'in çalışmasında Anadolu'nun hemen her bölgesinde asli uzunluklara rastlanmış ve bu uzunlukların listesi verilmiştir.⁵⁷ Serik

⁵² Talât Tekin, *Ana Türkçede Asli Uzun Ünlüler*, Ankara 1975, s. 34.

⁵³ Faruk K. Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul Üniv. Yay., İstanbul 1977, s. 46.

⁵⁴ A. M. Von Gabain, *Eski Türkçenin Grameri*, çev. Mehmet AKALIN, TDK Yay., Ankara 1988, s. 33.

⁵⁵ Daha geniş bilgi için bk. Alkaya 2008, Tabaklar 1996, 145; Buluç 1972, 181; Bozkurt 1978, 206-207; Bozkurt, 1981, 39-79; Dallı 1991, 72.

⁵⁶ bk. Zeynep Korkmaz, "Batı Anadolu Ağızlarında Asli Vokal Uzunlukları Hakkında", *TDAY-Belleten 1953*, TDK Yay., Ankara 1953, s. 197-203.

⁵⁷ Mehmet Dursun Erdem, "Anadolu Ağızlarında Görülen Birincil Ünlü Uzunlukları", *Journal of Turkish Studies*, Volume 27/II, (ed. Sinasi Tekin-Gönül Alpay Tekin), Published at the Department of Near Eastern Languages and Literatures –Harvard University 2003, p. 79-110. Birincil uzun ünlüler konusunda ayrıntılı bilgi için bk. Özcan Tabaklar, "Türkmen Türkçesi'nde Ünlülerin Uzun Okunmasını Gerektiren Durumlar ve Eklerdeki Uzun Ünlüler", *TDAY-Belleten 1994*, TDK Yay., Ankara. 1996, s. 145; Sadettin Buluç, "Mendeli (Irak) Ağızının Özellikleri", *Bilimsel Bildiriler 1972*, TDK Yay., Ank. 1972, s. 181; Mehmet Fuat Bozkurt, "Kabil Avşar Ağızı", *TDAY-Belleten 1977*, TDK Yay., Ank. 1978, s. 206-207; M. F. Bozkurt, "Afganistan'da Bir Türkmen Ağızı", *TDAY-Belleten 1978-1979*, TDK Yay., Ank. 1981, s. 39-79; Hüseyin Dallı, *Kuzeydoğu Bulgaristan Türk Ağızları Üzerine Araştırmalar*, TDK Yay., Ank. 1991, s. 72; Alimova, Cildiz, "Kırgız Türkçesinde Asli Ünlü Uzunlukları", *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, *Osman Nedim Tuna Armağanı*, (ed. Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN-Dr. Mehmet Dursun ERDEM), Volume 2/2, Spring 2007, p. 28-40; Cahit Başdaş, "Türkiye Türkçesinde Asli Uzunluk Belirtileri", *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, *Osman Nedim Tuna Armağanı*, (ed. Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN-Dr. Mehmet Dursun ERDEM), Volume 2/2, Spring 2007, p. 89-101; Bernt Brendemoen, "Pronominal syntax in den türkischen Schwarzmeerdialekten: Syntaktische Innovation oder Archaismus?" *Sprach und Kulturkontakte der türkischen Völker Materialien*

ağzında çeşitli ses olaylarının etkisiyle oluşan birtakım örnekler dışında asli uzunluk olarak nitelendirebileceğimiz şu örneklerle rastlanmıştır:

a) Uzun /a/ Ünlüsü: /ā/

aç: ācıkılmışdır 32/167.

ak: āksudáyız 51/87.

altı: āltı 18/80, āltışar 18/124, āltısında 52/4.

altın: āltın 18/87, āltın māltn 27/81.

al-: āltık 11/100, āldık 11/128, ālmış 11/193, āldık 15/74, āldığ 18/1, āldım 24/95, āldılar 25/45, āldı 30/116, āldıydı 33/77.

at: āt 52/43.

atmış: ātmışñ 52/40.

artık: ārtık 17/28.

bak: bākđı 11/63.

dayan-: dāyán 12/79.

davul: dāvîl 26/175.

der zweiten Deutshen Turkologen Konferenzk, Raischholzhausen, 13.-16. Juli 1990, Wiesbaden 1993; B. Brendemoen, "Osmanlı ve Çağatay Şiirinde İmâle ve Asli Uzun Ünlüler", *Uluslararası Türk Dili Kongresi 1992*, TDK Yay., Ank. 1996; Halide Gamze İnce, "Asli Uzun Ünlülerin Kelime Sonundaki Ünsüzlerin Tonlulaşmasına Etkisi," *Büyük Türk Kurultayı Bildirileri*, Bilkent Üniversitesi Yayınları, Ankara 2006, s. 608-619; Z. Korkmaz, "Batı Anadolu Ağızlarında Asli Ünlü Uzunlukları Hakkında", *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, C II, TDK Yay., Ank. 1995; Z. Korkmaz, "Batı Anadolu Ağızlarında Asli Vokal Uzunlukları Hakkında", *TDAY-B 1953*, TDK Yay., 1988.) *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, c. I, TDK Yay., Ank. 1995, s. 491-508; Z. Korkmaz, "Eski Anadolu Türkçesinde Asli Ünlü (Vokal) Uzunlukları", *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, C I, TDK Yay., Ank. 1995, s. 443-458; Lajos Ligeti, "Türkçede Uzun Vokaller", *Türkiyat Mecmuası*, C 7-8, 1942, s. 82-94; Talat Tekin, "Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler", Simurg Yay., Ank. 1995; Osman Nedim Tuna, "Göktürk Yazılı Belgelerde ve Uygurcada Uzun Vokaller", *TDAY-Belleten 1960*, TDK Yay. Ankara 1988, s. 213-282; Zikri Turan, *Teshil'in İmlâ Tezahürleri Işığında Eski Anadolu Türkçesinde Ünlü Uzunlukları*, Açıksoz Yayınları, Malatya 1993; Hamza Zülfikar, "Yabancı Kökenli Kelimelerde Uzun Ünlü Aşınması", *Prof. Dr. Zeynep Korkmaz'a Armağan (Türk Kültürünü Araştırmaları Dergisi, XXXII/1-2)*, Ank. 1996, s. 393-402; M. Dursun Erdem, "Birincil Ünlü Uzunlukları ve İmâle", *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 3/6 Fall 2008 s. 251-276.

tatlı: dātlı mātli 32/99.

kardeş: ġārdaşım 8/41, ġārdaşınıñ 33/69, ġārdaş 33/149.

kal-: ġālmadı 9/116, ġāldı 11/139, ġāldım 41/12, ġāldıķ 41/39.

kaç-: ġāçısdıķ 27/36, ġāşdıım 32/19, ġāçmış 42/30.

kaz-: ġāzdım 29/18.

kayna-: ġāynadırdıķ 32/68, ġāynadıllar 32/70, ġāydanırısıñ 32/79.

kalk-: ġākđı 56/29.

var: vārdım 1/39, vārtıķ 11/100, vār 13/52, vārdı 22/108, vārdıġ 46/6.

yardım: yārdım 57/102.

yaş: yāşı 6/1.

yaz-: yāzđı 32/122.

ayrı: āyrı 28/122.

ayran: āyranını 28/130.

bayrak: bāyrák 35/14.

b) Uzun /e/ Ünlüsü: /ē/

ben: bēnim 22/26, bēn 25/24.

beş: bēş 9/110, 36/111.

de-: dēri 1/54, dēr 1/55, dēyi 1/57, dērisiñ 4/89, dēridim 4/113, dēyillār 5/11, dēyóduķ 7/39, dēyörün 9/143, dēġkē 11/49, dēveriyen 14/54, dēti 18/107, dērdik, 22/73, dēđi 26/145, dēyeller 46/30, dērdi 46/173.

elli: ēlli 31/75, ēllilerden 54/77.

ekmek: ēkmek 51/66.

ek-: ēkdik 34/60.

erkek: ērkeg 27/64.

eski: ēsgiden, 4/44, ēsgi 7/112.

et-: ētmişler 11/77.

ev: ēvden 25/8, ēvīmizi 36/46, ēvinde 44/31, ēvde 54/49.

geç-: gēşdı 7/112.

gel-: gēldik, 4/53, gēldim 32/19, gēlmiş 11/194, gēlmiş 4/33.

gelin: gēlīniñ 31/59.

genç: gēnşler 32/56.

git-: gētdim 4/87, gētmen 31/7, gētdik 39/47, gētmiş 42/31.

hep: hēp 13/43.

keklik: kēklik 8/76.

kendi: kēndim 8/102, kēndimiz 40/87.

keşkek: kēşgek 39/22.

mercimek: mērcimek 46/193.

seksen: sēksen 51/43.

seç-: sēçeris 4/97.

ver-: vērdiler 3/21, vērdi 30/42, vērmemişler 32/33, vērmezler 32/171, vērdim 35/61, vērdik 37/17, vērsin 39/8.

ye-: yēyódu 7/36, yēyóllar 7/49, yērsiñ 10/49, yēdimizi 20/68, yērtik 31/119, yēniPbatan 32/69, yēris 38/82, yēyós. 44/61, yēyiller 59/82.

yer: yērden 32/215.

yetmiş: yētmiş 20/62.

c) Uzun /o/ Ünlüsü: /ō/

bol: bōl 15/4.

boncuk: bōncuķ 28/45.

borç: bōrç 39/9.

çok: çōk 42/191.

çorba: çōrbaşını 10/29.

dol-: dōldurdu 11/37, dōldur 39/9.

ko-: ğōrsuñ 1/64, ğōyōrū 9/66, ğōr 17/50, ğōrus 17/60, ğōyúllar 18/148, ğōrduķ 22/79, ğōrduñ 32/92, ķōyárlar 43/65.

konuş-: ğōnuşması 7/61.

kork-: ğōrķdum 45/226.

koş-: ğōşduķ 49/150.

koyun: ğōyún 10/56, ğōyuncuľuĝ 16/16, ğōyūnu 35/81, ğōyūncuľū 35/113.

ortak: ortaĝ 28/11.

ol-: oľdum 1/70, oľur 40/71.

sonra: sōñra 9/35.

soy-: sōyūnmuş 26/88.

yok: yōk 1/83.

d) Uzun /ō/ünlüsü : /ō/

dört: dōrt 37/22.

öl-: oľdü 42/47.

yörük: yōrük 22/61.

e) Uzun /ı/ ünlüsü: /ı/

yı-: yīķarsıñ 3/49, yīķarız 3/64, yīķamadan 10/37, yīķanırdı 11/147, yīķaľlardı 27/142, yīķardıķ 28/40, yīķandırsıñ 32/100, yīķamadımız 36/38, yīķēdim 39/33, yīķanıryı 59/44.

kız: ğız 24/55, 42/6.

f) Uzun /i/ ünlüsü: /ī/

bir: bīr 27/39, bīrdik 40/45.

din- :dīnēviri 52/10.

g) Aslında Uzun Olan Ünlülerin Normalleşmesi

Yabancı dillerden alınan kelimelerdeki uzun ünlülerin varlığı tam olarak korunmamaktır. Aynı kelime farklı köylerde uzun veya kısa şekliyle telaffuz edilmektedir. Aşağıdaki örneklerde ise ünlü uzunluklarının korunmadığı tespit edilmiştir.

núfusa 2/3, qabūl_étmiş 2/88, dēvam 2/30, maddiyatīñ 7/54, zarurī 2/125, zamanīñ 3/22, faħırılıqtan 5/19, úsūlüle 5/40, mēsele 5/81, dēne 5/117, hāññ 18/115, tālim 23/38, mahrum 34/69, mahsūlü 37/28, evlatlarım 47/121, ğıyámát 48/61, dovasını 48/116, hóqúmet 52/9, vasTa 55/33.

h) Aslında Normal Uzunlukta Olan Ünlülerin Kısalması

Fonetik sebeplerden dolayı normal ünlülerden bazıları Serik ağzında kısalmıştır. Ayrıca ünlülerin vurgusuz durumda ve çabuk konuşma sırasında kısalma eğilimi gösterdikleri tespit edilmiştir.⁵⁸

Ünlü türemesi yoluyla alıntı kelimelerin başına gelen /ı/- ve /i/- ünlüleri genellikle kısadır.⁵⁹ İresmī 6/73, İrezillik 9/63, İlāzım 56/59, İranzayá 11/56, İrahmetli 26/145.

Yazı dilinde düşen cevher fiili /r/ sesinden sonra gelirse kısa olarak telaffuz edilir: varısa 1/97, varıdı 4/38, dutaġlarımış 11/76, savarıdıġ 28/132, dutaġlarıdı 40/87, yıġāyırıdıġ 49/179, atġarıdım 56/30.

⁵⁸ Gerhard Doerfer, "İran'daki Türk Dilleri", *TDAY-Bulleten 1969*, TDK Yay., Ank.1989, s. 5.

⁵⁹ Mehmet Aydın, *Aybastı Ağzı (İnceleme-Metin-Sözlük)*, TDK Yay., Ankara 2002, s.15.

Alıntı kelimelerde kelime ortasında türeyen /ı/, /i/, /u/ ve /ü/ ünlüleri kısa şekildedir: kilometire 2/93, masırafı 2/107, beliki 4/39, aķırabayá 7/55, litire 11/46, üçüretsiz 14/44, ķamıyóñ 18/126, *ibīrām* 24/74, göbüre 31/123, ğarâstüro 40/40, tekırar 41/121, etırâFında 51/45.

Bölge ağzında bazı fiil çekimlerinde orta hecedeki /ı/, /i/, /u/, /ü/ ünlüsü kısalır. ğırdırırar 3/29, annaşışın 8/3, ğonuşuñ 22/4, ğedıyēñ 42/214, yáparıS 46/70, sıyırırıvıdıñ 46/74, şaşaların 54/73.

Yöre ağzında birinci ve üçüncü teklik şahıs iyelik ekini ve yükleme hâl ekini alan bazı kelimelerdeki /ı/, /i/, /u/ ve /ü/ ünlüleri kısalmıştır. paçalarını 4/57, elbisesini 5/63, maılarını 5/102, evımē 8/3, ğüveyısi 8/47, ğoyunu 10/56, darıyı 11/158, mēmeleketi 16/12, datlıyı 22/113, māniyi 28/59, ğöñlünü 30/78, yoklunu 33/109, bēzinini 33/114, bizim 43/6, pantuğunu 45/60, numarasını 46/219, sülālasını 49/106, odlunu 54/95, sargısını 58/21.

Alıntı kelimelerdeki bazı orta hecelerın vurgusuz söylenmesi sonucu ünlülerin kıaldığı görölür. ünıversitedeydı 2/57, hiķáyēsi 48/81, hasdānēde 58/31.

Bölge ağzında ünlüyle biten bir kelimededen sonra ünlüyle başlayan bir kelime geldiğinde genellikle ulama gerķekleşir. Bunun neticesinde birinci kelimenin son sesindeki ünlü kısalır. ēlekdē_eleris 3/68, beniki dē_ōle 4/2, bölē_işlenik 4/63, kēşğē_esgi 8/14, aynı_ánam 16/131, dövē dövē_ellerimiz 20/75, *dōşemēaıtm*da 22/122, ğışlamışlardı_adamlar 26/11, parası_olana 27/125, emekli_olduklar 30/105, dedı_işde 33/17, cavā_aıdıķ 33/27, nēre_ētdiñ 33/125, *ısPartā_anamas* 35/88, burdā_olurdü 37/18, kıoydē_işTē 42/27, iki_olu 43/27, şe_étTik 45/126, idāre_ederiz 48/7, ğenē_ēyi 51/35, sen dē_onu 54/91.

Serik ağzında bazı örneklerdeki iç hece ünlüleri vurgu ve tonlamaya bağlı olarak şahsi kullanım sonucu kısa söylenmektedir. Bu durum sistemli olmayıp kişiden kişiye farklılık göstermektedir. ēyıden 13/86, sēnelik 22/13, dıdı 35/31, ğuyulardan 36/115, bulúnursa 44/43, ğarınıñ 45/197, ıraııcılar 48/43.

Yöre ağızında kelime sonunda kişisel kullanım sonucu oluşan ve sistemli olmayan kısa ünlüler mevcuttur. dēđ 11/204, amcā 21/37, oļmāyırī 21/86, arķadā 22/2, bī de 22/39, gēçmedī 30/128, yōrüyū yōrüyū 31/36, bāyğırā 31/93, başımdā 32 /176.

1) Hece Kaynaşmasıyla Oluşan Uzun Ünlüler

Bazı ünsüzler iki ünlü arasında yumuşayıp eriyerek bu iki ünlüyü bir uzun ünlü biçimine sokarlar.⁶⁰ Bölgemiz ağızında da /ğ/, /h/, /k/, /y/ ünsüzleri eriyerek uzun ünlüler oluşturur: yīķācaz 1/6, yāla 1/12, harannīñ 1/24, bilēn 1/38, ābīm 4/26, ilēnnere 4/101, sıcānda 9/69, alēřī 32/200, sorucādīs 47/98, mācır 48/62, *ūsēn* 52/21, otomātē 57/16, tavā 57/44.

İki kelimenin birleşmesiyle de uzun ünlüler oluşur: ötāķa 7/115, şētmişler 9/27, nēđiceksiñ 13/39, nēđicēñ 13/97, dēyzōļu 55/63, nōļur 57/54, amcōļu 58/56.

Serik ağızında özellikle gelecek zaman ikinci teklik şahısta, ekleşme sırasında sistemli olarak uzun ünlü görülmektedir: oķūcaķ 1/63, etÇēn 1/86, gēdecēn 2/36, dēcēn 2/101, gülücēz 12/87, durmācaķ 20/55, diñlēcek 21/5, yēceg 21/61, ólmācaķ 26/129, gēlemēcek 41/69, fayızlēcek 53/109, vēremēcek 57/100, sōlēcek 58/142.

i) Ünsüz Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlüler

Serik ağızında kelime ortasında bulunan /f/, /g/, /ğ/, /h/, /k/, /k/, /l/, [l], /n/, /r/, /v/, /y/ ünsüzleri düşerek kendinden sonraki ünlülerin uzamasına neden olur. Yok olmaya ya da ünlüleşmeye doğru giden ünsüzün kaybettiklerini, genellikle yanındaki diğer bir ünlü üzerine alır. Böylece yok almaya doğru giden sesin geride bıraktığı mirasla güçlenen ünlü daha belirgin ve boğumlanma süresi daha uzun güçlü bir ses hâline gelir.⁶¹ dādañ 1/7, sōrā 1/59, ūraşdıķ 2/10, ķōdum mü 2/85, sōna 2/121, ōsüz 2/129, zōrā 3/35, dō 3/58, sērek 4/7, rāmetli 6/34, yōsulúymuşūñ 7/64, cīvesidī 8/91,

⁶⁰ Aydın, s.15.

⁶¹ Ahmet Buran, “Çağdaş Türk Yazı Dillerinde ve Türkiye Türkçesi Ağızlarında İkincil Uzun Ünlüler”, *II. Kayseri Ve Yöresi Kültür, Sanat Ve Edebiyat Bilgi Şöleni*, Erciyes Üniversitesi, 10-12 Nisan 2006, Kayseri, **Prof. Dr. Ahmet Buran Makaleler**, Turkish Studies Yayınları, 2008, Ankara.

z̄ecesi 9/101, h̄abuyūku 13/107, ōkeye 16/23, ḡāve 20/25, b̄uydādan 24/50, ōl̄um 53/109.

3. İkiz Ünlüler

Yabancı dillerden alınan kelimeler dışında Türkiye Türkçesi yazı dilinde ikiz ünlülere rastlanmaz. Ancak Türkiye Türkçesi ağızlarında kelime ortasındaki bazı ünsüzlerin düşmesi ünlülerin ikizleşmesine sebep olur.⁶² Serik ağzında /b/, /g/, /ğ/, /h/, /k/, /k̄/, [ñ], /r/, /v/, /y/ ünsüzlerinin düşmesiyle ikiz ünlüler meydana gelir.

İkiz ünlüleri yükselen, eşit ve alçalan ikiz ünlüler olmak üzere üç başlıkta değerlendirilebiliriz.

a) Yükselen İkiz Ünlüler

Birinci unsuru ikinci unsurundan daha dar olan ikiz ünlüler, yükselen ikiz ünlüler diye adlandırılır.⁶³ Bölge ağzında /b/, /g/, /ğ/, /h/, /k/, /k̄/, [ñ], /y/ ünsüzlerinin erimesiyle yükselen ikiz ünlüler oluşur: çocūa 1/61, batır̄ersiñ 13/55, del̄l̄ānñımda 21/6, muabbet 26/146, gēnşl̄iē 33/87, mūābere 37/32, yīarsıñ 49/193.

b) Eşit İkiz Ünsüzler

Genişlik ve darlık bakımından her ikisi de aynı olan ikiz ünlülere eşit ikiz ünlüler denir. Serik ağzında /h/, /ğ/, /g/, /k/, /k̄/, /n/, [ñ], /r/, /v/, /y/ ünsüzlerinin düşmesiyle oluşurlar: düünner 1/18, taā 3/9, döş 6/4, saā 8/66, maālebī 8/104, nāapıcāñ 18/64, mēymaat 24/86, gırşeer 30/109, baā 53/32, guudurduķ 59/63.

⁶² Ercilasun, *Kars İli Ağzları*, s. 61; Efrasiyap Gemalmaz, *Erzurum İli Ağzları*, (1.Cilt). Atatürk Ün. Yay. Erzurum 1978, s. 119-125; Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağzları*, s.42-44; Tuncer Gülensoy, *Kütahya ve Yöresi Ağzları*, Ankara 1988, s. 29-31; Emin Kalay, *Edirne İli Ağzları*, TDK Yay., Ank. 1998, s. 20-21; Cemil Gülseren, *Malatya İli Ağzları*, TDK Yay, Ank. 2000, s. 49-50; Fatma Özkan, *Osmaniye Tatar Ağzı*, TDK Yay., Ank. 1997, s. 12-13; Ahmet Günşen, *Kırşehir ve Yöresi Ağzları*, TDK Yay, Ank. 2000, s. 29-31; Sağır, *Erzincan ve Yöresi Ağzları*, TDK Yay., Ank. 1995, s. 72-74.

⁶³ Erdem, *Asarcık Ağzı*, s.29.

Ayrıca sağ 8/66, baş 53/32, kelimelerinde sağa>sağa>sağ şeklinde bir gelişme olduğu düşünülebilir.⁶⁴

c) Alçalan İkiz Ünlüler

İkinci unsuru birinciye göre dar olan ikiz ünlülere alçalan ikiz ünlüler denir.⁶⁵ Serik ağzında alçalan ikiz ünlüler /h/, /ğ/, /g/, /y/, /n/, [ñ], /v/ ünsüzlerinin erimesiyle meydana gelir: sājplerĩ 2/128, döjš 6/33, sqıdu 8/107, õjnde 11/13, doğumumu 12/7, kıõjñ 15/42, şajtlere 26/187, şajsan 31/45, gedikkõj 44/3, çajrmayla 51/11, şejrliler 57/42.

4. Ünlü Uyumları ve Ünlü Benzeşmeleri

Türkçede kelimelerin önlük-artlık ve düzlük-yuvarlaklık bakımından birbirlerine uymasına ünlü uyumu adı verilir. Bu olay Türkçenin göze çarpan en önemli özelliklerinden biri olup ek ve köklerde bir kelimenin ünlüleri, yukarıda belirtilen yönlerden birbirlerine benzerler.⁶⁶ Anadolu'nun pek çok ağzında ünlü uyumu dikkati çekecek kadar belirgin ve kuvvetlidir.⁶⁷

Serik ağzında ünlü uyumları önlük-artlık, düzlük-yuvarlaklık ve Türkiye Türkçesi ağızlarında yeni gelişmeye başlamış olan genişlik-darlık uyumu olarak üç bölüm hâlinde incelenecektir.

⁶⁴ bk. Aydın, s. 26; Saadet Çağatay, "Türkçede ñ~ğ Değişmesine Dair", *TDAY-Belleten 1954*, TDK Yay., Ank. 1988, s. 20.

⁶⁵ bk. A. Buran, *Keban, Baskil ve Ağın Yöresi Ağızları*, TDK Yay., Ank. 1997, s.30.

⁶⁶ Erdem, *Asarcık Ağzı*, s. 30.

⁶⁷ Tuncer Gülensoy, "Rumeli Ağızlarının Sesbilgisi Üzerine Bir Deneme", *TDAY-Belleten 1984*, TDK Yay., Ank. 1987, s.99.

a) Önlük-Artlık Uyumu

Önlük-artlık bakımından vokal uyumu, Türkçede her devirde sağlamdır.⁶⁸ Standart dilde yabancı dillerden dilimize giren ve önlük-artlık uyumuna aykırı kelime ve eklerin Serik ağzında uyuma girdikleri görülür. Ancak /y/ ünsüzünün önlüleştirici ve daraltıcı etkisiyle önlük-artlık uyumuna aykırı biçimler ortaya çıkmıştır. Genel olarak Serik ağzında önlük-artlık uyumu yerleşmiş durumdadır.

(1) Alıntı Kelimelerde Önlük-Artlık Ünlü Uyumu

Önlük-artlık uyumu daha çok Arapça ve Farsça sözcüklerde olmak üzere yabancı dillerden alınan kelimelerde etkisini gösterir. Serik ağzına çeşitli sebeplerle giren ve yerleşen bazı kelimeler ilerleyici ve gerileyici benzeşme yoluyla dil benzeşmesinin etkisi altına girmiştir.

İlerleyici Benzeşme Yoluyla:

/a/-/e/ > /a/-/a/: habâr 1/11, ataş 1/80, ğastan 3/79, zâtân 5/116, ârâtda 31/4, abdâs 22/82, âşa 12/12.

/a/-/i/ > /a/-/ı/: bâşış 1/35, partı 55/56.

/a/-/i/ > /a/-/a/: saqPıarıydı 7/115, saqr 10/21.

/e/-/a/ > /e/-/e/: mēsele 3/76, mēzerlē 4/52. ēvletim 4/103, *sūleymen* 11/6, bēker 12/28, *kēnen* 33/4.

/e/-/u/ > /e/-/ü/: mēktübüñ 7/69.

/ı/-/e/ > /ı/-/a/: kısmat 31/20.

/ü/-/u/ > /ü/-/ü/: vüÇütünü 1/12.

/u/-/e/ > [ö]-/a/: ğòvat 11/53.

/ü/-/a/ > /ü/-/e/: müsēFirimiz 31/93.

/i/-/o/ > /i/-/ö/: televizönden 25/16.

⁶⁸ F. Kadri Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul Üniv. Yay., İst. 1977, s.26.

Gerileyici Benzeşme Yoluyla:

/e/-/a/>/a/-/a/: marāy|a 54/6, ha|va 50/50.

/a/-/e/>/e/-/e/: ē|şe 1/1, dene 1/71, eşgerlīnī 4/2, eferim 4/53.

/a/-/a/>/è/-/e/: mēhelle 30/30.

/i/-/a/>/ı/-/a/: ı|sTambu|dan 5/99, zından 11/35, zıraatçı 32/142, ısan 54/22.

/a/-/e/>/è/-/e/: pēket 32/126, edetlerimiz 39/33.

/e/-/u/>[â]-/u/: nāvruS 1/79.

/ü/-/u/>/u/-/u/: nuhusda 16/49.

/a/-/i/>/è/-/i/: lēkin 11/1, éreşidgılın 22/111, tēbī 47/31, sējle 23/2.

/a/-/ü/>/è/-/ü/: fēsille 32/63.

Ayrıca barābar 1/87, amanat 29/26, bāçivanÇılık 1/68, hēnterilerimiz 1/41, örneklerinde çift yönlü benzeşme söz konusudur.⁶⁹

Bazı alıntı kelimelerde uyuma aykırılık söz konusu değilken bu kelimelerin ünlüleri ön sıralı ünlülerden art sıralı ünlülere, art sıralı ünlülerden ön sıralı ünlülere dönüşmüştür: hüdütü 16/72, havas|ını 25/54, hı|zmatını 33/73, omar 42/193, örüzger 39/45.

(2)Yazı Dilinde Uyuma Girmeyen Unsurların Serik Ağzındaki Durumu

Serik ağzında önlük-artlık uyumu yazı diline nazaran daha gelişmiş durumdadır. Yazı dilinde önlük-artlık uyumuna uymayan bazı sözcükler Serik ağzında uyuma girmiştir: birez 5/130, hañgını 1/62, hēnī 24/49.

Yazı dilinde önlük-artlık uyumuna uymayan -daş, -ken ve -ki eklerinin Serik ağzında uyuma tabi oldukları görülür:

-daş eki, ğardaşları 2/67, ğardaşdıķ 38/51 gibi örneklerde önlük-artlık uyumuna uymuştur.

⁶⁹ bk. Turgut Günay, *Rize İli Ağzları*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara 1978, s.49'da baraba.

-ken zarf-fiil eki Serik ağzında genellikle önlük-artlık uyumuna uyar: göcadāka 1/84, ucuzuğa 4/40, ālārķana 11/48, vūrūķana 19/29, varıķan 40/63, ğarārķana 45/147.

-ki aitlik eki genellikle önlük-artlık uyumuna tabi olmuştur: çocuklūmuzdaki 2/121, ğarşıdāķı 3/15, yoķarkı 5/83, buranıķını 13/69, ğızıkını 14/7, adamıķı 24/54, ağamıķı 35/40.

(3) Önlük-Artlık Uyumunun Bozulması

Önlük-artlık uyumunun bozulmasında önlüleştirici ve daraltıcı bir özelliğe sahip olan /y/ ünsüzünün büyük etkisi vardır. /y/ fonemi, genel dilde, belli kurallara göre kendisinden evvelki /e/, /a/ ünlülerini /i/, /ı/ ünlülerine çevirir.⁷⁰ Serik ağzında özellikle şimdiki zaman eki kararsızdır. Bu eki aynı kaynak kişiden farklı biçimlerde duyabilmek mümkündür.

Serik ağzında şimdiki zaman çekimi esnasında önlük-artlık uyumu, art sıradan ünlülere sahip kelimelere ön ünlülü eklerin getirilmesi ve ön sıradan kelimelere tabiatıyla art ünlülü şekillerin getirilmesi suretiyle iki şekilde bozulur.⁷¹ Ayrıca şimdiki zaman ekinin uyuma aykırı oluşunu, ekin, nispeten yeni bir gelişme sonucu meydana gelmesiyle açıklayabiliriz.⁷² gidiyóm 1/13, görüyórsuñ 3/10, ađdırıyóñdúĝ 3/37, yérleşiyor 5/118, yapılıyór 6/18, olúyè 6/39, yapıyès 6/42, biliyèllār 9/97, ğullanılmıyór 7/23, düşüyór 7/99, götürüyórús 8/73, dēyórus 9/136, bālāyeriller 10/37, ğeliyáz 28/120, çıķıyēñ 28/125, diyán 39/12, ğandırıyēsıñ 39/21, ğediyèllār 40/8, ūraşıyér 40/112, açılmeyēĝ 41/85, apālāyédi 50/33.

Ekin uyuma aykırı şekilleri olduğu gibi uyuma tabi olduğu örnekler de vardır: ekiyèris 1/1, erişıyır 1/4, yètişiri 1/4, dēyī 1/57, ğediyiñ 1/77, édiyè 2/30, sōlēyi 7/77, édiyè 7/79, kēsiyè 7/86, dēyén 7/88, bēldi 7/166, sēvişiyörüler 10/22,

⁷⁰ Ömer Asım Aksoy, *Gaziantep Ağzı*, C I, TDK Yay., İstanbul 1945, s.87.

⁷¹ Aydın, s.18.

⁷² Mecdut Mansuroĝlu, "Türkiye Türkçesinde Ses Uyumu", *TDAY-Belleten 1959*, TDK Yay., Ankara 1988, s. 89.

çimdirmēyiriller 10/37, ğaļmāyri 11/54, ārıyri 11/55, ğelmēyiri 15/15, ğeliri 18/47, yetiyirdi 18/94, getiriyiriri 18/104, yapıļiri 18/134, biliyēñ mí 24/66, veriyés 26/160, gelmēyi 28/91, ğediyiller 37/1, etmēyen 39/57, dēyiř 45/147, biliyiriñ 59/5.

Ayrıca -ıP zarf-fiil ekiyle otur- fiilinden türetilen şimdiki zaman fonksiyonlu birleşik fiiller uyuma aykırıdır. dökülüboturu 36/9, görüboturu 36/21, biliboturúyún 36/41.

Genelde uyuma tabi olan emir kipi birinci teklik şahıs çekimi ile istek kipinin bazı örneklerinde de önlük-artlık uyumuna aykırılık görülür: bakēn 13/22, hazirlém 14/81, kapatēm 14/89, alēn 39/69.

Bölge ağzında önlük-artlık uyumuna genelde tabi olan -ınca/-ince zarf-fiil eki bir örnekte uyuma girmemiştir. Bu ekin olumsuz fiil tabanlarına eklenen biçiminde /y/ ünsüzünün araya girmesiyle bir önlüleşme olmuş ve bu sondaki ünlüye de tesir etmiştir.⁷³ ölmēnce 4/9.

-ki aitlik eki Serik ağzında bazı örneklerde önlük-artlık uyumuna girmemiştir: burdaki 5/88, ordaki 40/8, bunuki 44/30, başımızdaki 44/37, arasındaki 56/73.

-ken zarf-fiil eki de bir örnekte önlük-artlık uyumuna aykırılık gösterir: yokken 2/89.

-daş ekinin uyuma giren örnekleri olduğu gibi uyuma aykırı şekilleri de vardır: ğardeşiñ 4/44, ğardeşler 5/136, ğardeşim 8/41, ğardeşi 43/83.

Vasıta hâli eki olan “ile” kimi örneklerde uyuma aykırı bir şekilde ekleşmiştir: sabālé 24/38, arabēle 41/32, zurnāle 42/76.

İsimlere gelen cevher fiili, /y/'nin etkisiyle art sıradan ünlü taşıyan kelimelere ön ünlülerle ekleşmiştir.⁷⁴ aşşādáymiş 7/14, nūmārasīmiş 32/132, áyniyis 39/74.

⁷³ bkz. Aydın, s.19: Ünlülerde uzunluk kısalık.

⁷⁴ Erdem, *Asarcık Ağzı*, s.34.

Ünlü uyumuna göre eklenen yönelme hâl ekinin art sıradan ünlülerle bulunduğu bazı örneklerde /y/ ünsüzünün de önlüleştirci etkisiyle ünlü uyumuna aykırı bir ekleşme meydana gelir: *antelle*ye 13/41, *bure*ye 39/29.

(4) Kökte Ünlü Değişmesine Dayanan Önlük-Artlık Uyumu

Serik ağzında bazı kelimelerin art ünlüleri çeşitli nedenlerden dolayı ön sıraya, ön ünlüleri de art sıraya geçmiştir: *emme* 1/70, *dönelir* 1/79, *çente*nde 1/96, *ırbıñ* 3/48, *nesil* 16/26, *hüdütü* 16/72, *zīnat* 24/35, *havasīnı* 25/54, *misir* 32/87, *tupurunu* 51/52, *hüdütünü* 54/21, *hızmatını* 33/73, *ğıbı* 36/95.

b) Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Diğer bir adı da dudak benzeşmesi olan düzlük-yuvarlaklık uyumu, yalın ya da ekler ile genişletilmiş kelimelerde, ünlülerin düzlük-yuvarlaklık bakımından ilk hece ünlüsüne göre ayarlanması olayıdır.⁷⁵ Yani bir kelimenin ilk hecesinde düz bir ünlü varsa sonraki hecelerde de düz, yuvarlak ünlü varsa sonraki hecelerde dar-yuvarlak veya düz-geniş ünlülerin kullanılması şeklinde ifade edilebilir.⁷⁶ Düzlük-yuvarlaklık uyumu, önlük-artlık uyumu gibi Türkçenin ilk devirlerinden itibaren genel bir kural olarak karşımıza çıkmaz.⁷⁷ Bununla birlikte düzlük-yuvarlaklık uyumunun, Orta Osmanlıca devresinde hızlı bir biçimde gelişmeye başladığı tahminleri doğrudur.⁷⁸

Düzlük-yuvarlaklık uyumunun sağlam bir görünüm arz ettiği Serik ağzında bazı kelimeler yazı dilinden farklı olarak düzleşme eğilimindedir: *pambık* 1/4, *fasille* 1/20, *dépasında* 1/69, *tapılı* 2/8, *toktura* 4/21, *yávrīm* 4/50, *ıradıyá* 4/65, *çapıdını* 4/98, *apdıramannára* 5/114, *māsız* 7/88, *taammilim* 11/54, *ğavanaz* 11/79, *narfisçiymiş* 11/85, *şüferi* 18/76, *pıraváyá* 18/118, *babış* 31/29, *halbiyiki* 32/133,

⁷⁵ Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağzları*, s.53.

⁷⁶ Nurettin Demir ve Emine Yılmaz, *Türk Dili El Kitabı*, Grafiker Yay., Ankara 2006, s. 161.

⁷⁷ Aydın, s.19.

⁷⁸ Hayati Develi, *Evlıya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyıl Osmanlı Türkçesinde Ses Benzeşmeleri ve Uyumlar*, TDK Yay., Ankara 1995, s. 49.

apdille 39/52, *mevliT* 39/75, *mēşirdır* 40/129, *báygır* 30/97, *tavsıyándan* 30/125, *sēlāmalēkim* 33/98, *apdilçetin* 33/112, *iliman* 36/15, *ıstambılđa* 36/104.

Kimi alıntı kelimelerin Serik ağzında uyuma girdiği tespit edilmiştir. *münübüsümle* 2/102, *Foturafımı* 7/146, *ıoburtda* 45/155, *foturaF* 51/20.

Ayrıca yazı dilinde uyuma girmeyen şimdiki zaman eki çekimlerinin bazılarında düzleşme ve darlaşma sonucunda uyum görülmektedir: *ekiyēris* 1/1, *ērişiyiř* 1/4, *nēdiyērsiz* 1/54, *bālanıyılār* 1/92, *gēdiyēris* 1/97, *ēdiyē* 2/30, *atıyılardi* 3/35, *olúyúdu* 4/39, *görüyüs* 7/22, *biliyēllār* 9/97, *çimdirmēyiriller* 10/36, *yátıyırım* 18/105, *durmāriķı* 25/81, *gēliyáz* 28/120, *gēdiyēllār* 40/8.

Birkaç örnekte aitlik eki olan -ki uyuma girmiştir: *bunuķudā* 30/110, *bunuķu* 58/175.

(1) Düzlük-Yuvarlaklık Uyumunun Bozulması

Şimdiki zaman eki bazı durumlarda düzlük-yuvarlaklık uyumua girmesinin yanında bazı durumlarda da uyuma aykırılık göstermiştir: *gidiyóm* 1/13, *gonuşıyri* 1/54, *ğuriyri* 1/68, *oķuyılar* 1/98, *diyorkına* 2/32, *oķuyri* 4/3, *buyıyin* 4/29, *bēkleyēyōrīn* 13/26, *gēlōr* 13/74, *gonuşōrus* 13/79, *duyiyēdim* 39/18, *dōniyēs* 39/40.

Gelecek zaman çekiminde de uyumun bozulduğu görülür: *sorıcañ* 3/64, *olıcağ* 25/59, *olmıcağ* 39/67.

Vasıta hāli ve -ki aitlik eki bir örnekte uyuma aykırı ekleşmiştir: *úsūlıyle* 5/33, *ūnuñki* 8/118, *súyíylá* 39/56.

Bazı örneklerde ise Eski Türkiye Türkçesindeki asli biçimlerin devam ettirilmesi hadisesine dayanan düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı kullanımlar tespit edilmiştir.⁷⁹ *gēlūr* 6/28, *gētürdü* 25/83, *gētürdülerdin* 48/167.

⁷⁹ F.K. Timurtaş, “Şeyhî ve Çağdaşlarının Eserleri Üzerine Gramer Araştırmaları I Ses Bilgisi”, *TDAY-Belleten 1960*, Ankara 1960, s. 95-144.

Yuvarlaklaşma olayı Eski Türkiye Türkçesinde düzlük-yuvarlaklık uyumunun aleyhine gelişen bir durumdur. Batı Türkçesinde Osmanlıcanın son dönemlerine gelindiğinde bu uyumun kuvvetlendiğini görmekteyiz. Türkiye Türkçesine gelindiğinde de bu uyum kuvvetli bir biçimde

ver- fiili ile oluşturulan birleşik fiil çekimlerinde de uyuma aykırı kullanımlar vardır: durívècek 13/24, ğuruvuríyin 14/54, oľuvırı 19/9, yoruvirirĩn 47/126.

Bir örnekte geniş zamanın rivayet çekiminde uyuma aykırılık tespit edilmiştir: götürüymiş 33/68.

Serik ağzında belli bir nedene bağılı olmayan şahsi kullanımlar sonucu düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı kullanımlar da vardır: *sülōman* 7/1, mācurlar 8/64, metírösunu 12/103, obir 13/53, üçimizi 19/34, hurò 19/74, fısdon 24/46, obír 33/16, hurdın 48/5.

c) Genişlik-Darlık Uyumu

Bölge ağzında, çeşitli Türkiye Türkçesi ağzlarında rastlanan⁸⁰ genişlik-darlık uyumunun yaygın olduğu tespit edilmiştir: horáyá 1/8, nuhuT 1/20, üsTünü 1/34, deǵermene 1/48, gene 1/70, ameleyet 1/71, dèye 2/51, dèyecek 2/69, deǵermen 2/125, búynuz 3/61, üüdüürüs 3/65, çuÇüm 4/53, bordà 4/55, gini 6/27, dööş 6/41, çòvaļ 7/141, amèleyet 9/94, ğòvat 11/53, ıcıķ 11/177, harete 12/102, eşde 16/28, eñşàļlah 25/48, yuurt 28/101, çòvaļ 31/128, çırıyı 39/28, kıaat 45/19, buľuvüru 45/69, süzülüvürün 45/223, *mohammed* 47/45, biliyiriñ 59/5, çeşet 21/28, ğumut 21/70, arasàra 29/2, saar 29/11, bèsdel 29/48, hòra 30/1, unuñ 42/6, toǵom 46/65, ğòzel 46/226, hurdın 48/5, *yonan* 52/32.

Bunun yanında genişlik-darlık uyumuna uygun olduğu hâlde, şahsi kullanımlara bağılı olarak uyumun bozulduğu örnekler de karşımıza çıkmaktadır: tomaTíz 1/1, böyüttüm 1/4, kinárda 6/56, PaTadiz 6/62, zātĩ 8/7, teliFàn 10/2, türende 11/183, *yónus* 12/104, şiforlar 14/45, ünçè 14/94, büyük 14/120, barábır 24/94, barábır 21/38, zımáñ 26/52, tuķat 34/66, patatiz 44/43, *eruļ* 55/62, tènike 57/23.

kendisini göstermektedir. bk. Muharrem Ergin, *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Basım-Yayım-Tanıtım, İstanbul 2003, s. 82.

⁸⁰ bk. Aydın, s.21.

5. Ünlü Değişimleri

a) Art Ünlülerin Önlüleşmesi

Art ünlülerin önlüleşmesinde özellikle /y/ ünsüzünün çok etkili olduğu görülmektedir. Bunun yanında boğumlanma noktası ağzın ön kısmı olan ünsüzler de art ünlüleri önlüleştirir.

/a/>/e/ değişimi: Daha çok alıntı kelimelerde ilerleyici ve gerileyici benzeşmeler yoluyla ortaya çıkmıştır: *dē* 1/35, *ameleyet* 1/71, *dene* 1/71, *cênēzē* 7/47, *süleymen* 11/6, *kēsdene* 11/167, *müseFire* 11/176, *harete* 12/102, *faPrikesi* 16/93, *sülēmeñ* 25/86, *müsēFirimiz* 31/93, *mānēsi* 31/156, *ēşē* 32/42, *tēbī* 47/31, *haTdē* 47/71, *mēhelle* 30/30, *kēnen* 33/4, *fiyetlerden* 36/13, *dēsdenner* 42/137, *cumē* 49/16.

Bu değişim bazı örneklerde /r/ ve /l/ ünsüzlerinin etkisiyle meydana gelir: *hēnterilerimiz* 1/41, *mēsele* 3/76, *mēzerlē* 4/52, *ēvletim* 4/103, *birez* 5/130, *normel* 8/43, *antelleye* 11/49, *bēker* 12/28, *goley* 32/79, *bureye* 39/29, *örüzger* 39/45, *apdille* 39/52, *sēre* 40/112, *tīrekisiyidi* 21/30, *tērēzim* 21/142, *modellesi* 33/88, *rebbimīs* 43/31, *ğanel* 46/197.

/a/>[á] değişimi: Bu değişime /a/>/e/ değişiminin tamamlanmamış biçimi de denebilir: *burdáyın* 1/3, *hēntāri* 1/40, *çám* 2/75, *kénárına* 3/25, *aralášamassıñ* 6/66, *máydám* 16/9, *áyríyétán* 4/60.

/a/>/i/ değişimi: /y/ ünsüzünün önlüleştirici etkisiyle meydana gelir: *kiyátdan* 12/4.

/a/>[í] değişimi: *añkıríyá* 6/73, *ışgine* 12/92.

/ı/>[í] değişimi: /ı/>/i/ değişiminin tamamlanmamış biçimidir. Bazı örneklerde ekleşme sırasında /y/ ünsüzünün önlüleştirici etkisiyle meydana gelir: *burdáyın* 1/3, *yıkācaz* 1/6, *bālaníyılár* 1/92, *dayí* 2/121, *ađdıríyóñdúr* 3/37, *ğatíyóllar* 3/75, *píynarcık* 5/14.

Ayrıca bu değişim /ç/, /c/ ve /r/ ünsüzlerinin önlüleştirici etkisiyle kelime kökünde de görülür: *hídírēllez* 1/44, *çıķardı* 1/84, *adı* 2/3, *mísír* 35/93, *tarım_ışı* 36/12, *ğarcí* 45/113.

/u/ > /i/ değişimi: ğadēyġf 9/36, tip 9/86, *ķazimim* 12/3, asdim 12/5, ğahirli 21/143, silāma 28/80, hizar 32/86, sāliden 36/147, āyniyis 39/74, nasil 42/196.

/o/ > [ó] değişimi: /c/, /ç/, /l/, /r/ ve /y/ ünsüzlerinin etkisiyle oluşur: gidiyóm 1/13, nólÇāk 1/18, ólcāĝ 1/65, çócuķlar 2/129, alđırıyóñdúĝ 3/37.

/o/ > /ö/ değişimi: televizönden 25/16.

/o/ > /i/ değişimi: Bu değişim sadece şimdiki zaman ekinde görölür. ēriřiyiĝ 1/4, dēyġ 1/57, ğēdiyiñ 1/77, sölēyi 7/77, çimdirmēyiriller 10/36, ğēlmēyirġ 15/15, yētiyirdi 18/94, ğelmēyġ 28/91, ğēdiyiller 37/1, dēyiĝ 45/147, biliyirġ 59/5.

/u/ > [ú] değişimi: /c/, /ç/, /l/, /r/, /s/, /ř/ ve /y/ ünsüzlerinin etkisiyle meydana gelmektedir: ğuyúmuź 1/8, ğomřuyá 1/10, cümērtesi 1/19, búydáyġla 1/48, oķúyúġlar 1/98, yúġaf 2/9, suçúm 2/84, olúrdu 2/104, alđırıyóñdúĝ 3/37, úsđaları 4/36, doķús 4/82, úsúlé 5/6, mēktúbú 7/66, úcunu 7/69.

/u/ > /ü/ değişimi: Birkaç örnekte tespit edilen bu değişim önlük-artlık uyumuna baĝlı olarak ortaya çıkmıştır. vüÇütünü 1/12, lüzüm 6/41, mēktübüñ 7/69.

Bir örnekte de art sıradan ünlülerin ön sıradan ünlülere geçmesiyle oluşmuştur: hüdütü 16/72.

/u/ > /i/ değişimi: Bu değişim /b/, /d/, /m/, /n/ ve /y/ ünsüzlerinin etkisiyle meydana gelir: mi kez (bu kez) 11/25, haġbiyġki 32/133, *apdille* 39/52, nimarasını 57/33.

/u/ > [i̇] değişimi: Bu değişim /u/ > /i/ değişiminin tamamlanmamış şeklidir. serim 11/94.

b) Ön Ünlülerin Artlılaşması

Ön ünlülerin artlılaşması özellikle art damak ünsüzü /ĝ/, /ķ/, [ñ] ve gırtlāĝa yakın boĝumlanan ünsüzlerin yanında ön ünlülerin artlılaşma temayölü gösterdikleri tespit edilmiştir. Yine ön ünlülerin artlılaşmasında benzeşmelerin önemli bir rolü vardır.

/e/ > /a/ değişimi: Bu değişim daha çok alıntı kelimelerde ilerleyici ve gerileyici ünlü benzeşmeleri yoluyla meydana gelir: ataş 1/80, ğastan 3/79, cómardıdı 7/143,

gövat 11/53, zatañ 11/82, aña 12/12, maraklıyın 16/24, dāīrā 18/77, zīnat 24/35, kısmat 31/20, hērālda 47/65, marāyļa 54/6, gañķırana 58/64, amanat 29/26, hızmatañı 33/73, *omar* 42/193, *asPandos* 48/81, haļva 50/50.

Bazı örneklerde de şahsi kullanımlar sonucu değişir ve önlük-artlık uyumuna aykırılık gösterir: gōrsañ 4/54, dāyıl 5/16, pērşamba 11/59, ases 14/97, kēşgak 45/141.

/e/>[á] değişimi: Ünlü benzeşmeleriyle meydana gelir: camákan 1/43, návriSda 1/78, pēshás 2/21, idārásı 2/38, hālán 2/44, fasúlyá 3/44, èlátlarıñ 3/82, páyám 4/17, āşá 4/32, amáléyát 4/33, bōçāļā 4/60, áyriyétán 4/60, hápímíz 5/55, sátán 5/124, sandalyá 6/46, *bálķisdán* 8/35, kēşgáh 8/53, *ğaysáñlı* 10/16, *áyşá* 10/21, yemák 10/27, pērşamba 11/59, midániñ 11/80, fēsillásı 13/47, zata 15/35, sohbát 31/6, atáš 40/25.

/e/>[â] deęişimi: Ünlü benzeşmeleriyle meydana gelir. habâr 1/11, nâļ! (ne hâl) 1/57, kamáráyá 3/36, zátán 5/116, *hatçáda* 12/118, *baççásı* 12/120, dâdem 15/4, máydám 16/9, *āmádıyede* 18/35, vürükána 19/29, abdás 22/82, dâvamlı 16/98, arátıda 31/4, ğarârķána 45/147, atáša 59/81, ūrašırķá 49/118.

/e/>[ä] değişimi: Şahsi kullanımlar sonucu pek az kelimedede meydana gelir: äkdik 7/91, vârsin 8/2, äkine 12/86, äkdirsek 32/53, äkmek 51/10.

/i/>[ı] değişimi: İlerleyici ve gerileyici benzeşme yoluyla daha çok alıntı kelimelerde kelime başında, ortasında ve sonunda görülür: yáranıķ 1/19, bāşış 1/35, çocuklūmuzdaki 2/121, *vasfi* (*Vasfi*) 3/8, ğarşıdāķı 3/15, faķırlıķtan 5/19, yoķarķı 5/83, múhâcırļar 5/89, *ıSTambuļdan* 5/99, *râşıT* 5/149, *ısmāyıl* 7/67, *aļacamıda* 11/60, zından 11/35, buranıķını 13/69, hadı 15/23, vaķıt 16/123, dāīrā 18/77, zīnat 24/35, zırağatçı 32/142, hızmatañı 33/73, ağamıķı 35/40, bıçması 35/94, ğıbı 36/95, partı 55/56.

/i/>[í] değişimi: İlerleyici ve gerileyici benzeşme yoluyla ortaya çıkar. işde 1/38, yanı 2/16, tâbí 4/24, *ısdambuļ* 5/31, bilagız 6/9, *ısmayıl* 7/121, *ğaysáñlı* 10/16, bízım 10/38, ırakı_ıçen 18/2, *āmádıyede* 18/35, mıydámıda 29/57, tavsıyándan 30/125, bıçardıķ 50/85.

Bazı örneklerde /k/ ünsüzünün artlılaştırıcı etkisiyle oluşmaktadır: maķine 1/5, haļbuķı 9/88, fāķirē 11/102, bāķı 29/56.

/ö/>/o/ değişimi: şahsi kullanımlar sonucu meydana gelir: obir 13/53, řıforļar 14/45, obır 33/16, *omar* 42/193.

/ö/>[ó] değişimi: Serik ağzında sistemli bir biçimde karşılaşılan bu değişim daha çok art damak /k/ ve orta damak /g/ ünsüzlerinin etkisiyle meydana gelir: górmeyis 1/2, gótürdü 1/16, gózüyle 2/74, yápdık_óyle 2/133, góķ 4/22, ķótü 7/52, cómardıdı 7/143, ónce 8/96, óķútle 37/36.

/ö/>[ó] değişimi: Dudak ünsüzü olan /m/'nin etkisiyle ortaya çıkar: *ómařlar* 7/116.

/ü/>/u/ değişimi: Ünlü benzeşmeleri sonucu meydana gelir: mahsul 2/18, nuhusda 16/49, tupurunu 51/52.

/ü/>[ú] değişimi: Bu değişimde de genelde art damak /k/ ve orta damak /g/ ünsüzleri etkilidir: gúñ 1/18, zulúm 1/85, núfusa 2/3, fasúlyá 3/44, músāfirlerimiSi 5/8, yúķlēyóļlar 5/25, Çúñkü 6/59, ķútúr 7/124, řúķúr 9/138, yörüķsüñ 10/60, düřúk 11/63, búķúk 12/21, ķúlünü 14/36, túrkü 19/41, óķútle 37/36, dúñyá 45/216, gúnúñ 47/68.

Ayrıca /g/ ünsüzünün düşmesi de bu deęiřimde etkilidir: dúýnde 10/31, górdúýñ 10/53, gúúmleri 42/143.

c) Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması

/i/>/ü/ değişimi: Dudak ünsüzlerinin etkili olduğu bu değişim bir tür arkaizimdir.⁸¹ müsāFirin 41/3, gétürdülerdin 48/167.

⁸¹ Ahmet Caferoğlu, "Anadolu ve Rumeli Ağızlarında Ünlü Değişmeleri", *TDAY-Belleten* 1964, TDK Yay., Ankara 1964, s. 12.

Bu değişim ünlü uyumlarına bağlı olarak da meydana gelebilmektedir: endüstrü 2/58, münübüsümle 2/102.

/i/>/u/ değişimi: Ünlü benzeşmeleri ve şahsi kullanımlar sonucu oluşur: yöęü 2/134, mâcurlar 8/64, yöuğa 24/60, *urfâñ* 32/46.

/i/>/u/, [ú] değişimi: Bu değişimde asli şeklin muhafazası söz konusudur. Çünkü Eski Türkçedeki şekli uçun'dur, daha sonra üçün>içün>için şeklini almıştır.⁸² onúñ_úçú 25/93, ğurmağ_uçú 21/51.

/a/>/o/ değişimi: Bu değişim dudak ünsüzlerinin etkisiyle meydana gelir: bobalık 5/47, aporlayá 7/55, fison 24/46, hotos 23/28, bobom 26/36, modellesi 33/88.

/a/>[ö] değişimi: Ünlü benzeşmesi ve dudak ünsüzlerinin etkisiyle oluşur: bôbasıñ 5/46, hurò 19/74.

/a/>[â] değişimi: /a/>[â] değişiminde dudak ünsüzleri ve ünlü benzeşmeleri etkilidir: ğorârdığ 1/7, Çânım 1/29, âlırsa 1/63, bâba 2/4, bâbâm 2/33, *cumâ_ovası* 5/88, davâr 5/109, çoğıldı 5/127, zâman 6/9, ordâ 6/81, âlâyo 7/106, mâhkemeye 7/155, bubamîlâ 7/163, ğonuşâmân 11/3, ğafâmdân 11/71, çocuğlâriâ 14/2, *mohâmmed* 47/45, cânâvâr 30/82, fâzla 49/49, havâs 57/19.

/a/>[ê] değişimi: Şahsi kullanımlar sonucu birkaç kelimedede ortaya çıkar: cümêrtesi 1/19, dēñ_êmmе 11/61.

/a/>/u/ değişimi: Ünlü benzeşmesi ve dudak ünsüzlerinin etkisiyle oluşur: bubamıñ 1/16, bulucağ 5/20, sorucâdîs 47/98.

/e/>[â] değişimi: Şahsi kullanım sonucu meydana gelmiştir. nâvruS 1/79.

/e/>[ê] değişimi: Daha çok dudak ünsüzlerinin etkisiyle, birkaç örnekte de şahsi kullanım sonucu ortaya çıkar: êderdik 1/30, hêr 1/42, *şêvket* 2/ 1, êvvel 5/78, dêvletliñ 28/71, sêFer 41/87, dêvlêt 41/107, yerinde 34/62, dêposu 34/62, dövê 38/50.

/e/>/o/ değişimi: Ünlü benzeşmesiyle oluşur: çimonto 4/37, *sülôman* 7/1.

⁸² Muharrem Ergin, *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul 1998, s. 370.

/e/>[ó] değişimi: şahsi kullanım sonucu birkaç örnekte görölmektedir. metírosunu 12/103, telóvzóna 31/1.

/e/>[ö] değişimi: [v] dudak ünsüzünün etkisiyle oluşur. töbeler 31/63, yövmiye 31/132, dövlet 32/164, dövê 38/50.

/e/>[ö] değişimi: [v] dudak ünsüzünün etkisiyle oluşur. töbe 4/50.

/i/>[i] değişimi: Dudak ünsüzleri ve ünlü benzeşmelerinin etkisiyle meydana gelir: ik_üş 1/25, biberiñ 1/98, iş 4/83, içüñ 6/13, bir_uşdan 7/115, dibek 8/110, yêrinde 34/62, ehlámdülillah 39/71, şimdi 47/93, cevîz 59/17.

/i/>[i] değişimi: Dudak ünsüzlerinin etkisiyle oluşmuştur: geliviri 14/12.

/i/>[i] değişimi: [v] dudak ünsüzünün etkisiyle ortaya çıkar: mácir 5/89, cavir 7/87, hurunmāvri 14/8.

/ı/>[i] değişimi: Dudak ünsüzlerinin etkisiyle oluşur. tapış 1/7, *allāhım* 4/61, yapivirisi 14/37.

/ı/>[u] değişimi: /f/ dudak ünsüzünün etkisiyle bir örnekte görölmektedir: furuna 10/43.

/e/>[u] değişimi: İlerleyici benzeşme yoluyla ve [v] ünsüzünün etkisiyle meydana gelir: buluvuru 45/69, douruvü 45/71, gövuduk 35/85.

/e/>[ú] değişimi: Ünlü benzeşmesi sonucu ortaya çıkar: góçúcek 18/72.

/e/>[ü] değişimi: Ünlü benzeşmesi ve dudak ünsüzlerinin etkisiyle ortaya çıkar: üstünü 1/34, görücek 5/47, düşüvüçen 12/17, çürüvürü 12/106, dületimizeñ 21/9, çökücek 36/4, süzülüvürün 45/223.

d) Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi

Bölge ağzında yuvarlak ünlülerin düzleşmesi olayı daha çok şimdiki zaman çekimlerinin düzlük-yuvarlaklık uyumuna girme çabası sonucunda gerçekleşir. Bunun yanında bazı Türkçe ve bazı alıntı kelimelerde meydana gelmektedir. Serik ağzında yuvarlak ünlülerin düzleşmesi önemli bir karakteristik özelliktir.

/u/>/ı/ değişimi: Daha çok yabancı dillerden dilimize giren kelimelerde görülür: pambık 1/4, tapılı 2/8, yávrım 4/50, çapıdını 4/98, mäsız 7/88, sabınıla 7/123, çabıcağ 7/167, hamırı 8/76, mısğa 9/116, babış 31/29, ğalbırdan 45/159, báyğır 30/97, *ısTambılda* 36/104, *mısTafa* 42/51.

/u/>[ı] değişimi: /y/ ünsüzünün etkisiyle ve alıntı kelimelerde görülür: yımirtá 1/46, mēřırdır 40/129.

/u/>[ı̇] değişimi: Düzlük-yuvarlaklık uyumuna bağlı olarak tamamlanamayan /u/>/ı/ değişimi olarak ifade edilebilir: mariğ 1/20, pambığ 1/42, yımirtá 1/46, návrıSda 1/78, bākır 2/12, tapı 2/27, bunıñ 2/78, yavrım 2/81, ğanın 2/82, mıttar 2/113, havızlı 2/127, davığ 5/6, ğalbirarda 7/135, bıcāndan 22/94, pamık 40/56.

/u/>/i/,[ı̇] değişimi: Bazı örneklerde düzlük-yuvarlaklık uyumu sonucunda gerçekteşen bu değişim bazı örneklerde şahsi kullanım sonucudur: mi kez (bu kez) 11/25, serim 11/94, hağbiyiki 32/133, *apdille* 39/52, nımarasını 57/33.

/o/>[â] değişimi: Düzlük-yuvarlaklık uyumu çerçevesinde tamamlanmamış /o/>/a/ değişimini ifade eder: kapârasını 35/63.

/o/>[â] değişimi: Düzlük-yuvarlaklık uyumu sonucu ortaya çıkar. teliFân 10/2.

/o/>/a/ değişimi: Bazen düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymak için oluşan bu değişim bazen de şahsi kullanımlar sonucu ortaya çıkmaktadır: dépasında 1/69, ğazalağ 4/106, aporlayá 7/55, ôtásaña (ultrasona)11/44, ğavanaz 11/79, pıraváyá 18/118, teléFân 32/132, iliman 36/15.

/o/>[â] değişimi: Düzlük-yuvarlaklık uyumuna bağlı olarak daha çok şimdiki zaman çekimlerinde karşımıza çıkar: ırádıyá 4/65, ğeliyáz 28/120, diyán 39/12, dúymáyár 41/81, tavsıyāndan 30/125.

/o/>/e/ değişimi: Bir alıntı kelimedede düzlük-yuvarlaklık uyumuna bağlı olarak ortaya çıkan bu değişim genelde şimdiki zaman ekinin hem düzlük-yuvarlaklık hem de önlük-artlık uyumuna uyması sonucu gelişmiştir: ğediyeris 1/97, tēlevizen 19/66, etméyen 39/57, açılmeyēř 41/85.

/o/>/é/ değişimi: Bu değişim düzlük-yuvarlaklık uyumu sonucu ortaya çıkar: ekiyêris 1/1, êdiyê 2/30, olúyê 6/39, yápíyês 6/42, biliyêllâr 9/97, çıkíyêñ 28/125, ğandıríyêsîñ 39/21, ğêdiyêllâr 40/8.

/o/>[é] değişimi: Düzlük-yuvarlaklık uyumu ve /y/ ünsüzünün önlüleştirci ve daraltıcı etkisiyle meydana gelmiştir: êdiyê 7/79, kêsíyê 7/86, dêyén 7/88, bilíyêñ mí 24/66, ūraşíyér 40/112, vèriyês 26/160, apaláyêdi 50/33.

/o/>/i/ değişimi: Bu değişim de düzlük-yuvarlaklık uyumu ve /y/ ünsüzünün önlüleştirci ve daraltıcı etkisiyle şimdiki zaman çekimlerinde meydana gelmiştir: êrişiyîr 1/4, dêyî 1/57, ğêdiyîñ 1/77, sölêyi 7/77, çimdirmêyiriller 10/36, ğelmêyirî 15/15, yêtiyirdi 18/94, ğelmêyî 28/91, ğêdiyiller 37/1, dêyîr 45/147, biliyirîñ 59/5.

/o/>[î] değişimi: Şahsi kullanım sonucu bir örnekte karşımıza çıkar: şîforlar 14/45.

/o/>[í] değişimi: Düzlük-yuvarlaklık uyumu sonucunda /y/ ünsüzünün önlüleştirci ve daraltıcı etkisiyle şimdiki zaman ekinde meydana gelmiştir: bālaniyîlâr 1/92, okūyîlar 1/98, atíyîllerdi 3/35, olmāyîr mı 3/79, dêyîllâr 5/11, alíyí 7/81, kaçíyí 7/81, yápmāyîrî 9/148, yátíyîrîm 18/105, baķíyí 34/136, ğaçíriyîrîPPâtır 53/62.

/o/>/ı/ değişimi: Şahsi kullanımlar sonucunda ve şimdiki zaman ekinin uyuma girmesiyle oluşur: ı zâmanda 4/48, narfısçıymış 11/85, baķíyîllâr 18/73, apaláyîdı 50/36.

/ö/>[â] değişimi: Önlük-artlık uyumuna bağlı olarak bir örnekte karşımıza çıkar: aporlayá 7/55.

/ö/>/e/, /è/ değişimi: Sadece birkaç örnekte tespit edilmiştir: bêldi 7/166, şüferi 18/76.

/ö/>[ê] değişimi: Şahsi kullanım sonucu ortaya çıkar: êyleydî 4/109, êrf 6/14, bêyûk 28/29, êtekinê 34/43, bêlišdiK_ışde 41/17, êlen 58/92.

/ü/>[î] değişimi: /l/ ünsüzünün etkisiyle birkaç örnekte görülmektedir: tenezzîl 6/39, mevlitlerde 9/32.

/ü/>/i/ değişimi: Düzlük-yuvarlaklık uyumuna bağlı olarak karşımıza çıkar: fasille 1/20, mevlid 6/24, tağammilim 11/54, obir 13/53, mināsiP 26/153, sēlāmalēkim 33/98, *apdilçetin* 33/112.

/ü/>[i] deęiřimi: řahsi kullanımlar sonucu birkaç örnekte görölmektedir: úsūlíyle 5/33, obír 33/16, fasílleniñ 36/69.

/u/>[ā] değişimi: Gerileyici benzeşme yoluyla bir örnekte karşımıza çıkar: mağallebi 8/103.

e) Geniş Ünlülerin Daralması

/a/>[ā] değişimi: Bölge ağzında sıkça rastlanan bir değişimdir. Bu değişimi yarı daralma olarak nitelendirebiliriz: boř dā 1/2, *aPdurāmannār* 1/3, burdā 1/4, ęođlar 1/11, nólçāk 1/18, ęazānnar 1/19, hurāđlardī 1/20, sađatā 1/20, āřām 1/32, parā 1/35, arābasını 1/36, önnārdān 1/39, peřtēmađ 1/40, yímirtā 1/46, sōvān 1/46, búydáyđā 1/48, hōrā 1/73, barābar 1/87, oęúyūđlar 1/98, zāman 2/56, tārānáyí 3/64, āmcā 4/52, ağacak 5/20, yāpāk 5/72.

/a/>/ı/ değişimi: Genelde gelecek zaman çekimlerinde rastlanan bu değişim bazı örneklerde ünlü benzeşmeleri yoluyla ortaya çıkmıştır: tārīnáyí 1/48, ęāynına 1/66, sorıcañ 3/64, ęaçırıcak 5/20, annāticam 5/47, yāpicāsa 6/29, *añķırýá* 6/73, ıcık 11/177, yāticās 12/88, yāpıbililler 32/61, ırıyí 39/28, ęēldiksırı 45/174, *ıSPırTadan* 45/202, zīmāñ 26/52, hurdın 48/5.

/a/>[i] deęiřimi: /y/ ünsüzünün önlüleřtirici ve daraltıcı etkisiyle oluřur. *añķırýá* 6/73, ířgine 12/92.

/a/>/i/ değişimi: Bir örnekte karşımıza çıkan bu değişimde /y/ ünsüzünün önlüleştirici ve daraltıcı etkisi görölmektedir: kiyátdan 12/4.

/e/>/é/ değişimi: Serik ağzında yaygın bir değişimdir. Yazı dilinde ilk hecesi - /e/-‘li olan hemen hemen bütün kelimeler Serik ağzında kapalı /é/ olarak isimlendirir-

len⁸³ bu /è/ ile telaffuz edilir: nē 1/1, sēne 1/2, šē 1/3, èrişiyiř 1/4, çèkme mĩ 1/5, nēler 1/5, èveli 1/5, kēsersiñ 1/10, kēşgek 1/20, Çeryán 1/23, bēyás 1/28, dēniřTi 1/28, pēştémâl 1/40, dēpasında 1/69, bētön 5/2, télēfön 7/55.

/e/>[é] değişimi: Bazı kelimelerde ilk ve son hecede görölse de genelde vurgusuz orta hecelerdeki ünlünün zayıflamasından kaynaklanan bir değişimdir: né 1/17, eviné 1/34, pēştémâl 1/40, déyesek 1/63, yér 1/64, tenékeye 2/16, évé 2/55, girméyēydi 2/72, gēltirécez 2/104, göréceğ_orda 4/19, nēdelim 4/19, yēñgém 4/68, néyi 4/71, úsülé 5/6, bēenir 5/48, nārēnciye 6/63, télēfön 7/55, éstāfurullā 8/102, èsgĩ_éveli 24/51, ècélsiz 47/48.

/e/>/i/ değişimi: Bölge ağzında yaygın bir değişimdir: Bazı örneklerde vurgusuz orta hecelerdeki ünlülerin daralmasıyla meydana gelir: édiÇēñ 1/17, nīdelim 4/8, kēydirividiler 4/48, èdiviri 4/51, gini 6/27, kinárda 6/56, nārinciye 6/61, PaTadiz 6/62, dómadis 6/62, zātĩ 8/7, kīdim 8/44, tenciréye 8/82, tēliFān 10/2, tenikelere 12/42, geziceksiñ 12/52, şiyē 15/12, bĩleKden 22/61, bilicēn mi 25/11, vèricekdir 25/69, yoruvirirĩn 47/126, dēvirim 35/9, èkicekdik 37/25, şiy 37/33, bizdĩ_indi 38/71, patatiz 44/43, fasilli 53/27, ténike 57/23.

/e/>[ĩ] değişimi: /v/ ünsüzünün etkisiyle oluşur: inivisem 12/17, èdemēvirĩn 12/50, geliviri 14/12, yápvirisiS 14/37, gētmēvidi 22/124, bilemēvirim 36/1.

/e/>[i] değişimi: Bir örnekte karşımıza çıkar: zātĩ 8/87.

/e/>/ı/ değişimi: Yalnızca “beraber” kelimesinde görülen bu değişim şahsi kullanım sonucu ortaya çıkmıştır: barābırız 24/79, barābır 21/38.

/e/>[i] değişimi: ver- fiili ile oluşturulan birleşik fiillerde ünlü uyumu neticesinde oluşur: varivĩ 7/76, ğabarıvirimiş 39/49, satıvidi 35/87, alınıvirĩ 36/10.

/ö/>[ö] değişimi: Dudak ünsüzleri ve /y/ ünsüzünün daraltıcı etkisiyle meydana gelir: kōy 2/91, dōvērdik 3/34, öle 4/53, sōver 4/78, yōrelerde 5/73, ölü 6/9, öppüşüyö 6/57, bōle 6/83, öbür 8/39, ölen 8/96, kōtü 28/19, kōtür 34/66.

⁸³ Mehmet Dursun Erdem ve Münteha Gül, “Kapalı e (è) Sesi Bağlamında Eski Anadolu Türkçesi-Anadolu Ağızları İlişkisi”, *Karadeniz Araştırmaları, Balkan, Kafkas, Doğu Avrupa ve Anadolu İncelemeleri Dergisi*, S 11, Güz, Karam Yayınları, Çorum 2006, s. 111-148.

/ö/>/ü/ değişimi: Birkaç örneğin dıőında rastlanmamıőtır: düyüg 8/101, türende 11/183, üñcě 14/94.

/e/>/ü/ değişimi: İlerleyici benzeşme yoluyla oluşur: çürüvürü 12/106.

/ö/>[ú] değişimi: Şahsi kullanım sonucu bir örnekte tespit edilmiştir: dúá dúá (döve döve)10/23.

/o/>[ò] değişimi: Bölge ağzında ilerleyici ve gerileyici benzeőmelerin yanında Şahsi kullanımlar sonucu ortaya çıkar: ölma mı 1/3, önu 1/33, sövân 1/46, nöhudu 1/48, hòrà 1/73, doętóra 2/83, tēlevīzóna 3/72, bētòn 5/2, yúqlēyòllar 5/25, tēlēfòn 7/55, zòbáyí 10/1.

/o/>/u/ değişimi: Lehçe tabakalaőmasını da⁸⁴ gösteren bu değişim Serik ağzında oldukça yaygındır: uvalarda 2/50, undan 4/4, toğtura 4/21, çuÇüm 4/53, yuurt 28/101, pantulunu 45/60, İoburtda 45/155, foturaF 51/20, ğumut 21/70, tuğat 34/66, unuñ 42/6, éruİ 55/62.

/o/>[ú] değişimi: İlerleyici ve gerileyici benzeşmelerinin yanında /y/ ünsüzünün daraltıcı ve önlüleştirici etkisiyle meydana gelir: búynuz 3/61, olúyúdu 4/39, alíyúllár 5/100, duruyú 7/80, búynuz 19/66, ğaynadíyús 24/1.

/o/>/ü/ değişimi: /y/ ünsüzünün önlüleştirici ve daraltıcı etkisiyle oluşun bu değişim bir örnekte Şahsi kullanım sonucu ortaya çıkmıştır: ğörüyüs 7/22, ğörüyün 7/48, şüferi 18/76.

f) Dar Ünlülerin Genişlemesi

Bu değişim genellikle genişlik-darlık uyumu çerçevesinde ortaya çıkar.

/i/>/e/ değişimi: Genişlik-darlık uyumu çerçevesinde görülür: değelis 1/21, gene 1/70, ameleyet 1/71, harete 12/102, çēőet 21/28, bēsdel 29/48.

/i/>[é] değişimi: Bu değişim de genişlik-darlık uyumu sonucunda ortaya çıkmıştır: kéyerdik 1/39, değermene 1/48, amáléyát 4/33.

⁸⁴ bkz. Aydın, s. 24.

/i/>/è/ değişimi: Genişlik-darlık uyumunun yanında bir örnekte /h/ ünsüzünün genişletici etkisi /i/>/e/, /i/>/è/ değişimine sebep olmuştur.⁸⁵ hêş 2/1, nêtekîm 2/118, ancè (anjiyo)9/132, életdiler 11/60, êşde 16/28, étiyássâ 25/32, êñşâllâh 25/48, mékroPdur 34/41.

/ı/>/a/ değişimi: daatdıñ 3/75, kıat 45/19.

/ı/>[â] değişimi: aarlarıs 5/8, arasâra 29/2.

/ı/>[á] değişimi: kiyátdan 12/4.

/i/>/a/ değişimi: saaplarıydı 7/115, saar 29/11.

/ü/>/o/ değişimi: tonel 52/56.

/ü/>[ó] değişimi: Genişlik-darlık uyumunun yanında /g/ orta damak ünsüzünün artılıştıcı etkisiyle oluşur: gózel 46/226.

/ü/>/ö/ değişimi: Bazıları bir arkaizm olan bu değişimin örneği azdır.⁸⁶ böyüttüm 1/4, döş 6/41, gözel 12/128, hükümeti 16/83.

/ü/>[ö] değişimi: özüm 1/50, büyükleri 6/52, böök 13/8, gözel 13/114, göbüre 31/123.

/u/>/o/ deęişimi: yoorduła 1/49, nomaramı 2/61, yoęarı 2/79, yoęorus 3/66, bordâ 4/55, öraşacâz 9/71, *mohâmmed* 47/45, *yonan* 52/32.

/u/>[ö] deęişimi: görârdıę 1/7, yoört 3/66, yoęarı 5/16, dođmłu 7/6, çová 7/141, ötâsaña (ultrason)11/44, gövat 11/53, dođm 39/59, hóra 30/1, tođm 46/65.

/u/>[ó] değişimi: Genişlik-darlık uyumuna aykırı bir örnekte tespit edilmiştir: *yónus* 12/104.

/u/>[ö] değişimi: bôüñkü 12/2.

⁸⁵ Ercilasun, *KİA*, s.93; Aydın, s.41.

⁸⁶ Aydın, s.24.

6. Ünlülerde Düşme ve Türeme

a) Ünlü Düşmesi

Kelimelerin ortasındaki veya sonundaki ünlü düşmelerinin farklı fonetik sebepleri vardır. İnceleme bölgesi olan Serik ağzında ünlü düşmelerini şu şekilde ifade edilebilir.

Alıntı kelimelerdeki vurgusuz orta hece ünlüsü düşer: Çeryán 1/23, daqqa 1/53, sáybiniñ 6/38, gaSte 6/76, haqgáten 11/36, hatçada 12/118, hapsāneyĩ 15/52, telóvzóna 31/1, domTis 37/8, vāsta 48/45, ālemiz 54/6.

Birtakım eklerle genişletilen en az üç heceli kelimelerde orta hece ünlüsü düşmektedir. Türkçede orta heceler vurgusuz olduğundan, kelime ortasında vokal düşmesi pek fazladır:⁸⁷ burdā 1/4, hórda 1/9, nólÇak 1/18, yázılcaq 1/34, birki 2/12, yápçaq 5/72, orlardañ 5/88, sorcāsāñ 6/3, ałcāsıñ 24/13, goycāğ 47/62, yápçaqsañ 57/23.

Ünlü ile biten bir kelimededen sonra ünlü ile başlayan başka bir kelime geldiği zaman ulama nedeniyle ilk kelimenin son ünlüsü bazen düşer: fasill_ekeris 1/2, çocuk d_olmadı 1/16, par_atan 1/60, çatm_ışdē 5/83, ğar_üzüm 7/142, bāç_ederis 13/77, dene m_üş 14/39, varıd_ışde 18/122, nohut d_ıslāris 22/39, işd_öyle 22/77, dołaz d_öleTir 28/142, sōn_ātsañ 45/165, paráyı_alınmāri 51/24, fatm_aba 34/35.

Birleşik isimlerde iki ünlü yan yana geldiği zaman birisi düşer: *gonyáltma* 11/97, ğaracotlu 11/194.

Cevher fiili ekleşme sırasında yerini /y/ ünsüzüne bırakarak düşer: üniversitēyēdi 2/57, girméyēydi 2/72, usdāydi 3/57, olaydı 4/5, mānıydı 4/86, ayrıydı 49/98.

Vasıta hâli eki “ile” ekleşirken, başındaki ünlü düşmektedir. onuła 1/48, nuhutla 1/59, ormanla 2/35, yábanÇıllarlan 8/3, parālan 8/15, çağlısınla 6/27, toqmāla 9/20, arabēle 41/32.

⁸⁷ Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, s.40.

Bazen bu düşme cevher fiilinde olduğu gibi bir /y/ türemesine neden olur: búydáyla 1/48, ğayáyıla 2/85, onúyla 3/19, zurnáyıla 5/12.

Bazı şimdiki zaman çekimlerinde /o/ ünlüsünün düştüğü görülür: oľuyru 1/18, ğonuşyırı 1/54, ğurıyırı 1/68, durúyırı 1/69, oturúyru 1/98, oķúyırı 4/3, unudıyırın 4/90, yátıyırı 18/57, yáħıyırız 18/75, oturúyrü 59/26.

“yirmi” ve “beş” sayıları Serik ağzında birlikte kullanıldığı zaman “yirmi” kelimesinin sonundaki ünlü genelde düşer: yim bēş ğuruş 6/43, yim bēş sēnesiñ 14/5, yim bēş otuz 15/74, yim bēş yāşında 46/163.

b) Ünlü Türemesi

Serik ağzında ünlü türemesi daha çok kelime başında ve ortasında görülür. Bunun yanında bazı örneklerde kelime sonunda da ünlü türemesi görülmektedir.

Kelime başında ünlü türemesi /r/ ve /l/ ünsüzleriyle başlayan alıntı kelimelerde görülür.⁸⁸ Bu tür alıntı kelimelerin başına genelde dar bir ünlü getirilir. Çünkü diğer Türk lehçelerinde ve Türkiye Türkçesi ağızlarında kelime başında akıcı ünlüler kurallı bir şekilde bulunmaz:⁸⁹ ırātsiz 2/7, uruba 3/10, ırāmazan 4/11, ırādıyá 4/65, işamlarıñ 7/127, ilānáyı 7/161, ilimon 8/83, ĩrezillik 9/63, ırāta 9/75, ıbirāmñ 11/6, ĩranzayá 11/56, üçüretsiz 14/44, ürüşvet 16/17, ırakı_ıçen 18/2, éreceP 32/44, éresmī 33/97, iliman 36/15, ırāzı 39/17, örüzger 39/45, ılāzım 45/122, ırahmetliniñ 47/82, ıláf 49/75, urusuñ 52/4, ırafTā 53/16.

Serik ağzında başında ve ortasında çift ünsüz bulunan alıntı kelimelerde bu iki ünsüz arasına dar bir ünlü girer: pilasdikçi 1/67, ğaľastirö 2/27, élektirikçi 3/80, ğırıp 6/25, firānsáyá 6/55, aķırabayá 7/55, tıraķtör 11/139, ğuduretim 12/17, metirósunu 12/103, masārıfını 14/98, tirabzóna 16/91, pıraváyá 18/118, ķamıyóñ 18/126, tiren 21/132, ğarāstóra 40/41, patıronnarı 47/68, depirem 52/7, moderin 55/89, ğañķırana 58/64.

⁸⁸ Gemalmaz, s.143.

⁸⁹ bkz. Cevdet Şanlı, “Kırklareli Ağızlarında Ses Olayları”, *TDAY-Belleten 1994*, TDK Yay, Ank 1996, s 119.

B. ÜNSÜZLER

1. Ünsüz Çeşitleri

Bölge ağzında yazı dilindeki 21 ünsüzden farklı olarak bu ünsüzlerin boğumlanma çevresinde şekillenmiş bazı ünsüzler de vardır. Bunlar: [b], [Ç], [F], /ğ/, /ğ/, /h/, /k/, [K], [K̄], [l], [ñ], [P], [S], [Ş], [T], [v] ünsüzleridir. Bu ünsüzlerden bazıları sistemli olarak kullanılırken bazıları da vurgu, tonlama ve şahsi kullanımlara dayanarak az ve sistemsiz olarak görülmektedir.

[b]: /b- /v/ arası sızmalı bir çift dudak ünsüzüdür.

bubām 1/83, bārdır 10/59, b̄aradı 58/27.

[Ç]: Katı, patlamalı, tonlu diş eti ünsüzü /c/ ile yine katı, patlamalı, tonsuz diş eti ünsüzü /ç/ arasında boğumlanan, bir bakıma /c/ ile başlayıp /ç/ ile tamamlanan müşterek boğumlanmalı bir ünsüzdür.⁹⁰ Bölge ağzında şahsi kullanımlar sonucu ortaya çıkmaktadır.

toğuÇuñ 1/7, nólÇäk 1/18, Çèryán 1/23, Çèhiz 1/26, hazırÇaÇığ 1/28, aÇık 1/55, çiçekÇilik 1/68, gètÇek 2/117, penÇeresini 3/57, pişÇēñ 8/78, nöbetÇi 18/42, aÇışırdı 21/16, emeÇikleriyle 41/14.

[F]: /v/ ile /f/ arasında boğumlanan ve daha çok /f/’ye yönelik bir sestir.⁹¹

tèleFonda 1/51, ğaFamı 4/11, uFacık 7/150, İaFıñ 18/53.

/ğ/: Serik ağzında sistemli olarak görülen art damak ünsüzlerinden biridir. Daha çok art damak /k/ ünsüzünün, bazen de ön damak /k/ ünsüzünün /ğ/ ünsüzüne dönüşmesiyle oluşur.

ğız 1/4, baKğal 2/9, yōğu 2/134, fağat 5/156, yúfgā 8/51, dáyāñğı 15/136, ğıbı 36/95, hağğatan 40/69, vağıT 59/70, ğızgın 59/81.

⁹⁰ Sağır, “Anadolu Ağzlarında Ünsüzler”, *TDAY-Belleten 1995*, TDK Yay., Ankara 1997b, s. 391-409.

⁹¹ Sağır, “Anadolu Ağzlarında Ünlüler Ünsüzler”, *3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996*, TDK Yay., Ankara 1999, s. 995.

/g/: Ön ünlülerle kullanıldığında boğumlanma noktasını biraz geriye çekerek yarı art ünlülerin oluşmasını sağlayan bir orta damak ünsüzüdür.

düKgání 2/9, çúñgú 26/11, gúyúyú 34/79, gıyarıS 36/74, şúgúr 45/89.

/h/: Serik ağzında yoğun olarak karşımıza çıkan bir art damak ünsüzüdür.⁹² Art damak ünsüzü /k/'lar Serik'in bazı bölgelerinde sistemli olarak /h/ ünsüzüne dönüşür.

sıhıldımđan 4/32, gırıhçı 9/85, dağardığ 18/11, vahıt 58/179, pağırdā 33/67.

/k/: Yöre ağzında sıkça kullanılan bir art damak ünsüzüdür. Kelime başındaki /k/'lar genellikle daha arkadan boğumlanan bir /k/-/g/ veya [K] sesine dönüşürler. İç ve son sesteki /k/'lar ise /h/ olur.⁹³ Bu ünsüz boğumlanma noktasını daha geriye çektiğinden yarı art ünlülerin oluşmasına neden olur.

dağká 1/53, işlenık 4/63, kım 4/81, dókúlür 9/37, kúçúk 35/52, ókúz 48/74, kóy 53/118, ótekí 59/74.

[K]: Tonsuz, patlayıcı ön damak ünsüzü /k/ ile tonlu, patlayıcı ön damak ünsüzü /g/ arasında bir ünsüzdür.⁹⁴ Serik ağzında az rastlanan bir sestir.

asKere 1/15, düKgání 2/9, şişiriydiK 7/133, haKiki 33/155.

[k]: Yöre ağzında kullanılan art damak /k/'sı ile art damak /g/'sı arasında katı bir ünsüzdür. Genellikle art damak /g/'sından önce görülür.⁹⁵

Kağdı 6/20, keshKáh 9/19, tanıcaK 18/48, baKğalda 45/182, daKğa 47/2, haKğı 54/78, çanaKğale 58/93.

[ı]: Art sıradan ünlülerle birlikte sistemli olarak karşımıza çıkan bu ses bir art avurt ünsüzdür. Gevşek boğumlanmalı ve akıcı bir sestir.⁹⁶

alıllar 13/103, tarlada 22/129, mütarlık 32/151, oğurdu 35/46, baKğalda 45/182.

⁹² bk. Selâhattin Olcay, *Erzurum Ağzı*, TDK Yay., Ankara 1995, s.29.

⁹³ Gülensoy, Buran; *Tunceli Yöresi Ağzılarından Derlemeler*, Boğaziçi Yay., İstanbul 1992, s. 18.

⁹⁴ Gülseren, s.73.

⁹⁵ Erdem ve Bölük, s. 418.

⁹⁶ Aydın, s.45.

[ñ]: Türk dilinin bilinen en eski dönemlerinden beri dikkati çeken seslerinden biridir. Hemen hemen bütün Eski, Orta ve Yeni Türkçe dönemlerinin yazı dili durumdaki lehçe ve şivelerinden kalma metinlerdeki imlaları dolayısıyla, Türkoloji dünyasındaki çevriyazılarında “ng”, “ŋ” veya “ñ” gibi şekillerde tespit edilen bir sestir.⁹⁷ Eskiden adı “sağır nun” olan dil ardı [ñ] sesi, Türkiye Türkçesi ağızlarında oldukça yaygındır.⁹⁸ [ñ] ünsüzünün boğumlanması, dil sırtının yumuşak damakta kapanması ile oluşur.⁹⁹

cāmisiniñ 13/70, hañği 17/2, vèriyóñ mu 26/190, görseñ 31/151, biñ 39/68, ğatañlardın 46/220, omuzlarıñın 50/83, nāpıcañ 57/108.

[P]: Patlamalı, yarı ötümlü /p/-/b/ arası bir çift dudak ünsüzüdür.

vuruP 1/6, haP 18/112, baķıdıP 30/81, heP_ipek 43/37.

[S]: /z/ ile /s/ arasında boğumlanan sızıcı bir ünsüzdür. Bölge ağızında çok fazla örneği tespit edilmiştir. Ancak ara ses olduğundan dolayı sistemli bir görünüm arz etmez.

herkeS 1/77, göndermeyēcēS 2/116, buraSı 5/155, Sırf 11/79, Sor 12/59, oynārSıñ 18/3, Samānında 40/29, ambarımıSa 57/9.

[Ş]: Yarı ötümlü, sızmalı bir diş eti ünsüzüdür.

üşeñgeŞ_ışı 32/74, hiŞ 26/125.

[T]: /t/ ile /d/ arasında bir ses değerine sahiptir.¹⁰⁰ Serik ağızında az rastlanılan bir ünsüzdür.

Tēne 4/1, Turum 5/40, Taķivēmiş 11/24, ğaynaTdı 11/113, Tabı 28/59, haT 32/222.

⁹⁷ Hâlıl Ersoylu, “Türkçenin Bazı Yabancı Kökenli Kelimelerindeki Damaksı Genizsileşme”, *İlmi Araştırmalar*, İlim Yayma Cemiyeti Yay., İstanbul 2000, s.97.

⁹⁸ bk. Hendrik Boeschoten, “Avrupa Türkçesinde Anadolu Ağızlarının Yansımaları”, *Türkçenin Ağızları Çalıştay Bilidirileri*, hzl. A. Sumru Özsoy ve Eser E. Taylan, Boğaziçi Yay., İstanbul 2000, s. 96.

⁹⁹ Sağır, “Anadolu Ağızlarında Ünsüzler”, s. 402.

¹⁰⁰ Bozkurt, “Kâbil Avşar Ağızı”, *TDAY-Belleten 1997*, Ankara 1978, s. 211.

[v̥]: Katı, tonlu, sızıcı bir çift dudak [v̥]'sidir.¹⁰¹ Serik ağzında yuvarlak ünlülerle birlikte kullanılmıştır.

döversñ 9/47, düven 18/10, oľuvuduñ 25/86, çuvala 36/90, édi̇vmediler 41/123, ovarın 46/191.

Ünsüzler		Katı Ünsüzler						Ünlü Ünsüzler	
		Patlamalı			Sızmalı			Patlamalı	Sızmalı
		Ötümlü	Yarı Ötümlü	Ötümsüz	Ötümlü	Yarı Ötümlü	Ötümsüz	Ötümlü	
Dudak	Çift Dudak	b	P		<u>b</u>			m	v̥
	Diş-Dudak				v	F	f		
Diş	Asıl Diş	d	T	t	z	S	s	n	r
	Dişeti	c	Ç	ç	j	Ş	ş		l
Damak	Ön Damak	g	K	k					y
	Orta Damak	ğ						ñ	
	Art Damak	ğ	Ƙ	ƙ			ħ	ñ	ı
Gırtlak						h			

Tablo: Serik Ağzında Ünsüzler Tablosu

¹⁰¹ Erdem ve Bölük, s. 418.

2. Ünlü-Ünsüz Uyumunun Bozulması

Türkçede bazı ünsüzler ön ve art damak olmak üzere iki çeşittir. Ön damak ünsüzlerinin ön ünlülerle, art damak ünsüzlerinin de art ünlülerle kullanılmasına ünsüz uyumu denir.¹⁰²

Serik ağzında bu uyumun /k/, /g/ (>/k/, /ğ/, /g/), [ñ] ünsüzlerinin ses çevresinde kısmen bozulduğu görülür.¹⁰³ Serik ağzında /k/ art damak ünsüzü ile /g/ orta damak ünsüzü /e/, /i/, /ö/ ve /ü/ ünlüleriyle hece oluşturduğunda bu ünlülerin boğumlanma noktasını geriye çekerek arthlaştırır.¹⁰⁴

görmeyis 1/2, kókezdır 7/9, kèşgák 7/93, düşúk 11/63, tónğüşde 24/76, ókúze 37/36, gúleş 35/71, maqíne 45/156, şargígáraqāca 48/58, bubamgíliñ 55/16.

3. Ünsüz Değişimleri

a) Ünsüzlerde Ötümlüleşme

Bölge ağzındaki ötümlüleşmeyi kelime başı, ortası ve sonu olarak üç başlıkta inceleyebiliriz.

(1) Kelime Başında Ötümlüleşme

Kelime başı ötümlüleşme Serik ağzında sistemlidir. Bunun yanında bu ötümlüleşme, Güney-Batı Türkçesinin ayırıcı bir ses özelliğidir.¹⁰⁵

Karakteristik olan değişimler

/t->/d/- değişimi: Serik ağzında sistemli olarak görülen bir değişimdir. Eski Türkçede kelime başında /d/ ünsüzüne rastlanmaz. /t->/d/- değişimi Batı Türkçesi devresinin başında görülen bir ötümlüleşme eğiliminin sonucudur.¹⁰⁶ Bu değişim alıntı kelimelerde daha yaygındır.

¹⁰² Ercilasun, *Kars İli Ağzları*, s. 104.

¹⁰³ bk. Aydın, s.27.

¹⁰⁴ Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağzları*, s.73.

¹⁰⁵ bkz. Günay, *Rize İli Ağzları*, Kültür Bakanlığı Yay, Ank. 1978, s.84.

¹⁰⁶ Caferoğlu, “Anadolu Ağzlarında Konson Değişimleri”, *TDAY-Belleten 1963*, Ankara 1964, s. 21.

duz 1/10, daraK 1/61, dađđısını 1/78, dēpe 1/80, duTdu 2/60, daKdılar 3/24, datlı 3/33, dıraqdórcüg 24/95, daş 55/15.

/p/->/b/- değişimi: Eski Türkçede kelime başında /p/ ünsüzü bulunmaz.¹⁰⁷ Yöre ağzında Eski Türkçedeki kelime başı /b/-‘ler korunurken alıntı kelimelerdeki /p/-‘ler ötümlüleştirilmiştir.

bişiri 1/58, bēkmezi 3/61, bek 6/62, babış 31/29, barmaklarına 47/75.

/k/->/g/- değişimi: Eski Türkçedeki /k/-‘nin Güney-Batı lehçelerindeki tarihî seyri içerisinde Batı Türkçesinde de tonlulaşıp /g/-‘ye dönüşmesi bir kural niteliği kazanmıştır.¹⁰⁸ Yazı dilinde /k/-‘li biçimlerinin kullanıldığı birçok kelime Serik ağzında /g/-‘ye dönüşür.

gişi 2/79, gōüñ 8/46, gölle 9/45, gendi 22/102, gendici 33/132, gim 38/53, gendim 58/21.

/k/->/g/- değişimi: Bazı örneklerde /k/- ünsüzü orta damak /g/-‘sına dönüşür.

gōyde 9/120, güççü 52/37, görpü 55/71.

/k/->/ğ/- değişimi: Bölge ağzında hemen hemen yerleşmiş durumdaki bir ötümlüleşmedir. Türkçe ve yabancı dillerden dilimize giren kelimelerin başındaki /k/ ünsüzleri yerini sistemli olarak /ğ/‘ya bırakır.

gız 1/4, ğarannığ 1/54, ğoñşu 10/6, ğurbannık 13/100, ğōyüñ 23/9, ğonmuş 35/6, ğaTdırdım 40/129, ğabaKlar 45/18, ğaç 48/149, ğırmızısınıla 50/63, ğızđın 59/81.

/ç/->/c/- değişimi: Serik ağzında az rastlanan bir değişimdir:

cıPlağ 21/14, cizilirdi 46/194, ciñgen 48/71, cēhiz 50/14.

/s/->/z/- değişimi: Daha çok alıntı kelimelerde karşımıza çıkan bu değişime bazı Türkçe kelimelerde de rastlanır:

¹⁰⁷ Aydın, s.28.

¹⁰⁸ Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağzları*, s. 79; Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, s. 49.

zōrā 3/35, zatılırdı 4/22, zēbze 6/61, zır 7/160, zōbáyı 10/1, zabāla 14/20, zinileriñ 17/61, zandaıyemiz 19/84, zeñ 48/96.

Karakteristik olmayan değişimler

/k/->/c/- değişimi: Metinlerde sadece bir örnekte tespit edilmiştir. cavır 7/87.

/k/->/ğ/- değişimi: Bir örnekte görölmektedir. ğıbı 36/95.

(2) Kelime Ortasında Ötümlüleşme

Kelime ortasındaki ötümlüleşme Serik ağzında sıkça görölen bir değişimdir. Batı Türkçesinde iki ünlü arasında hece başında ötümlüleşme yönündeki ünsüz değişimleri önemli bir yer tutar.¹⁰⁹

Karakteristik olan değişimler

-/p/->/b/- değişimi: Bazı örneklerde kelime ortasındaki -/p/-'lerin ötümlüleşerek -/b/-'ye dönüştüğünü görmekteyiz.

tesbiye 9/37, cēbiñde 42/207, çılbağ 53/46.

-/k/->/ğ/- değişimi: Bölge ağzında kelime ortasındaki /k/'ların bazıları ötümlüleşerek /ğ/'ya dönüşür. Ancak bu durum sızıcılışma kadar yaygın değildir.¹¹⁰

yásdıęlarıñ 1/27, soęaędā 1/56, daęęısını 1/78, bağęal 2/9, bağalım 2/67, fağat 5/156, kāędı 6/17, yúfęā 8/51, haęęātan 40/69, ğızğın 59/81.

-/k/->/ğ/- değişimi: -/k/->/ğ/- değişimine göre daha azdır. Ünlü uyumlarının ünsüzleri etkilemesiyle meydana gelir.

yōęu 2/134, dāyāñğı 15/136, bağmıřęi 26/37, haęęātan 40/69, kēřęağ 45/141, vağıT 59/70.

-/k/->/g/- değişimi: Bölge ağzında kelime ortasındaki /k/'ların bazıları ötümlüleşerek /g/'ya dönüşür.

¹⁰⁹ Aydın, s. 29.

¹¹⁰ bk. Gemalmaz, *Erzurum İli Ağızları*, s. 173; Ercilasun,, *Kars İli Ağızları*, s. 109; Günay, s. 86.

esgiden 1/18, kēşgek 1/20, asgere 2/58, keşge 2/72, belġi 18/63, gelirge 22/71, *türgiyede* 22/129, gēderġe 26/90.

-/k/->-/g/- deġiřimi: Bazı örneklerde /k/ ünsüzü orta damak /g/'sına dönüşür.

düKġanı 2/9, bilagġz 6/9, çúñġú 26/11, buradaġı 40/24, řúġúr 45/89, kēşġák 45/134.

-/ç/->-/c/- deġiřimi: Bölge aġzında /ç/ ünsüzü ile biten kelimelere ünlüyle başlayan ek geldiġi zaman /ç/'ler ötümlüleşerek /c/'ye dönüşür. Ayrıca bölge aġzında hece başındaki diġer /ç/'lerin de ötümlüleştiġi görülür:¹¹¹

gēncike 2/50, uca 7/115, bekcişimiş 12/114, cıřıcıPıaķ 31/28, buġamacı 42/80, harciñ 45/81, ilácım 53/86, amacındáyız 54/8, aacı 54/67.

-/t/->-/d/- deġiřimi: Batı Türkçesinde oldukça yaygın olan¹¹² bu deġişim Serik aġzında Türkçe ve alıntı kelimelerde düzenli olarak tespit edilmiştir. Özellikle ekleşme sırasında bu deġişim sistemli olarak karşımıza çıkar.

ġaynadır 1/8, yásdıķ 1/26, dosdũñ 2/136, usdáydı 3/57, *yúnanisdamñ* 5/87, kēsdene 19/66, dıraķdórcüg 24/95, baTdēne 45/7.

-/f/->-/v/- deġiřimi: Diġer ötümlüleşme türleri kadar yaygın deġildir:

cavır 7/87, sēver 14/47, tēleván 14/75, şavasında 14/86, şevte 42/167, tüvek 48/83, hoturavı 48/86, ġavasına 48/104, sēverberlikden 58/109, řēvik 59/3.

Karakteristik olmayan deġişimler

Bölge aġzında yaygın olmayan şahsi kullanımlar kullanımlar sonucu birkaç örnekle sınırlı kalan deġişimler vardır.

-/f/->-/l/- deġiřimi: mutġā 18/146.

-/h/->-/v/- deġiřimi: mevřúrümüş (v<f<h)58/110

-/h/->-/y/- deġiřimi: sáybiniñ 6/38, sayı 8/5, sabaylā 11/18, sabáy_ėrkenden 25/30, ėytiyācı 25/32, sāyile 40/6, cāyil 48/4, *alfysañ* 50/97.

¹¹¹ Aydın, s. 29.

¹¹² Aydın, s. 29.

-/k/->-/v/-, [v] deęişimi: kęşgevi (v<f<k)19/14, güvë_ădar 41/6.

-/k/->-/y/- değişimi: Bazı örneklerde doğrudan -/k/->-/y/ değişimi görülürken bazı örneklerde ise -/k/->-/ğ/->-/y/- değişimi olur.

ayşāmā 31/133, tōpūyundan 21/100, barāyı 21/129.

-/k/->-/y/- değişimi: Bazı örneklerde doğrudan -/k/->-/y/- değişimi görülürken bazı örneklerde ise -/k/->-/ğ/->-/y/- değişimi olur.

kütüyūnden 21/98, köpüyūnden 21/99, biriyiğ 48/116.

-/ş/->-/j/- değişimi: ijde 28/13.

-/t/->-/l/- değişimi: ğatlıyen 36/81.

-/s/->-/z/- değişimi: herkeze 1/63, bilīr mīzīñ 8/75.

(3) Kelime Sonunda Ötümlüleşme.

Karakteristik olan değişimler

-/p/>-/b/ değişimi: Daha çok ulama olan kelimelerin sonundaki /p/'ler ötümlüleşerek /b/'ye dönüşür.

ayīb 6/52, yēyib_ışmek 7/47, çorab 20/88, ğetirib_üş 21/24, ğarib_anām 24/84, yīb_atıvīr 48/80, ğırib_öldüm 49/117, ütüb_ütüP 54/63, oľub_oľub 57/52.

-/k/>-/ğ/ değişimi: Bölge ağzında sıkça karşılaşılan bir değişimdir.

ğörārdiğ 1/7, yoğ 1/8, oқumazdığ_oқumas 1/23, yápardığ_éveli 1/23, ğarānnığ 1/54, yoğ_elimde 2/3, yáyığ 26/64, dúyārdığ 37/34, çocuğ 45/200, buçüğ 48/137, ğabāğ 54/5.

-/k/>-/g/ değişimi: Daha çok ulama yoluyla ortaya çıkar.

çiçeg_ekiyēris 1/1, ölçdürdüğ_oráyı 2/127, yôrūdüğ 10/19, güççüğ 21/49, ğördüğ 46/232, çiğçilig 56/23, indiriydig_onu 59/80.

-/k/>-/g/ değişimi: Genellikle ulama ile meydana gelir.

ğörēceg_orda 4/19, ētdiğ_āldıq18/90, kıtúğ_év 27/74, ğēderdiğ_ışde 29/40, göğ_aşlıla 32/60, buçüğ_oñ 48/138, dókerdig_onu 59/83.

-/t/>-/d/ değişimi: Bu değişim fazla yaygın olmayıp daha çok ulamayla oluşur. ğaracöd_édêrdik 4/99, dāmad_adáyı 5/47, dörd 16/34, éved_èveT 37/48, taķsid 53/101, nōhud 59/33.

Karakteristik olmayan değişimler

Bu değişimler kişisel kullanım sonucu ortaya çıkan ve fazla olmayan örneklerdir.

-/h/>-/y/ değişimi: sabáy_êrkenden 25/30.

-/ķ/>-/g/ değişimi: sādīg 28/52.

-/k/>-[ñ] değişimi: gireceñ_oľsañ 2/63.

-/s/>-/z/ değişimi: tomaTız 1/1, bilagız 6/9, māsız 7/88.

b) Ötümsüzleşme

Bölgemiz ağzında ötümsüzleşme ötümlüleşmeye nazaran daha azdır. Bunun sebebi Batı Türkçesindeki ötümlüleşme eğilimidir.¹¹³ Bunun yanında Serik ağzında bazı örneklerde bir ötümsüzleşme temayülü görülürken bir kısım örneğin de Eski Türkçedeki ötümsüz asli şeklini koruduğu tespit edilmektedir.¹¹⁴

(1) Kelime Başında Ötümsüzleşme

Karakteristik olan değişimler

Yöre ağzında asli şekillerin devamıyla birlikte bu değişimler bazı alıntı kelimelerde kendini göstermektedir.

/d/->/t/- değişimi: Bu değişim daha yabancı kelimelerde tespit edilmiştir. bunun yanında Türkçe kelimelerde bir değişimden öte asli şekillerin devamı olarak karşımıza çıkar:

¹¹³ Aydın, s. 29.

¹¹⁴ bk. Korkmaz, *GBAA*, s.59.

tomaTíz 1/1, tâne 2/25, toktura 4/21, tikdirecek 5/63, tikene 12/48, töşşē 18/125, taha 26/168, tamârларım 47/2.

/b/->/p/- değişimi: Bölge ağzında az görülen bir değişimdir.

páyám 4/17, paqlava 9/36, paırdā 33/67, üç peş 41/9.

/g/->/k/- değişimi: Yazı diline göre bir değişim olabilecek bu ses olayı, aslında asli şekillerin devamı niteliğini taşır.

kéydirdilerdin 1/29, kéyerdik 1/39, künde 4/18, kīdim 8/44, küşlü 20/39, kōtür 34/66.

Karakteristik olmayan değişimler:

Bu değişimler ise Serik ağzında konuşmacının o anki durumuna bağlı olarak ve bazı ses olayları ile ortaya çıkar ve sistemli değildir.

/ġ/->/k/-, /ķ/- değişimi: kēri 1/43, sıķörtāda 53/49.

/n/->/h/- değişimi: hur 4/18.

/v/->/f/- değişimi: furmuşlar 16/58, furmuş 38/62.

/v/->/h/- değişimi: hurāllardī 1/20, hurġu 48/108.

/z/->/s/- değişimi: sār 1/3, sātán 5/124, sāmanner 11/49, sorluķlarıñ 24/90.

/y/->/ç/- değişimi: üç Çüz 6/2, dört çüz 28/24.

/y/->/h/- değişimi: Çehiz 1/26.

/y/->/ş/- değişimi: bēş şüz 6/5.

/y/->[T]- değişimi: Tāparıs 45/144.

(2) Kelime Ortasında Ötümsüzleşme

Karakteristik olan değişimler

Kelime içindeki ötümsüzleşme fazla olmamasına rağmen alıntı kelimelerde sistemli olarak karşımıza çıkar.

-/b/->/p/-,-[P]- değişimi: aPdurāmannār 1/3, aPdallar 3/40, apdıramannāra 5/114, tēpriik 11/36, faPrikesi 16/93, aPdes 36/35, tēPdil 42/24, hapısa 34/108.

-/c/->/ç/- deęişimi: gētçēmizde 1/41, çöçüm 4/39, demirçiler 5/17, yápçak 5/72, ělençē 7/32, hatçada 12/118, vucútundā 14/7, ělençeler 19/ 16, çöçuklar 40/129, pēnçereden 45/234, ğarınça 46/177, yápçaķsañ 57/23.

-/d/->/t/- deęişimi: vüÇütünü 1/12, detī 2/85, ěvletim 4/103, ātamcāzdañ 14/41, ĩcāt_oldu 18/18, hinti 24/58.

-/v/->/f/- değişimi: teşfını 2/88, serFisçilī 14/95, pēliFanıdı 19/19, pēlifan 23/48, ğayfa 25/81, ğayfaıtı 30/36, gösteriFirēn 41/91, tuFāletimiziñ 57/72.

-/z/->/s/- değişimi: düşünmesseñ 2/47, olmassa 2/53, ğarışamassıñ 2/102, ětmesse 2/136, yalıñıssıñ 6/32, aralāşamassıñ 6/66, okúsleri 7/74, narfisçıymış 11/85.

Karakteristik olmayan değişimler

Serik ağzında kişisel kullanımlara bağlı olarak bir iki örnekte tespit edilen ötümsüzleşmeler şunlardır:

-/j/->/ç/- değişimi: bāraçdan 48/64.

-/l/->-[T]- değişimi: sesTenen 2/78, kırtTamā 18/93, sēsTenmes 38/38.

-/t/->/t/- değişimi: sēteterile 58/57.

-/y/->/ş/- değişimi: eşşa 14/116.

(3) Kelime Sonunda Ötümsüzleşme

Türkiye Türkçesinde kelime sonundaki ötümsüzleşmeler kurallıdır.¹¹⁵ Serik ağzında da ötümsüzleşme yazı dilinden pek farklı değildir. Bunun yanında yazı dilinden farklı olarak şahsi kullanımlar sonucu oluşan ötümsüzleşmeye şu değişimler örnek gösterilebilir:

-/j/>/ş/ değişimi: baraş 40/28.

¹¹⁵ Aydın, s. 30.

-/r/>-/k/ değişimi: ğadaķ 4/56; 45/95.

-/z/>-/ř/ değişimi: évimiř 53/17.

c) Sızıcılaşma

(1) Kelime Başında Sızıcılaşma

Kelime başı sızıcılaşma Serik ağzında pek yaygın değildir. Az sayıda tespit edilen değişiklikler aşağıdaki örneklerdeki gibidir.

/ç/->/ř/- değişimi:řocuķları 2/50, řüñķú 12/61, şam 49/191.

/d/->/l/- değişimi:lémir 54/15.

/k/->/h/- deęiřimi: hășTa 1/37, haç 50/1.

/l/->/n/- değişimi: on nira 7/30, nezzetlĭ 32/80.

/m/->/v/- değişimi: veyvá 54/51.

/n/->/h/- değişimi: hur 4/18.

/n/->/l/-, [l] değişimi: ļaylõnnar 11/67, löbet 38/77.

(2) Kelime Ortasında Sızıcılaşma

Karakteristik olan değişimler

-/ç/->-/ř/- değişimi: Kendisinden sonra sızıcı ya da patlayıcı bir ünsüz gelmesi durumunda **-/ç/-** ünsüzü **-/ř/-**‘ye dönüşür.

hășTa 1/37, biřdik 1/87, ařdım 2/9, öľsdü 2/29, itiyářtı 2/125, arařlarlă 3/60, ğenřlik 4/4, ğořTüünü 5/143, iřmiř 6/35, inañlar 9/45.

-/ğ/->-/y/- değişimi: Çoğunlukla “gibi” edatının ekleşmesi sırasında ortaya çıkan bu değişime bazı şahsi kullanımlarda da rastlanmaktadır.

deyil 2/23, řalbaybí 11/165, deynek 15/73, yene 19/15, døyünüle 47/129, aldĭybí 35/68, helkėybi 48/161, seyirttik 49/150, eyer 57/96.

-/k/->-/h/- değişimi: Doğu ve Orta Anadolu ağızlarında kurallı bir biçimde görülen¹¹⁶ bu değişimin Serik ağzında da yaygın olduğu tespit edilmiştir.

dağar 4/17, yáħın 4/24, sıhıldımdan 4/32, aħıllı 4/11, baĥān 4/112, baĥıyúllar 5/107, toĥalı 5/109, çıħıyóřlar 5/114, bataĥlıkmıř 5/122, ğırıĥçı 9/85, yáĥamadım 10/2, oĥuTduĥlarında 10/31, ğırĥı 10/35, daĥardıę 18/11, maĥatıñ 19/81, aĥdenis 26/7, paĥırdā 33/67.

-/k/->-/y/- değişimi: Kelime sonunda bulunan /k/’ler ek alırken önce /g/’ye sonra da /y/’ye dönüşür. Ayrıca şahsi kullanım sonucu oluşan örnekler de mevcuttur.

ayřámā 31/133, kütüyüñden 21/98, köpüyüñden 21/99, töpüyundan 21/100, barāyı 21/129, biriyiğ 48/116.

-/l/->-/n/- değişimi: Bu değişim genellikle benzeşme sonucu ortaya çıkar.

ötekinner 1/69, yárannıę 3/13, öretmennik 5/32şennik 6/29, ünneyiş 7/111, ekiniyór 8/22, güvennikde 9/100, *cinnĩ_õlu* 18/56.

-/[l]/->-/n/- değişimi: Genellikle çokluk ekinde ve “ile” vasıta hāl ekinde görülen ve benzeşmeye dayanan değişimdir.

háyvannar 2/15, zamannar 3/17, ğadınnara 3/40, dönнар 4/56, annaşdıllar 5/31, insānnarsıñız 5/90, *osmannı* 5/94, babasınnān 8/30, hapına 11/91, cēsaratına 11/107, barmānā 11/182, ğařřīnā 11/182, onnāřna 19/77.

Karakteristik olmayan değişimler

Kelime ortasında sızıcılaşma örneği olarak bazı değişimler çok örnekte veya sistemsiz olarak tespit edilmektedir.

-/b/->-/v/- değişimi: bŭvamęıl 40/15, buvam 35/111, tavlası 48/21.

-/c/->-/j/- değişimi: meјmur 41/125, meјbur 53/90.

-/c/->-/ř/- değişimi: iřtiĥātıyle 26/157.

-/c/->-/z/- değişimi: mezmur 14/67.

¹¹⁶ Gemalmaz, *EİA*, s. 180; Ercilasun, *KİA*, s. 111; Korkmaz, *NYA*, s. 86-90.

-/ç/->-/s/- değişimi: ètiyássâ 25/32, bi üsdân 55/66.

-/d/->-/l/- değişimi: ğalastîrò 2/27.

-/d/->-/y/- değişimi: páyám 4/17.

-/g/->-/v/- değişimi: sèvîrdemez 14/70, sèvîrdemen 14/71.

-/ğ/->-/y/- değişimi: búydáylâ 1/48, kiyátdan 12/4, vardıyñ 28/71, báyġuru 30/94.

-/ġ/->-/y/- değişimi: sòvân 1/46, yivârdıġ 18/12, savârdıġ 28/5, érdóvan 36/43, civaráyí 53/61.

-/k/-, -/k/->-/f/- değişimi: narfısçıymış 11/85, kèşkef 19/12.

-/k/->-/v/- değişimi: kèşgevi 19/14.

-/k/->-/h/- değişimi: pèşhâş 2/21.

-/k/->-/h/- değişimi: fahırılıqtan 5/19, yâşındâha 45/116, vaġıt 58/179.

-/k/->-/ş/- değişimi: érkeşleri 13/11.

-/k/->-/v/- değişimi: ġüvê_âdar 41/6.

-/n/->-/y/- değişimi: onúyla 3/19, göyneke 36/96, áynaşdıġ 43/19.

-/n/->-/l/- değişimi: dölüm 2/8, ġalepe 40/109.

-/n/->-/l/- değişimi: *adlan* 10/1.

-/n/->-/v/- değişimi: tavsiyândan 30/125.

-/t/->-/l/- değişimi: ġatlíyen 36/81.

-/t/->-/s/- değişimi: sinas 8/25, ġèssin 11/180, aslı_üslü 34/125.

(3) Kelime Sonunda Sızıcılaşma

Kelime ortasındaki sızıcılaşmaya nazaran, kelime sonundaki sızıcılaşma örneklerine bölge ağzında daha az rastlanır.

Karakteristik olan değişimler

-/ç/>-/s/ değişimi: Gerileyici benzeşmesi nedeniyle gerçekleşir.

kas sever 14/47, kas sene 19/101, üs sêFerce 30/16,¹¹⁷ his sabınla 36/103, his 57/68.

-/ç/>-/ş/, -[Ş] değişimi: üş 1/18, hêş 2/1, biş 3/58, oruş 12/92, babış 31/29, şalbayı 36/107, ilaş 49/188, üşeñgeŞ_ışı 32/74, hiŞ 26/125.

-/k/>-/h/ değişimi: baħ 4/68, ne_ápacaħ 5/19, duzaħ 10/10, yoħ 10/41, çariħ 18/16, noıucaħ 50/6.

Karakteristik olmayan değişimler:

-/k/>-/h/ değişimi: kêşgáh 8/53.

d) Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler:

Serik ağzında sürekli ünsüzler arasındaki değişimler çok yaygındır. Değişimler genellikle kelime ortasında görülür.

(1) Kelime Başında Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler

Karakteristik olan değişimler

/f/->/h/- değişimi: hisdan 1/40, hasillê 1/42, hilen 1/84, huruncúydu 32/46, hoturaFinı 32/123, hurun 36/23, *hatmá* 45/99, hakirlere 53/39.

/r/->[l]-, /l/- değişimi: ıaporları 14/44, leşberlikde 16/39, ıapör 18/108, ıobuda 45/155.

/s/->/z/- değişimi: Daha çok alıntı kelimelerde karşımıza çıkan bu değişime çok az Türkçe kelime rastlanır:

zörä 3/35, zatılırdı 4/22, zébze 6/61, zır 7/160, zóbáyı 10/1, zabāla 14/20, zinileriñ 17/61, zandaıyemiz 19/84, zeñ 48/96.

¹¹⁷ bk. A. Caferoğlu, "Konya İlinin Ermenek Ağzı" *TDAY-B 1972*, TDK Yay., Ankara 1989, s. 2, üs<üç.

/ş/->/h/- **değişimi**: hindi 1/6, horáyá 1/8, hórda 1/9, hõle 1/24, hu 1/26, hurò 19/74.

/v/->/m/- **değişimi**: İlerleyici benzeşme yoluyla ortaya çıkan bu değişim yaygındır.

cam mar 1/44, durum mar 2/2, amcam marıdı 2/3, bubam mermēcēn 3/23, ğızım mar 24/75, önem mermemiş 40/5.

Karakteristik olmayan değişimler

Sınırlı örneklerde tespit edilen ve karakteristik olmayan bazı değişimler de şunlardır:

/l/->/n/- **değişimi**: on nira 7/30, nēzzetlī 8/88.

/m/->/v/- **değişimi**: véyvá 54/51.

/n/->/h/- **değişimi**: hur 4/18.

/n/->[l]-, /l/- **değişimi**: ļaylōnnar 11/67, löbet 38/77.

/n/->/m/- **değişimi**: mērdiman 33/35.

/v/->/f/- **değişimi**: furmuşlar 16/58, furmuş 38/62.

/v/->/h/- **değişimi**: hurállardī 1/20, hurġu 48/108.

/y/->/l/- **değişimi**: lōmiyē 31/134.

/y/->/ş/- **değişimi**: bēş şüz 6/5, eşşa 14/116.

/y/->/z/- **değişimi**:doğuz züz 8/39, doğuz zúz 35/80.

/z/->/s/- **değişimi**: sār 1/3, sátán 5/124, sāmanner 11/49, sorluqlarıñ 24/90.

(2) Kelime Ortasında Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler

Karakteristik olan değişimler

-/f/->-/v/- **değişimi**: cavır 7/87, sever 14/47, tēleván 14/75, qavasında 14/86, sēverberlikden 58/109, şēvīk 59/3, şēvte 42/167, tüvek 48/83, hoturavı 48/86.

-/h/->/f/-, -/F/- değişimi: v y f t 59/68, taFın 21/29, cumhuriyet 33/54, n fut 38/9.

-/h/->/y/- değişimi: İlk bakışta değişim gibi g r nen bu durum bazı  rneklere /h/  ns z n n d şmesi ve yanyana gelen iki  nl n n arasına bir /y/  ns z n n girmesiyle oluşur.

s yb niņ 6/38, say  8/5, sabayl  11/18,  ytiy c  25/32, s yile 40/6, c yil 48/4, *al ysaņ* 50/97.

-/l/->/n/- değişimi: Serik ağzında  ok rastlanan bu değişim, “ile” edatı ve “-lar/-ler”  okluk ekinin ekleşmesi sırasında ortaya  ıkar. Bu değişimin oluşmasında benzeşmelerin de etkisi vardır.

 tekiner 1/69, h yvannar 2/15, y ranniğ 3/13, zamannar 3/17, ęad nnara 3/40, on na 4/23, d nnar 4/56, annaşdılar 5/31,  retmennik 5/32, ins nnarsıņız 5/90, *osmannı* 5/94, şennik 6/29,  nney p 7/111,  kiny r 8/22, babasınn n 8/30, arabasınnan 8/45, davuľnan 8/47, y ınnan 8/114, g vennikde 9/100, ar b yına 10/78, hapına 11/91, c saratına 11/107, barm na 11/182, ęařř n  11/182, *cinn   lu* 18/56, onn şna 19/77.

-/n/->/m/- değişimi: Genellikle dudak  ns z  -/b/-‘nin etkisiyle oluşur.

ęayimb bası 26/177, c hemderiņ 41/18, ombaşiy  35/69, *ışTambılda* 36/104.

-/n/->[ņ]- değişimi: Geniz  ns zlerinden /n/ damak  ns zleri olan /g/, /ę/, /ę/, /k/, /ķ/, [K], [K]  ns zlerinden sonra geldiği zaman [ņ] olarak telaffuz edilir.¹¹⁸ Ayrıca asli şekillerin korunduğu  rneklere yanında kişisel kullanım sonucu oluşan değişimler de mevcuttur.

deņk 2/111, yeņgem 4/67, z ņgiņ g lmiş 7/63, taņsiyondan 14/20, baņa 23/40,  ņř llah 25/48, haņęınıņ 30/102, iņzibat 38/75, d ņy  45/216,  iņęil  miņęil  48/158, *deņizli*miņ 52/43, *aņęarada* 53/67.

¹¹⁸ bk. S er Eker, * ağdaş T rk Dili*, Grafiker Yay., Ankara 2006, s.274.

-/r/>-/l/-, -/l/- değişimi: Serik ağzında sistemli olarak /r/>/l/ değişimi tespit edilmektedir. Bu değişime, T¼rkiye T¼rkçesi ağızlarında sık rastlanır.¹¹⁹

g¼zelek 4/75, s¼Ferbellikde 7/63, ilellere 8/11, o¼la¼akdan 9/59, g¼n¼la¼ak 10/77, g¼çelek 10/77, belli 14/61, bil¼ad¼r 16/12, ileşberiz 25/33, *¼rzul¼m* 26/5, hel¼ifden 27/1, *¼rzul¼mdan* 28/74, y¼r¼yelek 31/88, yitelek 33/74. g¼ça¼la¼ak 51/1.

-/r/>-/y/- değişimi: Geniş zaman çekimlerinde g¼r¼l¼r.

v¼riyd¼n 1/76, ç¼k¼riy¼n 2/60, var¼y¼s 2/106, bişiriydik 3/35, bişiriyin 12/33, g¼-t¼r¼yd¼m 45/63, g¼v¼riy¼t¼k 59/83, indiriydig¼ onu 59/80.

-/v/>-/f/-, -/F/- değişimi: teşfini 2/88, serFisçili 14/95, g¼y¼fa 25/81, g¼steriFir¼n 41/91, p¼liFanıdı 19/19, p¼lifan 23/48, tuF¼letimiziñ 57/72.

-/z/>-/s/- değişimi: Genellikle geniş zamanın olumsuzluk çekimlerinde ben-zeşmeye bağlı olarak ortaya çıkar. şahsi kullanım sonucu oluşan örnekler de vardır.

d¼ř¼nmesseñ 2/47, olmassa 2/53, g¼riřamass¼n 2/102, ¼tmesse 2/136, y¼lıñıss¼n 6/32, ar¼l¼řamass¼n 6/66, o¼k¼sleri 7/74, narfisçiyymiş 11/85.

Karakteristik olmayan değişimler

B¼lge ağzında yaygın olmayan bazı değişimler de tespit edilmiştir.

-/f/>-/h/- değişimi: s¼hrada 11/194, nuhusda 16/49.

-/f/>-/l/- değişimi: mut¼l¼ 18/146.

-/h/>-/v/- değişimi: mevř¼r¼m¼ř 58/110.

-/l/>-/r/- değişimi: ras¼r¼ll¼h 15/65, ehl¼md¼ril¼h 39/8.

-/l/>-/s/- değişimi: *g¼ss¼n* 9/101.

-/m/>-/n/- değişimi: hindi 1/6, şindi 45/8, barna¼ 58/22.

-[ñ]->-/m/- değişimi: g¼mř¼y¼ 1/10, domuz 18/58.

¹¹⁹ bk. Korkmaz, *NYA*, s. 90-91; Caferoğlu, “*Anadolu Ağızları Konson Değişmeleri*”, s. 29.

-[ñ]->/y/- **değişimi**: Kıpçak yerleşmesinin ağızlardaki kalıntısı olarak karşımı-za çıkar.¹²⁰ göynek 36/96, áynaşdıķ 43/19.

-/n/->/l/- **değişimi**: dölüm 2/8, *adlan* 10/1, ğalepe 40/109.

-/n/->/v/- **değişimi**: tavsíyándan 30/125.

-/n/->/y/- **değişimi**: onúyla 3/19.

-/r/->/v/- **değişimi**: zèvdeli 7/163.

-/r/->/n/- **değişimi**: tüneme 54/106.

-/s/->/z/- **değişimi**: herkeze 1/63, bilír mızñ 8/75.

-/ş/->/j/- **değişimi**: ijde 28/13.

-/ş/->/s/- **değişimi**: dúymussuñdur 14/60, isde 57/58.

-/v/->/m/- **değişimi**: pèzémek 4/37.

-/v/->/y/- **değişimi**: düyüg 8/101, biçıyceksiñ 31/141, dutüyèdik 31/143, geliyidi 31/145.

(3) Kelime Sonunda Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler

Karakteristik olan değişimler

-/n/>/m/ **değişimi**: /n/ ünsüzü ile biten bir kelimedden sonra dudak ünsüzü /b/ ile başlayan bir kelime geldiğinde /n/ ünsüzü benzeşerek /m/ ünsüzüne dönüşür.

èkim bişdik 1/87, om bèş 1/90, bem bölle 2/2, bem boy 2/18, ámam başğasını 2/108, sem beni 3/71, şeydem bişer 5/ 7, èveldem burdà 5/129, *isdambu!* 6/4, èskidem bölle 7/39, bem para 15/70, fem mèmuru 40/65, om millòn 59/80.

-/n/>-[ñ] **değişimi**: Geniz ünsüzlerinden /n/ damak ünsüzleri olan /g/, /ğ/, /ğ/, /k/, /k/, [K], [K] ünsüzlerinden sonra geldiği zaman [ñ] olarak telaffuz edilir.¹²¹

¹²⁰ Leyla Karahan, *Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması*, TDK Yay., Ank. 1996, s.115.

¹²¹ bk. Süer Eker, *Çağdaş Türk Dili*, Grafiker Yay., Ankara 2006, s.274.

dādañ geldimizde 1/7, gūñ gelirdin 1/18, yáqaļlardıñ gıza 1/32, geliñ geldiñde 1/35, ekdikdeñ kēri 1/43, gēderdiñ gēzer 1/80, oñ kile 2/16, dēdemdeñ gaļma 2/31, oñ gūn 3/11, oñ gūnü 35/10, dēyeñ kī 51/18.

-/z/>-/s/ değişimi: Genellikle birinci çokluk şahsın fiil ve iyelik çekimlerinde görülür. Bunun yanında şahsi kullanım sonucu değişimlere de rastlanır.

ekiyēris 1/1, iřimis 1/15, deęlis 1/21, oķumas 1/23, bēyás 1/28, yūs 1/37, hıdırēlles 1/46, ūdürūs 1/48, sēreris 1/49, gēdiyeris 1/97, biras 2/15.

Karakteristik olmayan değişimler:

Bu değişimler şahsi kullanımlara bağlı olarak birkaç örnekte tespit edilmiştir.

-/h/>-/y/ değişimi: sabáy_ēr kenden 25/30.

-/j/>-/ř/ değişimi: baraş 40/28.

-/l/>-/r/ değişimi: *topar* 58/128.

-/m/>-/n/ değişimi: *güssün* 9/101, *alimiyón* 20/60.

-/r/>-/n/ değişimi: ğadan 49/73.

-/r/>-/y/ değişimi: hey yēre 42/148.

-/s/>-/z/ değişimi: tomaTız 1/1, bilagız 6/9, māsız 7/88.

-/ř/>-/s/ değişimi: bēs sēne 5/96, tōřseceklerimis 18/135.

-/v/>-/f/, -[F] değişimi: ēF 6/22, piláF 37/13, manaF 57/53.

-/v/>-/y/ deęiřimi: yūrūduķ 36/27, yērdiler 46/99.

-/z/>-/ř/ değişimi: ēvimiř 53/17.

-/z/>-/y/ değişimi: āycık 22/35.

-/y/>-/h/ değişimi: Çēhiz 1/26.

-/y/>-/n/ değişimi: dünnāda 31/4.

-/y/>-/v/ değişimi: köv 13/7.

e) Süreklileşme

Serik ağzında farklı şekillerde süreklileşme örnekleri tespit edilmiştir. Bu değişimlerden bazıları şahsi kullanım sonucu oluşurken bazıları da ilerleyici veya gerileyici benzeşmelerden kaynaklanır. Aşağıda verdiğimiz süreklileşme ile ilgili değişimler, ötümlüleşme ve sızıcılaşma bölümlerinde de incelenmiştir. Ancak bu değişimler bir süreklileşme değişimi niteliği taşıdıkları için bu bölüme de ayrıca konulmuştur.

Karakteristik olan değişimler:

/ç/>/ş/ değişimi: Bölge ağzında çok fazla örneği bulunan sistemli bir değişimdir.

üş 1/18, hâşTa 1/37, bişdik 1/87, hêş 2/1, aşdım 2/9, ölçdü 2/29, şocuqları 2/50, itiyâştı 2/125, biş 3/58, araşlarlâ 3/60, genşlik 4/4, göşTüünü 5/143, işmiş 6/35, şam 7/129, inanşlar 9/45, şüñkü 12/61, oruş 12/92, babış 31/29, şalbayı 36/107, ilaş 49/188, şam 49/191, üşeñgeş_ışı 32/74, hiş 26/125.

/g/, /ğ/>/y/ değişimi: búydáyla 1/48, déyil 2/23, şalbaybí 11/165, kiyátdan 12/4, déynek 15/73, yéne 19/15, vardıyıñ 28/71, döyünüle 47/129, míydámda 29/57, báyguru 30/94, aldıyбі 35/68, helkèybi 48/161, séyirttik 49/150, éyer 57/96.

/k/>/h/ değişimi: daħar 4/17, yáħın 4/24, sıhıldımdan 4/32, baħ 4/68, aħıllı 4/11, baħān 4/112, ně_ápacaħ 5/19, baħıyúllar 5/107, toħalı 5/109, çıhıyòğlar 5/114, ba-taħlıkmış 5/122, ğırıhçı 9/85, yáħamadım 10/2, duzaħ 10/10, oħuTduğlarında 10/31, ğırhı 10/35, yoħ 10/41, daħardığ 18/11, çarıħ 18/16, maħatıñ 19/81, aħdenis 26/7, paħırdā 33/67, nołucaħ 50/6.

Karakteristik olmayan değişimler:

/b/>/m/ değişimi: Benzeşme sonucu ortaya çıkar.

mi kez 11/25, bilmem men 14/116, minerdı 19/53, mézmur 41/50, mismilla 58/1, men 34/108, meñ 50/41.

/c/>/ş/ değişimi: iştiħātiyle 26/157.

/c/>/j/ değişimi: mējmur 41/125, mējbur 53/90.

/c/>/r/ değişimi: erzānē 1/69.

/c/>/z/ değişimi: mēzmur 14/67.

/ç/>/s/ değişimi: as 14/47, as sene 19/101, etiassā 25/32, üs sēFerce 30/16, bi üsdān 55/66, his 57/68.

/d/>/l/ değişimi: ęalastıro 2/27, lēmir 54/15.

/d/>/r/ değişimi: ęarāstıro 2/72.

/d/>/y/ değişimi: pāyām 4/17.

/g/, /ę/>/v/ değişimi: sōvān 1/46, sēvirdemez 14/70, yivārdıę 18/12, savārdıķ 28/5, ęrdōvan 36/43, civarāyı 53/61.

/g/>[ņ] deęişimi: ēner 2/38, yuñuruyús 17/59, yuñurdūa 24/14, yōñurduñu, 28/129, yōñurt 59/64.

/k/>/f/ değişimi: narfisçıymış 11/85, kēřkef 19/12.

/k/>/v/ değişimi: kēřgevi 19/14.

/k/>/h/ değişimi: haşTa 1/37, peřhāř 2/21, kēřęāh 8/53, haç 50/1.

/k/>/h/ değişimi: faırlıķtan 5/19, yāřındāa 45/116, vaıt 58/179.

/k/, /ķ/>/y/ değişimi: ayřāmā 31/133, kütüyüñden 21/98, köpüyüñden 21/99, tōpüyundan 21/100, barāyı 21/129, biriyış 48/116.

/k/>/ř/ değişimi: ęrkeřleri 13/11.

/k/>[ņ] değişimi: gireceñ_olřaņ 2/63.

/k/>[v] değişimi: güvē_ādar 41/6.

/p/>/h/ değişimi: hoşeti 24/40, hotos 23/28, hōyrāza 57/106.

/t/>/l/ değişimi: ęatlıyen 36/81.

/t/>/s/ değişimi: sınaş 8/25, ęēssin 11/180, ası_üslü 34/125.

f) Süreksizleşme:

Bölge ağzında tespit ettiğimiz sınırlı sayıda örnekler dışında Türkiye Türkçesi ağzlarındaki genel eğilime uygun olarak¹²² pek rastlanılmamıştır. Tespit edilen örnekler de genelde kişisel kullanım sonucu meydana gelen değişimlerdir.

/f/ > /p/ değişimi: p̄slekán 8/93.

/h/ > /k/ değişimi: t̄sbik 1/97, m̄kkemeye 7/156.

/h/ > /t/ değişimi: m̄ttar 2/113, nikát_édiyoruz 26/191.

/j/ > /c/ değişimi: mücüdē 7/78, ancisi (anjyosu) 9/94, picáma 11/98, mücūde 58/60, cavamız 33/27.

/j/ > /ç/ değişimi: b̄araçdan 48/64.

/l/ > /t/, [T] değişimi: sesTenen 2/78, kırtTamá 18/93, s̄sTenmes 38/38.

/m/ > /b/ değişimi: bevl̄it 7/97.

/n/ > /d/ değişimi: c̄hemderñ̄ 41/18.

/r/ > /k/ değişimi: gadağ 4/56.

/r/ > /t/ değişimi: s̄teterile 58/57.

/ş/ > /ç/ değişimi: ç̄hriye 12/66.

/v/ > /b/ değişimi: haP b̄erd̄i 11/95, barıdı 48/150.

/z/ > /c/ değişimi: ̄rc̄ānede 53/69.

/y/ > /ç/ değişimi: üç Çüz 6/2, dört çüz 28/24.

/y/ > [T] değişimi: T̄aparıs 45/144.

¹²² bk. Aydın, s. 32.

g) Süreksiz Ünsüzler Arasındaki Değişimler

Karakteristik olan değişimler

/g/->/g/- değişimi: Serik ağzında sıkça görülen bir değişimdir. Ön damak ünsüzlerinin artlılaşma temayülü bu değişimin oluşmasında etkilidir.

gúñ 1/18, gótürdü 1/16, górmeyis 1/2, gözüyle 2/74, gibi 16/56, gútmeye 18/20, güleş 35/71.

/k/->/k/- değişimi: Kelime başındaki /k/'lerin artlılaşması sonucu oluşur.

kóyümüze 2/116, kım 4/81, kópek 15/66, kókúmúz 15/111, kúçük 35/52, kútedek 35/108, kóşéye 48/163.

-/k/->/k/- değişimi: Kelime ortasındaki /k/'lerin artlılaşması sonucu oluşur.

dağká 1/53, kókúmúz 15/111, ókúşçüydü 16/2, şúxúr 16/112, dókúlúr 22/39, yúxú 38/55, ótekí 59/74.

-/k/>/k/ değişimi: Kelime sonundaki /k/'lerin artlılaşması sonucu oluşur.

işlenik 4/63, kúçük 35/52, kók 41/102, gók 42/112, lásTik 18/17, bilirdik 59/28.

Karakteristik olmayan değişimler:

Bu değişimler yaygın olmayıp şahsi kullanım sonucu ortaya çıkar.

/g/->/g/- değişimi: ğıbı 36/95.

-/g/->/g/- değişimi: hañgını 46/142.

-/g/->/d/- değişimi: çekirdeler 32/214.

/g/->/k/- değişimi: kēri 1/43.

-/g/->/k/- değişimi: sikörtáda 53/49.

/g/->/g/- değişimi: óndañ gēri 50/51.

-/g/->/k/- değişimi: fēslikan 28/101.

/k/->/t/- değişimi: tupurunu 51/52.

/k/>/t/ değişimi: áyítláyórdúk, 8/141, kırtTamá 18/93, tamár 55/61.

/t>/k/ değişimi: fıkratıma 50/77.

4. Kelime İçinde Ünsüz Benzeşmesi

Bir kelimedede yan yana gelen veya söyleyişte birbirini takip eden iki kelimededen birinin sonunda bulunan ünsüzle diğerinin başında bulunan ünsüz birbirlerine tesir ederler.¹²³ Bu tesir sonucunda ünsüzlerden biri boğumlanma noktası açısından kendisine yakın olan diğer ünsüz tarafından kısmen ya da tamamen benzeştirilir.¹²⁴ Buna ünsüz benzeşmesi denir.

Güney-Batı Anadolu ağızları bu benzeşme açısından pek zengin sayılmaz.¹²⁵ Serik ağzında görülen benzeşmeler ilerleyici ve gerileyici olmak üzere iki şekilde karşımıza çıkar.

a) İlerleyici Benzeşme

Karakteristik olan değişimler:

-ly->-ll- benzeşmesi: Bu değişim boğumlanma noktaları farklı olan ünsüzler arasında çabuk söyleme ve daha az aba sarfetme kanunu sonucunda ortaya çıkar.

fasille 1/2, *antellede* 13/3, sandelleye 24/20, mobillesi 33/87, modellesi 33/88, millón 35/62, millár 41/121, zandálleyti 53/40.

-nl->-nn- benzeşmesi: Serik ağzında yaygın bir ünsüz benzeşmesidir. /n/ ünsüzü ile biten bir kelimeye /l/ ünsüzüyle başlayan bir ek geldiğinde ilerleyici benzeşme yoluyla /n/ sesi, /l/ sesine dönüşür. Avurt dişi sesi olan /l/ ünsüzü, önündeki ünsüzle çok defa benzeşir.¹²⁶

¹²³ Tahsin Banguoğlu, *Türk Grameri*, Birinci Bölüm: Sesbilgisi, İstanbul 1959, s. 6.

¹²⁴ bk. Korkmaz, *GBAA*, s. 72; Korkmaz, *NYA*, s. 93.

¹²⁵ Korkmaz, *GBAA*, s. 72

¹²⁶ Emil Boev, “Bulgaristan-Türk Ağızlarında İses Konson Benzeşmesi”, *Bilimsel Bildiriler* 1972, TDK Yay., Ankara 1972, s. 216.

aPdurāmannār 1/3, günneri 5/81, bidonnarda 11/115, dabānnarımız 21/15, nişannadılar 32/20, ormannarda 41/28, qaribennik 47/6, yéminni 52/74.

-şy->-şş- benzeşmesi: Metinlerimizde sadece “eşya” sözcüğünde sistemli olarak ortaya çıkar.

èşşā 1/33, èşşāmı 15/11, èşşāyī 32/39.

Karakteristik olmayan değişimler:

-çc->-çç- benzeşmesi: göççeksīs 13/79.

-kr->-kk- benzeşmesi: sèkkeTeri 32/117.

b) Gerileyici Benzeşme

Karakteristik olan değişimler:

-rl->-ll- benzeşmesi: Yaygın olan bu benzeşmede kelime sonundaki /r/ ünsüzü ekleşme sırasında /l/ ünsüzüne dönüşür.

ballāllār 1/12, yēyóllar 7/49, doǰāllār 10/26, dutallārımış 11/76, daadıllar 19/105, gıyāllar 26/198, kiyellerimiş 33/145, ğazallar 38/29, çekişiller 42/63, boyállardı 48/110, dönüvürüpbatıllar 53/44.

-zs->-ss- benzeşmesi: Bölge ağzında oldukça sık karşımıza çıkan bu benzeşme ekleşme sonucu ortaya çıkar.

düşünmesseñ 2/47, yalıñıssıñ 6/32, çalışamassañ 9/35, yátamassañ 10/5, dōruşamassıñ 12/19, çārmassañ 17/50, ālamassāñ 19/39, paqlatmassañ 20/65, yapamassız 21/63, unuTmassıñ 22/24, ğatmassıñ 24/70, huramassıñ 25/69, yāmassa 26/55, ğarayıssı 32/139, gèsseñ 42/158, yāssam 42/206, ğeldīmissıra 46/50, yapamassañ 49/193, ğāzanamassam 52/71.

Karakteristik olmayan değişimler:

-çs->-ss- benzeşmesi: ētiyāssā 25/32, gösseydik 33/57.

-cz->-zz- benzeşmesi: ezzācī 53/68.

-gn->-nn- benzeşmesi: inneleri 11/109, innesinden 14/64.

-hç->-çç- benzeşmesi: *baççası* 12/120.

-hk->-kk- benzeşmesi: makkemeye 7/156.

-ht->-tt- benzeşmesi: muttar 36/40, ittiyâç 33/111.

-kş->-şş- benzeşmesi: aşşamî 45/216.

-ls->-ss- benzeşmesi: sâossun 11/14, össä 12/2, kaldırabisseñ 36/154.

-ns->-ss- benzeşmesi: issan 13/67.

-ny->-yy- benzeşmesi: *alâyyâ* 45/219, düyyâyî 53/37.

-şç->-çç- benzeşmesi: gârdaççîm 45/64.

-şs->-ss- benzeşmesi: yâzarmıssîñ 11/152, dúymussuñdur 14/60, gúlessiz 19/21, gurussa 35/118, pissin 50/7.

-ts->-ss- benzeşmesi: gèssin 14/67.

-zç->-çç- benzeşmesi: aççık 26/90, *ókúççú* 16/98, yáññıçça 45/46.

5. Benzeşmezlik

Benzeşmezlik, boğumlanma noktaları aynı veya birbirine yakın iki ünsüzden birinin boğumlanma noktasını değiştirerek uzaklaşmasıdır.¹²⁷

işde 1/3, yásdıķ 1/26, oturtdurusuñ, 1/64, *sérikdē* 2/57, duTdu 2/60, yátdî 2/85, bēşikde 3/54, unutdum 4/87, *yúnanisdamñ* 5/87, yerleşdirisiñ 8/82, bardaķda 9/79, étişgin 11/51, kiyátdan 12/4, étdíg 18/90, isdetdi 33/17, saçdan 40/22, élekden 45/160, örtdüler 45/220, görķdum 45/226.

Tespit ettiğimiz birkaç alıntı kelimedede /r/ ünsüzünün tekrar edilmemesi için bu ünsüzlerden birinin /l/’ye çevrilmesi sonucu ortaya çıkar.¹²⁸

bilādár 16/12, ileşberiz 25/33, *érsulúm* 26/5.

¹²⁷ Gülensoy, “Rumeli Ağızlarının Ses Bilgisi Üzerine Bir Deneme”, *TDAY-Belleten 1984*, TDK Yay., Ankara 1987, s. 130.; Banguoğlu, *Sesbilgisi*, s. 177.

¹²⁸ Erdem, *Asarcık Ağzı*, s. 69.

Benzeşmezliğin bir diğer nedeni de hece sonunda /ç/ sesinin, yerini süreklisi olan /ş/’ye bırakmadır.¹²⁹

bişdik 1/87, aşdım 2/9, ölçdü 2/29, itiyâştı 2/125, araşlarlâ 3/60, gençlik 4/4, göşTüünü 5/143, işmiş 6/35, inaşlar 9/45.

6. Ünsüz İkizleşmesi

Bir kelimedede bir ünsüzün çeşitli nedenlerle iki kez söylenmesine ünsüz ikizleşmesi denir.¹³⁰ Kelime şekillerinin bir özelliği, her unsurun tek bir fonksiyona sahip olmasıdır. Gramer fonksiyonu unutulmuş veya değişmiş olurken onu ifade eden başka bir unsur kelimeye katılır.¹³¹ Serik ağzında /c/, /ç/, /ğ/, /k/, [l], /m/, /n/, /p/, /ş/, /t/, /v/ ünsüzlerinin ikizleştiği tespit edilmiştir.

ğocca 2/124, ğorumaccısı 33/4, güççük 12/110, dağğısını 1/78, *balıkkésirde* 18/40, doğlu 8/55, hemmeñ 34/129, emrinne 5/41, babasınñan 8/30, öppüşüyó 6/57, aşşâ 2/53, döşşeme 2/66, beşşikde 3/54, yaşşa 4/46, maşşallah 5/4, eşşeg 6/42, gaşşığ 11/113, töşşê 18/125, ittibarı 47/117, yénñtten 34/77, devvamlı 14/5.

7. İkiz Ünsüzlerin Tekleşmesi

Arapçadan dilimize giren bazı kelimelerin ortasındaki ikiz ünsüzlerden biri düşer ve böylece tekleşme ortaya çıkar. Serik ağzında /k/, /l/, /n/, /r/, /v/, /y/ ünsüzleri bazı kelimelerde tekleşmiştir.

aPdurāmannár 1/3, éveli 1/5, gövat 11/53, hağından 31/98, ğatliyan 32/103, sünedini 36/28, ehlámdüriláh 39/8.

¹²⁹ Erdem, *Asarcık Ağzı*, s. 69.

¹³⁰ bk. Gemalmaz, *Erzurum İli Ağzları*, s. 215.

¹³¹ A. M. Şçerbak, “Tarihî Bakımdan Türkçe Kelimelerin Şekil Yapısı”, *TDAY-Belleten 1994*, TDK Yay., Ankara 1996, s. 123.

8. Ünsüz Düşmesi

Serik ağzında ünsüz düşmesi kelime başı, ortası ve sonunda olmak üzere üç kısımda incelenebilir.

a) Kelime Başında Ünsüz Düşmesi

Türk dilinde fazla yaygın olmayan kelime başı ünsüz düşmesi¹³² Serik ağzında genellikle ulama sırasında ikinci kelimenin başında görülür. Yöre ağzında /ç/, /g/, /h/, /k/, /r/, /v/, /y/ ünsüzlerinin kelime başında düştüğü tespit edilmiştir.

köy_óÇúkları 51/78, otoĝoPumı 58/15, ĝocă_oca 4/61, kōlŭ_ıbiyiz 5/55, nêrê_ētdı 7/83, gibı_ibi 7/127, ik_ündur 10/2, Pazarertesı_ün 14/10, ótekı_özdē 22/136, işiñ_ărâp 2/136, bir_âfta 6/29, aporlâyá 7/55, êrifı 7/60, ĝüssün_anımı 9/101, ĝan_âstası 14/4, amırdan 19/68, ilk_anımı 22/103, ũsēn 31/69, arcımızı 31/118, uzun_ava 47/102, ĝetTı_ep 36/156, üzĝara 37/39, oĝul mü_ar 6/79, iş mı_ar 15/4, ortâ_ērde 19/70, ŝi mı_ardı 53/34, nê_ápacaĝ 5/19, uláf, 46/53, azmă 20/50, ö_âdar 9/144.

b) Kelime Ortasında Ünsüz Düşmesi

Bölge ağzında kelime ortası ünsüz düşmesi sıkça karşılaşılan bir durumdur. Kelime içinde /b/, /c/, /f/, /g/, /ĝ/, /h/, /k/, /k/, /l/, [l], /m/, /n/, [ñ], /r/, /s/, /t/, /v/, [v], /y/, /z/ ünsüzlerinin düştüğü tespit edilmiştir.

-b/- düşmesi: bŭam 34/59.

-c/- düşmesi: êzānede 34/36.

-f/- düşmesi: *musdaĝa* 13/16, *tevŭiñ* 2/133, *zōră* 3/35, *çitler* 4/77, *çit* 7/90, *sōrayá* 15/48, *ōkeye* 16/23, *bêkmez_ilen* 36/80, *sabın_ilen* 36/102, *yúĝa* 49/165.

-g/- düşmesi: *ējtimiñ* 2/88, *ōretmennik* 5/32, *sêĝertTir* 18/11, *êer* 47/62.

¹³² bk. Yervand V. Sevortyan, "Türk Dillerinde Kelime Başındaki Ünsüzlerin Düşmesi", *Bilimsel Bildiriler* 1972, Ankara 1972, s. 543.

-/ğ/- düşmesi: oġan 1/4, yoordula 1/49, bāladı 2/26, Foturafimī 7/146, bāķur 9/136.

-/h/- düşmesi: Alıntı kelimelerde sıkça rastlanır.

aPdurāmannār 1/3, *ġaracāāmat* 1/94, ıraatsız 2/71, sāiplerī 2/128, toum 3/12, bōçālā 4/60, ķāveyse 5/52, rāmetli 6/34, māsız 7/88, müendiz 8/43, tātadān 9/11, busānelere 11/185, ġāfaġtī 28/3, ŗayısan 31/45, direm 45/218, bērinde 55/73.

-/k/- düşmesi: ōsüz 2/129, *tevġġ* 2/133, ōsürük 6/26, *serġ* 8/8, ölecēmiŗin 11/82, ēŗir 39/56, inej 40/35, sēteterile 58/57.

-/ķ/- düşmesi: yōdun 1/5, āŗamlar 1/25, bubaġcām 4/16, yōsulúymúŗuñ 7/64, birāmiŗlar 8/30, çocūcaķ 13/31, pambġa 14/53, çıasā 19/110, aġcāsıñ 24/13, azÇıcaķ 40/123.

-/l/- düşmesi: cīvesidī 8/91, hābuyúķu 13/107.

-/l/- düşmesi: ōsun 2/24, asFat 5/123, ķaġdı 6/17, ābam 7/99, ōtāsaña (ultra-son)11/44, at 11/75, ķaķar 59/19, nasısıñ 43/2.

-/m/- düşmesi: benikī 4/2, sarısaķ 5/34, biziki 58/145.

-/n/- düşmesi: Genizsi bir ses olan /n/ sesi bölge aġzında genelde düşme eğilimi göstermektedir. Serik aġzında birçok örnekte sistemli olarak karŗımıza çıkar.

īsan 2/46, pēzēmek 4/37, beġm 5/62, piriŗ 7/93, iŗāġlah 8/11, leŗberlikde 16/39, mēymaāt 24/86, atbirġe 25/33, ödüç 31/42, *ġarafīh* 54/93, alimiyōn 20/60, ġeŗlimde 52/1.

-[ñ]- düşmesi: Ünlü ünsüzlerden olan ve genizsi bir özellik gösteren nazal [ñ] sesi Serik aġzında korunduġu örneklerin yanında düşme eğilimi de göstermektedir.

sōrā 1/59, herkezīķī 4/2, buranıķını 13/69, *muarġözünde* 13/96, ġızıkını 14/7, yālīz 14/26, adamıķı 24/54, aġaā 21/15, aġamıķı 35/40, muarġardan, 36/114, birinikinde 37/17, bunūġan 38/51, abamıķı 46/44.

-/r/- düşmesi: Akıcı bir ünsüz olan /r/ sesi, Türkiye Türkçesi aġızlarının çoġunda olduġu gibi, Serik aġzında da sistemli düşme eğilimindedir.

ğarırdırııaş 1/12, oturũdun 1/34, gũtũrũseñ 1/45, biliyũsuñuz 2/87, sũna 2/121, gũrũsũñũzdũr 3/26, olũyũdu 4/39, ġavurusuñ 8/77, istifã 11/82, ġetmẽvidi 22/124, ġuudurduġ 59/63, ġoçũyũlãr 26/5, ġãyi 26/197.

-/s/- dũşmesi: /ş/ ũnsũzũnden sonra genelde dũştũġũ tespit edilmişti.

bãlamıřıñ 4/28, yũsulũymũřũñ 7/64, vẽrmiřiñ 7/64, hepini 7/166.

-/t/- dũşmesi: /f/ ve /t/ ũnsũzlerinden sonra dũştũġũ tespit edilmiştir.

doslarım 7/101, Çifcilik 43/7, assubãy 52/66.

-/v/- dũşmesi: nẽruz 9/53, zẽcesi 9/101, çũmdũrũğẽrdim 13/51, sẽmeyen 59/67.

-[v̄]- dũşmesi: kũdum mũ 2/85, tũbe 4/50, dũřũ 6/33, dũã dũã (dũve dũve)10/23, yẽmiřeyiyle 13/96, sũmez 25/63, gũdeyi 47/107.

-/y/- dũşmesi: Bir yarı ũnlũ olan /y/ sesi bũlge aġzında sistemli bir şekilde dũşme eġilimi iãerisinde-dir.

eře 1/1, õle 1/15, hõle 1/24, kẽri 1/43, tẽze 1/51, bõle 2/25, tẽmiz 2/30, dẽzecĩm 3/42, tẽlevizũna 3/72, bũydãdan 3/74, sẽrek 4/7, sũlũman 7/1, kĩdim 8/44, mẽrem 12/87, õsã 18/57, bũydãdan 24/50, sẽr_ẽdebilirdĩz 47/30, tĩrekisiyidi 21/30, barãyi 21/129, vẽřefiñ 42/91.

-/z/- dũşmesi: aÇık 1/55.

c) Kelime Sonunda ũnsũz Dũşmesi:

Kelime ortasındaki dũřmeler kadar yaygın deġildir. Serik aġzında bazı kelime sonlarındaki /f/, /g/, /ġ/, /h/, /k/, /k̄/, /l/, [l̄], /n/, /r/, /t/, /v/, /y/, /z/ ũnsũzleri dũřmũřtũr.

-/f/ dũşmesi: zır 7/160.

-/g/ dũşmesi: ě (ẽ kaFañi dẽllerdi)19/42.

-/ġ/ dũşmesi: sã 2/66.

-/h/ dũşmesi: a||ã_ a||ã 5/134, ẽstãfurullã 8/102, iřãllã 9/98.

-/k/ düşmesi: bilezi 1/62, köş 2/54, çörçotunu 10/61, yörü_olmasañ 10/62, gō 39/61.

-/k/ düşmesi: çō 1/96, satacā_ōlmuş 7/66, ılı 20/75.

-/l/ düşmesi: gē 1/14.

-[l] düşmesi: nasī 8/75.

-/n/ düşmesi: Genizsi bir ses olan /n/ sesi bölge ağzında genelde düşme eğilimi göstermektedir. Serik ağzında kelime ortasında olduğu gibi kelime sonunda da sistemli olarak düşme eğilimindedir.

file 1/45, ufākā 1/84, gēncike 2/50, biçerike 3/1, ucuzuğa 4/40, sürerke 4/77, onuñ_üçü 4/98, zātī 8/7, zātá 15/31, lákī 18/33, tālimdēke 18/50, yòuğa 24/60, satı hēlvası 45/135, yaşındıkā 34/45, zāmá 38/43.

-/r/ düşmesi: bi 1/7, getiri 1/61, édiyē 2/30, hē 3/46, görüyō 4/23, édiviri 4/51, gēli 4/102, biliyō muduğ 9/87, hazı 12/21, oļu 18/13, ğarışdırı 59/80.

-/t/ düşmesi: sēlbes 6/54, çif 7/71, abdās 22/82, amelē_étđirdi 25/58, sērbes 42/158, dürüs 43/38, üs 48/85.

-[v] düşmesi: dō 3/58.

-/y/ düşmesi: şē 1/3, kō 6/80.

-/z/ düşmesi: Geniş zamanın olumsuz soru çekimlerinde ve “dokuz yüz” sayısında tespit edilmiştir.

ōlma mı 1/3, çekme mī 1/5, sōlenme mi 4/66, doğüyüz 40/41, utanmā mī 45/232, gösderme mīn 44/2, ğı 53/5.

9. Ünsüz Türemesi

Türkçede ekleşme sırasında iki ünlü arasında türeyen ünsüzler dışında ünsüz türemesi yaygın değildir.¹³³ Serik ağzında durum böyle olmakla birlikte bazı kişisel

¹³³ bk. T. Banguoğlu; *Türk Grameri, Ses Bilgisi*, TDK Yay., Ankara 1959, s. 119.

kullanımlar sonucu kelime başında, ortasında ve sonunda ünsüz türemelerine rastlanır.

a) Kelime Başında Ünsüz Türemesi

/h/- türemesi: hesgisī 1/39, hēntāri 1/40, huvaḷardan 13/17, *haḷḷā* 19/35, hēntēri 22/27, hūlen 24/48, hēnteri 20/8, hāsmaniñ 42/66.

/y/- türemesi: Birkaç örnekte görülür: yēsirde 7/60, *yēmin* 21/2.

b) Kelime Ortasında Ünsüz Türemesi

Bu türeme şekli genellikle vurguyu arttırmak amacıyla ortaya çıkan ünsüz ikizleşmelerinde görülür.

-/c/- türemesi: ḡocca 2/124, ḡorumaccısı 33/4.

-/ç/- türemesi: ḡúççúk 12/110.

-/ḡ/- türemesi: daḡḡısınī 1/78.

-/k/- türemesi: *balıkkésirde* 18/40.

-[l]- türemesi: dolılu 8/55.

-/m/- türemesi: hemmeñ 34/129.

-/n/- türemesi: ötekiner 1/69,¹³⁴ emrinne 5/41, emrinile 5/48, pıransáyı 7/162, babasınñan 8/30, alentirikçi 20/61, külünle 36/107.

-[ñ]- türemesi: esKiñki 1/78, ötēñki 32/79, eñüzü 47/57.

-/p/- türemesi: öppüşüyó 6/57.

-/r/- türemesi: murşambáyı 14/58, loburtda 45/155.

-/ş/- türemesi: aşşā 2/53, döşşéme 2/66, beşşikde 3/54, yáşşa 4/46, maşşállaḥ 5/4, eşşeg 6/42, ḡaşşıḡ 11/113, töşşē 18/125.

¹³⁴ Korkmaz bu türemenin “ötekini ile” anlamındaki “ötekiner”şekline benzetme yoluyla olmuş olabileceğini söyler. bk. Korkmaz, *GBAA*, s. 83.

-/t/- türemesi: sōratdan 7/16, ittibārı 47/117, yēnīttēn 34/77.

-/v/- türemesi: dēvvamı 14/5, duvā 39/69, suvaıladı 42/70, davşırıka 55/6.

-/y/- türemesi: /y/ sesinin kaynaştırma fonksiyonu yanında, kelime bünyesinde uzun ünlüler kısılırken, cevher fiili düştüğünde, “ile” edatının ekleşmesinde, iki kelime birleşirken karşılaştıran ünlülerden biri düştüğünde, ayın ve hemze bulunduran Arapça kelimelerde /y/ türemesine yöre ağzında sistemli olarak karşılaşılr.

záyten 1/84, ünīversitēdeydī 2/57, hēyç 2/74, ğayáyla 2/85, usdáydı 3/57, olaydı 4/5, néydelim 4/84, mānıydı 4/86, zurnáyyla 5/12, *pıynarcık* 5/14, k̄āveyse 5/52, *nāyıl* 5/153, *ismāyıl* 7/4, háylen 11/2, néydelim 12/15, máydām 16/9, *séyit* 16/55, āyítđir 17/15, nēydīcēñ 24/18, vēsāyire 47/13, dēdiykinē 47/85, āyít 54/4, máydem 26/42, dayıma 30/2, süláylası 33/148, datlıymız 36/24, áyryđđ 49/98, fayızlar 53/102, hāylán 57/22, dayirē 57/50.

c) Kelime Sonunda Ünsüz Türemesi

Daha çok kişisel kullanımları sonucu ortaya çıkar. Ancak görülen geçmiş zamanın üçüncü teklik ve çokluk çekiminde ve “ile” vasıta hâl ekinin sonunda karakteristik bir /n/ türemesi tespit edilmiştir. Serik ağzında kelime sonunda /ç/, /g/, /k/, /k̄/, /m/, /n/, [ñ], ve /y/ türemeleri tespit edilmiştir.

-/ç/ türemesi: basınç (basın) 36/41.

-/g/ türemesi: şindig 16/30.

-/k/ türemesi: sōlellersek 19/37.

-/k̄/ türemesi: Kelime sonundaki /k̄/ ünsüzü ilk bakışta bir türeme gibi görünse de, kanaatimizce ok/ök edatının bir kalıntısı da olabilir.

görünsırağ 11/83, dēyinsırağ 41/98, gēdinsirek 33/122.

-/m/ türemesi: Kelime sonundaki /m/ ünsüzü gramer açısından görevi olabilecek bir türeme olabilir.

ōleliklēm 40/122, belkim 41/125, bārım 51/4.

göçüşme gereklidir.¹³⁶ Göçüşmelerin neden kaynaklandığı ve gelişme aşaması henüz kesinlik kazanmamıştır.¹³⁷

Serik ağzında göçüşmelerin bazıları birbirine yakın ünsüzler arasında geldiği gibi bazıları da birbirine uzak ünsüzler arasında meydana gelir.

-br->-rb-: ırbıa 19/109.

-ml->-lm-: çölmē 3/55.

-ps->-sp-: tesPĩ 5/115.

-nh->-hn-: tēhnā 7/22.

-nr->-rn-: sorna 43/65.

-ry->-yr-: cēyrannā 9/21.

-rp->-pr-: çıprı 11/141.

-rh->-hr-: tahrāna 12/73.

-lh->-hl-: ehlāmdürilāh 39/8.

-zv->-vz-: cēvze 41/77.

-şv->-vş-: mevşürümüş (<meşhur)58/110.

-sp->-ps-: tēpseri 59/69.

-lk->-Kl-: bēKlim 27/64.

-gş->-şg-: eşgi (<ekşi)35/117.

-rf->-fr-: *ufra* 42/195.

-rv->-vr-: kēvranı 42/218.

-pl->-lp-: çılpah 53/46.

-pr->-rp-: górpüydü 55/65.

Şu örneklerde de uzak olan ünsüzler yer değiştirmiştir:

-nr->-rñ-: kēreñĩ (<kenarı)14/54.

-ln->-nl-: döneler 1/79.

¹³⁶ E. Gemalmaz, "Türkçenin Morfo-Sentaktik Yapısının Fonolojisine Etkileri", *TDAY-Belleten 1992*, TDK Yay., Ankara 1995, s. 172.

¹³⁷ bk. Hasan Eren, "Türk Dillerinde Metathése", *TDAY-Belleten 1953*, Ankara 1953, s. 161. ; Caferoğlu, "Anadolu Ağızlarındaki Metathese Gelişmesi", *TDAY-Belleten 1955*, TDK Yay., Ankara 1988, s. 1.

-lm->-ml-: dikēmēlirin 16/131.

-rl->-lr-: ğaġtar 48/107.

11. Hece Kaynaşması

Bölge ağızında /f/, /g/, /h/, /k/, /n/, [ñ], /r/, /s/, /v/, /y/ ünsüzlerinin erimesi sonucu hece kaynaşması oluşur. İkincil uzun ünlülerin oluşmasına da sebep olan hece kaynaşması Serik ağızında sık karşılaşılan bir durumdur.

sār 1/3, yāla 1/12, bilme mīz 1/58, ırātsız 2/7 ilēnnere 4/101, uzāsañ 7/89, ğadēf 7/104, ħōyördum 8/108, toħmāla 9/20, *ibirāmñ* 11/6, ħapatēm 14/89, ūikāt 25/61, tanīcaĶ 18/48, öretmen mīñ 22/3, ğocāmācās 31/80, ěrkēdi 32/118, sāb 39/16, bēgnmēllār 40/9, sorucādīs 47/98, tēlōzān 30/73, anġayacaħsīz 47/127, mācır 48/62, *ūsēn* 52/21, otomātē 57/16, tavā 57/44.

Birbirine komşu olan ünlülerin kaynaşmasıyla da hece kaynaşmaları oluşur.

nēdiyērsiz 1/54, yōġladīđıġ 1/56, sādēt 8/16, sāt 11/16, zēnēte 36/83.

Hece kaynaşmasının bir diğer nedeni iki komşu kelimenin kaynaşmasıdır.

nāpaġım (ne yapalım) 3/80, nābaġ (ne haber) 4/26, bōn (bugün) 4/29, ötāħa (öte yaka) 7/115, bēre (bir yere) 25/6, öndüün (öndeki gün) 25/60, ūēđicēk mīn (şey edecek misin) 41/90, ötüzde (öte yüzde) 35/99, buraleñ ğelir (bura filan gelir) 36/20.

12. Hece Düşmesi

Serik ağızında hece kaynaşması kadar yaygın değildir. Ancak çeşitlilik açısından zengindir.

Yükleme hāl ekinin geldiđi kelimelerde hece düşmesi görülür. ħocū 1/11, ğaġī 58/133.

İyelik eklerinde hece düşmesi tespit edilir.

duz yēmē 1/10, duvā 1/29, ufānı 2/57, oġuluñ yīħıħ yēllēni 33/34, zēytinyā 45/21.

Bazı örneklerde cevher fiilinin düşmesiyle oluşur.

y r_olc dı 36/48, doğull dı 36/134, ęalccadık 55/26.

Alıntı kelimelerde de hece d şmesi g r lmektedir.

s bı 6/22, ancisi (anjyosu) 9/94, *must gile* 13/109,  r tda 31/4, l bına 35/21.

“gibi” edatının ekleşmesi h linde de edatın ilk hecesinin d şt ğ  g r l r.

şindikibi 3/41, esgikibi 22/23, hindikibi 40/78, dedibi 40/104.

Bazen -ki aitlik ekinin d şt ğ  g r l r.

ađıllarımđanı 4/112,  sđi nişand  takı 15/15,  te b şd  ęoc _ v 29/23, *bozakağd * ombaşınığ 35/70, ęazand  suy la 36/37, arđad  ęomşuy  44/105.

“-e ęadar” zarf-fiil yapısında ve “kadar” kelimesinde de hece d şmesi tespit edilmiştir.

y z dar yenirdi 11/186, sab  ęadar 31/114,  ş m dar 31/147, sab dar 51/59, yedi y z biğ lir dar bi para 58/38.

Ayrıca şu kelimelerde de hece d şmesi g r l r.

d  mi 1/34, beğnmecek 5/59, ęayn cadı 5/71, b d  7/151, ęay bubam 7/137, d y rd ğ 8/24, hepize 13/23, ęonuss  31/5, t ca 39/2, her l 30/1 bağs  30/4, mill _ tim 30/101.

13. Kelime ve C mle Vurgusu

Vurgu, bir kelimenin heceleri  zerindeki farklı soluk baskısına denir.¹³⁸ Diğer bir ifadeyle vurgu, bir hecenin  tekilere karşı aldığı durum; bir hecenin  teki veya  tekilerden daha fazla belirtilmesi demektir.¹³⁹ C mle vurgusu ise, c mledeki kelimelerden birinin diğerlerinden daha baskılı s ylenmesidir.¹⁴⁰ Serik ağzında vurgu kelime ve c mle vurgusu olmak  zere iki alt başlıkta değerlendirilecektir.

¹³⁸ Nevin Selen, *Entonasyon Analizleri*, Ankara 1973, s. 15.

¹³⁹ Korkmaz, *Grammer Terimleri S zliğ *, TDK Yay., Ank. 1992, s. 168.

¹⁴⁰ Aydın, s. 37.

Türkçe bilinen tarihi içinde kelime vurgusuna pek önem vermemiştir.¹⁴¹ Bölge ağzında iki veya daha fazla heceli kelimelerde vurgu son hecededir.

nâ'zar 9/121, dè'ne 16/111, nè'ler çekdiler 31/116, kó'yü 47/132, şè'ye 48/1, o'lan 56/9.

Eklerle kelime genişletildiğinde ise vurgunun son hece üzerine doğru kaydığını görürüz.

hindikîn'neriñ 21/62, portâka!ı'lar 32/205, késeledir'dik 43/63, ma!cıy'mış 56/17.

Vurgulu heceleri kaynaşmış kelimelerde son hecedeki vurgu kaynaşan hece üzerine aktarılır.

gonuşâ'can 2/25, annatı'cam 5/47, naap'Çañ 8/19, gülü'cēz 12/87, yapıcağ'lar 19/4, biliyór mu'suñ 33/41, biçiyór'duğ 43/40, anlayacağ'siz 47/127.

Yazı dilinde vurgu almayan -ki, -kéne, -(1)nan, -me ekleri Serik ağzında da vurgusuz oldukları için vurguyu kendilerinden önceki hecelere kaydırırlar.

araba'sınnan 8/45, ö'teki 9/32, äna'şamamışlar 9/27, 'yápmazlar 10/30, ho'lušüla 22/51, 'dèrkene 35/56, nem'liykene 57/32.

Yer isimleri eksiz durumdayken vurgu ilk hecededir.¹⁴² Aynı kural şahıs isimleri için de geçerlidir:

'cémile 11/205, 'séríkdēniñ 18/109, 'ibírām 24/74, 'apdirāmanna 32/104, 'ğarabóynuzdu 44/5, 'düzāş 57/13.

Cümle vurgusu ise genelde yükleme en yakın kelime üzerindedir. Konuşucunun önemli gördüğü yerler vurgulandığı için devrik cümlelerin oluşması da mümkündür.

¹⁴¹ E. Gemalmaz, "Türkçenin Morfo-Semantik Yapısının Fonolojisine Etkileri" *TDAY-Belleten* 1992, TDK Yay., Ankara, s. 171.

¹⁴² bk. Ömer Demircan, "Birleşik Sözcük ve Birleşik Sözcüklerde Vurgu", *TDAY-Belleten* 1977, TDK Yay., Ankara 1978, s. 275.

benim n  'at y ndan n  ' st y ndan  ıkmamış ğan 11/75.

'ilacı yoĝ_ o z man_ unuğ 21/80.

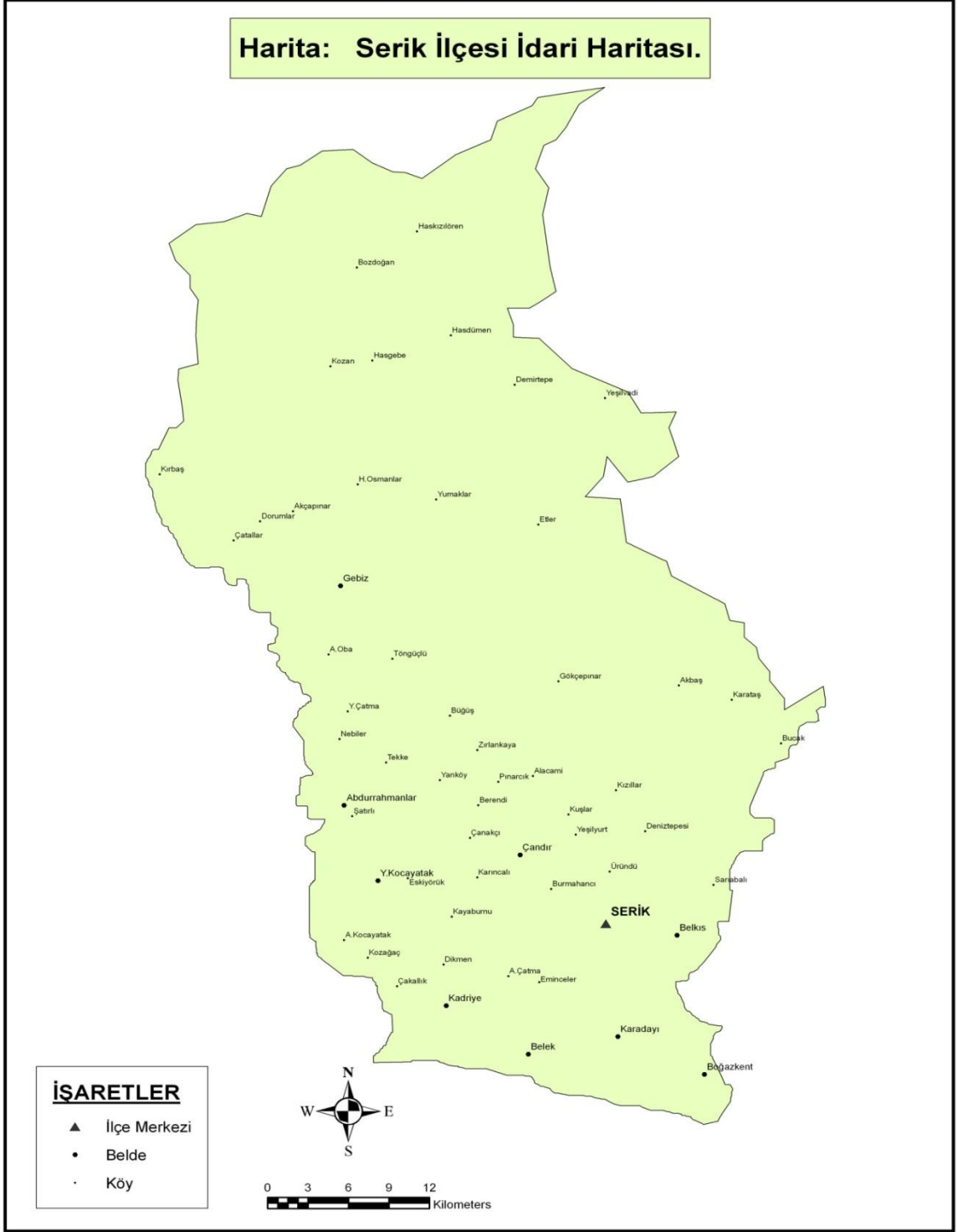
başgasınığ_  sd n _ atlatdı 'bizim_  sd m zden 32/122.

hindi 'n  var ay_  l m 39/41.

d larda ' ift ilik y pdık 45/174.

z yten az 'ş y ğonuşuyod m 51/57.

Harita: Serik İlçesi İdari Haritası.

Harita: Serik Belde ve Köylerini Gösterir Harita

III. SONUÇ

Bu çalışmada, Serik ilçesi merkezi, beldesi ve köylerinin ağız yapısı fonetik açıdan ele alınmıştır. Araştırma kapsamında ilçenin merkezi, tüm köy ve beldelerinden 60'ın üzerinde kayıt alınmıştır. Kaynak kişilerin, ağız yapısını muhafaza edenlerden seçilmesine özen gösterilmiştir. Giriş kısmında yörenin ağızına etki edebilecek iklim, coğrafi şartlar, yörenin tarihi, eğitim ve gelişmişlik düzeyi gibi unsurlar verilmiştir. İnceleme kısmında yörenin ses bilgisi özellikleri ayrıntılı olarak incelenip özellikleri ortaya konulmuştur. Çalışma sonunda ortaya çıkan sonuçlar şunlardır:

1. “bana ve sana” şahıs zamirleri genellikle “baña/saña” şeklinde olmakla birlikte çok az örnekte baā ve saā şeklindedir.
2. “o” zamiri bazı örneklerde daralarak “u” şekline dönüşmüştür.
3. Ön ses /h/ türemesi incelediğimiz metinlerde hesgisī 1/39, hēntāri 1/40, huvaļardan 13/17, haļļa 19/35, hēntēri 22/27, hülen 24/48, hēnteri 20/8, hāsmaniñ 42/66 kelimelerinde görülür.
4. Arka ve orta damak genizsi [ñ]’nin bölge ağızında sistemli bir şekilde konduğunu görmekteyiz.
5. Bölge ağızında Batı grubu ağızlarına etkisi olan ve Kıpçak Türkçesinin ağızlardaki kalıntısı niteliği taşıyan /ñ/>/y/, /g/>/v/ gibi değişimler tespit edilmiştir.
6. Batı grubu ağızlarında görülen kelime kökü ve eklerdeki sebebi belli olmayan artlılaşma temayülüne Serik ağızında da rastlanmaktadır.
7. Batı grubu ağızlarının genel karakteristik özelliklerinden olan alıntı kelimelerdeki uzun ünlülerin normal süreli ünlüye dönüşmesi tamamlanmış olup, bu tespite muhalif örnekler de karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanında Türkçe kelimelerde birincil uzun ünlülerin sistemli ve yoğun bir şekilde kullanıldığını görmekteyiz. āldıķ 11/128, ācıkımsıdır 32/167, āltı 18/80, āltın 18/87, bāķdı 11/63, ğāļmadı 9/116, vārdın 1/39, āyrı 28/122, ēlli 31/75, ēvinde 44/31, ğēldik, 4/53, kēndim 8/102, sēksen 51/43, dōļdurdu 11/37, oļdum 1/70, ğōyün 10/56 vb.
8. Genellikle ön ses /y/ ünsüzü korunmuştur. Ancak bir örnekte bu ünsüzün düştüğü tespit edilmiştir.
9. Bazı köylerde kelime sonunda /ķ/>/h/ değişmesi görülmektedir.

10. Birleşik zaman ve cevher fiilinin rivayet çekimlerinde işlev kaybı sebebiyle -miş ekinin üst üste iki kez söylendiği örneklere rastlanmıştır.
11. Bölge ağızında /y/, /c/, /ç/, /ş/ gibi ünsüzlerin önlüleştirici etkisi kuvvetlidir.
12. Çok heceli kelimelerin sonundaki yuvarlak ünlüler düzleşme eğilimindedir. Özellikle şimdiki zaman ekinin düzleştiği tespit edilmiştir. Yine ilk hecede karşılaşılan yuvarlak ünlülerin düzleşmediği görülmüştür.
13. Damak ünsüzlerindeki artlılaşma sebebiyle /ö/ > [ó], /ü/ > [ú] değişmesi Serik ağızının karakteristik özelliğidir.
14. Dudak ünsüzlerinin yanındaki yuvarlak ünlüler bölge ağızında genelde düzleşmiştir. sabınıla 7/123, yāmırsa 49/95, çamır 21/139, pambığ 25/33, davı 30/49, çıbık 58/172.
15. Eski Türkiye Türkçesinde belirgin olarak görülen yuvarlaklaşma temayülü Serik ağızında görülmemektedir.
16. Geniş orta hece ünlüsünün düşmesi Serik ağızının karakteristik özellikleri arasındadır.
17. Hece kaynaşması ve hece düşmesi bölge ağızında sıkça görülür.
18. İç ve son seste /ç/ > /ş/ değişimi yaygındır.
19. İki ünlü arasındaki ön damak /g/ ünsüzünün eridiği tespit edilmiştir.
20. Kapalı /è/ ünlüsü özellikle ilk hecelerde yöre ağızının karakteristik özelliğidir.
21. Ön ses /r/, /l/ ünsüzlerinden önce ünlü türemesi sistemli bir görünüm arz eder.
22. Köy isimlerine bakıldığında, yöre halkını Oğuz (Türkmen) boylarıyla ilişkilendirmemizi sağlayan köyler mevcuttur. Sariabalı, Eskiyörük, Töngüçlü.
23. Ön damak ünsüzleri /k/ ve /g/ art damaksılaşma eğilimi sonucu /k/ ve /g/’ya dönüşmüştür.
24. Ön damak /g/ ve /y/ ünsüzleri iki ünlü arasında eriyerek ikiz ünlülerin oluşmasına sebep olmuştur.
25. Ön, iç ve son seste /k/ > /g/ ve /k/ > /ğ/ değişimleri Serik ağızında en yaygın ötümlüleşmelerdendir.
26. Ön, iç ve son seste ötümsüzleşme görülür.

27. Önlük-artlık bakımından ünlü benzeşmesi yöre ağzında yazı dilinin de ötesinde bir ilerleme göstermiştir. Buna bağlı olarak yazı dilinde uyuma girmeyen -ken, -daş, -ki ekleri uyuma girmiştir. Düzlük-yuvarlaklık uyumu ise yöre ağzında gelişimine devam etmektedir. Bu iki uyumun dışında gelişimine daha yeni başlamış olan genişlik-darlık uyumunun örnekleri de tespit edilebilmektedir.

28. “öyle-böyle” kelimeleri yöre ağzında “öle-böle” şeklindedir.

29. Özellikle patlayıcı ünsüzler başta olmak üzere birçok ünsüzün kelime içinde ikizleştiği görülür. Bunun yanında az da olsa kelime içindeki ikiz ünlülerin tekleştiği örnekler de tespit edilmektedir.

30. Serik ağzı, Karahan’ın da belirttiği (KARAHAN 1996) gibi Antalya ağzının da içinde bulunduğu Batı grubu ağzıları içerisinde değerlendirilebilir.

31. Yine Karahan’ın tasnifinde belirttiği belirli bazı ünsüzlerin kelime içinde yer değiştirmesi karakteristik bir özelliktir.

32. Yöre ağzında /h/ ünsüzü çok fazla bulunmaz. Ancak art damak /ğ/’sı sistemli olarak kullanılmaktadır.

33. Yöre ağzında /r/ sesinin düşmesi sistemli olarak tespit edilmektedir.

34. Yöre ağzında /v/ sesi bir özellikle yuvarlak ünlü taşıyan bir kısım kelimelerde sistemli olarak çift dudak [v]’sine (/v/>[v]) dönüşmüştür.

35. Zamir kökenli çokluk ikinci şahıs ekiyle, bildirme ekinin Batı grubu ağzlarının karakteristik özelliğiyle uyum içinde olan örneklerin yanında genizsi [ñ]’nin düşerek ikincil uzun ünlüye veya diftonglu şekillere sebep olduğunu gösteren örnekler de karşımıza çıkmaktadır.

IV. METİNLER

METİNLERLE İLGİLİ NOTLAR

1. Metinlerin transkripsiyonunda Ahmet Bican Ercilasun'un teklif ettiği ve TDK tarafından önerilen transkripsiyon sistemi esas alınmış; bu transkripsiyon alfabesinde belirtilen harflerin yetmediği durumlarda, seslere karşılık farklı işaretler kullanılmıştır.

2. Bu metinler 2009-2010 yıllarında Serik ilçesi merkezi ile belde ve köylerinden derlenmiştir.

3. Metinlerde büyük harf kullanılmamıştır. Kullanılan büyük harflerin tamamı farklı bir sese transkripsiyon harfi olarak belirlenmiştir. Metindeki yer isimleri ve özel isimler eğik (italik) yazı tipiyle yazılmıştır.

4. Deşifre edilen metinlerdeki toplam 74 kişinin 46'sı bayan, 28'i erkek konuşmacılardan oluşmaktadır. Bayanların yaş ortalaması 74,4, erkeklerin yaş ortalaması ise 75,8'dir.

-1-

YERİ : SERİK/Abdurrahmanlar Beld.

ANLATAN : Ayşe ŞİMŞEK

YAŞI : 70

KONU : Karışık

(1) *ayşe, ēşe şimşek.* yëtmiş. çiçeg_ekiyëris tomaTíz_ekiyëris, nē (2) buldūmuzdan_ekiyëris. fasill_ekeris. boş dā durmaz iş de górmeyis. elli sene oľmuşdur (3) sār_ëvlenelī_ëlli ölma mı? *berendiden.* burdáyın, şe işde yā *aPdurāmannār_*işde yá. her şe (4) erişiyiş burdā. pambık susam, darı, ékin. her şe yėtişiri. dört, üç gız bi oľan. báyā böyüttüm. (5) çekme mĩ neler çekdig éveli, gün_ıı yōdun, şe yōdun, maķine çamaşır maķinesi yōdun, (6) hindi çamaşır maķinesi gün_ıı her şey_çinde, kül vuruP da çamaşır yıķācaz diye ölür (7) geçerdik dādañ geldimizde. bi tokuÇuñ_altında tapiş tapiş tapiş yıķardık. ğazanı görardıĝ (8) horáyá. ğaynadır ğaynadır yıķardıĝ, hindi hāzır, hazır, yoĝ ğuyúmúz var_a Çanım, ğuyúnũñ (9) başınā, hōrda ğuyúmúz var_a. ona ğurardıĝ ğuyúya yıķardıĝ. kırkı çıķdında yapmáyız (10) canım, oľduunda duz yēmē yáparTık. işde, bişē kēsersiñ maļ kēseris, ğonum ğomşúyá (11) habār_éderis, duz yēmē işdē yemek yēller. o çocū ortáyá ğollār duzlaļlar. işdē duz yēmē bu. (12) ballā duzu ğarışdırılaş. vüÇütünü yāla ballālaļlar.

- (13) annēne, ben dersimi yapmáyá gidiyóm.

- (14) hadi gèt yap ğē. hadi yap dersiñi.

(15) işde öle biSim işimis. benī_aldında gētdi asKere. āláyá āláyá. çocūmuz da yōdun (16) çocuk d_olmadı. işde, durduķ bubamıñ yá, bubam gótürdü gētdi. *bérendiye* kōmūze. burdā (17) ğalmadık. báyā etişdirdig_işde etişdirdik. çıķardık. oľanı éverdik gızları çıķardık. né édiÇēñ?

(18) ével düünner nólÇāk hindi düün mü oľuyru? esgiden cumā ğuñ gelirdin_üş gün (19) düün_olurdun, bazar ğün cümertesi, üş gündür dē yáranık yapallardın. ğazānnar ğaynardın (20) yapallardın. yemekler hurāllardı. nuhuT, fasille, kēşgek,

bunnarī yápárdıķ, saġatá işde marīġ⁽²¹⁾ saġatası, tomatīs saġatası yapıġır. ġetmeyiz biz yörük deġlis. ġedenner var da biz ġetmeyis,⁽²²⁾ sênelerdē aynı yerindeyis.

⁽²³⁾ oġumazdıġ_oġumas, iş, ġanevçe yápardıġ_éveli Çeryán mı vardın? şey,⁽²⁴⁾ harannīñ_áġtını şeyiñ_áġtını hōle bi şeyiñ ŗinimiz vardın. ŗinīñ_üsdüne ġorduġ beş_áġtı ġız⁽²⁵⁾ birleşirdik, ġanevçē_işlerdik. hindī_o yok. āřamġar hi ye. ik_üş birikleşirdik yápardıġ.⁽²⁶⁾ Çehiz yásdıġ yápdıġ. yorġan_āzı yápdıġ. hu maġatġarīñ_üsdünü örtü yápa ör, şey işlerdik. o⁽²⁷⁾ yásdıġġarīñ başına tēntene örerdik. yásdıġġar_işlenirdi. hindi né var? ġızġarı há parañ_oġdu⁽²⁸⁾ mı? hePsi bazardan, alıy ġel. hazırÇaÇıġ_alıP ġeliris. bēyás, bēyáz dēniřTi. tabī var⁽²⁹⁾ Çāñim. duvā hePīsi vārdı. başımā işTe kēydirdilerdin bēyáz kēydirilerdin, üsdüne⁽³⁰⁾ duvāñi_örterdiñ. işde ēderdik. kendimiz de aġımızı_ēderdig, aġı da örteller_ēderdik.éveli⁽³¹⁾ ġöreseġ_ōle.

⁽³²⁾ işTe ġız_áġmā, işdē āřam_oġdu mı ġına yáġallardıñ ġıza, ġelin_áġması ġeldi mi⁽³³⁾ ġēderdik, ġēdeñ ġēdilirdin. o ēřřā ēřřā ġeldiñde yápaġlardın_ōnu. hindi ġızıñ hindi bi ēřřā⁽³⁴⁾ bura ġelcek yázıġcaġ dē mi? ġız_evi ōġan_eviné ġeldi midin sandıñ_üsTünü oturūdun_ō. bī⁽³⁵⁾ tanıdıñ biri, ondán para bāřıř_áġırdın. bi dē ġeliñ ġeldiñde ġapıyá duraġlardın,⁽³⁶⁾ ġapıdan_ōrdan bāřıř_áġıġlardın, yoġda ġelin_arābasını kēsellerdin, ondán bi bāřıř_áġınırdın.⁽³⁷⁾ áġdı yēdi yüz lirā_áġdı bubam. yēdi yüs lirā_áġtı. hářTa evlendimi né bilēn_ōġum bē⁽³⁸⁾ cāhilim bē! yok yok yok hiç_oġumadım ben. işdē bi hocalıġ_oġuduġ_ışde ġuran. ōle⁽³⁹⁾ řēler_oġumatıġ. canım hesġisī aynı sırtımızdā sırtġar kēyerdik. vārdın Çanım_ōnnārdán⁽⁴⁰⁾ vardın tābi. hisdan dērdik hēntāri dērdik. pēřtēmāġ dērdik. bīřim pēřtēmāġımız_oġurdun.⁽⁴¹⁾ hēnterilerimiz_oġurdun. bi düüne ġēťēmizde kēyerdik. ōnnarıġā ġēdērdik.

⁽⁴²⁾ hēr řē ētiřir būrdā. řē ētiřir pambıġ_ētiřir. susam_ētiřir. darı ētiřir. hasillē_ētiřir.⁽⁴³⁾ hēr řē yētiřir ekdikdeñ kēri. biber_ētiřir. çiçek yáp hura camākan bizim hindi çiçek hu⁽⁴⁴⁾ tārāfdā cam mar tomatīs. eveli ġēderdik hıdırēllez dēllenirdin ġēdilirdin_e hindi ġēdildī⁽⁴⁵⁾ yoġ_ōnu file. ōrdā_ışde şeyiñ_içine şey_içēñ ēvden né ġótürüseñ yer_içer ġelirdiġ_ōrda,⁽⁴⁶⁾ hıdırēlles, yimirtā

gáynadırdıg yımirtanıñ_ıçine sòvàn gordun yımirtâlâr sarı sarı ölçurdun. ⁽⁴⁷⁾ éder gèderdĩ yèrdik.

⁽⁴⁸⁾ yáparın, tārínáyí işde nuhut deǵermene yóllarız búydáyıla nòhudu, ũdürüs, onuła, ⁽⁴⁹⁾ áyranna yoorduła ġararıs, o on yirmi gün durdu müdu onu çıkarıs, sèreris. sèreriz_o ġurudu ⁽⁵⁰⁾ mu ovarıs tārínã_èderis. yoǵ, özüm yápmáyıs.

- ⁽⁵¹⁾ anne *güllü* tēze çārı seni tēleFonda.
- ⁽⁵²⁾ kījım?
- ⁽⁵³⁾ bi daqqã bi baq

⁽⁵⁴⁾ ġaränniǵ soqaqda dã, o dēze ġonuşıyri. nēdiyèrsiz nişlèrsiz dērĩ. èyiyiz dèdim ben Te. ⁽⁵⁵⁾ aÇık ġocasınıla bozuşdułardı iyileşdik ġārı dēr. benim bacınıñ ġızı var şurdã aq şeyde de, ⁽⁵⁶⁾ ġaränniǵ soǵaǵda orda, acıǵ_öndüün bozuşmuşmuş da bura geldi geTdidi, yólladıdıǵ ⁽⁵⁷⁾ nãâ!_oıduñuz dèdim dē düzeldig_èyiyiz dēyĩ. iyi oıuñ dèdim ben de.

⁽⁵⁸⁾ bilme mĩz dirgit? è ġazanı ġorüs, búydáyı gáynadırs, nuhuT fasilleyi de ayrı bişiri ⁽⁵⁹⁾ gáynadırs. onuñ búydáyı bişdiKden sōrã onu içine dókeris, bi haşıldĩ búydáyıla nuhutla ⁽⁶⁰⁾ gáynar. oıur bi dirgit.çārız ġonum ġoñşu. çārız geliller, işdē par_ãtan par_atar sırt getiren ⁽⁶¹⁾ çocúa sırt getiri. èderis işdē hora bi ortáyã şē ġoıłlar, ġalem ġoıłlar, daraK ġoıłlar, bilezik ġoıłlar, ⁽⁶²⁾ hañgını_alırsa çocuǵ_onda o oıÇaǵ dèller. bilezig_alırsa bilezi_ãltıncı oıçaǵ dèller. ⁽⁶³⁾ ġalem_ãlırsa oıkūcaq dèller. işde bōle déyesek yapaıłlar. dirgit Çanıñ dirgidi bişirisiñ herkeze ⁽⁶⁴⁾ birer çanaǵ ġörsuñ yer herkes. ondan sōrã çocū dã ortáyã oturtdurusuñ, ġalem atarsıñ, ⁽⁶⁵⁾ daraǵ_atarsıñ, bi altın_atarsıñ hañgını_alırsa onu, ólcãǵ dèller. maqas ġorsuñ, maqas_alırsa ⁽⁶⁶⁾ tēzi_olcãk dèller déyesek_ışde bunu yapaıłlar. işde sırt getiren sırt getiri çocua, parã_ãtan ⁽⁶⁷⁾ parã_atar, işde bōle yáparıS. dört, üş ġız bĩ_õlan. işde õlan çiFtçi, camcı pilasdikçi, işde bu ⁽⁶⁸⁾ ġızını dã ġocası, şē pilásdik ġurıyri. onnar_ışdē çiçekÇilik yápıyler. bãçivanÇılık. ⁽⁶⁹⁾ ötekinner_unnar, ġocãları şeydē işde, biri örman dãjresindē durıyri. biri de erzãñ dēpasında ⁽⁷⁰⁾ durıyri. oıūP gèdeller. õıldum bu sene öndüün çoǵ_õldum, emme gèçirdim gene báyã. işdē ⁽⁷¹⁾ ameleyet_õldum. ġadın hasdãlı dıdiler_ameliyat_õldum. torun çõǵ doıu. üş tãñ üş

dene ⁽⁷²⁾ oġaniñ var. birer de ġızlarıñ var, iki de bunuñ var_ışdē bi ġızı bi oġu. geliller, işTe bura ıhı, ⁽⁷³⁾ burda işde ġızıñ_evi de hōrà, önuñ_evi ayrı bizim_ev bura. işde bunnariñ dāmát baġar. aġır ⁽⁷⁴⁾ ġeçiri bize. Çanıñ esgiden Çehiz hindībī Çehiz mi var? eveli şey mēndil yáplırdın, ⁽⁷⁵⁾ yázmaġar yáplırdın, aġ sırt yáplırdın, dürü ġonur dürü ġedērdin. dürü işdē sēne bir ġat ⁽⁷⁶⁾ sırt_ēdērdiñ ġáynına oġġána hısım_akraba indirmelik vēriydin. oná yáplırdın, ōl_ēderdik. ⁽⁷⁷⁾ hindi bişī mi var hindi nè dürü vār nè indirmelik var. māfele ġediyiñ yápılır_orda herkeS ⁽⁷⁸⁾ daġıyır daġġısınī tamam_ışde bu. esKiñkī gibi deġel hindi. návriSda mı? işde návruza ⁽⁷⁹⁾ ġedērdik, yímırta ġáynadırdık, ayın_oyun ēderdik, ġederdik návruS dēller. hō dōnelir ġezeler ⁽⁸⁰⁾ ġelirdik horda bi dēpe vardın, macırcılı macırlār da ġederdiñ ġezer ġelirdik. hiç_ataş mataş ⁽⁸¹⁾ yáġmázlā. hī sādēcē ġötürdüñü yīyiñ_orda ġeliyiñ. hi yá.

⁽⁸²⁾ oġur_oġur, oġur. o fazlā_oġursā harcımızdan yémemizden fazlā_oġursa, *ġēbize* yācı ⁽⁸³⁾ sıġan var, yāyí sıġdırīs. ġötürü yēris, hi yá. yōġ çok oġmuş annem bubām_öleli. anam hiç ⁽⁸⁴⁾ ufākā_ölmüş záyten de bubam işde ġocadāġa ölük. beni hilen çıġardı da öle, öltü. nērde? ⁽⁸⁵⁾ var var. ġederiz báyramlārda, zulúm_oġursa hasdalıġ_oġursa ġederis. hī ziyāretine ġederis.

⁽⁸⁶⁾ né étÇēn, bişī mī_ēttim ġalışdıġ yidik. onnariñ yánında durduġ ġalışdıġ_onnarıla ⁽⁸⁷⁾ barābar pampıġ topladıġ, ēkim bişdik, maġa baġdıġ, yēdig_ışdıġ. évimile bubam_aġdı ⁽⁸⁸⁾ ġētdī_oráyá, eviñ bi ġözüne oturttu. işdē undan sōra bu ġeldikteñ kēri adam ġeldikteñ kēri ⁽⁸⁹⁾ ġetirdi buráyá ēmize. bu ev, yēñi o esġi_evi yıġdıġ. bunu yáptırdık. hī. bunuñ yerindēdi. yā ⁽⁹⁰⁾ om bēş on_aġtı yáşlarında evlendig_ufak. bōrdayıs canım_ēllī sēñe_oġmuşTur.

⁽⁹¹⁾ yok yok *ġazlı ġöle* ġederis bi türbe vardır_ōrā ora ġedeller. dā_orda ⁽⁹²⁾ bāġanıyılār_onū da orda ġördük bis türbeye ġedip bāġanıyılār_orda. bura uzak Çanıñ *ġazlı* ⁽⁹³⁾ *ġöle* ġediyiris_oráyá. yáy, ġış yá yázın. banyóları var_orda yáyġa tabi. hur hur şeyleri var. ⁽⁹⁴⁾ hamamları var, ġiriyiñ, éyi orda ġederis de, *ġaracāāmat* dēller_oráyá ġederis ⁽⁹⁵⁾ türbedē_ışde türbē_orda türbe dēller onnarı ġederis bāġanıris. orda yá *ġaracāāmat* dēller_ışte ⁽⁹⁶⁾ çō şeyler var. önnarā baġarıis, yáşmaġ varsañ, bi yáşmaġ bāġarsıñ çēnteñde yázi şeyi varsa ⁽⁹⁷⁾ tēsbik varısa onu bāġarız

geliris. h r s ne g deriz biz_on_om b ş s nedir g diyeris. ⁽⁹⁸⁾ o y l r_o y lar,
o y l r. bu amca  bu. otur yru  le b beri _i inde p ril p ri an hi y . ⁽⁹⁹⁾ *halil*,
halil.

YERİ : SERİK/Akbaş Köyü

ANLATAN : Şevket PATIRAK

YAŞI : 65

KONU : Karışık

(1) *şevket patırağ*, anlamı ben sözlüklere baQTım, hêş bi şê bułamadım, yalıñız şöle bi (2) durum mar. şimdi belki öledir, fâkat, sözlükte bem bõle şe bułamadım, büyük sözlük de (3) yoğ_elimde, şimdi soyismi vèrildij zaman, amcam marıdı, adı *durmuş_ali demir*, nufusa (4) vardı zaman, soyismi vèrmişler amcama, ana bâba bir, bâbam vardı zaman hızlı ğonuşmuş, (5) soyadı da, hadi *ali patırağ* diyelim demiş nufus mēmuru, soyismi *patırağ*. atmış bês, (6) bin doķūyús kırık bês doımıuyün.

(7) yāv ırātsiz_olduñ, eyi otur, soruñ soruñuzu, aqlımın_erdı ğadar ğonuşān. benim (8) elimde yim bês_otuz dölüm tapılı mülk var. hanımdan, anadan bâbadañ ğalma, otuz dölüm (9) ğadar yerim mar. yúlaf búydáy_ekeris. bi baĶġal düKġanı aşdım buráyá oķul yapıldında, (10) seksen_üşte oķul yapıldı buráyá, baĶġal düKġanında eh ileri ġeri ūraşdıq, (11) ğaldıramaz_olduq. vèrġi devlete, ğazancımızı devlete vèr_olduq, birki on_altı sènè para (12) yátırdım, yaşTān èlli doķuz yaşında emekl_öldüm, işTè bākır_emeklisiyñ, fazla bi aşır (13) ġelirimiz yok, ancak bi búydáy, yiyecēmiz búydáy_ekeris. ġeçen yılda èlli kilõ ġübūreye (14) toprağ ġübresinden yètmiş_üş milyondan_aldım, toprağ serPdım, èkdimiz hububaT da (15) hasdalıq buldu, yúlaf_èkdidim biras, háyvannar bir_iki sūr var. o da inanır mısıñıs? sèkis (16) kilè doķus kile yer yání, tenèkeye bis kile dèris. atTīm yerden, sèkiz_õñ kile yúlaf_atTım, (17) yirmi tenèke, o Ķadar_olmatı, atTīm ġadar_olmatı, bi hasdalıq_oldu yúlaf_as, yúlafa (18) sapsarı çöktü, boyú bem boy var_ammá, mahsul_olmadı. yāñı inanır mısız dā toprağ bú (19) sène aynı ġübreyi de yirm_altı milyondān_aldım, bağ ġalan, ġeçen sène yètmiş_üş milyóna (20) vèrdiñ ġübreyi bú sène yirm_altı milyóna nēden düşürdüñ? bu ġadar arada mēsāfe var da (21) nēden_ēzdiñ beni? ġübūre satannara m_ pèşháš çekdiñ? yoksa ġübūreyi başga yere (22) ihrācat_ettiñ de beni mi burda ēzdiñ? çifitçi öldü. háyvannar şimdi bizim

şişedekî satılan şişe ⁽²³⁾ sýyú ğadaş sýt para dèyil, há, sýt. *türk* köylüsü_öldü. benim görüşüm, şú durumda *türk* ⁽²⁴⁾ köylüsü_ölü. *türk* köylüsüne baķan yok. benim aķlım erdi ereli görüşüñüz nè oľursa õsun, ⁽²⁵⁾ ben ğonuşacā ğonuşacan, bõle bi idāreyē çatmadı köylüler. bu köyde dört yüz atmış tāne oy ⁽²⁶⁾ çıkTı aķ partíye. millet bi ümit bāladı. dededen ebeden *osmanlı* tārihinden ğalma arāzilerimiz ⁽²⁷⁾ bizim, belki bi iş yāpar dèdi millet yükleşTi. velāķin bin doķuyüz elli dörtte tapı ğalastıro ⁽²⁸⁾ girik, *menderes* başda, sizi *menderes* ğurtarsın, ğelen başķa ğörüşTeyimiş hākim mi nèyise ⁽²⁹⁾ hākemñ başında, *bābey* diye biri varımış, yāķmış yıķmış bu ķóyü. öľşdü yere de orman ⁽³⁰⁾ idāresi itiraz_etmiş, mahkeme orman_idāresi dèvam_etti, vatandaş temiz_ediye bu ⁽³¹⁾ atamdan_ötemdeñ ğalma, benim elimde dedemdeñ ğalma dört buçuķ dönüm yer bi ğetti. ⁽³²⁾ *aķbař*ñ ilk topraklarından yanı. yanı ğelen bi kiři diyorķına hõle bi baķıyor dört dõlüm, ⁽³³⁾ devlet_ormanı çevrili, e bābām! bu topraklar temelı yer yüzündekı topraklarıñ temelı ⁽³⁴⁾ deñizden ğalmadı, bunuñ temelı ormandır. çõlüse zāten orman_olmaz. e benim köyümün dört ⁽³⁵⁾ tarafı ormanla çevrili orman ķóyü, dört tarafı dèvlèt_ormanı çevrili orman dèyi, ben nere ⁽³⁶⁾ ğedecēn? bene vèrmesi ilāzım, hih, tapısız mülk_üzerinde oturuyorıs, ē nèye beñzer_af ⁽³⁷⁾ buyuñ, hanım mūāmele yāpmadan_ēş seniñ dèyil, mülk de seniñ dèyil, mülk de seniñ ⁽³⁸⁾ dèyil, ēner orman_idārásı vèr tapıñı dèse yok, nè edeceñ? yüklen yātāñı yorğanıñı, yer_āra. ⁽³⁹⁾ hālen yersiz yurtsuz yāşıyoruz yāni. burdayım. dört buçuķ dönüm bi ğetdi. anamdañ ğalma ⁽⁴⁰⁾ toprak, iki buçuķ dönüm bi ğetti. hanımdan da bi dönüm de bi ğetti. bu arāzileriñ eşgidēn ⁽⁴¹⁾ bin doķuzüz otuz yèdiden urğuñ ğayıtlı yerler de var bunuñ_içinde, otuz yerde urğañ ğayıtı, ⁽⁴²⁾ atmış beş dönüm yer, otuz yèdide otuz yèdide urğan ğayıtı, kırķ beş yılıñ vèrgisi vèrilmiş ⁽⁴³⁾ bu mülküñ, ğeliyor_adam orman diyor, bābām ben bunuñ vèrgisini vèrmişin, ⁽⁴⁴⁾ hālān_içindeyin, içinde bir tek çam_ācı dā yok. yāv orman dèyorsuñ_amma beni nè ⁽⁴⁵⁾ yāpacañ? dèvlet milletini düşünmese, millet dèvletini düşünemez_arķadaş, millet dèvletini ⁽⁴⁶⁾ düşünemes. há, İsan zeñgin_olırsa dèvlet zeñgin_olır, vatandaş düşünmek zorundayıs. e ⁽⁴⁷⁾ vatandaş düşünmeseñ vatandaş nè yāpacaķ sonunda? at çarī ğüneşe ğevredikçe bacā sıķar, ⁽⁴⁸⁾ benim, ğözlü dē daķān da ğözlüle.

(49) év yetersiz, bẽş_õlum mar, dört gızım mar, daha öncelerden hambaııık yapıyorduk, (50) gencike, çoru çocū, uvalarda çok pambık topladık. o şocukları, yetişdirdik, en_ufanı (51) üniversiteye ğadar sürüşdüşdük, everdımiz var, bekar_olan var. ev yetersiz ğeliyor dēye, (52) yızın bizim bu memleket ısıcaık memleket, sēkiz_áy alaııdayıs, yız ğeldi mi ben işdē bunnar, (53) ğamyon ğasasıbi sirkeli bunlar, yız ğeldi mi aşşā indiriyın, kōmüz ısı yapıyō, hēç_olmassa (54) her sēne kōş yapımayān dēdim, bunnarı aşşā indiriyın, burayı da yızlık. ğışın da duruyún (55) tabı_iklim bizim_antalyanın_iklimi idāre ēdiyoz yāni. şimdi ahşap, nē yapaım? évē (56) ğeniřledēn dēsem, zāman zāman ō ev de fazla ğalacaık bize, olan_uşaık ğalmayıp ğeder. (57) olanlar da sērikdē_ep, üřü evli ikisi bekar_ışdē üniversitedeydi terk_etti. bāba dēdi (58) ben_asgere ğedıcēn dēdi, bi sēne tēyit_ētTidi. endüstrü meslekdedin, bucaııdā iki sēne (59) oıudu. ben asgerlīmı yapıcān dēdi, sēne de yük_olmam bābā beıı kendi ēkmēmi kendim (60) çııarıyın dēdi, duTdu şindi ğüvenlik belgesı_aldı, imtıanlara ğetTi. õlum hanı seniı ğüvenlik (61) belgeıı? ğel bāba dēdi, yāıā nomaramı bēklērin ben dēdi, interneti açān bı ğör dēdi. (62) inanmadım biliyēıı mi aldını, orayı ğēçmiř, bi iş bulma, bař mı hurācaık yoksa nası_ēdıcēz (63) bilmem. ādamin_õlmānca o da pāra_ētmez de, bi yere ğireceıı_õlsaıı muıaıııaık bi ğoluııdan (64) dutan_õcaık_arkadaş, yörü řurā dēcek, bürda bi boşluk var. nē yapaım? bi iş bulabilirse, (65) şindi ğardaşı, ilkoıul bēřTen mēzun_õldu, bilal paTıraıı dēye biri var sērikde şeyde saıı (66) bāzarınā ğuruıan yeriıı ileri yānında, sā tarafTa, u benim_õlandıř. araba dōřşēme, o taraf (67) řēden yāıın, çalışıp duruıar_ışdē ğardaşları dā yārdım_ēdiyōř, õlānıı yānında, baııalım, bi iş (68) bulabilirse ğirecek, ēn_ufaık řē de işdē asgerdeıı ğeleli bi sēnē_õldu. sıkışıs yāni bizim, bu (69) yerlerden doıayı sıkışıs. elimizdeki mülklerimiz bizim řu anda benim dēyecek bi ğücüıı (70) yok, zilliyete de sáydııar mı akbaşda arāzi yok.

- (71) horā otur_amcā_isterseıı sen, horā otur, ıraatsız_õlduıı.

(72) bin doıuyúz_ēlli dōrtte, te keşge o ğarāřtıro ğirmēyēydi, menderes ğurtarsın sizı, (73) dēmiřler, akbaşıı da hōlē, sandık hep menderese çıımış, ğelen_arkadaş da ğurtarsın sizı (74) dēmiř, hēyç arāzi ğōzüyle baıımamış, uva, uvāyā, doıısan yēdi dōnüm yer ğēřdi burdan, hepisi (75) bi yerde. içinde tēk çām_acı yok.

ancak sıradaşları var, doxsân yedi dönüm yêr gëtti, ⁽⁷⁶⁾ hepisi gir bi yândan motorla bi yândan çıkdı. aldılãr gëtti. geri dönüŝü dë yok bunũñ, ũrássa ⁽⁷⁷⁾ nê yápsın, elli dörtte almış yaráyí burá dëri_âdamlar, elli dörtten sêksen_üçe ğadar sürüŝTü ⁽⁷⁸⁾ ğeldi, sêksen_üŝTen bu yána eyi kötü sesTenen yodu sürüp durudu millet, bunıñ_çinde ⁽⁷⁹⁾ áŝa yoĝarı yüz ğişi vâr yá, yüz ğişi vâr, çorunu çocunu sáyarsañ, âile oĝarak om beş yirmi ⁽⁸⁰⁾ ğişi dë, yüz yüz_elli ğiŝiniñ_ëkmë gëtti. dozeri soĝsalar sürmeye millet_õñüne, bũ da ⁽⁸¹⁾ ğocã ğarı var burda, yüz yáŝında. anamdan ğaldı bũ mülk benim yavrım dëdi, êzdirin ben ⁽⁸²⁾ dëdi, bem buráyí sürdürmem dëtí, ğânın dâ hükmetmez bene dëdi, dëli de deyilin dëdi, dëli ⁽⁸³⁾ dëye bi ŝë diyen_oluŝsâ beni doĝtóra götürũñ dëdi, ben deli deyilin dëdi, bu mülk ⁽⁸⁴⁾ benim_anamdañ ğaldı dëdi, tapí kësilmëdise benim suçúm nëyidi. tapí késecek_oluğular dâ ⁽⁸⁵⁾ ĝodum mü ben daşıla ğayáyla dëtí, êzdirin ben dëdi, õñüne yátdí dozeriñ. õlelikle duruyor ⁽⁸⁶⁾ şindi, dört saından solundan gëtti, çıkdí gëtti.

⁽⁸⁷⁾ bizim köyümüzüñ, şimdi bizim, biliyosuñuz *akbaş* köyü *sérñ* ên_ësgi köylerinden ⁽⁸⁸⁾ biri, bin doküyüz_otuz sêkizde bu millî_ëjtimiñ ilkoĝul teŝfni *akbaş* ĝabül_ëtmiŝ, *çandır* ⁽⁸⁹⁾ *ķürüŝ*, *denizdepesi üründü* yokken burá köyümüş, buranıñ sınırı *cumâli* ğabrísTannî dërimiŝ. ⁽⁹⁰⁾ ora ğadar uzanırımıŝ, zâman zâmañ geri çekile çekile çekile, çekile çekilë. köy, köy, köy, ⁽⁹¹⁾ köy, deyil deyil köy, köy de şindi ğene de, belki *türkiyede* yoktur bõle sınırı ğeniŝ bĩ köy. ben ⁽⁹²⁾ bunu *anĝarada* meclisdë de ğonuŝdüm, başımızdan ğeçen_iŝleŝ bizim. bizim köyler, köy ⁽⁹³⁾ dañnık bi ormañ köyü, on_iki pâre mahállesi var, bi yândan bi yâni yirmi kilometire, yim beş ⁽⁹⁴⁾ otus kilometire ğelen yeri_oluş. *yeligedik* dëriz yáylayá ğedëceñ, burası elli ⁽⁹⁵⁾ kilometire var dërsiñ burdan_öráyá, altí_yedi saata çıĝamassiñ yáyán, bizim çoçukları ⁽⁹⁶⁾ taŝımayá teŝfik_ëttiler, birazını taŝımayá, birazını dâ *ĝocáyataĝ* beldesiniñ yátılı oĝula. ⁽⁹⁷⁾ benim_iki çocúm mar, ikisi de *ĝaradaŝ* var ğomşu köyü, birincí sınıfTan beşe ğadar dëvam, ⁽⁹⁸⁾ altıyá ğeçen, *ĝocáyataĝ* beldesinde yátılıyâ dëdiler, efendim bem buráyá çocuk ğöndermem ⁽⁹⁹⁾ dëdim, benim bu ğomşu köyümde yátılı baĝ dëdim, ğelip ğëtmeyë áraba var, benim ğapıma ⁽¹⁰⁰⁾ ğëliyor bũ_araba. burdá da oĝul, sêkizincí sınıfa ğadar dëvam_ëdiyor, bu çocú ben ëjtimi ⁽¹⁰¹⁾ burdá yapTıracân. olmas, yázısını yázdıĝ. siz_olmaz dëñ ben_oluş dëcën. müdür bura ⁽¹⁰²⁾

gétirme diyor, arkadaş münübüsümle getirip götürēcēn ben bu çocū dēdim, ğarışamassıñ bene ⁽¹⁰³⁾ dēdim, benim çocūm ējtimĩ burdā_alaçak, ben çocū yatılıya göndermeyecēn. getirip ⁽¹⁰⁴⁾ götürēcēn. olurdu olmazdı, getirme! *murat* bēy, gēltirēcez_arkadaş, yāv sorūmlu durūma ⁽¹⁰⁵⁾ düşersıñ yolda kızā belā olursa. yā bura yazıldısā gēlecek bu arkadaş, būndañ ğaçınılmaz ⁽¹⁰⁶⁾ dēdim. *sėrik* ilçe millĩ_ējtim mūdūrüne varıyıs, oráyá, olmās, *ğaradāşa* götürsek. götürēcēn ⁽¹⁰⁷⁾ ben, olmās, ora, nasıl_arkadaş yāv, mūdūr bēy, ben çocuk benim, masırafı gör, götürüp ⁽¹⁰⁸⁾ gētircēn, amam başğasını götürme, yāv ğomşu çocū götürün dē arkadaş, yāv araba devrılırse ⁽¹⁰⁹⁾ ölürse, sorūmlusū benĩn yāv dēdim ben, ğaymākāma çık, ğaymaķam mūdūre gēdiñ, mūdūr ⁽¹¹⁰⁾ ğaymaķama gēdiñ, netice valilē gēttik, vāli bēye, *erturūl doķuzōlu* var, aynen annatım, ⁽¹¹¹⁾ sayın vālim, o zaman *memet bay-sakıza* deñk gēldi, doru yol milletvekili, *antalyá* milletvekili, ⁽¹¹²⁾ bi de ordā dēdiğodu yāPdık, bizi şikāyet_etti, bunlar beni tetiT ēdiyor dēdi, beş_altı ⁽¹¹³⁾ arkadaş varıs, mıttar da yok há, çocuk vėlisiyiz. bunnar beni tedid_ēdiyor dēdi, bunnarı ⁽¹¹⁴⁾ yākālañ dēdi, yok, ğaşdımız yok filan dēdik bis. bis terör müyüS yá? bis çocuk vėlisiyiz. ⁽¹¹⁵⁾ kimliklerimiz burda. diñlemēcēn sizi dēti, önce diñledim dēTi. diñlemek zorundasıñ ⁽¹¹⁶⁾ mūdūrüm, biz bu çocukları *ğocáyataķ* beldesine göndermeyēcēS. bizim ğomşu kıyümūze bu ⁽¹¹⁷⁾ araba gēlip gēdiyor, bizim çocuklar burā gētÇek, ē mini mini yavriyi ben_ora ğōnderēcēn ⁽¹¹⁸⁾ başına nē gēlecek kim bili? nētekim arkadaşıñ biri ğōnderdi, türlü türlü iş geldĩ başına. ⁽¹¹⁹⁾ kendini ğoruyámáyán çocū nēre ğōndereceñ yāv? ünĩversiteye benzemes ki bu.

⁽¹²⁰⁾ nē onlar, gece atardık oyun, kim bulacak_ēveli o peşine gēdērdik. ē neler gēçērdi ⁽¹²¹⁾ neler? sōna bizim çocuklūmuzdaki hātır ğatır ğalmadı, bi emmi dayı şurda bi *dermenoľū* ⁽¹²²⁾ varıdı, yání adamıñ dermen su dermeni, sēl dermeni, yēre çam_ācını kēseris, ⁽¹²³⁾ çam_ācını_adam, balıtayla oyardı, *sıyırdımoľū* dēller_una dikerlerdi bölē, mancılıķlarla ⁽¹²⁴⁾ direkleriñ_üsdünde ğaldırı, *sıyırdımoľumūñ* ğocca çam_ācını dikerdi oráyá, kırk_ēlli ⁽¹²⁵⁾ ğişi_olurdu. kimse de bi şē dēmezdi, çünkü o zarurĩ_itiyāştı o değermen. ormancı da bi şē ⁽¹²⁶⁾ dēmezdi, kimsē dē geliP de bunu nērdeñ kēsiñ dēmezdi, on sēnede yirmi sēnede bi çam_ācı ⁽¹²⁷⁾ gēder, dá burā

ormañ komisyonu gèldinde, dermen_ocā dē ölşdürdüg_oráyí, havızlı ⁽¹²⁸⁾ mavızlı galdı òlě sājpleri_ölünce dermen yıkıltı.

⁽¹²⁹⁾ şimdi eşgiden bi emmi dáyí, yárín filán yétim, òsüz galdı, gocası öldü, çocuklar gücü ⁽¹³⁰⁾ yók, birikelim de gèdelim şunuñ èkin tarlasını biçivèrelim dèller, hemeñ gèder, toplanır ⁽¹³¹⁾ gèder, millet imecé hālinde onu toparlardı, èvi yānsa, èv mezāyā biriki, pāra salgını, tahta ⁽¹³²⁾ merzek, daş, toparlanır, yapılırdı, èn son, dèvlèt *karadaşı* yapıdı da, benim kóyümde èn son, ⁽¹³³⁾ *āmet tevīñ, necāti* beyiñ amcasınıñ èvi yāndı, imecé hālinde yapıdı_óyle onu, şimdi èvi ⁽¹³⁴⁾ yānacaq, devlet yāpsın dèyör_adam yāv, devlet yāpsın_arkadaş, benim yēcek_èkmem yōgu ⁽¹³⁵⁾ ki ona vèresá. o halē düşdük. nē_olūcaq bilmám, cénāb_ *allah* düşürmesin, düşersēñ ⁽¹³⁶⁾ dosdūñ yog_ārgadaş, há devlet yārdím_èderse èdecek, ètmesse işiñ_ārāp.

-3-

YERİ : SERİK/Akçapınar Köyü

ANLATAN : Nazmiye ŞAHİN

YAŞI : 66

KONU : Karışık

(1) bi günde êkini biç, gètiri ève doğdur, nèler çekerdig_o şeyleri biçerñke, êkinneri. (2) êsgiden ókúzüle êkilirdi háyvanıla ekilirdi, sabanıñ_arkasında bõle sapından dutardıñ. (3) sürülürdü bõle tarlağar gele gède gele gède toym_êkêrdiñ. ondan sõra yètişdi mîdi gübüre (4) yók, gübüre_atılmazdı_èveli gübüre yõdu. ondañ kèri, şe yapılırdı, o êkin_êrdi mîdi hêr gün (5) gèdilirdi biçilirdi biçilirdi, dèside yápardıñ yun yápardıñ, óndan sõra bõle bi yêr harman (6) yápardıñ, harmanda ókúzüle sözüüm yábana háyvanıla sürülür eridilirdi_o. yívılır, tınas yapılır (7) sürülürdü.

(8) benim düünüm, *vasfi* nè diyörü bunnar? düün_annatdıracağ_a.

(9) tağ êsgileri zâten bizim çocuklar tağ êsgileri bilmêcek hindi. êsgiden düün üç (10) gün_olurdu, gèdilirdi bi gün uruba görmeye gèdêrdiñ_ãntalyaya, èlbise görüyórsuñ, o èlde (11) dikiliyörü burda, èlde bi hafta oñ gün dikilirdi. o dikildi mîdi, düün dutuğurdu cumā gún, (12) cumêrtesi gün bi gız_èvine gèdilirdi, toym gāvıdı dènirdi_ona. toym gāvıdına gèdilirdi, (13) toym gāvıdı, hindi gına gècesi dèniyór_óna. orda bi yáranıg_olurdu, êkmek yènirdi, akşam (14) da gına yákılırdı gène, èrtesi gün de gèlin_alması_olurdu pazar gün de. bizim günümüzde (15) ben háyvanıla gèlin_oldum, háyvanıla geldim. şu ğarşıdağ kōden, yáqın. ayni buranıñ (16) mahállesi *ağçapınan*ñ mahállesi. bura *ağçapınar*, burası mahállesi. gèlinnik èveli ğırap düşen (17) dènirdi bi yèni çıkdı_o zamannar, ondan_işde èlbise dikilirdi. māvı, hı. hē. yázma (18) yázma_örttüler, duvağ_işde yázmağar şindikî eşarplarıla bu bèyas tülbent deyil de hindikî (19) yázmağar gibi yázma_olurdu, onıla duvanırdı, beş_altı tâne olurdu, onúyla duvağlardı gelini. (20) bõle bālāllāğdı, işde kèydirilêrdi, ata bindiriler gètiriler, indirilêğdi. araba yok, ata binip (21) gèldiñ miydi evde bi indirtme-

lik vèrilerdi. bayraq dikilirdi_o indirilirdi. vèrdiler, üç biñ lira ⁽²²⁾ aırlık vèrdiler be-
ne. üç biñ lira u zamanıñ bèhrindë. gène de eñ bahaıı benidim, benim ⁽²³⁾ şeyde, nè
bilën_işde bubam mermecën dèdi. bunnar dā_alaçāz, basdı paráyı onnar da aldılar.
⁽²⁴⁾ üç biñ lirayā vèrdiler, altın da çoğ_ışdedi bubam, altın da çok dağdılar_u zaman.
işde öle. ⁽²⁵⁾ bēş yüzlük dènirdi, bēşi birlik üç tāne bēşi birlik iki de kénārına,
onuñ_ufā, bī de ⁽²⁶⁾ baş_altnı olurdu bōle, hindikī şeylerde görüsünüzdür belki.
indirmeli de indirdik. yā ⁽²⁷⁾ eşgiden_işde içeri normal giriyosuñ. hī, ğiriyós, ğapıyā
bi ip ğeriyollar, içeriye bi oklā ⁽²⁸⁾ döndürēÇ ğöyoıllar itē yazaıllar sōra, onuñ ğelin,
kaPıyā bal çaldırılar, bōle, tatlı, hēy yā, ipi ⁽²⁹⁾ ğırdırılar, girersiñ içerden de şeyi
alırsıñ, ó yazdııkları şeyleri toplar horayā ğorsuñ, ⁽³⁰⁾ girer_oturusuñ. ğelin
iş_ōrensin dēye. işde ğeldinde o eviñ_işini ōrensin dēye, ādet. ⁽³¹⁾ eşği_ādetlerden
ğāri modalar.

⁽³²⁾ yāv şindikī ğadar bol yemek olmazdı. bi kēşgek, bi nohut bişirilirdi_èveli.
şindi ⁽³³⁾ çorba yapıyollar, datlı_olmazdı, olmas, olmas. bi kēşgek, búydáydān
búydáydān, eşgiden ⁽³⁴⁾ bōle satın_alma kēşgek yōdu da herkes kendi
búydáyımızdan seçērdik, dövērdik, dövērdik, ⁽³⁵⁾ bişiriydik ğazanda, işde hindikībi
bol yemek yènmezdi bī_ora bī_ora zōrā_atıyıılderdi, ⁽³⁶⁾ gözü_açığ_olan yèrdi,
kaıalı_olan baııyór. aldir baıalım kamārayā beni, aldiriyóñ dē mī? ⁽³⁷⁾ aldiriyóñdúr.

⁽³⁸⁾ kendī_arasında èrkekler tanıtmaılardı, ètraFda şōle düün
halıınıñ_ètraFında ⁽³⁹⁾ bī_adam doıanırdı èrkek tanımasın dēye. ğadınnar_ayrı bi
yèrde yáranığ_èderdi, èrkekler ⁽⁴⁰⁾ bi yèrde. dēlbekle, dēlbek çalınırđı, aPdaıllar,
ğadıñ ğadınnara ğadın, èrkekler èrkek ⁽⁴¹⁾ çalırdı. ayrı, ayrıdır. şindikībi ğarışmadı.
māniler sōlelerdi_işde. yok, bilmem ben, māni ⁽⁴²⁾ bilmen dēzecim bilmen.
dúymadım, dúydum_a unuttum ğètdi. dúymadım. bilmen.

⁽⁴³⁾ bayramlarda şindi bol datlı yapılıyór, èveli bōle olmazdı. eşgiden èt yēmē
bişirilirdi ⁽⁴⁴⁾ bi kēşgek yapılırsa o da her_èvdē_olmazdı, fasúlyā nōhut, işde buldūñ
yemeklerden ⁽⁴⁵⁾ bişirilirdi.

⁽⁴⁶⁾ çocuğ dōdunda nè yapaım? bizim günümüzde yōdu, dēzem_onnar, yok, hē
şè var ⁽⁴⁷⁾ kırkılama var da, bi pür daı ğetiridiñ, kırk da daş kırk çift de daş çığdı

dërsiñ, èvelkî hindikîbi ⁽⁴⁸⁾ bo! ğap mî var? ırbuñ_ıçine ğatarıñ_ışde onúyla, kendiñ çocúñ_anası kırklanır, çocú ⁽⁴⁹⁾ kırkarsıñ, eviñ_ıçine bi su çırparsıñ, eviñdë eşyâları yîkarsıñ, he kırk gün_olduunda. hî, ⁽⁵⁰⁾ çocuk, kırk dene daşı, hî, ğene ğene de ŝeyiñ_ıçine çocú çümdürdüñde hôle pür da!ı ğatılırdı ⁽⁵¹⁾ daş ğatılırdı, çümdürülürdü de kırkı çıkdıunda da öle pür da!ı ğatılırdı kırk çift daş, onúyla ⁽⁵²⁾ çocú da kırkarsıñ, annesi de kırklanır evi de kırkardı.

⁽⁵³⁾ sōlenirdi, va!la ben sōlemedim dēzem bilmen. dört benim dēl_allahñ. sa!lardık ⁽⁵⁴⁾ bēşikde, dēmedim, dēmedim dēzem bilmem ben, bilmen, sa!lardım, bēşikde sa!lardım. ⁽⁵⁵⁾ çocúñ, bēşüñ içinde çölmē olur, sibē olur, çocú adam_akıllı yüzü yoķarı yátırı bōle élîni ⁽⁵⁶⁾ ayānı bā!arsıñ sa!larsıñ, u zaman_uyurdu, ğundaqlama dē una dēnir.

⁽⁵⁷⁾ amca çalışırdı, ev yápardı, eviñ kapısını pençeresini, usdáydı, ğapı pençere yápardı. ⁽⁵⁸⁾ ókúzlere saban yápardı. ben de işde görünen işlerde ékin biş, çapa dō dēyēñ gibi öle işler ⁽⁵⁹⁾ yápardım, kendimize de ğētdik, éle de ğētdik, hindi her şey fennileşTi be! her şey ⁽⁶⁰⁾ araşlar!a_olúyór baķsā.

⁽⁶¹⁾ bilirin, üzüm bēkmezi de sıkmadım da búynuz bēkmezi sıkırım ben. şindi yárisi şeye ⁽⁶²⁾ dermene dōkúyóru ben, elimde dōverin daşda. ısladırdın_iki gün. ondan sōra, o ⁽⁶³⁾ súyuñ_ıçinden_alırdın, suyunu ğaynadırdın bēkmez_olur.

⁽⁶⁴⁾ yáparın, sen ben her şeyi sorıcañ. yáv tāránayı búydáyını sēçeriz yîķarız, nuhudunu ⁽⁶⁵⁾ sēçer yîķarız ğurudurus, dermende üüdüürüs, içine sarımsak ğatarıs, nāne ğatarıs, büber ğatarıs, ⁽⁶⁶⁾ sa!ça ğatarıs. onuñ_ıçine, yoört üüdüürüs yoördüla yoorus, onu oñ gün om bēş gün ⁽⁶⁷⁾ duruduřuña ğöre duruduruz_ondañ kēri sēreris, ğurudurus, elimizile ova!arıs. işde ğurudu ⁽⁶⁸⁾ múydu tārāna, élekdē_éleris.

⁽⁶⁹⁾ diş dirgidi vurarıs.

- ⁽⁷⁰⁾ burda, burda. né bilēn, éder sār. yáķın köyüñ_öte başında horda.

⁽⁷¹⁾ ben sōleyemen, bilirin de sōleyem. bilirin de sōleyemen, sem beni ğonuřdurduñ báyā. ⁽⁷²⁾ tēlevızona çıķar hindi benim çocuklarım bene çēkiřir.

televízyóna çıkar benim çocuklarım ⁽⁷³⁾ çekişir bene. kamaráyí sen_aldırdıñ beni. baqsā, ona da ğonuşdurüyörü tanı!

⁽⁷⁴⁾ hī, diş dirgidi, çocūñ dişi çıkdı mıydın, bi búydādan, içine bī de nuhut, éveli ⁽⁷⁵⁾ bulunmazdı yá hindi ğatıyóllar, búydáyí bişirisiñ, èsgiden év_év dādırdık, dađatdıñ mıydı, ⁽⁷⁶⁾ birer kèpçe mèsele év başına vèrdiñ mī_o, çocā bi para ğatar, ó çanāñ_çine. herkes, éve ⁽⁷⁷⁾ çārılıyóru, éve búyúruñ_èdiyór tanıdıklarıñ, ğeliyóru herkes çocūa bişī vèriyór. para vèr, ⁽⁷⁸⁾ hediye nè ğetiriseñ ğetir. *nazmiye şāhin*, kırk_üş doımlúyún, sen hèsapla ğāri, doğuz yüz ⁽⁷⁹⁾ kırk_üş dōmlu. ğastan sorúyorsuñ, atmış_alı olımāyır mı? çocuğ_okudum_ilk_okułda ben ⁽⁸⁰⁾ de, işde ğeldik ğèçip ğederiz ğāri, nāpaım? öle. çocuklarım sanaatkār, birisi èlektirikçi ⁽⁸¹⁾ tēdaşda *ğebizde*. üş tānesi *antalyāda*. biri buz doılabı tāmircisi, çamaşır maķinesi onnarı ⁽⁸²⁾ yapıyóru. èlektirikli ēlátlarıñ, āletleriñ şeyi, birisi ğumaş düKğanı var_onu satıyóru. birisi de ⁽⁸³⁾ ğene kınepeler yápar. işde.

-4-

YERİ : SERİK/Alacami Köyü

ANLATAN : Ali / Naciye KAÇAR

YAŞI : 84 / 86

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ çoÇuğ kaç Tene? ikicik, iyi yeter. öle, nêdelim çoÇüm? biri ğız birî_ölan dē mî? ⁽²⁾ ikisî, iyi baçalım, herkezîkî_öle *cumâli*da benikî dē_öle. êsgerlîni_êtdi gēldî_ölan dâ, ⁽³⁾ ğız dâ oğûyri, hî.

- ⁽⁴⁾ doğûs, doğûs, nê bilēn hindi genşlik var u zâmannar_öle, yoğ canım çoçûğ undan ⁽⁵⁾ dēl biziki de işdē, basdığ dumanı, basdığ dumanı başımızâ belâ kēşke olmaz_olaydı, ⁽⁶⁾ olmaz_olaydı.

- ⁽⁷⁾ öle dime çoÇuğ, unnar da sêrek gēlirî yâ, yâ nêy dēri bunnar ihtiyâr_oldu ⁽⁸⁾ dimēyiller, bî_ölanîñ_eline vêrdiler, nêdelim çoÇüm? háy yâ, evlense yē_ölüm. çoÇüm, ⁽⁹⁾ diyemedinden. beñ gibi şey_ölmence.

- ⁽¹⁰⁾ om bēş, işdē_o aralarda beniki, nê asgerlî yâ.

- ⁽¹¹⁾ ben büyün_e bundan *irâmazan*, büyün, bundan büyün, ben mi? ğarı ben de ⁽¹²⁾ yirmiye dōru mü mardım. nē bilmērin çoÇüm vâllâ, bu ufâdı bu, buldum. bēdâva ūy uy, her ⁽¹³⁾ şey bēdava bi ik_üş ğızı satılır, şey mîz_ölüm o zâman. úy! búyurğ? düünle ⁽¹⁴⁾ evlendiK_ölüm be hiç, düünle.

- ⁽¹⁵⁾ bubá!

- ⁽¹⁶⁾ gēlme mî! bubaııcâm hēş gētmezdi_áy_ölüm, bî_ata binir binir beni aıasâdağlık ⁽¹⁷⁾ gēlirdi, páyám_ácına atı dağar da gōzel_ölüm, ille beni aıasâdağlık o atı oráyâ dağardı ⁽¹⁸⁾ páyám_ácına, künde gelirdi, gün_aşırı gēlirdi bubaııcâm, ğabirini sevesen, hur gölünde ⁽¹⁹⁾ yátsın, künde beni göreceg_orða, atı dağardı, páyám_ácına, nêdelim?

- ⁽²⁰⁾ görü görü.

- ⁽²¹⁾ görmezdik de, dâ yâni bi toğtura o zâman kinilli aşarı nêy lán_ò bi şey sâtaııardı u ⁽²²⁾ zâmanda toğtura gēlinirdi buráyâ, gōğ şeyler zatııırdı yâ atıar, *aııah* nê durumıar gēldi ⁽²³⁾ *irâmazan* bize be, *aııah*, delîsime bē nêrde görüyö. *irâmazan*,

*hümmet*_ırāmatlı var_a onūna ⁽²⁴⁾ bunnar gèlir durur, tábí orda tarla yáhın bizim, háy yá, ora ineller duruıardı, saman ⁽²⁵⁾ çekeller_ırámázan, anam kıurar_anaĀım, ben de gèlirin, benim_anam.

- ⁽²⁶⁾ nè var nè yók lan_askér_árkadaşı? merábä_ābım, hòş gèldiñ, haıa nābaı?

- ⁽²⁷⁾ èyi_anacım.

- ⁽²⁸⁾ alı bālamışıñ_a sen.

- ⁽²⁹⁾ canım bōn ben buyıyin haıam hasdaıandım yā.

- ⁽³⁰⁾ ē ğansızlıkıdan_işde bu yáv, ğan az_a.

- ⁽³¹⁾ búyıyin da òndan yá.

- ⁽³²⁾ ah, sıhıldımdan ğaçıvèdim, āşá hanım bōle bōlē dèdi, hocanıñ ğarısı var-dın şurda ⁽³³⁾ yá, *aPdıııı* hocanıñ, bi ora varām bèş daııa dèdim, hıh, amáléyát_olmuş gèlmiş de, şindi ⁽³⁴⁾ bi dène_aşdımdèrin.

- ⁽³⁵⁾ vardıñ mı hālañgile?

- ⁽³⁶⁾ ben varmadım daha, úsdaıarı ğodum ğaşdımdı, usdáyá ğızdımdı sabah_èrkèn, hoca ⁽³⁷⁾ hıh? om bèş torba çimonto, aışamdan nē dèmediñ lan pèzèmek, ordan birisı gèldi, şeker *hasañ* ⁽³⁸⁾ ğārı, varıdı zorıla ğótürdükdü yıkdıkdı. ūraşması zor_èv yápdırması yáv.

- ⁽³⁹⁾ anāñ_èyi mi çoçüm? yā hindi bahaıı ó zámannar ucuzüdü beliki ucuz_olúyüdü. ⁽⁴⁰⁾ bu èvler file ucuzıka yápidıdı bizim.

- ⁽⁴¹⁾ ucuz_olma mı yā?

- ⁽⁴²⁾ ucuz_olma mı?

- ⁽⁴³⁾ kırık lira, yüz lira. u aráda, èvi èv yápdırmā. yok canım.

- ⁽⁴⁴⁾ bi de birlik bèrāberlik vardı, dayanışma vardı èsgiden. şimdi ğardeşıñ de olısa ⁽⁴⁵⁾ ğoláy gèlsin dèmiyó, ğèçip ğèdiyó.

- ⁽⁴⁶⁾ yāşşha haıam òle òle. nè çoçüm? ben mi?

- ⁽⁴⁷⁾ gèlinnik nè kèydiñ dèri.

- ⁽⁴⁸⁾ gèlinlik mi amāan, ı zámanda èski şeyi kèydirividiler tamam_olım.

⁽⁴⁹⁾ yèmek mı? yèmē yápaııar onu anam da. bene hile gèlinnik dèye bi şey kèydirdiler_ò ⁽⁵⁰⁾ záman, iki_èvli bı_èvli miyin bilmèrin, hè yá, tōbe yā. a bu

sorúyú yávrım yávrım çoÇüm. ⁽⁵¹⁾ öñü laf_èdiviri yá yávrıcım. hı, bi ata bindirdiler_ölüm, ābe ābe ben_āláyalağ ördañ ⁽⁵²⁾ gēldim. mézerlē bekçi_ámca vār_à arağğ_ámca *rámazán*, ámcam dēdi burdā_ālama mézerlē ⁽⁵³⁾ gēldik dēdi. kērata nē là_ü, öle mi? yá, öle mi? éferim çoÇüm, güzelim_ölüm, Çēhiz mi? ⁽⁵⁴⁾ a yávrım, a yávrım görsañ.

- ⁽⁵⁵⁾ bordá para kesesi.

⁽⁵⁶⁾ göca bi göca bēz dönñar_ölürdü gözēl_ölüm, hu gadağ hu oyálar yápardığ, ⁽⁵⁷⁾ paçalarını da doğullarıda da *állahım* yávrım, hunnara birer áy_anam o göyneklere birer yáğa ⁽⁵⁸⁾ yapağardı, émme érkekleriñ_émme şeyleriñ *allā* nēler_ölde çoçüm be! o günñerde ⁽⁵⁹⁾ *ırámazan*, há yá, a gözēl_ölüm hePisiniñ_étdik de bunnara méselē bura, é oğlan_ēvine ⁽⁶⁰⁾ gēldiñde birer gāt sırt vērileridi. ölüm, bōçāğ_áyrıyētán bunnara bi sırt vēriler, gáyınñarıma ⁽⁶¹⁾ bı_ériler, bubağā vēriler_işde, göcā_oca yālıkğar_édeller_*allāhım*, nē günñer ⁽⁶²⁾ gēçirdiğ_ölüm be, benim yūz dēne belki şeyim mardı merderim göca_oca, humáyından ⁽⁶³⁾ bölē_işleniğ, a yávrım, herkezlere dağtdığ, mūtār_olannāra gonum goñşu yáğın_olannāra ⁽⁶⁴⁾ çoçüm, há yá, *ırámazan* señ gariyi nērden_aldıñ lan ben_unuttum_a. nēyise bilmēriñ, ⁽⁶⁵⁾ unuttum gētti. uh! işTe bölē gözēl_ölüm, hálám. irádıyá mı? ē yoğdu yá sōra sōrā_ölde dē mi?

⁽⁶⁶⁾ edilme mı_ölüm, şüná? ü sōlenme mi?

- ⁽⁶⁷⁾ *fátma* yēñgem.

- ⁽⁶⁸⁾ *hatma* yēñgēm mārđı yá *hasanıñ* gardaşı, *allā* bi şey çēkerdi bağ şey, nēdicēñ_a ⁽⁶⁹⁾ yávrım? *allā* birer māñiler sōlerdi, áy_ *ırámazan*, ağğımda mı?

- ⁽⁷⁰⁾ nerden gağcağ_o be?

- ⁽⁷¹⁾ néyi çoçüm?

- ⁽⁷²⁾ endēniñ her yēri māñidir bizim_olán, māñiyi çoğ bilir.

- ⁽⁷³⁾ çoçuğ nē bilen gārı, bilemedim, hı, yá, tāmám, yá çoÇüm yá.

⁽⁷⁴⁾ tām başında gözağ,

⁽⁷⁵⁾ herkeze gēlir gēzelek,

(76) *állaḥım* neler yēngecim her şeyler dērdi canım, her şeylerĩ nē dēdik gocāḗrif? bu (77) mu? abō bene neler_ētdi bũ_ōlum? ūu anamı mĩ ğodu, bubamı mĩ ğodu, çitler sürerke, her (78) şeyine dáyandım ben bu adamıñ, hĩ, hĩndi de ğārĩ kendimizden gēçtik tađ da sōver_ōle (79) iřTē.

(80) hĩ, a çoÇüm, māniler_ağlıma gētmēviri kĩ, māniler de ağlıma gētmēri, *irāmāzan*, (81) olma mĩ dā_ağlıma gētmēri kĩ_ōlum, há yá, seksen_alı mĩ kaç kım bilir_ōlum bilmērin, (82) doğsandasa gēne bilmērin, ğardaşÇım mardı öldü ye sizlere ömür. dođús, ēvel_ *allaḥıñ*, sōrā (83) benim çoÇüm, nē ētsinler yávrulađım, iş, iş, iş_işler, cama gēdeller, camdañ (84) gēliller_ *állaḥım*, hiş durmazlar bōle. o cumāda *irāmāzan*, hiş durmas néydelim çoÇüm, (85) nağapağım yávrım yá?

- (86) ūlan her, her sōledĩ lađ mānıydĩ bunuñ.

- (87) bađ unuttum, unuttum gētdim. unuttum çoÇüm_iřdē, gēdersiz. gēdersiz be! ūle (88) mĩ? yávrım, hĩ.

(89) yá, bađacāz, hunu dērisiñ, bunu dērisiñ dēdiler mĩ bene sōlēvridim de ben bunnara (90) unudıyrin_iřde, há yá, unudıyririn bunnarı. hı? sōyadı mı? *ali ğaçar, nāciye ğaçar, nāciye* (91) *öz* ordáyın_abi, çocū ğandırma yā burda *ğaçandı*, hı, ben mi? burda *ađacāmlıyın* çocūm dā, (92) bizim mağallemiz_áyrı, hĩ.

- (93) *ađacāmi* kōyündenin dē.

- (94) há yá kōyündenin çocūm.

(95) mānĩ mi? yáv birez vardı ğaFamdan çığdı gētdi, çocā disem_olma mĩdi? bunnara (96) dērdim de ğavğā_ēdeller bunnar bene hiř mānisiz laFı yok dēye, hē yá, ūlen *irāmāzan*.

(97) yáparıs, kırk dağı sēçeris çoÇüm, kırk bir kırk dađ mēsele, onu çocū oturdurus ē (98) yĩkarıs kırk onuñ_ūçu kırkı çıkarıs. çarını çapıdını sēreris, há yá, kırklarıs çocū. duzlāma, (99) duzlāma ğođtuklarıñın_alına ğara biber şeylerdiK, ğaracōd_ēdērdik, bilmen duzlarđıđ, (100) ūle, bēyitdik çocukları, hĩ, çocūm.

(101) yáparıs, baqlavá, hepisini her şeyi ilēnnere şeyini dókeriz_ölüm, yázarın yēnce içine (102) ekgisini_dē_ekeris, üsdüne bişiri dátıısını dókeriz_ölüm, yēmeyeniñ yēcisi gēli, hindi de (103) bu ğarı nērdēn ētsin bu ğarınıñ_ēdecek şeyi yok, hēy yá, ğız ēvletim *cumālıdā* gētiri (104) maşallah Ta. nēdelim yávrım_işde, ēe.

(105) gēzelek gēzeleg_işde

(106) nēřde ğaldıĝ ğazalaĝ.

(107) a çocūm, her şeylerim mar diyemedim yá, unuttum çocū ğordūm désem (108) hindi_olmāri mi? nēydem ben.

(109) ölē, öle ēyleydi_çocūm.

(110) bu mu? sarĝı, çēlgi bu anam_onu. bacaklarım buyiyiri bi yátām baķān dēdim. sardım (111) bunu ádam_aşılılı bōdum ğaFamı dáyásın déye, hī, dasTarlarım dólü_ölüm da (112) sarınmaTım_işdē há yá, néydelim yávrım. a ğózel_ölüm? néyi baķān néyidi_aşılılarım dāni (113) bicēz gētirsēz_e siz ni dēridim ben?

-5-

YERİ : SERİK/Aşağıçatma Köyü

ANLATAN : Nail YILDIRIM (ve Eşi)

YAŞI : 70 / 65

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ atmış beş, è yárim_ömür gèşdi canım. canım ācık dèjšiklik var tabi, var tabī. ⁽²⁾ canım hindi èveli gèldimde ben hiş bétön_év yogüdu, hindi bétön_év_oldu hep, dèjšiklik ⁽³⁾ olma mı oldu.

- ⁽⁴⁾ maşşallah maşşallah. hòş geldiñis, hòş geldiñis, hòş geldiñis, hòş geldiñis.

- ⁽⁵⁾ nère gèdiyèñ dè bī otur donu donuñ_áyāñ düşdü, hadi ğadın_olsa utanırsıñ ğadın ⁽⁶⁾ mı vā? görüş şeyyle, görücü úsúle, hè yá. düün işde bi cumā davīl gèldi, bazar ğún bitdi. ⁽⁷⁾ yèmek vèriyiz bis. kèşgek bişiriyis, nuut yèmè bişiriyis, fasille bişiriyis, her şeydem bişer, ⁽⁸⁾ piláv bişiriyis. gelen músāfirlerimiSi öle aārlaris. o önce gètmiş gèlmiş_asgere beñ ⁽⁹⁾ gèlmeden_önce, yètmiş, tam yètmiş.

- ⁽¹⁰⁾ nassıñız, èyi misiñiz? ná var yok? bi tanışalım baçalım hòle.

- ⁽¹¹⁾ ğelenekleri ğorenekleri soruyò bene, ĩ nasıl gèldiñ bura dèze dèyillār, báyā gèldim, ⁽¹²⁾ davīlla zurnáyla geldim, dèyān.

- ⁽¹³⁾ èndèni vār_a. *aļacāmidensiñis* dè mī siz hindi. *aļacāmiyi* biz_aşşada sáyiyos. ⁽¹⁴⁾ *aļacāmi píynarcık*, èfendim *büüş*, *bèrendi* bulļar yāni hep aşşada sáyılır yāni, şeye ğadar ⁽¹⁵⁾ *yānköye* hattā *zırļandan* filān, biráz dağ yukardadırlār da, şindi bu yöre, *bèlek* dāyıl, *ğadiriye* ⁽¹⁶⁾ dāyıl, *dikmen*, *çatallık*, *yèñiköy*, èfendim *bostepe*, ğerçi *sèrik aPdirāmannār*, aşşā yokarı ⁽¹⁷⁾ aynı, aynıdır yāni, biráz yāni çok dènmez dā *yumaqlar*, bilmem şura bura işde, *demirçiler* yá ⁽¹⁸⁾ burļarda kaçma oláyı, buráyā nazāran dağ çok. bu da, tabi konuşmaļar tabī konuşmaļarda ⁽¹⁹⁾ fark var. bir_ikincisi, o da faħırlıktan gelen bişey yāni, faħır ĩsan tabī nè_ápacaĥ? èlbette ⁽²⁰⁾ èvlenmek_için, bi çäre bulucaĥ, mèsèlè ğacıricaĥ, yāni düünne alācaĥ yāut da işde èfendime ⁽²¹⁾ sölèlim èsgiden bi başlık varıdı başlık, yok biz vèrmedik canım. há èsgiden esgiden

- ⁽²²⁾ başlık parası mı? èveli varıdı vèriliyidi.

- (23)  sgiden v di.  sgiden bizim  ocukl muzda varıdı, ama ondan s r  bu başlık işi (24) kaşkıdı, bullarda  og_azdı_amma, bu tarafta, bu y relerde dedim y .
- (25) hindi  lan taraFına mobilyanıň y rısını y kl y llar, başlık parası yok.
- (26) bug ne  adař  ok vardı, *alla* řuk r, y ni b le geldi geřdi_iřde y ni, h  d  nner (27) bizde, d  n,  sgiden siziň gibi y ni siziň geňřli iniz gibi. siziň geňřli iniz gibi deġildi y ni, (28) m sel  řindi geňřler bi kızla tanışır, benim_ retmen_olum mar, *edirne*de d rt (29) s n _oġudular.
- (30) orda tanış.
- (31) ordan *isdambul p ndik*den bi  ızla annaşdılar. ikisi de aynı oġulda, iřde * skiřejirde* (32)  retmennik, evlendiler  le m sel , ama  sgi bizim z mannarımızda bu yokdu y ni, bizim (33) z mannarımızda genelde g r c   s l yle v y utt  kaġırma, y ni birileri elçi oġurdu, (34)  aġırırđı y ni, amcam sarısaġ y dim de  oġabilir belki y ni. tabi, on s kis, on s kiz on yedi (35) on_ ltı, ben yim beř y şında evlendim, beň geġ_evledim. y  bizden s r   l _oġdu y ni, (36) asgerden s r  bizim d vreden s r , asgerden geldiikten s r  geňřler_ vlenmeye başladı. (37)  sgiden
- (38) asgere g tmeden_ vlenirdi.
- (39) on_ ltı on s kiz_arasında  vlenillerđi y ni, o şekildeydi, ama g r c   s l le (40) genelde burda g r c   s l le oġdu y ni,  okġa  le y ni. iřde Turum b le y ni. isTemek (41) *alla*ň_ mrinne şindi, m sel  bi kıs birisi tavsiye_eder, *b lek*de bi  ız var. burdan  ç beř (42)  adın_oġur, iki  adın_oġur,  ř  adın_oġur, bi de erkek, giderler, erkekler bi tarafa  adınnar (43) bi tarafa,  le heP b r berlik yok.
- (44)    leydi_eveli.
- (45) řindi  adınnar kızını beęnirse orda bi  adın  adına bi  onuřma_oġur, d ner gelir. (46) sen, sen de b basıň_amm , řeyi gelinniġ seň g remessiň.  leydi canım m sel  y ni herkez (47) bilir. arġadař annaticam, d mad_adayı y  g r cek, analıġ_iřde bobaġık g rm y r  k , (48)  ayınnar d hi g rm y , y ni,  adınnar g r r beęnir, beędikden s ra, *allah*_ mrinile (49) isdemeę g dersiň, *allah*ň_ mrini  ořarsıň.
- (50)  lan geľsin g relim d llerse,  lan_ le geçer.
- (51)  lan s ra s r   lan s r ,  is  er oġuml y s  kıs kaşkar bi  ay daġdır, efendim (52)  aveyse  av  veri çekerse  arı h  bu iş oġumlu, işde  lan  da bi yerde

gösTeriller yāni, öle ⁽⁵³⁾ resmī bi yērdē öle tam_olarak dēyil, ölanā da bi yērdē gösTeriller. ama bizim yörelerde ⁽⁵⁴⁾ genelde görüldi, şindi bizim *bélek*, *daşlık*, *ğadrīyē* şura *cumālı* bullarda è dévamlı ölañ ⁽⁵⁵⁾ görüdü yāni bi şékilde görüdü zāten hápimiz áynı kōlū_ıbiyiz bis. görüdü yāni. görememişdir ⁽⁵⁶⁾ dōrudur dōrudur, dōrudur dōrudur.

- ⁽⁵⁷⁾ bis öle bişē görmedik.

- ⁽⁵⁸⁾ yoğ yāv sādece, burda öle bişē yoğ da sādece eski kadınār, hāni bizden èvelkī ⁽⁵⁹⁾ kadınār birās tağ esgiler, şindi kızi bēncek mi bēnmecek mi diye, kıza başını bağıdırırmış, ⁽⁶⁰⁾ yāni kıziñ bēceriklini, bi de çáy pişirmesini işte efendim yemek nasıl pişiri, onū ⁽⁶¹⁾ tākib_édellermiş, yā o şékilde yāni, öle o şekil bilmem böle bişē dúymadık dā, böleyidi yāni.

⁽⁶²⁾ eşgi báyramlaş, eşgi báyramlarda, bu memlekette terzi bile yoğTu, beğm çocukluk ⁽⁶³⁾ dövremde, benim yāşım yētmiş, çocuk yāni çocūñ_elbisesini tikdirecek bi terzi bile yoğdu, ⁽⁶⁴⁾ kadınār tikerdi, *cumālıda* *bélekde* *daşlıkda* *dikmende* mesele bizim *çandırda* bu çevre ⁽⁶⁵⁾ kölerde bikaç gadınār vardı, onnār tikerlerdi. kadınārniñ gēlinnik elbiselerini dahī onnar ⁽⁶⁶⁾ tikerdi yāni, özel bi terzi yoğdu. erkek yēlekleri tikerlerdi, işde bis şalvar tuman fağan filan ⁽⁶⁷⁾ dēriz yāni, işde böle iç çamaşırları, onnarı tikerlerdi. gērisi böle hazır diye bişē yoğdu yāni. è ⁽⁶⁸⁾ özel erkek terziler vardı, bizim zāmānımızdā vardı, sōradan tabī gadın terziler de çıkdı dā, ⁽⁶⁹⁾ ama genelde bizim çocukluk dövremizde heP kadın terziler, kadın, yāni şindi nişānniñi ⁽⁷⁰⁾ veyā gēlinniñi alıP da bi erkek terziye götürüp dikdiremezdiñ.

- ⁽⁷¹⁾ çáyı godurmadiñ, hindiye çáy gāynācādī. hindiye gāynācādī.

- ⁽⁷²⁾ yā erkek terzi purovā yapçak yā, onuñ_ için, kızi o adama, yāni vārdı tek tük, şejr ⁽⁷³⁾ yēllerinde vārdı, ama bizim yörelerde kadın terziler vardı, kadınār purova yapardı. yāni ⁽⁷⁴⁾ onnar gēlinnikleri tikerdi yāni böleyidi yāni.

⁽⁷⁵⁾ báyramlaşmağardā bizim bu yörede çok az yāni, çok fazlā bi fark yoğ, arife gün, arife ⁽⁷⁶⁾ gün yapıyoğ. èvet arife gün burda arife gün, genelde arife gün, şindi bizim köylerde ikindi ⁽⁷⁷⁾ namazından sōra burda hōca, bi gün_evvel işde şe yapar, namazda, işdē ikindi namazında ⁽⁷⁸⁾ mēzerlik ziyāretini yapıcağ dē. eh köylü kimi

évvel gider kimisi sōra gider_amma gēnelde ⁽⁷⁹⁾ orda bi çoönnuğ_olur yānı, mēselā her yērdēn burda cēnāze var, *dikmenden bēlekden* ⁽⁸⁰⁾ *gādīriyeden*, ben sēnē *dikmenē* gēderken, ben tā *aşāobadan_ēvliyim*, *aşāobayā* gidiyom ⁽⁸¹⁾ mēselē, arīfe günneri burā da gēliyom, orā da gidiyōm, ikīsine de mēsele. yā ōle yānı, onnār ⁽⁸²⁾ genelde ōle. *aşāçatmā*.

- ⁽⁸³⁾ işde bizim_orası *yokarkı çatm_ışdē*.
- ⁽⁸⁴⁾ şindi *yukarıçatma*.
- ⁽⁸⁵⁾ burdan_áyırılmáyımış.
- ⁽⁸⁶⁾ bu böyden_áyırılma, şindi doқsan_üç muhācir bunnār. doқsan_üçde ⁽⁸⁷⁾

yūnanisdamñ yēnşējideñ gēlme, o *mora* ada taraflarından, hı, *mora* yárimadā tarafından o ⁽⁸⁸⁾ *cumā_ovası* işde, ondan sōra *yēnişējr mora* adaları orlardañ gēlme bunnār. yānı burdaki ⁽⁸⁹⁾ bütün múhācirlar_ōrdañ gēlme, aslında bunnar mācīr dēyil, şindi bunnar *ķonyā ķaramandan*, ⁽⁹⁰⁾ o zamañkī tabī siz tārih_okumuş_insānarsıñız benim_annātmmā gerek yōķ, ben daā ⁽⁹¹⁾ çok biliyom yānı, *ķonyā ğaramandan*, o zāman *ğaraman* bēylijiyle gēçinemēyince, bunnār göç ⁽⁹²⁾ yapıyoşlar, *bursáyā* yērleşiyōřlar, *bursa* sīmiyo *bursáyā* almıyor bunnār, dēvlet tarafıyla, ⁽⁹³⁾ diyoşlar_ışde, bñ *morā_ada* tarafında, o zāman *osmannmñ_ēlinde* zāten, yānı, orda bī, bi ⁽⁹⁴⁾ zāman ķalıyořlar ondan sōrā dā tēkrar, yā *osmannı* parçalanmāyā başlıyōr, hāyır_o zāman ⁽⁹⁵⁾ bizde bizde, biz şindi doқsan_iki doқsan dōrt ara, doқsan_üş doқsan dōrtde gēldi bunnāra, ⁽⁹⁶⁾ yā o tārih kaç yıl yāpar, yüz_otuz bēs sēne fālan yāpar yānı. hayır hayır, *yūnan* savaşından ⁽⁹⁷⁾ évvel gēliyōřlar, şindi şōle bizimkinner, *osmannı* parçalanmāyā başlıyınca *osmannı*, bunnar ⁽⁹⁸⁾ işde diyoşlar ğuruPā_ayrılıyōřlar köylü_olāraķ, işdē gidelim mēsele *antalyādan* yēr_ālařım, ⁽⁹⁹⁾ *izmirden* yēr_ālařım. mēsele, *balıkesirden* yēr_ālařım, *ıstambuğdan* yēr_ālařım, işdē ⁽¹⁰⁰⁾ *ķonyādan* yēr_ālařım. gēliyōřlar burda yēr_alıyúllār, bu asFaltıñ üstüne ğadar bizim ⁽¹⁰¹⁾ köyüñ_ārāzi çıkar, bu araziyi satın_alıyúllār. gēlmişler bēs_ōñ kişi burdañ köy nāmına ⁽¹⁰²⁾ almış yēri, gētmişler ordaki yērlerini satmışlar mallarını, buráyā gēlmişler yērlermişler, ondan ⁽¹⁰³⁾ sōra dēvlet gēlince burda hazīne yēri varmış, otuzar dōlüm de köylüye hazīne yēri vērmiş, ⁽¹⁰⁴⁾ şimdi bu yoşdan gēldiñ *cumāllyā* ğadaş çıkan, asFaltı tarafı, satın_alma, buráyı da dēvlet ⁽¹⁰⁵⁾ bñ bardaķlı öz_altınnārdan aşşāsını da dēvlet otuzar dōlüm, yirmişer dōlüm herkeze vērmiş ⁽¹⁰⁶⁾

yānı, o şékilde olmuş yānı, bõle yèrleşmeleri bõle yānı. hayır şēler *çatma*lılar dēdim yā⁽¹⁰⁷⁾ buráyı oráyı unuTduğ *çatma*lılar buráyı satın_almáyá gēldiklerinde bu yère bađıyúllar, bizim⁽¹⁰⁸⁾ köy iki, iki yarıdaymış, hayır _işde doğsan_üş doğsan o arada yānı, buráyá oturmamışlar, ⁽¹⁰⁹⁾ doğsan dört doğsan_üş, doğsan_üşTe gēlmişler yānı. o zāman onnārda toğalı davār o ⁽¹¹⁰⁾ zāman, davārcıymış köyüñ bi yārisı, bi yārisı da koyúncúmuş, ağ gōyúncúyúz bizim gēldimiz ⁽¹¹¹⁾ ağ gōyúncú zāten. bi tarafta gōyúncúyúmúş, bađıyúllar burda davār_olmāyacak, yānı ⁽¹¹²⁾ davārıñ burda yētişmesi zor,

- ⁽¹¹³⁾ çalı yok çünkü.

- ⁽¹¹⁴⁾ çıhıyōrlar işde ēfendim *apdıramannāra* varā ordan sōra *nēbilere nēbilerden* sōra bũ ⁽¹¹⁵⁾ *çatma*nıñ_oldu yère çıkıyōrlar orası tesPī ormanı, bi yól *gēbis* taraFı gompīle õle, ⁽¹¹⁶⁾ siziñ_olllar da õle zātān, aşşā yoğarı biliyōm her taraFı ben zātān, orda, bi bađıyúllar bi de o ⁽¹¹⁷⁾ köy_õle bi köy ki, dümdüz tēpeniñ_üzeri. o heP tesPī ormanıñ_altından bēş_altı dēne ⁽¹¹⁸⁾ çēşme ađıyō, tam mağ yēri yānı. onnār ora yērleşiyor yānı, buráyá gēlmeden oráyá, onnāri ⁽¹¹⁹⁾ oráyá alıyúllar_ora yērleşyođlar. yā bu şékildē ama. burada koyuncu ođdũ için burdā dā ⁽¹²⁰⁾ koyún_olúyōrmuş_o zāman, bu şékilde yānı yērleşme. bura hiç oturmādan_ora ⁽¹²¹⁾ yērleşmiş_onnār. köyden işdē ayrıılma õle yānı. batağlık tabi canım, yā biz bilmiyōz da ⁽¹²²⁾ batağlıkmış tabi. şimdi burllar, zāten ben çöcuğlumda ağlım_ērer, heP bağkannıg_ormandı ⁽¹²³⁾ yānı, orman, az bi asFat boyllarında bõle az bi yērler vardı orlları sürellerdi, burllarda şu ⁽¹²⁴⁾ kırlarda bõle yērler ēker dikellerdi, hağ azdı, sātān savaşdan çıkmış bi millet, burası kırk yēdi ⁽¹²⁵⁾ kırk sēkis hāneymiş, on hāneye düşmüş yānı, bitmiş yānı, sıtma sağgını daha ēvelī_onnār. o ⁽¹²⁶⁾ bu şékilde yānı, *bēlek* otus hāne daha soñ zāman ğadar, dē mi? otus hāne oğrağ gēlmiş ⁽¹²⁷⁾ herālda, tabī sōra çōđdı başka, on doğuz mu? ben otuz biliyōm, dōrudur canım, tabī aynı ⁽¹²⁸⁾ gēldik bis, hepimis aynıyız, aynı.

⁽¹²⁹⁾ şu şeyde otururdu, ēveldem burdā oturudũ, *ēminceleđi* ēsās o da, o munar_ācımıñ ⁽¹³⁰⁾ ordāki, ordan birez bu köyde oturdu. ondan sōrā şu tāşā, as şekerli yāP, nē fark_ētÇek.

(131) sen kimiñ_õlusuñ? orda *māmut* dáyígil hep, biliyom canım, öle mi? şey *ísmāil* (132) dáyíniñ_õlusuñ sen, torunusuñ sen, tamam yā biri *kémal*da yá ğızınıñ biri de mi? *kémal*. (133) babañ babañ *aķbaşı* mı *béşķónaķlı* mı? nérden? *yéniköydü* dē mi? háh tamam. (134) evlátlıĝ_almış, tamam bem bubañı da biliyóm canım, bubañ da beni bilir zāten, *aļļā_ aļļā*. (135) biliyóm biliyóm bilmem mi canım, bubañı da biliyóm amcañı da biliyóm, amcañ şindi amcañ (136) var yá, onū da biliyóm sōra şey *kémal* dá *kémal* *kémal*_aldı birī, kaç ğardeşler bilmiyóm (137) da yāni kaç ğardeş varlar sōradan_õldu onnar yāni, evlenmiş sōradan éveT_ëveT, (138) *aļļah_ aļļā*, demek sildirmiş mi sōradan. bubañ ğene *bélek*Te, *méleg_ābaniñ* kızinī_alıķ (139) bubañ zāten, bilīyóm canım, bilmem mi yáv *aļļā_ aļļa*. bizim *ĝırbař sālīh*, *sālīhiñ* bacısı, biz (140) onnarı heP biliyóz canım, hePsini biliyóz_onnarīñ. dáyíñ aķıllı dēyildi canım. o aķıllı dēyildi, (141) rāmetli aķıllı dēyildi de, eyīdi yāni, yá řindī o *ķadiriye*yeyi bıraķdı ğeldi. siziñ burda biráz (142) yeriñiz var yá, *émince*lerden, dáyíñgil, tēyzeñgilñ de var, iřde o havliýa ğeldi öle bi ev yápdı, (143) iřdē o sāten ben_onnarīñ çocukTum çoĝ_üfaķdım, *ķadiriye*ye ğoşTüünü bile biliyóm (144) yāni. çüñkü biz bu köyde aynıyız yā, hiř dē fark_eden bi şeyi olmadı için, öle *bélek*Te (145) öleyidi zāten. buralı, yá onnar *ermene*klī aslında *ermene*klī de burda bubasıgil, bubası bura řu (146) hemen tepeniñ yānında evleri var, orda yerleşdilerdi. hı var, o burda řindī oturúyó, evet o (147) burda oturúyór řimdī, bilirim biliyóm biliyóm.

(148) *béle*kte bizim şeygil heP_akrābāmıs. çok *bélek* heP akrābāmıs. bizim *háyrıye*gil, (149) řēgil *yēni ali*gil, efendime söyleyem, bizim ğene. *rāřıT* dáyígil, *rāřıT* dáyı siziñ seniñ kómřu (150) olur faļan de mī, sizi *rāřıT* dáyı vardı yá öldü rāmātlı oldu. yāni onnar, ondan sōra heP (151) hep_akrābā canım öle bir_iki dēyil. çoĝ_akrābā çok. siz nérde öretmennik yapıyórsúñuz? (152) dēyil mīñ? sen? eyi mařaļļah. evet evet. çoĝ_iyi çok_iyi ósun. mařaļļah, sen *aricıgile* (153) akrābālıñ var mı? é az bēnziyóñ_onnarā da ondan diyóm yāni, bene *nāyıl* dērler bene *nāyıl* (154) *yıldırım*, *muradñ_õlü*, *murad_õlu* *nāyıl yıldırım* dērler yāni. *aşaıçatma*, haķ *tařlıķ* biliyór (155) dá, aslında yāni nufusda *aşaıçatma*dır buraSı, yāni herkez bu yöreniñ_adını *tařlıķ* diye bilir (156) faĝat nufusda *aşaıçatma*.

-6-

YERİ : SERİK/Aşağıkocayatak Köyü

ANLATAN : Durmuş KILINÇ

YAŞI : 81

KONU : Karışık

(1) yāşı sormā ġāri, sèksen bir, *durmuş ġılınç*, èvet. iki, şey dèdem atam heP burdan (2) ġètti, bu hāneden, iki yüz_üç Çüz sènelik adamız biz burda.

- (3) köjñ ceddini sorcāsāñ dáyıma sòr.

(4) *isdambu! izmit gölcük*. üç, mèsāFè_èletÇidim, toplara mèsāFe vèrir āletÇidim. èvet. (5) vaļļaj bilemeyis, tam bilemez. bi kère bès şüz sènelik var bu köy. *aşşāġocáyatak*, şu *yókari* (6) *ġocáyataġla* barābāriz zamānīla. biñ doġyüz_ellide āyrıldı. oļsun çáy_ıçelim. ġèl git, ġèl (7) ġèt hurā yáġın yère.

(8) annadaļım bē, annadınız yávaş yávaş. işde biz bunnarīla yášāyıs.

(9) èsgi bizim ādetlerimiz şöyle, èsgiden bi ölü öldü zāman, bilaġız başıma ġèldi. örf ve (10) ādetlerimiz vardı, milletiñ, şindi ufaġ çocuk yá bès_āltı sèkiz yaşında nèyise on yaşında (11) ġadar temsil taġ fazla bile. bu çocükļar ġèldi zāman oļan çocü ossun, ġıs çocü oļsun, bārını (12) bura dekli yırtaļlar. örf ve ādetler_öle. ölü öldünde ölüsü öldünde adamıñ biriniñ onu öle (13) yáPaļlarmış nè içün ġāri tabi ē šē dēyōļardı yānī, onuñ başına da bōle bu şèkilde ġèlmesiñ (14) ġibicesine dēyōļlar. èsgi ādetler işdē. èrf ve ādetlerimiz öledi esgi. şindi yōġ. hindi kim kime (15) Tam tāmā ġèşdi, hepisi bitti. düünnerde ġına oļan_èvi ġız_èvi oļdūnda burda aļırdıġ bi (16) köçek gibi bi salba yápaļlar bilmem süsleller faļan, hōle bi ġofa yápaļlar. onuñ şēde davıļlarla (17) ġèlin, ġèlinnī, kendi, millet hōle turlar ġèzer ġèlirdi. şimdi o ādetler de ġāġdı, ġāļmadı. (18) kēşġek, fasille, nohut, kēşġek hēlva, bunnār yapıırtı. cēnāzedē şindi o gine aynı yapılıyór da (19) èsgiden yapıılmazdı, èsgiden mēzeri ġazānnāra yim bēşer ġuruş, èllişer ġuruş onār ġuruş, (20) para o zāmān ġıymetli benim èsgi benim dēdīm. birez para vèrilerdi. şindi o ādet Ķāġdı, para (21) puļ dē bi šē yok. yalıñıs

yemek yapaġlar Şindi. bĭ_önemi yoġ öldü gün öldünde defnediP ⁽²²⁾ gēldinde toprā vėrip gēldinde yemek yeller. ölüñüñ èF sābı yāpar. ondan sōrā, üŖ güne temsil, ⁽²³⁾ üŖ günēmiŖ, haġına durumuna bōle adamıñ, kırkında yāuT üçünde, yāut ellisinde, ⁽²⁴⁾ mevlid_öġudullaġ. mevlid_öġudullaġ. è tabi yemeklĭ mevlit.

⁽²⁵⁾ iŖte baġ az, miŖġılamāyān ġirip var bende de. yāniña yānaŖmadĭm_öndān. millet ġirip ⁽²⁶⁾ oġup da biŖĭ yoġ kĭ iŖde ösürük. baŖġa nè soricāñ sor baġalım. sünñet, o sünnet_iŖte aynı ⁽²⁷⁾ ġini hindi yāpiyóġlar_a yāpsalar da èŖgi davĭlla Ŗeyle yapaġlardın, aynı çalġısınla, Ŗeyci gēldi ⁽²⁸⁾ mĭ, sünnetÇi gēlür keser, ondan sōra bi çocuk baġardı èŖgi. lākin Ŗimdi öle dēyil, Ŗindi herif ⁽²⁹⁾ bir_āfta öñ gün_ėveli kēstiriyör. öñ gün sōrā Ŗey yāpicāsa èfendim bi Ŗennik yāpicāsa ⁽³⁰⁾ yāpiyör. hē öñ gün_ölmüŖ, èŖgiden öle aynısında anında sünned_öġur aynında düġün dērneġ ⁽³¹⁾ ġuruġurdu.

⁽³²⁾ nēyile gēldiñ sen? hāni arāba? yālıñıssıñ ha? è arġadaŖlar nē gēlmēġi? nērde önnār? ⁽³³⁾ öle mi? èyi. baŖġa nè ossun_iŖde bunnār vardı. hā, gēlin_almāyā gētdĭmizde hattā döüŖ ⁽³⁴⁾ bilē_öġdu. bem burda birisiniñ gēlinini alıyódum. bi arġadaŖdı öldü rāmetli yā. bi arġadaŖıla ⁽³⁵⁾ arġadaŖıñ biri de iŖmiŖ_iŖmiŖ öteki öġan sābınıñ_adamıñ biri, ġafa doġu. biz ġāri aŖŖā ⁽³⁶⁾ yoġarı asgere gētmedik, on sēkiz_on doġuz yāŖlarındayıs. on yēdi, yāŖlarındayız faġan, belki ⁽³⁷⁾ on sēkiz_iŖtē ö arālarda. ġapıyā aldġk gēlini para vėrmeden dıŖarı vėrmecēs. öteki adām da ⁽³⁸⁾ öġan sāybınıñ_adamı da ġaFası doġu sarhoŖ, haġsız_o. örf ve ādetlerimiz var_ölē_amma. ⁽³⁹⁾ hindi bile olúyē da, Ŗindi tēnezzĭl yoġ. ondan sōra dēdiġodu ètdik, bārımı aldı didi, yāpma ⁽⁴⁰⁾ dēdi ben de önuñ bārını dutdum, dērke bene bi dēne vurmüŖ, bi de ben_ona dērken iŖi ⁽⁴¹⁾ böyütTük. bura gēlĭni aldġlar_amma, aġsalar da burda dööŖ dēdiñ ġan dēdiñ ġoġdu. nè lüzüm ⁽⁴²⁾ mar èŖŖeg herif yāv, biz örf vē ādetleri yāpiyēs, sen nemēlāzım vėr, èline bi lirā bēŖ ⁽⁴³⁾ ġuruŖ_ö zāman yim bēŖ ġuruŖ, tamam_aġa, hadi çekil tamam. örf vē ādetlerimiz bu. ⁽⁴⁴⁾ annādāmassıñ_ādāmā tabĭ. yāpardġk. yoġ yėrlisi yėrlisi de, ġaFa saroŖ, sarhoŖlu dinner miz ⁽⁴⁵⁾ biz dē ö zāmañ ġencis, ādeti yāpicas.

(46) başka valġa sor baġalım, başga şundan bundan. hā. şindi nêrde sandalyá yog_olım, (47) nêrde sandalyá? sandalyá nê gezer? yáut yüklük vardır şēleri yataġlarını ġodumuz yêr. ora (48) oturu gēlin, ora otuTdurūlar gētirdiklerinde, veyāhut da bi sandīn_üsdū dēdīn gibi seniñ (49) dēdīn gibi hōle düz bi şē ederler, sandıa oturtuyok. nêrde şindi êsgiden, ē düün olur temsil, (50) kadınlar bi yêrde, êrkekler bi taráfta. gēliP de kadınlarıñ_içinde oyún_óynamak (51) şunu_étmek bunu_étmek yásāk. perdēle çekerdik, baġan_oldu mı? óyit! çekiliñ, êşşeg (52) herifler! gēşlere yāhut taha bōyüklêri olşun fālan. ayīb dē mi lān? anañız bubañız faġan, yāni (53) baġıtmazdıġ, şey baġılmazdı. ē şimdi ō bu şeyler olālı, telivīzyónnar çıġalı efendim, (54) telivīzyónnar çıġalı millet sēlbes, sévişiyos, sévişe sévişe, yā ben şunu da dēyivêrēn_arada, (55) yāni arada dēdīm şu ben *firansáyá* gēttim bin doküyüz_ellide. gemilerle, iki gemi gēttik, (56) *firansīs* iki *firansīz* üş bēş nēyise kinārda bōle durúyó bōle şē kinārında bi báyán bi êrkek, (57) ōppüşüyó bōle sarmaş külmek gēdiye birbirlerine. bizim *türk*_asgeri de ōle ónā baġiyê. kendi (58) sivil, onnā *firansīs* siviller yolđañ gēçiyê baġmā bile. nê yāpdīn görüp duru ama baġmāyí. (59) lákin bizim_asger ō yēcek tābi ġāri o zāmān. Çúñkü bizim çıġıldımız gēdem bi (60) fıġradımız gēden bi noġtā. haní dēcēm ónnarıñ_ādetleri de ōle.

(61) buġlarda amcam hePisi yētişir aşşā yoġarı. bi nārinciye gibi madde yētişir. zēbze, (62) ondan sōrā PaTadiz, varīsa PaTadiz bek êġmeyiz yāni. dōmadis, biber, badıġcan, efendim işde (63) salātalık, hepsi yētişir burda. şēlerimiz nārinciye, tünellerimiz var, camlarımız var, hepsi (64) yētişir, hePis_olur bu *antályáda* maşallaı var. bu *antályá sérík* memlekette cennet yêrde (65) yāşiyóz biz burda. ōle dē mi? hadi baġām siziñ_ollārda yāşa baġalım, çıġ çıġ çıġ çıġ çıġ (66) çēñēñ bōle öter. sobanıñ başından aralāşamassıñ. bēreket ki, siz o şeye alışġın sqā (67) alışġın_öldüñuzdan size pek fazla étgi yāpmas. hadi ben, benim gibi bī varsaġ bizi ollārda (68) doñ ġiyár mı yōġ dışarda ġaldıġ mı ġiyarız ōle.

(69) şú árġadaş da mı sizden? búydáyīñ şeyi de vārdı êsgiden o biñ dokuz yūs kırġ_iki (70) kırġ_ıkide, kırġ birde, veyāut otuz dokuzda, otus sēkizde. *atatürk* öldünde ben on_om bir (71) yāşındādım. om bir yāşındādım. *atatürk* biñ dokus yüz_otus sēkizdē_öldü yá. yá o zāmān, (72) ondan sōrası öldükden sōra *inönü*

başa gèşdi, *ismet_inönü*. *inönü* geçdinde gèrçi bin ⁽⁷³⁾ doḡyüz kırḡ doḡuzda da, ĩresmĩ geçidine gèttik *añkırıyá*. *isdanbuḡdan añkıráyá* resmĩ geçide ⁽⁷⁴⁾ gètdik, o zımán. rejsi cumhur ġārĩ *ismet inönü*, *ismet_inönü*. dá ŗindi o adam ná aPT1? biñ ⁽⁷⁵⁾ doḡuz yüs kırḡ_ikide õsun faḡan, kırḡ kırḡ bir kırḡ o iŗ *aḡman* harbi bin doḡuz yüz_otuz ⁽⁷⁶⁾ doḡuzda baŗladı. ben eyi biliyóm. ġaSte oḡur aḡırdım, *kör_õḡu Ḳastesi* bilmem né vardı u ⁽⁷⁷⁾ zámán. aḡır onnarı oḡurdum. kèyfim kendim_èmme fazla ŗiye ḡaFama ġatamazdım. bildiñ ŗē ⁽⁷⁸⁾ gibi ġır ġır ġır ġır maḡíne gibi oḡúyón_amma. ŗeyini fazla mánāsını fazla annáyamazdım. ⁽⁷⁹⁾ tabi böyüklerimiz var, onnar oḡudurdu, cāhil, o zámán oḡul mü_ar? bi burda ŗurda ⁽⁸⁰⁾ *ḡaḡallıḡ*da bi oḡul *ḡaḡallıḡ* dèrler, ŗurda kō var. yáḡın bize. ordá var oḡul üçüncü sınıf, üs ⁽⁸¹⁾ sınıFa ġadar oḡunúyó. yèdi sèkiz_on dène kō ora gèderdi çocukḡarımıs. ordá oḡudum. üçe ⁽⁸²⁾ ḡadaḡ. iŗde né ġadar oḡudum_amma ŗindiniñ bèŗlerin ortoḡuluñ yápdı, benim yáPdım ⁽⁸³⁾ hèsapḡarı yápamaS. õretmenner bōle nizam mardır, ayrı bi nizamım mardır ḡárpmađa. onu ⁽⁸⁴⁾ yápan bilmē a õretmenner dè onu. benim yápdım_o nizamı dōruḡamasını.

-7-

YERİ : SERİK/Aşağıoba Köyü
ANLATAN : İsmail YENİCE / Ayşana SARICA
YAŞI : 77 / 80
KONU : Karışık

(1) anam! sen *büüş* Ten misiñ? burda var, *sülōman_ oğudamar* la bi yâkınluñ? rāmetli, hī, (2) évet Çanım, évet Çanım, évet évet, *tābī*, tabi, oğur *sülēman* benim dosTumdur, sis? *kaş?* (3) tamām búyúr? ben buralıyım, Çanım dōma bıtme búralıyım. buranıñ_ adı *aşşāoba*, évet, (4) *ismāyıl yénice*, *ismāyıl yénice*. *azīz_ āllah*. şindi benim gēldim, *aşşā* yoğarı bin üç çüs diyelim (5) ki on_üçlerde felen, *ağsudañ* gēlmeyiz, *yénicedeñ* gēlme, *ējrdiññ ağsū*, *yénice* gazāsı var, (6) şindi orası *ğazā*. babam bin_üç çüz_on_üş doğmı, ordan doğğ gēlik buráyá, aslı bora (7) *zatán* hērāldā. *tabī çanağğaleye* filāñ gēdik gēlik bubam. bem bin doğuzüz_otuz_üşlüyüm, (8) é yaşlılık aÇık çalmá varısa, *otuz_ altı* diyebilirsñ *yāñi*. şindi orda bilgimız yoğ. şindi eşgi, (9) var, eskiden *ğókezd*ir. yoğ, şindi eşgiden bizim_ora *sérik*di, şe *ğókezd*i, dā évelisini (10) bilmiyóm ben. *sérig_ oldu*, kendiñiz de biliyosuñuz. ne ġarī o *sérik* dāvası nērden gēldi (11) bilmiyóm. gēldisini bilmiyóm, *ğókezd*i benim bildim zamān, bizim zamānımızda. sōra (12) *sérig_ oldu*. ē burá da *aşşāoba*. ilk zāmanda *ħaci_ osmannı* dē *ğocā_ osman* ġırı, benim (13) bildiğim zamān burda beş_ altı év varıdı. dağ éveli benim bābamgilden duydūma ġóre, burda (14) *canavarı* *canavar* afēdersiñ, mağları yemiş gündüz, ġurt. évler dağ *aşşādáy*miş o zāmān (15) beş_ altı évimiş sāten. ava gēlillerimiş buráyá, ġurt burda gündüz, mağı yerimiş ē gündüz. (16) *yoğtū_ u* zāmān. ben oğumadım canım, sōratdan ben diPlomáyı sōratdan_ aldım ben. *cāmi* (17) var, *cāmi* var. şurda *aşşāda* *cāmimiz* var bizim. yoğ canım. *vallā* romāğıñlar zamānından ġağsa (18) ġerek. rāmetli benim hanımıñ *dayısı* vardı, oranıñ *imamamı*ydı. ē bundan *aşşā* yoğarı élli (19) ġusur sēnedir ben, orda eşgi yázi vardı. ben eski yázi bilmiyórúm. hērālda. yáziğlar vardı, *cāmi*. (20) *bizansğı*ğlar mı *romāğı*ğlar mı ġari bilmiyós. ama ben orasını ġarişdırmayam belki ora *aşşā* da (21) gēderin. eşgi yázi vardı. beş yüz_ élli sēnelik fēlen dērdi bundan_ élli ġusur

sēnē_ēvelī. ⁽²²⁾ cāmiyī yapımı. yoq Çanım. cāmi cāmi cāmi. tēhnā bi yēde. görüyüs görüyüs. tabi, ⁽²³⁾ gullanılmıyór. müze hālinde biráz yēri göçük, yo! da var ğabadayı taqsiyle gēder gēliris, ⁽²⁴⁾ bugün. ētrafi duvarla çevrili hēmen ğuzey tarāfi benim çocuklūmda o merdivendē_okullardı ⁽²⁵⁾ tañrı ulūdur tañrı ulūdurdū_ēzan u zamān. hā ó zaman ōleydi. biz de ūēker_ālācāz diye ⁽²⁶⁾ bayramda bayramda cumā ğunneri giderdig_amma heP millet gidiyordu cumāda namaza. ⁽²⁷⁾ ūindi nēde Çanım. sözde müslūman.

⁽²⁸⁾ hā, bizim düünümüs ūōleydi, ēsgiden afēdersiñ_o, nē diyelim ūindi biz_ōnnara aPda! ⁽²⁹⁾ diyoza, ūindi roman diyo!lar, bis ēsgiden diyo!duk, onnarı tutuyo!lardı. ēfendim iki bucuq ⁽³⁰⁾ bēş lira, bēlki benim zamānımda, bi on nira om bēş lire bi para vēridik. bin doqúzüz ⁽³¹⁾ ēllī_üşde ēvlendim ben. on nira om bēş lire bī onnara para vērildi. cumā ğüñ gēliyodu ōleden ⁽³²⁾ sōna davul, cumartēsi ğün ōleye yāqın kınyaya gidiyōduk. duyduñ mü? orda birez ēlençē ⁽³³⁾ yapılyōdu, işde askı asılıyo bilmem nē oluyo filān, faqat ğadınnar bi ayrı oynuyodu, orda ⁽³⁴⁾ yārennik yapıyōdu, ērkekler bī ayrı ğadınıñ yanına gitmek yoq. ōle ğenşleri mēnşleri ⁽³⁵⁾ salmazlardı. ūimdi herkez ğarıūıq. ondan sōra ēfendim, pazar ğünü de saat bire ikiye veyāutTa ⁽³⁶⁾ üçe dōru pazarlā bālı, ēfendim işde millet yēmeni yēyōdu. saat_on_ikide birde, ikiye üçe ⁽³⁷⁾ dōru gēlin_ālması yāqın da ōlsa uzaq da ōlsa gēdip alıp gēliyōduk. üç ğün_oluyō düün. ⁽³⁸⁾ atıla, ēvet Çanım. atıla gēliyōdu yāñı. ādetler bi ūē yoqtu, işde ēfendim taqı!lar varıdı. ē ⁽³⁹⁾ ēskidem bōle nişanda düünde taqı yapmaq yoqdu. işde dēyōduk ki ēfendim otuz_āltın, ⁽⁴⁰⁾ otuz_āltın baş_āltını, bi bēş yüzlük veyāut iki bēş yüzlük, kırq osmannı nēyisē pazarlā ğōre ⁽⁴¹⁾ orasına da bi de sēksenlik fēsler_oluyōdu ēsgiden, ğırmızı ğırmızı onnara daqıyōlardı. bēş ⁽⁴²⁾ yüzlük mēş yüzlük, bilezik milezik yoqdu hiç. bu ūekildedı. ēvet. yoqdu. Çēnāze ⁽⁴³⁾ mērāsimleri ēsgidem bēri ğeleneklēmiz_yi bizim. ēvet, faqat ūōle, yēni bī_ādet çıqdı. bizim ⁽⁴⁴⁾ ēsgiden bis cēnāze ōldū zāman tabī ik_üç ğün, üç ğün bēş ğün biribirimize haber_ēder, ⁽⁴⁵⁾ gēliyōdu başıñ sāōlsun, ā!llah cēnnetde ğavuşdursun fēlen, ūōle davār kēsme bi ūēler yoqdu. ⁽⁴⁶⁾ ama ūindi ōle dēyil, vay_ēfendim cēnāze bi yānda, davār bēnim dēfterde yazmıyór_amma, ⁽⁴⁷⁾ unu sēne sōlem. ben de bikaş tēne cēnāze qaldırdım. ēfendim yēyib_ışmek o cēnēzē_ēvinde ⁽⁴⁸⁾ yoqtu. bem bunu

şehirde görüyün benim_akrabalarım var, cênāze évine gômşular gëliyó, ⁽⁴⁹⁾ akşam nēse üş bēş sofralık altı sofra nēse, orda oturuyóllar yēyóllar_ıçiyóllar. cênāze ⁽⁵⁰⁾ évinden êkmek yemek yemek yók. orda şehirde, bizim burda tēzekli gëlsin diyó bi adam. ⁽⁵¹⁾ şimdi şimdi şimdi, duyduñ mü? benim dēfterde yázmıyó_u. ama uzakdañ gëlen_ólursa, ⁽⁵²⁾ uzakdan yákindan tavuğtur mavuğtur çorbadır, yemekdir nēyise iyi kótü bi şeyler yápıyóduk, ⁽⁵³⁾ yápıyóm ben. artık, bunuñ sayılı günü yok, kırkıydı, elliydi günü yok. üş gün sōra, om bēş ⁽⁵⁴⁾ gün sōra, yirmi gün sōra, bir_ay sōra, né zāman maddiyátıñ_èyi mi, bi deyil iki dēne kēs ⁽⁵⁵⁾ davār, aşÇı dutuyós. çarıyóz hısım_akırabayá téléfón_èdiyós. burda aporlayá vèriyós ⁽⁵⁶⁾ cāmilerde, oğūyoz guranımızi mēvlidimizi. şindi artık öle.

- ⁽⁵⁷⁾ né gonusācam ben buna?

⁽⁵⁸⁾ uruba kēydim, gaşık sapı_uruba kēydim, baş_alıtnı dağındım, boynuma bēş yüzlük ⁽⁵⁹⁾ dağındım. gayım bābam dağdı, gayım bābam sāyıdı, işde bū. işde, gayın bābamı doğus sēne ⁽⁶⁰⁾ asgerlikde galmış yēsirde *yēmen* yēsirinde. *yēmen* yēsirinde gēlmiş bu érifñ bu adamı ⁽⁶¹⁾ gazanmış *mēmed*_āgamı da işde o zāmandan bu zāmāna gay bābam datlı bi gōnuşması ⁽⁶²⁾ varıdı_adamıñ, gonusurdu datlı_atlı, annadırdı bēne. gızım dērdi işde hōle işde bōle, bēnim ⁽⁶³⁾ sēFerbellikde dērdi, zēñgin gēlmiş, zēñgiñ gēlmiş_émme bi yēr dutmamış paráyı sēne bēne ⁽⁶⁴⁾ vèrmiş yèdirmiş. sen de oturmuşuñ, sen yoklu yōsulúymuşuñ vèrmişñ, óküz_āldık, ⁽⁶⁵⁾ háyvan_almış, gayınna dēmiş, ayrılalım gāri ben canıma doydum, dēmiş, *gók hacı* ⁽⁶⁶⁾ satacā_ólmuş gayınnamı buranıñ_āsı, hāyır dēmiş benim gōcāmıñ yānık mēkTúbú gēlmedi ⁽⁶⁷⁾ dēmiş beñ gōcáyá varmān dēmiş gayınnam. iki dēne ölu varmış biri *ismāyıl antepli* ⁽⁶⁸⁾ énişdemileymiş biri éfendi ayırılāmış. *ismāyıl iramazam*, hah, évet, filāncaya gārisını ⁽⁶⁹⁾ satalım. éveli mēktübüñ_úcunu yákağlarımış, öldüünde, gēlmedi dēmiş gayınnam, manıt gıbi ⁽⁷⁰⁾ bi gāriydı yá gēne iyıdi gādınnam. iyi éliñ_ıyisine kōtüsüne gārişmazdı, gāynıylá barabar, ⁽⁷¹⁾ çıF süre süre çıF süre süre gay bubam gēlmış. hindi şeydēmiş, gay bubam, darılar_ólurdu ⁽⁷²⁾ éveli darılarıñ tōhü_ólurdu. mağlarıñ başındaymış mağları tuFılayımış, bi çocuk gēlegomuş, ⁽⁷³⁾ *ismāyıl*, ötekādam bi çocuk gēlegomuş, nēy_ölüm dēmiş, goca eşmen gāriñiñ_āmadñ ⁽⁷⁴⁾ ókúsleri nérde dēmiş çocuk.

- ⁽⁷⁵⁾ è èliñ dēşine göre dōrū dēdī.

⁽⁷⁶⁾ oļum dēmiş, ókúzler dēel de dēmiş adam dēmiş varivı gēt, dahān_adamlarıñ yánında ⁽⁷⁷⁾ birikli oturuyúllaş dēmiş, ğayınnam ğene ó dēel dēr. ğediye *āmat* bābama sōlēyi ğardaşına ⁽⁷⁸⁾ *osman* bābamiñ ğaynı ğay bubamiñ sōlēyi çocuk, mücüdē_aļacan_ondan dēyi aļ_ōlum ⁽⁷⁹⁾ dēyi. üç gün_*antalyáda* durmuş. eşşek háyvan mı vār_èveli? soruyu suāļ_èdiyé, ⁽⁸⁰⁾ çocuklarıñ_öldü émme ğariñ sālam duruyú dēyi, yeriñi yurduñu bēklēyi dēyiller. bı kez ⁽⁸¹⁾ yēceg_alıyı kēceg_alıyı kaķıyı ğeliyē, tā orda yoķarda évleri varıdı. bı kes ğeliyi oturuyu, bi ⁽⁸²⁾ çardak dirēniñ dibine ğayım bubam oturuyu ordan señ ğeliyiñ bu doķus sēnedē ⁽⁸³⁾ ğayıb_ōlan_adam nērē_ētdī daha, señ ğeliyiñ baķıyıñ beñ ğeliyēn_*ismāyıl* ğeliyé, ⁽⁸⁴⁾ baķiyēllár görüyóllar tanıyúllar, üç gün soñúra è ğarı dēri señile ğonuşmadıķ tā dēyi, benim ⁽⁸⁵⁾ ğayınna, ğayınna, ğay bubam. ğonuşmadıķ tā dēyi. herif dēyi ğonuşalım da dēyi ğaynınam, ⁽⁸⁶⁾ *ismāyıl*, biz dēyi nikáh boş_oldu bizden dēyi ğayınnam ğāri, bi tosun kēsiyé ğay bubam, ⁽⁸⁷⁾ nikáh ğıydırıyı yēñiden ğariyıla yēñiden_évleniyō, bunu ğazanıyó. o cavır dönmesini ⁽⁸⁸⁾ ğazanıyó, hēy yá. *érmeni* dönmesi dēyin, ben māsız buna. māsuz dēyēn māsus. şaķā_èdiyēn. ⁽⁸⁹⁾ aırdan_anam. sen nērelisiñ çocüm? uzāsañ uzaķsıñ canım. *türkiyeniñ*_adamısıñ, duyma ⁽⁹⁰⁾ mıyın canım. hey yeri duyuyurūn. biz mi? amca çit sürdü, ben maļını ğútdüm ⁽⁹¹⁾ ēkmēñ_èletdīm. çapasını çapaladıķ darı_ākdik, búydáy_ākdik, susam_ākdik, onnarıla ⁽⁹²⁾ ğēçindik ğēçindik ğētdik amcañıla, sēkis çift çocuk sābı_ōlduķ, sēkis çocuk, on_altı dēl.

⁽⁹³⁾ èt yēmē yapaļlar, fasille yēmē yapaļlar, kēşğaķ yapaļlar, çorba yapaļlar piriş çorbası, ⁽⁹⁴⁾ ā üç gün yemek vērız üç gün, düñde. ğazannardā_üç gün yemek bişiris. èvet. ben bura ⁽⁹⁵⁾ ōsüzüdüm götürücekler dē ğayım bubam ğetirdi ğēldi, üç_ay burda durdum. ondañ kēri ⁽⁹⁶⁾ düñ_ètdi alıtınımı yápdı, urubamı yápdı, düñ_ètdi oļuna aļıvdı ğay bubam da oļım_işde ⁽⁹⁷⁾ bōle ğēldik ğēşdik biz de. aş bişiriydīm, süt daşırıydīm. herkeziñ düñ yēmēni, bevlit yēmēni ⁽⁹⁸⁾ yapardım. düşdüm ayaklarım ğırıldı, ayaklarım uzāyı émme, *ismāyıl* bēlim bēlim ⁽⁹⁹⁾ dutmāyı_ābam. ayāmıñ_üsdüne dikeliyiñ, bēlim titrēviye düşüyór. bēlim_üsdüne ⁽¹⁰⁰⁾ kaķamāyın da hindi de bōle oļacaķ mıydım dē āļayın yās_èdiyiñ. kēndi kēndime, bu da ⁽¹⁰¹⁾

*aļļah*dañ gēdi de, šükür dēyēn. hēP sēven doslarım gēlir gēlir yoķlār, yápar çatar, yēcek gētiri ⁽¹⁰²⁾ ičecek gētiri. bu, çocuk dēyzemiñ ğızınıñ adamı, bu da yábancı deēl ğēne kēndi biribirimiz ⁽¹⁰³⁾ bu da.

⁽¹⁰⁴⁾ bayramlarda da datlı ğadēf bişiris, ōf_ōf datlı ğadēf bişiris, datlı bişiris, ⁽¹⁰⁵⁾ yēmeklerimizi ētli sūtlü bişiris. ēt bişiris kēşgef bişiris. çorba bişiris.

- ⁽¹⁰⁶⁾ ordan durmuş ālāyo, ālasañ da fayda yoķ, ğülsēn de faydā yoķ dēdim ben şindi ⁽¹⁰⁷⁾ buna.

⁽¹⁰⁸⁾ ğelenlerimiz ğedenlerimiz bayramlarda, dā *ismāyīla* doļanışınır bayramda bizim bu ⁽¹⁰⁹⁾ köylümüs. ōļannarım yóldañ ğēcene çayı ğodumü_ocaā, lōyn_arkadaş ğelivīñ çay ⁽¹¹⁰⁾ bişirdim yōŗūñ, yóldañ ğēçeni sapıdıļlardı, yērdig_ıçerdik.

- ⁽¹¹¹⁾ o ğēşdi, şimdi devir şindikī devir de bi ünneyip de gētir ğel vaŗ ğığam dē, çay içir ⁽¹¹²⁾ baķalım. ğēşdi_ō. bizim ēşgi devīrimis.

⁽¹¹³⁾ sōra yēmekleri yēdirin, çayları içiriñ ğelene. yerli buranıñ yerlisi, hā. yerlisi buranıñ, ⁽¹¹⁴⁾ *ğóķ hacı* filā yōmuş_ō zaman. bubama, *mēmet* dēllerdi *hinaļmıñ mēmet* dēllerdi, yerliyiz ⁽¹¹⁵⁾ buranıñ yerlisi bütün çiftlik saāplarıydı. adamlarımız_öldü ōtāķa bir_uşdan bir_uca ⁽¹¹⁶⁾ *ōmaļar* çiftliyimiş. ğelmiş ğēçmiş, ōlenimiz_ölmüş, ōlenimiz_ölmüş, ēllere ğalmiş ⁽¹¹⁷⁾ çiftliklerimiz.

⁽¹¹⁸⁾ vaļļā işde kırķlardı, yápardıķ çatardıķ_ışde. anam ēl, şey yáparımış da biz, ōle ⁽¹¹⁹⁾ kırķlar, ēder, dutārdıķ, başķa bi yēmek mēmek vērip ōle bi şiler yapmastiķ. dişi çıķdında ⁽¹²⁰⁾ dirgit hurārdıķ. Fasillesi nohudu, būdáyı, dirgit hurārdıķ, hēP dādırdıķ ğōñşulāra, sen de arılık ⁽¹²¹⁾ vērydiñ bendē_arılık vērydim. *İsmayīl* de arılık vērydi ō çocuklara, işde ōle yáparız ⁽¹²²⁾ çatardığ_ānam.

⁽¹²³⁾ bi kaļıp sabınıla, hura bōardır benim. oráyā ğurardı, çamaşırılık ğurduļar, orda kūt kūt ⁽¹²⁴⁾ kūt, ğoca ğoca bēzli doķuma doķardıķ, çamaşırı kūtūr kūtūr tokucuļa yūr yūr kēyerdik. ⁽¹²⁵⁾ varıdı birer ğalıP sabınıla yürdüğ_ō_adar sırtı. onu ğórmedik bis. kül var_a külü_ışladırdıķ ⁽¹²⁶⁾ tēnékeniñ_ıçine kēvkirole ōnu ğabaķ oļurdu bizim burda, onūļa alır alır sırta sēper yıķārdıķ ⁽¹²⁷⁾ çiçek ğibi_ibi hōra çalıyā

h y y . *goc osma  g r * ⁽¹⁵⁴⁾ d llerd _ veli. d  mi *ism j l*? s n ra *hac osma  g r *,
a   ba d nd rm  ler g ri. soyismi ⁽¹⁵⁵⁾ y du.  veli adam n birine d mi lerkine
 garda ı m hkemeye v rmi ,  a  y şında bu g d n ⁽¹⁵⁶⁾ d mi , seni   ayd nn  k mbe-
 ci bacısını  *hatmay * m kkemeye v rmi ler_ *ism y l*. h y y . ⁽¹⁵⁷⁾ *s r * varmi   a 
 y şında bu d mi , g casına, om b   y şında g naatim_ zerek d mi , belki ⁽¹⁵⁸⁾
  ll _atmi  y şınd  varid _o zaman.  vet. bubam_alıvd _ona. ordan hindi k mbeci-
 ye ⁽¹⁵⁹⁾ bubam_alıvd , *m met* bubam, k mbecini  *al mam * g zını bubam_alıvd .
 ord n kimi birini, ⁽¹⁶⁰⁾ bubam_alıvd . *g k eleni* zır bubam b sl rdi. susamını
 yo a lardı darısını g ra lardı. ⁽¹⁶¹⁾ y c n _i ec ni, g b n , domatizini, domatizi,
 b beri, badılcanı bubam dikdi, il n y  bubam ⁽¹⁶²⁾ dikdi. ha ır  k  iri bubam_ kdi.
 pırs y  bubam_ekdi, ilk bubam  a bu ⁽¹⁶³⁾ *goc osmannar*_ kdi. bu memleketde.
 b canı  g yısını z vdeli dikellerdi, dut dikellerdi, g yısı ⁽¹⁶⁴⁾ dikellerdi,  le bi bo lu 
 varid _anam bu *goc osmannan * bi bo l  varid , b  a y Pd lar, ⁽¹⁶⁵⁾ z rdel ler h le
 d k ld . g z r g livi. d k l rd  dibine g livi z rdeliy  y . satı  m  var_ veli? ⁽¹⁶⁶⁾
 z rdeli, tamam. hepini bubam   e b ldi b  ay . bubam  le bi g lirli  san y tl 
 adamıd , ⁽¹⁶⁷⁾ g ldi g  di. g ncike g tdi.

-8-

YERİ : SERİK/Belek Beld.

ANLATAN : Adile ESMER

YAŞI : 77

KONU : Karışık

(1) çok yávrım hamdölsun be. siz nassıñıS? saõluñ çok saõluñ, hepiñize *allah* éyilik (2) vârsin, hepsimize. sen nassıñ? benim yüzüm hiç şī durmas gelene gidene hiç ben kim gelirse (3) gelsin benim_evimē, ben yábanÇılarlan bile annaşırın sor *mēmede*, yábançılarlan bile (4) ben_annaşırın.

(5) hā, hañkısınıñ? sayı *ayşe* hanımıñ bēyisiñ sen, ben *ayşe* hanımı_iyi tanırım (6) şeydedi_ō, öñcedēn hā kaymakamlıkdadı, *ayşeyi* tanırım ben, tanırım, *célál* dáyıyı da tanırım (7) undan sōnā hanımını da tanırım, hepsini tanırım_unnarıñ ben, unnar *bélekli* ye zātī (8) *bélekdeñ* gitmē_onnar *serje*. hī, *bozağdan*, kimlerdeñsiñ? hī o éyi, tanıyámācam_ōrda, orda (9) oturmadiğdan sōna *bozāñ*_içinde tanıyámācam gārī, sen nassıñ yávrım sen? sen, sen de (10) sen *antalyalı* mısıñ? ha *kaş_antalyá* zātī *kaş* dā_*antalyanıñ* dibinde. éyi yávrım_iyi. *allah* (11) tā ilellere gótürsün seni. işallah. evet, burda háyát öñceden öñce zebze bile ekilmeyórTü. (12) öñceden sādē pambuk būdáy yúlaf_işde onnar_ekiliyórdu, şē pambuk bile yóğdu öñceden, (13) dá sōğnadan pambuk bile ekildi, ta sorna. şindi binā çok, esgiden binā yóğdu güzeldi_amma, (14) millet yok yokluk_içinde yaşayórdu, şindi var diyórlar, ben diyóm kēşgē_esgi gelse (15) diyórúm ben, yok yok diyór başgan, tēze diyór ésgiden para yóğdu yá diyórü, dedim parālan (16) sādēt_olmaS, şey dedim *yúsūf* dedim ben, unnar benim dibimde oturdu öñce, şu hemen (17) dibimdedi_onnar, *ömer*_abimiñ benim kardeşimiñ yerini_alıqlardı. benim_arçamda (18) oturuyóllardi_öñÇe. onuñ şeyiñ ufağlı bile şu gadarÇıkdı bu geldinde burā_o. başgan, (19) başgan. şindi de éyi de naapÇañ? şeye göre éyi, oldu millete hani, yokluk çekenner (20) şindi_iyi_oldu. tabi tabi düzgün şindi háyát şartları herkeziñ şeyi, öñceden iyidi. sākindi (21) *bélek* iki deniziñ súyúñ_arasındadı, *acısuda* köprü bile yóğdu, şu köPrüler, biz bura gadar (22) içinden

gêçêrdig_unuñ. öte başa gêtдик mi. è orda êkin_êkinyór, susam bilmem nè ora ⁽²³⁾ gidiyórdük_unnarä_işde çalışmağ. suyú geçerek, burama dñlek geçerdim suyú. ufağdım tã ⁽²⁴⁾ ufağ. āh biçiyórdük, orağ biçiyórdük, harman döyórdük demet dařınıyórdú, ondan söracımã ⁽²⁵⁾ savuruyórdük. sinas yápiyórdug_unu savuruyórdük. samanını ayrı katıyórdük, maļlar yèsin ⁽²⁶⁾ dèye. nè èziyetli işlerdi onnar, nè èziyetli_işlerdi, dèv_işleridi_önnar, ⁽²⁷⁾ dèvleriñ_işleridi_önnar, biliyór musuñ sen? yápdım, yápdım, orãñ da bişdim harmanı da ⁽²⁸⁾ dödüm savurdım da hepsini yápdım, susam da yöldüm, *rumeli* mácırıyız bis. ilk gelen ⁽²⁹⁾ *türkiyeye*. *rumeli* mácırıarı. benim bóbāñnem on dört yáşında gelmiş, hī babamıñ annesi on ⁽³⁰⁾ dört yáşında gelmiş, babasınñan gelmişler her şelerini bırāmışlar_orda. ò diyórdú ⁽³¹⁾ davarlarımız göyunnarımız o evimñ_içi dıķıldı, her şelerimiz bi ğara yářmāma çıķıladım ⁽³²⁾ eñ_iyi kıymetli řeyimñ bēlīme bāladım dērdi rāmetli babañnem bāña, babamñan kaçdıķ dērdi ⁽³³⁾ kaçdıķ, ordan millet ep u zaman kaçmış *türkiyeye*. işde gelmiş unnar *bēlķıs* kōyüne ⁽³⁴⁾ gelmişler benim babañnem babasınñan, benim dēdem de bura gelmiş, burdan onu ⁽³⁵⁾ gelin_almış, *bālķısdan* bura benim babañnem. bem burdan annem de borda dōdu babam da ⁽³⁶⁾ bōrda dōdu büyüdü. bubam da öleli, bubam biñ doğuz yüz elli bēřTe öltü. hī, annem de ⁽³⁷⁾ yirmi dört sēne oldu öleli_işde yirmi bēře gēřdi şinti. biñ doğuz züz_otuz_iki, yētmiş yēdi, ⁽³⁸⁾ yētmiş yēdi, ābim de eñ büyük_ābim de sēksen bēř. biñ doğuz yirmi dōrtde dōdu, dōmuř, ⁽³⁹⁾ *nāzif*_ābim, bin doğuz züz yirmi dōrtde, öbür_ābim bin doğuz yüz yirmi altıda unuñ ⁽⁴⁰⁾ arķası, unuñ_arķası ben, biñ sēkiz yüz otuz_ikide, hī biñ doğuz züz_otuz_ikide. öteki ğıS ⁽⁴¹⁾ ķardeřim bin doğuz yüz otuz dōrtde, öbür ğardaşım bin dōğuz yüz otuz otuz sēkizde, öteki de ⁽⁴²⁾ bi tã var u dā bin doğuz yüz otuz ikide öteki de biñ doğuz yüz otuz_altıda, eñ küçümüs, ⁽⁴³⁾ müendiz_olan ķardeřim, eñ küçümüs. *ādilē*_ēsmer. gelinnik kīdim, normel bēyáz gelinnik ⁽⁴⁴⁾ kīdim. aynī şindikinner ğibi bēyáz. ēveli dikik yokdu dikirdik terziyē_āldıķ, terzi dikdi, ⁽⁴⁵⁾ bēyáz gelinnik, at_arabasınñan, ēvelde araba yokdu burda hiç, at_arabasını süslüyöşlardı, ⁽⁴⁶⁾ üsdünü kapāyöllardı, önnan gelin alması alınıyórdú, ğöñ_içini gezdiriyöllardı_işde nè ğadar ⁽⁴⁷⁾ şu ğadar bi yer gezip gelini davulñan indiriyölar. aynī_ēve geldim bēn, iç güveyisi ğēldi ⁽⁴⁸⁾ benim_adam. kendī kendī_ēvimē_ēvlendim ben, aynı yēre, bura bubamıñ yērine, hī, ⁽⁴⁹⁾ döndüm

dolaşdım geldim indim gendî_ême. düünnerde âdet, nasıl_âdet diyem saña? benim ⁽⁵⁰⁾ düündeki gibi kôyde hiçbiri düün yapamadı, biz yediriyéz_çiriyéz, bôle düün, iki ⁽⁵¹⁾ gün_olur, iki gece iki gün_olur düün. êmek bişer yúfgâ_ekmek bilirsîñ sen. bôle bôle ⁽⁵²⁾ yufgâ_ekmekler bişer, millet tóplanır kôñ_ içinde eş dös, üç kilo bile un pişer, un ekmek, ⁽⁵³⁾ undan sônâ yemekler pişer, dana kesilir yemekler Pişer, öndan sônâ, işde fasille noıt kêşgáh, ⁽⁵⁴⁾ öndan çorba, hêlva her şe yapılıabilir. her şe yaparlar mâcır yemekleri tâ güzel, biliyö ⁽⁵⁵⁾ musûñ sen? var vār Farqlı yemekleri, dolu dolu, ben dē, benim yeñ_aldı beni şeye ⁽⁵⁶⁾ kamaráya çekdi, heP yemekleri sōledim, hanımına yápdırcak, götürdü gitdi. mâcır yēmē, önce ⁽⁵⁷⁾ tatlılardan başlāyım. önce bi hâşlāmamız var, sütlen yapılan pirişlen yapılan. öndan ⁽⁵⁸⁾ sornacīma, geçelim şeye amān datlılara, şe aman yemeklere, yēmēmiS, bi de süt bōrēmiS var. ⁽⁵⁹⁾ öndan gelme onnar da, ordan. dilber dudā var, u dā ordan gelme. u datlılardan. öndan ⁽⁶⁰⁾ sonracīmā yemeklerden nē dēyēm saña, yemeklerden, bir kuş vurułursa bi güzel yalı bi kuş, ⁽⁶¹⁾ unu biS pişiriyiz ğaynadı súyuna bulamaç yaparız, bôle ğara bulamaç, tēpsiyi yālarız_una ⁽⁶²⁾ dokeriz. ğaSsa ğazını parça parça parça üsdüne koyarıs, bi de yā kēseriz_üsdüne tēreyā, ⁽⁶³⁾ undan sōracıma, ha ğarabaşı, öle dē. háh háh, ondan sōnacīm_önu, fırına vēriyis. fırın ⁽⁶⁴⁾ yokdü_eveli, kaştıráyā vēriyördüm. bizim kaştıra vardı, bi de kaştıra_ekmē vardı, mâcurlar ⁽⁶⁵⁾ getirdi ö kaştıráyı dā_öndan. ö kaştıra_ekmēni. u fırına sürērsiñ_ünü çıkarısñ. öndan sônâ ⁽⁶⁶⁾ tâ saā nē hañgını sōleyem saña, dolu dolu, ordan sōnacīmā, vardar yēmē yapardıķ bi de ⁽⁶⁷⁾ vardar, patedizlen, patedizī dōradıñ yēmēni vurusuñ_önuñ patetiziñ yēmēni, içi étli olursa tâ ⁽⁶⁸⁾ güzel_olur, öndan sônâ uññ_ içine yuırdı ö pişdīne yáķın yuırdı şēdīrsiñ bi de yımırta ⁽⁶⁹⁾ kırarısñ yuırdūñā çarparsñ_önu, nāne atarsñ, éyice çarparsñ_unu ⁽⁷⁰⁾ dōkērsiñ_unuñ_ içine, işde yáhni yemek ğārī ölü, yáhni ö yemek, bunuñ_ içine dōkersiñ_ö ⁽⁷¹⁾ ğarışdırısñ, ğarışdırī birar lıķ lıķ lıķ lıķ, on daķķa file ğáynatdı mı söndürüsüñ, ö_ işde ⁽⁷²⁾ mâcır yēmē_o. esas_ ordan gelmē. başğa nē dēyem saña canım, aķlıma mı gelecek, aķlıma mı ⁽⁷³⁾ gelecek, dolu dolu işde şōra gidiyórúz_iki sēnedir yapılıyór da şōra götürüyórús ormana, ⁽⁷⁴⁾ başğan yápdırıyór mâcırlarıñ yemeklerini, şēnnik yapılıyı_örda. ordan sōna tâ dur, óamaç ⁽⁷⁵⁾ yēmē var, unu yaparız, u da kuşdan_olur. u da nasī kuşdan_olur bilır mızıñ? yā ⁽⁷⁶⁾ kēpelcenē_olcaķ yā kēklik olçak_ona. u da unu hamırı şēdirsiñ

bĩ_unu. çilërsiñ un bõle ⁽⁷⁷⁾ bõle yápar, çileme çorba derler çõü_óna. unu gávurusuñ tavada, undan sóna u yemē de yáhni ⁽⁷⁸⁾ vurusuñ kuşu, ócā yáhni yemek vurusuñ_unu da pişÇēnē yáqın, u gāvurdūñ şeyĩ_ıçine ⁽⁷⁹⁾ dókërsiñ, una da qāmaç yemē dēřler. u da mācır yemē ordan gelmē_o dā. patlıcan êkşilisi ⁽⁸⁰⁾ yáparsıñ u da mācır yemētĩ. işde pátlıcanı sōüç qaynadırsıñ, bi ğaba çıkarısıñ súyú süzülür, ⁽⁸¹⁾ yáyı qorsuñ tava bi de unu una bëlërsiñ bëlërsiñ bóle ğızārdırsıñ, hĩ balıç gibi ğızārdırsıñ, bi ⁽⁸²⁾ tencirēye yerleşdirisiñ sarımsağ düversıñ, êkşi de sıqārsıñ ó sarımsāñ_ıçine. limon õsun, ⁽⁸³⁾ limon qatılır, esas ilimon, ilimon yoksa ilimon tozu êkşisi ğatılır başğa nē ğatılÇağ? ondan ⁽⁸⁴⁾ sóna unu da ocā qatarsıñ_ācık_unu da suyúnü da dókërsiñ_ācık_ónuñ_ıçine, sarımsāñ ⁽⁸⁵⁾ ěşiniñ bõle dókërsiñ_üstünde ğaynadıñ lık lık lık ğaynār, undan sō ıçine sarımsağ ⁽⁸⁶⁾ giri_ıçine êkşi de giri, õ_ışde óna patlıcan_ékşilisi dëdir. çok güzel_olur tadı, é unnañ ⁽⁸⁷⁾ ğızartılmış zātĩ. dadı undan iyi gelir, bi de sarımsağ ğonuyóru yē_ıçine, ⁽⁸⁸⁾ nēzzetlĩ_olúyór_ışde.

⁽⁸⁹⁾ ordan sōnacıma tā nē dëyim saña? dur baqam aqlıma ğësin. *nëvzat*_oturtdu yāzdı Őiyi ⁽⁹⁰⁾ yāzmamıñ dëdi, haļa dëdĩ yāzmamıñ dëdi, bi tānesini de bu sēne, ğeçen sēne ğëldinde ⁽⁹¹⁾ yāzırdı. Őēye, ó da Őiydi domatiz cīvesidĩ_ó da. domatizden yāpılıyóru. domatizi dōrārsıñ ⁽⁹²⁾ ğüzelcenē suvanĩn da dōrārsıñ, unu da bi yemek gibi vurusuñ, undan sóna pişÇēne yáqın, Ői ⁽⁹³⁾ ğaynār, ıçine bulğur qoyārsıñ, bulğur qoydūndan sóna pēslekān daļlı daļlı atarsıñ_una, una da ⁽⁹⁴⁾ domatiz cīvesi denir. bu ğoláy çok ğoláy_ó, ğoláy.

- ⁽⁹⁵⁾ bura mı ğómülcek *mēmet cēnāze*? bizim mēzarlā mı ötekine mi? õleye dëdi, ta ⁽⁹⁶⁾ ólen namazını ónce dëdĩ_ışde. hā, işde iki saāt var tā. iki saāt var tā.

⁽⁹⁷⁾ datlı mı? tatlınıñ tārifiñi mĩ vëreyim? hā, işde Őiyi vëreyim saña, bĩ hem dilber dudānı ⁽⁹⁸⁾ vëreyim, dilber dudā Şindi yāpılıyór zātĩ Şeylerde, ğördüm, bütün Őeylere ğeçmiş, bizim ⁽⁹⁹⁾ Őeylē. datlıcılara ğeçmiş. *isdambuđdā*_õsun, ben telëzon çoğ_izlërin bilir miSiñ sen? nē haber ⁽¹⁰⁰⁾ qaçırdırım, nē Őovları qaçırdırım, undan sōrā nē dizileri qaçırdırım, hişbirisini hişbirisini. ⁽¹⁰¹⁾ Şindi bağ bu haşlama nasıl_olur biliş misĩñ? haşlama Tatlısı? Şindi pirinci yā düyüğ_alırsıñ, ⁽¹⁰²⁾ éstāfurullā. yā da kendiñ, ben ebedi heP Şeyde dōyórdum, kēndim, yārim kiló piriç, bi ⁽¹⁰³⁾ tepsie, bi

kiló da şeker, undan sönã iki kiló da süt. südüñ_çine koyorsuñ_unu haní mağallebi ⁽¹⁰⁴⁾ nasí yapılırsa mağallebî, şindi sen görmüşüñdür mağallebeyî. ay boqazım gıÇıKıladı. südü ⁽¹⁰⁵⁾ koyársıñ ócā, ö pirinci de dókarsiñ_üsdünē ğarışdıra ğarışdıra, ğarışdıra_onu, piriç báyā ⁽¹⁰⁶⁾ pişer, südüñ_çinde, şeker de dókarsiñ, yárim kiló şeker_çine yárim kiló da şerbetine. şekeri ⁽¹⁰⁷⁾ burársıñ undan sönã pişdikden sönã indirisiñ yere, épēy bî āciK soudu mu? şimdi ēveli ben ⁽¹⁰⁸⁾ tēreyā kōyórdum. içine şindi bi paket sana yāñi yárisini üsdüne, kōyordum bura göşdükdē ⁽¹⁰⁹⁾ sönã inek bizim doludu bizim inēmiz, hēr şēmiz vārdı, dıbek dūyórdum bēn tahta ⁽¹¹⁰⁾ dıbeklerde dıbek dūdüm ben, tahtā_olan dıbeklerTē. sönã_aldıK cēranni, dıbek bile. ö ⁽¹¹¹⁾ piştikden sönã önuñ_çine iki yımırta kırársıñ şeye çalkársıñ yımirtáyı güzēlcene. yāyı da ⁽¹¹²⁾ katarsıñ_çine, istēr_çine, isdēr dök_üsdünden yāyı içine şeyiñ. ğārî, şēniñ_çine, amān ⁽¹¹³⁾ hazırładımız şeyiñ_çine, ördan ğarışdırs_unu, ğarışdırn güzēlcēne tēpsiyi yālārsıñ ğene, ⁽¹¹⁴⁾ altını da ğene yā tēreyāñnā yā sana yāñnan_ışde. una dókērsiñ tēpsiyē, ⁽¹¹⁵⁾ düzlērsiñ_unuñ_üsdüne, altına yā çok, üsdüne de dókērsiñ bölē kaşıkıñ düzlērsiñ_unu, ⁽¹¹⁶⁾ kare kare kare kare, kare kare kērsiñ_unu. kēsdikden sönã fırına vērisiñ. çıkdıkdan sönã ⁽¹¹⁷⁾ ğene önuñ aralarını bölē bıcaKıñ kērsiñ, şerbetini de hazırıārsıñ, ölē şerbē baKılavā şerbeti ⁽¹¹⁸⁾ ğibi u ğadar şe olman şerbeti, az durū_ölur_ünüñki, baKılavāñıñki turnāka kōrsuñ baKılavā ⁽¹¹⁹⁾ şerbetini bölē durusa u zaman şe durudursuñ, baKılavā dē ben çok güzel, *bēlekde* benim ⁽¹²⁰⁾ baKılavā bi tānedî, biliyōñ mü sen? herkeS benim baKılavāyı yēmē gelmek_isdē, āma şam ⁽¹²¹⁾ fisdīndan yapıyórdum ben. bu şamlarıñ_üsdü heP fisdıkdî_ēveli. ben ne fisdıKıñ sürtdüm ⁽¹²²⁾ biliyōğ müsüñ sen_öndan sönã işde kaştıráyā kapārdım kıPğırmızı ğızarı, altı üsdü kızarî, ⁽¹²³⁾ çıkarısiñ. u şerbeti de üstüne dókērsiñ, koyársıñ_ōra, undan sönã kēs, dilim dilim çıkar çıkar ⁽¹²⁴⁾ ta-baKılara millete ikrām_ēt. yisinner. şey dē_aynî, unuñ dā, şindi dilber dudāñi da aynî şe, ⁽¹²⁵⁾ içi. aynî haşlama gibi unuñki dā. mağallebî_oluyóru. mağallebî_oldukdan sönã ⁽¹²⁶⁾ ğaP_aÇıyórsuñ_ōra ğaP, ğaPıñi kēsiyórsuñ şeylen çaydannıK, kapāññan. büyük ⁽¹²⁷⁾ çaydannıKıñ kapā var yā, bölē tekerek tekerek kēsiyórsuñ_unu. yēdi ğabı birden ⁽¹²⁸⁾ alıyórsuñ_eliñe, yāpdīñ_ışden içine kōyórsuñ kapāyórsuñ_āSını. bölē kapāyóğ şey şey ⁽¹²⁹⁾ ölur_ō, bölē. dilber dudā dēdiñ mî dudak gibi aynî sā sōleyim. tēpsiyē sıralayórsuñ_unu da ⁽¹³⁰⁾ unū da kaştırá fırına vēriyórsuñ_ışde

ğızarıyör_unũñ da şerbetini yápiyorsún_ónũñki ⁽¹³¹⁾ báyā goyu oğur şerbetĩ_üsdünden şerbedĩñi dóküyørsúñ. u da dilber dudā_işde. ama ⁽¹³²⁾ gaP_açıyorsúñ_unTā. tā çok yemek de, sā aklıma gelmiyör sōlemesi_işTe. burda ēveli ⁽¹³³⁾ fisdıqlan çoqu zaman fisdıqlı geçinişdik biz bu şam fisdĩnnā biliyó müsũñ sen? ben sēkseñ kiló ⁽¹³⁴⁾ iç çıkārdım bi sēne, içini, sēkseñ kiló. bi sēne yūs yūs kiló çıkārdım bi sēne içini. iki buçuğ ⁽¹³⁵⁾ lirādĩ_amma kilosu biliyör müsũñ sen? iki buçuğ lira, *antályada* gidilir, satılır gelinirti. ōō ⁽¹³⁶⁾ gündüs ó fisdĩ atar gēlirdig_at_arabasnān gētiridik, onu bi de gozā, gozağ yā o bōle, onu ⁽¹³⁷⁾ tahra sapınnān, unu şēdĩdĩk şē gabĩ içini çıkarıdĩk gilini, gilini de iki dēne yā tenēkesi var ⁽¹³⁸⁾ yā büyük on sēkiS kilōlu onnan_iki tenēkeyi kıriyórdum ben bi günde ó kısa günde, kış, ğış ⁽¹³⁹⁾ gününde. benim_üsdüme yokdu *bēlekde* çıkan hiç. ben hepsinden şeydim hanı, hā. çok dijl ⁽¹⁴⁰⁾ benim_elim ğıvrağ, elim ğıvrağ. unu da bağ gündüs ğıriyórdum_iki tenēkeyĩ, gece de onu ⁽¹⁴¹⁾ áyitlāyórduğ. lambada ğaz lambası var yā, sēniT var bōle yúfķā_aşdımiS sēnitler, unũñ ó ⁽¹⁴²⁾ üsdüne dóküyórduğ, ğaz lambasını orta göbēnē_oturduyórduğ, sofra bēzi yazıyórduğ_altına, ⁽¹⁴³⁾ bēş kilo çıkıyórdü_iki tenēkeden, içi. iki tenēkeden bēş kile çıkıyórdu, unu da gece ⁽¹⁴⁴⁾ áyitlāyórduğ.

-9-

YERİ : SERİK/Belkis Beld.

ANLATAN : Zarife YILMAZ

YAŞI : 66

KONU : Karışık

(1) nasıl gonusacáz_ışde böyle geldik böyle gèdecēz bis, *zarife yılmaz*. ben buralıyın (2) *bélkıslı*. atmış_āltı. esgiden düünner üç gün_olurdu. meselā cumā gün gelirdin davıl, pazar (3) gün gelin_alınmırdı. ämmā saıı gün_olurdu perşembe gün gelin_alınmırdı. şindi şalonnarda (4) oluyorü düünner, bi gün kına gècesi yapıyoz, ertesi gün şalonda verivıyoz ğızı, gèlini (5) alıyoz gèliyoz_ışde bu ğadar düünner_esgi düünner gibi deyil şindikinner. esgi, esgiden atla (6) gelirdin. benim zāmānımda bile at vardın, beni_āta bindirce ben binmen_āta dedim. öle (7) dēnce bene bi taksi deıl de bi dolmuş bulmuşlar gelmişler. bunnar ğalabalık sülāle ye (8) bizikinner, o ben binecēn dēr dēmiş bizim bubalık geliniñ yānına, o ben binecēn dēmiş, (9) bende bı_sürü ğız var dēmiş, bi dolmuş bulmuşlar gelmişler, ğızlar da bindi bābalık da bindi, (10) dolmuşla geliñ geldim ben, ilk gelişim bura ārabayla ben geldim. işte bölē, ben gelelı de (11) kırk kırk yēdi sēne oldu. çēzimizde nē olsun_ışde bı bölē kanepedır yokdü_ēveli tātadān (12) çarđık. şē dērdik o zāman onnara mākat dērdik. bi mākatımız vardı, bi divanımız vardı, oña (13) da divan dēnır o da tātadan çakılığdı. bi ğaryoıam mardı, bi de māsam mardı, bi de āynam, (14) başka bişeyim yōdu. esgiden bölēydi, ē iki yorğan, iki yāstık dēyēñ gibi işde esgi (15) zāmannañ şeyi bölē, hindikinner_amma her şeyiyle olúyór, seniñ_eviñde olmayān geliniñ (16) ğızıñ_evinde oluyór, alıyórsuñ. esgiden nē bulırsañ_ōnu alır giderdiñ.

(17) düünnerde işdē kēşĝāh yapılırdı, nōūt, fasille, çorba, şē pirinç çorbası yapılığdı (18) esgiden, hindi yapılmarı ó pirinç çorbası pek, mércimek yapılıyór şindi çokça. ämma esgiden (19) pirinç_çorbası yapılırdı. kēşĝāh búydáydan_olur. búydáyı dōdürüsüñ dōülü, évde ēveli (20) tokmāla dövērdik bizim zāmānımız, hindi hazır_alıyosuñ çekik búydáy. o işdē onla yapılırdı (21) kēşĝāh_üstüne sāde yāyı

bişirilirdi, ézilirdi, hindi onu bile cèyrannà éziyoğlar. ⁽²²⁾ onuñ_üstüne yā sāde yāla gèzdirilirdi, bu da yörük oğdundan bilirdir de hē yā, öleydi. hindi ⁽²³⁾ de yāpíyoğlar kēşkah, çokça pilāv yāpíyoğlar şindi, gēne de kēşkah var.

⁽²⁴⁾ ben de yörüklük yok, ben mācırın, adam dayı ğarışık bubası mācır, annesi, biz ⁽²⁵⁾ esgilerden vāllā şindi aqlım. *sēlānik* dēyil. nēse bēn de unu pek bilmem *muhittin* āmcañ bilir. ⁽²⁶⁾ *ġāraman ġonyādan* gitmişiz zāten bis yörük oğlağ gitmişiz_orayā, šē bēyliñde, o zāman ⁽²⁷⁾ bizim *ġonyādan* orayā šētmişler. orda işdē durmuşlar étmişler, ānaşamamışlar_oran ⁽²⁸⁾ tēkrar burayā mācır oğlağ geri dönmişler. *ġonyā ġāramandan* gitmiş_aşımız. ⁽²⁹⁾ bizim_ādam_ōsa ēyi annadırdı ammā pek bēn bēceremen, bildimi de unudurun. işde bōle.

⁽³⁰⁾ yapığır, düñnerde šē, pēk datlı yapığmaz da mevlitlerde yapığır_ēsas datlı. mēselā šē ⁽³¹⁾ yapığır, irmik hēlvası yapığır. hazır hēlvā alınır. düñnerde dēyil bu dā şeylerde yapığır, biz ⁽³²⁾ düñnerimizde hēlvā aldığ_amma irmik yapallar hindi mevlitlerde öteki hēlvādan alığlar ⁽³³⁾ hazır hēlvādan, datlı oğlağ da bu oğur.

⁽³⁴⁾ vālla buralarda işde her šē yētişir biSim burdā. pambuk, susam, ondan nārince, her šē ⁽³⁵⁾ yētişir. ēkdikten sōñra her šē yētişir. bizim gibi çalışamassañ hēç bi šē yētişmes.

⁽³⁶⁾ yapığır, ġadēyif yapığır, pağlava yapığır, sarı burma yapığır. o da āynı açılığ pağlava ⁽³⁷⁾ gibi bī oğlāvayā do, doğanır, bōle çekilir, tesbiye sıralanır, āynı onuñ gibi datlı dōğúlür, onā da ⁽³⁸⁾ sarı burma dēller.

⁽³⁹⁾ yapığır, ādet vardır. kırğ gün_oğdunda çocuklarıñ kırğı çıkđında, kırğ daş sayardığ ⁽⁴⁰⁾ biz_ēveli hindi nasıl yapıyoğlar bilmiyòm da o kırğ daşla çocuñ_üsdünden suyunu dōğerdik ⁽⁴¹⁾ kırğlardığ ġarı o kırğ daşla kırğlanıyórdığ. kendimiz de kırğlanırdığ. şindi ġarı dōğuyóğlar ⁽⁴²⁾ mı dōkmēyoğlar mı bilmēn, bize ēviñ_ičleriñē bi yēşil yāprağla şey yāprāna bōle su ⁽⁴³⁾ çilenirdi, kırğı çıkicāndā hep o çocuñ ēviñ_ičindē hep ēşyālar yıkanığırdı. her yēriñ ⁽⁴⁴⁾ kırğlanırdı, perdesi mēsela bu ödada nē varsa yıkanığırdı, tēmizlenilirdi kırğı çıkārdı. öleydi ⁽⁴⁵⁾ inanşlar. diş dirgidi yāpíyoğduğ_ò zāman da, dirgit, gölle dēriz, dirgit dēriz, gölle dēriz. ⁽⁴⁶⁾

búydáydan yápılır_o da, darı gorsuñ, búydáy, fasille nōöt, haşlanır_o da öle, üstüne de ⁽⁴⁷⁾ gárabıber_atarsıñ mēselā, ceviz, fıstık nē olursa döversıñ atarsıñ, onu da dirgit dēriS, diş ⁽⁴⁸⁾ çıkdında da onu yáparıS. nevrıza da giderdik_évelden benim çocuklumda, neler yápardık? ⁽⁴⁹⁾ börek yápardık, tesbi bōrē, ondan datlı yápardık, yumurta gáynadırdık, éveli çok bi bōle ālim ⁽⁵⁰⁾ şālím bi şēler mi vardı esgiden. öle gidērdik bi ācın dibinde bi boşluk bi yēde, orda ⁽⁵¹⁾ türkúler sōlenirdi, bilmem saıngaçlar saılanırdı, onnar_oturuşurdu yēnilirdi, ⁽⁵²⁾ hısım_akrabāyla, hep zāten gōmşucağ gēdilirdi. öleydi, hindiden bilen bu nēruz filene bi ⁽⁵³⁾ gāvğayá döndü, esgiden bōlē bi şennī vardı, nēruz dēndi midi şennik_oıaçak dē sevinirdik, ⁽⁵⁴⁾ biz o zāman çocūz yá saıngaçda saılanacaıs, işde börek yēcēs, hunu édecēz bunu édecēz dē ⁽⁵⁵⁾ évelde her şē çok boı dēyildikine, bōle bi şeylerde yápılıyodun gāri, börekler bilmem, şeylē ⁽⁵⁶⁾ pāsta da bilinmezdi éveli, pāstayı nē bileceñ_ışde bōrē biliyoduğ_emme. yöresel yēmē ⁽⁵⁷⁾ buranıñ_ışde aynı dēdīm gün pek yöresel yēmē yok. mācırlarıñ_ışde bi yēmē vardır_ó dá ⁽⁵⁸⁾ tavuğdan yápılır, ómaç dēller, óna. yemek bişirilir, bōle un çilenir, unū gāvırılır ó ⁽⁵⁹⁾ yēmēñ_ıçine dókúlür, bōle bi yöresel şeyi vardı, yemek oıaçakdan, işde, aynı fasille, nōöt, ⁽⁶⁰⁾ patetiz dēdī gibi bōle şeyler bişirilirdi, guru fasille, piláv, hí köfte piyáz gibi hē yá, unnar.

⁽⁶¹⁾ on sekis, soñúra gitti, tábi gōlay gēçmedi, gōlay gēçmedi. çocuk çokdu bizim ⁽⁶²⁾ gáynananiñ çocū, yēdi dēne çocū vardı, hepsi ufağdı tā, ben, bi ben vārdım_ışlerindē, ben de ⁽⁶³⁾ on sekis yáşında. bubalık yáşlıydı, bizim gáynaná ikinci gārısydı bubalıñ, é çok İrezillik ⁽⁶⁴⁾ çekdim. ē başkā işlēcek ādam yok, gáynanayla ikimiz çalışırđık, ékin de biştik, döven de ⁽⁶⁵⁾ sürdük, hārmanı da galdırdık, o zāman öleydi. şindi nē var patoz gēliyörü, búydáyıñı bi yēre ⁽⁶⁶⁾ gōyörü, şeyiñi bi yēre gōyörü, hiç eliñi dēdirmeden her şey oluyor. emme esgidense düven ⁽⁶⁷⁾ sürülürdü, hayvannarıla, düven dē bi şē vardı, bōle upuzun, onu hayvána yá da ókúz olurdu ⁽⁶⁸⁾ óküze koşuşurdu, dōne dōne dönē dönē āşamá gādar dönerdiñ gāri u ériyesiyē dek dē o sap, ⁽⁶⁹⁾ başıñ dönerdi, günüñ sicānda dēycēm dönerkene. çok çekdim_ölüm ben, nēden çekdim, ⁽⁷⁰⁾ ādam asgērē gitti_iki sēne, é bubalık yáşlıydı, öteki gōrümceler_ufağdı, bu *ali* hoca bile ⁽⁷¹⁾ ufadı o zāman. onnarıla óraşacāz dērken ādamıñ_asgerdeñ gidip geldini bile ⁽⁷²⁾ annayamadım_inan sen buna, bēn, ādam

dā_asgere gèdecēnde bizim de bi çocuk_olduydu, ⁽⁷³⁾ öldü, gitmeden bir haftā_önce, işde onuñ ölüsünü file işlécēz dē unutduķ zāten, unutmadiķ ⁽⁷⁴⁾ da unutduķ, iş bi yāndañ geldi, işde acı, tāsā dēyēñ gibi, işde bōle, bizim geçiş_ıncēme de ⁽⁷⁵⁾ bōleydi, şindi ēyi írāta bindik_ēmma, işiñ dadı ğaşdı.

⁽⁷⁶⁾ elbise kēyilirdi, çokça, özellikleri nē olācaķ_ışde, ğına gēcesi yapılırdı, ondan, işde ⁽⁷⁷⁾ geliniñ_alması olurdu, bōleydi, gelini ğetirdiñde ēveli dāmad_indirmezdi gelini, bubaī ⁽⁷⁸⁾ indiriydi. ğetirilerdi ğapıyā, elin bi yā vērilerdi, ğapıyā sūrdürülerdi, bi şerbed_ēdeller, ⁽⁷⁹⁾ bardaķda iĉirilerdi. onu dā dāmad ĉarparadı, ğiriłirdi o bardaķ da, işde bōleydi. esgikī bōle atıķ ⁽⁸⁰⁾ mıydı esgiden, ben ğoyūñ_ıĉindeyim ben, yeñgem de benim_ādamiñ bacısıydı ğız ⁽⁸¹⁾ bacısı. biz iki-miz dēřik gibiyiz. benden_o doķus sēne ēveli ben o zāman ĉocūdum_o ⁽⁸²⁾ evlendiñde *ałlah* yazdı, onuñ ğardışına da beñ geliñ ğeldim. dēřik. zorunlu dēil zorunlu dēil, ⁽⁸³⁾ nāsıP_iři, zorunlu biřē yok, öle.

⁽⁸⁴⁾ burdā bizim burdā yok ğırık ĉıkā baħan, *cumālı* dēdimiz bi köy var, ⁽⁸⁵⁾ *serñ*_ötē başında, ordā bi ādam mar o ğırıĉĉi. bi ēvelise mācır_üsēmiñ ğızı yapardı, ⁽⁸⁶⁾ bilirsiñdir sen_onu yā, o da öldü, burdā başka yok, bizim köydē zāten yok dā. vardı, tip ⁽⁸⁷⁾ mī_ardı ēveli, tıpı bilen var mıdı, hastaıñ_ölümüñ nēyiñden_oldünü biliyō muduķ sancı ⁽⁸⁸⁾ dutmuş_ölmüş, hałbukı ādam belki āpandis_oldu, o sancı nēyden_oldu bilen var mı? *đavut* ⁽⁸⁹⁾ dayı rāmetlı sāncı dutmuş ğıvrannış_ādam, ēveli biřēy mī biliniyi, yāķı hurmuşlar ğarnına ⁽⁹⁰⁾ ādamiñ, yāķı sēver mi o āpandis, ē bilen yok, doķdur zāten az bi řē *sērikde*, o ādam ⁽⁹¹⁾ ölmüş_ondan, sāncıdan öldü *đavıt* dayı, sancıdan_öldü *đavıt_ā*, amma nē öldünü hasdaııñ ⁽⁹²⁾ bilen yok, hindi düşünüyöıllar dā ācaba āpandis miydı de o mu patladı dā öldü dēndi, şindi ⁽⁹³⁾ düşünübiliniye de, tansiyon bilinmezdi, ē ğālp, ölürdü ğālp, bildimiz yōdu ⁽⁹⁴⁾ biz_ölümümüzde, hindi ğālp ancisi, ğālpden amēleyet, her řē biliniyōrū, ğolestirol yükselmiş, ⁽⁹⁵⁾ tansiyonuymuş, esgiden bilinmezdi, sōuķlamıř_ışde, işde filan sōuķlāvımıř dā_ölmüş, ⁽⁹⁶⁾ üşütmüş_ölmüş, öle dēnirdi, āmma hindi her řēyler, tıp ilerledi. ğarnıñdā ĉocūñ olān mı ğız ⁽⁹⁷⁾ mı öldünü biliyēllar hindi bu benim baķ dōum yapacaķ cumartesi ğún dēmiş, gel dēmiş ⁽⁹⁸⁾ cumertesine ğadar olur işaııla dēmiş, yeñi geldi doķdurdan, işde, öle.

(99) bēş, vāllā birīsi *mānavgat*da butik çalışdırı. bunuñ ğocası da onuñ yánında çalışır, (100) birī de burda pāzar ellī dōrtde ğüvennikde çalışır. ōle ğızlar da birīsi *sérık*de çalışıp, ōle (101) satım_ışı yápar, sırt baş satıyorū. zēcesi ğocası ō yérliši, *ĝüssün*_anımlı bilir misiñiz nē bilēn, (102) hā işde *rūkiye* hē o da orda çalışır, büyük ğız da *antalyá*da ormán_áraşdırmáda çalışır, (103) herkeziñ_ıyı kötū kendinē ğöre bi işi var yēterince, işde biz çalışamaz_ōldük_ışde (104) bakıyóruz. tarla tākKada ēkdīñ pára étmes, icara vérisiñ pára étmedi dē parasını álamassiñ, (105) işdē bōle dērke ğúnümüz ğeçip ğeder.

- (106) gelīn! yémē bakdıñ mı?
- (107) bakdım.
- (108) iyī.

(109) benim bildim bu ğadar. oluyodu canım, olma mı esgiden oluyó, esgiden bilezik (110) yokdu. benim zāmānımda oldu bilezik, bene bi çit bilezik dağdılar, iki bēş yüzlük, iki (111) osmannı dēller, ufağ_áltınnar, ondan dağdılar, üş dağınan dá_öldü, bizim bu eltiye dört dene (112) dağdığ bis, o zāman beş çit bilezik dağdığ. burma var, oldu óndan soñra *al/miñ* hanım, (113) *al/miñ* hanımına, burma dáđdıđ, altın saat dağdığ, émmá benim bi çift bilezik vardı, iki de bēş (114) yüzlük, iki osmannı dağındım ben, üş dağınan var, o zāman bōle zencir serpmē mērpme (115) yōdu, şindi serpmesi bilmem şunu bunu var da, esgiden bēşi birlik vardı. ōle.

(116) vāllā buşlarda mısĝa bile yápan yoĝ, esĝi hocálardan hocá ğālmadı, esĝilerden_ışdē, (117) bi nāzar mısĝası gibi bi şeyler yápardı hocálar, inanç, o dá. benim_ádam da mısĝayá hilē (118) inanmas hā, hadi be dēr, bātıl_inanç o dēr, inanma mı? yokdur, nāzar mısĝası dağallı, (119) nāzar boncū dáđallardı, kērteller, lāle gibī bi şe yápar, ben dūn bile dağdım çocuklarıma (120) ondan, ōle yápařlar dá ōle üfürükçū müfürükçū yokdur bizim burda. hī, bizim ĝóyde üfürükçū (121) yokdur, bi yaşlı bi hocamız vardı, çocuklara nāzar dēer dē ona bi mısĝa yápdırıldıđ, nāzar (122) mısĝası, bizim_ádam pek_inanmazdı yá beñ gene de bi nāzar dá oldu dēb_ışde (123) çāresizlik, durūmas çocuk ğazī mı var nēyi var? bildimiz var mı? ğazdan mazdan annar (124) mıdıĝ_áy_ōlum_ēveli, çocūñ ğazı varmış_ondan_ālarımış bildimiz

yok, benim bü *şāban* ⁽¹²⁵⁾ böyüg_olan çiri çiri çiri çiri hōlē_ederiz_olmaz, bōlē_ederiz_olmaz. antalyada bi doğdur ⁽¹²⁶⁾ vardı, *yékdā gurdōlu* dē çocuk doğduru, ona gōtürdük, bi baqdı çocuk da sālīklı a, çiriyorū ⁽¹²⁷⁾ iyi, bñda hiç bişè hasdalık yok dēdi, sābah da çiri, āşam da çiri bü, ğazi var bunuñ dēdi. o ⁽¹²⁸⁾ zāman bildim ben ğaz_öldünü bilē çocukda, ğazi mazi bilmēri. pış pış pış pış ğazī ⁽¹²⁹⁾ çıkaralım cocūñ, ğazından özünden bildimiz yōdü kī o zāman, bōle.

⁽¹³⁰⁾ bizim kendimiz hiç bi şē etiştirmez, burayā bñydāy_ékTik az bi şē o da ⁽¹³¹⁾ pāra_étmedi. hiş, çñkü çalışamaz, ben hasdayın, ādamım hem böbrek hasdası, hem ğālp ⁽¹³²⁾ hasdası, ancē filē oldu, ē ben de kendim de aslım mar, ğālbim mar benim de, bis ⁽¹³³⁾ çalışmaz_öldük. çocuklarıñ da āyrı āyrı bī_işleri var, icara vēriz dēdim yā tarlāları, işde ⁽¹³⁴⁾ ałabildimizi alıyoz, ałamadımızı da baqıyóruz. iyi kötū ādam emekli oldu muhtardan, ⁽¹³⁵⁾ muhtarlıqdan. işde bēş_ōñ ğuruş ondan ölüyós, ğēne *allah* rāzı osun, sālımıza baqdırıyōllar, ⁽¹³⁶⁾ baqınıyórus, ona da şükür dēyórus. esgiden bōle bākur bilmem şē mi vardı? sigorta mı ⁽¹³⁷⁾ vardı? hindi gene de hasdālā ğēne de *allah* rāzı osun. hasdalımıza baqınıyórus, iyi gene, fazlā ⁽¹³⁸⁾ dā_almazsak işdē hasdalımıza baqındımıza şúqúr ēdiyórus. çok fazlā bi pāra ⁽¹³⁹⁾ dā_almāyóz_āmmā, her şey zamlı pālı, bi kilō mazot alıcağ_olsañ dññyā pāra, ē ēkēn dēseñ ⁽¹⁴⁰⁾ mazot pāra, ğūbre pāra, ē çalışcağ ēle çalışdıracañ, hiç bi şē ekmēyórus. işdē bordā ⁽¹⁴¹⁾ tarlaniñ birezi boş, birezinē çocuklar altı dölüm yerine şē ēkdiler, zēytin_ēkdiler, ğērīsi de ⁽¹⁴²⁾ bomboş durur. hindi ēkmēcēn bu sene bñydāy dēyóru ādam. ben dē dēyórun biz yáz geldi mi ⁽¹⁴³⁾ *ispartáyá* ğēdiyós. yāni *isPartá* pāramız bāri çıksın dēyórun, ēkelim_acıq bi şē dēyórun, ⁽¹⁴⁴⁾ nē_etcēz bilmēm pāra étmedi dēdi, ğūbre atdım ō_ādar ğūbre pārası dēdi, mazot pārası dēdi ⁽¹⁴⁵⁾ ēkmēcēz dēdi bu sene. nāpcāz bilmēm. ōlanā da ēkersen_olum sen_ék dēdi, ō dā dēdi sen ⁽¹⁴⁶⁾ ēkmedīñ_yere ben nāl_ékēn dēdi, ā ōlum dēdi, biz dēdi çalışamāruz, siz bi ēk_iş ⁽¹⁴⁷⁾ yapamāruz, ō da yapmaz ğerçeg_orde çalışa zāten nöbet bēklēr ğēce ğúndüs, uykusus. iş pek ⁽¹⁴⁸⁾ yapmāyırı.

⁽¹⁴⁹⁾ dōmā böyümē ben burālıyım, ādam da burālı ben de burālıyım.

YERİ : SERİK/Berendi Köyü

ANLATAN : Ayşe OĞUZ

YAŞI : 80

KONU : Karışık

(1) nè öte nè beri, *adlan* biliyör yá, nè öte gèttik nè bēřī. öyle bi anda düşdük, zobáyí (2) yáħamadım ik_ündür *mērişe* tēliFān_éttim, seniñ zobáyá bi yáħıcı mī bulácān dēri. (3) yáħıvėrdī_āşamīla. nēdelim? anamdan doğalı yáşārın nè bilēn sēksen mi, sēksen bēş mi? bili (4) mīvrīs yáşı? bōle yáşanácānā yávrım tōbe yá rāb yáşanmasın. yátāñī_édip yátāñā (5) yátamassañ, hođ dā bi çáy ğaynadıP_ıçemesseñ, yáşama nağı_olur? nağı_olur yáşama? yáħın (6) yēriñde bi ğōñşu yōk, ğēlivėr_abacım dēcek, dün *bāķmīñ* ğarısı hurdā şē toplāyımış, ğel (7) ğız dēdim bī çáy bişirelim_ıçelim, çardım ğēldim_urdā bi çáy bişirdig_onuñūla, (8) ēvelkī_ün. yōk tanırım *mēriş* dün hōllara, nar mı topladı nè ētdi? ğēlecek dē baķarın yōk (9) ğēlemedi, zorūla zobáyí yákdım sabāla, ēviñ_ıçinde öyle horáyí alıP horā ğoyuP horáyí (10) alıP_orā ğurdanmáyan ēv_olū mu? duzağ ğurulúydu horda, ğēce çaldıradı, baķdım (11) dutuvmuş, hēy yá, hindi orda şeyin_ıçinde ēllēvėrsem ğaçacağ, su ğaynadáyın dēdiydim, (12) üsdüne dōkēm bārī dēdim, ordā durū, duzāñ_ıçinde horā ğetirdim de, hēş Tā bura ēv yápaalı (13) otuz bēş sēnedir, bi kēme ğórmedimidi *adlan*, bú sēne nè bilēn, bura arpa dōkdúlar_ondan (14) mī? kēme uyladı bi. hē yá, onuñ şeyine mi ğēlti kēme.

(15) bu yānda, başğa yērdēñ ğelme dēliz, burda dōduđ burda böyüdük, *antályáda*. kōyúñ (16) mu? *adlama* sorsāñā_adını. *bēreēndi*. siz nērelisīñiz? *ğaysarılı* mī? *ğars* mı? a yávrım, (17) ğariñ_olđū yēr mī? tēlevizōnda ğörün_ollārī dā ğağ. bura mı? né bilēn_uzak yērdeyisē. (18) dēdem mī? dēdeyi nè bileyin dēdeyi nēre ğētti? ēski yörükçülükde ğetmiş ó yānna, *finikeye* (19) *finikeye* ğetmiş varmış ğōçmúş ğetmiş yōruk, yōrūdüg biz_ēvvel ğoçerdik yáylayá. (20) dēveyle dēveyi bilīñ mī sen? *anamása*, *anamása* çıkārtıķ.

(21) *áyśá ōus*. düünüm mü? nè bilēn? bobam mērdi saar düün_olmuşdur. hindi (22) gónuşuyóruġar görüſüyörüler sēviſiyörüler, ġızġar buluyóru. ó zaman gónlü yósa da bobañ (23) dúá dúá vėri. hē yá. bubaniñ dēdī yere de gēdilecek gētmessañ, yá öleceñ yá gēdeceñ. (24) üç_etek varıdı ēve, üç_etē bilī miñ? aġtınıñ ſēyiyle ſaġvarıyġa üç_etek, ġaFáya dá ſēy, ġuſ (25) ſēlēnden duvaġ yápaġlardī. hē yá, ſēy tülerinden ġoyáġġar, óndan yápaġlardī, duvaġ duvaġ (26) dēller. yázmáyı dikeller öyle doláġġar.

(27) yémák ġoyúm boġ_óġdu mü, yemek yápaġġar. suġu yemek, nuhut yēmē, ġavırma (28) ġavırıġġardī, ayrı bi ġazan. ét ét boġ_olurtu. ēkmē gēndimiz, gēndileri biſirillerdi, hindikībī (29) satın_alınmazdı u zaman. datġı yápmazġartı, hē yá, çōrbaſını ſēyini yápaġġa, datġı (30) yápan_olmazdı dúúnda. ġuranda ēdeller de düünde yápmazġar. ġuran_ohuTduġġarında o (31) zaman datġıyı yápaġġartı, dúúnda yápan_olmazdı datġıyı. kóyúm mü? cēhiz mi? o (32) zaman_ēſyá mī_óġu yāvırım, ikī óyle çuval_óġu, çuvalıñ_ıçinde birki çıkı, çıkı çıkı yorġan (33) yátaġ çuvala ġatáġġar, déveye saráġġar. üsdüne de kilim, hē yá, déve kilimini bilī miñ? (34) óndan.

(35) nēy? onu yápmazdıġ, kırġġama nè óġum, nè óġmuş_ó? çocūñ ġırġı mı? vār, çocū (36) ġırġġaġġar ġırġ daſıġa, ēvıñ_ıçinde yünecē_óġanı yürece, yünmēcēne bi su çilellerdi. hindi (37) doymda çocū bile çimdirmēyiriller, yġhamadan_ēmdirirP bāġyēriller. duzġama baġı ġararsıñ, (38) bahar_atarsıñ, yátarsıñ, kil_atarsıñ, duz_atarsıñ, çalırsıñ çocā, bízim_óylē_óġu. bizde (39) hindi duzġama dá yóġ, duzġamāyēriller. ē sizde naġġ_ēdeller duzġamayı? órenirse (40) órenirsıñdir_ana yóġ mu çocūñ? ēvlenmediñ mi? undan mı soráñ? bŷ zaman_órenirsıñ.

(41) hindi yápan yoh ġāyırı. yápardım, hindi gēſdi. hindi yáıġımayırı ġayırı yápan yoh. (42) undan yápārdıġ, yázardıġ. nēál yáparsıñ, ilēne döſſersıñ, úsdüne ſēyini_atarsıñ, (43) ilácını_atarsıñ, kēsersıñ ġıyársıñ, soġarsıñ furuna biſer. anañ yoh mu? óldü há? kaç (44) sēñ_óġdü? sēē kim bāġdı? ēbeñ mí? abıġañ. anneneñ yoh mu? óle.

(45) tārāna mı? yápardıġ. naġġ tārānayı sorá, yárma tārāna mı un tārāna mı? hePsi (46) dē_ēyġ_óġur, ēTsāñ ēdebilsāñ. ikisini de yáıġır. yárma tārānaġ ġaynadırsıñ, (47) yoórtur_ayrandır ġatarsıñ_ıçine yármayı, durdu mü sērersıñ, ēder

èder sèrerĩñ, öylë_olur. ⁽⁴⁸⁾ ötekinĩ de yũnurusuñ, mercimëyle, nuhudúyle, ìláciylá, on_om bësh gün durdu mu, datłanı, ⁽⁴⁹⁾ onũ da sèrersiñ, ğurudu mu òcàłarsıñ ğatar yërsiñ.

⁽⁵⁰⁾ kimĩñ? üç. yápdıqlá mı var? biri *çandırda* biri burda, dáha *adlamñ* yánında. biri de tã ⁽⁵¹⁾ şeyde *bursada*. hē. mēmur, çocũ_okudur. çocũ_okudur. iki senedir hasdã_oldu ğāyri ⁽⁵²⁾ hasda. ğelemēyi. ameléyet_oldu ğálpden de. ğēlirdi, ĩki senedir ğēlmes.

⁽⁵³⁾ nērde? burda bóyle ğórdúñ ğıbí èkeller, dikeller, ğeçiniller. búydáy_ékeller. ⁽⁵⁴⁾ pambĩ_ékeller, bāçe yápałlar. cam yápałlar. domatis, badıłcan, řu bũ nè isderseñ_olur. ⁽⁵⁵⁾ èkebilsãñ. èkemeseñ yok. małı olan małına baķardı hindi małı da baķan yok, biz małıla ⁽⁵⁶⁾ ğeçinirdig_ével, ğōyún_olurdu. ğoyúnũ satdıķ sūr dařıdıķ onũ d_èdemedik, bitti. yátađ ⁽⁵⁷⁾ düřdük tamam. hepsi ğēldi ğeřdi_olum.

⁽⁵⁸⁾ çıķardıķ. *anãmasa*. dołazı nè biliñ sen? sen yörük müñ? herãldã, nereniñ ⁽⁵⁹⁾ yörüündensiñ? bãrdır bi adı, *honamı* mı? orda dã oļu yörük. dēveyi nè biliñ? ğandırıyórúñ? ⁽⁶⁰⁾ yörüksüñ sen de hañğı yörüķdenisiñ? dołazı südü ğaynadıłlar, ğaynáya ğaynáya ğaynáya ⁽⁶¹⁾ ğızarır_o süT_azałır, içene yáñı_atałlar, çörēotunu atałlar, dıķı dađ ğaynadıłlar, aynı ⁽⁶²⁾ haıvã_ètdiñ gibi unu çalałlar ğarıřdırıłlar, ğıPğırmızı ğızarı, yörü_olmasañ dołazı nè biliñ de ⁽⁶³⁾ sorañ çocuk? yörüksüñ de ondã sorãrsıñ_onu. burãlarda mı? hãyır, burdan filãn dēelsiñ ⁽⁶⁴⁾ sen, nè bilēm ben yörüksüñ, yörük, yörük yápãr dołazı. yápartıķ. nè bilēn nērden ğēldi. işde ⁽⁶⁵⁾ biz burda dōduķ burda böyüdük. bařğa yērden ğēldijmizi bilmen. *antãlyãda süTçüler* var, ⁽⁶⁶⁾ oráyı dúyarın, orda var aķrãbałar. *fētiyede nīdede, karãman* mı? *karãmanñ* nè bileyin? yörük ⁽⁶⁷⁾ ğóçú ğórdúñ mu sen_éveli? yörüñ dēveyi tirkēp de çekiP ğētdijni ğórmedĩñ mı? dēveyi ⁽⁶⁸⁾ bilirin dērsiñ bi de bilmen dērsiñ. yörükler dēveyi tirkerdik. kilim_atałlardĩ_úsdüne, ⁽⁶⁹⁾ çañı_olan çañını dağãrdın, sōrã tirkellerdi çekellerdi yołã, ardĩ_ardına ulałlar dēveyi, ⁽⁷⁰⁾ tirkeller. soñurã çekeller yołã. yáyłayã ğēderke, tekeye ğēderkene, düzgün_oldu yörüñ ⁽⁷¹⁾ ğóçü. ãnnadıñ mı? yörükÇülüg_öylēydi. hindi yok. hindi yáyłayã ğēden_arabáyı yıyórú, ⁽⁷²⁾ ğaldır ğuldur, háydı bağałım dãh. arabáyã binersĩñıs? ĩhı yörükleriñ. siziñ yáylanĩn

nèresinde? ⁽⁷³⁾ orman_a, *sorğun* mu? *ağçáy* mı? dúydum, siziñ yáyla, *honámıısıñız_o* zaman sis, ⁽⁷⁴⁾ *honámıısıñıs*, bènim_analıq da *honámııyídı*. *honámıılar_o*llara çıkar. çáy dē bi yēr var dúyár ⁽⁷⁵⁾ mıydıñ? çāyır, hē yá, *ēeldiñ* hu yánda, bizim_obā_ora çıkar, bilme mıñ? dē ora çıkardığ, ⁽⁷⁶⁾ orda yáylardıq, gúzúñ gúzle ineris, aısdosda eylülde ekimde bura góçeris. otuz bēş ⁽⁷⁷⁾ sēendir_unutduğ gāyırı gēşTi. haftáyá gālmazdı, gónalāq góçelek, gónalgı bi yērde varı ⁽⁷⁸⁾ gónarsıñ, sabāla bi tā sararsıñ, haydı, yörüyelek Çanıñ arábáyna mı_ēdeceñ. hē yá. hindi yok.

-11-

YERİ : SERİK/Bilginler Köyü

ANLATAN : Cemile ATEŞ

YAŞI : 75

KONU : Karışık

(1) bildijimiz varısa bi şey biliriz. êskikî, benim_adım *cémile* söyádím *atés*, lēkin şindi (2) ben belki otus sēnesiñdir, mutarımız bilir, ben bi ğabire inmedim. çou şeyler haPTan háylen tã (3) haP ğullanırın. çou şeyi dilimiñ_ucuna ğelir de ğonuşâmın. hásTa bî_adamın, belki yávaş (4) yákın óñce bi kere otus sēneyi ğeçmişdir. şindi êsgilerden de fazla ğafamda, haní ğafamız (5) benim ğardaş dá_öledir, onũñ zekāsı yerinde de. şúkúr_ *allaa* bildijimiz varısa bi düjinneri.

(6) hî, *murat, akıdan, akıdan*, şindi, o şeyiñ, o *ibirámñ* ölu, *süleymen_ateş*, öretmen, ölu (7) *murat* var o dá, *akıdan*, unnarıñ soyismi *akıdan*. hēy yá, *muradñ* ğéné_ikî_ölu var, bi ğızı (8) var. hî, o da bizim benim ğardaşñ. *deñizdēpesinden_ēvlî_o*, *deñizdēpesinden_ēvlî_o*. (9) bizim benim ğardaşñ. *akıdamñ_ómanñ_işdē_ó* da, hî.

(10) ğel, êsgî düjinner çocūm, bi oğu dağıldı mı? ordan bi êşşek oduñ ğelir, hor-dan bi, bi (11) éve kırk elli yúk oduñ ğelir düjine. canım bu dört ğün, hindikibî sēne varıp Ta horda bi (12) tambıdığ_olmārı. hērif_üş dört ğün düjün yápıyırı, dört ğün düjün yápıyır_adam.

(13) ğo ğızım, ğo, ğo çocūm, çáy şēse azsa çekmecedir_öünde çáy.

(14) benim torun bu da, tabí oñ ğünde yirmide bōn çıkā_elmiş sāossun. üş, yēdi dēne (15) davār kēsmişler, bi düjünde yēdi sekiz_on dēne davār kēsilir, odun, ocağ, kēsşek, yēmeK, (16) êsgi hem hindikî ğibi horá sağona varıp dá ikî_sāt düjün_ēdip de dönmēri, êsgi ādetler (17) bölēmiş çocum. yörük yöldá ğoçermiş düjün_ēderek ğelirmiş, davılna, hora ğonar orda (18) yáranmığ_ēdēr sabaylā bi tã ğoçer. yöldá bi,

burdañ gèdiyerĩ mèsèle *sérje* gonuyoru, *sérje* ⁽¹⁹⁾ gádar düüñ gèder. orda bi yáranlık bi tā ołur. ordan bi tā gèder, bōle bōlē yołda ⁽²⁰⁾ gelini_alırmış.

⁽²¹⁾ dēlis bis. benim kóķúm yā yórukden bize, anam_ordan, anam *éerdirdi*, hī, bāba tarafı ⁽²²⁾ esKiyörümüş, bobamıñ da bobamıñ da fazla bi kóķú baca hindi bura *çáhan* maallesı dēller ⁽²³⁾ bize bura gōndu mu, bābam gèder *áyánoza* gonarmış, biriniñ bi ékinine dēvesi girmiş yemiş ⁽²⁴⁾ gèderke, sātmiş bĩ mor çebiÇ_életmiş Taħivemiş. bu né dēmişler, *ałacamiyē*, seniñ dēmiş ⁽²⁵⁾ benim dēve fēlán zāman_ékiniñi yēdi dēmiş, ğurban_ét dē kēs dēmiş. ó asgerdeñ gēlmiş, ⁽²⁶⁾ bizim_élti vardır *ałacamıñdē* hurda onuyña amcamıñ ğarı vardı *alı* efendiniñ onuyña ⁽²⁷⁾ gēdelim dēdiler, birer bişirdik. bu kimden bu kimden, bu *cémileniñ_osmamıñ* ğızı dēdiler, ā ⁽²⁸⁾ seniñ dēdeñ bóyle_étTi bize dēTi, ğoca bĩ yaşlı adam bizim yaşımızdā, bābam esKiyörümüş, ⁽²⁹⁾ anam da şeyden, *éerdirden*, iki ösüzümüş birleşmiş_işTé, yēdi sekiz çocuğ, hepsi de ⁽³⁰⁾ öldü_işde. içimizden de bizim doķuz ğardaşıñ bi bacımız vardı ó öldü, ğerisi yaşār_ *ałaa* ⁽³¹⁾ şúkúr. esgi bōlēymiş çocüm.

⁽³²⁾ dōma bōyüme burdanın ben, burdan *ķúrdedinden*, *ğúrdedinden*_işde *omar* ⁽³³⁾ *aķıdamıñ_ordan*, orda bōyüdük bura gēlın_olduķ_işTē aynı kōydeyiz ğenē. hıdırēllezlerde ⁽³⁴⁾ çocüm, ołlarda hiç fazla ğafamdā bi šē ğaımadı benim. hıdırēllezlerde bi yıl başlarında ⁽³⁵⁾ tavıķlar kēsērdik, biribiriziñ yāñına tēprik_édērdik. şey_oıurdu. tabı esKi türene de dēmiñ ⁽³⁶⁾ dēdım gibi fazla bi šē de ğaımadı benim ğafamdā_işde. ēsgı haķğāten yaşımız yētmiş bēşi ⁽³⁷⁾ dōıdurdu, yaş bayā çıkTı da. ē da çocā sorsaña, yētmiş bēşiñ_üsTündeyin ben_ *ałaa* şúkúr, ⁽³⁸⁾ yávaş yāķın yirm_iki yaşında gēlin_öldüm. né bilēn_ēll_iki mĩ_oıdu. daha dur beñ gēldim ⁽³⁹⁾ sēne dōdu bu çoÇuķ. iki üç ay soñürā *durali* dōdu. analıķ vardı, bunuñ_ōıu yōdu da ⁽⁴⁰⁾ *hatmānanıñ* b_ōıu oımuş dērdi bizim_analıķ oynāyiri_āşam. né bu nēy zevk dēdi, benim ⁽⁴¹⁾ dēdi *mustaFanıñ_ōıu* oımuş dēti, elde bi ğat sırt dikdi. hindikibi hazır sırt mırt mı var. elde ⁽⁴²⁾ dikdi gōtürdü. beñ gēldim beñ gēldim_üç_aylık hileñ gēldim bu dōdü_işdē bunuñ, ⁽⁴³⁾ bundan belli benim yāş, *duralıñiñ* yāşı kaçısa.

(44) emme çok benim hiç ğarñımda halet yođ, otásaña dutduğar iki sēñē_ēveli, (45) mi kez_adam dēdi, dēyze dēdi, seniñ nēyiñ var da dutuđduñ ğarnıñda bi ŧē yođ dēdi, ben bī (46) kez yöredeK_ālaTım. su_ıç su_ıç bene, iki litire içemedim, işđim ğadar_ışdim. orda ğarñım (47) da safra kēsesi alığ, mīdem_alığ. burda bem bi yaráya dutuğdum. olaniñ bi torun varıdı. (48) torun_öldü buna ālarđana çocum dilkiydi, ufađ_ēvērdik. ná zāman çocuk bōbası_oldu (49) dēđkē benim bēlimde bi yāra çığdı. ğafamdā çığdı, ğēderke bi toğtura, *antelle*ye yēđi_ay (50) ğētdik. üzültünden há yā. ēvet, ŧindi bu toğtura ğótürmeñ beni dērin, bi tā ğēt, bi tā ğēt dēller (51) benē. ben dē_āllah üç ğız var dörd_olan yēđi çocuk_anasıyın, hePsi de ētiŧgin. ordañ (52) ğēderke ğēlirke başka bi ğadına döndüğ, ğēderke doğuz dēñ hap vēriviri, sēksen dērece (53) ğōvat var birinde dēviri. on doğuz dēne hap_atıyerin ğünde, benim yüz ğōz ŧiŧdi iki (54) ğafā_oldu. kākacađ taammilim ğalmāyri. bēne ğēldim mi dēri, ğarŧımdañ ğēzele dēri, (55) ğoridorlarda, lākin ben de ğēdemēyirin, ğēzemēyirin. benim ğarñım_arıyri. ameleyet_olan (56) yátıyri, ben yátamārn. iranayā kēk ğēliyerin_ēdiyerin. bi ğar_āldı ğēldi bunnar ik_üç (57) arabáyna, bi yēngeniñ ēŧi dūŧümüş, bi ēlēne çēkdi hasTānede, das sārđı, bēne sabaleyi (58) zēvkē_alıvēdiler. ğōbek nērdeymiŧ, nēreñde nē varımıŧ, benim_ōleyse içim ğan dođuyümüŧ, (59) mīde patlācāmıŧ, bura ğēldik, bi pērŧamba ğun, ŧē sālı ğun mü, borda bī ğarı varmıŧ, (60) çarŧamba ğun pērŧamba ğun_ışdē, *aļacamı*da ora ğēdelim ēletdiler, ğarı fēlç_olmuş, dēh (61) dēvidiler beni *antalyayā*, ğótürmeñ bura dēñ_ēmmē ben, ŧölē varıka yátacađ yer_arāyın, (62) oturamācan, kēndimden ğēçin. orda ğōbeK bađarımıŧ, beni ikīnç_üçüncü ğata çığardılar. (63) ik_üş dene adamınā, ğarı bi bāđdı, seniñ ğōbek dūŧúđ. buna bi daŧ buđ ğēl, in_aŧā bū_ōlē bi (64) daŧ buğdu ğēldi, ğızdırdı buramī benim yālayā ovā ovā, bi sabın sārđı. daŧı ğōbēme sārđı. (65) sēniñ dēdi, ēŧiñ dūŧúđ, baırsāñ ŧēyiñ dūŧúđ dēdi buráyā. beñ ğētmıŧim burdā o adam bilirimıŧ, (66) yanımızda *pıynağlığ*dan bī_adam mardı. onuñ içi ğan dođu dēmiŧ, náhaļ_oldu dēmiŧ. iki (67) kilō ŧiŧeye dēdi, hindikī bu ļaylōnnar dēl, dēmir ŧiŧe ŧēlēđ sırça ŧiŧeler_olurdu ēsKi, ona (68) ğızğın su ğat dēdi buna havlıyı ğo dēdi_üstünde ğēzdir burda dēti, bu ēdiyeri, bura ğēldi mī (69) benim canım çıkıyeri, cumā ğun, bu sabaylā kākđı cumāyā ğētdi, ben de yátıyerin télēFān (70) baş_ucumda télēFān çaldı uzanıvēdim ŧaradađ dūŧđú ğarñımdan bi ŧēy. bi bağdı (71) bēynimden ğafāmdān bi

şē boşandı. hanī tēncere ğaynar da bōlūrā, bōlē bi tēr tēr boşandı, hē ⁽⁷²⁾ yā, şura ğēliñ ğēlivēdī, uşaq nērde dēdim, camda dēTi, ēni çāriveñ dēdi, uşā çār ğel dēdim ⁽⁷³⁾ ğēline, ğēldi nōldū_ana dēdiler, yāv ben bōle bōlē_öldüm dēdi, bundā kēri aqlım_ermēri ⁽⁷⁴⁾ ğārī, biri çorap Kēydiri, biri çeket Kēydiriyērī, ēletmişler, bunū_aramışlar, bu dēze ğan ⁽⁷⁵⁾ boşanmış, benim nē at yāndan nē üst yāndan çıkmamış ğan, ğarnımıñ_içindēmiş, beni ⁽⁷⁶⁾ kaķamazımışim ben, dutağlarımış_ik_uç yērden, şişin de, ikī_adam ğadar vārın. haplardan ⁽⁷⁷⁾ haplardañ kútúk ğıbiyin, hē yā, benī_ameléyát, iş_ētmişler_işdē, içimde bişē yok, ⁽⁷⁸⁾ hepisiniñ_almışlar, saFra kēsesi, dağak.

- ⁽⁷⁹⁾ şōlē iki dene ğavanaz doğdurmuşlar, ğan Sırf, dağak ğanı dağak ğıbı dağak ğıbı ⁽⁸⁰⁾ hōlē şē, elim gibi elim gibi doñmuş, içeriyi çürütmüş, şeyiñ midániñ dörtde üçü ğetmiş de ⁽⁸¹⁾ biri ğalmış, ğerisi ğetmiş ordā. çürümüş.

- ⁽⁸²⁾ şindī_u zātañ ğannı istifā_ētsem ölecēmişin.

- ⁽⁸³⁾ amelet_ēdecē_olan doğdur da yārmışımış, o vaziyeti ğörünsırağ, bem bu ⁽⁸⁴⁾ adamlarıñ yüzüne nağal bağān dēmiş, başlamış ameleshāneniñ_içinde dönme-yē, hanımı da ⁽⁸⁵⁾ báyıltıçı narfisçiymiş.

- ⁽⁸⁶⁾ narğozcuymuş_ó.

- ⁽⁸⁷⁾ damarları bütün çalışıyērī hasdanıñ bırağmā hasdayī dēmiş, yürü! ğarısınıñ şeyiyle ⁽⁸⁸⁾ ğārī yānaşmış,

- ⁽⁸⁹⁾ şúqúr_işdē

- ⁽⁹⁰⁾ bēş saqtdā çıkdı ameliyáTdan. iki denē_ēkip dēşdiğ dīk dē_öle ğurtardı.

- ⁽⁹¹⁾ şúqúr biñ kerē, hindi ben hapına yāşārın.

- ⁽⁹²⁾ bir hafta da bēkledī_orayí yāní.

- ⁽⁹³⁾ ēşgiyi yēñiyi aqlım_ēreceK de, ē ben dāyíma hapına yāşārın. haplar, émme hapı ⁽⁹⁴⁾ düşürdü. *ğonyáltma*da bi toğtur ğēldi, burda évde bene serim dağdı ğētdi, bi kes sēne kim ⁽⁹⁵⁾ bağdı dēze dēdi, *hayátı_öz* bağdı dētim. nē türlü haP bērdī dēdi, hapları ğóstērdim. şindi ⁽⁹⁶⁾ bem burda oğanıñ_ora vardım, su işlerinde çocuk var, orda ik_üç yátárğa yāra bende ⁽⁹⁷⁾ fişğırdı. bōle dēdiler, bunu dēdiler o toğtura bi ğótürüñ *ğonyáltma* dēdiler, bu da ğēlivēdi, at ⁽⁹⁸⁾ yānímda bi picāma kağdım, ğóksulu bi yāra su ağıyórú, üstüñüzden_öte sucuğ ğıbı_ōltüm. ⁽⁹⁹⁾ bu dēdi hasdānedē_olğarda bişē yok muymuş dēdi, bilmem, beni *ğonyáltma* ğótürecekler ⁽¹⁰⁰⁾

dédım. bu gètdıydi hemen gèldiler. oĻaň gèlini_ãltık vãrtık èletdiler, ben dèdi, *hayãti_ös* ⁽¹⁰¹⁾ çıkdı yèngè_onuň yèrine gèldim dèti, *háyãti_öz finikedenidi. finikelidı_u.* u para ⁽¹⁰²⁾ vèrisè_almás, portahal_èletir, bizde boĻ dèr, dèmek ki zènginnerden_alãcaz da fãkírè ⁽¹⁰³⁾ bundan_almazmış para pul. saosun nèse ġãrı. o toĥtur bène bi lisTè_ètdi burdan hura ġadar ⁽¹⁰⁴⁾ yãzdı, hapı yãrıyã dõnderdi, bi hapı ikiye bèldi, üçe bèldi dõrde bèldi, bi kãıda ⁽¹⁰⁵⁾ yãpıřdırdılar, tabı benim_aĥlım_èrmèri. burdan_atã_ata hura gèldim, burdan hura gèldim ⁽¹⁰⁶⁾ mi bi tã yãpiyèller. altı_ay yèdi_ay_èrtelediler. haFtada inne var, áydã_inne var benim. nè ⁽¹⁰⁷⁾ cèsaratına vèrmiřler dèdiler. tıpa gèdiyèrın boyũna, tıpıň toĥturĻarına, onnar hep Kèsdı ⁽¹⁰⁸⁾ saosun. bi õĻu bi ġızı varıdı. gèçen sène mı gèttik bura hasdãneye gèldi burda baĥındık, benim ⁽¹⁰⁹⁾ torunnar_õĻan gèdiyèri_oráyã, o ġurtardı beni. hapĻarı kèsdı, inneleri kèsdı, hindı_onuň ⁽¹¹⁰⁾ hapı vardır daamĻı ġuĻlanıyırın. õĻ_õĻmasa nèrde hindiye nèrde yãřãcan, on doĥuz yirmı dène ⁽¹¹¹⁾ hap, mıdeyi patĻatmıř_ışde.

⁽¹¹²⁾ gèřlimde ilãç yãpannar, o ilãciň bi tèsiri_õĻacaĥ, o *sèrikde* varımıř, gõturdüler beni, ⁽¹¹³⁾ cèzvede ġaynaTdı ġaTdı vèrdi bi ġařřıġ_ıř dèdi. bi de ta řeyde çardaĶdan bèride õĻaň ⁽¹¹⁴⁾ gètdi, otTan çõpdeň ġaynaTdı ġünde bi çorba ġařřı_ıř dèTi, bi sèFer_iki sèFer_ıřdim ⁽¹¹⁵⁾ õlèyãstım. onu dã_aTdık. çardãm_õĻam bı yère gètTi benim. bi nãneli ġıbi bidonnarda su, ⁽¹¹⁶⁾ bu fãydãĻımıř tabı řařaĻ nõĻacaĥ. gètirdi gèldi, unũ dã içemedim, içiyèrin dèPetakĻa ⁽¹¹⁷⁾ gèdiyèrın. bura ota çõpe bi yãkı yãkı hurulãcaĥ ġarnım yok sãtãň ġarnımıň her yèri sonta deli, ⁽¹¹⁸⁾ bõle delik delik sontãlar, bi kaĥdım dõrt bèř dène sonta, ġarnımıň her yèrde sonta daĥılı ⁽¹¹⁹⁾ aĥlım_èrdiinde. on_om bèř ġün soňura aĥlım_èrmiř, ondaň kèri bi ġãbaġ, bi badıĻcan, bi ⁽¹²⁰⁾ bosTaň ġaynadıĻlarımıř, onuň suyundan içiyèrin bi ġařřık. üç_ay_èkmek yèmetim. yèmek ⁽¹²¹⁾ yèmedim üç_ay_èkmek yèmeTim.

⁽¹²²⁾ gèçirmedim_u zãman. bu doġmda, çocũň doġmunda, bu bu toĥtura sordu çocuk. bu ⁽¹²³⁾ dèdi, anama nèyden_ileri gèlmiř dèdi, üzüntüden dèti, ãnaňı dèdi üzmesiňiz_ãnaň ãna, ⁽¹²⁴⁾ ãnaňı ġèzdireceň dèti. řúkúr ġanser de dèdiler, benè, ben hasdanède ben amelèyãt_õĻdım, ⁽¹²⁵⁾ õĻmuřuyun, yèňge ġanser ġanser ġanser ġanser bi ġanser çıkmıř ta bu mütargiliň kõyüne ⁽¹²⁶⁾ çıkmıř ġadınnar_õyle dèrmiř bu ġèdene. ġanser_õĻsa hindi.

(127) yáyláyá çok gèderdik canım. canım biz yáyláyá gèTdisek de om bir on_iki
(128) yáşlarında hilán, soñuddan burdan yèr_āldık, yèrleşdik. canım_işde ben sözüñ
temsili yáş (129) yètmış_ise é ben gètdisem on sene bi on sene gètmişin. háh,
mendéres_öldüünde āşam bi (130) ğarı ğonuşuyorü burda, bu ğarı dēri sèkiz
yáşındaymış *mendéres_öldüünde*, ben dört (131) yáşındayımışin.
benim_aqlım_ermēri ğarınıñ ğonuşuyorü aşam_aqlı eriyēri, benim_aqlım. (132) o
sıralar ebem_ölmüş, ebem_ılgım saılgım_aqlım_eriyēri lākin *mendéres* ta bizden,
onuñ (133) bābası subayımış şeyimiş, annadı. hē yá biz dört yáşındayımışin ben_o
öldünde öle (134) dēyiller.

(135) gēne gèTdik canım hindi zından var ē anamıñ kōyüne nēse bōle
hasTaykā_uşak (136) gōtürüydü. iki sēnesiñdir gèTdimiz yok. oñanıñ ğızıñ_ēvi var.
ısPartada éérdirde ora gèdiyē (137) hē yá gèdiyēriz beş_oñ ğún bir_áy duruP, iki
sēnesiñdir gèTdimiz yok, öle gèdip gèliyēriz (138) de. canım bullar boş_ołma mı?
çēti, píynar, sürü, çocuk bilir_á davār sürüsü, ğoyun sürüsü. é (139) tıraqtór_alaı mil-
let hindi boş yèr mi ğāldı, dolu yèr mi ğāldı. her yèr kōklendi, sürüldü, (140) savrıldı
dēre dēPē_ołdu. bundañ kī sabáyłā sür, sürüyü güt āşam dōñ_gét. yèr mi vār. ik_üş
(141) dönüm yèr_ekerimiş_adam. çalı çıprı, onü dā_işde gèderimiş yáyláyā burda
bi_adam (142) kaıdırdı, u da gèder. ormanıdı her yèr, é biz_émincelere oıllara dēve
gütmeğe gèdērtik. é (143) ğıymıntı yèr_ekellerdi, her yèr çalı çevirıllerdi óküz_ıçine
ğatalıartı. her yèr ormanıdı, hindi (144) bu ormanı yèr mi ğāldı. orman yok hindi. biz
gèTdisek işTe on_om beş sēne_anca (145) gètmişizdir. soñūra soñūra gèTtik tabı
yáylādā çocuklūmuzda Fazıla gètmetik. bubam (146) ğuşlardan yèr_āldı.

(147) canım hıdırēllezde bizim ırāmatlı_ānalık manalığ gèderdi sabáyłā,
yīkanırdı çayıra (148) yátardı. hasTā_ołmazımıssıñ, hiç bi şe sıtma duTmazımış,
ēvlere süs_asaııardı. hē yá çide (149) ekiniñ_ıçinde ékin_ó sāmannar kēlle
áyın_oyun_ołur. ekiniñ çijinde otā yatalııar. bizim (150) ğayın varıdı bu bilir mūtardı.
bizim_ānalık hēr sabah gèder, şafāyna yīkanır gelir şeyde, (151) benim_u gètmezdi
hiç. canım_işde her şeye, éve dıķı çiçek ébir cobur_édeller_asaııar. o yıl (152) bite-
siye ğadar né isTerseñ, at_isTē_arabā_isTe, évleneceK ğız_isTe, yázarmıssıñ
sabáyłā (153) çiçek dibine onu hemen orda sabáyłā ğaybédellerti. işde o şey, onnar

varıdı èveli. o zâman ⁽¹⁵⁴⁾ bilgiler_ışdē, onnar yīķanır gēlirdi. èmme analıķ da nēyīse hiç bi ğarnım_ārisī bilmem ⁽¹⁵⁵⁾ ben dērti, ğarın_ārisı dērti. uzunudu diriydi mashaallah.

⁽¹⁵⁶⁾ fasille mi? fasilleyi bilmev̄irin, fasilleyi, canım bēlKi bī buļlarda da yēnirse de hanı ⁽¹⁵⁷⁾ bizde o túreneyi bilmērin ben. canım yēmek yapılır yēnir. canım_onu dirgit bişiriyis, fasille ⁽¹⁵⁸⁾ paķla, èbik cobaķ, sōmēnī_onuñ òle darıyī paTladııllar, ondañ kēri onu hep ğarışdırırlar, bi ⁽¹⁵⁹⁾ ğoca tencere ğoļlar, páyám ğırārsıñ, ceviz ğırārsıñ. onu òle yēnir. susam sūrtülür, darı ⁽¹⁶⁰⁾ sūrtülür, çıtlıķ sūrtülür bi tencere, bi ilēn, onuñ_ıçine yá baļ beKmez boļ.

⁽¹⁶¹⁾ canım_o yēmeklerī bis, çocuklar varıķa yápardıķ da ben, hē yá, tārānayı kim yēcek ⁽¹⁶²⁾ canım, şındı_onu un tā un tarānasını yápiyórün. ben yápman, çor çocuk, alıyēris_onu. né ⁽¹⁶³⁾ dēdiñ? hī, ò, āna óyle, yáylada, burdan dēl_o, hindi yáylá, şindi burdan yáyláyá gēdiyēriñ, ⁽¹⁶⁴⁾ yáyláyá çıkıyēriñ, yáylada bī kes dabı süt boļ, ot çöp yáylanıñ şeyi çıkıyēri, orda bi ot ⁽¹⁶⁵⁾ hilán_oļur şaļbaybí ğazaļlar ğārī_o otu, yēmēni yápaļlar, yáyla otunuñ, ilibadayı bēñzer bi ⁽¹⁶⁶⁾ ot, iliba dáyıl, ilibadayá bēñzer bi ot_oļur, çáy yēñi çıkar daşlardan domurcuķ ğıbí yēşil çáy. ⁽¹⁶⁷⁾ oranıñ bi de şeyi oļur, topaļá oļur. yumurtadan_ufaķ, onu ğazarız, aynı şey gibi kēsdene ⁽¹⁶⁸⁾ gibi bişiris. onuñ bi de ğücü şeyi oļur, uFacıķ sarı sarı çidemī_oļur, buranıñ çidemī_burda ⁽¹⁶⁹⁾ dā_oļur dā, oranıķı dırnaķ ğıbí bōyüg_oļur. şindi patetēze ğarā_ara oļı, bunnarıñ sūrdü ⁽¹⁷⁰⁾ yērde dē oļuyorü ğırda bi yērde *duralı* siziñ_òrda uşağ vardır. hē yá, yáyladāķı ğözel_oļur. ⁽¹⁷¹⁾ báyā, yumurtadan_uFaķ_oļur. ğazarız bi tēncere ğáynadırız_onü. şindi o şeyi seniñ dēdiñ ⁽¹⁷²⁾ doļazi, sūdü ğorus. süt iki ğün_üç ğáynar, süt, içine kēş ğataļlar, yōrt ğataļlar boļca, süT ⁽¹⁷³⁾ dókeller, o ğáynáyá ğáynáyá ik_üç ğáynar_o ğazanda, yā yüzüne yüzüne çıkar, fıķır fıķır ⁽¹⁷⁴⁾ fıķır fıķır, èñer iyice ğoyuļdamassā bi hapaz hilán un saļaļlar, onu ğoļlar, davāriñ dērisine ⁽¹⁷⁵⁾ basaļlar, hu ğadar, onu āşam_oļdu mu, dışarı tēkēllerler, çadırıñ dışına, áyáza, sabáylā içine ⁽¹⁷⁶⁾ ğataļlar çadırıñ hē yá, onu bura gētirdiñ mi, nēyīse siziñ gibi müseFire, bi tavā ⁽¹⁷⁷⁾ ğatarıñ_onu, acıķ_ğáynar, ııķ da ekmek dōrar, dóküvürsüñ yā yüzüne çıkıvērī, onda ⁽¹⁷⁸⁾ daT_oļur, o doļaz yēcez dē *sérıkdem* bēri bilen_évler, undā_áyırı bi daT var tabı zırf ⁽¹⁷⁹⁾ yādan_a, hindi de yā yēnmēri, indi biz maļ yāyı

yiyemēyris. hindi benim bu, hindi benim bu ⁽¹⁸⁰⁾ bĩ yere gētsin, bĩ ğurana dũjũne gēssin, bi maļ yáından, sāde yáından bi çorba bi şē_ıçsin, ⁽¹⁸¹⁾ boyun dönmerĩ_o ğún, emme bu yáyık dövērdik, soñüradan maķıne çıķdı yá, bi tēncere yā ⁽¹⁸²⁾ ğordum ben, o yáyı dōdũñ mũ_o ēkmēñ yüzüne çalar ğārı, barmānā yer, ğaşşınā yer. o ⁽¹⁸³⁾ zāman yēnmēcemiş. olma mĩ öndũn burda hurda türende ğurduļar, hā, hura *duraļı* da varıdı ⁽¹⁸⁴⁾ yá, ğurmuşļar, dibeK dē_ıçinde, yáydıļar_orde. eden, dēri çökele, yápan yápař, canım_onu ⁽¹⁸⁵⁾ biz de yápārdıķ bura ğaldımızda yápārdıķ. yollardığ_ *antályáyá* busānelere, ora yollardığ, ⁽¹⁸⁶⁾ orda bir_áy ik_áy duru gēlirdi, bura gēldiğ_aşdığ mı yázādar yēnirdi, benim gelin vardı ⁽¹⁸⁷⁾ şēden, *apdirāmannā*ndan, gēldinde ben bunu yēmen_āna dēti, nēdeñ ğızım dēdim, bunũ dışı ⁽¹⁸⁸⁾ kıl dēdi, bi de darārdıķ dışını, yēyinsıra bĩ kez gēldi mĩ, bi kēz, dēdim_onu da ben yēmen ⁽¹⁸⁹⁾ dēr, tabı o da ğorenek, ānası basmadıııdan, bĩ kēs soñūraTdan bĩ kēz gēdecēnde torbada ⁽¹⁹⁰⁾ ğazar gēdērdi, anā_ēyimiş dērdi, soñūra soñūra tēnékeye basārdıķ, iki tēnékeyi de tēnékeye ⁽¹⁹¹⁾ ğatardı gēdērdi. tēnékeniñ ğoması_ēyimiş, üstũ_üsdüne ğollarmış, onũ da vazğēşdik hindi, ⁽¹⁹²⁾ maļımız da yok. tabı dēri ğadar koķũ_olmārĩ_onda, dē zātan_o tēnéke bir_áy ğadar_anca ⁽¹⁹³⁾ duruydu, fazla durmazdı, hindi satın_alıyēriz derĩlerdeñ ğēne. bu, bu hindi_iki kilō ālmış ⁽¹⁹⁴⁾ gēlmiş, hindi sōhrada çocũnu, birer çomaşladıķ, içi ğaracotlu, tabı assañ maļdan da ⁽¹⁹⁵⁾ milleTden de hanı, satannādan dā_alıyırıs kóyden, huļlardan da, yēniñden duzļacañ ⁽¹⁹⁶⁾ basdıracañ, hē yá. u orda şeyli içi ğaracotlu hazır hē yā. yok canım zēytini kendimiz yáparıs. ⁽¹⁹⁷⁾ ğuyu mu, burdā burda öle yok. biz zētinĩ_hindi toplarıs, ondañ kēri yı, şēderis, soıķ suyna ⁽¹⁹⁸⁾ yıķarıs, duzunā basdırıyıs, çuvalā basdırıyıs, bidona basdırıyız, bidon_ēttiñ mĩ su çıkar ⁽¹⁹⁹⁾ zātán yárisına ğadar, bi sēne duru, dā benim bidonda duruyörũ_ışdē_ölē. bi tā yıķarız_onu ⁽²⁰⁰⁾ hindi, yā dókerseñ dók, dókmesseñ_öle yēris. çor çocuk dağıldı biz bi ğarı ğocayıs. ⁽²⁰¹⁾ müseFir gēlirse siziñ ğıbí benim çor çocuk, torunnar gēlir_ışTe, herkeziñ_ēvi var, yurdu var, ⁽²⁰²⁾ yuvası var, torun var ğāyri, on_üş, on_üş dēne filen var hērāldā, bu benim torunum, nē om ⁽²⁰³⁾ bēşi bē, bunuñ_üş dēne de benim_iki, u ğēşdi, hĩ, bunuñ ğardaşı, bunuñ ğardaşı, şindi şē ⁽²⁰⁴⁾ dēdi, şindi ilk gēlin biriniñ_adinā beni ğodu, ğızıñ ótekini bunu ğodu, bũ_ölanıñ_oldu, ⁽²⁰⁵⁾ bābasını ğodu bēni ğodu, ótekinnner hēr_ad *cēmile* çok dēdiler, başķa çeşiT_ad ğoduļar.

-12-

YERİ : SERİK/Boğazkent Beld.

ANLATAN : Ayşe ÇULLUOĞLU

YAŞI : 84

KONU : Karışık

(1) çok vèrdi *a//lah*. kimseniñ çocūna muhtac_ètmedī_á//lah beni. búyúruñ, búyúruñ. (2) bene bakmañ sen, ben nèrè_össä, şúqúr yávrım şúqúr. düñkü haımıdan bõjünkū haıma çok (3) şúqúr çocūm, siz de èyi misiñiz? èyi miñ *kazımim* èyi miñ? *kéma!* mı_o? ben *kazım*, gène (4) yáñlış dēl canım, yáñlış deyil, yáñlış deyil. yá bak dilden mi? kiyátıdan mı?

(5) üç yèrinden, dört yèrinden, şey asdim gálp. esgiki, seksen dört mümüş üş mümüş (6) sèkize varámamışın. bilmen bilmen çocūm ben kendi yáşımı hile bilmen belki, belki (7) böyündür belki, ana doqumumu ben bilir mın kī? èvel kaç yáşında yázılırdı bilir miñ sen? háh, (8) üş dört sene sōna yázılırdı çocūk. ama şindi dōdu gún yázılırı, yol parasınıñ_ıçú (9) yázılırdı_evel. uçaq da beni mi götürececek nè bilén? bubañ dēnen háyırsız bi uçā biniş deñizde (10) oturūduq, şurdan áşşāla áşşāla áşşāla dēmiş, áşşālamış ālama yoldā çoru çocū herifi (11) süpürmüş, sōna bi uçaq gelır hōl_ètdim ben, in dēdim, doıandı doıandı geldi in dēdim, çardağ (12) var gūmda, ev var gūmda maı da var. nère inēn şindi baña, nè bilēm ben. dēdiler *āşa* sāze (13) deli miñ aqıllı mıñ dēdi, bu *yúsufuñ hanife*. néydeceñ sen_o herifi dēdi? ha bi çaycāz içirēn (14) dēdīdim dēdi. bu dāları dēdi bu toz seniñ moturu çardağları gör mü_o inerke dēdi, onuñ (15) hēsap néydelim? è annadıq gāyırı şindi.

(16) benim hasdaımı bilir bu. giremen_iki senesindir gēdemedim. iki senesindir (17) girmedim hasdaıımdan, gēdemedim, gūduretim yok. inivisem düşüvüÇēn. zor, *mēmet* iki (18) sēFer gótürdü. dincin_émme gūduretim yok. ha bālācāñ_émme düşüvèrīñde dōruıacañ mı? (19) dōruıamassıñ. gūduretsizlim. işde eskiler bōle bōlēdi çocūm, esgileriñ bişen de yēnirdi, (20) yūnen de kēyilirdi, diken de kēyilirdi, ámma

şindi herkeziñ beni gúldürü mü áyıp görmeñ, ⁽²¹⁾ donu dikik geliri, ipli búkúk geliri. dōru mu sözüm? doru, ipli búkúk. è donü dā her şeyi hazı ⁽²²⁾ geliri çocum şindi. bi èmek çeker, hindi gelivri bura hindi gelinner, āh biz_ışden gürebadiķ ⁽²³⁾ yorulduğ_ānam! nēyden yorulduñuz? dāyá gētmessiñiz, çamaşır_elde yıkamassıñıs, ⁽²⁴⁾ bulaşığı_elde yıkamassız, súyú getirmessiS, su sōñüñüversin beş daķğa, çırır, amma evelı bōle ⁽²⁵⁾ mīdi? biz nērden sü çekerdik súyú sen_eyi bilirsıñ, sen de bilirsıñ ġārı. kōy ġúyúsundan ⁽²⁶⁾ yāsır ġúyúsundan gece, gece kim gēderse bi hālkā su o bulurdu çocüm. èvel bōlēdi. badılcān ⁽²⁷⁾ yēnirdi bamyá yēnirdi, amma patatiz yēnirdi, şindi nē badılcān yiyen var, nē bamyá ġurusu ⁽²⁸⁾ yiyen var, nē bađırcān ġurusu yiyen. bi şeyi. et, kōftē, sucúk, tavık, hindi şindi bu bēker ⁽²⁹⁾ doıabı assañ, amma ben turpilē_idāre olurun. turpdan zorum çokđur. bişecek turpum mu? ⁽³⁰⁾ yērin, abu deli miñ sēn, *ayfercēzim* saolsun, *ayFer* gētiri, *ayfer* gētiri, nērden bulursa bulur ⁽³¹⁾ gētiri, gētir_ayfer dērin, tabi bēdāva kimse kimseniñ yēmē ben yēmen sātēn. beñ kendi ⁽³²⁾ maıımı bile yiyebildim yok, dēl ki *ayferiñ* haķķını mı yiyēn? öv! onu yērin, tēmelli ben. hindi ⁽³³⁾ isderseñiz ölene búyúruñ, bi yēmek hazırladım, ben size bi turp bişirēn, sāniyede bişiriyin, ⁽³⁴⁾ yēmyeşil, yiyelim, sen de bi iki ekmek gētir, amān o bōn_o ġadar_olōsun_ölennig_okuı. ⁽³⁵⁾ nēydelim? işde bōle amma hañġını kafañız_alırsa öra gēdiñ. dōru. işde bōle yāvırım. baķ ⁽³⁶⁾ sālīm, on sēkiz yāşında ġız gibiyin. bu dertlerim_olmasáydı ben çok irezil_olđum, çok ⁽³⁷⁾ çalışđım, ġoñúllü çalışđım. yāni ġoñlüme öle, zorundandı dēmēcēn, vāy herif şōlē_ētdi, vāy ⁽³⁸⁾ hērif dōđü beni, yēdi dēne çocuk. omuzumü, omuz_etinde, doķucā hurdum mūdu, şōle ⁽³⁹⁾ çocā da taķadaķ düşerdi kaFasına. *mēmetçim* şōlē_ēdiverirdi, toķucaķ, tāk tūġ_ēderke, ⁽⁴⁰⁾ öķēyle öle kaķıvēdim mī *memeđiñ* kaFasına daķadaķ düşerdi. toķucaķ. çamaşır, zapbıdı ⁽⁴¹⁾ zupbudu, su da yok, ilaç yok. sabınııla ġāynatduñ su nē ġadar_olsun, sırt. bī kұлúle kұлúle ⁽⁴²⁾ kұлú ġāyri ġıpgırmızı o susam yākdıķları susam kұлünü getiriyis, tenikelere ġurarız_o ġāyri ⁽⁴³⁾ çıkar. içine yıkadımızı atarız ġāyri, ġāynācaķ_orde kұлú súyla. yētişdirmēri, çocuklar, ⁽⁴⁴⁾ terbiyesis, terbiyeli çocuk var mı hiç? yok.

⁽⁴⁵⁾ bī ördek sobası dēller, bi sobam mardı çocum şurda ben nē evler yāpdım nē evler ⁽⁴⁶⁾ yıkdım, onu ortáyá ġurardıķ, hōle de bi harānā ġıvrıġ_āzlı haranı vardı,

öncāz dā üsdündēdi. ⁽⁴⁷⁾ sabahādar ben_o çorumuñ çocūmuñ sırtını o haranaļı ocāñ başında buz gibi éder, zabāļa ⁽⁴⁸⁾ çakıļ tikēn varıdı bura bümbüs, çakıļ tikene serērdim, hēmbel_ēbe vardı zabāļa benim ⁽⁴⁹⁾ çocuğlarıñ sırtınıñ temizlīni baqmáyá gelirdi yávrım. ámma şindi pis_olđum çocūm ⁽⁵⁰⁾ gūcenmeñ. çok pisin, baqamāv, édemēvīrīn çocūm, vaļļā bilmen çocum. gūrüyón gōzlerim ⁽⁵¹⁾ işde kōr_olmāsādı, gūļāmda bişey yok, bu soļ gōzümü et bürüdü gētdi, buna. mērcək var ⁽⁵²⁾ bunda da bu gōsderi beñā yolu sokā. toktōr baña dēri_ışde bōle geziceksiñ, ēkmek yēmēceñ, ⁽⁵³⁾ duz yēmēceñ, soqū su içmēceñ, amma dussuz_ēkmek yiyemēyīn yávrım, *álla!* datlı ⁽⁵⁴⁾ yēmēceñ dēdi. ama anam marıdı benim öleyin yiyeyin bellī de ōlē_öleyin dērdi, ⁽⁵⁵⁾ *turşamba*ladan_alđı. ben de dērin yiyēyīn nasıļ_olsa ölecēsem ōl_öleyin dērīn. duzuñ ⁽⁵⁶⁾ dā_āzıma çıkmadıķ sōna yiyemem. duzlu yērin_ēmmē_ışde kısıcañ dēvēri şindi, kısdıñ ⁽⁵⁷⁾ mīdı da ō yēmēñ nē dadı var_ō turpuñ filā nē dadı var? işde bōle. bi çaydan gāveden bi şey ⁽⁵⁸⁾ bişirilerim, hañgīz bişirebilir? ēkmē yēcēz mī nişlēcēs? yēmēlim mi? kimsem gālmadı bi yēdi ⁽⁵⁹⁾ çocum mar, bi dē *allah* mar, bi de ben varın, amma bu delīñ_çinde gēcesi çok Sor dērdi, ⁽⁶⁰⁾ delik dēyil_ēmmē her yēri kapadıvīdiñ mı delik gālvīri. ben çok, bùyúr, bùyúr, bùyúr. évet ⁽⁶¹⁾ évet évet çocūm. bi gēceleğ bi gēcelen de çok zor_oluğ. çok zor, ben şūñķú tēmelli ⁽⁶²⁾ çokluğ_çinde çıkdīma erif de öldü dēmesi_áyıp. kēşge ben_ölēdim de o érezil_olādı.

⁽⁶³⁾ anamıñ bi huļuşğası varıdı. huļuşğa dērdi baķ, hamırī hamırı yúñurūdu, ⁽⁶⁴⁾ hamırıñ_çine çókelek gātardı, dáyıñ gātī, musğa hālinde ōnu yāpārdı, súyú gāynadırdı, ōna ⁽⁶⁵⁾ bi saļamīdı, o gāynardı, bi de yā büber dókērdi eliñi seniñ_eliñi benim_áyāmı. şey ⁽⁶⁶⁾ dērdi çēhriye çorbası varıdı, unu elērdī_elērdi unuñ altına şey çıkdı mı hōle hōlē hōle súyú ⁽⁶⁷⁾ çilēvīrīdī_anaÇīm benim *turşambadan* gelmēdi. ō da çorbā_olur. *saraşlı* mı, *ğaraşlı* mı? ben ⁽⁶⁸⁾ *çivli*yin, benim bubam *çivideñ* gelme. hēr şeyi bişiriydi benim_anam. amma şindi. biz bu ⁽⁶⁹⁾ ilibadáyı turpu bōle yēmēSdik, yalıñğaşlara gēderdik, yalıñğaş var yá horda ⁽⁷⁰⁾ sarī_ōļanıñ_olđū yērde, turpu gazar gazar buz gibi temizlerdik, bī_ilibada bişirīdik, ⁽⁷¹⁾ maļ_otūļa fasille bişirmesini de bilmesdik, giritliden_ōrendik, bunnarı biS, turpu bişirmesini ⁽⁷²⁾ de giritliden_ōrendik, sabāļa_anacīm_onu bişirīdi gızgınca dókērdi çanāñ_ōñüne, ⁽⁷³⁾

dáyáníñ çocuklar_o turpuła. tahrána, zürbiye dèrdik, darı_unundan bi bulamaç bişiriydi, laf ⁽⁷⁴⁾ diñleme gelmiş. tārana vardı yaş tāránáyí gáynadıllar bişirilerdi, bi yáyıq yáyállardı çocüm, ⁽⁷⁵⁾ çanaqlar_ò yaş tāránáyí hõle gataıllardı, o birer gaşşık yáyı tahráníñ_üsdüne goıllardı. ⁽⁷⁶⁾ yanan, dáyán. tereyána, goca bulamaç, ahē! çok arabaşı, çoruña çocūña yèdirdiñ bunnā, ama ⁽⁷⁷⁾ şindi bunnarī yemez çor çocuk, úy! isdemeyiz! yemezler yemezler, yemezler, yemezler. ⁽⁷⁸⁾ yèdiri yèrdik. darı_ekmēni ocağda bişiriydik, bişiridig_ilēne ⁽⁷⁹⁾ övardıg_övardıg_övardıg_övardık bi yā dókerdig_üsdüne. garişdır, garişdirī, dāyán çocuk, ⁽⁸⁰⁾ dáyán çocuklar yèđi çocuk nēyile bēslēÇeñ? kastráyı bişiridim yávrım_ò eviñ_ónünde de ⁽⁸¹⁾ bu gadar geten varıdı, kasdıra. onu dēmesi_ayıp bi yere gòıllardı. gētirilerdi bi sēl sarımsak, ⁽⁸²⁾ bi hapaz dus, yē *osman* yē. sarımsāla, benim_adam da çok yēr, öldü gētdi sarımsak ⁽⁸³⁾ yēmeyle öldü gētdi. sen bizim_ēsgiden yēdimiz yēmē şindi kimse bişirip dē yēmeS çoÇüm. ⁽⁸⁴⁾ nē yápam? dünyá bõle gūruımuş_işde dēdim yá, herkeziñ gelini şindi gelin_ölõru geliri ⁽⁸⁵⁾ zabāla ne gáynananıñ_elinī_alaçak, zabāla kağdı gún, tōbe yá rabbi çok ayıp sōledim ben, ⁽⁸⁶⁾ döümü yápdım gún_ākine gētdim çamaşır yıkadım. èkindeñ gēldim de doım yápdım. var mı ⁽⁸⁷⁾ şindi u? gārına bi damla şey giriverir dēmesi_ayıp doğdur doğdur, mērem gülücēz diye ⁽⁸⁸⁾ gelmişiz de soru sorúyó. yátacaşıñ, yátacaşıñ, yáticās yáticās, hī, yátıyırııar çocuk döduğ ⁽⁸⁹⁾ sōna bir_ay filá dá õle yátıvēriller, ondan sōna nē işde, elleğindē_işde de bi hazır gundağ ⁽⁹⁰⁾ şeyi varımış hindi bi de araba var, çocuk gūcağlamak yok, sātın_erifler daşır hindi çocu, ⁽⁹¹⁾ vaıllaha billaha öldü o, dá hõle gūcağlāp da çocū, hõle bi dutúvmedi. bi gece ada-da oturúduğ ⁽⁹²⁾ oruş duTdum, bu *mēmet* beńá bi yúdum su içirmedi bārıÇān dē. *alıah*_işgine dēdim, bi ⁽⁹³⁾ yúdum su vēr de dēdim onu bellī_içēn dē_õle yátān dēdim. oruş duttum yá. bi yúdum su ⁽⁹⁴⁾ vèrdiñ de unutman, ta *mēmedıñ* çocuklında, tamam. bõlé çaıışdığ, ⁽⁹⁵⁾ çoğ_irezil_olduğ_ēmme, vèzir_ölücağ zaman bõlē_olduğ şúğúr. başga bi şeyden vezir ⁽⁹⁶⁾ deyilin, şurda delikte yalıñız yátmadan vezirin. ondan_érezilīn, ondan_érezilīn. irmā yardım ⁽⁹⁷⁾ canım, yardım yardım. tabī. sējrde gēldim. burdañ gēşdı, şeyde nēyitdenin ben. ⁽⁹⁸⁾ oruc_oruc_oruc, iramazan hem tā, ramazandı. susam yolardığ_ével, bõle midi sıcaklar_áy ⁽⁹⁹⁾ çocüm? èvel bõle mīdi? ben hér_işi yápdım, yápmadım_iş çifti de sürerin, sapı da

(100) çaharın, harmanı da atarın, hêr şeyi yâpdım, hiç aÇızlanmadım, ondan böyle göcaġımı da (101) gôsdermedim. amma dêrdim çoġ_olmasa belki hêç göcamâcâdım.

(102) siz benim ġarnım harete harete, benim baġarsımdan bile sözüüm yâbana yârim (103) metîrosunu kesdiler_atdılar. *māmud*_annadırdır, *māmud*üm annadır, annadır. şúkûr. evet, bi (104) ance hasdaġı geldi burâyâ ancô, *yónus* nè hasdaġımış_o? ne bilên_işde, candı (105) sıkılısından_onuñ. o daġ dokandı, bi, bî hapı çok bi hap var, ġalp hapı, önu çok atıvıdıñ mı (106) ġapġara çürüvürü her taraFıñ. şúkûr, şúkûr, ammê ölesê atacâñ dèdi canım. ölesê bunu (107) ġullanıcañ dèdi. *bqaskent*. Sâr *bqazâ*mişdir, çocüm. benim_anamgil, anamiñ dáyı ġardaşınıñ (108) çocü vardı arap *hasan* var yâ, bunnar hep *turşambadañ* gelmişler, önnarı da buġlardâdı, biz (109) dē_ötē yâkadâdıġ tabî bilmem buranıñ esgikîni. ġarıları bilirin de, *hêmbel*_êbe varıdı, (110) *manü*_êbe varıdı *ġósut*_êbe varıdı. ammâ ġerisini. esgilerî. canım beñ ġuççúk deyilin, (111) benim_işde dèdim_e seksen dört yaşında file varın çocum ben ġuççúk deyilin. amma çok (112) şúkûr bin şúkûr bi dertlerimê *allâh* e_işde. naġ_êbeñi? hî, şu durô, şeyi aralıġ_êminesini, (113) ġórmedim de öte yâkadān bis bi şey döşşendi yâ kôprü ġibi, tâtâ döşşendi yâ ordan biz, (114) *çukuryâġayâ* ġeşdik geldik, bubañ da öranıñ bekcisîmiş, şindi bize çıkacaġsınıñ dèdi, (115) anam_ırâmatlı dâ dèdiki abî dèdi âzına bilmem yüzüne nè yâpdımıñ çocü seni dèdi, ay (116) aralıġ_êminesiniñ dourdu, dēfoġ başımızdan! dèdi ha! o zâman aralıġ_êminesiniñ dēdini (117) dúydum ġórmedim. ġórmedim. bubāñ bi beñ geldimde orda bi çitē varıdı bi çitē varıdı. beş (118) yüzlü varıdı, sır varıdı, baġ beş yüzlük sır, topaġ *hatçâda* ġètdi dēdiler, ġórmedim. (119) *manáy*_êbeniñ_âltınarı da *ġocabıyık*larda ġètdi dēdiler. *âmadaġ*ımıñ ġarı varıdı yâ, birinê *bâ* (120) *baççası* dēller_onuñ birine topaġ *hâtça* dēller. bilmērin de öle dē, öle dúydum. öle dúydum. (121) öyle dēllerdi, öle dēllerdi, anañ_aldıġdan sôrâ da mûrtar_üsēmer şindi ġaçırdı ġaçırdı, (122) anañ da ġaşdı *hatma* da ġaşdı, hepimiz ġaşdıġ yâ, èvelî var mîdi? *kémaġm* beni ġöldürdüñüz (123) bē çoÇukġlar, hindiye bi şē bişiricēdik_a yâvrım.

(124) şey anam yâvrım, baġ hurda türül türül şekerler vaġ, varıvi aġ gel yâvrım, baġ baġ (125) hórâyâ ġeç. *âşa turuġ*, *âşa çullüölu*, *âşa*, *ayşe ayşe*. burda *çullüölu* ġâyri, orda *âşa turuġuñ* (126) şeyidi. âman öranıñ_adı neyidi bilmen de, baġannar mı bi

şeydî. oráyî unuttum gètdim sâten ⁽¹²⁷⁾ çocūm. èndērîde çanā da vardır yávrîm!
başğa türlü bi şeker tã var gel_önu da bul gel de. ⁽¹²⁸⁾ aldım báyramlıqları
ben_aldım. ordâ var tã, tã gözel.

-13-

YERİ : SERİK/Bozdoğan Köyü

ANLATAN : Ayşe ACAR

YAŞI : 75

KONU : Karışık

(1) yétmiş bês yaşımdayın. acı, acı çocūm acı öldürdü benī. aÇİ, dört dene bês dene, (2) göcam_öleli on sene oġo, ben aşşada duruvurun, ev körlemēn diyor, ille evde durun diyorun e (3) örende ġardaşlarım mar, u ġurbālġk yānnarı bütün ġardaşım, çóÇuklarım, *antellede* var dört (4) dene bês den çóÇūm. başına çıkaġımñ be, hindi buncāz ġedelim_ēve de diyórū, e belkī (5) ordañ ġelen_ol̡sa diyorum ben, bi tā ġeldñde ġel diyorūn evī ġoyō isde ġoca bñ_içinde (6) yoġuñ_içinde ikī_özū var satılācaġ, deke ġurbannā var satılācaġ. *bozdqan* bura, maǡlleleri (7) bōrda işde bura, köv. ġızım yok mu ġelīP ġeden? nēre_ētdī_ō? ē ġızı da mı yitirdik? o ġız (8) dáal, böök ġız yoġ_a, bi tā mī mar ġīs? bi böök ġız var ġaç, ordañ ġelsin_o, hurdan (9) yolladım_unu ben, böüg_onuñ ġızı. dayısıñlle tā oġlara mñ_ētdi, nēre_ētdi yok, hā (10) dayısıñlden hñleñ ġelen_ol̡madıġdañ kēř canım_orā hindī_ēvi ġoyuyērin de ġeder mñn? ġoca (11) evī, ġoyúP da ġetmen, içinde maġı vār, şeyi vār, ġurbannıġları var, ērkeşleri var, satıcāz. (12) ġelōġlar, o yok, ē satıġsa noġacaġ_ōlum bu diyorūn, hñ_adara vēriz_ana diyoş, vērisiñ diyór, (13) sen kaç yaşındasıñ? hindi ġeliñ ġelir, oġañ ġelir dē işde óndan ura şey dōluşdurūvurūs. (14) nēdelim çocūm? hadiñ başına çıkaġım be.

(15) oġum dā *nuh* zamānñndan ġurulmuşdur. bizim bubalıġġıl ōldü. bölē ikisi bir ġünde (16) ölmüşler bunuñ, bunuñ bubasıñl, benim göcam *musdaa*. her şeyler yētirilir çocūm baġ hōle (17) huvalardan ēker ġaldırıs, bu sene ēkmedi çocuk ġārı davarı çok çocuñ. davar dā yüz_ēllī_iki (18) yüz davar var_ōññnde. yārisını satdı dā, yārisı satıġmadı bunnar. anam dēdim aġan_ol̡sa (19) kaçā vērip kaçā_aġacāz_anam dēdim.

(20) bu mu? bunnar zār_òraniñ ş̄esidir dirēñ. dirē yıkmışlar da baqsā yēñiden direk (21) dikmişler, hī, yēm yēm, bunnar yēm oılan yēmile bēsler ş̄ē davarı, bu yēñi gētdi oráyá davar. (22) yēmile bu yēm gonur, yēmge. oılım maļa baqđı çocūm. nasıl_òlırsuñ bakēñ. oılım yēmilē (23) ş̄eyile baqar, gēlene gēdene de baqar *alla* ömür vėrsin hepīze de çoÇum. hā buradā işde (24) evcēzde durívėcek miñ_ana dēdi. ekmecek bu sēne ēkin_ekmecek_ışde. ēkin_ekmēcēñ (25) ben_ānā dēdi. *āşa* hī, soyádım_ışde *aÇar*. hī, çocūm benim_ėvīm aşşāda, hindi çok sātan bu (26) çoÇukdan çok öte bēri satılıÇağ, ğap ğacağ dolıPduru, ha ben burda ev bėkleyėyōrīñ dün (27) çıkdım ben. hindi hurdañ gēlenim_oıucağ, dün gētdi çóÇúk evē ik_üç gün_oıdu gēdeli. (28) ekmek getti. çóÇüm dāvıarı var davarı, iki yüz yōsa da hemen_emen davarı var çocūmuñ (29) erkeklere hep satdı. erkek davar vardı bires, satdı ikisi ğaldı. bu ğurbannığ ğāyır bunnar (30) satılcağ, bunnarıñ_ikisi satılcağ, satılcağ bunnar_ana dēdi. bunnar burda ē ğoyērīP de (31) ğocā_ėvi, nēre gēdēñ çocum? bura bekçiyīñ de çocucağ gēdelim dē, oımas, zamānında ğel (32) çocūm diyórum ben. biSim kōmüz *bozdoğanda* hatıbıñ orda. ğocacī var_ışde, uncās ğēldi, bura (33) ğelōğ_ular namaza da oráyıla bu ğayırī hemen_emen, ğāyırī cāmisi yápılıyse iyidir her yēri (34) iyidir çocūm, namaz ğıldiñ yēr kötü mü_oıur çocūm, yapıldı ğāyırī báyā ş̄ey_ētdiler cāmiyi (35) hemen_emen_ētdiler. *allahm* bi de háyırılı bi hocacığ, hoca mısīs yōksa.

(36) her ş̄eyi yapaıllar, her yemek yapılır çoÇum, düünnerde de ş̄eyde vėriler, yemek (37) yapaıllar, kēşgēni yapaıllar, etini yapaıllar, ekmeñi yapaıllar, vėriler. nārasın canım, nērede kēcēz (38) gētdiksıra ğaşdıksıra. on, on_aıltı yāşında ğēldim ben bura, muttar ğötürėyidī ğayt_ēttirdi, (39) işde ğoca da öldü ğocacığ da nēdıceksiñ_ışde?

(40) çoÇuklarıım marıdı işde, ğeliñ ğeliñ ğızlarıım mārđı onnar dā_öldü. unnar da (41) bubaıarınıñ yānında aşşāda mēzerde. *antelle*ye vėrdimidi. üsdü burdáydı. sor sōr sor, sor, zor. (42) eşgiden de ta iyi. iyi canım yērī_oılan yurdü_oılan_oılım nē iyi oımasın? bağ hu dāıar, (43) hēp herkeziñ yēri var. şindī hū ş̄eli yēr, bōlē çevirik oılımuñ. bu yākanıñ yārisı yānı, heP bōle (44) bunnar dā_uşāmiñ. bēlik, bura benim_üsdüme yāzmışlar, bēlişdiler yēllerini. hepisi de iyi. (45) hepsī_iyidi çoÇum, hepsi eşgiden ğeçimimiz bi kēre ekili dikili yok mü, bā edersin (46) bāçē_ėdersin. bağ hindi huırlardan her ş̄ey ğaldırıp herkez dolđdurōru, baından bāçasından, (47) yēmeye

gédörü. fësillásı gilini ğurudöru, badılcanı ğurudöru bilmen nêydöru, hunnũ hunnũ,
(48) geçimli çoğ_éyitir.

(49) ná ğırķlaması yápácās? yapılır tabī yapılmācāk mı? ha çümdürü çümdürüvêris. ben (50) bilmen_ölum, ğırķ ğırķı çıkasıyādaķ kırķ daş_édellerimiş sáyállarımış bilmen_ölum. o (51) ğünneri beñ görmedim. sār_ölē yápdım zār. çümdürü çümdürüērdim çoÇuķları, benim (52) ufacıcaķ çocüm mu vār benim? hep bōdũ. ufacıķ çocüm yok benim. kırķ das sáydıñ míydi, (53) çümdürdũñ müydü, bōñ birini atıcaķsıñ, yárm birini çümdürdũñ müydü, obir ğüm birini obir (54) ğüm birini. ölē atardıķ. kırķı çıkdı míydi ğāyri o zāman tamam_işde évi de ğırķlārlardıķ (55) tamam. nē ğırķlācāz canım bi sēl pür daļı batırērsiñ, ğazaniñ_içine götürü_éviñ_içine sepi (56) sepi_ērsiñ, sepi sepi_ērsiñ, işde bu tamam. ğeliñ bakēn siz buráyá da hocā_oluñ bakēn, (57) *bozdqana*. hoca oļ ğel. baķaļlar baķaļlar, baķarıs çocüm nē baķmācās, nasıl baķacās? a sār (58) yemek vèrilecēse baķacaķlardır. êmek vèrilecēse baķacaķlardır. nē baķmācaķlar, ha zār (59) bōdũnde évlenirsīs bekerise nē étÇekler? Çanım, év burda év şeyise şe mi şe ölör cāmide, işde (60) vèriler, êmek vèriler, aş vèriler, cāmi yeñi tāmiretdiler éyiydi cāmi de işde yápdılar ğayri (61) üsdünü yápdılar, içini tōşediler şe étdiler, bēri_āndā évde de şeşi. köyden hó hatıP (62) ğıldırördu, bizim hatıP. hatıP yokardā ğonaķda, bazı ğıldıröru canım, ğıldıröru namazını da (63) çok dōşer düşerledi hatıP, yáşlandı çoÇüm yáşlandı hindi. yapamācān dēdi işde hoca hoca (64) ğelir. hoca baķacaķlar hoca bulcaķlar baķacaķlar, ğelörü ğelörü hoca çoķdan muhtar da sōlār (65) hocalar ğeliP de baķörler, éyi ğóķlük, éyi diyollar, çok ğözel diyollar, muhtar nē getirecek (66) ölē ğeliP baķıp ğedörler_işde tāmirenēysin hoca ğelicek diyollar_a. sār hatıpgil ğetirecek, (67) kō ğetiricekdir, dur, kōdē issan mı yok, çocüm buranıñ hocası dā millet hopuşdu da (68) mi_étirdi, vèrividiler baķdılar vèrividiler, hindi *örenñki*, *öremikini* benim ğardaşçıķlarım şe (69) étidi, buranıñ da benim ğardaşçıķlarım hu aķdilere benim ğardaşlarım, év yapıpbatannar (70) ğardaşlarım, hindi öle diyollar, buranıñ cāmisiniñ ğözellī nē diyollar, benim ğardaşçıķlarım (71) yápdı_u cāmiyi. ağam_işde öldü, ağam_öldü, çö_öldü ağam_öleli, ğardaşlarım_içinde, üç (72) dört dēne hileñ ğardaşım yok benim. anacım dā_ordā_öldü ğetdi, ğötürdüler de, anacım (73) burdaydı_işde anacım

gétirdi beni bułlara. köy diyör öldü yeñgemiñ habar gélör, gèlsin bi sël ⁽⁷⁴⁾ durałım. aydam sen de burdā bolıñ gününde bolıu mü_ar? acı suan demiş ğuru yávan ⁽⁷⁵⁾ demiş, burda her çalğı eviñde deñiziñ_içinde hepisi de var, muttar_işde aylık da bāladıydı, ⁽⁷⁶⁾ hī, alırım çocūm_alırım. alırım, gèndim zèbzemizi ötemizi bèrimizi ğaldırın. èkeriz bā èderis, ⁽⁷⁷⁾ bāç_èderis. ğaldırıs. yáparıs çöÇüm. toplar da çıynā çıynēriz vuruýırız ğazanā, ⁽⁷⁸⁾ topūrağ_atar yáparıs, siz nèrdenisiz de? eyī gèziñ göçüñ gèliñ bułlara, nèden göçmēceksis? ⁽⁷⁹⁾ baqsā gèzmeye gèlmişiz_işde görüşdik ğonuşorus, göçceksis tabī, vèriler vèriler, vèriler ⁽⁸⁰⁾ burdan bi yèr_alacā_osañ vèriler bir_èv yātā dēl mi bu, vèriler. nère? uzağ_olsun_olum, ⁽⁸¹⁾ arabamız var gèdip gèliP durōru, arāba mı yok, altıñda arabañ_olsun. olsun uzağ_olsun ⁽⁸²⁾ gèdeller gèliller, gèdilme mi? bīr günde bīr günde arabáyla, bīr gün. arabáyla gètdim gèldim. ⁽⁸³⁾ arabáyla gètdim. varıdı, hindiye maşallah ğıcır, āşam dā_araba, sabah dā_araba, hindi ⁽⁸⁴⁾ çok gèdör, *ġızıllı*sı da burdañ gèçör, *örem* de burdan gèçörü, hep burdan millet burdañ gèçörü, ⁽⁸⁵⁾ yoğ *örenden* de gèçörü burdan dā çok gèçörü. gēce gündüz darayıP duru araba. beñ ⁽⁸⁶⁾ gèldimde araba varıtı. eyīden_arāba varıdı, dēl deyil, eyīcene araba, bölē araba varıdı. ũlen ⁽⁸⁷⁾ birisi çikēyseler de bu çocūcāla gitsem_eyīmiş de yok.

⁽⁸⁸⁾ yáparıs, ğaynadırız_ataşda, her şe ğatarız_ot ğatarız, otu vardır tarānā_otu vardır, ⁽⁸⁹⁾ hepsini de ğatar hepsini yáparıs bis. yemeklik dēdiñ_olum, her şey de devrilir ğalır. hī bułgur ⁽⁹⁰⁾ da hindi bazarda hindi hepsī de doļu *gèbizden* bułgur harci_alırsiñ ne harciñ varısa alırsiñ, ⁽⁹¹⁾ alır durōrusuñ. otunu ğatarıs, tarānā_otu vardır, başga nè ğatacāz canım, her şe zār ⁽⁹²⁾ bişdinde aşına ğatılacaktır.

⁽⁹³⁾ inersiñ_olum ó susa asfat her yèr asFat huraniñ_asFat her yeri asFat hindi burdañ ⁽⁹⁴⁾ gètdiñ miydi, dōrulēymēceksiñ *ġızıllıçukura* dōrulēymēceksiñ. burdan dē tah nère *ġızıllı*mıñ ⁽⁹⁵⁾ yolu var, *ġızıllı*yā dōrułmācaksiñ. hindi çocuklar bizim *muargözünde* okūyōru, çōşlar ⁽⁹⁶⁾ *muargözünde* okuyōr. arabası var uşaklar yēmiseyiyle işde hocalar alıvırı.

⁽⁹⁷⁾ yáyla bura çöÇüm yáyla bura, nēdicēñ bi yáylayı, gètmeyiz çöÇüm buz gibi súyú var ⁽⁹⁸⁾ hurda akip duru, evde akip duru, baqsā hindi ğürlēp duru evde su

borúyla gèlip gürlèp durü. ⁽⁹⁹⁾ gètmem bem bi yère gètmen. gètmezdik davar_ışde burda ğazanılır burda şe olur davar, ⁽¹⁰⁰⁾ çocuk èpeydem bèri davarÇık yápiy, davarÇılık yápör_ışde hindi ğurbannık şeyden. nè? var, ⁽¹⁰¹⁾ var diyorüm ben_ışde yá, sır da vardı da, sırlarından satıvédi çocüm bicèzÇik düve var, ⁽¹⁰²⁾ durutmāri çocüm nēdenise davarcılık hepīsinden para, hindi iki dēne vèrceg_ölmuş. altı ⁽¹⁰³⁾ dèrsiñ_ana dèdi. bunnarı alıllar_anam dèdim, altı dèrsiñ_ana dèdi, altı yüs, davār bu sēne ⁽¹⁰⁴⁾ çoÇüm çok uçgun. satdı yārısını satdı, yārısini satdı da, güdōru hindi canım, gēnē ikī yüz ⁽¹⁰⁵⁾ davar var. öñündē gēden ikī yüz yōsa dā hemen_emen çok davar onū da gètçējnden mi ⁽¹⁰⁶⁾ ğalıvdi. gètTi, ğarı_ekmek götürē_ētdidi işde gelmedi zār beñ gèldim gēderin ben. benim ⁽¹⁰⁷⁾ burda çok dar saniyé dēTi. hābuyūku ğocamañ ğızı var. hī, oқullarī yá gēdeller yārın ⁽¹⁰⁸⁾ *muārgözüne*. muārgözüne gēdeller burda oқutdu, bu hoÇa da gēdeller. işde bēri_andā şeyi ⁽¹⁰⁹⁾ bizim çoşuklar yáp, yápmamış yáp şeydeyiz_e. muttar bōle her zamanki şey, *mustāgile* şey ⁽¹¹⁰⁾ dèdi bizim çoÇuklar hurda *muārgözünde* dülgercidir. siz ne gēzōrsuz yāvrim? ha öle çalıķ şe ⁽¹¹¹⁾ yápař év yápar bizim çoÇuklar *muārgözü* yānnarına. ğardaşı usdā, év_usdasıdır. hī, ⁽¹¹²⁾ dülgerci ğāyri bizim çoşuklar o *ōremiñ cāmisini*, şeşini bizim bu hatibiñ ğarısini ğarısı varıdı, ⁽¹¹³⁾ ben dēr *ōrenē_ēdicēn* gètmiş ğayrı hōle cāminiñ_içine girmiş ğāri bizim çoşlar yápdı, ⁽¹¹⁴⁾ hoca ēvinī camisini, baқılıım_olsa, girmiş ğāri oh gēlemedim hōle baқdım. nè gözel diyorü, ⁽¹¹⁵⁾ siz de güzel_ēdiñ dèdim siz de ĩsansız_a dèdim, siS de güzel_ēdiñ. ēyidir ğoçüm. baқalllar ⁽¹¹⁶⁾ baқmazlar mī_ölüm bura her şe her şe.

YERİ : SERİK/Bucakköy Köyü

ANLATAN : Huriye CANSIZ

YAŞI : 60

KONU : Karışık

(1) *hūriye cansız*, işde *bucağkóy*lüyüm nèreli olurum başğa, hē yá. nasıl geçinirîn_éliñde varısa (2) işde dört davârim vardı önce, davarıla çocuğlâriıla ha ūraş ha ūraş, ĩndi èvelki sène davâri çōñu (3) saTdığ bēş_on şey göduğ, bú sène onu da saTdığ dikeldik_ğaldığ çocum dıki çocūla. hindi ikici (4) çocūmuñ_ışe gèder, gèrisi de háyıdı huyúdu sáyti ikisi ğan_âstası çocūmuñ. biri şu ğıs, bi de oġan (5) çocū, dēvvamlı yirmi yim bēş sènesiñ bunnarı götürē getirē bu hale düşdük. nē dēdiñ çocūm? *âllah* (6) ğóstemē, ğan doġaşımı dēvîrîler, ğan_âstası bunnar, işdē arâda bi dēşdiriler, tam èyicē şe oldu mu (7) vucútundâ ğan, ğızıkını ta öndün dēşdirdiler, bir_ây_ölmadı tã, oġanıñ daġanı_aldılar, ğan (8) hurunmāvri o da, lakin yük kaldıramas. bi şe ellēvîdi mî hemen_âyâkġları TuTmas, ğoġları duTmas, (9) dēvvamlı hapıla yaşar. dēvvamlı hap. onda da şindi, hap da gélmedi şindi bu ğızıñ bir_ây_olup gèder (10) hindi yárandan sōnâ Pazarertesî_ün bir_âyımiş, önce ğóbēnden dēvvamlı inne vèrillerdi, maġínēle, (11) şindi bir_ây_olup gèder_ışde, yárandan sōnâ işde Pazarertesî_ün ğene ğedeÇek, hap da gèlmemiş, (12) tabi dışarıdan gelivîri yá, onuñ mu? benim, *hūriye cansız* dēdim yá, vallâ yaşımıñ hilán bilmeñ (13) ğâra ğözüm ben, ben bu uşâ âlayâ âlayâ, tēmelli biTdim, hanı áġlím bit_türlü ermēvîri, işte nèrelerdēse (14) işTe orâlardadır.

- (15) èlli kusur ğāliba yá, èlli elli sekiS yaş.
- (16) elliyi geçikdir çocūm yaş dēdīn nē sizleriñ.
- (17) şu üstündeki cileyi bāri çıkarsáyđın yá.
- (18) nē dēdiñ_ana? işde bōle bi işlēr, dēdim yā adam benden_asda ben.
- (19) çáy ğāve bi şe ğoyum mu oturcağ mısıs?

- ⁽²⁰⁾ ben_ondan_asda, ben_ondan_asda, işdē zabāla bi yāndan hasda oļuk da tañsiyondan.

- ⁽²¹⁾ ben mi? ben kıSıyım_en küçük kıSı

⁽²²⁾ dikeliıvdi, çocuk oļan_emme harman kaķalı o zēreyi orda Őeye maķınesi varmış tabi áyırımıř ⁽²³⁾ arpasını, bōle áyıracaķ, yá bōúñ gēdecek yáriñ gēdecek, aķşamıla o ğonuřdánım da ⁽²⁴⁾ bābasınıñ_içeride habarı yóķ, aba dēdi yárin bu zēreyi ğótürelim dēdi éledelim dēdi. bōyüg_abası ⁽²⁵⁾ var. tamam dēdiler, onun habarı yóķ ğayrı, hurda da indi ó, dēzeñ_óleli benim_o hasTa çocuk Sırf ⁽²⁶⁾ abamiñ yánda yáTdı tabi bēkar_oļduıñdan bir_ēvde ğaldı. yáliz da yátmadı içü benim çocuk ⁽²⁷⁾ dā_urda yátır, sālām_oļdu dá *antalyá*da oļmadı mı burda dēzesinin yánda yátır. aķşam ğonuşdu ⁽²⁸⁾ ğēTdú zabāla *ismāyil_*amcāz bi ğağdı, bu zēre ná zaman_elenecēki dēdi, ben dēdim bugün ⁽²⁹⁾ gēdecek_oļduklar dēdim. ğētdim_uyándırdım geldim cocú işdē, o zēreyi yıķdılar hordá çuvallardadı, ⁽³⁰⁾ aķdardılar, dönderdiler, motura ğıs çoÇçā sarıvıdı ğayrı náylōna, ğētdiler_éledecekler, anı ⁽³¹⁾ áyırımıř_arpasını, dayı ēñ_ařřā om beř yirmi çuval_oļdu. şindi de bi teleFañ geldi bi ğız var ⁽³²⁾ *cumāl*da, motur sánāyídāmiř yāmır çoğ yāmiř çıkamamışlar, é biSi burdan_aļ dēmiřler, unūñ ⁽³³⁾ dā_arabası esgi ğuradan, dā ilk çıkān muratlıardan, ik_üç gün_oļdu bura geldidi, ğederike domatıs ⁽³⁴⁾ çıkarmış éyi oļmamıř, onnara onnar_étmiř, biz varamācaz bé yerden_araba bulmassağ sēnāıyá ⁽³⁵⁾ dēmiřler, bi de biSē_aşdıklar, ē dēdim bu adam bōñ bu havanıñ yāÇānı bilirdi çoçüm. hem_ocağlıñ ⁽³⁶⁾ başlarınıñ kúlünü dēřiriyin, hem_onnara bıdırdāřın.

⁽³⁷⁾ ğayrı háyırılısından çoçüm dēmek bōle bi devlet TaraFından mı araşdırma yapıvırişis siz ⁽³⁸⁾ bunu? ēh_iřdē, va, vallā hiř de bilmeñ ğara çoçüm_iřdē, öndünde bōle bi éyice özürlü var burda iki ⁽³⁹⁾ dene m_üş dene mi? bi hocası geliıvri, tabı para toplāvırı devamlı ay_áy, é vėrdim dēmeyēn, é kem ⁽⁴⁰⁾ ğuřřāmdan_ārTırvırin beř lira on lira vėriıvirin tábı, onnarıķı benikinden řē benikı ondan řey, ⁽⁴¹⁾ dēdim_ádama, ğayrı átamcāzdañ korķmadım, siz dēdim bunnara bu aylı vėriıvirisiz de dēdim, ben ⁽⁴²⁾ kıas sēnesin bunūñ biTdim bu iki çoçuķdan, hōle baķdıñ mı né ğuzel, emme bu uřaķ dēdim hañğı bi ⁽⁴³⁾ çöp_eller? hanğı bi işi eller? ben bunnarıñ başında bu hale

düşdüm. çok vuruuullar çocum da bi ⁽⁴⁴⁾ şeyleri varıdı hindi yeşil gartları var. *ántalyá*_arası raporları varıdı hanı üçüretsiz_olağak, hindi o da ⁽⁴⁵⁾ kaçmış, tábē şıforlar şe_ětmiş, biz mazot şu fiyat demişler. hindî *ántalyá* arasına *sérik*den varasā ⁽⁴⁶⁾ gadar üçüretsiz gediñirilerdi ikisi barabar, Tabı oñan çoçū gótürü bunu devamlı, hindi bābası ⁽⁴⁷⁾ şe_olağı hañdan düşeli, oñan gótürüvürüdi, onuñ gözü örendi de. o da kaçmış_indi böyle kas sever ⁽⁴⁸⁾ gētdi gēldi, é bisim başdan geldi bu demişler_olum demişler bizim mermeye bi yetgimiz yok, eveli ⁽⁴⁹⁾ varıdı, é gelirdiñ sēnesi gēldi mi veridim, dēñşiridim, é emme şindi başdañ gēlmēnce bizim yetgimiz ⁽⁵⁰⁾ yok demişler, ğarı_üş dörT sever gētdi *sérik*de ūraşdığ, hağğında hayırısı var yavrım dedik, ⁽⁵¹⁾ nēdelim? bu gadar bağığlarına dā *aññah* razı osun, bağıñdiler, işde çocum başızı da arıTdım, siziñ ⁽⁵²⁾ gönüşmañızdan bi şe_annaman da işde ben kendim gonusuvrın.

⁽⁵³⁾ yā gıs çocunuñ biri de bóun pek gēTdī youdu, pambıa gēTdīdi goñşuyá gel-se de çuvalıarı yı ⁽⁵⁴⁾ ıslanmadan bi zēreyı kēreñi_alsa dēveriyen, dā háyál ğuruvurıyın, işdenner tabı geç geliñiri, ⁽⁵⁵⁾ yátsın_ēzeninden sōna geliñiri de ha biri burda goñşuda pambıka, o gelip kañdırıs_ıslanmācağ öle ⁽⁵⁶⁾ olmayı muşşambáyı örtécēn_üstüne adam_ağıllı ıslatmāyabilirsem, hánı bıkaç_çuval var ğayrı onu ⁽⁵⁷⁾ oráyá yoğarıyá yērlēcēs, üstünü muşşambāla örtécēz. üstünden ağıñiri kiremit te, bi de sēpenni yādı ⁽⁵⁸⁾ mı ıslanıñiri. öndan muşşambáyı işde éyice oñarıp dā üsdünē örtécēs.

⁽⁵⁹⁾ háyırısından bu ana çıkardımıza da şúkúr çoçūm, bugünnere dēzem getirdimize de şúkúr ⁽⁶⁰⁾ belki dēzeñden dúymussuñdur, *aññāh* bu evleriñ né dilleri var, né ğunneri bitdi, áy_*aññahm* ⁽⁶¹⁾ bunnar_almadıñ beni belli al dedim mi? gözlerim sēl ola ola, işde temelli şe_olTum, hindi *aññahma* ⁽⁶²⁾ çok şúkúr biñ kēre şúkúr işde yeñi ğan_aldı da, dıkcık_ārısı olmadı mı dünyá benim, ⁽⁶³⁾ işlemesin_evimde, evde dikeliñsin bisim, émmē yātā da düşdü mü, dünyāñ bitti, háyırısından, işTē ⁽⁶⁴⁾ arada bi öle şe_olurdu, gene de tábı_ilkinden bugünnertime şúkúr, yarı ilácıdan, yarı innesinden arada ⁽⁶⁵⁾ da şe_oldu mu hiç_işlenmez. devamlı didindiğ_o davarıñ_ardında yáy ğış, böl_ūraşdığ, bağdığ ⁽⁶⁶⁾ gidemevidik adamıla ikimiz de eller de işe gediñiri gören de úlen bu davarı sat, bu çocuklar_işe ⁽⁶⁷⁾ gēssin, diñlemedidig_emme bu dā yánmayadı ğútdümüz yer yánınca, mēzmur

ğaldık davâri satmayá, ⁽⁶⁸⁾ tâbi dëvamlı eviñ_altında, kırk_ëlli davâr, onun başında döndüdük, emme yánıp da gëdecek yer ⁽⁶⁹⁾ olmānÇa mezmur ğaldık satıvıme. ğören dëvîr_indi satmācādîz dër, davâr_altın_oltu, emme ⁽⁷⁰⁾ gëdeÇek yer olmānca gëdeÇek ğudureti_olmān, è ğaPñ_ëkig_olursa, adam sevîrdemez ben ⁽⁷¹⁾ sevîrdemen, dë öndan da verivîdik, hayırılısı bëri hayırsız_öte, hayırılısından vërsin_ *allahm*, āmin.

⁽⁷²⁾ nè dëdiñ çoçüm? bura çoçüm, gëtmeyiz_anam, o davârıla işdë nè dërin, hëç ğıbirdamadan ⁽⁷³⁾ bu eviñ_altına ğaTdığ, uşşag_ëviñ_üstünde, *antalyá*da hasdānele mücādelë_ëtdi. ben_o davârıla ⁽⁷⁴⁾ ğalan çoçuklarıla. tâbi onnar dört ğişi gëdër, bi eñ böyük bu abaları, bi de bâbaları dört ğişi bir ⁽⁷⁵⁾ gëder_indikî gibi vāsita yok bişë yok, bir hafta da gelir, üç ğünde gelir, oñ ğünde gelir, tēlevān da yok ⁽⁷⁶⁾ o ğünde, sırf ben burdá o maññ_ardında souk da yāmırda Sırf ālamālá, işTë bu hallerime şükür, ⁽⁷⁷⁾ nīdēn? kendim_ëyice raatsız_öl!Tum hindi çoçuk ana dëdi endë hapımı geçirdiñ dëdi de, bi inip ⁽⁷⁸⁾ çıkvîrîn aşşalara işTe, ta hap_aTdım da kұлü dëşirēn de dëdim, gëlsinler gëlmesinler dëdim, ātaşı ⁽⁷⁹⁾ ëyice bi oñarān dëdim_ışdë ordan da yēñice geldi tēlevān, *sérje* çok yáarımış yāmır, sēnāyide ⁽⁸⁰⁾ çıkamadık dëmişler_ışdë abalarına abaları da bura ëtdi tēlevānı.

- ⁽⁸¹⁾ açlık varsa yemek hazırlém.
- ⁽⁸²⁾ yá saqlamañ dëzem.

⁽⁸³⁾ hindi öretmen şey miñsiñ sēn_önnarı, hā o zāmannarı bi, bırađdıñ mı, ëyi çok sāo! etmēñ ⁽⁸⁴⁾ nērdëse háyırılısından vërsin_ *allahm*, háyırılı uurlu çalış dëSem, Tabi o zāmannarı bi douda öle bişë ⁽⁸⁵⁾ olmuş dëdiler, sovūñ zārarı olmuş dëdi, hëy yá öle dëdiler tēmelli işdë, temelli rāatsız_olmuş dëdiler ⁽⁸⁶⁾ varmayız gëlmeyiz de tabi dëze dëriz. dëdim_ë o abam_ëyi bilir. tabi bé yere gëtmedi kavasında ⁽⁸⁷⁾ sorun_olmāp da bi de Fazla geziP_iligilendīnden o ëyi tanır *ğússün*_ābam, hindi varsañ_o ⁽⁸⁸⁾ görmeden bilir. emme ben, bi yāndan, aS ādamım titis, bi yāndan bu uşā āláyá āláyá.

- ⁽⁸⁹⁾ üşüyosañıs kápıyı kapatēm, üşüyo musūs?

(90) işde ondan ben dëdim yá, bir mañıla bõle inmedik sõna bi yèrë gıbırdamayá benim, bir yíkıyá (91) górdümü de unuttum gëtti. hë yá.

- (92) hı hı annemiñ kardeşi.

(93) ēçi o da ıratsızla dà gët gët, gët gët. hë yá, tã nè gündü? gëçen bazar gún burdādın, tã Tıkıcık (94) ha işdë oldum dëdi, è üñcë bi ırāhatsızlamış Ta, hindi ába o gúnnerden şúķúr dëdi, bú sène bellı (95) yapabilsem serFisçilī yapamācān dëyor_ işde, èyice kendinden kórķaladı gāyırı.

- (96) sormadan şekerli yápdım_ amà, tatlı yİN tatlı konuşun, sāde içen varsa sāde yapİM.

(97) çoçüm_ işte búydáy_ ekiviriz biz_ ases, hanı pambı, büberi millet unuTdu, nēden? pambık (98) Sor, olmāviri, hanı oluviri de ilaç masārıfını gorumāviri, hadi ben_ ömürüme ekmedim, görmedim. hë (99) yá, büberi sayte ekmen dëdim_ e davār var dē ben, bişē èllemzedim. hindi búydáyı da üş dört (100) sēnesiñ_ ekerin. hunda da benim_ adam nè dëdim? çor çoçuğ_ amalelē gëtti dē, bu (101) uşāđdan_ işlėyémedik_ anam bi de tãbi dört gişi gider_ evden de kim mar burdā iş dutacaķ, búydáyı (102) da üş dört sēnesiñ_ ekeris. bi búydáyıcığ_ ekeris, biz_ öle bişēycig_ ekemeyis. tãbí ekenner (103) gāzanmadıg dēP dēP gēne çoru çoçū olup baķmāyá muradı olan, büber d_ ekiviri, pambık dā_ ekiviri, (104) emme bizim ekmeye şeyimiz_ olmap baķamānca ekmeyiz_ işde öndan bişēycik.

(105) düünneri mi dēdiñ çoçüm? canım èsgi düünner, èsgi düünner nası!_ olur? iki gún_ olurdu (106) èveli düün, tabı cumā gūñ gūruşurdu, bazar gūne gādar_ olurdu da, bir gún gız_ evindē olurdu, bir gún (107) olan_ evinde olurdu, yáyıladā_ olsa dā, cumā gún_ āşama bura davıl gelirdi, cumertesı_ ün yāmır (108) yáš yáyılayá çıkardı hanı sözüñ temsili, yáyıladan da gēce gëtiri gündüz gëtiri gēlini, bazar gún_ āşama (109) gelin gelirdi, emme şindi öle dēl_ işdē devirler döndü gëtti. canım, canım_ aynı o (110) devam_ edivir_ işde aynı bõle bulabilen tãbi de çorap yolları, havlı yollarsa, bulamāyānā gūru sēlam, (111) üle hindiki hindi Kēne aynı çoçüm_ o devir.

(112) canım ğuru Fasille, kēşgēk, èt başğa nē, nē, nē nēy nēy nē oġurdu düjünde, çorbâ_şdē (113) oġac_ōġan bu èvelde áynīd_āġlımız_èrdīnde, ġēne áynı bu yáplıvırı, hayırılısı *aġlah*. o zâma èveli ben (114) mi bi yorġan bi yásdıġ dēdī kibī hindi eskikī çēhizile hindikī çēhiz bir mi? èveli bi sandıġ (115) ġátaġlarımış, ik_āt bi ġat yátaġ ġátaġlarımış, çēhiz_oyumuş, èmme hindi ádam ġudureti oġan, èvinde (116) nēyise varısa hep_unu doġdurūvırı, è bilmem men, ġórmedim de bilmeñ ġuSum, bēyáS_ēşşá dé (117) nēyē dēriS, è bi ġızım ġaşdı ġétđi, bi oġan çoÇuym evlendī_èmme ben bişē alıp bişē vērme ġızım (118) ġaşdı dēdim, èvimde yōķū_ona nē buġān nē vērēn? èmme ġózümüñ nuru oġdu ó, bñ çoçuġlarımı nēler (119) çekdi, yáyāñ ġótúrdú, sırF *sérġe* yáyán_indirdi èmme, ē ġaşdı dá mān_òġdu, yokġūñ zoruna, bir (120) metire bişē alıp da vērmedim, *cumāġda*, eñ böyük şeydir. tanırsındır da, hanı *havānā_èbēñ*, (121) bacısınıñ_ōġunuñ ġısımış, hindī şeyiñ *mēmedīñ* de şeyi abasınıñ ġısı, oġu ġáyırı bu. háy yá, boġlarını (122) kóķleriniñ bilirin de, tabı *ġússün* dēzeñ_ossa èyi tanır, ben è öle bilemēvirin_işde.

-15-

YERİ : SERİK/Burmahancı Köyü

ANLATAN : Cafer YÖRÜK

YAŞI : 60

KONU : Karışık

(1) ével bõle boķũdu, Şindi de áynı boķ_iŐTē dēvām_édip gēttĩ. hiş deĵŐŐen bi Őē yõh, (2) bõle rēzillik gēldi, rezillik baŐlaŗ, rēzillik gēdip gēder, bundan daŗ kõtũydu ō zâman hem. (3) ilkoķulda áyrıldıķ, ana bũbadan, yēcēg_ēkmek yoķ, filân yēvmiyē çaarcaķ da, ĩki misli_ũŐ (4) misli yápdĩnĩ yápiyosuñ, bĩ yárim dâ çarsın diyē, hindi iş mĩ_ar? hindĩ_iş bõl, dá õõ, (5) bilmēm bāriyor, bāriyor benim maāŐ yētmēyi_öretmenner. bize maāŐ vèriñ, işçi bilmem (6) nēy_iŐdē, bilmem nē yáparın, bi dē arķañıza baķıñ baķān bi yá iŐdē baķ, yēyemēnner, ğuru (7) çõkelĩ_ēkmē bulamayān, yēyen_âdam mar, hiÇ_onu dũŐünen yoķ bizde. Őindĩ daha ğoláy (8) her Őēy, Őindĩ daha ğoláy, yõõ, Şu ğadaķ beş yũz daķıcaķsıñ, Şu ğadaķ_onu yápcaksıñ, o (9) zāmān beş yũzlük vardı bi, hē yá, iŐdē o zāmān_onu yápcasıñ, yá genē_áynısı dēĵŐŐen bi Őĩ (10) yoķ. aarlık, baŐlañğıŐdan varıdı. yā birēz de āyilenĩñ hindikĩ durumu gibi yānĩ, mēsele diyelim (11) kĩ Şindi adam mēsele ğıs çıķarıyõr, ben diyõr eŐŐā istemiyom, beñ kendim yáparım_ēŐŐāmı (12) ğızımıñ diyõ. benim çõcũmdur, nē varsa vercēn diyõ. yā iŐdē o Őiyē bālı ğārĩ, bũ Şindi de (13) áynı, yárim dâ_áynı dēĵŐŐen biŐē yoķ bene ğõre. Őindiye ğadaķ misal hunu sen yápcaksıñ, (14) mĩsāFir_odasını, nişan_isdērin, bũ ğıs taraFınıñ aleyhine, lēhine dēyil aleyhine. Őindĩ (15) fargındáyısāñ hiŐbirimiz gēdip de ēsgi niŐandā taķı taķasımız gēlmēyirĩ ğõñũllũ, taķmıyõrũs (16) yānĩ ğoláy ğoláy.

(17) ēsgiden dâ_áynı dēĵŐŐen biŐē yoķ, ēsgidēn dũũn daha çõķTu, cumā ğun başlardı, (18) pāzar ğun bitērdi. Şindi cumartēŐĩ õleye gēliyor, bi cumartesi yēmēyile õlen yēmēyile bi bāzar (19) yēmēyilē savıyõs. ēmme ēsgiden hiÇ_õle mĩ, cumā ğuñ gēlirdi ğārĩ ğelene bi yēmek ğelene (20) bi sofra. yāv vèren vèri tábı, Őē yápan her Őē. o zâman d_õle, bõn d_õle, hiş dēĵŐŐen bi Őē (21) yoķ bāna ğõre. ē adamlarıñ Őēye bālı,

kendi zévkine bālı u iş. benim kendi görüşüme göre ⁽²²⁾ ğonuşuyon. canım o zâman nè var? o zâmanıñ_ên_èyĩ_arabası at_arabasıydı. takşi, takşĩ ⁽²³⁾ atıdı, iyi bi at èçrlenir, gèlin_unna gèlirdi. hadı baqałım *pınargózi*ne gèt de *büüş* de ⁽²⁴⁾ veyáhütda *ałacamĩ zaymadañ ğız_alı* baqałım bi, yolda arkaña daş_ataılardı. bilemiyém ğarĩ ⁽²⁵⁾ nè oıuyosa, hè işdè oranıñ bi cıñğarı varıdı_ışde, bizim burda merkezde mèsele işdè millet ⁽²⁶⁾ çou gètmedi orıyá daşlarlar dèdi, ğavğa çıkacaķ dè. *büüş* müydü bilmem hèralda yanniş ⁽²⁷⁾ dèjšè. siziñ köye zâten her zâman, bizim köydè zâten_olur yá, yáv hindi ğene olur bizim ⁽²⁸⁾ köyde. bizim köyüñ bi ahláķı varısa. yā orada düne ğadar daha yètmış kusurlarda, mèselá ⁽²⁹⁾ diyelim ki, seniñ_ōıan ğız ğaçırdı, seniñ ğalan çocuklar benle barabar_oluyor, bene ⁽³⁰⁾ parā_alıyollar, bugún bázarda vardım baķdım, húkümetiñ_ónúnda, adamı şeye soķacaķlar. ⁽³¹⁾ adam zâtá bitmiş, biraz aarlıķ vériñ ğarşıyá, biz onnarla da o ğünner işli dışlıyız birás. ⁽³²⁾ sikdiriñ lan dèdim, eşşeg_erifler utanmāyĩnız mı siz? adamā yárdım_etcēniz yèrde daha ⁽³³⁾ dèdim utanmadan para mĩ istēyesuñus, dèdim kōdum_onnarĩ_ordan, ũtanmāyĩ mısıñız lan ⁽³⁴⁾ dèdim, o adama yárdım_etcēniz yèrde bi de para mĩ isTēyoñuS, birikmişler öte başla ğarşıyle ⁽³⁵⁾ *rāmazan* hocadan zorla parā_alıyollar, ilā *rāmazan* hoca zata èt_olmuş, bi sürü borca ⁽³⁶⁾ girmiş, malı maşakķatĩ satmış. ē bunnar ep şey yání, cāhillik mĩ diyelim ğarĩ nēyise bi belli ⁽³⁷⁾ şeyler.

⁽³⁸⁾ hā o áyrı baķ, baķ yáyıla kèsimĩ hindi ğenē_ōle baķ. *ķorgudelĩ* taraflarına gèt, ⁽³⁹⁾ bĩ_èviñ_ıçındè dōrt bēş dè gèlin var, amma sen bu *sèrikde* öncè_èv yapÇakşıñ, ⁽⁴⁰⁾ ğız_isTemeg_ıçı, başğa şartla ğedemessiñ. iş ikinci kōnumda, önce èv, hepşinden fazla. ⁽⁴¹⁾ emme orda öle dèyil, bĩ_èviñ_ıçinde üş dōrt gèlin var ğene, èskiden bura dā_ōleydi, ⁽⁴²⁾ her_odáda bi gèlin_oluyódü. ğèçén mèselē böyük kōjüñ mūtarı var dōrt tâne gèlin var, hepsi ⁽⁴³⁾ sabāla áyrı toplanıyollar, adamlarıñ_ōıannarı yètiş, çoÇū yètişmiş onnar èvlenmiş ⁽⁴⁴⁾ barķlanmış, ğene āyile ğene bi yèrde yēp_ıçıyē_èkmē. nè ğüzel, nè ğüzel baķ daha mèsele, ⁽⁴⁵⁾ oııardā dahā oııarda hālen var mèsele dā ğèçim. hindi gèt *ķorkudelinde* mèsele düün hālè ⁽⁴⁶⁾ cumā ğun başlar, pazar ğun biter, señ ğeldiñ bi ğişiye bi sofrá bi ğişiye bi sofrá, ben varın hā ⁽⁴⁷⁾ sofrá gètiriñ, zatĩ_orda sofrá var hazır, dèdim ğızım bana ğaşşık vériñ, atta orda ğaşşık ⁽⁴⁸⁾ varımış artıķ, ōsun nĩ fark_ètmez dèdım, alıvıdım ğaşşĩ ben, girdim hazır sōrayá

yēmē yēdim ⁽⁴⁹⁾ nē varda tēlef ēdēn yēmē, yēyemecen, burda mevlīT vār dā yēmek çok, girdim_orda ⁽⁵⁰⁾ ğarnımı doyurdum çıkdım gētdim ben, áyry sofa ğuralım, zātī sofa ğurulmuş, ē bi ğişiye bi ⁽⁵¹⁾ sofrā_orda, bizde yok.

⁽⁵²⁾ ben hanımı ğaçırdım, hanımı ğaçırdım, hapsāneyī onuñ_ıçın ğördük hapsāneyi, o ⁽⁵³⁾ bize bi ders_oldu. o bīze bi ders_oldu, yōok. zorlā, zorlanıñ zorlası, zorlanıñ zorlası, hanı ⁽⁵⁴⁾ zorlanıñ zorlası, *sérig_ikiyē_áyrıldı*. ben yirmī_bir ğun ğaştım, tā *anamurdā*, söz gēşmedi, ⁽⁵⁵⁾ şindi hanım benim dáyımıñ ğızı, dáyımda maļ mülk biráz var, bizde yokdu, hiçbişī yōtu, ⁽⁵⁶⁾ anada bi sēl mülk vardı, başkasınıñ_ēlinde. bizde bişē yōtu. isdetTik, sözü gēşdi mi, ⁽⁵⁷⁾ zátan_onuñ_ıçı yoksa bis, dáyımıñ ğızıyla ēvlenmeg_aķlımızıñ_ucundan gēşmiyóTü. hattā ⁽⁵⁸⁾ hattā ben niyetlendim, atiyēm_ıramazan hocanıñ ğızına aççık niyetliyim, o tarafa bi adam ⁽⁵⁹⁾ yollamacan, çalışıyórum. soña tabī_ış iTdāyā bindi. yápdık, yápdık, hem de büyük ⁽⁶⁰⁾ düün_oldu, bi de ádamlar vuruļayásdı, barışmadık, sōna barışdık, dargın_olaļı dā hiç ⁽⁶¹⁾ barışmadık, bizde o kin vārdır, bizim sұлālādā o kin, o kin_olmasā bizim sұлālā_eyidir, ⁽⁶²⁾ doñuz kini mi dērler, nē dērler. nası ğabil_ēdiyōñ sen, sen bi şē araşdırıyōñ, sen tārihçisiñ sen ⁽⁶³⁾ dāha ēyi bilcēñ bñ_ışleri, en inatçı nē var doñuz mü var işdē o, o kin var bizdē. nası ⁽⁶⁴⁾ biliyósañ_ōle ğabil_ēt, ben bilmēyim. canım ğēndimiz_ōle ye canım, aha ⁽⁶⁵⁾ pēygamberimiz_ō, yā rasūrallah üş ğişi isTemiş bi ğızı. aļırsıñız belki hişbiriñiz ⁽⁶⁶⁾ mādur_olmasın dēmiş, ēvdē kōpek de ğız_olmuş, eşşeK dē ğız_olmuş, inat eşşek_inadı da ⁽⁶⁷⁾ oráyā pek yáķıştırmadım, dēmeg_istemedim yānı.

⁽⁶⁸⁾ aráyış_ıçindeyis, yárdımcı_olursañız memnun_olurus. aráyış_ıçindeyiz_ōle, ben ⁽⁶⁹⁾ düünü ta hazirānda yáptım, hazirandan bēri ğēne aráyıcıyın yānı. şindī_onuñ ēvi mēvī ⁽⁷⁰⁾ hazır nası_olısa, bem para düşünmēyim. paráyı nasısa bi şēkilde bulurus, á onuñ dērdiñi ⁽⁷¹⁾ düşünmekden borcū düşünmek daha háyırılı.

⁽⁷²⁾ ğoyun biTdi, ğoyun hasTalandı, ğoyunu saTdık_ō zāman, ó zāman duramadık biráz ⁽⁷³⁾ ğoyun_aldık, aÇıķ cānnandık. arabáyı baķáyın ēlimize bi dēynek, dēynēñ yürüdü yerden ⁽⁷⁴⁾ yürüyüs. ēvelī *ķorkudeline* gētdik, oğdan on_om bēş

goyun_aldık gēldik, yirmi yim bēş otuz ⁽⁷⁵⁾ dēnē_oldu, onuñ birinī çaldırdık
 saTdıg_õn goyunu, vāllā goyuñ gayıboıdu, háylen tā ⁽⁷⁶⁾ hindi çalındı diyemēn de
 günáha girmeyēn de. yápyóıllar bizde pek ol̄māyirdi da şindi çalınsā, ⁽⁷⁷⁾ otuz dēne
 guzu var_çinde, yirmī_otus kiıōluk içindē_áyárında guzu var_çinde, o da ⁽⁷⁸⁾ şōle
 gēberik, ik_üş guzu guzuladı goyun, topaı áyā topaı. o gáyıP, kēsip yēmeye
 dējlmeycek ⁽⁷⁹⁾ yāñi, o şekilde biri gayıboıdu, çoğ_ihtimal belkı öteki biri süser dē
 dēreye düşer gēderse ⁽⁸⁰⁾ bilmem başga türlü bulamadık, ölcē_ol̄sa ol̄larda
 bulunurdun, çalınsa zātán bulunmaz da, ⁽⁸¹⁾ nasıl_ol̄du bilmēyin gārī. gētdik bı güzü
 dā aldık, onū da saTdık, gētdik bi davar_aldık, ⁽⁸²⁾ arkasından gēne bi güzü_aldık
 onū da saTdık, gētdik bi davar dā aldık, gētdik bi davar dā ⁽⁸³⁾ aldık, işi garişdirdik
 baħalıñ gāyri, borç *kürdedim* gēşdi. yá yáv şindi yáv dün *arılıyın* ben ⁽⁸⁴⁾ diyē ádam
*isdambu*da gonusuyo, ben *arılıyın*, bizdē ufağbaş maı yok bizim burdā, şindi ⁽⁸⁵⁾
ésKişehirden büyük maı gēldi *afyóndan* büyük maı gēldi *sérje* o kēsildi, ádama para
 vėrdim ⁽⁸⁶⁾ ben alamadım, alçādım da atıyóm sen vardiñ dēvrede, önce ben bi fiyat
 vėrdim, alamadım. on ⁽⁸⁷⁾ nira kısdıydık, acabā düşer de on nirá bēş lira dā düşer de
 öle alān düşünüyoduğ. señ ⁽⁸⁸⁾ girmişiñ dēvreye, seniñ_ōlan yāniñda,
 seniñ_ōlāniñ_alaası var, seniñ_azcık bi alaası yok gibi, ⁽⁸⁹⁾ gēne vardım, *ramazama*
 çáy_işdim, ordan_öle sērediyēn_emme bi yándan, gēne ⁽⁹⁰⁾ vardım_oráyá, gārı
 alcañ gārı niyetim yā, adamıñ dēdi parayı vėriP_alcan niyetim, bu geliş, ⁽⁹¹⁾ ádam
 bağTım boyuna gıcılāyı fağat ádama dēdim ben, ben bişir dim siz yēdiñis, gıcılāp ⁽⁹²⁾
 durma dēdim ben, yá maı al, yá çekil dēdim_órdan bi sağtdır bi Pazarlık yapıp dur-
 ma ⁽⁹³⁾ dēdim_ádama. almassañ ben_alcān dēdim ben, maı al dēdim ben filān
 paráyá, ondān sōnā ⁽⁹⁴⁾ filān paráyā bu adamā vėr maı dēdim ben. nēyise
 sōnā_annaşdılar, bu geliş, çek varımış, ⁽⁹⁵⁾ şindī_ádamda çek yálan sōlēdi dē çeki
 maı vėresi gēlmemiş, *cāvıT*_amca maı_alcañ mī ⁽⁹⁶⁾ dēdi arğamdan gēldi, ben de
 başka bi yėrdeydidim. maı alcan ben dēdim, ádam çekilsin ⁽⁹⁷⁾ dēdim ben, aráyá beñ
 girmen dēdim, ben piresipim dēyil. maı vėriseñ_almam ben. güzel ⁽⁹⁸⁾ maı_almam
 ben. orda bı hatām_olmuş, çünkū para vardı, hısım şu parayı_al, maı dursun ⁽⁹⁹⁾ maı
 bene āyit dēl, dēcēdik unū dēmedik, şu *çılık* da bı_arkadaş vardı biliyo musuñ? yā
 ben ⁽¹⁰⁰⁾ yábancıyım burda bene buluvū bi dēdi. para bozu dēdi, çarşıyá gētdik orda
 gēç galdık, è ⁽¹⁰¹⁾ ádam gētmiş, üçüncü haFta gēldi_ádam, ádam gētdi_orada bene

çáy_ısmarladı, *allah* rāzī_öl⁽¹⁰²⁾ dedim benë iyilik yaptılar dedi. yetmiş biñ fazla vèrdim maļı ben deti. baķ ġārī sen büyük⁽¹⁰³⁾ ġāzanç. arān soran yıllar şindī ādam parā_ıstemeyë utanıyë maļa, ġelen dos ġeliyor,⁽¹⁰⁴⁾ ūtanıyī_ınsan.

⁽¹⁰⁵⁾ ārkadaş, şindi atıyë masáyá, mesele, oļlar hindi mēsele yok bişī bi şēleri yok⁽¹⁰⁶⁾ başķā_ādamlarıñ. è buđdā nè diyor, *afyon*dañ geliyör. bura maļı çekiP_alıncı aláyı⁽¹⁰⁷⁾ *gündömuş* ö tarafā çekiyö. şe gütmeydim ben, bizim kökümüz yörük de, è bu mahállá ġompile⁽¹⁰⁸⁾ yörük yāni, biz_ēsgiyörüz, aslımız yāni, faġat mahalle ismi de *ġebizler*dir. *ġebizler*⁽¹⁰⁹⁾ mahāllesi sēbebī odur yāni. yok, yok, yok hiç yok, yok hiç yok burdā, hiç yok. hep⁽¹¹⁰⁾ *cumālī*_orası, *şatırılı* var. sāyıl heP. hā bizim ġeldimiz de şey, biz de *macar*⁽¹¹¹⁾ ġoşmeniyiz_asında, kōķımız ġeldimiS, *sérig*_olarak *macar* ġoşmeniyiz biz de, yō yo dā⁽¹¹²⁾ dedeleri ġelmiş. bizim kōķdē ille bi cināyāt varımış yāni, ta hāle dēvam_ēder tā kin. dēmin⁽¹¹³⁾ hoca bñ dāmar nè dāmarı dē sordu. hep_ışTē, biz honāmı dēyilis honāmı yörü èyi yörükTür⁽¹¹⁴⁾ baķ_ö temiz yörükTür, honāmı yörü èyidir baķ hindi açık ġonuşalım. ben hindī onñ çok⁽¹¹⁵⁾ araşdırıyın şöle dēriñ ki varıyın varıp böyükleriñ yāniñā bñ çatarın ġurcāların ortaļı hañġısı⁽¹¹⁶⁾ èyiTir. hoca, şindi ben pek bilemem bu dāha aÇık, yāv yārar yāramaz da bi tarafı yāradır bi⁽¹¹⁷⁾ taraFı yāramazdır. bu iş böle, canım hindi kendi nè osa herkeSiñ yārayān yeri de var,⁽¹¹⁸⁾ yāramáyān yeri de var mēsele, ilacı alıyosuñ bñ yerde faydaļı ama bi yerde de zararlı yāni, o⁽¹¹⁹⁾ işler kaļktı. o kendī_araļarında dedik gibi bazen sen şusuñ ben buyún olúyo da. o ortam.

⁽¹²⁰⁾ şindi biSim bñ huyumus háyta dēller, háytanıñ mānası nèy didim ben, hē esgi⁽¹²¹⁾ tēkcelmiş yāni hurar ġırār çarpār. çok sēvellerimiş, háytanıñ manası ordañ ġelmiş yāni.

⁽¹²²⁾ şindi biSim esgi yörük araşdırdıma ġöre, duydūma ġöre biraz dindar ġelir, biraz⁽¹²³⁾ kirlice ġelir, paslıcā ġelir. emme pek yāni maļı mülkü teslim_ēteñ pek zārar ġelmez, ġoláy⁽¹²⁴⁾ ġoláy emme şindi háyliye ācık ġarı ġarışdı ġārı.

⁽¹²⁵⁾ hiç, èviñe ġet, parañi teslim_ēt oráyá, sáyıyļa ordā sáyma hiç o èksik_olmas,⁽¹²⁶⁾ tēslim_ēt èksik_olmas. yāni öle duydum duyuma ġöre, ama şindī

ğarişTı, ⁽¹²⁷⁾ ğarişmä_oluncă_acık ğarişdı, êsas haslarında hiş da duymadım ben, öle çalıp çarpma, ⁽¹²⁸⁾ hırsıslık şu bü vesãire hiş bi şey işitmedim.

⁽¹²⁹⁾ êsaz_onu bizim ğarağoyunnumuz yápar. hálã yápar tã, *hasan* hiç yapamamış gêtmiş ⁽¹³⁰⁾ ğızıñ_êvini uyuyámamış gêtmiş, ordã salıncãni çalmış, ora bi yere saklamış ondán sônã ⁽¹³¹⁾ uyumuş. sabãla kaç, aramáyá ğakmış, e içiñizde ğarãğöyünnü varısa dá ğızmañ hã, şindi var ⁽¹³²⁾ da ğızmañ yãni şindi. ê işde dèdesiyle ğurur duyúcağ bem bilmıyem bene. ben ğızmam ben, ⁽¹³³⁾ ğurur duyarım ben, dèdesiyle ğurur duyması gerekir.

⁽¹³⁴⁾ sãr atTırcãñ onu sen, şindi size o zãman ben, az_ilerde varãn bi dã ádam tãrif_êdên ⁽¹³⁵⁾ de, tãrihi undan_êyice õreniñ. yètmes, õle õle dèyil, bizim burdã *têvik barama* ⁽¹³⁶⁾ mĩmarıñ_ãbisi, şindi dáyãñğı dáyãñ ğãrĩ kól bacã êyicè ondan õren, benden bişĩ bilmessiñiz.

⁽¹³⁷⁾ ben mi? adım *cãfer*, soyádım *yörük*, *burmãhancı* köyü.

YERİ : SERİK/Büğüş Köyü

ANLATAN : İsmail / Fatma DALCIOĞLU

YAŞI : 88 / 80

KONU : Karışık

(1) yaş_ oldu sèksen doksan. sèkseni gèşdĩ, sèksen sèkis filán_ işTe. benim mi? *ismāyil*, (2) soyadı *ókúsçüydü* ye hindi *dalcıōlu* oldu. dedemiñ_ adı *dalcıōlúydú*, laabı, oñan *delcīōlu* (3) yaptırdı yá yání gène beniki *ókúsçü* gèdiyèri bu çöy yèrde.

(4) è èsgilerden nøy dèyelim? nè gonusalım dadem? kimiñ benim mi? düünner olurdu. (5) beñ kendim yèdi dēfa düün_étTim. kendim, bi nişan düünü èttim_ōlāna, oñana, dutdum bi de (6) soñura ètdim, onu lākin gèlin_ ałacāmdā_ ètdim. yèdi gız varıdı, yèdi gızıñ birisini (7) düünsüz verdim. ötekinneri heP düünne çıkardım. *alla*ma şúkür çucüklerimiñ hēc bi lèke (8) daqmādan düünüle heP çıkardım_ amcā, başkā_ adam mar mı yánínda? dışarı çıkaım (9) máydām_ öleysè.

(10) burda mı? burda amcam, arpa, búydáy, nèm nè? súyúmuz yok. işte sèytinimiz var, sētın yètişdiridik, aşıladıq, kırk yılnda kırsa girdim, sèytin, fem mēmurlū kırsunā, onu (11) kıazandım, ondan sōrā bu mēmleketi sèytiniñi bōle, deliceden aşıyā döndürdüm, çok çalışdım. (12) bi bilādār varıdı böyük, bi de amcam marıdı. amcamıla bilādāre dèdim, gèliñ bu mēmleketi, (13) bu mēmleket ormandi. gèliñ bu sèytinneri aşıláyalım, ben şu şekilde üreTecēn dèdim, (14) ürettik, çok şúkür. şu gördüñ_ añañ, iki yüz_ èlli bès dönüm bi arāzimiz var, bunuñ_ içinde (15) en_ aşşā üç biñ sèytin, açacı vardır. yalıñız yandı, benim sèytinner ekseriyet yandı. burdam (16) bi yāñğıñ gèldi, bi bu év gurtuldu, bōlé yāñgın, añızıdı da, èkin_ añızı, işde göyunculuğ (17) yápdım, davarcılığ yápdım, dört sene ormancılığ yápdım, ormanda ürüşvet tēkliF_ ètdiler, (18) ürüşveti cebime soqduñar, ben de gètdim bölge şeFine bem bunu dèdim, ben bu meslej (19) gābu!_ ètmērin dèdim. nēden pişman_ olursuñ sōrā dèdi. dèdi_ ibi pişmān_ oludum_ ammā. (20) benim_ ora yèrime gatTıym_ adamlar beni

görmedi soñurã. adam buļ yeriñe ğat dēdi, ben ⁽²¹⁾ çoruma çocuma dēdim haram yēdirmeyecēn. kendim de yēmeyecēn. bu dēdim, bu meslekdã ⁽²²⁾ oļan bir adam dēdim, bu haramı yēcek dēdim, argãdaşlarım ğözümün_õñünde alır alır ⁽²³⁾ yēllerdi. ben de bıraktım, eştē. soñura bi õkeye usdãlã ğatıldım. bi arkãdaş, minãracı ⁽²⁴⁾ *musTaFa* dē bi adam vardı, o ğeldi, dēdi sen dēdi usdã marãklıymışñ dēdi, marãklıyın ⁽²⁵⁾ dēdim. elli yılında. ğetdim o adama yánında çalışđım, bi binã yapıncáyã ğadar, demir nesil ⁽²⁶⁾ dōşşenir, betón nesil dókülür_unu õrenmeg_ için. ondan soñura, ğaynáyã ğaldım usdãlã. ⁽²⁷⁾ şindi *büüş*deki ğelişke ğörmüşñ_o cãmıyı, *zırñãñ* cãmisi, her bi köyde eñ_aşşã otuz ev ⁽²⁸⁾ vardır, bu kendi üsdümdeki evlerĩ õle yapıdım. şü õlana yapıdım şu evi, eşde vazğēşdim ğarĩ. ⁽²⁹⁾ on sēnediř ğēşdi. on sēneyi ğēşdi. tã fazla oļdu belki, bıraktım. hēş bi şeye ellēdijim yok. ⁽³⁰⁾ şindig işde alaña anca çıkıp girebilirin. ğarı oturaķ, o yataķ baķ yatã hiç ğaķmãrĩ, benim ⁽³¹⁾ yatãm hiç ğaķmãrĩ. biziki bõle. *büüş*. nē dēye? nē bilēn_ işde eskiden, *büüş* demişler *büüş* ⁽³²⁾ sēbeP nēdir? nē şekilde bir_at? bilmen. yalıñız_ işde benim_aķlım ērdijnde bu kóy, ufaķıdı, ⁽³³⁾ ufaķ dēyil de yání, esas ğurucuları vardı, *ğók mustãfa*, *ğozak ğoca*, *kıllĩ_oca* dēllerimiş bi ⁽³⁴⁾ de *saār kērim* dēller. bu üç dörd beş_ adam buráyã yerleşmiş_ iştē, orasını ⁽³⁵⁾ bilmērin_ amcacım. ğeldisini bilmērin.

⁽³⁶⁾ dēmek sen *elmaļdan* şēden *kaşansın*. *kaşa* ğeçen ğozel yãmır_ oļdu dē mi? bir biraz ⁽³⁷⁾ hasar bile yapıdı ellēlem? televizionda izlerin ben. sen nērde oturuyoñ? nēy õle bu? oķuñ ⁽³⁸⁾ mēsleñ? oķuļ mēsleñ? ünivērseyi oķuyúñ, ēyi, ēyi āferim oķu, oķu amcam oķu, ⁽³⁹⁾ leşberlikde iş yok, bu ğadar çalışđım. ē hēç bi yere ğedemedim, yalıñız bir şeyim varısa, bir ⁽⁴⁰⁾ cãhillijim marısa, onã bunã aķlıķ yapıdım, vaķdında bãķurļu oļmadım. vaķdında *antãlyãda* ⁽⁴¹⁾ çoğ_ adamļar, ğel len *ismãñil* şurda şu ğadar yer var. mētiresi yirmi ğuruş dēdi yirmi bir ğuruş ⁽⁴²⁾ dēdiler, o mēydãnda hindiki mēydãndã_o bēride mēydan ğavşã vař. ordañ ğel len hurdan ⁽⁴³⁾ dēdiler dört dönüm yer_ãļ. beş dönüm yer_ãļ. cebimde o ğunuñ behrinde yirmi bir lira mı ⁽⁴⁴⁾ yirmĩ_iki lira mı nē para vār. ğel bu yirmĩ_iki liráyı burdan yer_ãļ dēdiler. yirmi ⁽⁴⁵⁾ ğuruşdan mētireden yirmĩ_iki liráyı, yirmi lirasını vērseñ bunuñ ğaş mētire yer yapıcãtı. ⁽⁴⁶⁾ yirmi ğuruşu mētiresi yirmi bir ğuruşudu. parsellediler_oráyı. ğel len yer_ãļ buļlardan ⁽⁴⁷⁾ dēdiler. aļmãcãn. çor çocuğ da

çuğaldı, yedi ğız bi oğan, oğan sizlere ömür, birisi öldi. eñ büyük ⁽⁴⁸⁾ oğanıdı, ilk
 çocūmús. o da ölē_oldu, işde ğarı da oturağ_oldu, biz de oturduğ, şindi tam ⁽⁴⁹⁾
 nuhusda, doğuz yüz yirm_altılıyın. yalıñız ana doqumum kırğda bobam_askere
 gëttijnde ⁽⁵⁰⁾ bin_üç yüz kırğda bobam_askere gëttijnde ben bir buçuk yaşında
 ğalımışıyın. o zāman ⁽⁵¹⁾ bin_üç yüz otuz doğuz doqumlu belki de otus sēkiz doqumlu
 olabiliyērin. olğardā_olúyrun. o ⁽⁵²⁾ kırğda askere gëttijnde ben, yalıñız bābamiñ
 asgerden gēldijni biliyin, aqlım ēriyir. iki sēne ⁽⁵³⁾ askerlik yapmış_u zāman, yirmī
 dörT_áy. yalıñız bābam ēmselinden bir_áy önce gēlik, o da ⁽⁵⁴⁾ şöle gēlik, askerli
 ıspartadāymış, ıspartadan dersime gētmış, ēveli *dersim* kürdü vardı yá, ⁽⁵⁵⁾ *şah sēyit*,
 o zaman *atatürk* dēmiş ki buna bunnarıñ bölüü bi kaç bölük gētmış, *atatürk* hindiki
 ⁽⁵⁶⁾ anarşı gibi, yání peğ ağacı ğibi, bu *şah sēyid* kim dutar da kellesini getirise o
 bölüē bir_ay ⁽⁵⁷⁾ mēzunat vérecēn dēmiş, bābām da dördüncü bölükTeyimiş dördün-
 cü bölük bu *şah sēyid* ⁽⁵⁸⁾ furmuşlar, kellesini kēsmişler gētirmişler, hōle kōse sağallı
 bi adam dērdi bābām yüz yüze ⁽⁵⁹⁾ kēlleyi eñümüzde gētirdik dērdi, tabi ki bubam
 gētirik del_e bölük gētirik, ondan o bölē ⁽⁶⁰⁾ dördüncü bölē *atatürk* şey vērmiş, bir
 sēne mēzuniyát vērmiş, bir_áy. ötekiner yirmi ⁽⁶¹⁾ dörT_áy doıdurdise onnar
 yirm_üç_áyda tēsir, ondan asger_ēlbiseli gēldi bubam. ⁽⁶²⁾ ondan_aqlım_ēriyir,
 hōle doıağ doıāyır. doıağ doıanırımış ēveli doıağ doıanırdi asgerler ⁽⁶³⁾
 benim_aqlım_ērer_unū. eşTē. ğonuşacāmız bunnar_amcam nē
 ğonuşalım_ēsgiden nē ⁽⁶⁴⁾ ğonuşalım? yapıdığ yapamadığ, bu mēmlekette çalışdığ,
 orman_olan yēlleri aşdığ, orman ⁽⁶⁵⁾ dáyıl de tapımız bōyük, tapi iki yüz_ēlli yedi
 dönüm. bu arāziniñ tapısı. yalıñız ēlli dōrtte bi ⁽⁶⁶⁾ ölçüm gēldi buráyá. ölçüm
 gēldijnde bābām dōrt dēvre muhtarlığ yapıdı, iki dēvre de benim ⁽⁶⁷⁾ bilādár yapıdı,
 hurda ğuççüüm mar benim. üç ğardaşız bis. iki dēvre dē o yapıdı, on sēne dē ⁽⁶⁸⁾ o
 yapıdı, bābām muhtarlıında birisi bizile köyden çēlişkiye girdi. çēlişkiye girdijnde
 bābām ⁽⁶⁹⁾ muhtarlığdan çıkdı, o adamıñ_ēline gēşdi muhtarlığ, o adamıñ_ēline
 gēşdinde bābāma ⁽⁷⁰⁾ ğaraz_ētTi ye oıuşu, ilk ēsgi tapu turalı tapu var hindi burda
 bende. turalı bu arāziyi dēdemiñ ⁽⁷¹⁾ bābāmiñ dēdesi alan_ēsas bu arāziyi.
 alan_adam turalı tapu kēstirmiş hindi, turalı ēsgi ⁽⁷²⁾ bilirsniñ tura bilirsniñ. o şēdik o
 zaman ēlli dönüm yapıdırığ, yalıñız hüdütü gēñiş, hu tarafi dēre ⁽⁷³⁾ bu tarafi bu yol,
 gēldiñiz yol, o tarafi şu dādan_ōtede bi yol var o yol sōlēri yúvadağı yol ⁽⁷⁴⁾ dēri. bi

añkaráyá yázdıg bi yo! oküyóllar bi göl oküyóllar göl da orda yo! da orda, işde bu ⁽⁷⁵⁾ yáni da yo!u!a súyúñ gavişdı bu dèreniñ kavıştı yo!la su biribirini kèsiyé burdã. bês yüz ⁽⁷⁶⁾ yèdi dönüm dèye bi karar vérdiler. otuz yèdide mèsah kığı geldi, mèsah gèldi. mèsah ⁽⁷⁷⁾ gèldijinde o adam bunu bizim arãziyí èlli dönüm arãziyí èveli araziyá az gösTerilerdi, arãzi ⁽⁷⁸⁾ vérgisi varıdı. o zaman bizim bura èlli dönüm görününce bu bábãm vérgiyi çok vérsin dèye, ⁽⁷⁹⁾ üş lira vérgi vériydi èveli, bu şèdèke èlli dönümdèkè, bunu iki yüz_èlli dönüm yápdırmış ⁽⁸⁰⁾ yápmış mûtaş. iki yüz_èlli dönümden bí kez bábãm başladı dokuz lira vérgi vérmeye, ⁽⁸¹⁾ dokuz lira dutúydu bi katlama iki katlama otuz liráyá çıktı. benim_aqlım_èrdinde dèel de ⁽⁸²⁾ tabı ben_asgere gèTdiimde Filán otuz liradan vériydi vérgisini bu arãziniñ, bí kez *mendéres* ⁽⁸³⁾ hökümeti aldı, arãzi vérgisini kıldırdı. yo! parasını galdırdı, iki sene yo! parası ödedimdi ⁽⁸⁴⁾ bem bi üç lira ödedim, bi altı lira ödedimiTi. yo! parası, asgere gètmeden. kırk dörtte gittim, ⁽⁸⁵⁾ kırk sèkizde gèldim asgerden. dört sene yápdım, èlli áy. èlli áydan üç gún gèşdi, èlli áy ⁽⁸⁶⁾ do!duruvémeye üç gún varıdı, üç gún. hadiñ yörü didiler kıkdıg gèldik, meslèm bahriyeydi, ⁽⁸⁷⁾ uzun_adada sèkiz_áy kırs gördüm, máyın kırsu üzerine. on yèdi çèşit máyın üzerine kırs ⁽⁸⁸⁾ gördüm. bu gún hañgi máyın_olursã_olsun, gètirseler yášım sèksen sèkis, bu gún sóker ⁽⁸⁹⁾ daşarın, dört sèneyi bunuñ_üsdünde gèçirdim ben. yirm_üç_áy *izmirde* galdım, ⁽⁹⁰⁾ uzun_adáyá kırsa gittim, orda hem çaviş kırsunu gördüm hem bu şè Kırsunu gördüm, ordán ⁽⁹¹⁾ da gèldim *tırbzóna* máyın arama ola!ak gètdim. soñ_asgeşlimi *tırbzóna* bitirdim. *izmir* ⁽⁹²⁾ máyın kurup gómtannúndáyđım. *kırsıyáğada* tıran_istasyonúnda, orda şè vardı turan turyã ⁽⁹³⁾ faPrikesi vardı, o turyã faPrikesiniñ_öldü yèrde. hindi bāzı şèlerde turyã yázar yá. işde o, ⁽⁹⁴⁾ o, ordã.

⁽⁹⁵⁾ dōma bōyūme buralıyın. bábãm da buralı, ben de buralıyın. yalıñız dèdem başka ⁽⁹⁶⁾ yèrden gèlme, bábãmıñ dèdesi başka yèrdeñ gèlme, *yúmaqlarda*ñ gèlme. *yúmaqlar* kıoyü vardı ⁽⁹⁷⁾ burda *gèbiziñ*, ordañ gèlme. oráyı satmış sütmiş buráyı almış. işte bires tã aşşã gèdememiş, ⁽⁹⁸⁾ tabana, malcıyın diye. benim_aqlım_èrdijinde on sèkiz yirmi dène bızāyī bilirin. *ókúçcú* ⁽⁹⁹⁾ dèdiler mi dèdemiñ_adı *ókúşcú*, işdè *ókúşcú* adını daķmış ókús çoğ_olduyu için. lābını, ⁽¹⁰⁰⁾ *ókúşcú* adı daķılmış. ókúşcú dèdiñ mi bu kıoyde kırsısına kıkabilen olmaztı, è adam-

da otuz ⁽¹⁰¹⁾ kırk dene sūr_olurdu, bilmem nè olurdu, gōyún_ōlesine, davar_ōlesine. emme işde hepisi ⁽¹⁰²⁾ biTdī gētdi. onuñ dörd_ōlu varımıŝ, ğız_ēvleti yōumuŝ, dörd_ōlan, gētmıŝ *saķaryáyı* ⁽¹⁰³⁾ bitirmiŝ, ondan sōra ŝeyi bitirmiŝ, *čanāķķaleyī*, on yēdiŝer sēne on sēkizer sēne yēdiŝer sēne ⁽¹⁰⁴⁾ onar sēne asgerlik yāpmıŝlar, birisi gētmemiŝ ufāmiŝ, *mēmet*. o gētmemiŝ o gēlmiŝ, ötekiner ⁽¹⁰⁵⁾ bitirmiŝ gēlmiŝ, üçünü de ēvermiŝ üçünü. üç çocuĝ birindeñ ğalmıŝ, üç çocuĝ birindeñ ⁽¹⁰⁶⁾ ğalmıŝ. ondan soñura bunnar, üç ğardaŝdan üçer çocuĝ ğalmıŝ doķus çocuĝ_olmuŝ, bī kez ⁽¹⁰⁷⁾ ŝey *yēmen* açılıvemiŝ, *yēmene* gēdiŝi gibi dōrt ğardaŝ gēdiŝi gibi bi dēne dōnmemiŝ bu ⁽¹⁰⁸⁾ adamlar hiç. eñ bōyükleri bābām. bābāsı asgere gēttijinde ŝeyimiŝ sēkiz yāŝlarındayımıŝ. üç ⁽¹⁰⁹⁾ yāŝında iki yāŝında bi yāŝında bilmem nè ğalmıŝ gērisi, o ilk_ēvelkī ēvlenen_ōlanıķı sēkiz ⁽¹¹⁰⁾ yāŝlarında filānımıŝ bābām. işde dēdem bunnarı bēslemiŝ bōyütmüŝ, anam bunuñ hāricinde üç ⁽¹¹¹⁾ dēne duļ ķadıñ ğalmıŝ. bizim bu gēlenēmiz bōle amcam. gēlenēmizde yōrūklük yōķ, baŝķa ⁽¹¹²⁾ hāriç ŝē de yōķ, yālınız *aļļamıza ŝūķūr* anam, *hacīosmandan* aslı ķōķü *bēŝgōnaķdañ* gēlme ⁽¹¹³⁾ oráyá. oráyá gēlmiŝ, o dēdem *hasan_ali* dēdem *kēl māmud_ōlu hasan_ali* gēçiyūr ⁽¹¹⁴⁾ nuhūsunda aradım buldum. o adam orda oranıñ aası olmuŝ. iki dēne dērmen yāpdırmıŝ, hindi ⁽¹¹⁵⁾ *hacīosman* dērmeni bilmem nè dērmeni bu dērmenni yāpdırmıŝ. bol_arāzī_almıŝ. hindi ⁽¹¹⁶⁾ orda yüz_ēlli bir dōnüm_arāzımız var ŝindī_orda. bī kez işde dēdem, dēdemiñ dōrt ğıs, ⁽¹¹⁷⁾ dörd_ōlu varımıŝ, sēkiz_ēvleti varımıŝ bunu gētmıŝ *manāvĝata* bir talebe molļa çocuķ ⁽¹¹⁸⁾ getirmiŝ, bu çocuĝlarımı dēmiŝ ğurānı kerimi hatmetdir dēmiŝ, hatmētdirecē_adar ŝē ét. sēne ⁽¹¹⁹⁾ yūrt vērecēn yēr vērecēn ēverecēn çıkarācān dēmiŝ, bir talebeymiŝ misāl temsilde hatā ⁽¹²⁰⁾ olmas, seniñ gibi bi talebe. yēdi sēne oķutmuŝ çoçuĝları. bu anamgili, yēdi dane dáyımļar ⁽¹²¹⁾ dáyıļarımı yēdi sēne oķutdūķdan sōra hepisi ğurānı kerimi hatmētmıŝ. anam_ırāmetlik ğurānı ⁽¹²²⁾ kerimi hatmēderdi. ēzberinden ğuran_oķurdu. bizi de oķutdu. *aļļahımıza ŝūķūr*. bu ⁽¹²³⁾ sülālādan bēŝ vaķıt namazını gēçiren az bulunur. gēlenēmiz bōle dēdem. hindi sen, benden nè ⁽¹²⁴⁾ alacañ baŝķa. ē sen bi ŝeye ŝē ēdiyōñ mü_onu? onda ŝē mi var yōsa?

⁽¹²⁵⁾ beñ *gēbizliyin. oķúççúler*.

- ⁽¹²⁶⁾ *büüş yānı büüş, oķúsçúler*_işde mahālleniñ_adını.

- (127) *fatma* hī, *fatma* benim_adım. òna sor sóyádımı.
- (128) aklı ermēri dēdem, aklı ermēř. *ókúşçú* aynı canım, dēşig_olmaz tabi.
- (129) nēydí ğuzum bi hízmat mĩ vardı ğuzum?
- (130) bizim durumumuzu òreniyri adam.
- (131) ğózüm görmēri aynı_ánám, ğulağ dúymas. yörüyemērin, dikēmēlirin_ánám. (132) tēmelli gēttim ğusum ben. *allah*.
- (133) sen şimdi nērde okūyóñ?
- (134) ben mi?
- (135) gēlinnik kēydiñ mi dēri.
- (136) gēlinnik kēymedim ben. biz ğaşdıĝ da ēvlendik. ğaşdıĝ, buráyá. ben ta (137) *gēbizdenin_ánám_a*, nahiye vār_a, biliyeñ mi nahiyeniñ_üsdündē ēvlerdenim ben.
- (138) nahíyanıñ_üsdünde bunuñ.
- (139) dēzemiñ_ölu bu. aráşdıramadım da.
- (140) bunu başĝa yēre vēreceg_oldułar. bu da biz de ĝaldırdıĝ ĝaçívıdık.
- (141) hē yá.
- (142) ĝaçag_ēvlendik.
- (143) aráşdıramadım nēydēn_áy_ánám.

-17-

YERİ : SERİK/Çakallık Köyü

ANLATAN : Fatma ÜNVER ve kocası

YAŞI : 73

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ *allā* şükür amcası. sen nêrden_olúyóñ? *kaşlısıñ* hā. bordáyın bôrda, *kaşıñ*
⁽²⁾ köyünden misiñ? hañgi köyünden? *gökçeyázi*. nêyden bahsedelím? ikimiz mĩ
gonuşalım hā ⁽³⁾ şindi bu, *çaķallık* köyü, ortā_asyádan gèlen, adamlar ordā da
çaķallık varımış *çaķallıg_*ismi ⁽⁴⁾ buráyā da o ismi daķmışlar, yānı bu köy çoğ_èsgı,
sérññ èn_èsgı köyü burası. aşşā yoķarı, ⁽⁵⁾ sōra bizim dedemiz var,
*türkmen_*aşiretlerinden, serçèşme *sülēman_ā*, serçèşme ⁽⁶⁾ *sülēman_ā*, mollā
sülēman_ā, esas ğuruÇusü_o. molļa *sülēman_ā*. bu adama bizim ⁽⁷⁾ dedemize,
pādişahlarñ soñu hañgisiydi bē? son pādişah, *rèşitden_*önce, hāh, *aPdülhamit* ⁽⁸⁾
zāmānında, bir rivāyāte ğöre, bizim dedemiz molļa *sülēman*, pādişāñ_ölu
hasTā_olmuş ⁽⁹⁾ bōle, rağatsız_olmuş, şurıyā burıyā ğösTermiş_adam, bizim
dedemiz ona bi musğa yāzmış o ⁽¹⁰⁾ ğünüñ şartlarıyļa her nêyse çoÇuķ iyileşmiş, dile
benden nê dilerseñ dēye, bu *antalyádan* ⁽¹¹⁾ köprü çáyına ğadar bu sāhılı, üzerine
taPusunü vèrmiş. *sülēman_ā*. ve bu sahillere şimdi, ⁽¹²⁾ *çaķallık* diye ğeçer, *bélek*,
bélek köyünü dedemiS satmış, iki biñ bēş yüz lirā, *bélēñ* tārini ⁽¹³⁾ biliyóñ mũ?
ğeldī tārini? o da var bendē_amma, ben size yāzı şèklinde yāzdırōsam da vèrsem ⁽¹⁴⁾
dahā_eyi olur bu da. hā, şimdi iki bin bēş yüz dölüm *bélē* satmış, dört bin üç çüz
dölüm de ⁽¹⁵⁾ *ķumkōye* satmış, bu sāhiller heP bizē_āyıtdır burası, *çaķallık* köyü.
dedemiziñ, ⁽¹⁶⁾ ğuruļuşu_işde çoğ_èsgilere dáyānan bi köy. bu *dikmeñ* köyü olsun,
*ğadīriyē*_olsun, ⁽¹⁷⁾ *béleg_*olsun, *ahmediye*, onnar heP *ğiritdeñ* ğelme, ğošmen
bunnar, bin_ikī yüz_on_üşde ⁽¹⁸⁾ ğelmiş bu, *ğadīriye* bēldesi var yā, bin_üç
yüz_on_üşde *ali davut* ğemisiyle ğelmişler, ⁽¹⁹⁾ *osmanlı*lar döneminde. sèksen_āne
ğelmişler, burıyā biñ bin_üç yüz_on_üşde ⁽²⁰⁾ iskan_étmişler buráyā. iki sene
*şarampo*de ğalmışlar, ondan sona buráyı tèrk_èdiyollar ⁽²¹⁾ burıyā iskan_étmişler.
ahmediye var bi de *cīādiye* vardır bu şeyde, *aķsuda*. sen *kaşdansiñ* ⁽²²⁾ öyle mi? seniñ

tahsilñ ney? tahsil? hañgi üniversiteyi bitirdiñ? mëslek nè olúyú, édebiyát mı ⁽²³⁾ *türkçe* mi? benim_ölan da var *türkçe* yáv, hañgi yıl bitirdiñ sen? ha yeñi bitirdiñ. ⁽²⁴⁾ benim_ölüm da var_édebiyátçı, *samsun vézirköprüde*, altı yıllık öretmen. *türkçe*Çİ. ⁽²⁵⁾ dedesiniñ yanında. vallâ burâlarda genelde sêbzeÇilik, şu andākī şey zêbze, sêracılığ yānı. ⁽²⁶⁾ ondân_önce pamuğ_ékêrdik, ondan_önce būdáy, misir, arpa êkilirdi bõle yúlaF, ⁽²⁷⁾ ilk_éveliden, undan soñra, pambā dönüştü, undan soñra sêracılıā dönüştü şimdī çiftçilik ⁽²⁸⁾ artıq, pamuq, būdáy_ékiliyó da pamuğ_iş iêkilmez. bu şeyi görümeyór. masırafı yüksek, ⁽²⁹⁾ báyúr, yok yoqarda sâlamdın_a, ha, hanım sâ, hanım sâ. *érzincam* bitirdiñ_öle mı? bora mı ⁽³⁰⁾ tayın_olduñ sen, hâ, araşdırmâ, *patâra* şey *kaşñ* şeyi var yâ, nêyi vardı yá, *kaşñ* şe yáparın ⁽³¹⁾ ben de, araşTırmacısñ.

- ⁽³²⁾ yáşımđ da bilemem, nêreli, *çakallıklıyın*. báyâ isdediler, isdediler_ışde, iki sene ⁽³³⁾ nişannı durduq, ondan sōna düünümüz_oldu. é aynı bildiñ gibi, köv düünü_ışde. éyi ölüm, ⁽³⁴⁾ köy düünü yemeli_ışmeli. içi nuhutlı_olür kêsşegeg_olür, çorbâ olür, salata olür, ih_ışde ⁽³⁵⁾ datlı yáparsañ datlı_olür. gèlinnik bèyázdı, başıma bèyáz duvaq yápdılar, hōra tuğ gibi bi şıdı ⁽³⁶⁾ nè bilēn? hōlē ince. vérdiler, vallâ nè bilēn nè gadar vérdiler bilmēřn. nası!? indirmeli mi? ⁽³⁷⁾ bilmem ki, nè vérdiler bilmēyón. cêhiz nè yápicāz_anam, êsgiden nè vardı? bi kilim, bires ⁽³⁸⁾ çanağ_olur, tabaq, işde tenceresi_olur, önün dıanı_olur diyeñ gibi, êsgi şeyler, işde öle ⁽³⁹⁾ bişiler. êsgileriñ, bi kilim_olur, êsgiden hağı yōdu, kilim mardı, bõle şey vardı, maqadımız ⁽⁴⁰⁾ vardı tahtadan çakma, o vardı_ışde, êsgi. şeyile naylōnna gèldim, naylōn tırakdörle, ⁽⁴¹⁾ arkasında da şeyi vardı, hī dōkmā vardı, onna gèldik, hī, öle, èllī, èlli kas sēnē_oldu, èllī_iki ⁽⁴²⁾ mı_oldu? bilmēřn.

⁽⁴³⁾ yètmış_üç, öle mi? gonusma lan, gonusma. ádım *fatma ünver*. tabi canım, sévdik ⁽⁴⁴⁾ dē_évlendik, iki sene nişannı durduq, asgerdeñ gèldikden sōna, nè bilēn_ışde bu évi ⁽⁴⁵⁾ yápdırıyóllardı, onuñ_ichi gécirgedi. altı, dâlarda çalışıyóduq. kırklaşma kırklaşdıq canım. ⁽⁴⁶⁾ onuñ_ichine kırk tâne daş_édêrdik súyúñ_ichine, onna kırkılanırdı. kırk daş gatarıdık ⁽⁴⁷⁾ súyúñ_ichine, o daşılâ kırkılanıyódu_ışde, çocū yıkāyıdıg_ónna. hī, hī çocū tabi çocū, çocū ⁽⁴⁸⁾ yıkārdık. öle yıkārdık, éviñ_ışlerine de hōle mersiniñ dağınna, súyá batırıdıg_éviñ_ışlerini ⁽⁴⁹⁾ bõle çımğıdırdık. dirgit

bişiriler, dirgit ġāri, ġārī búydáy, nohut, fasille, onū bişiriler, ġoñşuları ⁽⁵⁰⁾ çārisañ çāriSĩñ çārmassañ tabaqlarda dađdırsĩñ, ōle. tabā ġoyāñ ġōr, bi arılık ġoļlar_ĩçine, ⁽⁵¹⁾ para ġataļlar, ōlē_ēdeller. yoġdū. hiç náhaļ, oturduñ mu ġoñşular nè yapıcaġ? darı bişiriler, ⁽⁵²⁾ ġavırılār, işde onna bi ēlentī_olurdu. hī, sohbet, masaļ dōkellerdi, ēsgiden. bem bilmen, ⁽⁵³⁾ bem bi şē bilmen_ānam. cāhilīz_ışde oġumadıġ, oġutmadıļar beni. çalışdıġ, ġeçindig_ışde ⁽⁵⁴⁾ ġuzum. fasillē_ēkēr, fasillē_ēkērdik, pambıġ_ēkērdig_ānam. her şē ēkērdik, ⁽⁵⁵⁾ susam_ēkeris. ġavın ġārpis. patos çıġmadan şeylerle háyvannarıļa bōle harmanı dōvellerdi, ⁽⁵⁶⁾ dōven_olurdu arġasına ġoşalıardı, dōvellerdi, ġarışdırıļardı bōlē dirgenne, sōnā_ışdē_o, ⁽⁵⁷⁾ bitTi, inceldi miydi onu birikdirillerdi bōle, savırılardı ēsinti oldu mu. búydáy bi yānna ⁽⁵⁸⁾ ġēderdi, samanı bi yānna ġēdērdi. tahrāna yāpārdıġ. hindi yāpmayız ġārī ēsgiden yāpardıġ. ⁽⁵⁹⁾ tahrānáyā una, saļça ġatarız, domaTiz ġatarıs, ġırmızı büber ġatarız, saFi yoġorduļa yuñuruyús. ⁽⁶⁰⁾ işdē_ĩçine işdē_onnarı ġōrus, ġatar yuñuruyúz, bir haftā oñ ġün duru, o máyalandı mīdi, ⁽⁶¹⁾ şeye çıġarıyız bōle, zinileriñ_üsdüne, çıġarız ġurudu mu ovarıs şeyde, elimizde, şeyile ēlēle ⁽⁶²⁾ eleris. onu bem bilmen_ānam. un tarānası yāparıs sāten bis. işde hindiki dēdīm_ōle, ēsgī ⁽⁶³⁾ anam yārma tārānası dērdi búydáyı yārārdı, yārdırīdi bōlē dēermende, onu şeyile, ayranna ⁽⁶⁴⁾ ayran dēriz yoġrd_unuñ ġāri şeyinne, bişirīdi_ānam_onu. onu kēkik ġatardi_ĩçine, onu ⁽⁶⁵⁾ bişirīdi. onnarī biz yāpmaz. anam yāpardım biz de yāpmadıġ hiç. biz de yoġdū_ānam, sūr ⁽⁶⁶⁾ vardı bizde, hī, sūra baġardım ben, pēnir yāpardım, çōkēlek yāpārdım. çōkelē yoġurdu ocā ⁽⁶⁷⁾ ġōrsuñ, yāġarsıñ şeyde ġazannarda, aļtını yāġdıñ mī_ĩçine duz_atarsıñ, ōle ġaynar_o, ⁽⁶⁸⁾ ġaynadı mīdi, indirisıñ ērtesi sabā ġadar duru, sabah soyúdu mu ġatarsıñ kēseye. normal ⁽⁶⁹⁾ pēnir, acıġ ımışdırıyōñ súdü, pēnir_olúyó onuñ máyāsī_olúyó. ondam bi ġaşşık ⁽⁷⁰⁾ ġatarsıñ_ĩçine ġarışdırsıñ, o tutar, tutdu mūdu kēseye ġatarız_onu da, ġaynatmáyız_ōnū, ⁽⁷¹⁾ ġaynatmadım ben_ĩç, onu ġaynādan ġaynādırımış_ēmmē ben ġaynatmadım, acıġ ılışdırdıġ, ⁽⁷²⁾ onu bi de ben dēnedim_ōle ġaynatdım da soyūdunda çaldım, dutmadı. onu da dēnedim. ⁽⁷³⁾ nēdelīm_ışde.

⁽⁷⁴⁾ yāpaļım. ġeliñ ġomuştur bēlīķi_ĩçeri. dōrt, dōrt dene, hePisini_ēvlendirdik, ⁽⁷⁵⁾ aşşāļarda var, torunnarım var bunnar. şeydēdi *antālyādañ* ġēldiler. çoÇukļar_ışde

benim ⁽⁷⁶⁾ yánımnda oĻanıñ biri var, biri_ *antályáda*, biri *sérikde*, biri *samsunda*, oĻannarıñ. õretmennik ⁽⁷⁷⁾ yápiyí. *türkçe* õretmeni, õle mĩ? *izmirde* bitirti. ҡas sene_ oldu, altı sene mĩ_ oldu. vaĻĻa ben, ⁽⁷⁸⁾ burda yápmáyıllar, békmezi. yápan yápbabilir, yápmadıķ tóren tóren işde ocukĻara ⁽⁷⁹⁾ mēlid_ okudan mēlid_ okudur. dūjūn_ eden dūjūn_ eder, işdē_ õle. yemek vēriler. var, işde ⁽⁸⁰⁾ noutĻu bişiriler bizim kō yemē, kēşgek yapaĻlar, étile kēşgek, şe nout bişiriler. hĩ. kēşgek de ⁽⁸¹⁾ sāFi kēşgek búydáyí olur_ işde alırsıñ, onu bişiriler, õlē_ edeller. õle. başĻa yemek ⁽⁸²⁾ yoĻ_ anam, işde çorba yapaĻlar, fasille yemē, yemēmiz bu. búyúr, tamam Ļāri. bitdi Ļāri.

YERİ : SERİK/Çanakçı Köyü

ANLATAN : Fahri / Ayşe TOPAL

YAŞI : 82 / 77

KONU : Karışık

(1) sèksen_iki. *fāri topāl. bałıkésirde*, yirmĩ_alı ay mĩ nè yáptım. isdedig_āldıg. báyā (2) bĩ düün yápdım. davılla zurnâyıla. báyā, ıraķı_ıçen, ıraķı_ıçer, oyun, hindiki çalğı bildiñ (3) çalğı, anlamadım, olma mı oyun. zèybeg_oynārSıñ, düz_oynārSıñ. hePsinĩ_öynārsıñ. yā (4) bunnā nè biçim soru yā, *allāh_allā*. bēnmedi dèyil de nè bilen bĩ hōş hōş soru sorúyorsúz_e, (5) è sor baķalım. çiftçilig_işde búydáy, susam, darı, pamuķ nè yáparsañ. nasıl yápicās? (6) èkerdik èllilè biçerdik.

- (7) patoza vèriydik dè.
- (8) nè patozū, çatma dōdük háyvannarıla.
- (9) ókúze sürülür dè, èvlek dèpilirdi dēsē şōle.

(10) ókúze düven sürülürdü, háyvannaııla çatma dèrdik biz_ona, bēşer dene háyvani (11) daħardıg_ipe, bi de binerdig_arķasına hadı sèrtTir bābam sèrtTir. òlē_èderdik. báyā (12) yivārdıg tınas_èdèrdik, savırıdıg yábáyı. samanı èseñ gótürüdü birás hōle, tene hōle ayrılırdı. (13) nè isdeñ? nè nè nè dimeg_isdèñ? hePisi_olū, nēyi aķlıñā çiftçi usulu nè olurşa hePsi olur, (14) hePisi. nēyi nasıl yapılır? sen sōlē. öküzüle háyvaniıla sürerdim çiFtı ben, óküzleri çatardıg (15) birbirine sürerdik, sabanııla ğarasabanııla, ayāña çarıg dolaşır sövèrdim bi de çarıā, (16) adamaķııı. çarıı, çarıķ kiyerdik tábı.

- (17) çarıķ, ğon çarı bulamazdıg lāsTıķ çarıķ kèyiyoduğ dè.
- (18) lāsTıķ sōrā İcāt_oldu, òle mĩ.
- (19) lāsdıķ kèymedik.

(20) gece öküz gütmeye gèderdik, çiyile çarığ yúmuşar_adamağıllı, yáni, bi ó yána bı ó (21) yána gayár, alıvırdım_eldiveni çarī nēden çıkıyēñ dē, bi dáyág_atardım, o da haqlıyın. bi de (22) öle gızar, gurur, sıqardı_áyáqlarını adamağıllı, bölē_işde. báyā işde ekiyedig orāla (23) biçiyēris. unu dēermennere, unu su dēermeni su dēermeni ēvvelá taş yódu. o yēñ oldu.

(24) ta *antalyá*yá eşşēle dēermene gèderdik. hu dālardá dē o anna gèderdik, isdediñ yēre (25) gèderdiñ canım.

- (26) gaşşıkçı dēermeni varıdı bi de.
- (27) adám_āladı, hatırlatmañ hu ēsgileri yā.
- (28) yō göşmedik.
- (29) ó göçerler_áyrī_ābı. yörük yörükler göçüyo, bizler burası yerli de yörükler kıyıda (30) galıyō. mesele şu tarafta var yörük, onnar göçüyor.
- (31) onnar da yerleşdi gārī, unnar dā.
- (32) yerleşdi de onnar göçüyodu yání.
- (33) aynı, aynı hēç garı gız bēş çeşit keyeller lākı erkekler aynı, aynı ú gör-düñ gibi, (34) aynı hēç. altı, ikisi *antalyá* belediyesinde, biri *sérik*de millī eğitimde, biri de burda yánımızda (35) baqğal. gızlar da çıkdı gētdi, biri *çakallık*da biri *āmادی*yede. topçu çavışıdım. nē gibi, nē gibi (36) yāni?
- (37) annadıvisē, nöbetçiyi annatıvisē subáyı.
- (38) hañğı nöbetçiyi?
- (39) hanı bı barmaq yimiş yá bērāber bi yerde sabah gāvaltısını yapdıq dēmiş
- (40) hā öle bi tēkerleme yāv, bizim_aláyıñ bi tēkerlemesi var, *balikkésirde* hava (41) méydanına gèderikē şey var, nizāmiye gapısı var, orda nöbetçi duruyor her zāman. bi gün (42) nöbetçi su dókmeye indidi, tūfē dáyāyēri şuráyá, nöbetçi subáy da gēliri, ordan çocū çarıyē, (43) toparladıkdan soñürá hiç asger işēr mi işemes, úlen sıçar mı dē, è bi barmaq_alcāsıñız (44) dērimiş biñbaşı asgere. çocuğ indi bi barmaq yālāri, çıkıyēri onnar yörūceg_olúyór tūfeg, (45) tūfē, biñbaşım bi barmaq dā sen_alcāsıñ dēri, olurdu olmaz dērke, hurúyún dēri, iniyi bi (46) barmacığ dā o yālāri. şindi ordan, o paşa da öle hikāye sordu yāni, paşa cāmi dē bi cāmi var, (47) iki gatlı orda çocuğ_oturmuş yēmek yērimiş, o biñbaşı da gēliri, o da gētiriri çocuğa bahār, (48)

baħırı. oļum ben seni tanıcaK ğıbíyin dēřı, tanırısñ komutanım dēri filan nizāmiyede dēri ⁽⁴⁹⁾ sabah kavalıtsını barabar yápdıdđ dēri, onuñ dēdi bu. yoğ hikāyá bu yá, bōle tékerleme işde ⁽⁵⁰⁾ bōle geçiyēri bu. benim başımdan nē geçÇeg hēç, tālimdēke bem bi düşdüm ğafa yarıldı, ⁽⁵¹⁾ hava dējšimĩ ğeldig_ışde bú.

⁽⁵²⁾ sor! sen sorucañ. ōle ye canım. savāşa ğétmedik canım, savāşa ğeden dē on_üşlü om ⁽⁵³⁾ bēşli, onnar ğetti. ēveli ğelmiş_emme, biz nē bilicēz_onnarı lán! laFını_édeller de, ⁽⁵⁴⁾ ğelmiş, hattā bubam_asgerden_açağ, ğaçağ ğelmiş, bizi ambar varıdı, bizim ambarıñ_ıçine ⁽⁵⁵⁾ saklanmış, yá arayıllardı ğelmişler, kimiñ biriniñ_ēvine bi atāş vuruvemişler. bu dēdeme ⁽⁵⁶⁾ benim *cinni_ōlu* dēllerimiş, *cinni_ōlu* seniñ_ōlan ğaçağdı_asgerden dēmişler, seniñ_ēvi de ⁽⁵⁷⁾ yáħardıĝ bōle dēmi, ōsā bubam ambarıñ_ıçinde yátıyırı, ōle ōlē laf_édellerdi, ⁽⁵⁸⁾ sēFeřberlikde yāñı. avcılıĝ çok yápdık. davşan, sözüm yábana domuz, çağal, nē isterseñ. yok ⁽⁵⁹⁾ ğeyik yok bullāda. turaş dēriz bi ğuş_olurdu, onuñ dā kökü ğazıldı zāten yok. ē çağalı ⁽⁶⁰⁾ bilmeyen_olabilir dē hindĩ çocuklar bilmez canım.

⁽⁶¹⁾ annat, bires dē sēn_ānnadıvı. baħalıım, nē diñlēceñ. nērdeñ ğeliyiñ? *ķarsdān* mı? *ķaş*, ⁽⁶²⁾ *ķaş*, *dēvre köşkerler* köyü var mı? bilir miñ? adamlarından bilir miñ? adamlarından tanıdıñ ⁽⁶³⁾ var mı? *yusuf bilgiş* dē benim bi arķadaşım vardı, *köşkerler*dēn, belīgi ō dā onnarđān *yúsuf* ⁽⁶⁴⁾ *bilgi*Çidi adı. *yúsuFudü* adı. berābartık. o dā ombaşıdı hērāldā. nē yápicāğ, topçuyduĝ biz ⁽⁶⁵⁾ zāten, mēvzi ğergile top_indir top ğalıdır_ışde, başĝa nāpıcañ?

⁽⁶⁶⁾ yátağ, ğonuşur ğonuşmayı canım, sen bilirsñ.

- ⁽⁶⁷⁾ nēneñ_ışte ōle hasTa. sen nasılsñ, ēyi misiñ? sāō!. kim bu lá? az biliş gibi de ⁽⁶⁸⁾ undān dēyin.

- ⁽⁶⁹⁾ yábancı, yalış *mēmedñ_osmana* benzēvřı. imamiñ *mēmedñ*.

- ⁽⁷⁰⁾ tanıman_anam tanıman. ēē, başĝa yērdeñ ğeldiz mēmur_olālah.

⁽⁷¹⁾ ēsgiler_ışde ben varım, bú_adam benim_adam bu. bağan yok, ēreziliz. ēvlē ⁽⁷²⁾ başımıza ğoçúcek, ōlannar var_ēmmē_anam biri bi yērde biri yērde ğene de *allā* rāzı ⁽⁷³⁾ osunnar_az ucundañ ğulāndan baķıyıllar_emme, ē ayłımız yok, bunuñ

bi bākuru yok, bişēsi ⁽⁷⁴⁾ yok, hiç bi şeyimiz yoğ_anam. sabāla télēvizon sōlēridi bōle yoqsuzlara bōle bōle, ⁽⁷⁵⁾ çocuklara nè diyelim biz, oduncūmuzı aldılar_ōra godular, yáhiyrız zobáyı ğurduğ_ēyi kōtū. ⁽⁷⁶⁾ bi dēnesi *antályá*da bī_ōlaniñ, bi dēnesi *sérık*de belediye şeyiñ şüferi, millī_ētimiñ. oncāz ⁽⁷⁷⁾ da dāīrā_aldıdı borşlu borşlū_olmasa baħıcaħ dā_abam_o, borşlu.

- ⁽⁷⁸⁾ düünde nasıl_oyñardıñıs, düünü gördüñ mü?

- ⁽⁷⁹⁾ amcāla bız düünüle ēvlendik. iki sēne nişanı ğaldık, düünüle ēvlendik, bēkledik, ⁽⁸⁰⁾ ēyi kōtū ho kēl_ēvleri yáPdırdılar, ondāñ kēri düünüle ēvlendig, āltı dēne çocuğ ⁽⁸¹⁾ var_abam, āltı dēne çocuğ var ikisi ğıs, dōrt dēne oñan var, oñannar_iki dēnesi belediyede ⁽⁸²⁾ emme kendiciklerine háyırları yōk, genē_ēyi baқdığları ēyi baқ, eliñ çocuklarına baқış ⁽⁸³⁾ baқıylar canım_ucundañ ğulāndan_abam. adım_ayşe *tópá!*. benī_amelet bilē_ētmeleri, ⁽⁸⁴⁾ ğalp hasdasıyım ben, yáš işde ātmış, yētmiş yēdi yaşındayın.

⁽⁸⁵⁾ düünnerde bis her yēmē yápdık. āltı dēne çocuñ altısını da düünnē_ēvērdim. ⁽⁸⁶⁾ nişannarı da düünne, düünneri de düünüle. bis kendi ēvimiziñ_içine bir bi şē alıP dá ⁽⁸⁷⁾ ğoyamadık çocuğ_ēverēcēz diye, o zamānnar_āltın małtın ucuzdu, hepsine ğordonnar da ⁽⁸⁸⁾ dağdığ, onar dēne, bilezikler de burmaları dā_āldık. biri ğeliniñ biri *giriñi*, o millī_ētimdēniñ ⁽⁸⁹⁾ biri *giriñi*, ğarısı, ğızımıñ biri *giriñide*, onnāriñ dáyısı varımış_ışde kendileri tav_olduñar, ⁽⁹⁰⁾ oñan dā_ora işe ğirinsirá, vērdiler düün_ētdiğ_āldık. ōle kirādalardı, yēñi dāīrē_āldılar ⁽⁹¹⁾ hasdānenin yānından. işde borşlu, borşlū_olmasa baқıcağ_anam da, genē_ucundañ ⁽⁹²⁾ ğulāndan şe_ēdēri canım. borşlu.

⁽⁹³⁾ nēy_ō kırtTamá, düver mi diye dē. hī kırkıñı mı? çımdürülme mī canım, ğún_aşırı, ⁽⁹⁴⁾ ğún_aşırı çımdürüdüm, iki ğüne bi çımdürüdüm, o zamānnar_ēlimiz ğücümüz yētiyirdi, ⁽⁹⁵⁾ búydáy_ēkiyirdiğ_ışe ğēdiyidik, susam yoluyúrdık. mał varıdı mał ğúdúyúrdúK. inek saıP. ⁽⁹⁶⁾ emme hindi bi şicimiz yoğ_ōlum. hiç, yáplıdı, savıldı hiç bi şeyimiz yok. bi ğarı bi ğoca ⁽⁹⁷⁾ ğaldığ. o hasdā ben hasdā. çor çocuk ğēliyiri bi bāzı baħıyırı, ik_üne üş ğüne bi haFtāda. ⁽⁹⁸⁾ ğēçen haFtā_ō *aligil* vardı, *sérık*dēnner vardı, hanım mardī_ışde, pişirdiler daşırdılar ⁽⁹⁹⁾ yēdiğ_anam nè

édelim_ışTě. bilivirdim_à hindi yápamārın. yápardıķ. nuhudü_ıslardıķ, ⁽¹⁰⁰⁾ ğuru fasilleyle nuhudü_ıslardıķ düdüklüde bişirīdik, tomatıs suyú ğatardıķ, nāne ğatardıķ, ⁽¹⁰¹⁾ ordan, tomatızı ezērdik, bölē_ēzērdik, büyüklerini alāñā_atardıģ, incisini ğatardıģ, aķlımıza ⁽¹⁰²⁾ nē gēlirse ğatardıģ_anam, on_iki on_üş gün durudurduģ, ondañ kēri sērerdik, yápardıķ, ⁽¹⁰³⁾ hindi yápamārın, iki sēnedir_üs sēnedir yápamārın. bu dā tārānáyı çok sēver, çoř çocuk ⁽¹⁰⁴⁾ getiriyiriri, bāzı bişiriyērin, bişiriyērin. dün bişirīdim. hasdáyın_ánám da, ğaķıp dōruľup gēzip ⁽¹⁰⁵⁾ gēzemērin, belki bi sēnedir yátıyırım ben, gēçen sēne ğurbandan bēri.

- ⁽¹⁰⁶⁾ üş dēne damar var bunuñ ğalpde dıķalı, damar damar. *antālyáda* nāmı bı doķTur ⁽¹⁰⁷⁾ var. amalıyeT_ētsek ikisini açarız, birini açamayız dēti. öle bi hapıla mapıla idārē_ētÇek dēti.

- ⁽¹⁰⁸⁾ idārē dēris hapıla mapıla dēriz, iki sēnelik lapōr, parasız rapor vēriler. hapı ⁽¹⁰⁹⁾ alıyırız_emme, sāti oľanıñ_üsdüneyis *sērikdēniñ_üsdüne* dēFterler vardı_ánám da. ⁽¹¹⁰⁾ bñ_óndüün bu gētdīdi benim didim hapları vėrmemişler. bu doķdur dērin seniñ_istediñ hapı ⁽¹¹¹⁾ nēye vėrmēri bilmen, istedim atdım hapı vėrmemişler, başģa hap doľdurüvemişler buna, ⁽¹¹²⁾ bu da gēlmiş baķdı, ben dēdim ben bunnāri_atdım hap dēl bu benim dēdim. nē bilēm ben ⁽¹¹³⁾ dēri hunu hunu yaz dēdim dēri óñüne dēFteri ğodūdum dēri. başģa_hap vėrmişler. ⁽¹¹⁴⁾ hem_áz da vėrmemiş, dört beş ğutu vėrmiş, çoğ vėmiş. nidelim_ışdē_ölüm?

⁽¹¹⁵⁾ düünnerde güzel sırt keyilirdi, mesele hālıñ vaħdıñ_oľursa gēlinnere nē alınırsa bi de ⁽¹¹⁶⁾ sēne alıllardı, anaľa alıllardı, görümcelerē_alınrıdı, ęltiyē_alınrıdı. bēyázdı. adı yok, adı ⁽¹¹⁷⁾ yok şe bē meturōľa aldılar da *antālyáda* terzileri varımış tanıdıkları, ğadifeyi bēyázı başģa bi ⁽¹¹⁸⁾ taaf da dēller bi şey. orda dikdirdiler, pıraváyá ğótürdüler gētiri, oľan_ēvi ğótürü ⁽¹¹⁹⁾ ğótürü_onü, ğótürdü getirdiler_orda dikildi, orda dikildi. hindikinner hazır, dantelli düntelli ⁽¹²⁰⁾ her şey hazır hindi. biz_onnarı beniki dikildi. gēlinnere bis hazır_aldıģ, dört dēne gēlin var ⁽¹²¹⁾ benim, dört dēne gēlin var_ēmmē_ışde biri de yánımızda yok, bicēzi yok. çehizimde mi? ⁽¹²²⁾ cehizimdē_iki sandıla hōle bi somyacıķ varıd_ışde hōle bı hu ğadar, televizyón ğadar, ⁽¹²³⁾ aynacıķ varıdı, ik_üş çanak çıñır varıdı ikicik dē harāna varıdı. cehiz de bñdñ_ışde. emme ⁽¹²⁴⁾ biz ğızlara iki ğız varıdı, iki ğıza elimizdeñ gēldi ğadar

yápdıg. áltıřar yedişer áltıřar dene ⁽¹²⁵⁾ yórgan, yér töřřē, garyóla töřřē, endē gibi uzun minder, ufađ yástıķları çođ yáptıķ. birer ⁽¹²⁶⁾ ķamıyoń gētdi. emme hindi ōsá da yápámácāmıřız. buna ōle dērim ben. el çabıķlı yápdıg, ⁽¹²⁷⁾ ard_ardına ard_ardına ēverdik bitirdik. hindi dē iřTe bōle oltuķ. hindi de bōlē_oltuķ. bi ⁽¹²⁸⁾ senedir havlı dışına çıķmārin_ōlum ben çıķamārin gālpden. iřdē bu baķar, uÇundañ ğulāndan ⁽¹²⁹⁾ çáy bişiri gēlir, kaķar bi yēmecik yápar, çocuklar gēlir. iřdē_ōlē_iřdē.

- ⁽¹³⁰⁾ ğāve bişirelim mı? beklēñ mı?

- ⁽¹³¹⁾ çanaķçı.

- ⁽¹³²⁾ köyüñ_adı nēy dēr köyüñ.

- ⁽¹³³⁾ köyüñ_adı çanaķçı dedim_işte yá, çanaķçı işde şura hu hōle ⁽¹³⁴⁾

boşTü_ēvelī_okuğdu, hindi park yáplıřı. bü sürü adamlar varıdı onnar gētmıř, başğaları ⁽¹³⁵⁾ gēlcemiř, marillá töřřēceklerimiř, bitmemiş tađ bitmeti. yēllere marillá töşşeceklerimis ⁽¹³⁶⁾ saıncáķlar ğurulcāmıř, her řē olcāmıř, o yánımız_iřde dibimizdeyis. çanaķçı_iřtē nē bilēn ⁽¹³⁷⁾ biz bildişimiz çanaķçı_iřde. hē yā ōtedem beri çanaķçı canım bařğā_adı yok. mūtar, ⁽¹³⁸⁾ yápdırıvėri. mūtar_ōñderi.

- ⁽¹³⁹⁾ seniñ_ismiñ nē? ramāzan mı? bu nē? nēy ğörevli miñ sen řindi? nē? nē var ğarı ⁽¹⁴⁰⁾ yázi yok, çizi yok, nē ōreniyoń bñndan?

- ⁽¹⁴¹⁾ işlerde çocuklara ğörev vėrmiřlerdir sār. yoğ_üzüm yok_ana, olmāřı be!

- ⁽¹⁴²⁾ burdā_olmaz burdā_olmas.

- ⁽¹⁴³⁾ yápmāřız. burdā_olmaz_üzüm, yápmazlar burda. var üzümümüz ğocāman, ⁽¹⁴⁴⁾ çardāmız var_emme ōle ğóuke çor çocuk yēller, yápmáyıs. yápmáyız ğaynatmayıs.

⁽¹⁴⁵⁾ bu ēv dā ilerdē ēvde oturuđduķ hu uzun_ēski ēvlerde oturuğduğ_ēveli, ēvlendiřimizde ⁽¹⁴⁶⁾ ordādı iki ğós, sōrattan buráyı yáptıķ_iřdē, burda da iki ğós saıonnū. bu mutlā bile ⁽¹⁴⁷⁾ sōrattan yápdıřdım_ānam, yoksuzluğdan her řēy. ora biraķıldı ēsgidiler_ēsgi yeñi çürüdü ⁽¹⁴⁸⁾ gētdi, yışıldı gēti. iyi dēl, kırık dókúķ ğöyüllār çor çocuk.

YERİ : SERİK/Çandır Beld.

ANLATAN : Ayşe YANIK

YAŞI : 76

KONU : Karışık

(1) yok *çandır*dan *kürüş*den geldim *serik*den geldim, hê yá, èllĩ_èlli bès. on yèdi yaşında (2) gèldim, èlli bès, èllĩ_àltı sène oļõdu gèleli burã, bura gèleli, hê yá burdáyın, hê yá (3) burdáyın. *çandır*. benim *āyşe āyşe yānık*, yètmiş_àltı dè yètmiş yèdĩ dè, nè dèrseñ dè oļum. (4) düünüm adām_ahıllĩ düün_oļdu. hış nè yápıcaqlar èvelĩ soñ kèsim_oļurdu şe oļurdu. (5) gèlin_ālması oļıllardı, işde soñ kèsimine gèlillerdi, kına yáhaļlardı, yānĩ, cumártesi gún (6) gèldiler mĩ, soñ kesimi dèlleṛdĩ_õna. èsgı hindi yok u móda gālañ gèşdi, hê yá gèliller, gèlir (7) oļan_èvi gèlir bazar gún de gèliller alıllar gèderler, āşām da kendiñ düün yáparsıñ kına (8) yapaļlar kına gècesi yapaļlar şènnik yáparlar, hê yá, hê yá, õle dèller, hindi, şindi gālan āşām (9) bi āşām gız_èvinde düün_oļdu. bura bi kına gècesi oļuvırı, salõndan_alıp gèdiyĩller. èsgĩ (10) üş güne düün yapaļlardĩ. davĩl dañğıdı dañğıdı bāşıñ_ārırdı, şındĩ_õle dèyil hindi goļay, ē (11) işde biz_õle oļduduk. bizde õlèdi.

(12) kèşkef, nuhut, et, işte, çorba yápàļlar, yèmek adam_akıllı yèmek yápàļlar. (13) búydáydan, hindi gènè_oļur keşgef, şindi piláv_èdeṛ, gène kèşgef_èdeller, (14) kèşgef_èdelleṛdi. şey davĩlla döydürülerdi kèşgevi, alır davĩl dañğır dañğır dañğır oṛdã bĩ_iki (15) èrkek zoPã_eline zaPbıdı zaPbıdı çuvaalı dõveller, gāzanda kèşgefler gáyınar, yène davĩl (16) çalınır, kèşgef gārışır, şènnikli oļuyè_èsgĩ düünneṛ, çok şènnikli oļurdu. èlénçeler (17) gøzel_oļurdu hê yá. oļuṛ gúleşli_oļurdu. gúleş bizikĩ gúleşsiS_oļdu, gúleş dè_oļuṛdu. varıdı (18) yá öldü. *boSTuļ* pèlivān varıdı, *boSTuļ* pèlivān varıdı, düünnerde bir_iki vardı şeyden gene (19) *iḥTarļar* varıdı, heP bunnār pèliFandı. èveli *boSTuļ* pèliFanı bi arabāda gõtürülerdi. yānĩ (20) oturdu mu dèllerdi, çok gúleşillerdi, gúleşli oļurdü düünner èsgiden gúleşli_oļurdu. bizikĩ (21) gúlessiz_oļdu. èsgı düünner şènniklĩ_oļuṛdũ, çok şènnikli oļurdu. tabĩ hindi bõõn

āşamla ⁽²²⁾ gelir şey çalğı, āşam dıñğı dıñğıdı āşamı da geç ertesı gün ordā_olur
 gèder, èsgiden ik_üç ⁽²³⁾ davı! çal!lardı. başıñ_ārırdı, gāvecı_olurdu èrkēñ biri, señ
 gāvecı_olurduñ, gāvē erkeklerē ⁽²⁴⁾ gāvē vèrillerdi, çáy youdü da gāve vèrillerdi.
 benim_ómar_ābım dà işdē gāvecı_olurdu. ⁽²⁵⁾ gāve bişirıdı, çáy yōdu, çáy yōdu,
 canım ocak yoğ yá, ataş orda gúr gúr yánār, goca ⁽²⁶⁾ odunnārı çatallār, horda
 bunnārıñ_odunnārı yanār, bi gāvē_orā sürülür, ètler bişer, ⁽²⁷⁾ ızgāra!arda, ille
 b_ıçeller, indı eti yēmē bu!amārısıñ, tosuñ kèsellēđdi. nişanıñ_öl_olur. ⁽²⁸⁾ nişanda
 bi gün_èveli davı! geliş āşamdañ gālan dañ dañ dañ dañ, dèlbekler dañ dañ dañ ⁽²⁹⁾
 dèlbekler bōle òlē haváyá çıkar, vürükāna, dèlbeklē hē yā hē oynardık hē yá, bēş
 guruş paráyı ⁽³⁰⁾ bozdurular, bēş gurū para on, on dene bēşlig_olur_o, bi
 denē_atmak, haváyá çıkar gālan, ⁽³¹⁾ òlē_èder. òle èllilik yim bēşlig_atsañ ò güm
 güm güm çatladıllardı gālan, garınıñ biri ⁽³²⁾ ka!dırcı_olur. seni ka!dırı sırā!a hōle
 oynadıllar, ikı_üş gıs gāhar_oyñār. gèline üş gızı hura ⁽³³⁾ çatallār, seni beni üçimizı
 barābar hōlē çatallār, hōlē oturtTurular, üsdüne dē_al_örteller, ⁽³⁴⁾ sen_orða
 oşarsıñ_onu gèlin türküsü sōlersıñ. olurdu, olma mı, olurdu, yákılırdı, ⁽³⁵⁾ ahrābā
 yāhar canım, *hallā allah* yāhā!lar kına türküsü yāka!lar. gèlen_olmazdı az ⁽³⁶⁾
 gelen_olurdun, üş gız çatallardı, türkū sōlellerdı, kınáyá para basallardı. nē depelere
 hē yē òle ⁽³⁷⁾ sōlellersek sōlellerdı, sōlellerdı_işde gālan. nariñ_acı guum guum
 dèllerdı, gız_anası ⁽³⁸⁾ òlān_ānası, şē dèllerdı_önu, gız gèt habarıñ_olsun. diş
 yēñı_aldığ dā, şē èdemērin ⁽³⁹⁾ dişlerimden, gonusāmārın. ā!arsañ_ā!a,
 ā!amassañ_ā!amā ā!asıñ gelmez, ā!anırdı. bi gelin, ⁽⁴⁰⁾ iki de şey çatallardı
 kèydirilerdi, üs sandalyáyı hora gōrlardı üstüne bı_al_örtellerdi, onnār ⁽⁴¹⁾ türkū
 sōlerdi sen kaFāñı sallā_ā!a. ā!adım da ā!amadım zaman dā_oldu, çok çatallardı ⁽⁴²⁾
 ben_az gabacādım, peg_ā!ayāsım gèlmezdi, gaFam gız ē kaFāñı dèllerdı gālan, iki
 sallarsañ ⁽⁴³⁾ sallā, sallamasañ sallama. türkū, māni, şē sōleller canım, türkū yok māni
 sōleller, dèlbekle, ⁽⁴⁴⁾ dèlbek bōle hurunur gālan, çifte çifte hē yá, hē yá sōleller hē
 yá, gıt, işdē var bişi ⁽⁴⁵⁾ görünüşdē görüntü. hē yá, hē yá èskikinner. òle yāvrum_òle,
 hı herkez şē ètmedi mi? hē yá, ⁽⁴⁶⁾ sōleller hē yá, sōleller hē yá. çatallār_işdē sōleller
 türkū sōlelller. pek yok, gèlirsē hē yá, ⁽⁴⁷⁾ gèlmeye bu zamandā_iştē. sōleller
 şēdellerti. bùyur, òledir_òlum, òledir_èv!ādım.

(48) béyás kèydiriler gèliñ gún, āşám da başka kınalıq kèydiriler. damada gèlinnik aq (49) béyás kiyesiñ, béyázdan, béyáz kèydiriler gèlinē, béyázdan, üsdüñe aq_örteller, şindi (50) örtmēller bile, duvāñ_olurdu duvāyí örteller_üsdüñe aqı dā üsdüñe örtellerdi, hadí bin dē (51) arabáyí hadí gèt dēllerdi, arabáyá bindiriş. arabāla gēldik bis sāten, atıla dēl arabāla gēldim, şē (52) yōdu, taşsi yōdu, arabā at, at, arabaniñ_üsdüñe şē örteller, hīram_örtellerdi çevirilerdi (53) üsdünü, ik_üş gişi minerdı taq hādí baħalıñ gēlirdi. fī yōdu, fī yāpdıdık, bişē satmadık, (54) ēkin_ēkdik, pamıg_ēkdik, işde bāçe yāpdık sōnadān. adam bu şeye gētdi, marañgozluq (55) yāptı, bōle dāban şē çakmāyá gētdi, bēton çakmāyá gētdi, yāpmāyá gētdi, işdē baqğallıq (56) yāpdı, işdē, işde bu yēlleri yúrtları aldık yúva yāpdık, cam yāpdıg, ev yāpdırdıg, adam yātdi (57) öldü.

(58) bayramlar dā baqlavı yapağlar, gadēf yaparlar, yāparsıñ_ilēnner, hazırlarsıñ, gēlene (59) gōrsuñ, işdē oklāyılā_açarsıñ_aynı ēkmeK_āçar gıbí. fisdıg, cevis, ceviz gōrsuñ, açÇık (60) susam gōrsuñ, fındık fısTık bunnarı gōrsuñ, dōversıñ, gātarsıñ_ārasına, gatarlar, baqlavı, aynı (61) baqlavı yāpdıñ gēne yāparsıñ, ha hindi gōlaylaşdı, yapılmārı. satın_alırıs, sarı (62) burmā_olurdu. yapağlardı. dağña budāña dāmatlara bütün gōğlar bi lēni saña da bütün gōğlar (63) ilēnneri, Pēkmezlerdi, hiş bēlmezdik, çok yāpārdık, dağña budāña bütün bütün gōrduñ, (64) bütün gōr, sáyılamarlar ille bütün gōyücaşsıñ, ōlē gōrdük. ēsgikīnner türenner başga şindi (65) gağlan, ēvelī_āşám_oldu mūdu, gōñşu gōñşuyá gēdērdi, mēsel sōlerdi, darı gavırılardı, (66) búynuz dōvellerdi, búynuz gōğlardı, kēsdene bişirilerdi, ceviz bişirilerdi hindi ōhō televizen (67) var mı yok mu? bi çáy işde bu, dōrt dē_ēlma yirseñ, yimesseñ yime, ēsgiden gūnner. gōca (68) buğamaç gağallardı. o amırdan, hamırı atāşa sūyú gōrsuñ, gañadırsıñ, oklavāyā doğā doğā (69) bişirisiñ, gañaç yā da gat, yāyı şēker de gañadırsıñ, dōkersıñ gōbēne, alırısıñ gaşşı yi! (70) gōcā_aş dēller hē yá, gōcāman ortā_ērde. hamırdan hamırdan gōzel_olu yimesine (71) dōymassıñ_ēmme, gōcā gōcā şey, arabāşı dēllerdi, hē, canım aqr, āşám gelen mūsāfirē (72) yapılırdı_o gağlan, sen mūsāfir gēldiñ mī as sōna bi onu gağallar gōğlardı ōñuná gağlan, ille (73) gōğlardı, canım şey yoğ_a, ēveli bōle şey yōdu yá, ışık sātí yok, lambaniñ_ışılā hu, gızlar iş (74) yāpardı. huró oturuğlar dōrt bēş gız, benim de vardı bi

ğıs, ğonumuñ ğomşunuñ, bunnarda ⁽⁷⁵⁾ hurdañ geliller, huro oturular. iş yapağlardı, dantel_örgü ğaneviçe. ğaneviçe yápdım, ⁽⁷⁶⁾ dántel_órdük, yázmă_oyáladık, heP yáPdık, hepsini yápdık, annem_ışde bunnarı hazırladı.

⁽⁷⁷⁾ almatık, almadık, almatı, hañğinnardă? aırlık hê yá, anam onnağna, onu aırlık değel de ⁽⁷⁸⁾ işde yárdım_edenner, olmányána eđer, şindi ğene var. nê dese. hindi mesêle yatağ odası ⁽⁷⁹⁾ yápmarı, oğan_êvi yápvırı, êveli ôle deýilidi. evel ağarlık vese iki para vèrilerdi, vèren ⁽⁸⁰⁾ vèrmeyen vèrmez yápmáyán yápmaz_oldu. herkez ešāsını yápardı, oñ ğóz_êv mĩ, birer ⁽⁸¹⁾ ğóz_êvidik. uzun mađatıñ_olurdü_hôlê, masañ_olurdu, şölê. hora mağatı şeyin_olur ⁽⁸²⁾ masañ_olurdü. işde êbik ğübük hora bişê ğuráğlardı, hê yá, çoğ_êşyâ bu ğadar_êşyâ olmadı. ⁽⁸³⁾ vâv vâv ôhō mağat_olma mĩ, uzun mağat vardı bizim, işlemeli hōlê ağtı üstlü masası varıdı, ⁽⁸⁴⁾ zandalyemiz varıdı, kilimimiz varıdı. yátâñ her şeyiñ varıdı. bağ çul varıdı, kêçi kılından ⁽⁸⁵⁾ değel şeyden háh ğeçi dávar kılından adamıñ varıdı çulu varıdı, varıdı çul varıdı, yok ⁽⁸⁶⁾ satın_almışla êllêlem. satın_almışlar, varıdı da sèrmedik biz_onu, sōna saman ğetçek, ⁽⁸⁷⁾ dāyıma êsgidi ğeldi ğeşdi êvelĩ çul_alırdı. êveli düüne şey yodu zandalyá yōdu, davıçı ⁽⁸⁸⁾ davığı_alır sırtâ, dañğıdı dañğıdı, yárdım topláğlardı, topláğlardı davığla. vèriseñ vèr vèriseñ ⁽⁸⁹⁾ vèreÇeksiñ, yáğğıyĩ yere sèrellerdi, hindi zándalyá, ê sandalyá. hê yere serıP_oturmağ_ıçú ⁽⁹⁰⁾ kêçe yorgan vèrilerdi, oturusuñ ğalan_üstünde, misêl, şindi her şê ğoláy, hindi zandalyá ⁽⁹¹⁾ bizim_u zandalyá yōdu. her şê ğoláy. zévki yok hê yá. ğoresek yok, şey yok biribilê büyük ⁽⁹²⁾ ğuççúk ô büyük ğuççúk ašám_oldu mü ğezellê, hep ğezellerdi ašám_oldu müdu mesel ⁽⁹³⁾ sōlêvıllerdi ašám_oldu mü ğarılar. pek yoğ_anam, iki sōleris diñlerdik biz de ğalan, óná ğore ⁽⁹⁴⁾ büyükler sōlerdi biz de diñlerdiki. az ğafam ğalan, ğocadı, ğocadı, dişi de yeñi yápdırdım, ⁽⁹⁵⁾ ğonuşāmarın pek, dişimden şey irāt_êdemèrin, dişi tā yeñi, dişleri yeñi yápdıdık, bu sene ⁽⁹⁶⁾ yápdıdık. dađ iramazanda yápidı, oruşdá yápidı, çekildi, yápidı ondan pek şêdemèrin ⁽⁹⁷⁾ dişlerim şê êtmèri, az dişlerim irātsız_olüvru.

⁽⁹⁸⁾ békmez biz yápmáyız_olüm_unu, tārāna mı onu yáparız canım. hindi ğene yap ⁽⁹⁹⁾ tārānyı yáparıs. şey noıt mercimek nê_olur sa ğarışdırıyıs, üütdürüyüS. bunuñ dedesigilde ⁽¹⁰⁰⁾ biz, ğarışdırıdığ burdāğana üütdürüdük darıyı şeyi,

yũnurúyúS, sèreriz, bisèl duruduruz sèreriz ⁽¹⁰¹⁾ gurudurus, pişiriyis, hindi bis hepsini vazgèçdik galàn. ben vazgèçdim kaç sene oldu? ⁽¹⁰²⁾ yápmāriS hèle, hèpsi var_indi, hindi her şey var, her şey Turşu hindi gur, her şey var hindi. ⁽¹⁰³⁾ tārāna yáparız gène tārāna yapaļlar Çanım, bulğur ğaynadıllardı, tārāna yapaļlardı, hèpsini ⁽¹⁰⁴⁾ yapaļlardı. onu yáparıs, diş dirgiti yapaļlar, ğaynadıllar bulğuru, aşır yáparsañ aşır yáparsıñ, ⁽¹⁰⁵⁾ çaarısıñ bi sēl ğonum ğoñşu, diķi ēlençē yapaļlar, bi ğuran_okuļlar, yāsın_okuļlar dağadıllar, ⁽¹⁰⁶⁾ átarsıñ. ğeri gelirsıñ, yápāra diş dirgitiñi yapaļlar. kırkılama kırķi çocūñ kırķı mı? yápar onū ⁽¹⁰⁷⁾ da yapaļlar. onū da kırķında işde kırķında onū hazırlarsıñ bi yemek şey edersıñ. daş ⁽¹⁰⁸⁾ sáymāssañ_olur mu? daş sáyarsıñ, bizim ğünümüzde, daşı sáyarğlardı, hindĩ_ētmērileğ_ölē, ⁽¹⁰⁹⁾ ırbğa ğatardıķ, bi ğaba ğatardıķ, çamaşırını kırķlārdıķ şindi öle deyil, hindi hazır bès, yıķa at ⁽¹¹⁰⁾ ğótünü, hindĩ_öle deyil hindi, èsgiden_ölēdi. èsgiden hep, biz kırķı çıasā, şeyiñ bēzini ⁽¹¹¹⁾ kırķlārdıķ, ondañ keri kırķ daş sayardıķ, şēdērdik, hindi hindi her şey ğoláylaşdı. atmáyıS, bulğuru yür ⁽¹¹²⁾ yıķarsıñ, çıķıłarsıñ bi ğaba ğatarsıñ, onu her ğün çocū da kırķlarsıñ, yıķanıyқанā çāPıdı ⁽¹¹³⁾ da kırķlarsıñ, şindĩ_öle sáyğı nērdē? ah o nēymiş dērler. yıķanmas canım, haFtāda ⁽¹¹⁴⁾ yıķārsıñ, yıķanmaz. yázın_olsa yıķāğ dā hindi ğüzün yıķamassıñ, yázın yıķanır. búyúr, ⁽¹¹⁵⁾ kırķında, ğışın yáSın çocuğ_oldu mü yázdan yıħaļlar, ısıcakdan sabāļā āşām yıħaļlar çocū, bi ⁽¹¹⁶⁾ batırıłar çıķarıłar. benim hem yázın_oldu onu yıķardıķ bis, ğışın_olannār yıķamas. ⁽¹¹⁷⁾ haFtāda om bēşde yıķarsıñ, ğóbē möbē düşmedikteñ kēri.

YERİ : SERİK/Çatallar Köyü

ANLATAN : Fadime ÜNAL

YAŞI : 76

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ yēñgēñ yánına gētdidim, onuñ yánına gēdik, é işde ésgı évlerimis kiremididi, ⁽²⁾ vasáyétimiz yōdu, moturumuz yōdu, arábamız yōdu démiş, işde búydáy_ékērdik ⁽³⁾ susam_ékērdik, bunnarı çalışırdıg, éveli bōle bişimiz yōdu, démiş gāri, onu yázmıř gāri ⁽⁴⁾ çóçuk, bilmēyim bem bi şıcikler bilmen.

⁽⁵⁾ düünüle aldılar. arlık bene, dağdımi benim_adam_aldı gētdi.

- ⁽⁶⁾ bunnarı gáymađamlıkdan górevlendirmişler. né kéydiseñ, üç Pēř kéydiseñ déyivı, ⁽⁷⁾ bunu gáymađamlıg yóllúyó bunnarı.

- ⁽⁸⁾ hā, üř pēř kéydim, hēnteri. řaba kéydik, pēřtēmađ dutunduk, é bunnarı_ētdik. ⁽⁹⁾ bizim yemekler_olağak bı kēřgek bişirilerdi, kōřger_ocāni dā aPdalları görüşe görüydü, ⁽¹⁰⁾ görmesse ékmek yōdu, hindi adam_akıllı kōřker var. yōdu. yōgüdü_ölüm yōg. herkez ⁽¹¹⁾ āřamā dađ_ař davıl döver oynar tūñgülder, herkez_āřamıla évine dağır gēdērdi, étmēyiller, ⁽¹²⁾ yēni yēni olúyór tabı biz_évletlerimize étdig_émme, bizim, bizde bizim düün günümüzde ⁽¹³⁾ yōdü. yapılmāyır. bi sēl kēřgek řēdellēř, bi davar kēseller, ordan kim yer işde orda bişerke ⁽¹⁴⁾ yēner kimse görmes. yiyebilen yer, kimseye hōna huna góyúP yidirmezler. hē yá. éveli bi ⁽¹⁵⁾ gázan su gollardı, ora bi çuval şeker dókellerdi garışdışlardı řērbet dēllerdi. niřán řērbeti ⁽¹⁶⁾ içellerdi. öleydi, hindi bilmiyōñ gāri hindi herkez, řērbetini de édiyē düününü de édiyēri, ⁽¹⁷⁾ yēmēni de yapıyór, hepsini sırāyla yēdiriyē, şeyile masáyá góyúP yēdiriyē. bu kōün adı ⁽¹⁸⁾ *çatállar*. né bilēn *çaķállar çatállar*_işde çaķal çağal, çağalımış buraniñ adamı, az milleti ⁽¹⁹⁾ gāndırıymıř yálan doğan, ondan *çaķállar* démişler, hı, soñura *çatállar*_ölüvmiş_ışde. bu év ⁽²⁰⁾ kōleř. atıla gēldim ben. bi ři vémedı. bi sēl nēm nēm alıvērdik dēdiler_o mağı da gēne aldılar ⁽²¹⁾ satdılar yēdiler. zīnet_ölüm, iki bēř yüzlük dağdılar, onu da amānát_almışlarımış

(22) götürdüler yèrine vèrdiler, bubam daqđıdı bi bēş yüzlük, onū da adam harcadı, ğarıyá ğıza (23) vèrdi gètdi, işde.

(24) amcālā_ōlum biz èkin_èkdik, búydā, darı èkdik, susam_èkdik. biz_èveli ğarpız (25) marpız bōle şey yōdu. ğurū_èkīn, ğuru èkin, susam, darı. èkini bōle orāla biçiyōduq, yūn yūn (26) yūyōduq, sövennerīle çekip harman yèrine óküzlerīle düvenīle sürüyōduq. dènesini bōle iki (27) bōle barmaqlı yāba vardır, bōle atardıñ, atardıñ, atardıñ samanī hu yüzüne gèderdi, tene hu (28) yüzüne gèderdi, óñünü süpürüdük, savırırđık, hoľuslardık, çec_èderdik hōlē saľıla, çēş (29) dikerdik, hē çèç_ólurdu, varıdığ_ölçerdik, gètiriydig_èvīmize, bōleydı_èveli. hindi herkez (30) è hēy, hem buz gibi búydáyī_ambara dóküvüyōğ. òle, òle, biz óküzüle háyvanıla sürèrdik (31) motur çıkdı, moturūla, çórúm çócūm_ètişdi onnar sürdü. kendimiz_òle, moturła moturła iş (32) yápmadı benim_adam, çóçuklar_ètişdi, ónnar sürdü, ondañ kèri ileşberlī vazgèşdik hindi. (33) bi şī işledimiz yog_ōlum.

(34) ilk çócūm dā hu. nè kırkılması yápacāz_ōlum? sayār, çımdürüsün, sabinnarsın (35) çımdürüsün kırk daşla üsdünden dókèrsin kırkılarsın. kırklandı, işam daľı gètiri súyūñ_üsdüne (36) ğorsun, ğazana éviñ_içine hōllara hōllara basdıñ yerlerī gèzdijñ yèlleri hōle, pürüle (37) çırparsın, hī, yīķanırdı ğaP ğacaķ, çuluñ, kèçeñi, sırtıñı, başıñı, dèrede yūr gèlirdiñ. tokucuła, (38) sabun vardı, odunu yáķardığ_odunuñ külünü ğatardık tenekeye, ğazandan súyú dókèrdik, (39) onū sapsarı külü çıkardı, sabūnu çalardığ_onu boyúna hurúyduq. kül küşlü_olursa (40) küşlü_olmassa da òlèce kèstirilivridi sabun, gömgög_oluvrıdi hindi. gözül kókülū bizim (41) buşda yōdu yá bizim_èmizde sorķuş dèllerdi hōle, bi sèl sorķuş sürter de ğatardıq, (42) séytiniñ_içine o köpürdüğ, ğadıñ ğadıñ ķoķududurdü. hindi herkez ètmèrī ğāri hindi tursille. (43) békmezi yápmadıq biz békmezī yápmadıq kendimiziñ hōrda bi saķızlıkda üzümümüz vardı, (44) há bi sèl ğaynatdıq, içine topūrağ_atdıq, topūrağdan dasdardan süzdük, tékirar süzülenī (45) ğaynatdıq, békmez_ètdik yèdik, çora çocā vèrdik, hindi de ètdimiz yok ğāyri.

(46) tāránayı bī bi paķır ayran_alırsın yuurusun, bēş gün ēşidi miydi alır sèrersin_içine (47) sarımsağ_atarsın sóvan_atarsın dedī gibi, her şeydem

biber_atarsıñ salça gatarasıñ, onnarı da ⁽⁴⁸⁾ heP gatarasıñ kokuļu, ğurudurus horda sere-riz, sürteriz_eleris tārānáyı.

⁽⁴⁹⁾ sōleme mīn, sōlē nēn nēn nēn dērdik, nē diyelim_ay_ōlum? biz bi ōle fazla şey ⁽⁵⁰⁾ yápmadık. duvāk ğelinnıkde bi azmā_örter, bi bürgü şey duvağ_édeller, duvā da üsdünden ⁽⁵¹⁾ yázmāla bālardı bürgüyle alı, ōle ğelirdik bis, örtülü. at, atı nē süslesinner, atı, süslemeden ha ⁽⁵²⁾ şeyi_olursa yularınıla şeyinle ğerinde ğelirdi. yörüklük ğetmedik bis, anám ğitdi, ğoyúñ ⁽⁵³⁾ ğüttü yáylada. bi hura sannıyá ğedi bi ayıyálā mı dēyílár bi oļlara ğettiler, bilmeyēm ⁽⁵⁴⁾ ben_anamıñ ğetdiğ yeri ğetmem, bicēÇcik hura sannıyá ğetdik, é anamıñ_ikis çocū oļduydu, ⁽⁵⁵⁾ onu ēledik şe ētdik, buřdā yáz ğününde durmācağ dēyi bubam yolladı bizi, orda yáyladıđ ⁽⁵⁶⁾ ğeldik. bubam burdan bi sēl ğarpız ğetirivri, bi sēl uñ ğetirivri, ğarpız ğabını soyar soyar ⁽⁵⁷⁾ yērdig_orda, ğöm ğök ğarpızıñ ğabı yēnir mi? çocukluk dā_orda yērdik.

⁽⁵⁸⁾ bi yere ğetmeyis, hiç, aynı aynı. ğetmeyiz, biz burda ētmeyis hiç, ētmedik. bōyütdüm ⁽⁵⁹⁾ bēş_on dēne. vallā buşda ikisi üçü, tarla sürüyó domadıç_ėkiyó, ileşberlik yápiyó ⁽⁶⁰⁾ ğarpız_ėkiyá, ōle şehirdēnner de yárisı boyacılık yápdı. yárisı pırtıcılık yápdı. yárisı alimiyón ⁽⁶¹⁾ yápiyēri, şey mobille dağımı, birı_alentirikçi, onnar da orda. biri de topdam maļ satıyē. ⁽⁶²⁾ topdan_alıyē ordan, topdan vēriyē. *fadime ünál*. yētmış bēş mi, yētmış_altı mı? hēy yá. ēyi ⁽⁶³⁾ bağalım işde nēydēlim. ērezillimizle. çoğ_ērezillik ğördük çok, çok, çok çok çok çok, ⁽⁶⁴⁾ kağırdımız búydáyı, dērmende üüdürdük yiyemezdik, sıtma dutardı, hasdā_oluşduğ, batardı ⁽⁶⁵⁾ tarlada batardı, ērezil, ērezil, biçiyóñ fábrıkada pađadırsañ pađadıyēñ, pađlatmassañ ⁽⁶⁶⁾ ireziyi üüdüñ müydü ētmē yēdiñ mi, sērilir ğalırdık hōllarda. bōle ērezil, şe oļduđ ğetdik, ⁽⁶⁷⁾ darı_édellerdin, darıyı, bōle zopáyla biriklerdi bēş_on ğişi bōle dövellerdi çeşlerdik ⁽⁶⁸⁾ ğetiriydik, yēdimizi yēdik yemedimizı satardığ dedı gibi. bōle ğeldik ğeşdik. iki_inēmiz ⁽⁶⁹⁾ varısā_onu ğüderdik, iki ğoynumuz varısa onu ğüderdik, işde hōle hōle doļandıđ ğetdik.

⁽⁷⁰⁾ pēynir benim goyūnum mardı yáPım da, südü sādıñ mı ğızğınıyla atıvıyodug_ičine, ⁽⁷¹⁾ şeyden bazardan alıyēz damızlık dēller şişede, ondan sağık mıydı örtüvürüz ğızğınıyla ⁽⁷²⁾ dutuviridi. ó ğadar ğatardığ daraf daraf kēsērdik hōle

èl gibî_ibi ğatardık_ışdê. yuurdü da ⁽⁷³⁾ damızlîni_atarız, bi sêl yuñurd_atarıs, südüñ_içine ó da yuñurd_olurtü. téréyāñi tułuk ⁽⁷⁴⁾ döverdik biz böle, hindi maķıneyi, maķıneyile olúyór_émme, o zāman biz dèri tułuk da tułuk ⁽⁷⁵⁾ döverdik. döve döve döve dövê_ellerimiz ğabarıydı ğuşlerimis kèsilirdi, ılı su dókêrdik, ⁽⁷⁶⁾ doñdurúyduķ yāñ alırdık. hê yá. õle. õle işde õlê_õle êtdik.

⁽⁷⁷⁾ ūküm ğeldi, bizim_adam ğetdı mı_õlum? davar mı kèsiyer nêydecek? èlticêz de ⁽⁷⁸⁾ õlanlarına ğuran_okuducaķ, êsgere ğedicek. torun ğáyırı benim çócúķlar_aldı buncāzlarıñ ⁽⁷⁹⁾ çócü olmadı da, êvletlê aldılar, yetiştiriler hindi êsgere ğidicek. benim ğızıñ, olmaTı çócü, ⁽⁸⁰⁾ vaļļā bi yáyıla taraflarından_aldılar ğeldiler_işde. şikāt_êtdiler dāvä_êtdiler, ordan ⁽⁸¹⁾ şeyinnê_aldılar, hê yá. õlan_aldılar_işde, bõyüdü ğāri, êsgere yolláyalar. tā bellı dēl, ⁽⁸²⁾ ğidecekleri bile bellı dēl_e ğalırsız dēyen de ğalmáyız dēyê çocúķ. ha bēlki yóllámasaļar ⁽⁸³⁾ ğalıvrı, hókümetiñ_èlinde dē mı bu?

⁽⁸⁴⁾ kēydik, ğatıranar ğatıranar ğómêrdik, çarī ğómerke bi de yálaķ êderke èlcêzimizı bi ⁽⁸⁵⁾ ğuyruķlı soķardı, çarī ğömdümüz yêrde meçikli daşıñ_alıtına ğelirdi, ğeydik çarıķ da ⁽⁸⁶⁾ kēydik, bābış da da kēydik, hepsini kēydik, bābıcı, bubam *êerdirdir* ğundurası alırdı, o ⁽⁸⁷⁾ ğundura taķır taķır huļlarımızı hurārdı, fıydırı fıydırırırız kēymeزدik, ayāmız_acıyê dē. çarıķ ⁽⁸⁸⁾ kēyerdik kösTek yápardığ hōlê, çorab hurardık, kēyêrdik hurmazdı, né êdıceñ? ğoyúñ ⁽⁸⁹⁾ ğütdük bubamızıñ_èvinde maļ ğütdük, çit sürdük, bubamıñ_õļannarı ufadı, õlê_õle olduķ ⁽⁹⁰⁾ bittik, bura ğeldik. ğene biz de işdê çorūļa çocūļa ömür tükêtdik, bitdig_õlum. óküzüle ⁽⁹¹⁾ sürdüm burdā da sürdüm_orða da sürdüm.

YERİ : SERİK/Demirciler Köyü

ANLATAN : Emin KÖK

YAŞI : 69

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ oh bismilláh, *antályá sérík demirçiler* köyü *gébiz* nāhíyesinden *sülēmen_ölu* ⁽²⁾ *yēmin kök. antályá sérík demirciler* köyü *gébiz* nāhíyesiniñ *demirçiler* köyünden ⁽³⁾ *sülēmen_ölu yēmin kök.* yaş kırk bir, biñ doķyüz kırk hī.

- ⁽⁴⁾ hoş geldiz_èbeleř!

- ⁽⁵⁾ vaļļaçān_ışde, úlen horda bişē mi diñlēcek yāv. sāvoļuñ báyuruñ gēliñ_amcām, ⁽⁶⁾ èy, nēye, biz_onu da görmedig_á yeñi gördük yolu, benim genşlimde deliñanniñimde eşşek ⁽⁷⁾ bile gēlemezdi_o yóllardan. nē yükler çekdik *gébizden*, *gébizden* kiremidi biz_èşşēle ⁽⁸⁾ gētirdik buráyá. cāminiñ kiremidini ğatırılā eşşēle çekdik, ta *gébizden*. tabi eşşek ⁽⁹⁾ yolundan_ābī, *aļļa* şükür dūletimizeñ sáyasına yolu da gördük, arabáyı da gördük. oķuļ ⁽¹⁰⁾ nárar? ben cāyilin, oķuma yázma oķuļ görmedimi ki yōķ, biz buļlarda oķuļ nárar? *sérík* ⁽¹¹⁾ yánna vaķdi_olan *sérík* yánna şē yánna vèridi oķudurdü_uşānı, vaķdi_olmáyan işde ⁽¹²⁾ burálarda çurgazlanır.

⁽¹³⁾ burañın burañı, burañı, gēçim kötüyüdü_amca bē! aç kaļdımız günner çoğ_oldu, ⁽¹⁴⁾ yalıayáķlık çekdik, sırt, élbise bulamazdıĝ, cıPıaĝ durdumuz zāman_oldu, ē sıyr gönünden ⁽¹⁵⁾ çarıķ dikērdik, çarıñ_altı èsgirdi, dabānnarımız alaā çıkardı, ĝipĝırmızı ĝarlı daā gēderdik, ⁽¹⁶⁾ dabānnarımız aÇışrdı señ görseñ, ğayardıñ çarıķ düşerdi ĝollarda, davarıñ_ōlañ_arkasında ⁽¹⁷⁾ yētişdig_amcam hindi, *aļļa*ma biñ şükür bu günümüzde nè var?

- ⁽¹⁸⁾ hindi nè var?

- ⁽¹⁹⁾ òle. siS nèrelisīs? *ķaşlı*, hu bizim, hī *ĝarslı*, *ķaş*, yábançı dēelsiñ. sis? ā ĝaç_á yēn ⁽²⁰⁾ sen de, ben de yábançı sandım sizi yā. èyi_èmmē.

(21) vaļļā ņunu grmuņ gibĭn. yzm_aaçaķ, iņyĕrĭ_adam_ĕmme, bilirin bilir, tamam, (22) tamam, ĝaĉ_ĭleñ ĝariņdĭķ ĝalđıđ_a, ĕvet. amca djnner nasıļ_laĝ_ĕsgiden, ĉ gn (23) djn_ĕderdik bis. cumă_ăņamı cumă gn ĝetiridik, Ŕlen, cumĕĕrtesi pazar, davĭļ dđrdķ, (24) hı? ĉalĝıĉıļarı ĝetirib_ņ gn djn_ĕderdik, ĉncs_n, iki gn_ĕderdik, ĉncs (25) gn ĝelin_alırdĭķ, *sĕrik*den ĝetiridĭĝ_aPdalı maPdalı. *cibil_sĕn* buranıñ tam_aPdalı_du. (26) *ĝamber* vardı, *hsĕn*_aPdalı vardı bi dĕne *hsĕn* varıdı. ben dvā ile ĕvlendim_āmcam ĉ (27) gn srmeti hı, normel mĕlidile ĕvlendim ben. hĭ.

(28) tĕbĭ canım, kĕņĝāf, Ŕndan snacĭma, davar kĕsĕrdĭķ, bir_iki ĉeņet fasillĕle nuhdlā (29) biņiridik, hindi ĕvelķĭ ĕveli hĕlva taFın ņu bu, benim djnde filcanĭla ĉāy vĕrdim ben, ĝāyfa (30) filcanĭla. hĭ, ĕkseriyetTen ĝāfĕ ĭĉelĭ, amcam marıdı benim ilk, ĉāy ĝāyfa tĕrekisiyidi, ĝāyfe (31) iĉerdi zırf, ĉāy bilmezdi, tĕbĭ, ydu canım. ĉāyı naal, Ŕt ĉāy, Ŕt ĉāy_ābi yā. Ŕt ĉāyĭ (32) yāpardĭĝ, tĕbĭ, kĕsme ņekerler_lurdu, bi kil iki kil ņeker_āldĭķ mı, bi sĕnĕ iki sĕne yĕterdi (33) yāv vaļļā arķadaņ hindi ĉuvalĭlla alĭyĕris, altĭ_āy da ĝĕtmĕyĭ, Ŕle Ŕle amcasĭ. ben mi? on (34) drt, ĉocķa, aķlım m_ĕrdi lan, āļā_ālayđım yz_āņņā yāTdım da, anācĭma Ŕszn de hem, (35) anamā_āļā_ālayđım, anam dāyānamadı_ĕverdi beni, ĕvlenecen dĕ_ālayrĭn. yz_āņņā (36) yātdım. ābĕlerim āyāā ķaķdıļar_āļļah_ırazĭ_ossun. ĕverdiler_iņTe beni. o dā_āļar, vaļļāa (37) āļar dymasın, burda ĝalņsın. burda ĝalņsın. nĕ yapacaķlar_āmcā. canım ĝnlszn ĝn (38) varıdır. canım_iņde nĕ, nĕ bilĕn_iņde ĝāyĕrĭ, barābır davar ĝderike Ŕļarda yāylarda bilmen (39) nĕ ĕderke, ĝnlleņdik nĕ ĕdeceñ? ĕveli hindi baķ, iņimis horāta ņaķā yā nĕ Ŕlañ ĝızı ĝrd (40) ĕdeten, nĕ ĝız_lanı ĝrd, Ŕle bi isdemĕle sz vĕridik, alĭncāyā ĝadar ĝolāy ĝolāy (41) yānaņmazđĭķ biribirimize. hindikĭnner_arķadaņ diñle, vaļļa āyıp ĝrdķ, yānĭ, alĭP da ĝucā (42) ĝĕĉirinceye ĝadar, biribirimize yānaņmazđĭķ_ĕdeten, hindi_le dĕl_ābĕ hindi. Ŕle canĭm, (43) utanırdĭķ, bem bubāļĭñ yānĭnda ĕkmĕ ĝĕviP de yudamazđım_āzımdan (44) dklyĕridĭ_tandĭmdan, vaļļāa Ŕlēdi arķadaņ. tĕbi Ŕlēdi Ŕle ĕlli bĕņ, ĕlli drt.

- (45) yĕtmiņ yāņındāyĭn ben yĕtmiņ yĕtmiņ, Ŕndan byjn ben. vaļļāa yĕtmiņ (46) yāņındāyĭn.

- ⁽⁴⁷⁾ iki yáš böyüg_iki yáš.
- ⁽⁴⁸⁾ benden güççüg_ò, güççüg_u benden. háy yá.
- ⁽⁴⁹⁾ ülen āļā_āļāyédile, benī_āļmācāñ dèdí, işde bu. ğaç, bú benim ğayínçı. güççüg ⁽⁵⁰⁾ ğayínçı, nè édeceg_ılan dúyúP da dur. dúyúP da békÇi beni késecek mi dur, haļalım_arķadaş ⁽⁵¹⁾ dur, òynadım mı? yuva ğurmağ_uçū_aldım.
- ⁽⁵²⁾ mūtar dà dúydu mu sen yándiñ, haváyā_úşduñ vāļļā.
- ⁽⁵³⁾ yōķ canım, ülen nārāşı bunu ben, diñle daşdan yondum buráyı, hu yüzle-rindē ⁽⁵⁴⁾ yolūñ ğıyılarında tarlam mar. arķadaş dèdi ülen dèdiler, tarļanıñ_içine yolūñ ğıyısına yáPdır ⁽⁵⁵⁾ şunu, ülen bem bi aķsiyindir, şurda bi tarļa var benim, boyalı dèller bi yèr var, oráyá ⁽⁵⁶⁾ ğèdīymeg_uçú buradan, buráyı üç sene yondum_u daşı kèsdim bura bunu yèrleşdirdim. hindi ⁽⁵⁷⁾ de òļannāra vèriyèrin, ğıyıP da vèremedim, ē yapamādım tarļayı òļannar yápiyé, yā.
- ⁽⁵⁸⁾ yápsınnar, mèzere mi gótüreÇeñ?
- ⁽⁵⁹⁾ òle, hu yolū_içindē işātļar benim_òļannarıñ, ğèlidiñiz yèrdē.
- ⁽⁶⁰⁾ yōurt yèrin dē_üşüdüme len.
- ⁽⁶¹⁾ götleri mi yēceg_imkānı mī ār, bōle yère ònnar çalışır dà ē yapar ha? nèrde hazır ⁽⁶²⁾ gözel emeklili yèr varısa orò yápiyéller_amcām, götü mü yèr_ilen hindikinneriñ bizim ⁽⁶³⁾ yáPdīmizī siz yapamassız_amcam seni de ğarışdıralım_içine, vāļļā bizim çekdīmiz_èziyeti ⁽⁶⁴⁾ çekemessīs sis. imkānı mī_ar? maçası sıkır mı?

⁽⁶⁵⁾ düünner de işde òdül dikedik, yālık dikedik, ğapanırdığ doļma tüFekleri ğüm ğüm ⁽⁶⁶⁾ çışanaļar varıdı_èveli, yīli çışanaļar varıdı. yānı māvzerile yarışırđı, patļatdıñ mı? ⁽⁶⁷⁾ ğaldırıyırdı dēme yèrde yāļī. içi yivli, iki yiv kèsig_olur, ğurşunu dōve dōve indirisiñ, ⁽⁶⁸⁾ onuñ_ayarı vardır, tam, indirdiñ de ğapsini ğoduñ da bi patļaTdıñ mı yúmurtáyı vurusuñ, ⁽⁶⁹⁾ yúmurtáyı vurudū. çışanaļar māvzerden_èyi doķanırdı. hindi ònnar yásağ_oldu ğètdi. yirmi ⁽⁷⁰⁾ delīānnı seçerdik, yirmi delīānnı olurduğ yirmi yim beş, òle cizellerdi biri ğumut vèrdi bir, ⁽⁷¹⁾ iki, üç dèdi mi? bi yásdanırdığ gözünü sevdim, ta hò buruna yāļī èlinē_aldı bi ğişi durdu, ⁽⁷²⁾ yirmi delīānnı seşdiler bizi, bi ğumút vèrdiler, bīr_iki üş dèdiler bi ğètdik, ha ğuzum dē ⁽⁷³⁾ ğuzum, ha ğuzum dē ğuzum, nèrdēse beş yüz mètire var canım mārācāmız yèr, dō-

küldü ğaldı ⁽⁷⁴⁾ ğerisi ben_aldım ilk yālī, ondan sōna, canım yālī alır ğeçeyeridiñ_işde ödülü de yok, bi ⁽⁷⁵⁾ şeyi de yok, yáranlık yānı hī. ikinci yālīk da beni salmadılar, illā bunu dā_o alacak dēdiler, ⁽⁷⁶⁾ amc_ōlu *veli* dē bi şe vardı hurdā_okuñuñ yánında, onu da o aldı, işde.

⁽⁷⁷⁾ tábī olma mı canım, ōle bēceren. tábī, vaļlā bilenner bilir_amca yā işde, éyi kötü, ben ⁽⁷⁸⁾ nérde bilecen canım? ūlen siz illā o, iki ğıcıla dēsīs, diñle. óñünden ıklık dērdik buna bis ⁽⁷⁹⁾ hindi ğabağ kēmāna dēyérís, ūlen bunuñ_elli derdi var_áy_amÇam.

- ⁽⁸⁰⁾ ilacı yoğ_o zāman_unuñ.
- ⁽⁸¹⁾ çoÇuğlar çoÇuğlar, bizim torunnar étmiş_onu.
- ⁽⁸²⁾ yıklıısın_ēşşē, çoÇuğlar durutmāyırı yāv, bunu dēlmişler_ama.
- ⁽⁸³⁾ èndēniñ_ilacınna bēz parasını vēriseñ vėri.
- ⁽⁸⁴⁾ dēdime, ilacını vērēn dēdī.
- ⁽⁸⁵⁾ é vardır sende hağget. tábī tábī_almadım_almadım.
- ⁽⁸⁶⁾ olmāyırı yok, olmāyırı, sorğuş nēden geldi, olmāyırı, ēvel toplanır da satılırdı yá, ⁽⁸⁷⁾ hindi yok.

⁽⁸⁸⁾ *ali* de bēyim daş başındañ_of ōf oturur,

⁽⁸⁹⁾ daşdañ da düşmüş ğañ ğōdeyi götürūr, ah_ılan_ah,

⁽⁹⁰⁾ çocuğları da susuramış soğuğ suya götürūr,

⁽⁹¹⁾ yándım_ali de yolu ah_ılan_ah,

⁽⁹²⁾ *ali* de bēyim çıkmış pençerede parlasın,

⁽⁹³⁾ yáşı on sēkizde bıyıkları tērlesin.

⁽⁹⁴⁾ sigaramıñ_ince sar kēsiyor nēfesimi

⁽⁹⁵⁾ sigaramıñ_ince sar kēsiyor nēfesimi

(96) bi kaç gün küfreblensem bilir misiñ sesimi,

(97) bi kaç gün küfürlensem bilir misiñ sesimi,

(98) su aķar kütüyüñden içilmes köpüyüñden

(99) su aķar kütüyüñden içilmes köpüyüñden

(100) yılan_ol̄sa soķsa dâ aķ gèlin tōpūyundan

(101) yılan_ol̄sa soķsa dâ ğızlarıñ tōpūyundan

(102) dère gèliyor dère ğumunu sère sère

(103) dère gèliyor dère ğumunu sère sère

(104) ğel beni götür dère yarıñ_ol̄duyu yère

(105) ğel beni götür dère yarıñ_ol̄duyu yère.

(106) bahçelerdedir ğuzu çañġal mañġal ğoymáz_o

(107) bahçelerdedir ğuzu çañġal mañġal ğoymáz_o

(108) señ ğoyun_ol̄ ben ğuzu, al̄dâdaġım Şu ğızı

(109) señ ğoyun ben ğuzu al̄dâdaġım Şu ğızı

(110) öküz ğoŐdum sabana, buynuzları yábana

(111) öküz ğoŐdum sabana, buynuzları yábana

(112) benim yáırım sen_ól̄sañ gönül gözlü çobana

(113) benim yáırım sen_iseñ ale gözlü çobana

(114) ayağında ğundura yár gèlir dura dura

(115) ayağında ğundura yár gèlir dura dura

(116) a benim sevdiceyim geçerken bize ūra

(117) a benim sevdiceyim geçerken bize ūra

(118) pınarıñ başında sôylenen sözler

(119) pınarıñ başında sôylenen sözler

(120) bâba yok mu sende utanır yüzler,

(121) adam bir_èvl̄adınıñ yolunu gözler

(122) adam bir_èvl̄adınıñ yolunu gözler

(123) asgere gideni ölür mü sandıñ,

(124) asgere gideni ölür mü sandıñ,

(125) her çenteñi atına alıñ asger mi sandın,

(126) çekilen bār̄ayı düjün mü sandıñ,

(127) bâba nêden_aldıñ sem bu gèlini.

- (128) hıh, hadiñ bakām size nâsiPmiş, içecēz diğ şaka etti.

- (129) çekilen barāyı düjün mü sandıñ
- (130) deyyús néden_aldıñ nazlı yárimi.
- (131) asger_ocāndan tiren yörüdü
- (132) asger_ocāndan tiren yörüdü
- (133) ufacık dāları duman bürüdü,
- (134) yüz dört kitabıñ hanginde varıdı?
- (135) deyyús néden_aldıñ nazlı yárimi?
- (136) alt ğapıyá vardım alt ğapı demir
- (137) alt ğapıyá vardım alt ğapı demir
- (138) üs ğapıyá çıkdım ak_elleri ğınaı, elleri hamır
- (139) odasına vardım çuvaıı çamır, ğaşları kıara gözleri kômür,
- (140) odasına vardım çuvaıı çamır, kıaşları kıara gözleri kômür,
- (141) ğarşıdañ ğarşıyá atılamadım ğelin_aldı,
- (142) ğarşıdañ ğarşıyá atılamadım tērēzim ğırıldı dartılamadım,
- (143) söylemeñ_asger ğahirli ğahirli
- (144) bobayıñ_elinden ğurtuılamadım.
- (145) oıu asgere ğetmiş, adam ğelinini almış pēzeveñgiñ biri,
- (146) yipekden ğömlek yákası kirli

(147) ipekden g mlek y kası kirli

(148) Ő ftalı satarım ikili birli,

(149) aŐlımı sorarsağ diy rbağırlı

(150) d yy s n den_aldığ sem bu g lini

(151) h y_ y hanı da benim_elli de direm sağızım sağızım

(152) g ndi  alar g ndi oynar, ağ  ızım * onyalı*m y r 

(153) Şimdi de g Ődi buradan ho ardanığ biri

(154) ah y r  y r  y r  * onyalı*m y r 

(155) h y_ y hanı da benim_elli de direm sağızım sağızım

(156) g ndi  alar g ndi oynar, ağ  ızım * onyalı*m y r 

(157) Őimd  g Ődi buradan ho ardanığ biri

(158) ah y r  y r  y r  * onyalı*m y r 

YERİ : SERİK/Deniztepesi Köyü

ANLATAN : Ayşe YILMAZ

YAŞI : 75

KONU : Karışık

- (1) bēlki vèrmemişīndir. iyiyiz vāllā şükür, hoş geldiñis!
- (2) arķadā danışiñ ğonuşuñ, işdē bōlē.
- (3) şeyiñ_ōlu mū? õretmen mīñ, *ismāmñ*,
- (4) baķayım hısım da çıkdıñız baķ, ádamahıllı ğonuşuñ.
- (5) dēzemiñ_ōlu yá dedesi.
- (6) õlē mi?
- (7) há yá, öz dēzemiñ_ōlu dedesi.
- (8) eyi_işde.
- (9) sen? noıdı?

(10) *ayşá, yilmas*, yètmiş beş hilen. yáñış yápārdım, ısdar doğurdum, *durmuş* ğosTerivī (11) nāmazlāyí. işdē bōle şeyler doğurdum.

- (12) atmış_senelik.
- (13) baķ fazla atmış_senelik dēme, çalāllār sōñā. yání dējl de, yaní.
- (14) çalmazlar yá, işdē bi sūrū sēvap ğazanmışızdır yá, çalamazlar yā işallah.
- (15) bacaklarıma baķsā, bacaklarıma baķsā. āriviri.
- (16) ārıdı dē sarmış_õlē
- (17) üşüvürü sariv.
- (18) romatizma romatizmā.
- (19) kireşleme.
- (20) kireşleme, e romatizma iştē hepsi_onnār.
- (21) hēy yá hepsi kireşleme, romatizmā, başıma bi tēllik_esKisi keyōdum.
- (22) baħ, siz var yá, bu ēşē_ēbem báyā bi, hem bū unuTmaz_ā,
- (23) vaıllā unuduvrun *hasan* esgikibi dēlin.

- ⁽²⁴⁾ unuTmassiñ unuTmasiñ, unuTmas.

- ⁽²⁵⁾ nè annadayım ben size. eşgiden ē düün cumă _aşāmı _ün gelirdi. cumā gún de ⁽²⁶⁾ çalardı, cumartesı _ün de çalardı. bazar gūñ gelin _alınırdı. bēnim başıma cıaılı duvaķ ⁽²⁷⁾ kēydirdiler. gēlinnik bi ğadiFe FisTan kēydim, bi de hēntēri kēydim yörük sırtı ēnteri, ⁽²⁸⁾ ğósTerē mi?

⁽²⁹⁾ nohutlu ét bişirilērdi, búydáydán kēşġáh döveller kēşġáh bişirilērdi. pirincile tavıķlı ⁽³⁰⁾ çorba bişiriler. işdē böyle. tārānā _olmaz düünde, normālda yáparıs. hindi ġēne yáparıs. ġocā ⁽³¹⁾ tārāna, yárma çekilir daş varıdı bōle döner, o daşıla.

- ⁽³²⁾ búydáydán oluyē yárma dēdī tām. búydáydán oluyo dēmi o?

- ⁽³³⁾ hé yá, búydáydán, içine nohuT dā ġatııır, bōlē çekilir, ūdülür, ondañ kēri áyran ⁽³⁴⁾ yáyıķ yáyılıır, yüzünüñ çok yáı bı _alınıır, altınıñ yáyinnā barabar, şey ġáyınar, áyrañ ġáyınar. ⁽³⁵⁾ onun da dirisini bi saıarsıñ, ēlersiñ _öyle, dirisini saıarsıñ áycıķ ġarışdırsıñ _ondañ kēri, ⁽³⁶⁾ incesini de saıarsıñ ġarışdırsıñ, hindiler biz yápmāviriz de yápan var ġēne, yápan _oıur. ⁽³⁷⁾ āşamdañ ġorsuñ sabāla, kaıarsıñ _onu, yoordula yoort çala çala öyle yúmarlar yúmarlar hōyle ⁽³⁸⁾ hōylē _ēdersiñ _içine de hōyle oyārsıñ serērsiñ, ġurur tārānā _oıur. hayır, onu öle ısları, ⁽³⁹⁾ nohut d _ısları, huruyúz _átaşa bişer, üstüne bı de bıberli yā dōķúlür yēnir.

⁽⁴⁰⁾ buralarda vaııā biz _ik _inēle ġēçiniviriyis, millet hu aķ Çamları ġörüyoñ mu? ⁽⁴¹⁾ muşambaları, hep _onuıa domatız yetişdiriler, şey saıatalıķ yetişdiriler, ekivirler, dikivirler, ⁽⁴²⁾ baııvirıar, satıvirıar _ēmme biz, ben bōlē ġúlülüyün, çocuk da ik _üç inē baıar _işdē öyle ⁽⁴³⁾ ġēçinip ġēderis. acıġ _ekin _ēkeris, maıı yiyecek bilmen nè işdē, kendimiz yēcek.

⁽⁴⁴⁾ harmanı öñce nasıl ġaldırıviriydiġ, ēkini biçērdiK, sapı yázardıķ harmana, düven ⁽⁴⁵⁾ varıdı bi, düven dēnirdi, altı daşıla dişli, düveni háyvannāra ġoşarı, háyvan _olmayan _ókúze ⁽⁴⁶⁾ ġoşar, ókúz _olmayan háyvana ġoşar déyēñ gibi, süreris süreris süreris süreriz üsTü oldu ⁽⁴⁷⁾ múyüdu, altınıñ sapını bi de dirgenile döndürüyüz ķompile. bi dē _orayı süreris, o dā _oıdu ⁽⁴⁸⁾ múyüdu, şey üstüne saP bi

dā saçarıs. bi dā saçarıs. harman biTdi mīdi tinas_ederiz_onu ⁽⁴⁹⁾ yıarıs yábáyla, atarıs, harman savırıyıs, armanı savırı búydáyı galdırıyıs.

- ⁽⁵⁰⁾ búydáyı samandan ayırıyor_artık.

- ⁽⁵¹⁾ samandan ayırıyıs savırıs. ondañ kēri bi de, hoļusūla hoļuslārıS búydáyı, kūrēle ⁽⁵²⁾ kúreklerıs kúreklerıs kúreklerıs, hoļuslarıs temizlēris, gatarız_ambarımıza, saTđımızı ⁽⁵³⁾ satarız_işde öyle, unu dērmenner_eldē_ediñiri, o, o buļgur çekilir onula, buļgur çekilir, işde ⁽⁵⁴⁾ o yarma çekilir.

- ⁽⁵⁵⁾ su dējrmeni varmış bī.

- ⁽⁵⁶⁾ eşgiden su dējrmeni varıdı, haTde hurda varıdı, *hasamñ_amcasınıñ*.

- ⁽⁵⁷⁾ dedesiniñ de gārı.

- ⁽⁵⁸⁾ hē yá, o su dējrmeninde üñürdü un, hindi ataş dērmeni çıkdı, é_indi cēyrandā ⁽⁵⁹⁾ oļuvru, onu kendiñ bilivirisiñ bizden_eyi.

⁽⁶⁰⁾ davlumbaz bu, hī, içinde ataş yánırdı_eveli, hindi soba ğuruļuvuru yá, ataş yánırdı ⁽⁶¹⁾ yoħarıda baca var baca çeker, işde öyle. bu nēreli? *bīleK*den miñ? sen yörük müñ bilmen, ⁽⁶²⁾ heraldā_az_öyle. beñ gendim yörüg_öldümdan_az yörē beñzeTdim.

- ⁽⁶³⁾ herkezi yörük sanır_ó.

⁽⁶⁴⁾ gēdērdik, *alī_ēfēndi* yáylasına gēdērdiK, devemiz varıdı, davarımız varıdı, ⁽⁶⁵⁾ ğoyūnumuz varıdı, sırımız varıdı, yörük, sürērdik, gēder bi yurda ğonārdık yurdumuz vardır ⁽⁶⁶⁾ hep öyle, ordan şâfāla kaħar sarārdık, yurda varıydık, ğonārdık, oļāmızı seçērdiK, bizāmızı ⁽⁶⁷⁾ daķārdık, āşam_öldünda sāardık sıkārdık, ondañ kēri yátārdık_ordan şâFāla bi dā, ⁽⁶⁸⁾ hadi_olum bi yurda dā, yēdi sekiz ğünde yáyláyá çıkārdık, *alī_ēfēndi* yáylasına, işde yáyláyá ⁽⁶⁹⁾ böyle gēdērdik.

- ⁽⁷⁰⁾ öle de gēliyoduñuz heraldā.

- ⁽⁷¹⁾ gelirge, şey gelir, ordan bişmē_alırdık.

- ⁽⁷²⁾ sebze yenēcek.

- ⁽⁷³⁾ fasillē, çıldır dērdik, fasillē, çıldır, ğuru yemek gārı nē varısā_alırdığ_ordan, ⁽⁷⁴⁾ dēveye bi sarārdık_onu, *bulasan* dēriz bi yer var, oráyá gelir_o dēve o āri yıķardı, döner_ēvi ⁽⁷⁵⁾ alır gēlirdi, evi, *bulasana* oturdu

yóllárdā_oturuyúduķ ġārí gelirke, o ārī *sérġē* getiriydi ⁽⁷⁶⁾ bura, évimġze ġetiriydi, évimġz varıdı. úlē çadır, yáyıladı çadırdı oturuyúduķ da ⁽⁷⁷⁾ sēıldē_evimiz varıdı. evimize o gelen yıġılırdı, bi dā dönerdi évi de alır gelirdi, işd_öyle ⁽⁷⁸⁾ ġeçinir ġedērdik.

⁽⁷⁹⁾ olúrdu, çocuklara dōdūnda kırķ daş sayārdıķ, dōdūnda sayārdıķ kırķ daş, ġōrdıķ, ⁽⁸⁰⁾ çıkııar ġōrdıķ, her çimdirdīmizde ġúnde bireriniġ_atārdıķ, her çimdirdīmizde ġúnde ⁽⁸¹⁾ bireriniġ_atārdıķ, kırķı ġeldi mīdi, ó kırķ daşı ġene toplar ġātārdıķ, pür getiriydik, işdē_evi ⁽⁸²⁾ kırķlırdıķ, çocū kırķlırdıķ, abdās_alđırıydıķ çocū çimdiriyđdik.

⁽⁸³⁾ çekmē lán_endēni, hunu bārı çıkarān başımdan. yázma dá esgi bişey. ⁽⁸⁴⁾ *hasamñ_ardındāyıdı yázmaıarım_a.*

- ⁽⁸⁵⁾ éyġ_endē ġözel ġözel endē yázma éyi, ġözelsiñ.
- ⁽⁸⁶⁾ ġúlmeyēm bārı.

⁽⁸⁷⁾ dişi çıkığında diş ġöllesi huruyús, çanaķ çanaķ millete dāıdırdıķ, ó vėrdīmiz de içine ⁽⁸⁸⁾ bi arlıķ ġātārdı çanā, hindi öyle dēl, hindi milleti çarıp evde yedirivışiler.

- ⁽⁸⁹⁾ hindikīniġ boşvėr sen.
- ⁽⁹⁰⁾ hē yá, hindiyġ boşvėr.

⁽⁹¹⁾ yapıımas, o yáyııalardā_olúrdu, yáyıladı biz bėkmes tulū dėrdik, tulūķ yapıārdıķ, ⁽⁹²⁾ éylėrdig_içine, dışınıñ şeyini, kııını da kırķārdıķ, doıduruyduķ bėkmezi yáyıladıan_alır ⁽⁹³⁾ gelirdik. manasdır dēller bi kıoy varıdı yáyıladı, ordan_alırdıķ ġelirdik, burda yáyııayá ⁽⁹⁴⁾ ġedesiye gene yērdik, bıcān, bıcānı çōzerdik bıcāndan émerdik bile, bėkmezi. bıcaķ o davāriñ ⁽⁹⁵⁾ bācā var_a, bācā hōyle çıkārdıñ mıyıdı, ōrda éylersiñ_onuñ_içini dışını uñ ġāvırsıñ, ⁽⁹⁶⁾ bilmen nēydersiñ yátırsıñ_édersiñ, o bucaġ_olur, bucaķ bāılanır, ordan çēzėrsiñ bėkmezi ⁽⁹⁷⁾ aġıdırsıñ ġātarsıñ.

⁽⁹⁸⁾ *alġ_éfendi* yáyııasına ġedērdik dāvamlı, başķa yáyııayá ġetmedik bis hiç. yáv ben ⁽⁹⁹⁾ ufādım be ġaıđımızdá, ufādım.

- ⁽¹⁰⁰⁾ kaç yáşındaydıñ?

(101) bi_arımız varıdı bi arımız varıdı bi arımız varıdı, deveyle siziñ_orá gétirıdık, ora (102) görduğ, yáyláyá gèTdimizde gèldimizde kèsèrdik, alırdık gótürüydük bizim gendi yèrimize, (103) orda, èbeñ varıdı ğadın, hā, ilk_anımı, bu èbeñ dèl de. há yá, yoğ ikinci be, ğaradaşlı_ikinci, (104) he ó birini bilmèrin ben.

- (105) onu ben bilmèvirin, tábı éyi bilsin bu.

- (106) òlè de mĩ biraderim.

- (107) árıyı kèsdirmiş_izzete ğadın yeñgem. árıyı öylè habarsıs kesTirin sıra arı ğırıldı (108) vārdı gèTdi. azız dayım da çekişmiş yá dèzemiñ_òlu, nè kèsdirdiñ? sene baıı vèrmezler (109) miydi dè, bābam kèsdinde ona áyívirimiş baını, o belki bi misāfiri mĩ gèldi nađ oldu (110) kèsdirdi. yaramamış, ğadın mı? yođ yāv, ğuçúk mēmetgilden. yūsuf varıdı bi, ānalıñ yūsuf (111) dèllerdı onuñ bacısıydı. éreşidgiliñ bubası mı oluyū, hĩ, éreşidbèlèñ, o bèleñden_idi, (112) órdanıdı_o. o zāten benim_ufaklımdā_öldü yá.

(113) èvelleri datlıyı kim bilecek yāvrim? datlı yápmāzdık, óruç báyramına dıķı hoşaf (114) ğaynadırdık, dıķı kèşġáh bişiriydik, dıķı işde bişeyler èt_alınırđı o bişirilirdi. è ğurban (115) báyramında da záytan ğurban hindi datlı da yapılıvrı hepsĩ_oluvrı. eveli yōdü_öyle şey.

- (116) nè zāmandan başladı datlı yápmáyı, yāhın mı oldu yání bi de ben sorān.

- (117) ġène de bayā yāhın canım. yoğ yoğ, kırık sènelik hile var. he ğurban báyramında (118) da yáp, óteki báyramda esās óteki báyramda, ótekinde olur, ğurban báyramında yápan yápar, (119) yápmáyán yápmas.

(120) nè sorañ Tā sen bene? sen hañġı yörüklerdensiñ bene dèvi baġān.

- (121) dème, dème, dème gocā, ille yörū sorar_ò.

- (122) esġiyörük, döşemēāltında mı durusuñuz?

- (123) èsgimiş ġārı, yörūñ_èsgisĩ olur mı? èşè_èbe, yörūñ_èsgisi olur mu?

- (124) olur èsgimè mĩ? işdè sérġè yáyláyá gètmèvidi mĩ èsgidi.

- (125) bende bi kitap var, sérġklè_ilgili kitap var, esġi eñ ġalabalık aşiret yörük

(126) èsgiyörükler varımış. hañġı yörūñ, kaç yılnda kaç çadırdı var, o yazıyor_o ki-tapta. hasan (127) ġüşlü dè bĩ vatandaş yazık öretim_üyesi, aġacāmlĩ.

- ⁽¹²⁹⁾ gèçeñ gün diŝçiniñ_õrda bĩ_adam mar, tarlada èrik dēvĩrĩ, *türgiyede* yörük dēvĩrĩ. ⁽¹³⁰⁾ şeyle bi gēlinĩlē õlan var, onũla ğonuŝduĝ, dēze sen dēdi, yörüç beñzēvĩrsiñ yörük müñ ⁽¹³¹⁾ dēdi, õlum sen de yörüç beñzēvĩrsiñ sen de yörük müñ dēdim, yörũün dēdi, sen dēdi şeyi biliñ ⁽¹³²⁾ mi dēdi, *bekir ğumbuĝu* dēdi, bilirin dēdim, o benim dēzemiñ_õlu dēdi, èyi, o adam da ⁽¹³³⁾ dēvĩrĩ, tarlada èrik dēvĩrĩ, *türgiyede* yörük dēvĩrĩ, yörüg_õlmayán yēr mĩ var_iŝdē, o ⁽¹³⁴⁾ èvelĩdeñ ğalıntı, yáyıladıan_inen yörük dēmiŝ, nè_erik bilir nè ğorük dēmiŝ.

⁽¹³⁵⁾ varıdı, varıdı, ihram ğēne var, ğēne vār, kēçe benim bu evĩñ_içiniñ her yánu kēçēydi, ⁽¹³⁶⁾ ihram mar, ŝeydē var, ótekĩ_õzdē yúklúkde, ótekĩ_õzdē yúklúkde, ŝeyĩñ ⁽¹³⁷⁾ yorgānnarıñ_alıntı. ğósderivĩrēn_ihramĩ, aĝ gel hordá, yorgānnarıñ_alıntı, nè sorañ ⁽¹³⁸⁾ yávrim_iŝdē bi yíkık han, nè bilem ben, yētmiŝ sēksen sēnelik mi? tā fazla mĩ? ⁽¹³⁹⁾ bunuñ_alaĝısĩ dā_olur.

YERİ : SERİK/Dikmen Köyü

ANLATAN : Ahmet ÖZTÜRK

YAŞI : 70

KONU : Karışık

(1) ilk gelişimis, ortā_asyádan gēlinmiş, buráyá gēlmişis, yörük, małÇı, göçer. dēvesi (2) var, yáyláyá gēder, bura sēile iner. *toros* yáyları, yáylaları, *anamas toros* yáylaları dēller, (3) *çayırılı* yáylámızıñ_adı. dēveleri arķā_arkáyá sēkiz_on dēve, üsdüne éviñ eşyāsını (4) yúqlediller. öñüne sözüm yábana bi eşşek de var, at at olur, eşşek olur, yání binmeg_ıçü, yáut (5) eşşekde yēceg_ıcecekler bişeyler sarılır, soñura dúñnerimis olur, orda yáyláda, dúñner, (6) bōle kádınarı gēydiriller, élbise, üç_étek, üç_étek, üç_étek kēyellerdi. hī üç_étek (7) kēyellerdi. böyle o zāman, tüFek devri, mavzer, böyle atārağ atārağ dúñnere varıllar, (8) kádınar gēyinir, érkekleriñ_arkasından, érkekler_öñünde mavzer_atārağ varıllar, orda silah (9) çatallar, gúleş yápaallar. herhāñğı bi éyiliğ yápaallar hep yāni. tabi on_om beş göyüñ (10) kēseller, davar kēseller dúñnerde, sırf ğavırma yēnir. ğavırma yēnir. başğa bi yēmeg_olmas (11) tabī, yápaallar bi, yourd_olur, yourd_olur, bi de piláf olur bazán.

(12) benim bobam pēlivan, hēç yıkılmadan, gúleşi vazgēmiş, gētmiş. almış, *hambağ_ali* (13) dēller, *hambağ_ali*, *hambağ_ali*, hambağlı gúleşirke pēlivanı káldırırırımış yoğarı da (14) hambağ gibi ğaldırır dērke, adını hambağ ğoyuvérmiş, adını hambağ ğoyuvérmişler. hambağlık (15) filan dēl yāni, yoğarıyá ğaldırdı míyidi, hambağ yük ğaldırdı íbi ğaldırır filan dērke, hambağ (16) hambağ dēyivérmişler, adı da *aliydi*. hambağ ğalmış. ğaldırırımış. ğaldırırımış. bobamgil (17) çok namlı bi adamımış, gērçi biz_olamadığ_adamıñ yerini dutamadık da. onnarıñ ğaFası (18) başğayımış.

(19) şēnnikler yapıılır, her türlü şēnnik yapıılır, yapıılır. her şē olur.

(20) işde burda, bā bāçá ekme ékin, domatis, büber, batlıcan vēsāire nēyise yēnen, (21) zēbzeler ékiyórullar, işde onnarıla gēçinilip gēdiliyórur. atlarıla dóverdik,

atlarıla üş dört at ⁽²²⁾ biribirine çatalar, arkasında bi düven deller_adına, tahta, daş çahallar, süreller_ò ⁽²³⁾ şeyiñ_üsdüne, sapıñ. o daşıla şey sürürke atlar, ayâyıla bi yándan daşlı o tahtayla sürürke ⁽²⁴⁾ teneyi ayırır şoráyá. sōna işde ayrılır saman bi yánna, tene bi yánna ayrılır, ayrılır. savırıllardı ⁽²⁵⁾ canım, savırıllar. ezildiñde savırıllar kürēle, kürēle bişeyile tahtadan şöyle barmaqlı beş ⁽²⁶⁾ barmaqlı adına da yába deller, sen de bene yárdımıla. yábá hā yárdımıla yába deller, onuñuñla ⁽²⁷⁾ savırıka, örüsger çıkdıñda savırılır_ò. örüsgeriñ gētdi yánna savan, samañ gēder, dene ⁽²⁸⁾ yèrinde gālır. öyle gālır. öyle patoz matoz hotos bi şey yok. évet. ékseri malçılıla, işde.

⁽²⁹⁾ o zámannar mı? o zaman pek böyle bi sēbse, domatis şu bu da yok yāni. onu ⁽³⁰⁾ kıylüler, kıylüler ékerimiş, onnardan yēcek alınırđı, būdáy arpa ékilir, başka dá bi şey ⁽³¹⁾ yápmā_olmasti. o devirde öleydi.

⁽³²⁾ *isdambó*da yápdım. *sēlimiye gışlaşma*da, bilir miñ? piyádáyđım. yirmi dörd_ay. iki. ⁽³³⁾ öle annadacağ bi şe geçmedi başımdan yāni éyidi subáylarımıs. birez, tālime çıkar, sabāla, ⁽³⁴⁾ öylene gadar, ondan soñura birás yatar bi de akşam_üzeri çıkar, acık dá o zamañ gēlir, ⁽³⁵⁾ derse gēder ders verir, çavış_ombaşı. işde hārp işleri, şe yátılır böyle gākılır, filán.

⁽³⁶⁾ burdan acemi, tabi vardık gışlayá girdik. arkadaşlar da var orālarda bires. beni ⁽³⁷⁾ çardılar, birisi var, çıplak, élinde bi kisPet var, çantanıñ_çinde, bi çanta var_çinde kisbeti ⁽³⁸⁾ varımış pēlivanımış, asgere gēlmiş, tümeniñ pēlivanıñmış, nöbet tālim, hēç bi şey yqumuş. öle ⁽³⁹⁾ gēzerimiş yāni. bu nēcikçi dedim ben, bu tümeniñ pēlivanı bu böyle gēzer dediler, gūleşir ⁽⁴⁰⁾ miñ bunuñuñla dediler baña, gūleşiriz dedim, ben birez gūleşirdim yāni, gūleşirdim. gēldi, ⁽⁴¹⁾ çardı şöyle arkadaşñ birisi gēldi, nēy dedi, şu çocūla bi gūleşivēri miñ dediler, yāv dedi bi ⁽⁴²⁾ pēlivanıñız varısa gūleşelim dedi. onuñuñla ben gūleş dutman dedi, çoÇuk dedi, baña ⁽⁴³⁾ dutamaz_o dedi. arkadaşñ birisi dourañ gısırağ_utansın dedi. yāni. gūleşir miñ, gūleşiris elli ⁽⁴⁴⁾ lirā gorsañıs gūleşirin dedi. gorus dediler goduk, godu arkadaşñ birisi elli lirā godu. kisbeti ⁽⁴⁵⁾ gēydi, ben de tabi kisbet yok, bēyáz bi don var, burdan mēmleketden yāni, ip, iplikden ⁽⁴⁶⁾ doğuma bi bēyáz don var. bi dutuşduk, baña hēç

dáyánmadı. galdırdım vurdum. āladı, āladı. ⁽⁴⁷⁾ *mérsin* yanı dèyi bi oyúñ gułlanırım ben. báyá, adamı ta üsdüñüz havadan düşürür. bu oyún ⁽⁴⁸⁾ *mérsimi āmet* varımış pēlifan, eşgi onuñ onuñ bi oyúnúyumuş. o oyunu biz nasılsa ⁽⁴⁹⁾ örendik, hēc dáyánmazlardı o oyúnã, gışdım mı. şindi bizim astēmenner var, çavişlar var, o ⁽⁵⁰⁾ pēlivaniñ yıklıduñı, onnariñ yüzbaşısı *adanaı* bi, *cévat çıkırıkçı* dē bi yüzbaşı, yüzbaşı ⁽⁵¹⁾ yıklıdını duymuş, hemen dēmiş onu gèydirin, tālime gētsin dēmiş. soñura ben_öldüm ⁽⁵²⁾ pēliván. onu hemen gèydirmişler tālime dōru tālime dē gōtürmüşler, *cévat çıkırıkçı* dèyi ⁽⁵³⁾ gabadáyı bi yüzbaşılıarı var, *acıpáydám* sırtı dèyi bi yēr var, tālimgáh yēri, oráyá gētdik, ⁽⁵⁴⁾ talime, gēsdene aaşları var, böyük, beş dağga isdiraat dēdi yüzbaşı bizim. çekdi bölü oráyá ⁽⁵⁵⁾ aacıñ_altına kólgeye oturdu, onnar da şōle az yáhında bi aacıñ dibine gēldiler, bi asger ⁽⁵⁶⁾ gēliyēri ordan, gēldi, nēy dēdi, *cévat* yüzbaşım gōnderdi beni dēdi, *kémal* yüzbaşım dēdi ⁽⁵⁷⁾ gōrecēn dēdi, ē yüzbaşı orda yalıñıs kólgede oturuyórúdu. *baykaı* dèyi bi baş astēmēnimiz var, ⁽⁵⁸⁾ gētdi yüzbaşım dēdi bi asger gōrecēmiş seni dēdi, gōrsün, nēy dēdi, bi pēlivaniñız varımış ⁽⁵⁹⁾ bi de benim pēlivánım var gūleşdirelim dēyórú dēdi. gūleşirı mi dēdi bizim yüzbaşı ⁽⁶⁰⁾ astēmennere gūleşen var dēti, astēmēn. çekdig_oráyá. aaşlarıñ_altına kēsdēneniñ, şōle dis ⁽⁶¹⁾ çökdük heP asger, birini çıkardıılar, bi yıkdım, biriniñ tā çıkardıılar, onu da yıkdım, üş tānesini ⁽⁶²⁾ çıkardıılar üçünü de yıkdım. başga var mı bunuñuıla gūleşecek dēdiler, yok, yok. şōle ⁽⁶³⁾ gōlumdan dutdu, şōle galdırdı yoğarıyá, *kémal* bēy dēdi senden bi dēdi isdirāmım mar dēdi, o ⁽⁶⁴⁾ yüzbaşı, nēydir dēdi hayırdır filan dēdi, bu asgeri baña vēr dēti. o dēdi benim dinimiñ dirē o ⁽⁶⁵⁾ dēdi. vēremen dēti, vēremen dēti. yāni o zāman hem *ğoreye* gēdiliyēr, bēyás kēseniñ_ıçine ⁽⁶⁶⁾ oyları gātđılar, çek, bi asıldım *ğore* çıktı baña, alıvērđi elimden yüzbaşı señ gēt dēdi endē, ⁽⁶⁷⁾ yá nöbetçisiñ dēdi, yátağda nöbetçiyidik yátağ nē gērı boş galdı filán dēdi baña. ⁽⁶⁸⁾ döndürüvērti, *ğoreye* yollamatı. bem bunuñ dēdi gūlube dēdi yázdıracān dēdi. o arada bizim ⁽⁶⁹⁾ yüzbaşı şēye gētmış, *ğoreye* gētmış, gūlube de gēdemedik, *ğoreye* de zatān göndermedi ⁽⁷⁰⁾ yüzbaşı, *āmet östürk*. ğarağoyunnü aşıretinden. *dikmeñ* köyü burası. *dikmende* oturuyón. ⁽⁷¹⁾ *hambaı_almiñ hambaı_ali* pēlifaniñ öluyümüş dē.

YERİ : SERİK/Dorumlar Köyü

ANLATAN : Şerife HAYRAT

YAŞI : 53

KONU : Karışık

(1) şeyi alamıyorum, ne yapaım gardaşım_ışde. békmez gáynadıyús. buynuz békmezi, (2) geçi boynuzü gösterivem buynuzları sene ben şe édēn de.

(3) şindi dōdürdüm bunu ben, dōdürdüm ıslaTdım, dört beş gün_ısladıyón, gázannar da (4) bu gázannarda, aynı gázannarda, undañ kēri sıkıyórús, sēnidi vardır, sēniTde sıkıyórúm, (5) gázannar_ıçine gene, súyunu bĩ yol sıkdĩmĩ_ora dóküyóm sıkdĩmĩ ora dóküyórúm, undañ (6) kēri súyunu gáynadıyēm bōle. békmez_ēdiyerin. üzüm békmezi aynı hindi unu ıslatdıñda tabi (7) canım sıkıyóz_onu, sıkdımızda onu sıkdımız Furúyós súyunu genē ataşa, ōle gáynadıyēz (8) bōle işde şe ēdiyós. atıyós toprağ_atıl ma mı? şindi ataşa vurduk múydu ataşTáykan vurunuz (9) atarız topūrā, topūrā atarız ataşTáykan, bayá hōlē kēsilmēye başladı mı kēspik kēspik (10) olur_ó. o zaman indiriz_onu, doñduruz sōödurus, onu yēñiden süzeriS kēsēye gātār da, (11) torbáyá undañ kēri vurunuz_ataşa süzdürdük müydü, ataşda bōle gáynadıyız_onü da.

(12) vaļļā bulğura hindi ēsgĩnkĩbĩ bulğur yápasımız gēlmē yávrum be. yápasımız (13) gēlmiyór. o búydáy yáyla búydáyı alçāsiñ, yáyla búydáyılā ēdĩcēsiñ emē aynı çoğ_onuñ (14) dā_émē. bu emek çok. yápiyóm tarhanā. onü da gárarın tarhānáyı da, yālĩ yúñurdūļa, nuhudu (15) bişirin adam_akıļlı haşların nuhudu ēzerin, içine gatarın, yúñurdūļā barabār búydáyı unūļa (16) barābār gárarın. om beş yirmi gün durudurun, undañ kēri sērer sürter. yēmē gideris (17) nāsib_ōļana, nāsib_ōlmāna yoğ.

(18) ē a yávrum, a yávrum düjünü nēydĩcēñ sen bizim. moturļa gēldim düjünden ben, (19) moturuñ_üsdüne láyļónuñ_üsdüne godūļā láyļóna. atıļa gēlmedim, ben ó zamam at vardı dā (20) at şey de yēñi o zamannar bi motur çıkdıyđı,

moturuñ_üsdünde gétirdiler beni. sandelleye ⁽²¹⁾ ğoduġar moturuñ_üstüne laýlonuñ_üstüne, tıraġTörüñ laýlonına.

- ⁽²²⁾ èndē muhtarıñ búbası, bubasınıñ tıraġtörüle ğeldik.

⁽²³⁾ bu *dorumlar* köyüne ğeldim. vaġla ğeldim ğün yálan sōlemēn bilmiyōñ ğaġdaşım. ⁽²⁴⁾ èlli, tabi èl yápTı yázdırık benim_ò zaman ben òsüzün, benim bubam ölmüş èl yázdırımış ⁽²⁵⁾ yáşımı da hindi yárisı da yáñlış yárisı dōru dıdın gibi, èlli_iki èlli_üç yáşlarında yın. var hindi ⁽²⁶⁾ heP çocúġlarımı èverdim çıkardım_allahma şükür. dört, bēş çocúm var, bi òġum mar dört ⁽²⁷⁾ ğızım mārđi_işde, òġum da bu işde hò torunum da òġumuñ da. işde bu çocúm benim, ⁽²⁸⁾ nēdelim?

⁽²⁹⁾ nē sorāñ_a yávrım, nēler yáptıġ?

- ⁽³⁰⁾ düünde bi yorġan bi yásdıġ, bi kēçe, kēçe, bi de sāndıġ.

⁽³¹⁾ bi yorġan bi yásdıġ, ğocā_eşşēñ ğuġanı_asdıġ. bi láf var.

- ⁽³²⁾ bı yüzüne kütük sardıġar, bi yüzüne bişey, hindi_o, hindi ğelin_olsa, ⁽³³⁾ ĩneden_ıplıne ğadaġ_alıyór.

⁽³⁴⁾ hindi ğız_olsáydım dēġım. hindi ğelin_olsáydım a yávrım_ındi ben, ben hindi her ⁽³⁵⁾ şey ēsik, her şey boġ. hepsi düz ğelıyóru. èvi kendim yápdıġım. yápdı zınat daġdıġar, zınatı da ⁽³⁶⁾ ò bozdurdım, èv yápdırdım, ò zamanıñ bēri bi ğöz_èviñ_içine ğirdim, çok_èrezillik ⁽³⁷⁾ zamānı oráyı ğoşduġ, şe étme oráyı dērdimi, nē diye annadayın yavrum ben sene şe édēn. ⁽³⁸⁾ çiftçiydik, çobançılıġdı, maġımız vardı, ineklerimiz vardı, inek şidēġdik, sabālé kaġar anacım ⁽³⁹⁾ mardı bi ğariben_ánam mardı, kaġar çift sürmeye ğider, bu zamanda hindi çift ⁽⁴⁰⁾ sürērdi_anaçım. hoşeti nēde buġan şindi hērif èviñ başına çıkmāşķınā. anaçımıñ yánında ⁽⁴¹⁾ ardında ónünde sürünür yörürdük, sürüne sürüne sürüne bōba oldu, anam soñ başa bi èv_içine ⁽⁴²⁾ bı_adam_aldı, ondañ kēri onūla tañġır tuñġur hañġır huñġur_işTe, ufacıġdān yáşda ⁽⁴³⁾ vėrivdi_anacı bubacı, bubam_olmadından. işde bı sürü çocúġ doğrutuġ_işde nē edelım? ⁽⁴⁴⁾ vaġla nē diyivēn sene hindi on sēkis, yirmi yáşındā yoġdum ben, on sēkiz ancādım ğardaşım, ⁽⁴⁵⁾ hıh, òleydim_işde nē

édécēñ? ğırmızı bi ğelinnijim mārđı, ğırmızı bi ğelinnijim mārđı. ona ⁽⁴⁶⁾ fısdon dèllerđı_óna, boydan dinderdi, bi boydan dinnerdi. kırmızı duvağ, kırmızı yázma ⁽⁴⁷⁾ yáşmađ_édellerdi ğırmızı, demor dèllerdi.

⁽⁴⁸⁾ hülen çoÇuk sen beni, niye şe édiyõñ bu ğadar sen beni? nē incéléyõñ bu ğadar sen ⁽⁴⁹⁾ beni? é hindĩ_ó zamanıñ bişisi yõkĩ hēñ nēre şeēden, nē ğonuşām ben sēne? yemek kēşkek, ét ⁽⁵⁰⁾ yēmē kēşkek yēmē işde kēşkek bişirilerdi búydādan. şindi ğēne var kēşkek bağ, é işde ⁽⁵¹⁾ bunnarĩ yápaļlardı, başğa bişĩ yápmazlardı eşğĩ_éveli. bēreket, önũ da buļdũn buļan yērdi ⁽⁵²⁾ buļamān yişmezđĩ herkez yişmez. hindi ikĩ_üç ğişi ğēlse horáyá bi zõrā, bi çoÇuk ğēlse ⁽⁵³⁾ çoçua zõra ataļlar hindi. emme éveli õle bi şĩ yõTu. evelĩ işde diyóm ben sēnē hõra iki ğazan, ⁽⁵⁴⁾ iki ğazanĩ huruļārTı, yemekçi kēndi taraFına yēdiriydi, ötekĩ_adamıķı ğelen şe étmesdi. ⁽⁵⁵⁾ óteki āş ğitsin, nēre ğēdeñ? nērdēn ğeliyõñ ğĩz dèllerdi, düüñdeñ ğeliyón dēđđĩ. düüñden ⁽⁵⁶⁾ ğeliyódum, dērmış, ğēderken düüne gidiyón dērmış, ğelirken düüñden ğeliyón, nēden āç, hah, ⁽⁵⁷⁾ baķım yok, emme hĩndi tōşeniyē yemekler. ikĩşer_üçer ğazan yēt bişiyĩ, ikĩşer_üçer ⁽⁵⁸⁾ ğazan, kēşkek bişiyĩ hinti, nē var hinti? her şeş bolļuk yāvrum hindi, emme, mēymat bēreket ⁽⁵⁹⁾ yok yāvrum, mēymāt bēreket yok. bilemiyórúm, paranıñ bi djeri mi yok, bişiniñ bi djeri ⁽⁶⁰⁾ yõuķa nē diyeÇes, nē diyēm ben sāña?

⁽⁶¹⁾ amcāla işde evlendik şe ētdik, bi ğuzuļu ğoyuncuğ_āļdım, ğoyuncülü, ünētdim, ⁽⁶²⁾ yētmış seksen ğoyún_ētdiydim, onuļa ēyi kötũ oluşkan_oluşkan, satdım, bi ⁽⁶³⁾ moturcuğ_āļdım, çiFt moturu, ondañ kēri, onuñ_ērşisini kēriñĩ düzerken, ⁽⁶⁴⁾ çoÇukļarım_ētişirdim, çöcükļarımĩ çıkarıyķan, işde bu yáşımā ğēldim_ışde. *şérife hayrat.* ⁽⁶⁵⁾ buranıñ kıyũ *dörümļar.* nē bilēn, éveli buļar *dorum* mar mĩdi nē vardı, nē bilēn? a ğardaşım ⁽⁶⁶⁾ ben_õle diye. biliyēñ mi? bēne şeşē mĩ aliyõñ benim lafları bõle kıamaráyá, yok mu, ⁽⁶⁷⁾ hunuñ_ĩçindē nē? *allā* bilmem, benim şeşyleri bõle soru yáparsañ benim şeşleri heP şeşē aļdıñ ⁽⁶⁸⁾ bĩ kēre sen.

⁽⁶⁹⁾ diş dirgidi dèller, bişiriS bi ğazan ēkşĩ. nuhut ğatārsıñ, fasille ğatārsıñ, başğā bi şe ⁽⁷⁰⁾ ğatmassıñ. é bişirisiñ yēdiri çārisıñ, bi sēl ĩsan, yēdirisiñ_ĩçirisiñ, parā_asan

para asar, sırt ⁽⁷¹⁾ baş gétiren sırt baş gétiri, tepsi gétiren tepsi gétiri, nè diyēm ben sène başgã. hih, işde ⁽⁷²⁾ bōl_édeller.

⁽⁷³⁾ kırkında bişī yápmadım ben çöcuğlarımıñ. kırkları, bildiim yok, bildiim yok yávrum ⁽⁷⁴⁾ pek, başga bi şī yok. *émine! ibirām hayrat*, dedeniñ_adı. çöcuğ, bī_ōlum mar_ışde. bi ⁽⁷⁵⁾ ōlum mar, dört gızım mar. ōlanıñ hiç bişisi yōdü, bākurü yōdü yeşil ğartı yōdü bişisi yōTu, ⁽⁷⁶⁾ hōlē bi işe ğatdım hindi zorla bişī yápTım, *tōñgüşde* bi işe ğirdi, siqórtası yok bākuru yok, ⁽⁷⁷⁾ bişēsi yok. hindi yeñi yápacāz déllerimiş_e, baqałım yapałlarsa. vałla mariłcılığ diyolılar ⁽⁷⁸⁾ marił diyorğlar, her şeyini otdan çöpden yápiyóllağ_orde şey yápiyóllar, çöcümuñ hiş bişisi ⁽⁷⁹⁾ yok. barābırız çöcümuñla işde barābır şēdiyós. bu ev çöcümuñ_ışde yápdī çöcuğlar ğıs ⁽⁸⁰⁾ çöcuğlarım mariğan yápdırdım, çalışdı çapaladı éve.hindi de çöcümuñ şeyi çok, ğızıñ bir hu ⁽⁸¹⁾ kōde, birisi nāhiyede hurdā_aşşāda, biri *antalyāda*. lasdiKçī bëyi de, bëyi lastikçi kendi ⁽⁸²⁾ évde. ná apsinnã çöçcağlarım_ışde, nēdelim?

⁽⁸³⁾ o zaman datlıyí matlıyí nērde, a yávrum, nērde bulūcaz datlıyí matlıyí yokluğ hepsi ⁽⁸⁴⁾ de. buba yok arka başımızda, bi ğarib_anám mardı, nè bulsun datlıyí nērde bułaÇāk, acıyí ⁽⁸⁵⁾ nērde bułacağ, *alla* ğuru ékmek ğuru suvandī_u zaman, dałımızdan ğolumüzã yápişcağ bi ⁽⁸⁶⁾ kimsemiz yōdu. hindi nè var hindi a yávrım? hindi her şey şey_émme, bereket meymağat yok. ⁽⁸⁷⁾ her şeyiñ parañ varısa İsan sensiñ İsan parañ yōusa İsan sen deęelsiñ. kimseniñ yánında ⁽⁸⁸⁾ şeyiñ_o. nè diyēm başka?

⁽⁸⁹⁾ sen beni hindi bu ğadağ inceletdirdiñ, nè annadıñ hindi benim şeylerden nè şētdiñ? ⁽⁹⁰⁾ neyí annadān yáv, bu sorluğlarıñ hepsī de ğeşdi ğēldi ğeşdi, è aqlıma dā getirmeye ⁽⁹¹⁾ istemiyórum. şē étmeñi istemiyórum. cāhilin, hiç_oğumadım. çöcuğlarım oğumadı şindi, ⁽⁹²⁾ birinci sınıfta, birinci oğulu oğutTum. ilkoğulu, oğumadılağ, oğudamadım. bütÇem yōdu, è ⁽⁹³⁾ yárim_adamıla nè yápān yávrım? nè yápān yárim_adam_ışde ó ğoyúnÇuğları ğúttük, ⁽⁹⁴⁾ çöcuğlarımıñla barābır, işTe ğoyunnarı satdıq, çöcuğlarımı évērdim, çıkārdım, işde bi ⁽⁹⁵⁾ dırağdórcüg_āldım, bi çöçcağlarım bi év yápdırdī çöcüñ_üsdüne, işde bu benim yápçām, ⁽⁹⁶⁾ başga bi şē yapamadım ben.

YERİ : SERİK/Eminceler Köyü

ANLATAN : Fatma IŞIK

YAŞI : 84

KONU : Karışık

(1) ołum ben deli bişeyim bē. şindī öndüün dēdī ki çocuklar bēne, sen bunu biliyōñ mū? (2) ben ne bilēn_áy_ołum çok yaşamışın_anam da bī yer görmemişin dēdim kōüñ_ıçinden (3) bi yere çıkmamışın. yüz yaşına varsam gēne háyrı yok dēdim ben. nēcisi bunnar, hanī (4) nēyde çalışıyó dēmek seniñ yánínda arkadaş dējel mi? ha öretmenner_ikiñiz de.

(5) ben hiç bişī bilmen de sorarın_a çocūm size. anam onnar gēziyó *ilhan* her yeri gēziyē (6) yēñgem ben bēre mī gēdiyón? biliyón da öle sēne gētsem bi láf_öreniğī öna gētsem bī (7) öreniğīn. düünümü mū? a çocūm benim düünnerimi beñ kendim bile unuttum gētdim. benim (8) düünüm düün mū_ołdu? benim anam da yōdu búbam da yōdu, seniñ_ēvden (9) benim_ēvden dērike çıkdım gētdim *alla* şükür, hePsini bulduğ_ıyī_ołdu. kēydim kēydim, (10) ēsgiden bēyázlı bi ağ şey bi şeydi hatdā, bēyázdı da, ireñkli gibi bi şīdi hani bēyázı simli mi (11) nasıldı ğarı bilmēyón. varımışdır_ēmme bem bilicēn mi çocum, ben bi şe annāman yā. (12) olma mı varıdı, gēlinnig_olma mı canım, vardī_o zaman. bēyáz vardı hem. başıña bi duvağ o (13) da. bi ğır bōle bēyáz duvağ dēyildī_ēmme. ał duvağdı beniki, nē bilem öle bi duvağ (14) kēydirdiler bildīñ, kendimiz om bēş yaşında hu bu dērke hadi çıkaralım_irezil_olmasın da, (15) añlamadığ bile nēre gētdimizi nēre gēldimizi. canım_āklım_ēriyē_ēmme nēre gētÇēñi öle ye (16) salıyóllar, devēh şindi na vār televizönden her şeyi örendiler çoÇūm. şindi olmadığ çocua (17) sor öreniyóru. nē ğızım? ne bilēn de sorān hindi. *ēmineceye* varmadıñ mı dēzeñe. beniki (18) dúyúyó mu? dúymāyī dúymāyī, sesiñi duyúyón_ołum da.

(19) buralıyın beñ kōlüyün. *éminceler*iyim ben, benim ğuġām duyúyú, hindi hurda (20) láF_édiñ benim láFımı_édiñ, yāūt ki bi ŧı dē annāmāyın. dēmek çocukġlar bi tā sordum mü (21) ğızım nēy dēdim, anāñ_amı dēyolar bene. duymāyı ğuġām. sesi duyúyóm. nērdeñ ğeldīñ, (22) annāmāyın. nērdeñ ğeliyó ses yá annāmāyın çócüm. ne bileyin yüz mü? ātmıŧ mı, sēksen mi, (23) doġsan mı yáŧımı baŧımı bildim mi var? ē çocuk ben safın bēŧ ğuruŧu oñ ğuruŧu bilmem (24) çócüm. hiç hēsaP bilmem bēn. ana yoġ boba yoġ dēyóm boba var da, ğundaġdāġ_ölmüş (25) bobām. nērde bilecēn? bubam mı? bubamı bilmeyóm, bubamıñ öldünü bildim yoġ yáyrım, (26) adam bile ben vardıġdañ kēri ğētdi asgere o dā ufādı hatdā nikāh bile oġunmadı yá. hā yá (27) biliyón dēsem yálan Çanım, yálanı nasıl sōleyēm ben. ne ğonuŧayın_iŧde bildim de bu. (28) bilsem ğonuŧuvucan size, vērīcēn paġavráyı aticān, diñledicēn size, paġavra da bilmēyón. hī. (29) ēsgilerden nē vardı bizim ğünümüzde ne bilēn nē vardı? nē iŧde dēdim gibi çocua dēdim bu, (30) baŧġa bi, yáyāñ ğelir ğēderdik tābi. sabáy_ėrkenden ġaġardı. *aPdīġlah* benim sen bilmessiñ, (31) aġam dükġan_aşmāyá mı ğēdiyē yēñge ġrkenden dērdi, durmazdı tābı, çalıŧır_adam, (32) iŧçi_adam. nē ētiyāssā_ėvimize onu alırız. ēviñ_ėytiyācı nēyi varsa alınır tābı. bi de (33) ileŧberiz_e pambıġ_ėkeriz, atbirlīē ğēder, çōcāna. hindi ġāri biz zēPzeyi unuttuġ benim (34) herif_öleli ġas sēne dōyü. otuz_altı sēñē_oldu. çocukġlar_okuġdādı hēriF_öldüünde. (35) çocukġları eñ böyüg_iŧdē bu vardı, mūtar varıdı. baŧıdı, bōbası_oldu, *aġlah* rāzı_ossun, doS (36) topraġ dēye ġavradı sarı_alıtın_ōsun çocukġlarımıñ. biribillerini ēverdiler, bi kötü láfları da (37) yōġ. üç ġardaŧ *aġlah* iŧdē. dēmesi hiŧ nē ġavġaları var, nē dōŧleri var, çēkiŧme ğēçiniller (38) biri, nē dērse mūtar, onuñ sōzünden hiŧ dönmezler, çok_ėyīdir_ōle ŧētmezler. hanı bizim, ġız (39) bi ġáyfa da biŧivīsēdig_e, ben hani nē bilēn çocum bilsem yábancım mı var? sōlerin.

(40) bizim burda nē yapacaġlar, nouT öle de mı? Fasille, saġata pilāv_iŧde bunnar, kēŧġāh (41) yapaġlar. onu yapaġlar. bñ köy yerinde öle çócüm. nē bilēm? ō hiŧ ben dā yörükçülük (42) dē_ėtmedim, *ėsgiyörük* dēller de yáyláyá ğētmedim bilmen de. benim ğēdicēm yer bi bu (43) *éminceler*, baŧġa yer yoġ. *émincelerden* baŧġa yer yoġ. bunnar tomatıs toplāyılar da çocua (44) baġivı bubāanne dē oráyá beni ótekı_ōġan, ora ğētdim, orá yánıma ğētirdi durmadı hadi (45) bizim_orada baġivı bāri

dédiler. burdayım burdādım. āldılar gētdiler. hindi baķ_ışde nē ⁽⁴⁶⁾ dēyise annāmāyın_ışde ğuļām hiç_annāmāyın dēdī. sēsi dúyúyón yálan dēyil, annāmāyón nē ⁽⁴⁷⁾ dērseñiz dēñ. éyī mi *éminece*. *éminece* bi mūtar_olđūñ dē vāli olđum sandı o ğadar ⁽⁴⁸⁾ düşdüim hasTā_olđum, eñşāllah hasdā_olur bi. vallāhā o *émine* öle bi ékmeksizimiş ki, úlen ó ⁽⁴⁹⁾ da ósun, o yábanÇı mı, dayımızıñ_ölü_o da. o da dayımızıñ_ölü, mūtar_ólan. *éminece* ⁽⁵⁰⁾ beş ğuruş_adam_étmez yā. sülālarında mı var kóķ, hiç biri bizleri sormāz. *āllāh*, ó ğadaş ⁽⁵¹⁾ éveli ğeliviri de nēdiyóñ_abilā diyelek ğāri yánıma, éyiyin. sen gelmeseñ böyük_adamsıñ ⁽⁵²⁾ Çanıim. zeñgin_adamsıñ ğözel_adamsıñ dā. ğóñlüm zēñgin benim dērdim ben. kendim ⁽⁵³⁾ zēñgin ğóñlüm. benim bi şeyim yok dērdim_ona, ğelmedi, hişbiri nasıl mūtar_olđuļar ⁽⁵⁴⁾ küsdüler hepisi. úlen óluñ_óluñ, ó da alşın havaslını dē mi? daha muhtar_olđu bu nēye ⁽⁵⁵⁾ yáradı? zararī_olđu tābi yá. olşun, olmasın mı o dā olşun, ben herkezi isdērin_olşun. bizim ⁽⁵⁶⁾ çocúķlar birbirlerine o ğadar dün geliye kırk sēkiz hiş láF_atmaz. hōle ğeliP ğeliş ğözüm, ⁽⁵⁷⁾ biliyó canım beni, fark_étmēn yeñge dēdi, haķğāttēn fark_étmēyiñ mı? hindi órdan óñümden ⁽⁵⁸⁾ ğelse bilemēyin çocum ğözlerim de birini amelē_étđirdi o durdüm yērdē ğüççük_ólan, ⁽⁵⁹⁾ bunu da étdirelim dēdi ğözün kör_olur dēdiler, dēdī gibi olıcağ_ellēm. ne deseñ zararı var ⁽⁶⁰⁾ bunuñ, óndüün dēdim kendi kendime ółana herālda bi tā üstüne yük_olcāz_ellēm, ólum ⁽⁶¹⁾ ğözümü bi amelet_édivī. bi de dēyiñ kī hasdā_oluyán şikāt_olmasın_ikiye bi, *orhāna* mı? ⁽⁶²⁾ baķaļlar canım hindī *āllah*. işde ne dēyón? nēre ğetsem, üç_ólum mar *āllah* rāzī_olşun, ⁽⁶³⁾ herkeze öle yápsın_évlādı. anama da sōmez bobama da sōmez, yá nērdesiñ, yá çalışdıñ, yá ⁽⁶⁴⁾ oturduñ dēmezler hiç_āllāh var. kör sōlersem kör_ólurun. çocukļarım_iyi. bi de ğızım ⁽⁶⁵⁾ var_antālyáda, dāmadım da evlātlarım gibi, ó da ğeldi mi, arabáyá bindiri ğötürüller_oráyá, ⁽⁶⁶⁾ ta ordādım cumā ğuñ ğeldim bir hāFta. dāmada baķmassaķ, nēye baķam? dāmada ğarı ⁽⁶⁷⁾ ğısmınıñ dāmādı, ben öle düşünmeyin nēden baķ, hindi ğēt dāmat dāmadıñ_évinde otur dē ⁽⁶⁸⁾ mi? óluñ_ólşsa úlen her şē ortak, sözüm yábana nē bók yērsiñ, āzını bi hurārsıñ dē mı? ⁽⁶⁹⁾ éliñ_ólúna huramassıñ çocum. canım_ışde bene é burda aķıl vėricekdır. ólu nē dērsem ⁽⁷⁰⁾ ğeleliden, benim üç_ólan_olđu, dört_ólan biri birisī_olđu. şindī dēdi, ğız_ólmadı, amān ⁽⁷¹⁾ dērdim ben de ólan dēdim mı_āzım doļar, ğız_olđu mü boşalış ğedēr dērdim ğülüşüллерdi,

(72) émme hepsi evlát *ałlah*ñ. soñ. ğıs soñ. nè édelim, *ałlahım* ğızlarım dā_èyi, dāmadım dā_èyi. (73) hindi kór sōlersem kōr_olurun hepsine. hem ben, bāzıları anacīm dēr hurda oturalım dēr (74) dāmadı, durmadı çocuk. Çanıñ hindi ōkeleşsem, dēmin dēdim yá sözüñ yábana dēriñ ki úlen (75) eşşölü_èşşek deFöl. bi tokat hursam hurudum, sözüñ ğelimi hurmassıñ yá, hurūn dē dē mĩ? (76) émmē éliñ, émme o da seniñ evlādıñ, o da beni ğorūyú dē mi? nāmusumu ğorūyú, sēverin (77) hepsini sēverin, nāmusumu ğorūyú. sēyme mĩn yá. hepsini. severin sever. ğomşumu da (78) sēverin nē sēvmēcēn dünyáda nè var be? datlı dil_ölu, lán *bélek*dē_ölen kim böñ? ben (79) bilecēn mi *ésgişehit*iyi? bilmen. bilmen bilmen, benim bilcēm bērikinneri bilirin. *bélē* de (80) dēdim, ikiye bi sēlā dúyúrúyún *bélek*den_ölen var dēyolar. çok *bélek*den. *ałlah_ałlah*. (81) oturalım mı ğızım? ğáyfa bişirmēri mi çocuk? otur bē, çocuk durmārı kı oturmāncā (82) yābancı_öldüñdan durōyo. oturalım ğızım? bubāñne buna bi baķıvı dēyiller, durārsa (83) baķıvırān dēdim, bi de çocüm düşdüñüm bem biliyōñ mü *órhān*, şey *ilhan* ğétürdü ğızı (84) on_om beş gün bir_aysıdır yátırdım, una hēle ğelmedi seniñ dēzeler. öle nēdeller diye (85) sorarın, yoluñ_āzında oturu dēyōllar, hepisi. *ałlah_ałlah. sülēmeñ* ğēne éyidir de *ałlah*a (86) *sülēmeñ* ğörse beni arabáyı hanı durudur ğelir yēñge, gelmez_oluvuduñ seni benim_eviñ (87) yāñına bi ev yápsak bilmen, é siz ğeliñ_ölüm dērin ben_ona. émme ben dē_olmadı ki nası! (88) bu mūtārlıķ? hiç ğörmedim. onnar mūtā_oldu, bāri, úlen herķē ōsun. o da yābancımız (89) dēl_a çocüm_ó da dáyımızıñ_ölu. ó da dáyımızıñ_ölu yá. oısun, öldüñu isdemen (90) herkez_olşun, aışın havaslıñı. dúymadı ğız_a. ğelmedi, ğelcek mi ki? nēdelim be, şükür (91) bugünümüze *ałlahıma* yá, bēteri var bēteri var, ölümüñ de háyırılısını vērsin ğocā_*ałlahım*, (92) her şeyiñ háyırılısı. baķ evlādıñdan fazlā_olur torun, sevgi de ille dōseler bile, o evlādını (93) dövücek deñil mi, onúñ_úçu bi ğāvġā_édersiñ. hā, işde ben dōru sōledim mi doķus kōden (94) dışarı ğovāıllar. lēkiñ, şindi niye dövüyōñ_o çocü, o çocüñ da bi ōkesi varmış yá bi (95) yāramazlıķ yápdı öle dōdü dē mi? ille isdenmēyiri_ışde. anañ_èyi báyā dē mĩ hindi? o da (96) ğelmez, hırılı mı bacısınıñ yāñına ğelir döner ğeder o da. ğeliller ğelilleş, ā yēñgem ğelse, (97) varicān canım *āşanıñ* yāñına ğelse yēñgem gelir benim yāñıma dē, haķġet ğetmēyin, ora (98) vardım mı *hēdiyeniñ* yāñına ğedelim dēriñ. işde bi kere aķrāba dáyı çocüyuz yā, yābanÇı (99) dēyiliz ki. yābancı dēyilis. émme nè édeceñ hıh.

yábanÇi çöcü. kim gızım? ben de ona bubası ⁽¹⁰⁰⁾ gēl gēl dēyōñ gülyüó. dēdeñ gētdi mi sabah_érkenden_işe dēyón, maşşállaḥ, bunnar ⁽¹⁰¹⁾ gēlmedeñ gētmiş dēdesi de. aşmazlar né işi var gızım dēdim goş gocam oturōsa yá dēdim, ⁽¹⁰²⁾ çekişirin bires, işde érkenden varıP dā kimse gēlmeden varān dē. birikdiriP_oļları açıyē né ⁽¹⁰³⁾ ēdeceñ?

⁽¹⁰⁴⁾ *bēlekde mī öğretmen bunnar? sérīkde mi? düjünü yápmācaḥ mı sūlō?*

- ⁽¹⁰⁵⁾ oļan_oḵumaḡa gidik yá.

⁽¹⁰⁶⁾ nēre? ben de nası_ō mūtariḡdan bēri hiç biribirimizi görmēyiz, yálan dēyil *aļlah* ⁽¹⁰⁷⁾ var_üsdümde. né onnar, yaļız *mēlē* iki séferÇē göḡdüm, nasılsıñ yēñge dēdī, ēyiyin yēñgem ⁽¹⁰⁸⁾ sen nasılsın dēdīm dē ēyiyin dēyīr. *mēlek* láF_atiyó. *mēlē* görüyón. bēne dē_ōle Çanıñ, ⁽¹⁰⁹⁾ báyramda bile gēlen_ēmineceye bi hál_öldü dēdim ben. hēç. ordan ēmmē gēlir dé ordan ⁽¹¹⁰⁾ başkı yápiyóllar ġariyá canım. başġi_oļmasa gēlir_o. kırk sēkiz var yá. gēlirdi gēlirdi, ülen ⁽¹¹¹⁾ ēveli her zaman gēlirdī. canım sıkılıyó dērdi seniñ yániña gēlēn dērdi, gēl, ēmine, her zāman ⁽¹¹²⁾ baÇım ēvimiz_açık ḡapımız dērdim. gēlen de sāoļsun gēlmiyen de çöcüm nēdelim be! ⁽¹¹³⁾ herkes saoļsun yērinde de kimse biribirimize zararımız yoḡ faydamız da yoḡ. nēdelim? buráyá ⁽¹¹⁴⁾ mı? işdē mūtariñ_ēvine gelmişiniñ *sūlēmamñ*, benim_adım *fátma, ışık. hatmā_ışık*. onu ⁽¹¹⁵⁾ biliyoz_ēmme. gēdiñ gēdiñ.

YERİ : SERİK/Eskiyörük Köyü

ANLATAN : Mehmet Arif YÖRÜK

YAŞI : 78

KONU : Karışık

(1) benim adım *mēmet ārif yörük*. bin dokuz_otuz bir doğmülyün yètmış sèkiz
(2) yaşındayın. bu kóyüñ adı eşgidem bēri *ésgiyörük* ámma, daha èveli, orta asyádan
(3) göç_ettikleri zámanda *kéçe aļ* déye bi aşırát, *aķķōyunļu kéçe aļ* aşireti déyelek
göşmüşler (4) bunnar faķat taā èveliyetine dē *ésgiyörük* dèllerimiş bunnariñ.
bunnār_ışdá o orta asyádan (5) göçüyólár herhálde *īran, hōrasan, érzulúm, konyá,*
ğaramana gèlmişler, orda biráz oturmuşlar (6) bunnar faķat_oráyá gèldiklerinde bèlki
yètmış sèkis hāne file gèlmişlerimiş. bu tēke (7) yöresini yāni aķdenis sāhílini
tanımazlarımış_adamlar. birazı göşmüş bunuñ ordān (8) ayrılmışlar, *anamur gilindire*
herhálde bu *mérsimiñ* bi kázāsı şimdi, oráyá gèlmişler, hālā ordā (9) dá var bi
ésgiyörük köyü şimdi, bizimkinner de ordá ğalannar dutmuşlar bu *béyşehir* (10) gö-
lünlē *éerdir* gölünñ_arasını tercih_ètmışler yáyla oļarak, bizim böyüklerden
dúydümüza (11) göre de bèlki o ğariñ_çinde üş dört sene ğışlamışlardi_adamlar.
çünğú bu yöreyi (12) bilmeyéllerimiş. undan soñura buráyá gèlmişler bu aķdenis sāhíli
boş *antályá* bile yōmuş_o (13) zāman zāten. *konyá* o zamanıñ vilāyiti hattā,
ğaramamñ esas *ğonyániñ* ğuruluşu. (14) ordan_ışde buráyá gèlmişler, buráyá
gèldiklerinde de buļlarda da hiç köy yok. bu *sérñ* en (15) eski köyü, *éminceler* kö-
yüyle furda bi alevi köü var *yankō*, bu köy varımı üçüncü köy (16) *aļacāmi* köyümüş.
bizimkinner gèlmiş_ışde bizim esas aslımıza bi de yāni bi de (17) asālet_olarak
ğarajmamlar ğarāosmannar dèller bize. *ğarāosman_ōlu ğarajmam_ōlu* déye. (18)
bunnar on dört çadır mı daha èveli gèlmişlerimiş, bu *éminceler* köyde herhálde eşgi
oldü içün (19) dèmişler, bu gèleni arķasından bi yirmi yirmi bès çadır daha geliyó
bunnar heP hocáyımış. (20) gèdelim bunnariñ yānında adam gètirelim hem köyde
çocuklarımız oķutsun, hem namaz (21) ğıldırısm cēnāzeyi ĩcāb_èderse defn_èder.

gəlmişler soñuraķı o aşiretlere işte hoş bês, siz ⁽²²⁾ demişler heP hocáyımıñıs, biriñizi bize vériñ götürecêz év yapivıcas, baķacâz yer véricês ⁽²³⁾ bizim çocuklarımızı oķutsunna, bizim nâmazımızi ğıldırısın, İcâb_ederse cênâzeye ⁽²⁴⁾ defn_édeller. onnar da demiş ki yâv, bizde dèyil hocaġar bizden_évelki ğelen şu êsġi ⁽²⁵⁾ yörüklerdè. bi *êsgiyörük* adını bi tâ añmıřlar_örda. bõle ğelişler_işde bullarda daġlımıř ⁽²⁶⁾ bizimkinner_ördañ ğelmiş, bu asar *silyóm* şehrinin_öldü yere yerleşmiş bu *ġarâosmannar*. ⁽²⁷⁾ *basırġar* diye bi yer var bi mahâlle ğetmiş *aġacâmide* şimdî_onnar. bu *éminceler* tarafında ⁽²⁸⁾ ġene bizim_êsgiyörük. şindi bu *sérññ* *êsgiyörün*_ölmadi köy, *ahmediye*, *dikmen*, bi de ⁽²⁹⁾ *sarġaba* köyü var. *dèniztâpesi* bu dâ sâġilinde olañ köyler dèġil, diġer kölerde her taraFında ⁽³⁰⁾ *êsgiyörük* vardır. şimdi benim muhtarġık zamânında *bqazân* muhtarı ġók_öllarından ⁽³¹⁾ *émincelenin* muhtarı *ramâzan östürk* diye bi çocuk. *cumâġmıķı yaşar aġçbacak*, öldü o râmetli. ⁽³²⁾ şeyiki, *ramâzan tilki*. *ġâyâburnu sülâman yıldırım*. *êsgiyörük*ü ben, *têkġeniñ mustaFa* ⁽³³⁾ *câyraq* diye birisi vardı. *aşşâobada durali* bilmem kim diġ. doķus tâne muhtardıķ ⁽³⁴⁾ biz_êsgiyörükte. bu *sèrikde*. daġlımıřġa her kõde *êsgiyörük* var. bi meselâ hindi bu alevileri ⁽³⁵⁾ dèyók biz yâġımız_onnarâ hatTâ bizim aşiret olaġarak *êsġi* mühürümüz varıķa bu mühürü âġmıř ⁽³⁶⁾ devlet. biz bu *yâñkõye* ġayıtġanmıřıs. benim bobom on doķus sène muhtarġık yapmış, ⁽³⁷⁾ baķmıřġi mèsele bi nèrdeñsin sen? *yâñkõyden* demiş, bin doķus kırķ sèkizde kırķ yèdide ⁽³⁸⁾ âbimgil êsgerdeñ ġeliye *abdil çelik* dèye bi arķadař da ġeliye bobom demiş lán size demiş ⁽³⁹⁾ nèrdensiñiz dè *yâñkõyden* dèrsin alevi misiñiz siz demiş, bu köyün êsgideñ ġuruluřu var ⁽⁴⁰⁾ bizim mühürümüz var aşiret_olaġarak. ġediñ ġaymaķama sõleñ, yèñiden köy ġuruñ buráyâ ⁽⁴¹⁾ dèye. ġaymaķama demişler. o zâman avıķat *ali cémâl tanıġ* vardır ġaymaķammıř irahmetli ⁽⁴²⁾ adâmcâs, máydem köy ġurácâsañız demiş ġediñ mèselâ *yâñkõy*, *têkke*, *apdirâmannar* bunnar ⁽⁴³⁾ yâġın kõler ġâyri *řatırġı*, *ġocâyataķ*, *ġayâburnu*, *ġarıncaġı*, *çanaķçı* kõmřu köyleriñize bi ⁽⁴⁴⁾ kèât mühürlediñ siziñ köy_olacânızı ġabul_édellerse, o zamañ köy_olursuñus. bunnar da ⁽⁴⁵⁾ ġetmişle_işde, dilekçeleri mühürletmişler, imzâġatmışlar, ġetirmişler yèñiden köy ġurduġar. ⁽⁴⁶⁾ *êsgiyörük* köyü bi tâ ġene êsgiden *êsgiyörük basırġı* aşireti olaġarak ġeçiyómúř şimdi *êskiyörük* ⁽⁴⁷⁾ köyü olaġarak õle ġuruluřu.

(48) şindi esgiden ādetimiz bizim, bu yáylada da var bizim yèrimis, bõle tapılı. *ısParta* (49) *ēridir sarīdris* kasabası var dır yāni *anāmas* yáylası. orda da bõle düz iki taraFı dā, ortası rattē (50) şindi tırağdörle süreceğ_arāzilerimiz vardır. işde oráyá şu dāda ğarı tanıllarımış, hū gördūñ (51) bozburun var yá, ovacık dā, ondā ğar dıķı bi yèr ğaldı mı yáylada tarladā ğar çekildi deller (52) bu *sérikde* cumā namazını ğılállar, yáyláyá nè zīmāñ gēdecēz_işde bi cumērtesi güne (53) kararlaşdırıllar. filāñ gün gēdelim, bõle yáyláyá gēdeller. ordā mayısıñ om bēşine ğadar bēlki (54) mayısdan ēveli de yāni hıdırellezden_ēveli de fülá bitiriliyó çift_amma ğar yáarsa biráz (55) gēç ğalıyoñ_o zāmam bēklēyoñ. ğar yāmassa hava açığ_olursa ērken bitiriydik. bi de (56) yáyláyá gōçüşümüz de gēne, bi cumā günü gonusuyóllar Fağat bu sáfár şindi dēyelim ki, (57) *cumālı ēmincelerdē* yörükler veyáutta bu *çağallıkda ğumköydē*. bu aşiretle de gōçüyó, bu (58) ğırñ_üsdüne gēlillerimiş heP. buráyá *çiniler ğırı* dellerimiş_ēsgiden burda toPlanıllar, (59) burdañ gōçellerimiş yáyláyá gēçişleri de. haTdā benim bābam dērdi ben dōnsus çocūdum (60) dēyó. bizim bu *ēsgiyörükde* çok pēlivan da varımış. o zamānında, *hasan* bēy dēye bi adam, (61) şindi daşlıgdā *ēmiriler* var yá, unnarıñ sülālesi bu da. buráyá gēlmiş, adam düün_ēdicēmiş üç (62) gēce üç gündüz burda güleş_ētmişler bi ovada. ben dēye dōnsuz bi çocūn dēyó. gētmişler (63) bu dālardan çıra gētirmişler ortēre kütükleri çağállar, ateşleller, ortá yāniyi bi de kēnarına (64) yörükler yáyıg_yáyár, çatma yápar tuľuk bāladıķları, onuñ_üsdüne sacı gōllar yontállar bi sēl (65) aaç çıra yáhađarmı, o étıraFında ışıķ yápiyé yāni. ortadā güleşdirilermiş ó pēlivannarı. ala (66) kēlledi dēyó bi pēliFañ gēldi dēr, hurda mēzerlikde var, mēzerlikden tarafdān girdi dēye (67) hõle gēldi ēlmiş yēre hindi pēliFannar bī şõle yápiyé yá dis çöküP de õle yápdı dēye, bi de (68) duvā oħumuş kendi üsdüne üfürmüş kaħmış hõle dombáláyalág gētmiş varmış ortá yēre (69) dikelmiş, kispetine bi hurmuş bi de ēñse kōküne, yürāsēlā dēmiş, mollá *sülāman* sen ötür de bi (70) güleş sēr_ēdelim dēmişler_adāma, tek tek çıhsinnar dēmiş. yāv tamam biliyós sen hepsini (71) yikiyóñ sen otur bi güleş sēr_ēdelim o zamān bōçáyı alıřsıñ başa nēydi kim bili. bi şitāri (72) topu veyáut şu ğadar para ĩcābında bi atlık, tay, gōç, dēve de vērilmemiş_ēmmá, ona (73) verecekleri bāladılar dēr gērisi güleşdi dēr. ala ğaFağı huğda dıķıcıķ bi tūyü varıdı dēr, *alabaş* (74) *molla sülāman* dellerimiş adama. şindi bi günde yáylada dēve yitirmiş, *ısPartanıñ* bi (75) *şarkığaraaç* ğazāsınıñ_öldü

yère dève aramağa gêtmiş_ováya işde ollarıñ kōlerindē dève var ⁽⁷⁶⁾ mı? köyüñüze yáhn yērde véyút köy tohadında, ulán filan yērde güleş var deñ, onuñ ⁽⁷⁷⁾ pēliFan_öldünü bilen yok ámma, gêt de oráyá her kōden gēlen_oluş orda sor dēveni ⁽⁷⁸⁾ dēmişler. o da varmış oturmuş_óráyá. işde yeñi ayakÇılar soyunmuş, başlamışlar gēzelemeye ⁽⁷⁹⁾ davıl zurna çalınınca adam titiremeye durmuş yándānna noıdu arhadaş hasda mısıñ sen ⁽⁸⁰⁾ üşüyōñ mu? dēmişler. yok dēmiş aççık ben de güleşirin de dēmiş, davıl zurna çalınınca as ⁽⁸¹⁾ héyácanndım dēmiş. güleşirseñ sen de güleş ben yábanciyín dēmiş, aalar müsāde étmez ⁽⁸²⁾ dēmiş. nēden yā burası ér méydanı, ólmáz dēmiş bēliki aalar müsāde étmez bēne, bēn ⁽⁸³⁾ yábanciyín dēmiş. biri dēmiş bēñ gēdēn sōleyēn_aalara. varmış burda bi arkadaş var, o da ⁽⁸⁴⁾ güleşirimiş, müsāde éderseñiz güleşecek. güleş_arkadaş güleş dēmişler, soyuñ güleş. kaħmıñ ⁽⁸⁵⁾ gēlmiş, bi sēlām mērmiş yānnaına oturmuş, güleşirseñ soyun_arkadaş dēmişler, as tā var ⁽⁸⁶⁾ benim güleşme zamānıma dēmiş. é bunnar ayakÇı señ kimile güleşeceksin? ósun zamañ ⁽⁸⁷⁾ gēldi mī soyunurun dēmiş. işdē ayak bitip gēderikē ortacılar sōyünüñ, ortacı pēliFannar ⁽⁸⁸⁾ sōyünmüş, o öle oturma, arkadaş señ kimile güleşeceksin yáy ortacılar bu sōyunannar ayak ⁽⁸⁹⁾ bitiyó. ósun vaħıt gēldi mī sōyünurun dēmiş, aalar birbiriniñ yüzüne baħmıñ bi dēli bu ⁽⁹⁰⁾ dēmişler. aççık dağ durmuşlar işdē orta bitip gēderiğe bağ PēliFannar sōyünüñ, bağ PēliFannar ⁽⁹¹⁾ sōyünuyó, başlamış_adam çarī çorabı çıkarmā, señ kimile güleşeceksin dē sōyünuyōñ ⁽⁹²⁾ dēmişler, bunnar heP bağ PēliFan. ósun ben de bağ PēliFanna güleşirin dēmiş, hañgısınla ⁽⁹³⁾ güleşeceksin bağ pēliFaniñ eñ_eyi pēliFaniñis hañgısıysa onúyla güleşirin dēmiş. çarmışlar o ⁽⁹⁴⁾ eñ_eyi PēliFannarı bağ dēmişler arkadaş seni_isdēyi güleşecek seniile ámma yíkarsañ ⁽⁹⁵⁾ sáymacaz dēmişler. yāni bu dēli dēmeg_istemişler_ádama. işde kaħmıñlar biraz gēzelemişler ⁽⁹⁶⁾ alta bi iniyó kúrelē hemem bi künthe, adamı yíkmiş. onnariñ eñ_iyi pēlifaniñi, bi goıundan ⁽⁹⁷⁾ dutmuş kağdıracağ_olmuş kaħmamıñ, bacaklarıñı kösmüş ālamaya başlamış ónnariñ. u da ⁽⁹⁸⁾ bağında dikelōmuş. biraz durmuş_ışdē ālamıñ, dēli bizim pēliFani yíkdi yāv ⁽⁹⁹⁾ dēmişler_aalar. éelmiş sen nēden_ālāyōñ şimdi dēmiş, tağ benim sırtımı hiş kimse yère ⁽¹⁰⁰⁾ gētirmedi, bi çoban yiharsa ben nē yapān_indi dēmiş. sem bu güleşi bi burda mı güleşirsin ⁽¹⁰¹⁾ mēsāla hindi kırkpinarda öldü gibi o dēvriñ tābi o zaman da var bī, burda mı güleşirsin bađgā ⁽¹⁰²⁾ yēllelere gētdiñ mi hiş güleşe? *antalyáyá* gētdiñ mi, gētmedim dēmiş, *antalyanıñ*

baş⁽¹⁰³⁾ p̄eliFannarınıñ hiç adını duyduñ mu? bāsisini duyduñ. *aḷabaş molḷa sülāman* dē bī⁽¹⁰⁴⁾ p̄eliFan_ adını duyduñ mu, duyduñ, ben de *aḷabaş molḷa sülāman*ın işde dēdi. daha hiş⁽¹⁰⁵⁾ kimse benim de sırtımı yere gētirmedi. nē ālāñ sen dēmiş. adam kağıvımiş hemen ālāyān onuñ⁽¹⁰⁶⁾ bi ėlini öpmüş, bī_ ėlinden dutmuş aḷar baḷ, uḷan noḷdu bizim dēli ālāyōdū. adamıñ dā bi⁽¹⁰⁷⁾ de ėlini öpdü. gēlmiş nē oḷdu dēmişler, yāv bu *antalyālı aḷabaş molḷa sülāman*ı⁽¹⁰⁸⁾ dēmiş, ben ondan ālāyīdim dēmiş. aḷar p̄elifan dēmiş ḷusura baḷma tābī bis tanımadıḷ seni⁽¹⁰⁹⁾ arḷadaş gūleşe mi gēldiñ sen buráyá dēmişler. yoḷ dēmiş, beñ gūleşe gēlmedim, dēmiş. dēve⁽¹¹⁰⁾ yitirdim dēve arāyīdim dēmiş. sorarḷan_ işde filan köyde gūleş var, ora her kōden gēlen⁽¹¹¹⁾ oḷur dēdiler de. burda hem bi dēllāl çarTırācādım yāni kōler toḷatda dēve var mı veyāut da⁽¹¹²⁾ boş_ uşda bi dēve var mı dēdi onuñ_ içüñ gēldīdim buráyá dēmiş. işde arḷadaşlar dēmiş⁽¹¹³⁾ gēzelēyince as hēyecannanmıñın ben de dēmiş. aḷar da utanmış hindi adamdan. ḷusura baḷma⁽¹¹⁴⁾ tabi bis tanımayıs seni dēmişler, öteki p̄eliFannar da gēlmiş şindi hoş gēldiñ moş gēldiñ bi sohbet.⁽¹¹⁵⁾ dēmişler hañḡiñiz gūleşecēse gūleşiñ bunúylá biz gūleşmeyiz dēmişler bunúylá dēmişler.⁽¹¹⁶⁾ o zāmam başı buna vérecēs, vériñ dēmişler biz gūleşmeyiz bu adamıḷa bi de öle p̄eliFannar⁽¹¹⁷⁾ varımış hindi. benim zamānımda bu dēdīm adamdan soñura yētişenner bizim çocukḷūmuzda⁽¹¹⁸⁾ *molḷa hasan* dē bi adam mardı. ėt yēmez dē *dēli ómar* varıdı bi, *ayı musa* dē varımış, bū *sērikde*⁽¹¹⁹⁾ *gotmur hasan*. sen nērelisiñ_ ėsas? *kaşlı* mıñ? işde bu memleketiñ p̄eliFannarı.

⁽¹²⁰⁾ yörükler bōle dēvamlı dēve, sūr, háyvan bizde her maḷ varıdı. sözüñ yábana bi⁽¹²¹⁾ ḡatırḷa doñuz oḷmayān şey. goyūn, davar, dēve, sūr bunnar sürüsünle zırf yörükçülūle⁽¹²²⁾ vaḷdımız gēşdi. bu yörede bis tā bin doḷus ḷırḷ yıllarında file aldıḷ buḷları. burası bi çiftlīmiş⁽¹²³⁾ bi ḷadı arāsiymiş, hattā ḷókeni *antalyáda* da var bunnarıñ şimdi. satdıḷar gētdiler dōrt biñ⁽¹²⁴⁾ dönüm arāzi bura. bizim_ o *silyóm* şēriñiñ_ oḷdū yerde de var, yerimis. fāḷat_ işde pēder⁽¹²⁵⁾ buḷlardā dēdem hiç yer almamış_ o *ḡarāşman* dēdem hiş bi dēne almamı, bi yáyláyı almış⁽¹²⁶⁾ zaPd_ ėtmiş. ḡoc_ *ismāyíl* dēdem mar, o hiç almamış. birisi avcılıḷa vaḷit gēçirmiş_ işde⁽¹²⁷⁾ bābām da gēlmiş buráyá fāḷat bu alevīlerden bi adam, *ismāyíl_ ā* dēye birisi *mollá mēmet*,⁽¹²⁸⁾ benim_ ödün yoḷ, işdē bu asardan o odunu kēseller_ ėlettilerimis.

bağmış bağmış adam lán ⁽¹²⁹⁾ bunnar adam_ólmācağ dēmiş. bunnarı qovān ben de bi yēr yátağ alşınnar. gēlmiş sikdiriñ ⁽¹³⁰⁾ gēdiñ lán_ēşşōlū_ēşşekler benim yērimden. ēvleri qamışdan bi ev, sállāvīmī, ğızımışlar a ⁽¹³¹⁾ ānācīñi sikdīmiñ_aleFīsi dēmişler, biz uşağlığ yápíyóz_o, bizi qovuyò. gōşmüşler *sérje* ⁽¹³²⁾ *yázıra*, ahrabalarıñın yānına, bu hindikī *bqaskente* gētmış yēr_áláÇán dēye, úlán bi vārdıg ⁽¹³³⁾ dēyó, orman_amma dēr, mağ otu yēmiş yēmiş hōle biziklári ğoca bizik fağat sırlarıñ, ⁽¹³⁴⁾ bizikleri heP Çizik Çizik dēr, sırtları Çizik Çizik dēr, bunlar_ēyi oğduından aaçlara ⁽¹³⁵⁾ sürtünmüş de hałbīsa dēr sivrisinēmiş īsannar boz boz gēbeş gēbeş dēr, az ğüneş dövālağdan ⁽¹³⁶⁾ dē o mağlar bi ormanıñ_ıçındē öte bēri ğoşmağ başladılar dēr hōle bi bağdım hā, īsannarı ⁽¹³⁷⁾ da sıtma dutmuş bóz bóz dēr, arkadaş bem burdan yēr_alman dēmiş. gēldim dē o *yázıra* háy ⁽¹³⁸⁾ háy bize táyları yēñi ōredirkene bi ōñ_áyāna kōsdek bi de arqadan ōñüne üçün diriplemiş ⁽¹³⁹⁾ sabāla qahmış, aramış yoğ bi de oranıñ malíná bağmış ollárdá gēderimiş_e o *bqazak* ğadar ⁽¹⁴⁰⁾ dēyil. ben gēdiyon dēmiş dēzē_ōlūna ō ğosmur *hasamñ* pēliFana, benim háyvan ormana ⁽¹⁴¹⁾ gēdisē ēllēm ayāñi_ip kēsmesin dēşlik gēlmişimiş bu háyvan hēç yáyılmadan ta bura ⁽¹⁴²⁾ gēlōmū, bağıyó ēve gēlmī, úlán dēmiş bizim mallár da mī bōlēykene bizim mallár bu *sillóm* ⁽¹⁴³⁾ şēriniñ başında yāyılıyēmiş. bi kēse dē tütünü aldım dēr çıkdım dēr. bi sēr_ētdim dēyó. ⁽¹⁴⁴⁾ bizim mallár yáyıldı yáyıldı gēldiler_ō ğaleleriñ kōlgesine aaşlarıñ dibine yátdılar_ā yāşācağ ⁽¹⁴⁵⁾ yēr bura dēdim dēyī. sinek yoğ. ōlē_alđım ben buráyı dēđi ĩrahmetli pēder. daha başğa bi ⁽¹⁴⁶⁾ şē beniki şindi bi muabbet yāñi. gēlenekdeñ ğonuşdūmus.

⁽¹⁴⁷⁾ ēfendim, hā, düünner mēselā bi ōłana bī ğıs şimdi ğız_ōłanı ğörüyo, ōlañ ğızı ğörüyo ⁽¹⁴⁸⁾ amma ōle bişē yoğ. mēselā az ileli gēlen adamlardan ğariban diyelīm veyāhut Ta hañğā ⁽¹⁴⁹⁾ birisiniñ ōlu var ēvlenecek, gēliye ileri gēlen adamlardan aa veyāhutta hatırı sayılán birisine, ⁽¹⁵⁰⁾ yā benim filanıñ ğızını bi ōłana alásım mar, acabā bize vēri mī bi gētseñ sōleseñ, nē ⁽¹⁵¹⁾ vērmesin yāv dē, gēdelim bi sōleyelim, varíyo adam māsēlā önce *allahñ*_ēmri dēmeden, işde ⁽¹⁵²⁾ arkadaş yāv benim yānıma filañ gēldi, seniñ de bi ğıs çocū var bī pek de bildim yoğ ama, o ⁽¹⁵³⁾ adam as tāliP gibi. siz mināsiP ğörü müsüñüz bōle bi şey olsa. adam gēldi bēne bunu bi ⁽¹⁵⁴⁾ dúyúr dēdi, ben de dúyúruyún. ē *allahñ*_ēmrini bilen_adamız_arkadaş. isderse biz

de ⁽¹⁵⁵⁾ vèriyıs. bu sèFer gèliyö nō_oldu vèrecek adam, è o zamañ gèt bu ğızı isdēvī, işde gèliyü ⁽¹⁵⁶⁾ adam ğene hos sohbet, çayı ğāveyī_ışdikden soñura *al!ahñ_émriyle* pèygambár_éfendimis ⁽¹⁵⁷⁾ sünneti sālīyesī sāniyesiyle imāmı āzam èFendimiziñ iştihātīyle işde ğızıñ *fātma* hanımı ⁽¹⁵⁸⁾ vèyáut da filanı filanıñ_ōlu filana biz mināsiP gördük, ne dèrsiñiz? o da siz mināsiP ⁽¹⁵⁹⁾ gördüseñiz biz de *al!āñ_émrini*, pèygamberiñ sünnetini, imāmı āzam èFendiniñ iştihātini ⁽¹⁶⁰⁾ bildimiz_ için vèriyès siz mināsiP gördüñüs dèye bōle isdeniyó. sös kèsildikden soñura āltın, ⁽¹⁶¹⁾ uruba, nè yapacāsa şimdikī gibi pahaı bi şē yok o zamanda. bi baş altını daķıyóllárımış, ⁽¹⁶²⁾ yirmilik sèksennik dèye. işde şu ğadar_āltın vèyáut ta bilezik, bıkaş tāne. annaşıyóllár, düün ⁽¹⁶³⁾ yapııacağ. sös gèliyó ğene arķadaş bñ işde filañ ğün biz düün yapacaS. hazırlañ, ⁽¹⁶⁴⁾ hazırlanıyó. dāvet_édiliyó ğomşular vèyáutda şimdikī köyle-re biribirine hısım_ākřábāyá ⁽¹⁶⁵⁾ dāvet_ètdikleri gibi, dāvet_édiliyó adamlar, èer aynı köydenise diyelim şōle şullár bütün ⁽¹⁶⁶⁾ mahálleniñ_èvi, düün_èvi şurda orta yèrde yá, çalgıcılar burda duruyó māsela adam kendini ⁽¹⁶⁷⁾ ğarşıládacağ ordan èvinden bi silah sıkıyó bi tā sıkıyó aPdállár ta oráyá gèdiyó adamı ⁽¹⁶⁸⁾ èvinden alıP gètiriyó, düün yèrine. uzaķdañ ğelenner yarı yólda dèyelim, taha ora ğelmedem ⁽¹⁶⁹⁾ beş_āltı yüz mètire ğaıalāğ onnar da siláh sıkıyó, gèdiP onnarı gètirip gèliyóllár işde bōle ⁽¹⁷⁰⁾ dāvetlīleri ondan soñura èyi oyún bilenner oynāyó, bāzı arap yapaılar bi. yāni bi insaniñ ⁽¹⁷¹⁾ yüzünü ğözünü ğaraıāyóllár. bi ğızııa oynar onuñ yānında bi èfe oıur, èfeyle döüşür arap, o ⁽¹⁷²⁾ ben sèviyom bu ğızı, o ben sèviyon dē, bāzı iki insan dève yapaılar halbīsa iki tāne İsan ⁽¹⁷³⁾ ayáķda unuñ_üsTüne aynı dève şeyī ğibi bi şey yapaılar onu dève ölerək çañ daķaılar, yāni ⁽¹⁷⁴⁾ muhabbet_ōsun diye yapaılar bunnarı. ğeleneklerimiz_èsgiden bōlēydī. şimdī de biráz ⁽¹⁷⁵⁾ dēşdi. üş ğün üş ğece dāvīl zurna çalınıyódu şimdi gèdiyó düün saıonunda bir_iki saat da ⁽¹⁷⁶⁾ bitiriyóllár. èfendim, atıa, ata bindiriP gètiriyöñ, ğelini. var, şimdi mēsela ğeliñ ğeldij ⁽¹⁷⁷⁾ zāmanda èvvelā diyóllar ğaynānası ğayımbābası ğelsin baķalım nè vèriyó ğeline indirmelik ⁽¹⁷⁸⁾ adıylá. adam İcābında bābalıķ dēyo, èer altın daķacāsa ben şu altını daķā, vèyáut da bi dève ⁽¹⁷⁹⁾ vèriyó. anaııķ işde ben bi inek vèriyón, vèyáut bi dana vèriyón, ğayınçısı varısa oıanıñ ⁽¹⁸⁰⁾ ğardası, ben ğoyún vèriyón ğuzu bōle maı vèriyóllardı ğeline. ğelinnèr de ğedicè yèrde hısımı ⁽¹⁸¹⁾ ākrābası bōle tanıdıķ kimse-leri varısa onnara bi ķat èlbise yapıyódu. bi ğömlèk şindikībī ⁽¹⁸²⁾ atlet dèel şu ğoıları,

bõle sırmalı oyalı kadınarığı bõle yákası sırmalı oyalı, birer tãne ⁽¹⁸³⁾ çoÇuqlara vèrmek_ için İcãbında ufağ çoÇuqlarıñ élini de öperdi gèlin, onnãra kèse veyãut ⁽¹⁸⁴⁾ birer mendil vèriyollardı. bõle gèldikleri yèrde indirmelik vèren insannarã heP birer taħım ⁽¹⁸⁵⁾ èlbise yãni, iç çamaşırı vèrillerdi. kadın olannãra bãzi oyalı yázmağlar mazmağlar hèdiye ⁽¹⁸⁶⁾ èdiyollár gèldikleri yèrden. tabi aħsam_ oldu gèliñ gèldi iki_ üş gün soñura gène gèliyó añi ⁽¹⁸⁷⁾ imam dãmat iki tãne şãıt, gèlir işde, şãıtlere vèkillik ğızı görmeden òlãni görmeden, ğızıñ ⁽¹⁸⁸⁾ vèkili varısa, sen mèselã hu ğızıñ vèkilĩ misiñ? ona dèr ki filan ğızı filanıñ vèkili filan, filan ⁽¹⁸⁹⁾ òlu filanıñ òlu filana vèkilini oldu filan ğızı *hatma fatma* nèyise, filan hanımı filan ağanıñ òlu ⁽¹⁹⁰⁾ filana vèriyõn mu vèriyõn, tèkĩrar sorar iki_ üş seFer bõle vèriyõn. biz de tahti ⁽¹⁹¹⁾ nikãt_ ediyoruz dèr, onnarı da adam_ işde u da hoca da aynı benim dèdim ğıbi ğızım *ayşe* ⁽¹⁹²⁾ *fatma* işde *allah*ñ emriyle, pèygamber_ èFendimiñ sünneti sãniyesiyle, imãmi ãzam ⁽¹⁹³⁾ èfendimiziñ sünnetiyle, filan_ òlu filana seni èşlè kabũl_ ediyorõn mu? ediyorõn. èşlè ⁽¹⁹⁴⁾ kabũl_ ediyorõn mu? ediyorõn. èşlè kabũl_ ediyorõn mu ediyorõn. ben de tahti nikãt yap, òlãna döner ⁽¹⁹⁵⁾ bi de işde filan_ òlu filan, filañ ğızı filan, filan hanımı èşlè kabũl_ ediyorõn mu? o da tãbi ⁽¹⁹⁶⁾ ediyorõn bi tã gène èşlè kabũl_ ediyorõn mu? ediyorõn. üş seFer_ onũ da dèditdi. biz de tahti nikãt ⁽¹⁹⁷⁾ yapíyórúz dèr ğãyi. şãıtlere at imzãyi siz de atıñ gèlinnè dãmada bõle, gèline nikãhı da ⁽¹⁹⁸⁾ ğiyállar müãamelesi de orda yapılr, ondan soñura ğãnünĩ nikãh.

YERİ : SERİK/Etler Köyü

ANLATAN : Naziye / Mehmet YILDIRIM

YAŞI : 75 / 67

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ *naziye yıldırım*, báyā́ yáşlīm ben hēlīfden de yáşlīn. a zār sēksen mi doḡsan mī ⁽²⁾ biliyīri mīn orasını, oḡumuş dēlin bi şī dēlīn. varındır canīm_ā zār. hıh, oturalīm canīm, beni ⁽³⁾ de nē ēdelīm biz_āynı ḡō. ē hordān yáḡın, ōtākā ḡībi, ēmiz e biz de ōleyiz ḡaçışdıḡ ḡētdik, ⁽⁴⁾ istedilerdi ḡaçışdıḡ ḡētdik. vērmezler mi canīm hısımımızdan_a, anam, anamīñ bu, haḷa ⁽⁵⁾ dēriyē_anāma.

- ⁽⁶⁾ vėrdiler, bunuñ bōyūḡ ḡardaşı varıdı bi.

- ⁽⁷⁾ ēvermedik kēri, hu ādāmḷar ḡēlmēri mi?

- ⁽⁸⁾ onu ēvermēnce oḷmaz dēdiler, o şēkilde biz de tabī.

- ⁽⁹⁾ hā́, ō ille ōḷanıñ sırasını bēklēcēz dēdiler, ben de bēklemedim, nē bēkleyēn.

- ⁽¹⁰⁾ benim de bābam yōudu, anām yōudu.

- ⁽¹¹⁾ ō bordā_alāna mī_oturdu onnar? çáy ḡoyām ben.

- ⁽¹²⁾ cārā_ıçiyéz biz.

- ⁽¹³⁾ biz burda, şindi.

- ⁽¹⁴⁾ bizim ḡēçimimize baḡma sen, ottur çōpdür_ışde nē buḷırsañ hōyle huḷlarda işde, ⁽¹⁵⁾ boz_ot, bi şē.

- ⁽¹⁶⁾ ben ē daş duvar_usdásıydım, ēsgiden, ēv yāpardım bōyūḡ, daş duvarḷardan.

- ⁽¹⁷⁾ ō, merābā.

- ⁽¹⁸⁾ onūḷa idārā oḷduḡ ḡētdig_ışde yēmiyeyile, şunna bunna dērke.

- ⁽¹⁹⁾ dēmek cāḡarā m_ıçiyēñ? á yā ben cāḡarayı kēsdim, kēsdim, o hō sor.

- ⁽²⁰⁾ hem nasıl? yīyirdi bu ciḡaráyı yīyir. asdıma yāḡalandı bu dā ōle kēsdi.

- ⁽²¹⁾ aḷtı yılá va, benikide hēle aḷtı_áyı buḷdu mū bilmen, hasdēnede yatarḷa

yatarḷa ⁽²²⁾ vazḡēşdim, dimek bu ḡōlere bi şiler mi yāpıḷacaḡ? hizmet mi ḡelēcek?

hizmet mi gelir bē? ⁽²³⁾ éviñ_ónünde súyúñ_olmâsa, hindi her yellerde su var, mûtarıñ mûtar_olmâsa, yá, há, mûtar ⁽²⁴⁾ mî_ar bi yerde? éveli yápTık bi mûtar, buna gérçi bunâ mûtarlıg_atmadık da évelkî ⁽²⁵⁾ yâpdımız_o, mûtar.

- ⁽²⁶⁾ annat bû adamlara işde, ésgiden bölē_olurdu dē.

- ⁽²⁷⁾ baq dáyımıñ_ōlu da, ben omuzu bidonnu hasdâ bacak şış, hasdâ hâlimle ta ordan ⁽²⁸⁾ su getiriyirin, ē ullâda gıpırdarın_iyi kótü yá hasda mı? mûtar_olan mûtar bi şiler ⁽²⁹⁾ gösTerecek, è yâşımız yetti, öle ye hindeñ keri biSe aylık bilen_ilâzım, nêdense yâş yetik, ⁽³⁰⁾ émme ordan bi şē alâcağ_olsañ aylık öle ye ével_éveli yüz_elli vériyillerdi, onu ⁽³¹⁾ kapatdırdılar. è bizde nê var? dâdâ? sazâk biçersañ alân_olursa o bi ondan_ik_üç ğuruş ⁽³²⁾ par_alâcañ, dâ o sazâqlardan be. mersinden, nê_édelim_işde.

- ⁽³³⁾ bunuñ yâpırâni alıylar yá, yâanı çıkarıyıllar.

- ⁽³⁴⁾ işde, işde öle, yâşda birez, yâş deñginî_alık ğârî, hindi sapıldamak dâ_olur, ⁽³⁵⁾ tañsiyon da var.

⁽³⁶⁾ nê düünü? ğariban_adam düün mü_eder, hêç ğâçışdıq gëtdik, éyî kótü, gëçinceme ⁽³⁷⁾ döndürecēz dē hırık mırık çalışdıq, néydelim? bem bura gēldim, bizim_ēmiz yohardâdı ordâ, ⁽³⁸⁾ cāmınıñ yândâdı, ğaşdıq bura gēldik_işTe, elimizde dēyil. aynı kōdem bē, öle ye mûtarlıñ ⁽³⁹⁾ bîr, şeymiS dēdî gibi, aynı kōden, anâmiñ, *étler*.

- ⁽⁴⁰⁾ vaļļa zâmānında_öle ğonuşmuşlar, şindi şöle bi şē dēyiller.

- ⁽⁴¹⁾ çáy ğoyalı mı? mersin ğoyalım gēltikleñ bâhān, of_of! topar hâlimizile de işde nê ⁽⁴²⁾ yapaım?

- ⁽⁴³⁾ dēdem marıdı benim babam, ét báyramı dēllerdi, vaļļa öle dēmişler. şindi o ⁽⁴⁴⁾ zâmannarda mûtarımışdı_o biliyēñ mı? gēlmişler, sormuşlar yāni burdan, dēvlet taraFından ⁽⁴⁵⁾ sormuşlar, nê var yok, néyi var, néyi yok buranıñ nê geliri dēyî burası ét dēmiş, hî, fâkír ⁽⁴⁶⁾ dēmiş yāni, ğariben_ét, ét buranıñ_adamı dēmiş, óndan *étler* ğalmış dēyiller, aslı var mı yok ⁽⁴⁷⁾ mu bilmen? dağ önceleri mēsele mûtarlık, dağ ésgiler, buļlarda mûtarlık mûtarlık yōmuş. ⁽⁴⁸⁾ mēsele diyelim şindî, *áyánó*zdan mı ta *ğuşlardān* mı ora géliller gédellerimiş, ésgî_ésgî ⁽⁴⁹⁾ mēsele, tağ ésgidem mēsele buļlarıñ şeyi şübesi tá *ķōñyá*daymış, *osmannıñ* gününden, ⁽⁵⁰⁾ néyise, otur

gèl buyur. *mēmet yıldırım*. atmış yèdi. acık hërâlda bi yâş ikî yâş ufağ, hî. nêy? ⁽⁵¹⁾ tâbi canım, nêy yâni beni gâçırđı, işde biz, ben dèdem asgere gètmiş_õlmüş, asgerde gâlmış, ⁽⁵²⁾ o zâman biz üç çocuk õsüz gâlmışız biliyēñ mî? bunnar aqrâbamız_olur bâbası taraFı ⁽⁵³⁾ birás, òrdan_ışde vèrecēz dèdiler kendileri, vèrecēz, vèrecēz, vèrecēz bunuñ böyüç bilâdarı ⁽⁵⁴⁾ var bi, *halit* dèller, onu èverilelim mèrelim bölē iki sène filân_âlдатdılar bizi, èveremediler ⁽⁵⁵⁾ de, sōra gâçırdık biz bunnan annaşđık gâşđık.

- ⁽⁵⁶⁾ ah! nağal_oturüp?
- ⁽⁵⁷⁾ iki dène yā tabağ gótürsē yāv, yā iki dène gètirsē.
- ⁽⁵⁸⁾ beñ gândırdım canım, hâh! beñ gândırdım, beñ gândırdım ben.
- ⁽⁵⁹⁾ bunnar gândırdı canım, bâbası èvļası vèrecēn dèdi.
- ⁽⁶⁰⁾ sōlemişdir canım, bölē durdu mū, ikimiz durduğ mu türkü sōler

gocâman.

- ⁽⁶¹⁾ vaļļa biliyî mîn, unuttum gètđi.
- ⁽⁶²⁾ sandelle gètirēm bèn sène.
- ⁽⁶³⁾ sōlemedim.
- ⁽⁶⁴⁾ sōlemedi, hiş türkü sōlemedim ben. o canım èrkeg_adam sōlemişdir

bèKlim de ⁽⁶⁵⁾ ben hiç.

- ⁽⁶⁶⁾ èvet, davar da gútmedim.
- ⁽⁶⁷⁾ pēk bi davar gútmedi bu. há yá, daş_usdasıdı bu zâmânında.
- ⁽⁶⁸⁾ daş duvar_usdasıydım ben, èv yápardım biliyîñ mî?
- ⁽⁶⁹⁾ nēdiÇeñ_ışde. nè õsun canım zâmânında èv yápması kútúğden, çitden

èv ⁽⁷⁰⁾ yapılırdı, başğa nè oļacağ, kútúğden yapılırdı, èy nè èdıceñ_èveli zoba yoğ, bi şē yoğ ⁽⁷¹⁾ vuruduñ cıráyí oturuduñ.

- ⁽⁷²⁾ bizim günümüze gadar burda daş duvar_ev yòudu bi.
- ⁽⁷³⁾ bi biz yáptık èvi ilk.
- ⁽⁷⁴⁾ aaşdan kútúğ_èv yapaļlardı. çitden bölē şēden mersinden şundan bunnan ⁽⁷⁵⁾ örellerdi. hërâlda èñ_èveli de ben yápdım burda bu. hē yá. vaļļa orda burda işde arğadaşlarıñ ⁽⁷⁶⁾ yánnarında õrendim gètđim.

- ⁽⁷⁷⁾ dèmek sen zirâatçılariļa bi gèldidiñ burļara há?
- ⁽⁷⁸⁾ yápmadıç düün.

- ⁽⁷⁹⁾ nè düjünü bē!
- ⁽⁸⁰⁾ nè gélinnik, nè āltın, nè bi şey bi şey.
- ⁽⁸¹⁾ āltın māltın yoğ, hindi hēy bi gēlin_ālācağ_ōlsāñ, hāricinden fāzla āltın_olīri.
- ⁽⁸²⁾ o da o atmış_üşdē_évrendik bis. biñ_ĩkĩ yüz lira para aldı bunūñ bābası, hē yā ⁽⁸³⁾ aarlık, çok çok, o zāman, bi bēş yüzlük mēsele, bēş yüzlük bēş yılda āltı yılda, ēn_az iki ⁽⁸⁴⁾ dēne bēş yüzlük.
- ⁽⁸⁵⁾ tā canım onnarıñ_ōlēdĩ de anam gīyāmazdı_ışde barışıldı.
- ⁽⁸⁶⁾ yok canım. para mĩ vēriler gārı? para mĩ vēriler gārı?
- ⁽⁸⁷⁾ u zāmannarda bułlarda bāzı yēllerde başlığ_ālıllardı gızlardan, tābi canım ⁽⁸⁸⁾ başlığ_aarlık başlık. hē yā. oynānmazdı oynānmaz bizim bułlarda fazla düjün ⁽⁸⁹⁾ müjün_olmadından. yā çocukları oynadırdık canım, çocukları oynadırdık yāñı.
- ⁽⁹⁰⁾ çocuklar oynāma mı canım?
- ⁽⁹¹⁾ tābi tābi.
- ⁽⁹²⁾ hĩ. oyna, o bēş daşı oynardı çoşlar.
- ⁽⁹³⁾ bēş daş ondan sōra kōrebecik bĩ sürü şēler_oynállardı yā ēveli oynānırdı yāñı. ⁽⁹⁴⁾ olırdı canım_olmā mı?
- ⁽⁹⁵⁾ böyüklēr tabi canım.
- ⁽⁹⁶⁾ tābi tābi, var ōle ēsgilerden_olma mı?
- ⁽⁹⁷⁾ eñ diñlenecek anam marıdı.
- ⁽⁹⁸⁾ benim dāyım marıdı mēselā, öldü şindi rāmatlıyā.
- ⁽⁹⁹⁾ anamıñ laFını hepsi hanı gārtlar böyükler onuñ laFını dinner.
- ⁽¹⁰⁰⁾ ō Félán çok laf_ēdērdi, asgere gētdĩnde.
- ⁽¹⁰¹⁾ yāv hindi böjüm bĩ_ışe gētçeg_ōlcañ, böjün o işe gētmeñ filan_ışe gēdiñ dēdi mi ⁽¹⁰²⁾ ora gēderdik.
- ⁽¹⁰³⁾ pałamıdıñ dērdi gabıñı yērdik dērdi aşlıkdan dērdi pałamıdıñ, pałamıdıñ gabıñı ⁽¹⁰⁴⁾ yērdik dērdi_ışde hāyvannarıñ bilmen gamışını yēdiler dērdi, bĩ sürü şēler ⁽¹⁰⁵⁾ hikāyalar_annadıllardı yāñı. o zamannar. bułlarda fazla da bi şē yētişilmēri be. Fasille ⁽¹⁰⁶⁾ yētişdirilir_ışde birāz Fasille var.
- ⁽¹⁰⁷⁾ onu da biz gōcadık Fasille ēkmēriş_ışte.

- ⁽¹⁰⁸⁾ yēni yēni zētīn, zēytīn dikilivri, birás kiras var_ışdē. hī normal bāzıların da ⁽¹⁰⁹⁾ çoğ_azaıdı_o dā, háyvancılık dā_azaıdı.

- ⁽¹¹⁰⁾ kirázlar_o ilk kirázlar bizim gētdī, hasdaıandı onnar canım. baıalım yēni dikilen ⁽¹¹¹⁾ nasıl_olaÇağ?

- ⁽¹¹²⁾ ēsgiden hiş bi şē ēkilip dikilmezdi. sādce búydáy, aı darı varıdı, aı darıyı siz ⁽¹¹³⁾ bēlki bilmessīs. aı darı_ékellerdi, mısır goca darı_ékellēdi. başga bişē de yōdü, háyvancılık ⁽¹¹⁴⁾ maııcılık varıdı yānī. búydáyı orāla orāla orāla biçer, ókúzlerle harmānda düvenile ⁽¹¹⁵⁾ sürērdik. ondan sōra topárlarsıñ, yāba varıdı yāba esgiden, yábáyıla bir haftāda óñ günde ⁽¹¹⁶⁾ harmanına göre, örüzgeriñ gelişine göre, onu savırısıñ temizlersiñ.

⁽¹¹⁷⁾ tābi tābi, şındı o bulğur, tārāna heP o zāmannarda elde olurdu burda. bulğuru ⁽¹¹⁸⁾ dermene su dermenine götürüdük. sū dermeni şey var, *aıbaş* kōyünde vardı şurda bi, aşıada ⁽¹¹⁹⁾ yākın, bi de *çetin*ce var, yukarda, bu kōde de vardı bi dēne vardı da, şeyi çoğ_arı dönerdi ⁽¹²⁰⁾ yānī, suyu yetersiz uçurumu iyi dēldi. emme o *çetin*ce dedimiz atāş dermenibidi_ora, çok, ⁽¹²¹⁾ çok hızlıydı. bu *aıbaş* dermeninde bu *aıbaş*da bir_afta en_az bir_afta nöbet bēkleriñ ⁽¹²²⁾ yāni sıra gelecek dē. búydáyı üüdecēn dē.

⁽¹²³⁾ *gēbize* bā, hālā *gēbize* bālī, nahıyası *gēbis*. ēsgiden bişē mī mardı be!

- ⁽¹²⁴⁾ hindi her şēler boıardı néydiceñ?

- ⁽¹²⁵⁾ her şey boı şındı yānī. parası_olana.

- ⁽¹²⁶⁾ un tārānasını mı? yārma tārānayı çekerdik daşda

- ⁽¹²⁷⁾ yārma.

- ⁽¹²⁸⁾ ayrına gaynadırdık, yūñuruıurdu, hatTā unuñ eyice bişdi mi?

gocā_aşā da ⁽¹²⁹⁾ yēnirdi unu, nē bilēn.

- ⁽¹³⁰⁾ un tārāsini da şōle yapaııardı domadizile.

- ⁽¹³¹⁾ saıçāla ğarışdırıyıs_onū.

- ⁽¹³²⁾ saıçā domadis saıçası. yok yok.

- ⁽¹³³⁾ yāpan yok, kaıdı_ōnnar.

- ⁽¹³⁴⁾ çok Fazla yāpan yok, her şeysi.

- ⁽¹³⁵⁾ canım yapıлма mı Çanım tēze çocū, kırklanırdı yapıлма mı? das sáyılırdı nè bilēn? ⁽¹³⁶⁾ ē canım daş sáyılırdı tabī, oılan çocū otuzunda kırklanırdı ğıs çocū kırkında, daş sayá, kırk ⁽¹³⁷⁾ daş oıurdu bōn_indi gétđi mĩ_o daşıñ biri atılırdı, biri yárin_atılırdı, biri bir gün_atılırdı, ⁽¹³⁸⁾ bōlē_ōle, kırk bitēr varı.
- ⁽¹³⁹⁾ canım kırkı kırkı ná zâman çıkacaķ mesele kırk daş biriklērmiş bunnâr.
- ⁽¹⁴⁰⁾ cāhıl_olannar ōlē_ēderđi.
- ⁽¹⁴¹⁾ biriklērđi, cāhıllık yáni, mēsele kırk daş bitđinde kırkı çıkmış_oluvru çoÇũñ. sōnâ ⁽¹⁴²⁾ çümdürülerđi, yĩkaııardı, ōndan sōra kırkı çıkmış_olurdũ.
- ⁽¹⁴³⁾ çocū çimdiriz, ēviñ_işlerinĩ yür yíyķar hora ğorũs.
- ⁽¹⁴⁴⁾ hē hē, gününü, gününü bilmek, gününü hē yá, hindĩ_olısa mēselá, oķur yázar ⁽¹⁴⁵⁾ yázar_olısa adam mēselá.
- ⁽¹⁴⁶⁾ çay ğoyáıım mıñ dēđi.
- ⁽¹⁴⁷⁾ cumā pazârından başıka yok, bi *ġebiz* var, hı. *ġebiz*, şeyden *sérĩk*den yáķındır. ⁽¹⁴⁸⁾ mēselá háyvännarııa eşşeklerle ğēdilirdi ye, bāzı burdan perşamba ğuñ ğēdersiñ, ğēderđiñ, ⁽¹⁴⁹⁾ cumártesĩ_ün ğelirdiñ buráyá, yol mu vár?

YERİ : SERİK/Gebiz Beld.

ANLATAN : Şehriman ÖZTÜRK

YAŞI : 72

KONU : Karışık

(1) hārman_atılandan mı? nè annatacan? sesimī_alaçaq. *allāh_allah* nēdelim_ēsgiden (2) sabáyļā qakıvırdıq bi tārāna çorbası bişiri yērdik, dıķı da ēkmeq_alırdıq ēkin tarļasına, (3) varıdıq_orde ēkinī biçerdik biçērdik oturūduk bi ēkmeq_gāfaļtı_ēdērdik. undañ kēri bi tā (4) biçērdik ilkindine gadaq, ilkindin bi tā biçērdik işde ilkindinle éve döner, eve geliŗdīk yemek (5) bişiri māļa baqārdıq, sır savārdıq, söz temlī davar vardı, hepisi varıdı. onnara baqārdıq. hē (6) yā onnarıļā_ūraşırdıq, zabah_oldu mu gene gaqardıq, yūn çekērdik, düven böle bu gadaq (7) bēlkī bundan da gēniş, hārman_olurdu, düven sürülürdü, öqúzūlerīle sürülü, döne döne (8) sürü ondañ kēri. o incēldi mi böle uzadırdıq tınas, tınas dēllerdi_una. onu hōle beş barmaqļı (9) yāba vardır. yābāļa ata ata deñe tēnesi hu yüzüne gēderdīn, samanı hu yüzüne gēder. (10) undañ kēri bi de hoļus vardır hoļusuļa bŷydāyī hōle ēlērdik, içinde gabası galırdı, unu alırdıq, (11) undañ kēri çuvalļāra gatārdıq. ortağ_olursa ŷleşirdik, ortağ_olmassa benim_olursa (12) götürüdük. başqa nēydelim?

(13) düün mü? düün mü? benim düün nè bilēm ben düünü. ŷş gün, isdediler, e bī ijde (14) isdediler, nişān yāpdıļar_işde ēyi kötü bi sēne durduq bi sēnedeñ kēri de düün_ēdildi. iki gün (15) üç gün düün_ēdilirdi, cumā gün davıļ gēlirdi cümērtesi gün gına olurdu, pazar gün (16) gēlin_alması olurdu. gēlin_alması, hāyvaniļa hāyvaniļa. hayvanna ēveli hāyvana, atı oļān at (17) dēller_e hindi at dēllār_ā, hāyvana binerdī. hāyvana bindik. hāyvana bindik gēldik. (18) süsleniyēdi hāyvannar süslenir Tabī. süslellerdī hāyvani, aļa hēbesī_olurdu. atılırdı işde ēyi (19) kötü gēliniŗ. biner gēlirdig_işde, nè bilēn_ıramatlıq bi sēdālī bi adam mardı o çekdi (20) benim_atıñ başını o çekdīdi. hura gēldik yıķıq dırnā gēldik, benim_áyāmdan áyāqgabıyī (21)

çıkarıyér, háyvanī orda duruttū, áyákgábıyí çıkaracağ_öldü. ben de üzengiye basıvdım. ⁽²²⁾ özengiye basıncağ. ayakgabını alacak bubaña gétirecek, başış_alacak héy yá, ben de ⁽²³⁾ vèrmedim. işde böyle işde éyi kötü işde gēldig_ışde, sen ben indirtmelik vèriydi davar vèriydi, ⁽²⁴⁾ gøyún vèriydi. iyi kötü_ışte onnarı da öle olur gèderdik, nè bilēn. aarlık aldı dört çüz lira ⁽²⁵⁾ aarlıg_aldı amcam. bubamlā amcam, amcamıñ_évinden çıkdım, bubam yánında deeldim, ⁽²⁶⁾ anam bizim küçükene, anam hu ğadar hu ğadar ancādı biz_anamız_öldüünde. küçük ğaldık, ⁽²⁷⁾ bubam amcam asgerdemiş. anam_öldüünde biz küçük ğalmışıs. ebem ebem bèslemiş bizi ⁽²⁸⁾ ebem diyēñ ğocā_anam hindī bobāanne dèniyè yá ē ğocā_anam bizi éyi kötü bèslemişler ⁽²⁹⁾ ğārī bēyük ğardaşım mardı. o işdē om bir on_iki yasında işde, élinde çiFti ökü, öküzüle ⁽³⁰⁾ çit sürerimi_ışde éyi kötü sabanıñ ğuyrūnı yapışmış, onūla işde éyi kötü idārē olduğ gètdīdik.

⁽³¹⁾ düünde nè yēmē yapacaklar_ışde kēşğáh yapallar, ét yapallar, çorba yapallar. ⁽³²⁾ eşgiden salata yōdu. yōğ onnar yapmazlar_onū, biz de ādet dēeldir, onnarı yapmazlar. bizim ⁽³³⁾ burda sāde, kēşğáh, ēt, çorba salata, bi de datlı yapallarsa datlı_olurdu. hēlvā olur. hazır ⁽³⁴⁾ hazır, vār var, olma mı var. var var hazır_olma mı? var dē yapmazlar, hanı fāzla ⁽³⁵⁾ yapmazlar_undan. yáš nè bilēm ben anamdan Tōalı bēri yāşāyın. yētmiş vādır. yētmiş bir ⁽³⁶⁾ yētmiş_iki de varın varındır báyā *allah*ñ_izniyle. kırklaşma yaparıS dā unu nasıl yapılır ⁽³⁷⁾ bilmēn. kırklaşma bizde bilen kırk güne kırk das sáyaris. bi kēvkire ğatarī, éveli kēvkir_olurdu ⁽³⁸⁾ ğabağdan_a. o kēvkiriñ_ičine ğatarıs. her gün sūyá çümdürdük mü atarız birer tāne, her ⁽³⁹⁾ gün birer tāne atarız, kırk gün_oldu mu, ğazañ ğurādıg_éveli dèrelere ğazañ ğurarıs, çulunu ⁽⁴⁰⁾ çapıdını yūn sırtını başını hepini götürü orda ğārī bi yīkārdık, buz gibi yīkarız, gétirīdik ⁽⁴¹⁾ orda çócū da sūyá çümdürdük, éve de gēlitdi bi pağır su gétirīdik işam dağla bi ⁽⁴²⁾ dē_éviñ_ičini çırpārdık, kırk çıkdı_ışde bu ğadar. böyle bilīriz. dişi çıkdında diş dirgidi ⁽⁴³⁾ yaparıS. o diş dirgidini eşgiden hindī dāvet_ēdiyēllār milleT de biz_ēsgiden bişirīdik bi ⁽⁴⁴⁾ hārān dirgit, ğoñşulara birer tabağ dāğdırdık. ğoñşular bulursa bēş ğuruş para atıvırıdı bulmasa ⁽⁴⁵⁾ bōncuğ atıvırıdı. gelir gèderdik. hindi dāvet_ēdiyēllār sōs tēmsilī herkez as çok. işdē ⁽⁴⁶⁾ èskiden_öle. dēcem hindi her şey ğoláylaşdı.

(47) bułlarda nè yètişdirecez, hindi yètişdirebilseñ_ışde zētın var, nar var, başka nè (48) yètişdirelim? małlara ıŝde èkin_èkeris, hasıł_èkeriz, búydáy_èkeriz, arpă_èkeris. unnarı (49) yètişdiriz başka nè yètişdirecēs? ıŝde ilāna èkdileŝ bú sène hòra, başkă ni oıacak? başka nè (50) yètişdirecēz bilmēz ğāri. *kaşdan*. köy geziyemiş, burası *ĝēbis*. mērkes hē yá, buŝdâ yoŝarıdan (51) *ağalar* köyü hòra yóŝariyıdan. *ağalar* köyü dēris hò ıŝamıñ_üsTündēkī yere *ağalar* köyü dēris. (52) babam marıdı. dēyil dēyil *aa* dēlıdi bubam. aynı ora èsgiden *ağalar* varıdı orda. *sādig_ā* (53) varıdı, *ismāyil_ā* varıdı. *hāFiz_ā* varıdı. oráyá *ağalar* köyü òle *ağalar* köyü dē aT (54) ğonmuş_oráyá. sös tēmsili.

(55) ğelinnim hòle bi èlbisēydi hòle èsgi hindikī ğibī ğelinnik mēlinnik yōdu. dovaŝ (56) varıdı. o dovā bēyáz bi dovaĝ_èder bi de ał yápałlar. bir_iki de yázmă_èdeller hòle ğafañı (57) bālałlar_ıŝde, dovaŝ odur. sōleller_onu sōleller kına türküsü sōleller_unu. ah ah, nè bilēm (58) bildijm yok.

(59) māniyī nè bilēn aPdał ğarılar türkü çārıdı. Tabi dēlbek çalałladı aPdałlar. tabi onnar (60) türküsünü çārıdı. kına türküsü dēllerdi ânām.

(61) çatdıłar çatma daşını, hurdułar düjün_aşını

(62) ördüler ğızıñ başını, ğız gidiyór habarıñ_olsun.

(63) dutduyuñ ğaşık dēberik ğaılsın.

(64) ğız ğelin bacım ğınañ ğutluñ_olsun

(65) vardıyıñ yer dēvletliñ_olsun.

(66) çekiviñ_atını, binit daşına

(67) elim_ètişmēyor miñir ğaşına,

(68) ğetiriviñ anacını yanıbaşına

(69) ğetiriviñ bubacını yanıbaşına.

(70) ğız gèlin baÇım kınañ ğutluñ_oşsun.

(71) vardıyñ yèr dèvletliñ_oşsun.

(72) māniyī bilmēyin. hēy_ *aļlahım* yā rab. mānileri, õle mi? bi dēryā mı dēdi?
sem beni (73) sōlet. *şèhriman_östürk, şèhriman_östürk*. hindiye ğoyácādıñ_işde ses
ğētdi, ses ğēdiyó.

(74) *érzuļumdan* çèvirdiler yolumu,

(75) bēş_on piles bāladılar ğoļumu.

(76) ben bilirim_ *érzúļumuñ* yoļunu

(77) ben bilirim *érzúļumuñ* yoļunu

(78) hasTañ_oļdum yátırım

(79) sabah saļma yásdıķ getiriñ,

(80) ben_ölürsem siláma ğötürüñ,

(81) yássiļ dāļar yássiļ siláyı ğöreyim.

(82) ğörünen dāļar bizim deyildir.

(83) valļā aķlıma ğèlmēri yā.

(84) dut yēdim dutdu beni

(85) duduñ ğurutdu beni

(86) nazlı yárim ğētdi de ğelmediñ_odañ unutdu beni.

(87) ben búydáyım búydáyım

(88) sereyim ğurudáyım

(89) nazlı yárim gètdi de gèlmedi

(90) ben nası!_unudáyım.

(91) māni Çanım, māni. yā bilmēyin yā aqlıma gelmēyi. nè türküsü, türkü mü_olur yá? (92) yōk Çanım bilmēyin yā. mēnevşesi tōzlu mu? bi de onu mü sōleyēn? aqlıma gèlmēyi *zēki* (93) ben unutmuşun yā. kēklik varıdı bi kēklj sōleyē mi? o da kēklik de işde mānidir_o da.

(94) aman kēklik yáman kēklik kēklk

(95) çık dālarıñ başına dañ_öt kēklik

(96) kēklj düz_ovadañ_avla!lar

(97) sürüsüne mēyil ba!a!lar.

(98) aman kēklik yáman kēklik kēklk

(99) çık dālarıñ başına dañ_öt kēklik.

(100) val!a bilimēn aqlımā gelmēri.

(101) hasırı bilirin, tāránáyí nohut, biber, sa!ça, tomatis, yuurt, fēslikan nāne atarı yuñurus. (102) hamırı yuñurus. oñ gün, om bēş gün nēse duruduruz, kēseye ğatarız duruduruz. ondañ kēri (103) el_alırız. bi sohra bēziniñ_üsdüne sēreris, o tavlanır, tavlandık kēri, oçálar oçálar oçálarıs, (104) ēleris, ğurudurus, tārāna ōyl_olur. ēsgidem bi de ğóce tārāna vardır. o ğóce tāránáyí şōle (105) yapa!lar_ónu dērmende çekeller, yá el daşı vardır, el daşında çekilirdi, unu ğazana súyú (106) huru!lardı dıkı, içine hōle sa!alı, ğarışdıra ğarışdıra ğarışdıra ğarışdıra sarala!lar, onuñ_içine de (107) nānesini āyranını şeyini dókeller onuñ kēseye ğatmāyillađdı onu heşalde ilēnērde, heralde (108) ilēnērde duruyórdu. işde oñ gün om bēş gün_orde dūrdu mu, ondañ kēri serip ğuruduP (109) onū da tārānā. birez oçálāyıđ dık, ōle hōle el gibi şipitmēyidig, onū yáy!a kōlülēler (110) şipidig_édellerimiş_e hōle elile elile, biz_onū etmēyiz. biz ācık oçálar, öveleris, bişiris, (111) bişirecēmizde súyúnu ğaynaTırız_içine dōkeriz dıkı

ğaynaTırıS. yáını, duzunu, büberini ⁽¹¹²⁾ hepşisini ğatar yimiyé gèderis. òlë_òlurtü. yápiyós salça da yápiyos. salçáyı hindi yápmāyız. ⁽¹¹³⁾ èsgiden yápiyídik dē hindi yápmāyıs. salçáyı tomatizi yīķarsıñ, ğiyársıñ duz_atarsıñ, ⁽¹¹⁴⁾ èriyesē ğadar_orda çuvalda duru, èridikdeñ kēri bi yīķarsıñ_ónu. èl_alır şırķa şırķa şırķarsıñ ⁽¹¹⁵⁾ èlèle èleye èleye èleç èlēlersıñ, altına salçası çık, üsTüne de ğabını tóumu çıkar, undañ kēri ⁽¹¹⁶⁾ kēseye ğatarsıñ süzdürüsün, güneşledirsıñ, duzunü_atarsıñ, oğur salça salçáyı da òle ⁽¹¹⁷⁾ yáparıs.

⁽¹¹⁸⁾ yáyláyá ğetmēyiz_èsgiden bizim bubalıķġıl ğediyemiş. benim_adam yörük. èsgiden ⁽¹¹⁹⁾ yáyláyá ğedellerdi de biz yáyláyá ğetmedik, ğederseK_òle bi, bi gününe iki günnüne òle bi ⁽¹²⁰⁾ ğedip ğezip ğeliyáz fāzla bi yáyláyá ğetmēyiz. öñü da ķas senedir ğetmeyiz yāñı. dēdemgil ⁽¹²¹⁾ ğediyērdin dēveleri varıdı. dēveleri yüklē sarallardı, yiyēceklerini, iēceklerini, né varısa ⁽¹²²⁾ sarallardı, dēvelere çanı daķallardı ğāri, ğarıñ çanı bı āyrı, boyun çanı bı āyrı, hataP çanı bi ⁽¹²³⁾ āyrı, daķallardı ğāri, löñgür löñgür löñgür löñgür göç ğederdi ğāri. yáyláyá oñ günde Fılá ⁽¹²⁴⁾ zor çıkallar. íhi hindi arabāla iki saata bi saata variyēñ sös tēmsil. iki saat üs saat öte başı üs ⁽¹²⁵⁾ saat öte başı, üs saata çıkıyēñ heralda arabāla, èsgiden oñ günde yāmir yāvarsa yóllāda, ⁽¹²⁶⁾ ğonaķ ğonaķ, her yeriñ ğonā vardır. ğonaķ ğonaķ ğóčekle ğóčekle ğóčekle yáyláyá çıkılır. ⁽¹²⁷⁾ bi séFer bi ğetdidik. dēvelerle bı ğetdidik. ğüzel_oluyı, yurtTan yurda ğonaķ ğonaķ ⁽¹²⁸⁾ tāze yurtlara ğonaķ, tāze yurtlara ğonaķ davarlarını savarsıñ, ğoyún bi yānını savarsıñ, ⁽¹²⁹⁾ südünü bişirisıñ, tuğ_olur davar dērisinden tuğ yáplıırdı, o tulā ğatarsıñ yōñurduñu, yurda ⁽¹³⁰⁾ varısā ò çalkanı_ıçinde dıķı yāsı_olur. āyranını yērsıñ, yāını da yēmēñe ğatarsıñ, òl_òle ⁽¹³¹⁾ işde yáyláyá çıkar ğederdik. òlāñı ğuzusunu hōle seçerdik ayiridık. davarı, ğóyunu savar ⁽¹³²⁾ sıırı savarsak savaridık, işdē_öl_òle ğóçebe ğóçebe ğeder. burda né ğe Tā çıyķan çayına ⁽¹³³⁾ varısıñ, orda çıvģan çayından ğeçersıñ *muārgözüne muārgözünden sannıya, sannıdan* ⁽¹³⁴⁾ *daşboynūma daşboynūndan yoķarıķı daşbuyrū, sannıya sannıya* çıkārdık. adı vardı yá adı ⁽¹³⁵⁾ aķlıma gelmedi.

⁽¹³⁶⁾ dołazı yápardık dā hindi yápmāyıs, dołaba hurusuñ bi haranı, yōört ğatarsıñ süt ⁽¹³⁷⁾ ğatarsıñ, hēy yá, çókelik olursa çókelik ğatarsıñ, onu ğaynáda ğaynáda ğaynáda ğaynadırsıñ ⁽¹³⁸⁾ pēynir_atarsıñ, pēyniriñ súyunu dókersıñ,

ğaynadâ ğaynâ ğaynâ ö ğıPğırmızı_olur, ⁽¹³⁹⁾ ğıPğırmızı_oldu mu, onu yâ dêsdiye
basârsıñ yâ tuļā basârsıñ, sýyúnu çekdĩ mi güzel_onu, ⁽¹⁴⁰⁾ bişirecēñde de yáj
adam_aqıllı ğızārdırsıñ, el ğadacığ_ekmek dōrarsıñ_içine doļazı ⁽¹⁴¹⁾
ğarışdırkā_içine onū da dōkersıñ āÇıK sýyúla tıķır tıķır tıķır tıķır tıķırdār tencérede
nèyise ⁽¹⁴²⁾ dıvanda, ğōrsuñ_ōññe üsdünñde yār cōrP gibi olur yērsıñ, doļaz
d_ōleTir.

YERİ : SERİK/Gökçepınar Köyü

ANLATAN : Nazlı KAŞ

YAŞI : 80

KONU : Karışık

(1) nè sohbeti? cahıl_adam nè sohbeti bilicekñ, nè bilēn.

(2) arasára gēlir sáyú bitti mi gēlir_işde, arasára gēliller. onnar ğurudu da zētin_ēkdiler (3) hintī, zēytinner mi? ēřikler vērđi bi sēne vērđi, ērtesī sēne ācık tā dūşđü, ārtásī sēne (4) dērken_üş sēne mi? undañ kēri ğurudu.

(5) nè var yok, nè ēdersīs? yalıñızın. ıraatsızlıklarım_işde dizim_ārır, bēlimde fitık var, (6) bēl fitīm mar, başımda dēvāmı baş_ārım mār. yūñselīrī, yirmiye çıkıyır, yirmī bire çıkıyır, (7) duza şey_ēdemedim yā, alışamadım, öndüün bōle hasTalınıydım huram_arkama bī ārı (8) öldü, telāFan_ētdim_ōłana *ismete*, çocuk gēldi gōtürdü, yirmiye çıkmış tañsiyonum. dikkat (9) ētsek nē? yaşamağ çok. yákıyırın_eyī kötü kapısı va sobanıñ şinik yok şinī kaldırāmāyırın, (10) şinij yok, kapısı var da ğapısından.

(11) yaş sēksen sēksen bire saar, sēksen bire file yánaşmışdır ğāyırī, háyır. bilmeñ ki (12) āy_anām, bilmen cahílin_e. ön_altı, ön_altı yaşlarınta, yōdu yok, o zāman *ĝaşdannárda* (13) dēel de burda da yōdu tā, nè bilēn nè oldu yapılañ *ramāzan* bilir, bem bilmen, ben_ *allahnñ*, (14) beni zorula gōtürdüler_ōlum zorula dokuz dēne ğişi, beni zorula gōtürdüler beni, (15) *nazíf*_amca, benim yaşım *nazlı*, adım *nazlı*, soyadı *ĝaş*, *nazlıman*_olācāmış ğızıñ_ādı, (16) *nazlı* olunsıra ērkek, ēsgere gēdeceg_öldüm ben_ēsgerlik çıkđı bēne, onuñ mākāmesine (17) gēlip gēderike, dēcem laFımı lá. toparlayāmārın hū, o zāmañ gōtürdüler ēşşāyī nērde (18) bulācāñ? kendicīm dirēndim, huñlarda işde yēllerde şalab_olur, onu ğāzdım bilmen huñlardan (19) hōlē_ēderike, būnusçuk topların, eviñ_içinē_eyi kötü ğap ğacağ_āldım_oturdum (20) horáyá.

(21) yok yok bu év yók, bu év hérálda élli éllí_iki éllí_üs sèně_oldu bu év yapılaı, (22) *rámázan* bilir bu yapıldını, nêden biliyêrin *rámázan káyá* burda dōdu, hī, da o, o yaşlarda (23) deyil bizim mi? ordā hu öte bāşdā gōcā_év varıdı yá, gōcā_évdeydíg_e.

(24) *gókçepınar*.

(25) yapılmadı_olum, bi yüzúk dağdılar bi on liralık yüzúk dağdılar o yüzü dē bi oñ gún (26) sōná āldılar_elimden amanat dēdiler_ışte tamām, tāmām. bilemēyirin vėrdik dēdiler_e (27) orasını bilemērin gāyırī, yoldañ gótürdüler beni, yolda gēderīke, ēsgerlik içi, mākemeyi vėrdik (28) de gēderike yókarı, āldılar gētdiler, ēsgerlik düşdü, düşdü. évelden ğuduretTen yōmuş (29) benim āna taqtırındān yā gaderim, yōmuş_olum, gaderim yókmuş. işte ēyi kótü. ē (30) gadersizin_*irámázan* be, gēliller_*allah*ma şúkúr gēliller de, uzak herkez dağıldı dağıldı gētti (31) galdım bem bū évde. hē yá ölē, gēne ānañ hiç_olmassa gōñşusu varıdı dā, bi gōñşu yānna (32) gēderdén dā, var *ōrañgıl* olup Tā *ōrañgılıñ* bēne nē şeyi var? işde onuıa.

(33) maı gūdērdik davar davar, sıur varıtı. ē āşam_öldünda çoruıa çocuñ varıdı, çoruñ (34) çocūñ başıñ_érkē varıdı. tabi onuıa ēyi kótü gēlenimiz gēdenimiz de çoğ_olurdu bizim, (35) *irámázan* bilir_á, çoğ_olur. nē ikrām_ēdecēz davar kēsilecek bi olursa bōük şe gēlirse o (36) davar kēsilirdi, bōrekler bişerdi, tavıklar kēsilirdi, mēselē. ölēdi, ölēdi, acıkan bura gēlirdi, (37) ölēdi_olum, hī gēlirdi, hindi hēç kimse gēlmez, kimse laF_atmaz, işTe ĩsanıñ zoruna gēden (38) yēller búılar. öñünden ĩsan dosTuıa şeyile. sāol, sāol.

(39) hī, háyvancılık yapıyoTuğ, gōçmezdik işda hu *gölcúk* dēris hurda bi tārıa vardır (40) bunnarıñ, onuñ_üs yānda bi yér vardır, dēpe, ora gēderdíg_ışde orda, güdülürdü güz gēldi mi (41) bura gēliniridi, gōçērdik. bi kēl_ēvimiz varıdı hōle. bi biz_ölurtuğ, yörükler gēlirdi (42) öte yüzdelerden yörükler gēlirdi. o süt gēçileriñ südünü bi zāmam bi satıldı, tuıuklara tuıuk (43) dēriz biz bilir misiz bilme misiz, o zāman o sütleri birikdirdik aşşaa *çaķallar basırılar* yānna, (44) satılmáyá gētdi bi bağdığ bi sēn_iki sēne. ondañ kēri bişiridik yáyık dōverdik, pēnir çalardığ. (45) tabi, pēnir gōnurdu, çökeleK gōnurdu, yā gōnurdu, hepisi olurdu. yapııırdı, yapııırdı, (46)

buğur pek yápmadım ben_ anám satın_ aldık, buğur yápmadım_ anám, bilsem de o ğadar ⁽⁴⁷⁾ zor biliyrñn. dołazıñ ğaynatması zordur. onū ğene de as çok bilinirimişdir_ a zār, éyĩ_ kötü. ⁽⁴⁸⁾ bèsdel yápardıq. bèsdel yápardıq, bèsdel ğoyuvırān dā yēñ. bèsdel dēel de. kaq dēris.

⁽⁴⁹⁾ oğunurdū, oğunurdū, o yemekler işde fasilile, buğur piláv, pirinç pilávı, ét, çorba türü ⁽⁵⁰⁾ tavıq türü, pirinç hī, un bułamacı, bi, biz hiç étmedik hiç un bułamacı çorbası zabahları, ⁽⁵¹⁾ ğosā *ırāmāzañ* ğo ğo ğo, baqıñ baqalıñ. kaq, dołaba ğodum ben bunu da ha ğeleñ ğeden.

⁽⁵²⁾ ben mi? hī, çok hasTā_ oğurdum. doğdura ğedilirdi, işde yátardım yátır. *bākı* varıdı. ⁽⁵³⁾ *bākı* ğarısı ğocası doğdur benim doğdurum *bākı*tyı. boz_ ot, boz_ ot, ğarnımıza ben pek ⁽⁵⁴⁾ sarmazdım sēmezdim de saralıardı yaşlı ğadınnar, bōle sarardı ğarnıñı. adaçáy, ōsürük ğessin ⁽⁵⁵⁾ diye işTe adaçáyı içērdik, boz_ ot içērdik. çáy_ içilirdi. hap_ atılırdı. ben hasdānede yátıdım ⁽⁵⁶⁾ yirmi dōrt ğún, cıerimdē, *antalyádā* cıerimde duman var dēri *bākı* bu ırāmatlı, hasdānede ⁽⁵⁷⁾ yátıdım, on dōrt ğún de míydāmda baarsāmda on_ iki baarsāmda hasdalık şey varımış_ işTe, ⁽⁵⁸⁾ yátıdım.

⁽⁵⁹⁾ yáparıs, ōrenmek, naal yáılacak kırqlama kırk daş ğörduk. ğazanıñ_ içine o kırk ⁽⁶⁰⁾ daşıla çimdürüydük, bi de kendimiz yıkanırdık, çimērdik. kırqlanmā, işde onuñ_ úçú, ğazāna ⁽⁶¹⁾ atardıq daşı, ğazanā_ atardıq ğazandan o súyú alırdık, o súyüla yıkartık. ona aqlım_ ermēri ⁽⁶²⁾ á *ramāzan*. onā_ aqlım_ ermēr.

⁽⁶³⁾ hī, o benim dāmat.

⁽⁶⁴⁾ keş bōre yáparıs saç bōre, saçTa. báyā ēmek bişiri gibi bişiris, saca atarıs, yáparıs, ⁽⁶⁵⁾ ğatğı işde nāne ğatarız, biber ğatarıs. nasıl_ annadān_ ołum, bōle, bōlē_ edērdik, heralda siz ⁽⁶⁶⁾ beni ğamaráyá mĩ_ alıyırsız bilemeyem ben, ōledir, yazarız oklāyılá. oklāyılá, oklāyılá ⁽⁶⁷⁾ yázardıq bōle, ordan mēselá, üzümē_ atılır topūraq.

(68) sòbaniñ_çiinde şinig_olma mı? hã, odun gónuñan alıp çıkarılıp da, bunuñ yok, (69) bunuñ yok, bunuñ yok bunuñ gápısı var, bunuñ gápısı var şiniñ kałdıramãyım ben burdan (70) yáqıyırın, hĩ, hurdã huráyı açarın, vurun_òdunu. hĩ.

(71) dün de gēl, dün de soran_oldu, buráyá bi gēlen_oldu? gārı bişē mĩ satacāmış, sen (72) dēdi, yālız mı yáşãyeñ, yáşãyırın dēdim, amca nērde dēdi, amcã_öldü dēdim. sikórtãñ var mı, (73) yok dēdim. altı sēneye vardı, *irãmázan*, ülen o zâman tam adãm_akıllı kēyindi gēnşlij gibi, (74) o hafta bázara gētti, óndañ kēřĩ gēldi, düşdü, bēññ gãnãmasĩ_oldu, öltü.

YERİ : SERİK/Haciosmanlar Köyü

ANLATAN : Emine BULUT

YAŞI : 90

KONU : Karışık

(1) éyiyiz_anacīm sen nasısıñ? otur baķalım hōra mī_oturacañ, hōra mī. bugünümüze (2) haļımıza şükür_allahma. dayıma, nēdēn_öle apaļapyörün bugünüme şükür_anam. (3) sōļumuz_içinde. hora zētın baķmáya gētdiler. mūtār, ordan hēraļı ğuran varımış köyde de (4) onna. nē arār, nērdeñ gēlip ne sōlēceñ? çok gēzen, çok yaşáyán bilmezimiş de çok gēzen (5) bilirimiş lafi, bem bi yere gētmedimden pek láf bilmen_o ğadar, bōle éviñ_içinden (6) dönersem_işTe, hēle üş dört sēnedir ğayrı, ğocāerif şeydi on sēne çekdiyē, oynatdı, onūñ (7) başında dönerke dönerke dönerke, hindi bir_ay var ğāyī iki sēnéye öldü rāmatlı filán da, (8) rāmatlık bu ellerimi sıkdı, ölürüs sār, hıñğıldarın bi sēl şēderin_allah kimseye bārī şē étmesin (9) de, çoÇüÇaķlarım bēreket sēne dē_ona da allah rāzi_ol baķıyór_éyi kötü. düm biri varıdı (10) gētdi, hurda duru kendi yáķınımında ğēne. oļanı bi şēden varısa onā_aldırın, onū_ētdirin (11) nēdelim, mutaşlık zorumuş çócüm, ğenciken ğēziñ yeñ, içiñ sōñürā ğatlıyēn yēnmēcek (12) dē_içilmēçēķ de ğēzilmēçēķ Te. yōķlü da ğördük çok şükür, éyi kötü varlı da ğördük. ömürü (13) tükētdik ğayrı, nēydīÇeñ? nēdeÇeñ_allahma, bugünümüze haļımıza şükür_allah. doķsan, (14) yáyláya ğēdōrúydum_a. yáyláya ğētmeyēdim hindiye yáyláya ğētmedim dūşdüm, ille (15) yáyla suyu başka. dáē anamdan dōdum duvalı yáyláya ğēdōrúytık, ğöçüyorus hē yá, ē hindi (16) her şē ğoláylandı, ay_ōļum, arabáyıla ğēdiļōru, üs sēFerçe şey gētdik, ğēdemeydik, dē yēdi (17) sēkis, merkebile ğēderdik yoķarı. yol yok soķaķ, yol yok soķaķ yok, işde nē ğēderdik, dáh (18) çüşle üç ğünde varıytık, ğölüle ğēderdig_ēşşēle sōzüm yábana, arabáyıla moturļa yol_açıldı, (19) üs sēnece şey gētdik ğēdemeydik ğāri, nēdelim bugünümüze haļımıza şükür_anam. hepsini (20) de ğördüg_allahmıza şükür bugünümüze haļımıza. biz pek ğörmedig_e çok (21) ğōrenner_oldu. yōķlü ğitli, sırt

kèymek, *allâhım*, şeytmesin pantòlünna, şalvarla gâbîre ⁽²²⁾ gomağ, neler_oldu Ta, bizler o ğadar görmedik çok şúkúr, gene èyîdi. orda şē ètdik ⁽²³⁾ bubamgiliñ_orda görmedik, bura gèldik burda görmedik pek. *sarîābağ* dèyóllar hòra, oğul ⁽²⁴⁾ yáni, ordan. burdan burdan. *hacĭosman* dèller, háy yá *hacĭosman*. bu *hacĭosmamñ* ötesini ⁽²⁵⁾ bèrisini bilememişler, bizim bubalığgil, dèdeleriniñ nèrden gèldini nerē_èttini bi yörümüş bu. ⁽²⁶⁾ yáylıyá gètmiş, hacıyá gètmiş, ho *ğaşdannar* diyóllár, ora gèlmiş, davar sürüsü çōmuş, bî ⁽²⁷⁾ yol bura gèlmiş, burada kimse yōmuş, bura *hacĭosman* dē ondan dènmiş. hē òlē_òlūvèmiş. ⁽²⁸⁾ ğâyırı, öle diyóllar bilenner. lèkin bizim bubalığgil nèrdeñ gèldi né ètdi bilmeyóllardı ho yándā ⁽²⁹⁾ helen tarlası helen varımış bēş_on dönüm, davarı duruđdamānsırağ burā göçmüş gèlmiş ⁽³⁰⁾ *hacĭosmannar*, *hacĭosmannar* nèyise bōra òle ğalmış gètmiş. yèdi mēhelle mi nē burá yá, adı ⁽³¹⁾ bura *hacĭosmannar*, *araplan vār*, *yáliz mézeri vār*, *işam köü* var, *sarîabā* var. yèdi mēhelle. ⁽³²⁾ bû_işde nēdelim_òlum? şükür bu halımıza günümüze, vağdımıza, yā rabbî! durō oturacān ⁽³³⁾ da búyúr_anam.

⁽³⁴⁾ o ğadar gelen dē_òlmāyóru. èsgi İsanar_ólursa, èmme ha hindi iş de çok. èveli ⁽³⁵⁾ ğoraf ğoraf gèzilirdi, şē_ólurdu, hindi gèzen yōğ, iş varısa işe gèdōllar, herkeziñ kendine göre ⁽³⁶⁾ işi ğaytı var. nèydiceñ şükürler_òsun. ğáyfałtı fałan_ètdiñ miydi? ètmediseñ_èdelim, ⁽³⁷⁾ hazır. haç mı gèldiler? çok çok gelen_oldu èmme yá, hindi ana buba bilirdi, lèkin hindikinner ⁽³⁸⁾ mēsele siziñ_èmsalı, hemen_ónuyle görüşeyoru, ğız òlan annaşdı mı, onuñ_olúyóru, ⁽³⁹⁾ lèkin hindi yōğ ana bōba bildi. o gibî_anam. bizde anası bubası gèderdi, hiç_òlan ğórmezdi ⁽⁴⁰⁾ bile, hindi òlan mōlañ gèdiyor, şēdiyóru. ordan bem bilmēn görmen, işde yáğın_a, ma! ⁽⁴¹⁾ mēlel güderdik bis. gene bilmezdik, bi yól gèldiler, bubalığ hocáyıdı bizim, gèldiler, isdediler, ⁽⁴²⁾ vèrmedi bubam, üs sēfer gèldiler, vèrdi ğayrı. soñura soñura gördük, nişannandık kēri, ⁽⁴³⁾ hindi bilmen, hōlece oğula gèdenner annaşıyóru, bi işi olannar annaşıyóru. hindi bizim bi òlan ⁽⁴⁴⁾ var şēde otelde, úlen diyorüm ben her sēne diyon, annaşıyor da sen_annāşamāyóruñ mu ⁽⁴⁵⁾ dèyórun, ben diyór annaşdım yok diyór, ben_òle şeyi şē ètTim yok diyóru. bi ğızımız vārdı ⁽⁴⁶⁾ ğayrı_onu, çıkdıdan sáy da *ağsekide* ormancılığ_oldu, onu gètdi dē ğayrı, o kendi buğur. ⁽⁴⁷⁾ hindi nèrden? ana buba yōğ. şükür halımıza günümüzē_anam da işde, èveli né bilēn hindi bi ⁽⁴⁸⁾ sağon bi sağon,

èveli èvde kōde üç gün düün_olurdu. üç gün, gèlene gèdene yèmek ⁽⁴⁹⁾ yapılırdı,
 òrdan üç gün davı! dōjüldü, tohum gādına gèdilirdi, cumā güñ gèlirdi davı! ⁽⁵⁰⁾
 cumèrtesī_ün tohum gāvīdına, bazar gün ałalardı, hindi yok o. işde kına gècesi
 diyólla bi ⁽⁵¹⁾ cümertesī_ün, háydi sałon, háydi sałon, bilmëm. hindi bizikinner
 herála, kōdē şē var da, ⁽⁵²⁾ mēylit orda zéytin vardı bi baçalım dē gètdilerdī dèmin,
 bizim_ōlan gètdi de. ä_ışdē ⁽⁵³⁾ nēdelīm_ànàm? èvelkī İsan gèlen gèden gòraf
 gòraf, báyramlarda İsanar gèlirdi, iki senedir, ⁽⁵⁴⁾ az gèliyór_İsán. gèlirler, èkmek
 yèller, sözüñ gèlimi çáyını_ıçeller, gèdellerdi, hindi ⁽⁵⁵⁾ hemeñ gápıdan gèliyèri, bi
 şeker dutarsañ bī gołañyā dutarsañ, háydı, úlen_oturuñ ⁽⁵⁶⁾ gáyfaltı_èdiñ,
 èden_olmayóru. iki senedir tanīyóruñ gāri èsginķī gādar gèlen olmayóru. ⁽⁵⁷⁾ mèsele
 şē olannar akrábalarıñ, hōle şeyler goca diye gèlen_olırsa oluyóru olmassa,
 olmaÇak. ⁽⁵⁸⁾ hatır göñül birlikde gāmatı. èsginķī İsanar yok. hurada cāmı var, bu
 millet bōle şē ètse ⁽⁵⁹⁾ gèlse bu namazı gılsa olma mı? gılmāyóllar, èzen_òkunsa bile
 o dēl nēy èzen okunómōru şē ⁽⁶⁰⁾ olıru mu dēmēyóllar bilmem, háyillısı *allah*
 baçalım_a, gène şükür hałam, olum bizim ⁽⁶¹⁾ buramıza şükür gène, neler var_ä
 allah göstermesin hu tēlōzona birinde *çanaKğalede* ⁽⁶²⁾ açmışlar hōle aşdılar, bi èsger
 daradı zaP dōşeg_öliyèri, a bubam dèdim, sen de mi ⁽⁶³⁾ varıdñ_ıçinde dē o
 vaqıttan bèri açmān, olān vardır bi, az gāFadan nòksan, gāFadan ⁽⁶⁴⁾ nòksannī dōrū
 da iki kène mēnenÇit gèçirdi çocuk ondan èllèlem. hindi zéytime gètdī_ò ⁽⁶⁵⁾ yánna,
 o açarsa biresçe tanırın da naması gıldım mı, tanīyāsım gèlmēyóru. ē èvelī_ün bōle
 ⁽⁶⁶⁾ tanīyèdim gıs sen nārāyórsuñ dèdi anası gızına gıs sen nārāyórsuñ sen
 pèrişansıñ_a dèdīdi abū ⁽⁶⁷⁾ bi tokat durdu şu gāri nē bōle olırsuñ dē, gāriyí yèdi
 yèrinden bıçaqlaTı, baçasım ⁽⁶⁸⁾ gèlmeyóru bi yol, olunu kèsiPbatır_*allah* gösterme-
 sin, bubasını şēdiPbatır_*allā*. èvelī_olum ⁽⁶⁹⁾ háyálat dèllerdi, şeytan górunür
 dèllerdi, şeytan burda gāyır hindi, *allah*.

⁽⁷⁰⁾ hindi bu bizim mèzerÇik gèldī. orda bu gāşşı_ōlan diyóllar hu şēde, sıra-
 lıkda, ⁽⁷¹⁾ dermendeñ gèderimiş orda bi sarı bi babıç bu babıÇı aliyèrēn dèmiş bñ
 hassık, dèmiş, gāça ⁽⁷²⁾ gāça gāça èşşē kòmuş ta sırtı yüklü tā varyimiş o gibi. hindi
 bāzı yèrde bi ataş yánıyóru bizim ⁽⁷³⁾ hōrda yánardı yá hindi górunmedī bñ tēlōzán
 çıkalı bèri górunmeti. tarláda hōle bi bóyá ⁽⁷⁴⁾ yánar yánar yánar orTayı o yákadaydıq

bis. buráyí satın_aldık. orda oľsaķ nē ⁽⁷⁵⁾ éđicēdiK_ay_olum su yóķ, ordān yol yóķ, yol hindi ġāyī yapıldı da, bizim herif on sene mi ⁽⁷⁶⁾ om beş sene mūtārıķ yapTı, yolu yapıdıráyın dedi benim ġayınnar vėrmedi tarla ⁽⁷⁷⁾ oľdı_anni_öldündan. hindi ġene bi tā var hōle sėksen yášında bi herif vėrmēcen dē elli daşlı ⁽⁷⁸⁾ oľlara diñelmiş dediler, soñ başın ġōñlünñ_ėtmişler, hindi ta tarlayá hōle ġediyóru yol ⁽⁷⁹⁾ dediler, ġedemeyóruñ ġayrı. bi dedim hora çıķáyın da bi tanıyān diye hora varıyedim mī ⁽⁸⁰⁾ hasdā_olıyérin ġedesim ġelmēyóru. şükür haľımıza ġünümüze baķalıñ da *allah*dan ⁽⁸¹⁾ diledimiz_olum. cēnāb_allahm ġozel_allahm, yátırıP da baķıdıP da yollara baķıtmasın da. ⁽⁸²⁾ yáyláyá ġederdik, sır, davar, cānāvār da çoġ_olúrdú, ġetiriyėllerdi bi sēl mal sürüyėllerdi, ⁽⁸³⁾ baķıyēñ, canāvar yemesin, bizim oydu_işimiz başġa bi yere ġetmezdiK_işde.

⁽⁸⁴⁾ bizim ġünümüzde oķuma yōdu. innerde hoca dutduķ hocáyıla oķutduķ, ⁽⁸⁵⁾ nāmazlıcāmıza, tañrı_uludur tañrı_uludur, tañrıdan başķa kimse yóķdur dē bi öle ⁽⁸⁶⁾ çıķdı_işde, bi hoca okuyácā_ōsa, eşKerede oķuyácā_ōsa hocáyı ġötürüllerdi. hindi ná var ⁽⁸⁷⁾ *allah*ma şükür, her şe, örenmeseñ bile hu televızonda nē nasihatler_ėdiyóllar diñleyene, ⁽⁸⁸⁾ diñlemeyene hiķ, yóķ nēdelim şükür bu haľımıza ġünümüze de, yā rabbī, ⁽⁸⁹⁾ ġekin_ėkmez_olduľar, *allah*m bölē yer cırmalayá cırmalayá tarla çıķardıķ hō yānda ġalıdı ⁽⁹⁰⁾ vardı bütün ġliñ_oldu. benim deyili *allah*nñ_o şeyile çocúla yedi çocúm mar ikisi ġıs, ⁽⁹¹⁾ beşī_olan, ikisi üçü *antálle*de, biri *sėrik*de, biri de buncās_işde ötekincik de bu bēne baķıyóru ⁽⁹²⁾ ġayrı, şükür haľımıza ġünümüze bu ġünnerimize, yā rabbī, *allah*m hindi bölē bizim_ėrif ⁽⁹³⁾ pahaľlıķ bilmezdi báyġırā yolladım, báyġarlı oldu, yátıraľım. amcasınıñ_uşakľarına nēdecēz ⁽⁹⁴⁾ báyġuru dēllerđi, paramız yóķ paramız yóķ, bi yól, herif dedi benim de param yóķ dēTi, ⁽⁹⁵⁾ úlen az yášarıs çoķ yášarıs dedim ben, ille dedim paráyıla mı şe oľacaķ bu, ben_ödeyeÇēn. ⁽⁹⁶⁾ beñ ġayrı ısdar doķurdum, ha hōle çulFaľıķ doķunurdu, şeğerdim. o ġünüñ behrinde para ⁽⁹⁷⁾ dēľmiş_olum hindi para, yüz yüz yátıróľlar, báyġır_olannar, hiķbiri de oľmatı. oľaÇās, ⁽⁹⁸⁾ benim de param yóķ herif, oľaÇās. iki iki buçuķ liraÇıľa, beş liraÇıľa, eñ fazla on liraÇıķ ⁽⁹⁹⁾ yátırdıķ. hindi *allah*ma şükür çocukľarım mūtaç dēlin. çoÇúkľarım öteyi bėriyi ġetiri de ⁽¹⁰⁰⁾ lėkin her şeyi de kendim_alaşım mar. bi yol o iki bēliniyóru yá üç Çüz_elli millón ⁽¹⁰¹⁾

pară_alıyórun. *allah* bereket vèrsin nêdelim bugünümüze şükür, halımıza olmasa ⁽¹⁰²⁾ hañgınıñ_eline baçaÇās? herkeziñ çocuğ_okuduyoru, ē geçişincemesi var, ē şe yemē içmesi ⁽¹⁰³⁾ var, düşünüyórun da *allah*ma şükür diyórun dāyıma soľuk başına şükür_ *allah*ma. o ⁽¹⁰⁴⁾ gibi_ölüm. hindi bi yól, burdānna, yüz yüz, millón millón yátırıyóllar, olduşlar ġāyri ⁽¹⁰⁵⁾ hep_émeklī_ olduşlar_emme yá vaķıt geşdik kēri bu günümüze şükür_ *allah*ma. var yerimiz ⁽¹⁰⁶⁾ yurdumuz_emme herkez çocuklarıñ. biri müasebeci biri öretmen_öldü_ayrıldı. bu da ⁽¹⁰⁷⁾ emekli ġene ormandan_ayrıldı, öteKi de ormandan_ayrıldı emekli, şükür_ *allah*ma. ⁽¹⁰⁸⁾ çóÇúķları vardı okutduşlar, *sérıkdē* ēñ büyük çóÇúģ_a, o okutdu ġızı varıdı, ölu varıdı bi ölan ⁽¹⁰⁹⁾ bi ġıs. o çıkārdı çoru çocú oldu. hindī_o öretmeniñ biri *ġırşeer* mi, biri şeyde *ġonyāda*. biri ⁽¹¹⁰⁾ de *ġırıkġaledē* *ġırıkġaledē* diş şeyi doķduru, *ġonyāda* da okūyuru. ē bunuķu dā iki şey ⁽¹¹¹⁾ üç_ölan iki ġıs, biri şeyden *ısPartadan* ötäannarda bi yerdēmiş, ilisede orda okuyacak ġıs şeye ⁽¹¹²⁾ ġetdi *aķsekiye* ormancılā, ötegi de otelde, herkez_işini cēnāb_ *allah*m vèriP ġederī_örda ⁽¹¹³⁾ rızķısını nêdelim? şükür halımıza günümüze, bugünnerimize şükür, dayımā. ötekiniñ ġāyri ⁽¹¹⁴⁾ o müasebeciniñ hōlece hōlece iki šē ölan çocú, birī_ikide biri birinden bi sēne girmiş, ē ⁽¹¹⁵⁾ otuz yāşındā_ēvlendi, seni bēenmez beni bēenmes, bi yerede bi ġonuşmas še etmez. ⁽¹¹⁶⁾ nēydi_o? otur ġızā bahtıñ mī_açılışın diyēñ gibi, soñura bi toķtur_āldī_işde, toķturu iki çocú ⁽¹¹⁷⁾ olduşlar, yok ġāyri. ölan şeyde, müasebede o şeyde hasdānede, şükür_ *allah*mıza ⁽¹¹⁸⁾ günümüze, demin tēlāfan_ēdēru, ordan dōrt dönüm yer_āldīdi, zētin dikmiş, nar dikmiş, ⁽¹¹⁹⁾ buldü_ācı dikmiş, ay_ana diyor bi deñgi ġalmış varmış ġilñ diyorú, sıķdır yānā eletesem ⁽¹²⁰⁾ diyorú eletesemen, sıķdıracān ġāri diyorú, sıķdır sıķdır dēdim, yāa muTaÇısañ diyóru vērēn ⁽¹²¹⁾ diyóru. durō baķalım ölan dēdim ben hulları dērdi deşirdi başına çıkamaz da zopáyla böle ⁽¹²²⁾ tıķıdır, buynusÇuğ_öldü tıķıtdı, šēcēz doľanı doľanı oráyı üs sēfer ġetdi hindi, úlen_ölüm ⁽¹²³⁾ ġetme diyórun, onuñ da burasında bi šē var, ġasrit midir nēdir? cırmaladı ha, šē_öldü toķtura ⁽¹²⁴⁾ ġet diyórum ġetmēyóru. dişi de çürük, işleyór. az benim şeyime ġedörü. ē, ġötüreyin ⁽¹²⁵⁾ dēdim_öndüün ġözlerim ġızarıydī_as, šē olmuş da, tavsíyāndan_ēllēlem, ġötüreyin ⁽¹²⁶⁾ dēdim ġetmeti doķrúra. nêdelim şükür halımıza günümüze. *émine bulut*, soyádım, hē yá. bu o ⁽¹²⁷⁾ tarafda *çihdi* bu taraFda *bulud*_öldü. hindi ēşgi šē_ólurdu yá ġoca taraFına ġeçilirdi yá, ⁽¹²⁸⁾ hindi bazısı

gêçõrũ bazısĩ gêm̄yõrũ, bilmen. gêm̄edĩ herâla õndũjn bizim bi ḡelin ⁽¹²⁹⁾
n̄eyden_õldu bi ş̄eden ş̄e õldu da o taraFı ş̄ede õldu, ē d̄edim ben bu *muammed*den
başga ⁽¹³⁰⁾ ḡememiş mi d̄edim vardır_o da d̄ediler, bilmen. bizim *muammede*
m̄emet diyõllar hindi ⁽¹³¹⁾ nuhusda, *muammed*ir.

YERİ : SERİK/Hasdümen Köyü

ANLATAN : Hüseyin KARTAL ve eşi

YAŞI : 86 - 90

KONU : Karışık

(1) iyî, ben telóvzône melóvzône vèrilmèn. başğasına sor, bène sorma, ben nèyi

(2) ğonuşórün. ben ğonuşma bilmen. *allah_allah*.

(3) hepsî_o ğadar biz nè bilelim? dâjñ başında, nè annā, annadıp da ben, satlık mîyím (4) burda? nè mî_õrenecēñ, yárim_ārátta, yárim dünnāda işde böün varın, yárin yqun. sen (5) ğonussā, sen ğonuşēsē.

(6) annadıvécék bişeyim yok benim, hiç, gèt başğasına annatdır, nè sohbát_édécēm ben? (7) ben kókenimde böümüş bî_adamın évimde durun dāa da gētmen, gētmen, ğonuma gētmen (8) ğoñşúyá gētmen. burada ho çocümüz gétirdi, arábaylā, nè yápacāz_ışde, oturóruz (9) duróruz_évimiSde, dēcēmiz bu bizim, hindeñ kēri. genşlímde nè yápāÇān? İşde dāda davar (10) ğúdērdig_õlak ğúdērdik. oyTu. beni kötü sōledecēñ hindi ğed_órdan, sōlērñ, õkelenēdim mî (11) sōlērñ.

(12) yáš çō, nè bilēn? yáš gözüm gözüm gördü yòk, kör. ğeçen senē amélèyèt_öldüm, (13) gözümnden.

- (14) bu kèsmeden, şu küleri.

- (15) nerdensiñ? hē.

- (16) *kaşdan kaşdan*, nèy bilecek canım, nérde gétđi.

- (17) hā, nérden bilēn, dúyárñ. mēzile mi gēldiñ?

- (18) başğasıyla gelmiş_o.

- (19) size *allah* nāsib_etsin çocuklarıma hepsini okúyán çocuklarıımı. *allah* (20)

kısmat_etsin.

- (21) şükür, nēdēn_ólúm? nēdēn? çok şükür, yášım çok, báyā çok, doşsan yok da bēri (22) yánni, hē sēksen_ánám. vāllāhā.

- ⁽²³⁾ nufusunda doḡsan dēyollar, bilmem. benden on yáş böyük.
- ⁽²⁴⁾ ōf, gúnnerde ġıtılıqlan yóklukdan, o gúnne ġıtılık, anası bubası, bene yálvarı ⁽²⁵⁾ yálvarı, yálvar bubam da vērídı. bilmeyón_ánam ġári o zâman aırlık nê bilin habarım yok.
- ⁽²⁶⁾ atmış lira.
- ⁽²⁷⁾ gözüme mi? gēdiyem mi? âldık gēldik. nê dēyēn? nê dēycēn nê bilmiyórün. élbise ⁽²⁸⁾ nârâr, sırt nârâr_ay_ōlüm? ē cııcıPlak, kendi sırtımılâ. sırt nêrde ordan ō zâman? ayâkda ⁽²⁹⁾ babış nêrde? sırmılı çarî, sırmılar sırmılâr da gēyerdik yâ, nêrde o, hindi nê? bir bi çocūn ⁽³⁰⁾ élli dēne babıcı var horda, élli dēnē, bis sırt da görmedik, élime hilene doḡanır baş da ⁽³¹⁾ görmedik gocáyâ vardık gēne görmedik. dēli gezdi dâda dâşda, dēli. nê bilin? dúyman, ⁽³²⁾ dúymam bilmen. nê bilin? bi çaycâz bişirsē ne oturuñ sen? içiñ bi çáy, nêrdē_ışdiñ? ōle mi? ⁽³³⁾ gēlin bişirdi mi? bişiri gēltimis. davar, ġoyun, sır, yáylâlarda dâlarıñ başlaı ta yáylâlardan ⁽³⁴⁾ yoḡarî, *çukūr* çok.
- ⁽³⁵⁾ bi günde çıhârdık, ōlene, sabah burdan çıkdık mı, ōlene çıkârdık,
- ⁽³⁶⁾ arâba yōġ, yörüyü yörüyü gēder, yörüyü yörüyü geliris. érezillik, érezillikdēn ⁽³⁷⁾ gēldik gēşdik. bōle işde yâvrım yâ. ikicik şē, birisi yoḡardâ birisi ho yüzdē_ışde, baḡan yok ⁽³⁸⁾ bene. kendine háyrı yōk, kendine háyrı yōkın bene ni háyrı_ōsún? ē, gēlinni nêrde bulēm ⁽³⁹⁾ bē, sırt yok baş yok dēyōm ben sēne, kendi sırtımılâ, çapıdımılâ, nârâr bē, para nârâr pül ⁽⁴⁰⁾ nârâr, para nârâr_u zâmanda. ałtmış lira Filán nârâr? ałtmış ġuruş var mı baḡalıñ, ałtmış lira ⁽⁴¹⁾ ni? yálan.
- ⁽⁴²⁾ o da ödüç mü_alıñdı yânaç mı_alıñdı, bubasına işdē bi atmış lira para vērildi, ⁽⁴³⁾ atmış lira. o gúnúñ behrinde. gēḡçi para alınmazıdı, çōk.
- ⁽⁴⁴⁾ hanı gēlin nêrde bē? oturan *mēmet* mi? herâldâ_o. ē ben görüm mü_önü cānim ⁽⁴⁵⁾ ben gördüm mü_ar? işde şaysan ōlē gördüm mü var? görmen dutmân.
- ⁽⁴⁶⁾ tıpTa ikî_ay yátdı ōbir gözünü, gös tansiyónú ōldu, âldılar.
- ⁽⁴⁷⁾ hōle bi açılsa oḡudur seni oḡudur. Faġat, işde.
- ⁽⁴⁸⁾ éyileşir mîn_ay ġuzum_ışde, bu mīdemde bi ârı, yēmen, içmen, sürünüpyörün. ⁽⁴⁹⁾ nasılıñ?

- ⁽⁵⁰⁾ bunnariñ köyü hindi *tésmē* köyünden bu, *sütçüleriñ tésmē* köyünden. bicēz ⁽⁵¹⁾ muhtarlıdı, hindi dört dene muhtarlık.
- ⁽⁵²⁾ düzenciñizi bozmasın *allah*.
- ⁽⁵³⁾ belediyelik, *gebiz* gibi iki üş misli.
- ⁽⁵⁴⁾ güle güle otur. bubañ gèldiñdiñ hōrdan baķ hu çocuk, İسانیñ eti yènmēz derisi ⁽⁵⁵⁾ kēyīlmez, gēldi de benim halimi sorūvān. horda yól yólda, naǵıñ dèdi de gèşdi gètdi. biz ⁽⁵⁶⁾ bōle mǐ oļacās.
- ⁽⁵⁷⁾ bi yèr görmēriz, yèri yèr adamlarıñ, bizim bulļar gibi, bi baķ işama tanı, bi baķ ⁽⁵⁸⁾ yere tanı, bi baķ göē tanı, öle dē mǐ?
- ⁽⁵⁹⁾ *bekir* gèldi de onnardan dúydum göçecekler dèdī. ataş yáķ, gēlīniñ_ēli buz gibi. ⁽⁶⁰⁾ ataş yağ_ıçeri hadi, gèdersiz be. ben ay_ölüm, nè diyen yá? ğaşđım gètdim yálıs, alōdū al ⁽⁶¹⁾ başımı çalız_ay_ölüm. nè annadéyın yá? bi delī_abama vardım da ömürlerim tükendi gètdi. ⁽⁶²⁾ aķıllıyá varmadıķ zamānı
- ⁽⁶³⁾ ülen gèndi başına öle bişēler annadıñ ki seniñ aķlıñ duru aķlıñ! töbeler_ōsun hēç!
- ⁽⁶⁴⁾ ğayfaıtı filan_ēdiñ. yèdiz mi haļam? benden de yèrsiz bişē. gèdenī baķmayóruz, ⁽⁶⁵⁾ èyi dēēl. yitip gèdecēn diyorun yá. baķdī yok.
- ⁽⁶⁶⁾ şindi ğaçacāmız yèr āyırı ğāri dā orası daha. ğaçacāmız yól bizim ğāyırı, *allah*. yání ⁽⁶⁷⁾ kısmát_ēderse, èmmē illēki.
- ⁽⁶⁸⁾ ben ğadınıñı da bilmiyón vardımı da bilmiyón. ha deliniñ biriymiş_ışde. obadan ⁽⁶⁹⁾ obadan gèlmezimiş. anası irāmatlı ünnērimiş boyūna, varā, varısam çinterin *üşēn* çabıķ gèl ⁽⁷⁰⁾ dē ünnerimiş. naǵ! bi deli bi şé. ev nérde bā nérde ó zāman? ne déyēn nérē ay_ölüm ev ⁽⁷¹⁾ nérde? baı nérde bunnariñ, bunnariñ bēş_alı davarları vār, ó zāman sıur mıur yok mu var mı ⁽⁷²⁾ yok mu bilmen. işde iki de eşşekleri var ó zāman eşşek çōdu. yánnimiñ_üsdünde kırķ ⁽⁷³⁾ çireklī bi çit ataş hura yánar duman, gözūñe gèder, ocaķlıķ da yōķ bi şey de yō. durum_ışde ⁽⁷⁴⁾ èsgi zamāniñ durumu öle. çarıķ babıç yok, sırimlarıñı kendicim sırimlar sırimlar kiyerin. ⁽⁷⁵⁾ hindi nè var bi çocūñ burda ēlli bi çit babıcı var. nè babıç gördüm nè, benim_uşām da ⁽⁷⁶⁾ görmedi hiç, iki ğıs çocū ğunnadım, onnar da görmedi. nè sırt nè baş, de bunnarı de ben ⁽⁷⁷⁾ bèsledim, hindi naǵıñ_ēbe dēmezler, baķ sen

yábanÇi_adam naǵısn̄_ébe diyórsuñ, bu ⁽⁷⁸⁾ yāñi hiç, hora dé ğannarı soıķ cannarı soıķ. oturu be hindi oturu, évde durmazlar.

⁽⁷⁹⁾váy gidi. ben_olácān da, hurdañ geçerke nene nasılsıñ dērin de geçerin. siz de ⁽⁸⁰⁾ yáşlanırsıs, çoıu gētdi_azı ğāldı, siz de bize dönersiz. bis hiç ğocāmācās sandıydıķ yá, ğünde ⁽⁸¹⁾ *çukurcáyá* sēFer_ederin yáyláyá sēFerin yáyán. nē var yok? nēye yáradıķ? soñu yōmuş ⁽⁸²⁾ soñu. bu dünyāyí hōle ğucaķlásañ soñu yok, iki ğün işde gel geçir tāmām. búyúr, gētdim_óra ⁽⁸³⁾ da gētdim. *aķarÇáyá* da gētdik. bubañ sēlám yóllamış_öndüñ, camıye gēlmiş, sēlām_ét.

⁽⁸⁴⁾ oñan dē vārdıķ hēç, boşa, boşā.

- ⁽⁸⁵⁾ buráyá gēndi gēldi, burda aķrābāsı varıdı, anam_ırāmatlıyıla bubam_ırāmatlı ⁽⁸⁶⁾ burda yāñi gētirdiler geldiler, yō yō ğaçırmadım. soñürā_işde bī davar kēsildi, işde bi çalğı ⁽⁸⁷⁾ malğı dēlbeK çaldılar şu bu. dambır dumbur, ondañ kēri, işde evlendik gētdik, yō yō yō, ná ⁽⁸⁸⁾ ata? öle gētirdiler buráyá, hā yörüyelek hēç, o ğúnún behrinde atı da yōdū sapı da yōdu. varıdı ⁽⁸⁹⁾ o zāmannardan soñūra soñūra ata bindirdiler bütün gelini, düññle gētdi ye, fağat o, o ⁽⁹⁰⁾ zaman yāñi, öle gētiriyóllardı, evet. neler yápacaım_işde, otus kırķ ğadar davar vardı, ⁽⁹¹⁾ ellī_atmış_oldu, yētmış seksen_oldu, birez de ğoyñumuz varıdı, èlliye ğadar filan, ⁽⁹²⁾ onnarıñ_işde bi bu ğoyña gēdērdi, ben davāra gēdērdim, gēlirdik, ışlanırdıķ, adamaķıllı ⁽⁹³⁾ ğış ğünnerinde, gēlirdik, ikicik de müsēFirimiz_olurdu, ondañ kēri gēlirdik, bi tarāna çorbası ⁽⁹⁴⁾ veyáut bī yemekler yápardı, onu yēr_içērdik, müsāFirlerle barābar yátardıķ, ⁽⁹⁵⁾ sırtımız_ışlaķ, háydí ğuzum bölē yátardıķ, sabāylā ķahdıķ mı, hōle titir titir titir, hēç! ulān ⁽⁹⁶⁾ çıķarıēriP de yāñi bi ğöresek mi yokdu, çıķarıēriP de veyáut ğuruduP, veyáut bi şe étmezdik, ⁽⁹⁷⁾ ıslāyıla háydí ğuzum yátıyērdik.

⁽⁹⁸⁾ eñ soñūra işde báyā oñ ğadar sīrımız varıdı, sīriñ haķından gēlemedi, buzālar, altı ⁽⁹⁹⁾ yēdi dene buzā olurdu. buncās saāmāērdi hilān, bi ğünde iki dıķ, iki kere tuļuk dōdū ⁽¹⁰⁰⁾ zaman_oldu bunuñ, Kendi de ğüÇüK, ğüÇüg_oldu haļde, hōle áyāñıñ_altına şe ğordu, tuļūa ⁽¹⁰¹⁾ zor yētişirdi tuļuk da böyüg_olurdu. éderdim_éder. éderdim sırasına ğöre, baħ ⁽¹⁰²⁾ anacīm_ırāmatlı bu gēlmeden de çoķ

hasda oldu, humma hasdaḷī varıdı bēyiñ humma ⁽¹⁰³⁾ hasdaḷī, èkmek bişirdim, tuḷuḡ dōdüm, çamaşır yüdüm, ondañ kēri, nè dērin sēne, her şeyi ⁽¹⁰⁴⁾ yāpārdım. bu gēliyīdi gāri azcık ğurtuḷduḡ, ondan soñūra ben anam hasda durumda öle hasda, ⁽¹⁰⁵⁾ gēde gēlir gēde bī, o zāman bicēz doḡdur varıdı *antályada, tēlát, tálát össancaḡ* diye, hindi ⁽¹⁰⁶⁾ öle sāmış herālda. o doḡdura gōtürüdüḡ, işde bi parça ĩne mīne vēridi, ondañ kēri onu ⁽¹⁰⁷⁾ vurdurüdüḡ, aḷa belī oḷuḡ, oḷurdu, ben_asgere gētdim kırk_üşde, kırk_üşlüyün yānı. ⁽¹⁰⁸⁾ kırk_üşde asgere gētdim, ė kırk dörtTe anam_ölmüş, biz göremedik ġāyırı.

⁽¹⁰⁹⁾ ġōrdük ġōrdük. ā ġörme miyis? ġıtlı ġōrdük. üle asgerde mi? burda mı? burda ġıtlı ⁽¹¹⁰⁾ ġōrdüg_emme, biz üç ġışiyidik baḡ, bu bi şē, bu bir, bi anam bi bubam dört kīşi. yáylamızda ⁽¹¹¹⁾ tarlamız var, ġoca darī_ékērdik, bēş yük dört yūḡ de ġoca darī_oḷurdu, burda da az buçuḡ ⁽¹¹²⁾ búydáy_oḷurdu mélez_édērdik, háydı ġuzum üüdür gēlirdik, ġıtlık hiç ġörmetik. çoḡları ⁽¹¹³⁾ *allā* gētdi gētdi ta, *ḡúrtlere, déermem burnāna, aşşāobáyá* gētdi, ordan gēce kırk_oḡḡa ⁽¹¹⁴⁾ ellī_oḡḡa zēre_alıllardı, sarallardı_ēşşee, hurda dēreye gēlillerdi, sabā ġadar_orde dērede ⁽¹¹⁵⁾ bēklillerdi, burdan çoru çocū varıdı, hu *dümenden*, buraḷardan, gēce hilán sudan ġeçirilērdi. ⁽¹¹⁶⁾ nēler çēkdiler nēler?

⁽¹¹⁷⁾ soñūrası_ışde, dēyecēm, bōle bizlē, *allaha* şúḡúr, yáḡáyı ġurtārdık, ēyi kōtü, ġēndi ⁽¹¹⁸⁾ arāzimiz varıdı, arāzimizi sürērdik, susam_ékērdik, búydáy_ékērdik. arcımızı aḷırdıḡ, on ⁽¹¹⁹⁾ yúḡ, sekiz yúḡ, yēdi yük, vēyáud_iki, om_bēş yúḡ, harcımızı_aḷırdık, boḷ dóḡúm yērtik. ⁽¹²⁰⁾ şindī işde sen de èkmeyórusuñ, ben de èkmeyórun, tarḷalar bōmboş şindi, dört dēne bēş dēne ⁽¹²¹⁾ tarlamız var. héç bī bi biri de èkildī yoḡ_ışde hurda az bi yer_ékdi, bizim_ōḷan, moturuḷa ⁽¹²²⁾ èkdirdi, harcımızı aḷdıḡ ambara dóḡdúḡ, oncāzı yiyórus, ġāyırı bu sēne tā sürdümüz yōḡ, ⁽¹²³⁾ sürmedik, ġōbüre para, dünyā para oḷdu. ēsgiden nēre ġōbüre_atacañ yoḡ, hōle ⁽¹²⁴⁾ èkin_ékērdik, búydáy sarı misli ondañ kēri, macar búydáyı hilan hōlecē_ekin_oḷuḡdu, ⁽¹²⁵⁾ oturdūmuz yerden yōlārdık. baḡ bi deñk búydáy_ékdik miydi, oḷa oḷa oḷurdu, üç yúḡ vēyáut ⁽¹²⁶⁾ iki yúḡ, on harar samanını ġētiridik, ġışın bütün, dērmēyile vaḡıdı ġeçiridik maḷa, aaşḷardan ⁽¹²⁷⁾ çileklerden dērme dērērdik, onu saman bitırdi. hüt, şindi èmmē, bi yük vēyáut bi deñk bi ⁽¹²⁸⁾

tqum_at, bi çovaļ vèyáut_iki çovaļ bi gòbüre getir, yúmuruķ gòsteriyı, èkin ta hurda, ⁽¹²⁹⁾ oluyórú, ondañ kèri, onú da bı biçecek bi adam yoķ, bütün *antályáyá* gètdi gèñşlikler, tèmşil, ⁽¹³⁰⁾ bişdireceg_adam aradıķ, hurda bi tarļa_èkdik, tã *òrene* gètdim, arķadaş, bize dèdim bem ⁽¹³¹⁾ bı üş dòrt Kişi vèyáut_iki gişi ilázim, èkin biçeÇek. otuz milyónúñ var mı dèdi, birisi, ⁽¹³²⁾ òrda, úlen dèdim ben, hurda pãnet çalışdı, on on_iki lira yövmiye èkmèñízile, çáyíñízıla, ⁽¹³³⁾ çáyı dã_iş gòrdüñüz yoķ, orda ayşãmã ğadar çalışırdız bi saat istirãtıñız var, on liradan ⁽¹³⁴⁾ lòmıyè_alırdız dèdim ben, hiç_ólmassa dèdim ben, yirmi lira vèyáut_om bèş lira dèseñız ⁽¹³⁵⁾ nèye ğerek? yò yóy dèdi ben dèdi otuz millòn vèrmedik kèri gètmen dèdi. gètmesseñ_arķadaş ⁽¹³⁶⁾ para da yòķ ben de èkin bişdirdim yoķ dèdim. bura ğèlidim, hurda bizim ğoñşunuñ bi ⁽¹³⁷⁾ dãmãdı var yoħarıda, o moturuļa geliydi hura, hemen hurda habarlaşdıķ hurda yãní, ğel lem ⁽¹³⁸⁾ bura dèdim ben, hurdañ ğeçiP ğeder, ğèldi, arķadaş dèdim ben, burda duracañ mı, bi ⁽¹³⁹⁾ ğün_iki ğün ğedèceñ mı? duracan yárin birğün dèdi, bize dèdim ben yárin èkin biçèr misiñ? ⁽¹⁴⁰⁾ yirmi millondan yòmiye, ondañ kèri bi gişı tã bulácãn seniñ yãniña dèdim ben, iki ⁽¹⁴¹⁾ ğün_èkin biçiyceksiñ, *aļlah* razı olşun, hurdan telãFan_èdiyèdik *ğèbede* bi gişi varıdı, o da ⁽¹⁴²⁾ ğèldi, ikisi barãbar biz de barãbar, iki ğünüñ_içinde tarlayı altnı_üsTüne çevirdik, èkini ⁽¹⁴³⁾ bişdik, ta burda búydáy, ondañ kèri, dèyecèm hemen dutüyèdik, sòvenile, hõle yun yıvarız ⁽¹⁴⁴⁾ bis, sòveni soķüyè, o ötüüzünden de o arķadaş, tarłanıñ_ortasına birikdiridik, işde ⁽¹⁴⁵⁾ bèş_altı_ün soñúra da patoz geliydi, anide bi ğünüñ_içinde hallètdik, bu çocuķ da var ⁽¹⁴⁶⁾ tèmşil, heP barãbar. èfendim, patan yoķğan ğatırıla sürüyorduk, düvenile harmana birikdiri, ⁽¹⁴⁷⁾ harmanda düvenile sürèrdik. pırıldak ğıbí_ãşãmãdar yãní iki ğünde eridirdi, bi şeyı. ⁽¹⁴⁸⁾ altnı_üsdüne döndürüdüķ, ğeride ğalanı hemen, üsdünè_atıyèridik, bi dã çıkarıdıķ düveni, ⁽¹⁴⁹⁾ üç ğünde dòrt ğünde vèyáut bèş ğünde harmanı hemen toz_èdiyèrdi bi kere dişli düven ⁽¹⁵⁰⁾ yiyór, onu ğãrı hemen birikdiri, ondañ kèri yábãyla atartıķ. şey ğãrı búydáy devrilirdi bõle, ⁽¹⁵¹⁾ ğorseñ şè. çoķ ğözel olurdu. bũ bir_ucundan ğelèri, ölçeşdik ğãyrı háydı ğuzum çovaļlara ⁽¹⁵²⁾ dirèrdik. nè zãmannar ğèldi. bulğurluķ yãní, sarı misli búydáy. hindi ğene vardır, bizim ⁽¹⁵³⁾ èkdimiz sarı mislidir, sarı búydáy, èvet. èfendim, sèksen_ãltı benim. èfendim, *üsèñ karta!* ⁽¹⁵⁴⁾ èvet. èfendim burdayıs, buralarda. hèsãb_èt baķ, biñ doķuz yüz yirmi yèdi, bèş Te çalma var, ⁽¹⁵⁵⁾

dédi bubam_ırāmatlı, sêksen_alı hêsāb_èdiyórús. dōrūlū ēirilī bilmiyórúm yāni.
êfendim, ⁽¹⁵⁶⁾ vāllā orasını ġāri bilmiyórúm. dā ileri ġelen_adamlar biliyórū.
hasdümen dēmeniñ mānēsi ⁽¹⁵⁷⁾ işde bilmiyórúm_orasını. néyden dēdiler, unuñ bi
oláyı var yá, biz yāni onu annamaTık.

YERİ : SERİK/Haskızılören Köyü

ANLATAN : Hamma KÜLLÜK / Ayşe GÖDE / Dudu ÖZER

YAŞI : 65 / 67 / 63

KONU : Karışık

- (1) bĩ ne sorucāñ cāhil_âdamlar ne bilir anam vardı dizlerim, ātmış bēs yaşımı (2) çö_öldü geçelĩ, báyā oıdı. çö_öldü. báyā oıdı. devirdim.

- (3) nē sorucāñizĩ soruñ baqām hadi.

- (4) herālda ğız_isdēceksiz_ullardan da õle mi? ē?

- (5) vārdır vār.

- (6) oıma mı, õle oıma mı? õle boı yēllere gēdīcēdīz bullarda nārasın yoııarda.

- (7) õlē_õlmāsa bisĩ sormassīs.

- (8) siz nerelisīs sis?

- (9) dēne õlum hepsi *sērik*de belki de tanıyōrsūs, *ismāyil küllük* var otel *ġayā* otelin.

- (10) ū adamı durduruñ_iūde bu her ūē bilir.

- (11) nēden o burda.

- (12) *balġ_õzüme* mĩ?

- (13) gētmedĩ tā burda ğīs,

- (14) ē nērdeymiū?

- (15) gēdik dēel dēl burda durdu.

- (16) burda mı?

- (17) hĩ burdāydĩ cāminiñ yānīndā. caminiñ

- (18) ğıs mūtār_orða, ēmme ğarīsĩ_orða yā. gēlenner kim?

- (19) ben düün_õlmadı, düün_õlāsā ğāūdim gēldim. ūindi benim bi ğardaūım marıdı (20) benim böyüüm, bi yōl benĩ niūannadııar, benim ğardaū_ēsgere gētdi, amcaıarım marıdı, (21) amcaıarım buna mēhel ğōrmēcekler ğōyā parā_aııcaııar, bunuñ parası azımıū, baūġa (22) bir_īsana çııarıēceklerdi, ğōcārınıñ biri de dēdıy ki,

- (23) siz yāıan sōler, buna herālda ğız_isdēceksiz bi taraııdan.

- ⁽²⁴⁾ dēcēm, èyĩ_òlum.
- ⁽²⁵⁾ biz_okur yázar, cāhĩlĩz bizim günümüzde yoĝudu ŧē.
- ⁽²⁶⁾ dēcēm ġāri ordan falan_ā dēdi, bi ġabaġ bēkmezi hōle depeñden_aŧŧā dēvir de ⁽²⁷⁾ dēdi sinekler çòġar dēdi, *ġonyalı hasam* ġētirsin yēenĩni dēdi, baÇĩsınıñ_òlu oлуvru ġāri ⁽²⁸⁾ *ġonyalı hasan* benim_adamıñ, anamıñ da dēzesiniñ_uŧā, bunnar hepimiz dēzē_uŧāyız ⁽²⁹⁾ bunnarılā, da ondan beni aldılar ġēldiler burda duācık yápdık_iŧdē, anama vērdiler.
 - ⁽³⁰⁾ o zāman vardĩ_aurık Çanım benim günümde bile vardı.
 - ⁽³¹⁾ o zāmanıñ parasiyla altı yüz lira para vērdiler, amcaıarım_āldı.
 - ⁽³²⁾ emme o altı yüz lirā nā ġadar para biliyōñ mu sen? bu zāmanıñ parası.
 - ⁽³³⁾ hōlece bĩ dēdem marıdı, ona vērmemiŧler, vērmeyiŧgin, ben size yēdirmen dēdi, ⁽³⁴⁾ *havanáyá* vėriñ paráyĩ dēdi, tōplañ dēdi, onnārdan topladılar_anāma vērdiler, anam yēdi. ⁽³⁵⁾ iŧdē_ōlē. de bizim bilcēmiz bōlē_iŧde bizim bildimimiz de bu.
 - ⁽³⁶⁾ ben de ġaŧdım dā ġaçırdılar beni de.
 - ⁽³⁷⁾ hadiñ baġalım.
 - ⁽³⁸⁾ düün_olan çık, düün_olan ŧu var bi. tā unnar yeñi. o da ġaçık.
 - ⁽³⁹⁾ hindi bu zāmanda ġaŧdıñ mı yandıñ. eşŧāyĩ kim_alĩēcek?
 - ⁽⁴⁰⁾ bizim günümüzde fazla ġoresek yoĝudu.
 - ⁽⁴¹⁾ hoŧ geldiñiz baġalım, kim_olúyó bunnar?
 - ⁽⁴²⁾ bizim_o ġünnerde, fazla ġoreseK youdú_anām. ēŧē yāpan_olmazdı. yoĝ_a ⁽⁴³⁾ canım yoĝlan nērden_olūcādı.
 - ⁽⁴⁴⁾ *sėrikde* duruyósuñ. ē *ėreceP*, habarıñ var mı? orda belediye ġāyfāsında. *ėreceP* ⁽⁴⁵⁾ *ġōde*, duruyú.
 - ⁽⁴⁶⁾ *urfañ küllüg_òlum* mar, huruncúydu öñce hindi emekliye āyırıldı_emekli, orda. ⁽⁴⁷⁾ ondañ kēri *mutlu küllüg_òlum* mar, o dā_orde *sėrikde*. bũ valłā buralardā ⁽⁴⁸⁾ eşġi_ekin_ekērdik.
 - ⁽⁴⁹⁾ ġekini dējŧdindiler.
 - ⁽⁵⁰⁾ ġekin dējŧdindiler_isdē ġördüñ tarłalar heP boŧ.
 - ⁽⁵¹⁾ satın_alōrüz, nēdelim canım.
 - ⁽⁵²⁾ bazardan, alōruz yiyós.

- (53) háyır_äkdirsek, biçenimiz yok.
- (54) iki_īsanīs.
- (55) çor çocuk gétđi vardı, hep aşışâyá. há yá.
- (56) gēnşler_aşışáda.
- (57) düünnerde sēnē_annadīcām, bi davar kēsellēr, yirmi kilō otus kilō nuhud_alıllār, (58) onūlā_ēti káynadıllār, ondañ kēri, pirinc_alıllār, şēni pilávını yápaıllār.
- (59) çōrbasını yápaıllar.
- (60) pirincile çōrba yápaıllār. tabī gōk aşılık zāmānı olduında belki gög_aşıllā da (61) yápiıbililler.
- (62) kēşgeg_édeller, hélvā_édeller, salata her şē oldu.
- (63) hanī fēsille, haılvā_oıuş . her şē her şē oıur, há yá her şey.
- (64) yápiımas.
- (65) onu yápmazlar.
- (66) düünnerdē_onu étmezler.
- (67) Çanıım yápmazlar mı be.
- (68) onūñ, taránáyí éveli ocaıda gāynadırdık, yūruduđ, içine ot, şē, buıdūñdan koķān (69) hānı yēniPbatan_otıardañ ğatııırdı.
- (70) hī, súyūñ_ıçine ğataıllar gāynadııllar, ondañ kēri yūruıur tarána gözel_oıurdu. (71) hindi gēnē_édōř_ūıar_émme, bizler_étmez_oıduđ.
- (72) hindi un taránası yápoııllar gāyırı.
- (73) hindi un taránası.
- (74) üşeñgeŞ_ışı.
- (75) hora goyōrūsuñ, ācāk ğurıyēri, horā ondañ kēri, oşāıayē, tarána mı, tarána. işde (76) bölē.
- (77) ğoıay_olúyē.
- (78) ğoıay_ölür.
- (79) ğoley_oıma mı Çanıım_un taránası ötēñki ğazana ğatar gāydanırısnı, dōru.
- (80) o ötēñki bişen nezzetlı_oıurdu, o şēlerde çekilirdi, dērmene dōkellerdi.
- (81) dērmennerde daşda.

- ⁽⁸²⁾ dèrmenimiz var tabī burda, dèrmene dökülürdü.
- ⁽⁸³⁾ há yá.
- ⁽⁸⁴⁾ var.
- ⁽⁸⁵⁾ daş dèrmeni varıdı, bubamıñ_ışde èsge daşda çekèrdik.
- ⁽⁸⁶⁾ há yá, daş dèrmennerimiz var, hindi, buráyá hizar var_a, iki üş dène yól boyúnca, ⁽⁸⁷⁾ hizarıñ gètirmiş_ádam, büberi de çeköru tarána da çeköru, tèm silen, ondañ kèri misir de ⁽⁸⁸⁾ çeköru, yéyene. bulğur da çekör, her şe çekörüler.
- ⁽⁸⁹⁾ her şe her şe.
- ⁽⁹⁰⁾ yapıılır, kırk das sayállardı nè bilèn_éveli_onu işde dèyorüsañ, kırk daş bitesē ⁽⁹¹⁾ ğadar_atılırdı, birercik ikişercik, birercik ikişercik.
- ⁽⁹²⁾ pür dalı ğörduñ_ıçine.
- ⁽⁹³⁾ hā içine bi pür dalı ğoyán ğördu.
- ⁽⁹⁴⁾ şindi onu éden yok.
- ⁽⁹⁵⁾ yok yok.
- ⁽⁹⁶⁾ hindi éden yok.
- ⁽⁹⁷⁾ onu hindi éden yok. belki de kırqlámāyılłar. belki de kırqlámāllar.
- ⁽⁹⁸⁾ bilmēn vaಲ್ಲā.
- ⁽⁹⁹⁾ duzlaması da āynī. duzlamáyı duzłarsıñ, ācık dātlı mātlı bulursuñ, duzłarsıñ, bi ⁽¹⁰⁰⁾ saat ğadar duru, ondañ kèri çocū yīķandırısuñ, ğözel_olür. қоқmas. duzulā_ışde balı ⁽¹⁰¹⁾ ğarışdırılar, ondañ kèri bi de şe vardı topalaķ, tarłalarda, éden onū da édēr. benim ⁽¹⁰²⁾ sérikden_ébe ğelñim mar, hindi *şannıurfada* ğelin de ğocası burda o *şannıurfada*, burdan ⁽¹⁰³⁾ dèdiler, topladım ğurutdum dödüm yólladım. ğatliyán topalaģ_olmadıķ kèri_olmaz dèmişler, ⁽¹⁰⁴⁾ bi de yörüklerde hurda *apdirāmannarda* var ğız çocū, o ğocarı da ille topalaģ_olūcaķ ⁽¹⁰⁵⁾ dèmiş. o da yörük, burdan_onū da topladım, onū da, ona da yolladım. çocuk dèmiş bişmes. ⁽¹⁰⁶⁾ türül türül қоқar dèmiş. ille topalaģ_olūcaķ. ha yá ille topalaģ_olcaķ dèmiş. è işde öle. de ⁽¹⁰⁷⁾ bizim o ğún, o zamañķī bildimis şeeler bunnar_ihī. hindikinneriñ tabī ne bilēn seniñ dèdiñ ⁽¹⁰⁸⁾ gibi, belki kırqlámāllar belki kırqlāllar, bildimiz yok. oráyı bilmeyis. āynı aşşada nāl, hindi ⁽¹⁰⁹⁾ burda düün mü_ār? èsgiden varıdı_emme, hindi yōķ, hindi burda bi ğınacı ğeçesi_édōllar bi ⁽¹¹⁰⁾ aPdaı ciñgen bişeler getirōllar zıñğıdı ğumbüdü, sabāla_arabalara doldułar mı, *antálláyá*. ⁽¹¹¹⁾ ğörmeyis.

- (112) saļõna saļõna, saļõna.
- (113) saļõna.
- (114) biz yīyemejz, paráyí aļiñ yīñ diyórús.
- (115) há yá. saļona gèdõrũ, saļondã_olũr .
- (116) dõrũ, dõru dē mi?
- (117) saļonda olõrũ. siz šēden *sérík*den ğaymaķamlıķdan, ğaymaķamıñ bī sēkkeTeri (118) vardı gèldiydi bura, *émin* çavıŝa çok darıldım_émme, êrkēdi. uzun boyļu êrkēdi.
- (119) nē dargın_ádamla, nē darılır sıñ.
- (120) darılırın.
- (121) seni yázmadīndan mı?
- (122) bizi yázdı da, baŝĝasınıñ_üsdünē_atlatdı bizim_üsdümüzden. adam hõle uzun (123) boylúydu, adamıla ikimiziñ hoturaFını_ãldı, adam yátır_a.
- (124) yá yárdımdandır zār.
- (125) adam adam yátır_ò zaman yēñgem, hasda hindi ğene hasdã_evde yátır. nēyise ò (126) šē pēket vērdi, pēkedi nidīcen ben, ben tarladan ğaldırõrun yiyõruñ. bi yol dēze dēdi, sen (127) bir hasdáyá baķõrũsuñ dēdi, sene parı_ilázım dēdi. bõlē_ètdi de, ilázım_émme dēdim, (128) nēnden bulcās? bis çalıŝmáyı vazĝeŝdig_ével dēdim. pamıa horã_ora gèdõrũduķ çalıŝõrduķ. (129) hindi pamuķ yok bi šē yok. ğedemáyıs.
- (130) len pamıķ olşa nasıl ğedecēñ?
- (131) tabi dēcēm. bi teléfan nũmarası yázdı vērdi ğaybètmiŝin. *émin* çavıŝa dēdim ki (132) bõle bõle dēdim. bene bi ğadın ŝesi yázdı_elime. ğadın teléFan nũmarasımıŝ. bi (133) teléFan_ãŝdıķ, yok, o burda õle bi šē yok dēTi adam. burda õle bir_érkek yok dēTi. halbiyiki (134) bilõru gēndi ğaymaķamlı bilõrũ yá Çanıñ *émin* çavıŝ. yánnıŝ vērdi bize.
- (135) mūtara diyõri. dēye yã.
- (136) mūtara diyor yánnıŝ vèrmıŝ diye mūtara diyor.
- (137) háyır yánnıŝ vērdi_iŝde mūtara, mūtara yánnıŝ vèrmı.
- (138) mūtariñ ğendine dē, el nē bilsin seniñ nē olđũnu, nē annācaķ?
- (139) işde, işde *sonár* ğõrdũñ mü? uzun boyļu õlē ğara az ğarayıŝsı, benim hasdam mar (140) ben bī_ere ğedemen.

- (141) hē, burdā_ışde.
- (142) zıraatçı.
- (143) görme min hurda ğarşıda_evde o.
- (144) görme mīs?
- (145) há yá ğarşıda_evde. o ğızılâ, *cēdā*, ğarşıda hu *mēmed_alínîñ_õ*lunuñ
(146) *çocunuñ_evinde* oturuyú. görme mîn niye görmēn. kōlere gelir, bis dā aaş
dikmedig_emme (147) aaş dikenner bunnarıñ *çocukları* mocuqları dikdi de biz dikme-
dik, bizde. yā, *hasğızılören* (148) burasına èvelî *cırkımuar* dèllerdi.
- (149) yā mūtarlık bir_õldūndan õle dèller hindi. bēlik bēlikdir de, bizim bura,
cırkıbúķú (150) dèller, yóķarı ğúllúk dèller.
- (151) hepisi bir_õldu ğāri. mūtarlık bir_e.
- (152) há yá işdē, *hasğızılören* yoķarı bu dañ_arkası, ondañ kēri benim
kōmūñ_adi, (153) *sazaķ*, u tarafda, bunuñ bu benim dēzemiñ, õp_õz dáyımıñ *çocū*
bunnar, bunnarıñ_õldū yere (154) *ğaradaş* dèller, ayrı_ayrı, mahalle mahállē.
- (155) hep dışardan birikme işde.
- (156) há yá, ilk *hasğızılören_ora*, *hasdümen* õtāķa.
- (157) õtāķa.
- (158) õtāķa. *hasdümen* bunnarıñ köñünü_õldū yer.
- (159) há yá.
- (160) işde derēden_ õtāķa *hasdümen* dē, şe_õlur.
- (161) há yá, *hasdümen* dē geçer, há yá õtāķa. emme mahallelerindē_īsan
ğalmadı (162) boşalTı. dē mi? *dümente*.
- (163) yok yok az ğaldı.
- (164) õynadı ora õynadı, şeýe ğoşdüler, tēretedeler. ordan yer vērdi dōvlet
yárisı parasını (165) õdedi, yárisına õle vērdiler, oļlara ev yapdırdılar, oļlardálar.
- (166) hē yá. yer vērdiler.
- (167) işde oļcā bu. ben ğēdiyēn benim_adam evde hasda, ācıķmışdır, felç
ğēçirdi (168) ğaķamas ğezemes hōlē. ğótürmēn, deli miñ sēn? onu ğótürü müyün?
- (169) bōn delisiñ sen.
- (170) kim_õldū da ğótürücek tanı?

- ⁽¹⁷¹⁾ gótürmēn. baḡ dūn, vērmezler, dūn baḡ dūn millete yēmek vērmişlēr, bōn_orða ⁽¹⁷²⁾ İaFını_ētdiler, nēye yáradı? aḷō, gótürmen, hiç gótürmen, dēl be. benim_adım *hamma kúllúk*. ⁽¹⁷³⁾ ēveli, ēveli var_a ēveli buranıñ bunnarıñ yēmekçisi beniTīm. şındı_aḡlım ērmārı ⁽¹⁷⁴⁾ yápmaz_öldüm. *antálláyá* da yápdım, gētdim *süt-çülerden* tarafda da yápdım, gētdim *seriē* de ⁽¹⁷⁵⁾ yápdım gēlin_aldım, gēlīniñ yēmēni gēndim yápdım_ōlüm. ēmme hindi aḡlım_ērmārı. ⁽¹⁷⁶⁾ iki çoÇuḡ var başımdā, bir_adam mar başımda, sēkiz doḡuz dene çoçüm mar hepsi aşşālardā. ⁽¹⁷⁷⁾ torunnar, ōlanıñ biri ēsgerden yēni geldi.

- ⁽¹⁷⁸⁾ işde işde, hudur budur, ēvde.

- ⁽¹⁷⁹⁾ ğızı vār, *urFañ* ğızı çıkār çıkār çıkār, bēnmez bēnmez hindi otele şef_olmuş ⁽¹⁸⁰⁾ ğızım ğocayı unutduñ dēyorun, bubāanne ğız dēme bēne dēyoru.

- ⁽¹⁸¹⁾ ğocayı hindi, ğızlar_unutdu.

- ⁽¹⁸²⁾ há yāv, ğoca dēme ben dēyoḡū. gēlir, bazı gelir.

- ⁽¹⁸³⁾ hōle bāyram_olmadıkdañ kēri gelmezler.

- ⁽¹⁸⁴⁾ bāyram_olmadık kēri gēlmesler, işde ōle. ēyī beñ gēdiyīn. adım *hamma kúllúk*. ⁽¹⁸⁵⁾ *kúllúk*, há yá.

- ⁽¹⁸⁶⁾ soyismi siziñ_ōle mı be?

- ⁽¹⁸⁷⁾ ben *dudu özer*.

- ⁽¹⁸⁸⁾ *ayşe göde*. hē yá.

- ⁽¹⁸⁹⁾ şındi benim hasdam mar.

- ⁽¹⁹⁰⁾ varıP_oturácāz. hēç bişē dē yápmācāz, nē yápıcās.

- ⁽¹⁹¹⁾ yēmek yēdircēz, ē bu da.

- ⁽¹⁹²⁾ hāyır, bunūla aynı yērde de.

- ⁽¹⁹³⁾ bunnarıñ_ikisi benden_öte gētÇek bunnar.

- ⁽¹⁹⁴⁾ bu hindi hura hunu hōrda ğoyácās. hindi bunū. biz ikimiz bunúyla, biz_öte ⁽¹⁹⁵⁾ gēdecēz.

- ⁽¹⁹⁶⁾ ben şuráyá, baḡık havızınıñ dibinde benim_ēvīm. bi işim yoḡ_oturuÇān.

- ⁽¹⁹⁷⁾ nē nēyī sorūcaḡ?

- ⁽¹⁹⁸⁾ hā, huḷlar da bāça yázın_utaşdırııardı, hindi bā bāçe yoḡ.

- ⁽¹⁹⁹⁾ yázın_utaşdırıs yázın.

- (200) hindi bāçeyĩ yápan_olmaz_ölüm, doñ_alēĩ.
- (201) há yá, bizim burda doñ_alır.
- (202) soğ_olmāyĩ mı?
- (203) ğar düşdüdü, ğar dā ğayboldü.
- (204) benim bicēz, portákaġ_acı vardı, dibine láylon bālem, doñü çabıġ_aldı
hindi.
- (205) biziki bütün, yarılı yarılıēmiş portákaġlar.
- (206) soğdan, soğdan_olur.
- (207) birercik şe bē, evleriniñ_öñünde.
- (208) nar_acı vār, nè aci olmasın? her şe var. oġa mı Çanım. aşşalar dikē.
- (209) oġsā ğurumācaġ, oġsā ğurumācaġ yeñgem, bu bizim kōmüzde bu *sazaġ*
tarafında (210) her_aaç var.
- (211) birez kirez şe, o amma dedikleri hilān nahal_öle, çok.
- (212) bizim tarlada bi hōlē_öle ğurt var_o ğurtlar kırkıp çıkıp ğederi, hı hĩ
kirazĩ_ēvet.
- (213) narı bile ğırkıdı.
- (214) *dudu* onu bi de çekirdēyĩ bi şe varımış, bu çekirdeler dēel de
uzun_uzun dēyollar.
- (215) dēel dēel yērden kırķōr, topūraġdan.
- (216) ilacını_aldık ilacını dōkdük, bōle yalaġlarını su doġduruñ dediler ilacı
dōküñ, birer (217) tas, dōkdük ğene fáydā_ētmedĩ.
- (218) yāv işde, şe den_oluyó, biliyoñ mu ğübüreden.
- (219) kırkıdı ğırķōr, ğırķmadĩ duru.
- (220) è hadi size hāyirli_işler.
- (221) hēdiñ baġalım, benim hasda aÇıķmışdır.
- (222) èyi haT size èyi ğünner.
- (223) size èyi ğünner.

YERİ : SERİK/Haspınar Köyü

ANLATAN : Emine Ayşe ÇETİN

YAŞI : 70

KONU : Karışık

(1) oturucāsañıs sise sandelle gétirelim, oturuñ da bunu heral, yátdık da ancak ğakar. (2) otur, òle mĩ_òlüm, otur baçalım, otur yānā sen.

(3) ē hoş ğeldiñ_òlüm, háyírdır yávrım, hiş şükür_işde, hasdām mar, eşim iráhatsıs (4) hasda, *ķoreli* deller baqsā faturafına, ķoreye inzibat *kēnen_ėvreññ* ğorumaccısı gétđidi bu da (5) *ķoreye* vārdı, savaş da durdu, hindi de rāatsıs yávrım_içerde yátır, kıas sēne önce hanı, (6) *ķoreniñ* savaşı gétđidi savaş durdu. savaş bitdi *kēnen_ėvrene* barábar gétđilērdi. soñ savaş da (7) bitdi, onnağ savaş ğörmedi ğāyırı da dēcēm irāatsız_işde onuñ başÇāzındayın yávrım. işde (8) yétmiş sekiz yétmiş doķuz yášında var. benim yáš yétmiş, o benim_amcā_òlüm, ē yávrım (9) köyde yėtişdik, amcā_olúyla ēvlendik, òle bi çok ērezillik çekmedim. ò, yirmi bēs sēne (10) ğörev yápdı ormanda bem bi yēre gétmedim, ēvimizde durdum çocuklarımızıla durdum. yānı. (11) òle.

(12) ē nē diyēcēñ sor baçalım, bōle mi ğonuşacān. biz mi? biz_amcáyıla ben on yēdi (13) on_altı yášlarında fēlen nişan yápdık. isdemeye ğeldiler, benim_amcā_ólú yá, o (14) zāman_amcamiñ_ólú bĩ yēre çıkarmağ_isdemedi, tabĩ de benĩ amcam da illeykin bu òlsē (15) durácās bunúyla ēvlenecēs, nēyise biS de işde ğardaşım bicēzdĩ, bēş ğızdıķ bis, bunu (16) vėrmeg_isdemedi, bunnar obır anādandı bunuñ anası òlük, başğa ğarınıñ çor çocū çok tabĩ (17) ērezil_olur dē, hē yá, nēyise o da isdetdi, onuñ da ğöñlünü_ētdiler, annem babam dēdi_işde (18) yávrım, ğalıñdan dutar eliñden dutar, iyilik_olur, sēne fáydasĩ_olur, dēdiler, onuñ da ğayır (19) ğöñlü_oldu, ēvlendik yāni ona da hindi fáydamız_oldu, kōdeyis yāni, bēş ğızdıķ hepisi (20) gétđi, o yirmi sēne muhtarlık yápdı bũ_òlan on sēne āzālını yápdı, ondan soñūra hindi bu (21) ikinci dö-

nem múttarã_atladı, bu múttar_oldu, gāyırí, hindi bu múttar_olacak gāyırí, o da ⁽²²⁾ ğardaşım_a, nēyise ö_işde bī onúyla bēş sēne nişannı durduķ, naha!_ēvlendīz dēdá, bēs sēne ⁽²³⁾ nişannı durduķ, *ķoreye* gētdi gēldi ğardaşım_asgerlīni yápdı gēldi. *aļlah* nāsib_ētmişimiş, ⁽²⁴⁾ yázmışımış yávrım ēvlendik_işde, mutluyúduķ iyīdik yāni o dışarda ğörev yápdı bem bi ⁽²⁵⁾ yēre gētmedim. çorumuļa çocūmuļa burda, yuvamızı daıtmadıķ tabī, o dışarda durdu ⁽²⁶⁾ biz_içerde durduķ, çorļa çocūļa, *bēlekdé* yápdı, bēs sēne, *ğırbaşda* yápdı, *bābēlēnde* yápdı, hu ⁽²⁷⁾ kōde yápdı, ğótürmedi ğótürmedi, cavamız bi cavā_aldıķ, caváyļa gēder gēlirdi, haFtāda ⁽²⁸⁾ bir_ayda yirmi ğünde nēyise öle, arķasındañ gētsem buramız dağılacak dabī, oķul burda, altı ⁽²⁹⁾ çocūm vardı da hepsī de burdā oķulda oķudu. bŭ_oķul biz_ēvlendik kērī yárdım_ētdik ⁽³⁰⁾ yápdırdıķ, yáplıdı yāni, hepimiz barābar, amcam muttarıdı o zaman. ben ēvliydim iki dēne ⁽³¹⁾ çocūm mardı gāyırí, oķul yáplıalı, kırķ_ikī, kırķ_üç, kırķ dört sēnē_oldu. emme hindi oķul ⁽³²⁾ ğapandı, ē çóçúķlar başğa yēre daşıma yápdılar, ē undan işde, emme oķulumuzuñ yıkılan ⁽³³⁾ yēllerini yápdırdıķ, yápdırałım dēdim ben, ğóçen yēr_oldu, üsdünē aaç yıkıldı, yápdırałım ⁽³⁴⁾ *ķōrelī* dēdim adama, ğardaşıma ābē bŭ_oķuluñ yıkık yēllēni yápdırałım, üsdüne aaç ğöşdü, ⁽³⁵⁾ ēvi oynáyán_olur, bi yērdeñ ğöçeñ gēlir, asger gēlir, yāni yápdırdıķ gendimen mērdiman ⁽³⁶⁾ ğurduļar bētonnarı gendim suładım yıkılmasın, dē mi? hindi köy_imamī mar, lojmanda ⁽³⁷⁾ oturuyór, nēy, ğoñşúyús, oļsun, işde oļum_öle. işde bi yēre gētmedik, amcā_ölúylā ēvlendik, ⁽³⁸⁾ uncāz da bōle hasdā_öldü_işde, ğēne ēyis başında durupdurun, çóçúķlarımıļa tēleFanıļa ⁽³⁹⁾ ğonuşuyoruz_işde. ğız var eñ ğüççŭ, öretmen, *sivasda* sınıf_öretmeni, āşam sabah ⁽⁴⁰⁾ telāfan_açar dúru, bubam nasıl? bubam nasıl? kendiyile ğonuşdurun, tēleFanı vērín_ēline ⁽⁴¹⁾ onúyla ğonuşur gāyırí_işde, irātsıs_öldündan bubası çocuk durabilđi yok, biliyór musuñ? ⁽⁴²⁾ böyüK_oļum, eñ böyü ğıs da onuñ ğüççŭ oļan var *manavğat*ıa müdür. *barıtlarda*, *sidede* ⁽⁴³⁾ yāni, *manavğat sidesinde* otelde müdür. yirmi sēneyi ğēşđi_orde müdürlük yápiyóru, hanımı ⁽⁴⁴⁾ da sınıf_öretmeni. iki çóçücā var_işde onnañda, bōn tēleFan_ētdiler, belki buna ⁽⁴⁵⁾ ğēçmiş_olursuna ğelecēz dēdiler ğelibilirseler, onnar, misāfirimiz ğelecekler işāļlah, hē yá, ⁽⁴⁶⁾ yolā baķiyórus, öle oļum_işde há yá, nēđicēñ yávrım, öle yávrım işde nēđicēñ dünyā, öle ⁽⁴⁷⁾ *aļlah* öle emīr_ētmiş, ēvlilik çor çocuk, birbirine bālılık, taha çok iyi bi şē yāni, bŭ_oļanı ⁽⁴⁸⁾ oķumáyá yólláyamadıķ,

géd_ölüm dedim, beñ gétmēcen_okumáyá dēTi, ilkoķulu bitirdi ⁽⁴⁹⁾ ortā_okula gétmedi, ğız vardı bunuñ güççǖ onu vērdik, okutduk, eñ küççükleri de okudu ⁽⁵⁰⁾ *antellede* emiz vardı anne dēdi, onuñ güççǖ bi ğıs tā varıdı ortā_okulu *gēbizde* bitirtēdik, ⁽⁵¹⁾ eviñ_olmadık kēri zor ğıs çocunu okutması dēdi böyüg_olan, onu öle okutmadık ğayrı ⁽⁵²⁾ ortā_okulu bitirdi evlendirdig_onu, o *pinargözünde* işde bizim yánımızda da bu var, o da ⁽⁵³⁾ buráyá muhtar_oldu kōde köyü tēmsil_ēdiyóru yāni, heP barābar yārdım_ēdiyórus. tabī hē yá.

⁽⁵⁴⁾ hindi amcam cumfuriyet ğuruldūnda bubam *atatürküle* savaşıķ, savaşımış yāni, harP ⁽⁵⁵⁾ bitmiş, harp bitdēinde bubamī orda alivıcaķlarımış, bubam dēmiş ki rāmatlıķ ben köyümüze ⁽⁵⁶⁾ gēdeÇen. düşündüm ğızım dēdi nē dēdim, buba dēdim ben hindi, sen bu dālarda durāsā ⁽⁵⁷⁾ dēdim *antályáyá* gösseydik dēdim ben *antelleniñ* yárisını alırdıñ dēdim, buļlarda çok ⁽⁵⁸⁾ ormandan yēr çıkardımışıñ dēdim ğızım dēdi ben_ *allāha* söz vērdim de dēdi, köyüme bi ⁽⁵⁹⁾ varīn yáylamız var, *çuķurca* yáylası dēller *pinargözünden* yoķarıda *ıspartáyá* bālı da, orda ⁽⁶⁰⁾ evimiz vār, yērimiz vār. bubamıñ yāni amcamıñ. eşimiñ annesiniñ hē yá yērimiz var tabi ⁽⁶¹⁾ göçeñ göçüyóru_oráyá, beñ ğızım dēdi *allāha* söz vērdim dēti. ölmez de varısam yáylada ⁽⁶²⁾ durācān, öküzüle sürdüm yēri sürecēn süremēdim yēri, yāni çapáyla çapałayıp soķ su içip ⁽⁶³⁾ yáylada durācān dēdi dēdi. emme hindi benim saļtanatım dēdi *antelleniñ* paşasından iyi ⁽⁶⁴⁾ saļtanat sürdüm ben dēdi, hindi rāmatlı bubam, bi düşündüm dēdi orda ğaļsam dē eliñ ğünüñ ⁽⁶⁵⁾ bi yētimini alđım evde ğaļdı. bizim kō de başģasınıñ elinde ğaļır maşģarā_olur dēdim dēdi ⁽⁶⁶⁾ ğēldim dēdi köē dēdi. ğēldim de dēdim gibi dēdi ğarşıdan bi ğocāērif dēdi muhtarlı almış ⁽⁶⁷⁾ dēdi ğoca ğarılarıñ davarına ēFendim paħırdā bēkmeŞçini nēyise hōle şēlere paħır dēller, eşgi, ⁽⁶⁸⁾ onúylá götürüymiş_adam, onu ğaraģola çırtdırımış bubam, bi de kōden İsan götürmüş, ⁽⁶⁹⁾ mühürü almış burdañ kōden birisine vēdirmiş, ē ö_işde bi ğārdaşıniñ biri yápmış yirmi sēne, ⁽⁷⁰⁾ biri yápdı yirmi bēs sēne ondañ kēri ölu yápdı yirmi sēne amcā_ölu yápdı, on yēdi sēne, ⁽⁷¹⁾ hindi bizim_amcōlu ğene benim ğāyrı bilādar muhtardı, cumhuriyet ğuruļalı bēri muttarlıķ ⁽⁷²⁾ başģa yēre gidik dēl. nēden dē, hep bizde yá, yāni bi yēre taraf dutuP da sen hōlesiniñ ben ⁽⁷³⁾ bölesiniñ dēp de ikilik yáratdıķları yoķ, ğörevini yápiyóŗ. hıżmatini yápiyóllar_ölüm. bū ⁽⁷⁴⁾ ğārdaşıım muttar_olduyunda

azaplarındañ gēbize ğadar *antelle*ye gētselk arabaġar yitelek ⁽⁷⁵⁾ ğelirTik. *gēbizden* bura ğadar aġlaġatdırdı yóġları aġdırdı yóġları. yāni uzun yēllerī de ⁽⁷⁶⁾ kısaġTdırdı yāpdırdı, ğöpürüler yāptırdı buráyá, yāni alıġdı. o alıġdı bu ğāyırı yāşını_aldı, ⁽⁷⁷⁾ hindi amcamıñ_olu, ğeldi, ondan_āldıydı záytan, ondan_ona ondan_ona aġdarma yāpıyór ⁽⁷⁸⁾ yá, ilk bu amcamdan_aldı muttarġı, bundan da amcōlu aldı muhtarġı, nēse aramızda öle bi ⁽⁷⁹⁾ ūē yok yāni, iyilīk var, hindi bu ğeldi ğāyırı, *mēmet tékin éminē ayşē* abıla dēdi hindi ⁽⁸⁰⁾ *mēylīđ* yāpaġım muhtar dēti. nēden dēdim, hindī dēdi baġ dēdi bubam muttar_oldu dēdī, sen ⁽⁸¹⁾ dáyadıñ dēdi amcōlu muttar_oldu sen dáyadıñ, yāpdī yāni dēdi ğörevī muttarġıġ ğörevini ⁽⁸²⁾ burdan dēdi onnarıñ hiç bi yokġunu bildirmeđiñ dēdi, bildirmezīdim anıñ. ben ⁽⁸³⁾ muttar_oldum ğene bildirmeđiñ dēdi, hindī de dēdi *mevlīđ* yāpaġım ğāyırı dēdi, iyi olur ⁽⁸⁴⁾ dēdim, vārdım ben de ğardaşım dēdim ben hindi *mevlīđ* muttar yāpaġım. acap nēden? ⁽⁸⁵⁾ yāpabilir miy ki tā o ocuk dēdi, hē yá. ğardaşım dēdim, *atatürk* bile dēmişī ki dēdim, ğenşlīe ⁽⁸⁶⁾ amānet dēmiş dēdim. hindi ğenşlīe amānet_ēdelim ğayırı sen_ēsgidiñ dēdim, dē mī? hē yá, ⁽⁸⁷⁾ ğenşlīe amānet_ēdelim, hindi, bubam mar_a, *atatürk*küle savaşdıñdan ğāziyidī. mobillesi ⁽⁸⁸⁾ varıdı, modellesi vardı yāni, ondan çok bilgiler aġırdım, dúyārdım, ğonuşurduġ ondan, iyi ⁽⁸⁹⁾ öleyīse de dēdi, hindī_o ğāyırı benim de dēdi āzāġar dēdi *mevlīđ* oyuna ğetiriler dēdi, yok ⁽⁹⁰⁾ ğetirmēcekler ciddī dēdim ben de oturdu bi yól, ğāyırı oldu muttar. nēyīse işde, ğeleñ ⁽⁹¹⁾ ğeden_oldu múydu ben hanı kōde durdüm_iün kimi hindi ğeliri ğaraġoġ ğelir dosyáyı açar, ⁽⁹²⁾ aşdında hu kimseler nēre dēdi miydi, ğarşı mahāllede dērin, hu isim nēre dēdi miydi ⁽⁹³⁾ *bozda*nda dērin, hu isim nēreli dēdi miydi *pınargözlü* dērin, yāni, hep tanırın yāni huġları, ⁽⁹⁴⁾ issannarını. bōle ğünnerde bī ğün bi baġdım. hızmatı oġ_ılderdi benim bizim benim ⁽⁹⁵⁾ bilādár, çok çalışmak. yolşuz dē ēvlere yol ēledin dē alışdığı, ēvlere su ğetirin dē alışdığı. ⁽⁹⁶⁾ ekiile ğavgáyıġa_ēmme, bōle, ğelillerimiş hızmat_alaā, muttar biz aşşāyá ğeldik ğorneye ⁽⁹⁷⁾ basdıġ basdıġ ğētdik, sen_ēşgere ıġmadıñ, bi baġdım bi ēresmī araba ğeldi, oġuluñ ⁽⁹⁸⁾ yāniñā, vardım ben de, sēlāmalēkim ālekimsēlēm. dēdiykin dēze siz buraġarda nasıġ durusüz ⁽⁹⁹⁾ dēdi? ūlen_olum buraġar dedelerimiz burā yerleşmiş, bize boraġar çok ğözeldir dēdim ben. ⁽¹⁰⁰⁾ nē bu dēdi hu su depōsu nē dēdi, su depōsū de kōlünñ dēdim ben oġul da kōlünñ nē ⁽¹⁰¹⁾ yāpaġım? sen kimsiñ dēdim ğaymaġamın dēdī, sen kimsiñ?

millī_ētīm müdürün dēyī ⁽¹⁰²⁾ ēyī_ōlum dēdim, háydi baħalım dēdim ben bi isdēñ var mı dēze dēdi, ayaġ_üsdü ne ⁽¹⁰³⁾ isdēm_ossun dēdim, hu év benim dēdim ora bi çıkałım dēdim, ġāve mī_ıçeceñ çáy ⁽¹⁰⁴⁾ mī_ıçeceñ aç mısıñ yemek mi yēceñ bi ondan kēri aklıma bi šē gēlirse ġonuşurun dēdim. bi ⁽¹⁰⁶⁾ yól_ōle dēyínsıra_ōlum dēdim yāni dēdim bu ġadın nē bura gēldi dērseñiz dēdim ben, yāni ⁽¹⁰⁷⁾ cumhuriyet ġurułaı bēri dēdim amcam muttar, amcōlu muttar, amcōlúyla da évlendim yāni ⁽¹⁰⁸⁾ kōdeyin, yāñi ġelennerile ilgilenirīn, dēdim ben. sāoı dēze sāoı dēdiler ġētdiler. işde_ōle ⁽¹⁰⁹⁾_ōlum ġeleniñ_ōñüne bōle çıkaşdım ben. háy yá. muttarıñ yoklıñu da bildirmem, éFendim ⁽¹¹⁰⁾ ġocam dāda daşda ġörev yápdı, onuñ yoklıñu da bildirmedim, müdür ġelse müendiz ġelse, ⁽¹¹¹⁾ hindi bŭ_ōlanı yá éverécēs hu taraFa ittiyáÇ_isdéyo, müendiz vėrmemiş, bi yól ġētmış bu ⁽¹¹²⁾ işletmeye, şikāt_étmiş, *ġoreli apdilçetin*, bunuñ soyismi *apdilçetin* de *ġoreli* dērin ben de, ⁽¹¹³⁾ şikāt_étmiş müendis hemen bundan_éveli ġelik, hu iresim hu, ġelik, ġorneye basdı siz gibi ⁽¹¹⁴⁾ eşġere çıkaşdım, hani *ġoreli* dēdi şikāt_étmesini bildi de dēdi, arābanıñ bēzinini ġatıñ dēdi ⁽¹¹⁵⁾ ġēldik biz dēdi. tamam dēdim éndē arāba dövletiñ dēdim ormanıñ, ġatarın dēdim ben sēniñ ⁽¹¹⁶⁾ şeyiñe mi ġatácān bēzini ben ġatarın_ōlum. dēdim. dēcēm soñura müdür_oldu, hindi *sėrikde* ⁽¹¹⁷⁾ o da, annaşdıġ ġayrı éyileşdik vėrdi ittiyacı,_ōlana o taraFa év yápdırdıġ,_ōlan bi yere ⁽¹¹⁸⁾ ġētmedi, ha mutıuyúz ġoñşuyúz yávrım, köy yerinde nēydıçēñ?

⁽¹¹⁹⁾ há o olmasa, hindi_ōlan var āşam ġēlin var *manavġatdan* teláfan_édiyór, anne bora ⁽¹²⁰⁾ ġētirelim, işde yānda érezil_olduñ bubamıñ başında, yávrım dēdim ben burda ırāt_édēn. siz ⁽¹²¹⁾ bura ġēliñ hē yá, işde *mevliğ* yokılamáyá varaÇáz da varamadıġ dēdiler_ışde_ōlē_ōlum, ⁽¹²²⁾ nēydıçēñ? buılarda teláfanııa, bėreket var yá cahılıdim yá, ġıs oġula ġédinsirek teléFan da éve ⁽¹²³⁾ ġélinsirek, yēñi_ōrençı_olđum ġāyırı cēPden mePden her tarafı ararīn. başlıñı oġudum ⁽¹²⁴⁾ múyüdu? émme muhtar var_á, o ézberimdedir, nēre ġētdise hemen_ézberden_onu ararīn, há ⁽¹²⁵⁾ ye, nēre ġalıdıñ_ōlum nērē_ētdiñ dēriķe. işde bi dı orda işÇi çalışdıriyódu bu, *órendē* o ⁽¹²⁶⁾_oçóñ birisi asġer_olmuş_ışde onuñ düününe ġētdidi_çócúĶ_orda ayá doıaşımidı ⁽¹²⁷⁾ nahaı_oldu, düşdüñü de bilirimış_ķákdıñı da, ē kimisi tansiyónu mu düşdü bi

şeyim yok, ⁽¹²⁸⁾ tansiyónu düşse, yatar kaçamaz, dē mi? hē yá. ayā daşa dolaşmış_öle év yıkılmış bi de hōle ⁽¹²⁹⁾ şey varımış, işde öle yávrim.

⁽¹³⁰⁾ *aļļah* kısmat nāsıP étدی miydi, evlilik yúva ğurmak, her şe *aļļahn_izniyle*, her şe ⁽¹³¹⁾ *aļļahn_izniyle*. hindi ben bunu ıalđırın, on sēneyĩ ğeşdi yátağ_olaıı. ğeçen sēne ğurbandan ⁽¹³²⁾ bēri ğendicī bura dışarı ııkamas, ğoıuna girer ııkariytık ğēne hindi olán ğucaqlār ııkarı ⁽¹³³⁾ oturturus, içerde ğendicim ıalđırın, oturturun, yēmēni yēdirin, çáyını_ıçerin, bāısı türkü ⁽¹³⁴⁾ sōleyērın bāızı ğonuşma ğonuşērin, işde amcōlu hōle amcōlu bōle dērin, ğōnlünü aıırın_ışde, ⁽¹³⁵⁾ dēmin bi bağardı vardıyın, alt diři daıımayımış dā ēlincēzine alımış_onu, heralıda o bi acıtma ⁽¹³⁶⁾ yápmış, ordan daıdıım şindi ğāyırı. öle işde yávrim. nēdīcēñ? şindī sen nērelisiñ? sēne ⁽¹³⁷⁾ ğēlelım. ğaşlısıñ, *ēmine āşa çetin*, hī benim isim iki, ēbemiñ annenemiñ_adı *ēmine* ⁽¹³⁸⁾ vērmişmiş, bi de haıam marmış, ğelmiş biri de benim_adım_olacaıı, *ēminē_āşa* olacaıı. ⁽¹³⁹⁾ tamam dēmişler öle işde. bura kōün_adı, esKi *haskēpeymiş*, *haskēpe* az doıaşıık ğelmiş ⁽¹⁴⁰⁾ *hasğēbe* dēmişler, *hasğēbe* o ğēbe nē dēdiklerinde benim_olan da *haspınar* yazdırdı dēşirdi ⁽¹⁴¹⁾ hindi adını. yeñi dēşirdi, muttarlıñda dēşirdi ğāyırı bēs sēnelik. kēpeyimiş, esgi, ben hindi ⁽¹⁴²⁾ esgiyin, yāñi yētmiş yášımı ğeçıP ğederin_ēmme, esgi sēksen doısan yášındānnardan ⁽¹⁴³⁾ bilim_alırdım yāni, asır nēre yáyılayá nere ğoşdüler? filanıñ nēreñ ğēldi, Filan nēre yúrt ⁽¹⁴⁴⁾ ğurdu, onuñ_anası nēreli? onuñ dēdesi nēreli? bōle sorardıım da. hindi o has kēpe dēmek, esgi ⁽¹⁴⁵⁾ bōle kēpeler varımış yāni kēpe kiyelerimiş, onuñ_adı kēpeydi. yāñi. çeket ğibi as kısa bāızı ⁽¹⁴⁶⁾ haıı_oyunnarında şēleriñ daıım şēleriñ_üsdünde bi kēpe kēyór, işde ona kēpe dēllerdi, ⁽¹⁴⁷⁾ báyá, birez daı dar, onuñ buıları sırmalı olurdu, yāni ondan ona kēpe dēllerdi, kēpe bizim, ⁽¹⁴⁸⁾ benim bubamıñ süláylası, *érzurum*dañ ğelmiş, yāni yörüyü yörüyü ğoçe ğoçe ğelmişler üç ⁽¹⁴⁹⁾ ğardaş ğelmişler_ēmme, üç çüz dōrt çüz sēne olmuş ğeleli, há yē yerleşmişler hēy yá, ⁽¹⁵⁰⁾ *imamıar* dēllerimiş hocaıarımış yāni imamımış, hē yá yerleşmişler, işde hordan heı yēre ⁽¹⁵¹⁾ daıdıık, hısım_akırāba var yávrim öle işde. has dēmek işde burası_ánám *haçōsman*, bu da ⁽¹⁵²⁾ has dēmek yáyıla taraFına has dē bi şe isim ğomuşlar yāni, buralar tā has dēmek, *ğēbis*, ⁽¹⁵³⁾ *ğēbizden* burasına has dēmek *haçōsman*, *hasğēbe*, *hasğızılören*, bu isimle bōle *hasğızılören*. ⁽¹⁵⁴⁾ has var dēmek işde buráyá has dēmek, yáyıla tarafi has dēmek

has İsanar iyi d mek g yri ⁽¹⁵⁵⁾ h , has haK ki has bunnar iyi d mek y vrım, ondan, işde *hasgızıl ren*, *hasd men*, *hasgebe*, ⁽¹⁵⁶⁾ *hac sman*, y ni, d rt d ne Ő  biribirine b lı, tab  ora g ne hindi *hasgızıl ren* ge er ⁽¹⁵⁷⁾ *pınarg ze*, *pınarg z * tab  h le bizim burda hindi h le bi Ő dir h  t rlanı _adı, filan y r hu ⁽¹⁵⁸⁾ t rlanı _adı ora gibi, *hasgıSıl ren* ge er de *pınarg z *  le bi Ő , b k d ller *hasgızıl ren*, ⁽¹⁵⁹⁾ *pınarg z *  le her y ri  bi ayrı adı var,  sas *hasgızıl ren*.

YERİ : SERİK/Kadriye Beld.

ANLATAN : Muzaffer KARA

YAŞI : 85

KONU : Karışık

(1) napıyó şē *méliyeler* çocuklar, gızlar, ołannar, siz nassıñız? sen nassın_eyi miñ? nasıl (2) çor çocuk? sen de *bélekl*i misiñ yōsa? *çanaqqaleli*, nêrden nerêye, isannar_ayrıq kókú. sen (3) nassıñ_anãm_èyisiñ? sen de *bélekl*isiñ? o de dèjl, *sêri*kden mi? hà, *kaştān*, benim bi (4) torunüm var, biz dōma bitme *ğadiri*yeli *giri*ñiyiz bis, è tabi.

(5) anam biz burda dōduq bi anam da anam bile dèjl yāni bubam, annānem gèlmiş, (6) *giri*ñTen. yā beñ gèndim sèksen yāşına dōksana gèliyon, è tabi yā. baq benim de bi kóküm (7) şeyde, *antākyāda*, torunum_orða, orðan da èvlendi *adana dōrtyō*ldan_èvlendi, *adanada* (8) oquduılar, ikisi de õretmen, biri orða gızımıñ torunumuñ biri gitdi şeye, *çorlúyā*, gèliñ (9) gitti_oráyā, o da *bursada* tanıştı, aradıılar, nişan yāpdıılar düün yāpdıılar, aldıılar gitdiler_o da (10) orða. torunumuñ biri, şeyde *samsunda* oquyú. *mémed*ñ_ölú. böyük ołanıñ çocú yok, (11) *bulğarisTanda* oquyú. benikinner de heP ayrı kók oıduılar.

(12) anam burdan dōdü_anam, bürdan, hê? nasıl *giri*ñlice, yā burda õrendik, tabi burda (13) õrendik, hindi yābancılara ğarişinsıra, è bi de yābancı oldúk, sōna benim_aldım_adam (14) *kıbirizli*ydi, kıPırısTan da dèyil ta *mısırdan* kókü, *mısırdı*. bunıñ bubası dère kènarında dève (15) güdüyómuş davar gibi maılları çókmuş_onnarıñ, orðan da aanıñ biri de birisi çalıyó (16) ğoyunnarı davarlarını arkasındān çocuk götürüP satıyór_oráyā. satınsıra çocuk, adamıñ hiç (17) çocú oılmamış_o adamıñ, bi tek bubalıñ bubası ğalıyór_orða, bi dène gız_oılmış, herālda iki (18) dène oılu oılmış, benim bubalıñ. iki_oılu oıunsıra ğārı benim bubalıñ çok_èşgiyālık yāpdı, (19) yāpmadı_ètmedı_ğalmamış. yārgınıni ğoşterdi on_iki Tāne

bıçak yarası vardı. bıçak yarası ⁽²⁰⁾ da dèyil de o goca goca Kamağardan. milletiñ ğarısına gitmişler, ókúzüne gitmişler, sırına ⁽²¹⁾ gitmişler, háyvanıñ kesmişler, bilmem çok işler kèsmişler, rāmetli benim bubalıq, *sadık* ⁽²²⁾ dayı, ondan sōracım, *mūrad_ā*, bunnariñ içü kaçıyórlar gece yarısı *kıbrızdan*, kaçıyóllar bura ⁽²³⁾ gèliyóllar, hindī_onnariñ ikisi öldü zaten. benim bubaalıq da báyā_oldu öleli gerçek de. ⁽²⁴⁾ burda yerleşdiler ğaldılar dī hōkūmetTem bi izin gèldi, bi tarla vérdiler, herkezī tarla sáybi ⁽²⁵⁾ yáPdílār. herkez buğlarda ğaldılar yáni, ama onnar da hePsī_öldü, ğalmadı hiçbirisi yók. o ⁽²⁶⁾ *kıbrızılardan* da kimse ğalmadı. kimilè? *kıbrıza? murad_ā*, ğoñşularımıñ_orda, ğoñşular ⁽²⁷⁾ nasıl şindi mēselā, aynı köüñ_ichindelerimiñ aynı yèllerinden_aynı. işde *hātçá*, burda ⁽²⁸⁾ gèdiyór yá *hātçá*. ama benden dème, öndüün baq sūnnetleme bizimkinner yédiler, ondan ⁽²⁹⁾ gèlmediler, diğrlardı zāten canım bizim de dimiş akrābağlarımız var diğrlarmış_ama, hiş bi sēs ⁽³⁰⁾ çıkmadı dēmiş, bú sēFer bizimkinner gitmişler bu bağatı buluñ dēdi, bağıñ nēyleri var ⁽³¹⁾ nēyleri varıñ bi sākāna, bi mēkTuP yázdılar yólladılar, o zaman_anam gidilmeyodu. ille bi ⁽³²⁾ pasapoşt çıkar, è yók bizde de yók, fakīr ben de vardım_önnara fakir, ğoñüllü varmadım da ⁽³³⁾ işdē sürüdüler, sürüdükdēñ kēri, tōbe yá rabbī_ışde. giT ordan *arife* bē, şindi *arife*. nè sēvmesi ⁽³⁴⁾ be? saten ben nişannıydım yá, tabi *ráyfeniñ* ğardaşına nişannıydım, altı_ay nişanni ⁽³⁵⁾ durdum. *rayfeniñ*, kōr ğarı vardı yá *fatm_aba*, önuñ_ōluna nişannıydım. o da nişannıydı ⁽³⁶⁾ *mazūf* bēyiñ kızına, şey ē hizmetçisine, ezānede çalışıyodu, *cémál* da nişannıydı. ama çok ⁽³⁷⁾ fakirlerīdi. vağla bi dēsdide suğarı varsa vardı, ē yók. è birezcik onuñ da ömürü_azdı, yēdi ⁽³⁸⁾ sēkis çocuğ_anası_olduq. çocukğar_üsdümde ğaldı, ğardaş yók buba yók, analık yók, kayın ⁽³⁹⁾ yók kaynāna yók, hiş bi şē yók. bi dağ bi budağ ğaldım_ēviñ_ichinde. biz de bubamın_üş ⁽⁴⁰⁾ dēne çocūyús. üçümüz de ğıs, biri *çakallā* gētdi gēlin, biri burda, bi ben de burda ğaldım ⁽⁴¹⁾ yāñi. dışarıyá çıkmatağ. gèl bizim_o küçük bacı çok muzurdu, çok mēkroPdur bildiñ gibi ⁽⁴²⁾ dèyil, bēni bubamın_ēvine hiç sōkmadı. bubamın_ēvine yānaşdırmadı. sana uşaqçılığ ⁽⁴³⁾ yápdım, etekinē_uşaqçı bērikine uşaqçılığ, ömürüm milletiñ_işinne gēşdi. işde o biliyir. ⁽⁴⁴⁾ çüñkü_önüñ_ışine de gēttim. sēkis tēne çocū büyütdüm_amma biri öldü yávrım ⁽⁴⁵⁾ sizlerē_ömür, bī búçúğ yáşındıķā bağamadım çocā. bağamadım, dēdim_allahım beni ⁽⁴⁶⁾ sēviyōsan bu çocū al, beni kırtar dēdīm, hēç buba dēmeyen

çocúk bi búçúk yáşında çóçúk ⁽⁴⁷⁾ başladı buba dèmeye, bu nEyıdı görecekdi buba
 decek há dedim bunu hemen_aı_allahım ⁽⁴⁸⁾ dedim bōlē ğıPleye ğarşı durdum,
 kırk_üçüncü günü yitdi çóçúk, bir günün_çinde bi búçúk ⁽⁴⁹⁾ günde gétđi çóçúk,
 yáñi *allah* töbe yā rabbi yáni sınadı beni. nēse ondan ğurtuğduk, bunnarı ⁽⁵⁰⁾
 büyütdük, evlendirdim, aman nasıl büyüTüñ, nasıl_évlendirdiñ? bubadan yárdım
 yok ⁽⁵¹⁾ anadan yárdım yok, kayın yok, bubalık yok, analık yok, dağ budak bi ğuru
 budak! ama bak nē ⁽⁵²⁾ hallere gēdim şindi, kim? kim ğıs? yá mağ vardı birkī, ama
 para yápmazlardı, ⁽⁵³⁾ kızlardan_ay_ānam, kızım bırak bē o da kim satdı yá halān
 tarlasını, önnara vēdi, ⁽⁵⁴⁾ önnarıñ_ēlindēdi, bubam da suç yok anam yápiyódu çok.
 anām bize yēdirmedi hiç, bēş ğuruş ⁽⁵⁵⁾ para vemedi bize bubam. İşde biz de *allah* bi
 yárdım_ēdiyó bi étmiş bēş dölüm bi tarla ⁽⁵⁶⁾ vėriyóllar bize, tamam_ölüm
 vėrdiler_āma, töbe yá rabbim töbē estāfurūllāh, hindi bi şē ⁽⁵⁷⁾ dēcem de güleceñis,
 at yok araba yok, mótör yok, háyvan yok, nēyle süreceñ? nēyle yápiçañ? ⁽⁵⁸⁾
 pambuk_ēkdik bi sēne, *salih* var ğocakušaklar şeyden bizim, ünnār da akraba bizim
⁽⁵⁹⁾ ğızı_aldılar_önnar ta. pambuk_ēkdik bi sēne, būam báyā yárdımcı_oluyó bise.
 nEyise, ⁽⁶⁰⁾ ēkdik, dikdik, oruşlu girdik tarlayá ot çekmeye, büyük ğızla, oruşlu
 çıkdım tarladan, ēē ğızım ⁽⁶¹⁾ bu bunu nēre ğatÇān dēdi rahmetli bubam, buba ni bi-
 lim? yerimiz yok nēre ğatÇāS? bi ⁽⁶²⁾ tēk_oda év, ē *salih* götürsün de onuñ yērinde
 dēposu var_evinde *sėrikde* öra ğatsın, ördan ⁽⁶³⁾ satarız ğızım paráyı alırsıñız dēti. ē
 bizim pambuk toplandı, amelecilik de yápdık_çinde ⁽⁶⁴⁾ çóçúmıla çalışdığ çabaladığ,
 pambuk gétđi bizim. bēş kuruş para gēlmeti. buba nēde bizim ⁽⁶⁵⁾ pambum parası?
 biz yórgunnuđlarımızla káldık buba, ē ğızım_ilaÇ parası samıra parası, ⁽⁶⁶⁾ sürme
 parası, kótür gēl götür parası, para ğalmadı dēti. ördan bi tukat yēdik mi? ama
allahıma ⁽⁶⁷⁾ şükür, üş dēne ğız_évlendirdim, kızlarımın_ēşyāsını ĩneden_ıplē ğadar
 yápdık. ⁽⁶⁸⁾ ēn_ēyisini. üş dēne dē_ōlan_évlendirdim, kōllarına şurdan şuráyá ğadar
 doğdurdum. ⁽⁶⁹⁾ boyunnarını da doğdurdum, çocuklarımı rēzil_étmedim. çocuklarımı
 hiç bi şeyden mahrum ⁽⁷⁰⁾ ğöymadım, herkezler_év yápiyó var, mēsele tabı bubaaları
 ölünsirá çocuklar bölüşdü, hiç ⁽⁷¹⁾ biriniñ oturacak bi evleri yokdu, satdılar birer_év
 yeri aldılar *antalyadan*, gitdiler ⁽⁷²⁾ göşdüler_oráyā, herkez bi iş buldu, iş yápiyó.
 öllarda ğaldılar, há bubam da ölmedi, üş ⁽⁷³⁾ dönüm bizim burdan dut tā öteki yóla
 ğadar üş dönüm yer burası, o gün de bi adam gēldi ⁽⁷⁴⁾ şeyden bullara ilk

çilek_éktiler yá şeyler *salih* bèyler_ò kumları bi düşün, *hasan_ālar* ⁽⁷⁵⁾ *yāşar_ālar* Fağan_ékдилér yá bü_adam da dèdi buráyı aлаcaқ üş dōlümü, çilek_ékecekmiş, ⁽⁷⁶⁾ düşündü daşındı_adam, abè dèdi sýyú nèrden aлÇāz dèdi, bizim bize de bi sýyúmuz var, bi ⁽⁷⁷⁾ kúyú kúyúumuz var, hePsini kúllānan, èn derin bizimki, çũnkũ biz dèrinnetdik yènitteñ ⁽⁷⁸⁾ dèrinnetdik gúyúyú, gúyúyú dèrinnetdik, suyúmuзу òrdan_ālır dèdiler. adam düşündü ⁽⁷⁹⁾ daşındı arқadaş çok_eyi_amma dèdi, èkerseniz dèdi çor çocuk biraқmaz dèdi rāmetli bubam ⁽⁸⁰⁾ burda, bunu kapatmak lazım dèdi. amca dōru dèdiñ dèdi, alāmayıs burdan dèti, yèri gōzel ⁽⁸¹⁾ dèdi. baқ dèdi benim bi de hasdalıqlı bi çóÇúm var. o da düşe gāqā hasdalana āzı gırıldı ⁽⁸²⁾ dişi gırıldı azında diş gālmadı, baқ bugün sabah çıқdı evden taha yoқ. dú baқ Tā yemekler ⁽⁸³⁾ duruyó sādā soldā, ona da üzülüyóm, ona da қahrolúyóm. gèliyó çèkişiyóm, bu séferi darılıyó ⁽⁸⁴⁾ neler yápiyó?

⁽⁸⁵⁾ nèyise gari òrdan, tanıyór mü *mustafayı? memmet gara var mustafa gara* var, ⁽⁸⁶⁾ òretmendī_ò şeyde, *sèrikde*. òretmendi de şindī_ayrıldı gāri, èmekliye ayrıldı, ev_aldı ⁽⁸⁷⁾ *antalyadan*, göşdü gayrı. taşındı, çoğ_oldu daşınaılı. hanı dècem sana, çok şükür hepsini ⁽⁸⁸⁾ yerleşdirdim, hepsini evlendirdim, è benim haқkımi_ayırmişlar yirmi dōlüm yer çöÇuқlar. ⁽⁸⁹⁾ hanı bubaaları da ölmeden icāra vèriyódúk yāni, yá ben çocuklar, neler çekdim ben_onnarı? ⁽⁹⁰⁾ aқla gèceyle tárлаlarda gaybetdim, bi gèce su sułacam dèyè, gèce çöÇuқları yátırdım, kimisini ⁽⁹¹⁾ köprülere yátırviyèrin, èsgi oқul var yá, o köprüde yátırdım, bi hasır gütürdüm, çocukları ⁽⁹²⁾ yátırdım. kendim ta obada su suларın, yáPyalıñız bi gari! ordan biri çıқsa da òyt dèse, zāten ⁽⁹³⁾ òrda gālacān. orda gèberecem hemeni. ama *allah* gòrudü_anam baқ. *allahla* olan, *allaktan* ⁽⁹⁴⁾ ola olúyú yānā. köylü dèse öldü neme lazım, dünyá durduқça dursun ⁽⁹⁵⁾ köyümüzüñ_adamları. yāni yárdım_étmediler_amma çok_arқа çıқdıлар, hāni nère gitdisem ⁽⁹⁶⁾ arқamı takib_éttiler baқdıлар. dècem sana, è sürécek çok_ışde dèdim yá, icara vèriyós. ⁽⁹⁷⁾ çocuk_aқşam gèdiyó paráyı isteyó, è paramız yoқ Çocukларım_okúyú, ēe yoқ burda da ēè ⁽⁹⁸⁾ yárin sabah gèl, èrtesi güñ gèdiyó çocuk, sabah, vaıla dèdi èrkenden gāқdı gitdi diyó қарısı, o ⁽⁹⁹⁾ gız da bir_iki séfer teléfon çekdi_óna, hanı gocası dutdu yá tarlamızı ònnar dutuyó yá, ⁽¹⁰⁰⁾ *mèmmet* dèdim bāқ, biz bu gız bize bir_iki séfer

teléfon çekdi sana, şeye *misdafâyá*, dèdi ⁽¹⁰¹⁾ baĸ_anam da_ıçerde mıdırđanıyór biS
 teléfon çeken_ève ĸıs_almáyıs dèdi, ĸızım_aĸlıñı ⁽¹⁰²⁾ başıña topĸa dèdi. yání
 anam_èyi ki anamĸa kötölü kötü ölmañ dèdi. saĸın dèdi baĸ_adam ⁽¹⁰³⁾ ĸıyámet
 ĸoparı kendi çıkacaĸ teléfona da dèdi, anam hamir yoruyè içerde bi tā bu teléfon
⁽¹⁰⁴⁾ çalmaS hindi, tēkrar bi tā çaldı, ĸızım dèdi sana nè dèdim ben dèdi, bi tā yápma
 dèmedim mĩ ⁽¹⁰⁵⁾ baĸ teléfön kèsdireceksiñ bana dèdi, seni şikāyet_èdecem dèdi.
 oydu bi dā aramadı ĸāri. ⁽¹⁰⁶⁾ tam bunnar da duttu mū tarláyı, olūm yārın bĩ_ıfđıra
 çıkarı bize dèdim, bunnar beni aradıĸlar, ⁽¹⁰⁷⁾ almadıĸlar, isdedim beni_ısdemediler.
 bunnar bize bi çıkacaĸ çocūmu dèdim hapısa ⁽¹⁰⁸⁾ yátıracaĸlar, napıcāz_ana? anam
 bāĸ, men düşündüm, daşındım şındı *mūhārrem_āa* var ⁽¹⁰⁹⁾ bizim şurda belki bilirsñ,
 o da akrābā bize. boşvēr sen de ĸāri ĸelmiş ĸeşmiş, yó başĸa zaman ⁽¹¹⁰⁾ sōlecem
 sāna. dèdim hani aradı çocuk bir sēne üsdūme düşdü beş milyār vēriyó dölümüne,
⁽¹¹¹⁾ kēsinnikle beşe de vērmen dèdim, altı olācaĸ dèdim, ama *muzaffer_abĸa* dèdi
 herkeziñ ⁽¹¹²⁾ tarĸalārını dèdi beşden_aldım dèdi, seniñ_ētraflarıñı heP
 beşden_aldım. ben herkez dēyilin ⁽¹¹³⁾ dèdim ben bitaneyin ben bi *muzaffer*
 köyüñ_ıçinde dèdim başĸa yōĸ dèdim. men sözüm ⁽¹¹⁴⁾ bir dèdim baĸ *muharrem*
 dētım. nēyīse adama teléfon çekiyōrū adam bir sēneden sōra ĸēne, ⁽¹¹⁵⁾ oldu tēyze nè
 dēyōr dèdi, vaĸĸa abi dèdi baĸ, altı dèdi dāyādı dèdi, aĸ lēn dèdi altı tarĸanıñ ⁽¹¹⁶⁾
 tēzeniñ tarĸasını dèdi, adam. inan ki bir sēne ōraşdıĸ, o tapūyū vērese ĸadar adama,
 satış ⁽¹¹⁷⁾ yápasa ĸadaĸ bi sēne uraşdıĸ, èyi paráyı aldık, adam bōrdan hāyırĸı ōurlu
 olsun dèdi, bem ⁽¹¹⁸⁾ burdan *mēmmede* sana da hāyırĸı ōurlu dèdi, siz de dèdim
 hāyrını ĸōrūñ çalışıñ çapaĸañ ⁽¹¹⁹⁾ dèdim. è çocukĸlar satdı ĸaldı benim burda on dōrt
 dölüm yer mēselā om beş on_altı dölümÇe ⁽¹²⁰⁾ bi. è nē_āpÇam ben bu tarláyı
 nē_āpÇam? nēyle sürecem? kime vērecem nè alcam? ē ⁽¹²¹⁾ ĸücüm de yōĸ, ortaĸ
 vērim yā icara vērim. araman dèdim çekmedim. satacam_anam dèdim ⁽¹²²⁾ *memedē*,
 kēsın ana ĸarar mı ĸarar, ĸaç? altı. ĸuruş dēse dèdim ucundan kēsmeĸ yōĸ. aĸ ⁽¹²³⁾
 dēmiş_adam tēyzeniñ ĸōñlū_ōlsún, tek tēyzeniñ dēdi_ōlsún dēmiş. çocuk dēdiĸi
 şındı, ana ⁽¹²⁴⁾ dèdi bu paráyı nāpÇān dēti, bi de ben bi düşündüm bubasınıñ yerini üç
 dājre bi ev yāpaĸım ⁽¹²⁵⁾ dèdim, asĸi_üslü, birinde oturun, birini kirā vērem_anam
 ikisini, ōrdan olūr_olūr giderin ⁽¹²⁶⁾ dèdim. paráyı alınsıra çocuk, ana nè düşünüyōñ
 taha dèdi, baĸ nè düşündüm ben, sābaha ⁽¹²⁷⁾ ĸadar düşünüyōm şeytannıĸ düşünüyōm

ğāri, *mémet* baķ nē dūşındım dēdim, ē dēdeñi ⁽¹²⁸⁾ tarlasıñā_ataÇās kıazmāyı yēdi dāyirē_ēv yāpacas, yēdi çocuk yēdi dāyirē_ēv. ana ⁽¹²⁹⁾ kıaķabilicez mi? kıaķacaz_ *allahññ_izñinne* kıaķacāz_ıçinden dētim. ēyĭ, hemmeñ ⁽¹³⁰⁾ ğatdıķ_usdaşarı, hemmen_usdaşarı ğatdıķ, çok Őükür_ *allaha*, ıçinden çıkdıķ, parasız da ⁽¹³¹⁾ ğalmadıķ, paramız dā_ēlimizde boşarsı çok Őükür_ *allahma*. çocukşarım da adam_olduşar ⁽¹³²⁾ çıkdışar_ıçinden. herkez bi yuva ğētdi Őindi. ben de burda ğaldım Őindi yāpyalıñız_ıŐde o ⁽¹³³⁾ hasdařıķlı çocukşa, ōlē_ōlmasa mēselā ben de gidecem ōnnariñ yānnarıma, ama, hindĭ_o ⁽¹³⁴⁾ hasda çocuk dēye, gidemeyōn, isdemeyōr git-tiññ. Őindi hōcāřar da sēviyōr_onu. burda ğal ⁽¹³⁵⁾ burda ğal lŭtfŭ dēdiler. ıŐde iki sēneden sora ğarĭ_ēmekli yāpdıřar da, sigortalı yāpdı, senden ⁽¹³⁶⁾ sora aylıķ aşacak ğāri ō da, ama baķiyı yāññ ğardaşarı baķiyō çōçŭm. kıardaşarı vėriyōllar ⁽¹³⁷⁾ sırt, hususi ğōtŭrŭyōllar_ıçeriye, o sırtşar, o yēleklē, o ğazaķřar, o pantuşunnar nē dēyēm ⁽¹³⁸⁾ sana. her yānnar çamaşır dōlu, *allahmıza Őŭķŭr*, ēyiyiz_ama, nēler çēkdım_ōřum nēler?

YERİ : SERİK/Karadayı Beld.

ANLATAN : Mehmet TAKAVUT

YAŞI : 74

KONU : Karışık

(1) áy_ amcan nêler gèldi gèşdi. àmà, yèñgeñ böön buldu. vallaa.

(2) bu da maraḳ_étmiş, āşam gāri gèldim.

- (3) bir gün dēyil, iki_ün dēyil, üç gün dēyil.

- (4) baḣ, oñ gúndür yōḣ! ben_orda baḠgaḣ var, ordan_aldım_èkmē, yoḣgan da (5) götüḣdüm, ordan battēne varımış, iki dēne battēnē_örtündüm yátdım_orda, āri çıḣmış, (6) ḡonmuş, ḡattım_onnarı, battāneyi moşmólanıñ_içine ḡodum_āşam gèldim, bunuñ bēyin (7) hasdāḣı_oldu ufaḣ bēyin.

- (8) ḳorḳmadiñ mı dērin, ḳorḳmadım dēri.

- (9) mézerlē yáḣın, mézerliden ḳorḳmadım dēvirim ben. nē ḳorḳmadiñ? adam

(10) mézerlikden ḳorḳma mı dēvirĩ āşam. èvelĩ ḡabuḣ_étmezdi hiç, hanı oñ günü gèşdi.

- (11) mezeriñ yáḣınında.

- (12) şe, yémek hazırḣasınar mı?

- (13) gēriye dönũP nē diyēceg_olım ne bilem ben? yáv ásgiden ādetlerimis, bir hafta (14) düün_olurdu. hĩ, benim düün, hĩ, şindi bāḣ, bāyráḣ ḳaḳar, báyráḣ ḳaḳdıḣdan davuḣ gēlir, (15) báyráḣ dikilir, ondañ kēri, dōme şindi hazır_olũyō yá, davıḣıḣa çovalıñ_içine ḡataḣlar, (16) oturgun çuval dēriz, yũñden şōle, bi su çileller_üsdüne, tokmāḣa böle zopáyḣa lāp lāp, lāp (17) láP_ondan soñura çeviriller, o gün davıḣ. értesĩ_ünü yémek yēnir. ét yēmē işde nē *allah* nē (18) vèrdise kēşḡáh, yáñni bilmem ne, nēyisē yapıḣır. értesi günü, ḳınáyá gēdilir. értesi günü (19) ḡüleş_olur, értesi günü gēlin_almáyá gēdilir. bizim ādetlerimiz_ōleydi, àmma şindi öle (20) dēyil, heP bizi bubamız ölē_èverdi. bu dēvirĩ, şurda yátırım baḣ, ē dēdi bizim dēdi

güleşli ⁽²¹⁾ müleşli düünümüz_oldu dıdı. baq, *aqgocanıñ mēmet* bobamıñ lābına *aqgoca* dēllerdi. ⁽²²⁾ *sülēmen* de *aqgoca* dē. *aqgocanıñ mēmet*, tıFıı bī_ōlandı benim adam_oldu dēdi. baq ⁽²³⁾ çoğ_oldu bunu diyeli, ē sen *aqgocanıñ mēmedī* bilme miñ dēdim ben, yāv_işte *sülēmen* ⁽²⁴⁾ gōcáyı bilme miñ onuñ_ōlu *mēmet* diyóru bene biliyōñ mü? benim_adım *mēmet* fılen nēse ⁽²⁵⁾ işde bōle ēsginiñ düün bōle.

⁽²⁶⁾ mēsele gōyunnarımız_olurdu, kırkārđıg. sáyımcı gēlirdi, yárisını gāçırañ gāçırıydı ⁽²⁷⁾ sáyımdan oñ gurus, bēş gurus, o gúnúñ behrinde bi sáyım marıdı. yā alırlardı. sırkatçı ⁽²⁸⁾ dērdig_ōna, sırkatçı gēlir sáyardı. şindi yāv tā ēvel benim_aqlım_ēriyór_işde, kırkārđı ⁽²⁹⁾ bubamıñ bi gōlu saqadıdı. bizler_ufağ, gōyünü kırkTı. üş dōrt günde kaç günde kırkdīse ⁽³⁰⁾ gūzlük dēriz gūzün_ōlur. anasıyla barabar_amma. yūñ sıkımış, úlen *sülēman* dēdi, şu gūzúyú ⁽³¹⁾ kırkaqlım dıdı. úlen sırkatçıyá ben onu didi, yázdırmadım, hani yüz_ēlli gōyün varsa ⁽³²⁾ yüz_ēlli hēsábı onu da gatarsa kırkarsa gōyün sıFatına gēçiyó. úlen_arqadaş hiç mi ⁽³³⁾ merhámetsiz bunnar yāv dıdı, gūzúyú yūñ ben bi dā gēlemen, kırkaqlım baqaqlım be! úle noľur ⁽³⁴⁾ sırkatçı gēldi şindı. bi sáyıdı gōyünü bi gōyun fazla úlen arqada işde bōle bōle, bu gōyünü ⁽³⁵⁾ kırkam ben, bu anasından bōyük dēyóru_adam. ben de ordáyın, şindi gūzúyú gōtürdüler şōle, ⁽³⁶⁾ gōyün da gōyun mēlemeye durdu gūzúyá, gūzúyú ordan sağdılar, gēldi ēmdi, o zāman ⁽³⁷⁾ inandı şē ētmedi. ōlē_ēskiniñ_ādeti bōle. düün_işi bir_aftā_olurdu baq. kınasıymış, ⁽³⁸⁾ güleşiymiş, gēlin_almasıymı bi gün de davıl gēlir āşam. ırağı bol_içellerdi hindikibi masa ⁽³⁹⁾ guralar, masa sandelle yoq, heP yēr sōrası bōle. annatdım yá canım, heP ōle. benim düün ēlli ⁽⁴⁰⁾ sēnesindē_oldu, baq ufādım ben, aqamıkı kırk yēdide mī_oldu bilemēcen.

⁽⁴¹⁾ bubañ_ıramatıñ bēkmes kēfik bi bēygiri vardı, biliğ miñ sen_o bēygiri? ⁽⁴²⁾ piyásā_arabacılı yapardı. burnunu şōle sıaşlardı gāri, hōle sıaşlar, báydaş gurardı hōle. ⁽⁴³⁾ guyrünü bālardı bōle, çatalar şōle yörüdü mü gāyri guyrü da galdırdı mı, iki çatal guyrük ⁽⁴⁴⁾ bōle. ōle bi adamıdı. *ararık mustaFası* dērlerdi. sōñura mēsele şindikibi mēsele bubam arıcıydı ⁽⁴⁵⁾ ben aqlım_ērdi, kendimi ariyle gōyünüñ_içinde buldum. sıur yōdu bizde o gūnde, bıkaç ⁽⁴⁶⁾ háyvanımız vardı sōzüm_ōna gōun, iki yüz_ēlli üç çüze yáhn gōyünümüz_olurdu. canım ⁽⁴⁷⁾ o gūnde bizim, parañ varısa şu gōyünüñ varısa maılñ varısa zeñginsiñ, tarla yoq, nere ⁽⁴⁸⁾ satçañ, kim_alacak? iki

çovaḷ patadiziñ_oḷsa *antályáyá* götürüsün_önü da arabáyḷa gēdiP ⁽⁴⁹⁾ gēliyósuñ
 mēsele. hindi nē var? baḷ benim görüŷüme göre, bir_ara bizim bu bölgede gēri yēri
⁽⁵⁰⁾ bilmiyóm ben, *türkiyenñ* bu bölgesinde harŷlıksız ḡalan parasız ḡalan yēr, dēlidir
 yá ⁽⁵¹⁾ tēmbeldīř. nē var yā bizim mēmleketimizde? gēt hōrdan dıķı ot got, sat áyāña
 babıcıñi_aḷ. ⁽⁵²⁾ bōlē_amcām. ismiñ nē? *irāmazan* bēy_iŷde bōle. sōra kúçúķ
 ḡovānñarımız_oḷōr, kúçúķ ⁽⁵³⁾ ḡovān, üsdü_üsdünē ḡordu bobām, ěmme ŷindiki oḷsa
 o arı yāŷamas. ŷindi arınıñ hasTaḷi ⁽⁵⁴⁾ çoḷdı, varova diye bi bit var ben zor_aḷırın.
 ilāŷlámáyḷa onu bobacīm kēserdi bōle biliyó ⁽⁵⁵⁾ muñ anamıḷa gēdellerdi, úlen sōñura
 aḡam aḡam yāñçaḷıvıdı, ben_aḷdı yāñına, iŷde oḷum ⁽⁵⁶⁾ bunu ōren mōren dērkene
 boba meslē_oḷarak, ḡaybedemedik, ōle hāylen de ḡaybedemecēz ⁽⁵⁷⁾ de.
 yalıñız_iŷde çor çocuk bu yārdım_ēder de bu da alercı_olúyó. gērisi yānaŷmas.
 gērisi ⁽⁵⁸⁾ yānaŷmas. yāzın üsdünü_açān dērkene iki_ün mü_ōraŷdım, örterdim,
 ḡartonu ḡor_üsdüne ⁽⁵⁹⁾ üsdüne de bi de muŷamba çeker basdırdım mēsele, ŷindi
 bu ḡünnerde ⁽⁶⁰⁾ basdırmamız_ilāzım. bú sēne ōrtmēcēn. yóruḷdım ulán hunuñ
 birezini satān dēdim ben. ⁽⁶¹⁾ alānñar_olúyó vērdim báyá yirmī_ādaķ filen vērdim
 mi bilmen, ḡovānñarā_acıdım. arı dēl ⁽⁶²⁾ arı nōlacaķ? ḡovān yāpdıramācaz, ḡovān
 sēksen millón dēyóllār. benim ḡovānñarım heP ⁽⁶³⁾ *élmalıda* yāptırdım, bullārda
 dēyīl. gētdim bazarıñi_ētdim, ḡapārasını vērdim, aló, aḷtı yüz ⁽⁶⁴⁾ liradan baŷladım
 biñ lira dēl aḷtı yüz liradam baŷladım, aḷtı yüz biñ liradan, yēdi buçuķ ⁽⁶⁵⁾ millóndan
 ḡapatdım. ŷindi ḡovān, hattē satdım birezinī de ḡovānñ burda. iŷde bōle ⁽⁶⁶⁾
 esgileriñ_iŷi bōle. ḡüleŷ_oḷur mēsele, bi tosuñ ḡollar baŷa, yıķan tosunü_aḷır. tarḷa
 mī? yoķ ⁽⁶⁷⁾ Çanıñ nē tarḷası? pēliFan, iki pēliFan ḡüleŷir, baŷı_aḷan hindiki mēsele
 ŷē aḷtıñ ⁽⁶⁸⁾ kēmer_aḷdıybi tosunü_aḷı gēder. dönüm yoķ Çanıñ hūdūd namī
ḡaradáyı köyünde mēsele ⁽⁶⁹⁾ *ḡaradáyı* dēmesiniñ_içinde yüz sēvim_aḷdım, nērdēn
 dūŷücek mēsele. ŷindi ombaŷıyı bili ⁽⁷⁰⁾ miñ sen *bqazaķdā*, ombaŷınıñ bobasına *piñ*
 dēllerimiŷ, baķ, *pin* da çoḡ_oyñamıŷ, bizim burda ⁽⁷¹⁾ bi *adanaḷı* dērdik, *adanaḷı*
memet dērdik, hurda bunuñ_amcası, o ḷaF_ēder, ḡüleŷ_oḷmuŷ, ⁽⁷²⁾ baŷa
 çıķan_oḷmamıŷ, *ḡoca çarıķ* mī ōle bi pēlifan çıķmıŷ bi gēzinmiŷ, oturmuŷ, baŷaç yoķ.
⁽⁷³⁾ úlem bu beni yıķar_a dēmiŷ, *pin*, ŷunu hiç_oḷmassa bi toz_ēderin sırtını yā.
 çıķmıŷ_iŷde ⁽⁷⁴⁾ nēse, ŷē ēder gēzene gēzeniñke biliyó muñ, dēñk getirmiŷ, bi
 gösdermemiŷ mi, yúvarḷanmıŷ ⁽⁷⁵⁾ gētmıŷ, oturmuŷ_āḷamıŷ, ŷindi ōteki, arķadaŷ nē

ālañ seniñ ġarşıñdā bi pēlivan diye çıqđı, ⁽⁷⁶⁾ dēmiş, sen nè yáPañ? há onu dējšdirmemiş, şurda da bi yára var dērdi, aħar bōle ġuşġötübü ⁽⁷⁷⁾ şōle bi yára var, sarar dērdi, bāzan sarmaz bōle aħar dērdi, ōle bi oynag_adammış_o. aklı ⁽⁷⁸⁾ bilē_ermemiş_ōteki pēlivanıñ. adını bilemēcem *pin* ombaşıñın bobası. ombaşı da birez ⁽⁷⁹⁾ ġüleşdi ye ileri ġeri, yáv eşgiden yáv ġō ġüleşi oldu mu, ġōyüñ ġenşleri ġırıa ġüleşillerdi. ⁽⁸⁰⁾ şindi. ondañ kēri işde memleket arāzı taġsim_oldu doġuz zúz èlli birde mi ne? herkez ⁽⁸¹⁾ tarlasını bildi, bāçe teşkil_oldu doġuz zúz_atmışdan soñūra, atmış sıralarında Fılan. ġōyünü ⁽⁸²⁾ biraġdıġ, ġōyünü biz kırġ doġuzda biraġdıġ, pambık çıqđı, ġoyünü yáyláyá ġótürdüġ, ufaġ ⁽⁸³⁾ bi şeyim ben, dáyım benim ana taraFım ġaraġōyüñnü. orda satdıġ, parā_edenini, ġuzúyú ⁽⁸⁴⁾ on_üş liráyá vėrdim, ġōyünü yirm_üş liráyá mı nè vėrdim. ġeri ġalanı dáyımıñ_ōñüne ⁽⁸⁵⁾ ġōvüdüġ, báyā bi sėksen ġusur ġadaġ ġaldıydı. iki üs sēne soñūra ġift sürmedeñ ġeldim ⁽⁸⁶⁾ ġüzün, dáyım yáyladan hurda beş_on ġoyün var yáyılı bŭ_ėviñ_öldü yerde havlıda bizim, ⁽⁸⁷⁾ baġdım bizim ġoyün, on yēdi ġoyün getirdim, nē_apıcaġsıñ? onŭ da bobam satıvdı ġetti. ⁽⁸⁸⁾ *anamasa, anamasa, ısPartā_anamas. anamas* yáyılası ġanıñ. ġaraġōyüñnü *aġbēldē_oturu*, ⁽⁸⁹⁾ *ġáyırdā_oturu, ġáyıñ* doġusuna dŭşer, doġusuna. *ġėşan* daġıñ, *ġėşamñ* dibinde, hı hı, ordan.

⁽⁹⁰⁾ yáyláyá dēveyle ġederdik. dēveyi sarardıġ, canım süslenir tabi, ġanıñı daġarsıñ ġözel ⁽⁹¹⁾ yúlarını bōle örmeli yúlarlar_olur, ġöçerle. ġarıñ ġañları_olur, bōle şōle, lañġık, lañġık, ⁽⁹²⁾ lañġık, lañġık öter, bi de hatap ġanı vardır, iki dēne ġatāl şeyi vardır şōle. aġdarırıs hōle o ⁽⁹³⁾ sürmez_o, birden ġaybōldu. dā pambık çıqđı pamıġdan sōra mısır çıqđı. sērácılıġ, baġ ⁽⁹⁴⁾ bŭ_ėviñ_öldü yer sērāydı benim. müdür bēy, yáv aġacıñ bıçması biñ lira. *sarıyí* bilirsıñ, *sarı* ⁽⁹⁵⁾ *musTāFāyí*. biñ lirā bıçmaġ, ġoca kütürŭ şunu kes kes, bi búçúġ dönüm sēra yápdım, *allāh* ⁽⁹⁶⁾ bēreket vėsın para ġazandım, baġ, sırf_aaşdan bōle, áyēn arġadaş şindı_ōlsa yapılmaz_o ⁽⁹⁷⁾ yáv zırf_aaşdan. hiş, ōlē_ōlē modelleşdi.

⁽⁹⁸⁾ bu ġōyüñ_adı esgiden *duzlaburunŭ*du. şindi *ġaradáyí*_oldu. vallā *ġaradáyí* işde, esas ⁽⁹⁹⁾ ġiftlik bizim *ġaradáyí* ötüzde buráyı ekili_arāzı *yılmaz* dáyı bilir. işde *ġaradáyí*_oldu. ⁽¹⁰⁰⁾ *duzlaburun* dēseñ de buráyı bililler, *ġaradáyí* dēseñ de, bāzān da *ġaradáyí* dēdiñ mı orā ġeden ⁽¹⁰¹⁾ yábancılar_olúyór. mēsele *añġaradañ* ġeliyó

ġaradáyġyá ġedìyó, sorúyó, *ġaradáyí* yólu ⁽¹⁰²⁾ nérdeñ ġedìyór? ŝurdañ ġedìyór, aġlarıñ *boqazāñ* yóluñü ġösteriler. néyi? hı hı. onnârdan ordañ ⁽¹⁰³⁾ ġèliyer. yok, *ġaradáyí* ġèçer dōmu da *ġaradáyí* ġèçer ŝèyi de. mèsele buranıñ bāzenneri, ⁽¹⁰⁴⁾ haní bāzenneri dèjl de bābam heP *boqazak* yāzar. doym yèri *boqazak*. *boqazak*danız dīdem.

⁽¹⁰⁵⁾ *mēmed_ amcam, táqavut. taqavut.* bobamiñ ŝu ġoġu, sèkiz_on yaşlarındākāna ġoġu ⁽¹⁰⁶⁾ ārıdı dèmiŝ, açılıŝ ordan çıkıŝ öle ġalıŝ, bōle hu içindē filcanı ġoparmıŝ, bobam ösüz ⁽¹⁰⁷⁾ böyümüş, amcası ġötürmüş çıkıçınıñ birine, ayāñi dèr hōle dáyadı bi asıldı bène, amcamı ⁽¹⁰⁸⁾ dutdu, kıtedek düŝdü dèr. ġoġumu kıqlediñ dèdim dèr, bobam biliyó muñ, kèrata ġoġuñ yèni ⁽¹⁰⁹⁾ yèrine ġèldi dèdi dèr. bi hül yumāna çapıt sarmıŝ hōra ġomuŝ horā bālamıŝlar, ālmıŝ bi ⁽¹¹⁰⁾ çıkıçıyı tā ġötürmüş iki_ün sōñürā. úlen áy_ölüm sen çocūñ ġoġunu yolđurmuŝuñ_a dèmiŝ ⁽¹¹¹⁾ óteki çıkıçı, bōle laF_èdividi buvam. ne oġacak? hèç çāresi yoġ_ölüm dèmiŝ bobāma, sēn ⁽¹¹²⁾ namazı ġıldırmasını örenirseñ, èkmēñi çıkarıŝıñ ġōyünü ġütmesini örenirseñ, èkmēñi ⁽¹¹³⁾ çıkarıŝıñ, çiftçilik yāpamācaķ nère yāpsın canım? işde bobām ġōyüncülü tèrcih_ètmiŝ, işde ⁽¹¹⁴⁾ onuñ ġoyününü bunuñ ġoyününü ġüderke èvlenmiŝ, bubam çoġ_aķıllıydı. bēŝ vakit namazını ⁽¹¹⁵⁾ ġèçirmezdi. haram bilmez hiç, lèkin küFürü çoġ_èderdi. o dā_allahdan, ben ŝaŝıyóm yāv ⁽¹¹⁶⁾ adam inañkı bazar yèrinde ġèzivirīn dèr, èrik var_èmme temiz dèr bōle biliyó múñ? úlen bi ⁽¹¹⁷⁾ dādān ŝuna dèdim dèr èŝgi dèlse, ŝarap gibi, úlen ölüm, èrīñi ısırđım sūyünü yútdum. ⁽¹¹⁸⁾ halāl_èt dèdim dèr, èŝgi_olmasa ālacāđım dīđim dèr. èrīñ okķası ó zāman bēŝ ġurussa oñ ⁽¹¹⁹⁾ ġuruŝ vèr hālāl_èdēn dèmi, aġ saña, bize tembih_èderdi, ālmācāñız zebzeyġ ısırmañ dèrti.

⁽¹²⁰⁾ buráyá mı? bura ilk yèrleşenner, işde heP buvamġiliñ tavrıķatı bura ġèlen, dèdeñ, ⁽¹²¹⁾ *apdurāman* çavuş, ondan sōñūra bu *hacıdèdeler* ġèlik de bunnar ŝu taraFdan bi yèrden ġèlik, ⁽¹²²⁾ *boqazā* ġèlik *boqazak*dan bura ġèçik.

YERİ : SERİK/Karataş Köyü

ANLATAN : Güssün ÇIKLA

YAŞI : 55

KONU : Karışık

(1) *güssün çıqlá, çıqlá* hī, élli bēş mi éllī_áltı mı bilemēvirim ben, bizim_ádam. bēkmezi daş, hı (2) hı, bēkmezi mi? bēkmezi daşla dōdük, dōdüm dōdüm, dōdüm, iki gün dōdüm_ōlum, ısládım (3) ğázana, iki gece yátırdım. ondan soná ğázandan çıqardım, suyunu süzdüm, ataşa ğodum, tortunu ayır, (4) talaşını ayır_ışdē ğáynaTTım, bēkmezi, sōná bişē yok hindi hora ğodum, çökücek, yárin (5) zábāla ayırícān üsdünü, altını ğene ğatácān bi kēseye süzücēn, tortunu, bēkmez bōle. buynuzu canım (6) datlı nērde, şey nērdē çáy, buynuz Fílen hērkez olan var mıdı? olan ik_üç āyile vardı buynus, (7) mēsele dēdem bizde varıdı, dēdemgi sülālasında herkez_ora ğederdi yēmeye, var mıdı olum yōdu (8) bişey var mıdı? yēmiş de olēdi, yēmiş mēmiş bi çocuk yēmişe varsa daqallard_o çocū, (9) yēmişiniñ_ācına, hindi yıyēn yōk içen yōk, diplerinde dökülüboturu, baқан yōk, nēden baқан yōk, (10) işte bu çáydan şeyden alıniviri, ádam ona baқан yōk, ondan.

(11) zēPse yēcek ádamiñ_ōsa her şeyimiz_olur, ğarpızımız_olur, kēlēmiz dē_olur, büberimiz, (12) badılcánımız olur. fıstık_ekseñ olur, dar_ekseñ_olur, emme tarım_işi bitdi, kōrku kimse bişē (13) ekemēvir, fiyatlerden alım yōk, búydáyımız olup bi pambık_olurdu burda hindi yōk, éken yōk, (14) ekemēviris, kimse yōk herkes ğenşler vardı ğetdi iş_olmāşı, bullarda bōle ikişer ğişi évde hindi, ikişer (15) ğişiden başğa bişē yōk, e éyi kötü ceviz_oluvru, portakal_oluvru, iliman_oluvru, nar_oluvru (16) burda, bunnar_oluvru, yētiştirseñ, ádam_olana oluvrü_olum, ádam_olmāna bişē yōk.

(17) bura, *karadaş* dēller bura, *macağlar* mahállesi bura, ben esas *çıqlalañ* ğeliniyin ben, *macağlar* (18) mahállesindeniz biz_aynı ğarı ğoca burdanız biz,

bubamız, benim bubam göşdü gètdi *sérzē* orda ⁽¹⁹⁾ öldüler de. herifiñ bubası da öldü burda annesi var bi, sālīk_ocāniñ yānda, sēksen_iki yāşında ⁽²⁰⁾ maşālla gēne ēyidir, yörür canım buraleñ gēlir_u gēlir gēder, āşam burdādı dā ārabāla ēlettik_ēve, ⁽²¹⁾ yürür, kendi işini iyi kötü kendi görüboturu, yānda bi oļancāzı var_as saf, onna duru.

⁽²²⁾ biz şey yāpardıg_ōļum, ilēn dēriz biz gāri hindi nē dērsiz bilmen de, oķļāyila yāzardıg dıķı ⁽²³⁾ susam, sürterdig_onu içine ēderdik bōle bōle bōlē tepsiyē dōşşeriz, saciñ ētmek_atardıķ, hurun nērde ⁽²⁴⁾ canım, ētmēñ ardında kōmüre gōrdüg_aļtına, orda bişiriydik, datlıymız bizim buyúdu, ōle bişiridik, ⁽²⁵⁾ ilēn dēriz biz, kıvrım dēller ilēn, köylü ēveli ōnu ēderdi. bükme gibi hōle, hı, ēski yāpdımız şey bu, ⁽²⁶⁾ ōļum.

⁽²⁷⁾ başga başga nē bilēn başga. çocuklara ēveli diş dirgidi yūrüduķ, dişi çıkTı mı, hē yā, ⁽²⁸⁾ dar_ıslardıķ işte búydáy onu gātardıg_onu ēdērdik çocuklara, sünedini de bi aPdaļ aPdaļ gēldi bī, ⁽²⁹⁾ benim hilen dōrt dēne ōļum mardı, gurbañ gibi bi sırāla kēsivīdi vardı gētdi ōlúm, hiç bi şe ētmeden, ⁽³⁰⁾ nārācaķ canım_o zāman mēvlit nērde ōļum şey nērde, biz de bullara bi gēgeğondu yāPdīdıķ_o mēvlit ⁽³¹⁾ filen oķutcaķ şeyimiz yok canım, imķānımız yok, hindi dıķı hindi ēdivīller_onu ēveli yoķudu ⁽³²⁾ canım_ōle bi şey. çocūñ_ēli günü oļan birer tābacıķ vērise birer ā arlık ātarsa ātardı ēbesi dēdesi, ōlē ⁽³³⁾ bi şeydi_ōļum_ēveli, hindi tābi sünet yāpıvīrsiñ davīl getirirsiñ, imķānı oļan aļtın daķar bilezik ⁽³⁴⁾ daķar, mēvlit_oķudur hindi, ōle yōdun_ēveli. kırķlardıķ canım, çocū mu? çocū, çocū kırķ gün ⁽³⁵⁾ aPdes_aļdırıyıs sāten kırķı çıkasā oķudū, çımdürüydük çocū, dıķı duz_atardıķ şeye, dıķı dā yā, onuļa ⁽³⁶⁾ aPdeslerdik, çımdürüydük kırķı da çıkıdı mī_ışde kırķ bir dēnelen daş ēderdik gāzana, dıķı da pūr, ⁽³⁷⁾ hu işamiñ pūrünü soķardıķ_içine o gāzandā suyūļa çocū da kırķlardıķ çocūñ her şeyiniñ dē ⁽³⁸⁾ kırķlardıķ, ēvi de bōle kırķardıķ, hepsini yīķardıķ, yīķamadımız_o sudan ēderdik bullara çilerdik, ⁽³⁹⁾ bōlēdi kırķ filen. gāri hindi başga bi şe oļlarda bēm başıma bi şe açmañ gonusdurduļar duyārlen_uşağ ⁽⁴⁰⁾ da bēni ōldürüler, ādam da muttar benim başıma, nēy_ōļum? bi şe oļur mu yōsā bēne çekişir de sen ⁽⁴¹⁾ hep alıvrıñ hindi onu ben biliboturúyún. dāha ēliñde, bilme mīn, yāñgin yāndında buráyā bi basınç ⁽⁴²⁾ mı nēyse ben bilmen, o gēlmiş, şurda, nē oļdu dēviriñ dēze dēviriñ, nōļcaķ dēdim nērē_ētdi bu ⁽⁴³⁾ *ērdōvan* dēdim bizi ōldürdü

dédim yándıķ ğavrıldıķ, bize hiĉ baķmadı dédim, t́levızonda ıķmıř, orda ⁽⁴⁴⁾ tanı-
mışlaş, baķma ğene de baķmadılar_olım, hindi ́mme yá ́vi yánannara her şeyini
éttiler, ⁽⁴⁵⁾ yánmayánnara biřé yoķ, biz de yáńgından ıķdıķ, neler çekdik, bi dozer-
cik ğurtavımış, b́lece vardıķ ⁽⁴⁶⁾ ğétdik, ́vímizi ğoduķ ırışa ırışa, bi su tā
vérmediler bize, vérmedikleri bı hurdá iki ḱyüń řeyi ⁽⁴⁷⁾ vardı aıķlı, ğāve vardı
hurdá, o ́rif yáptırdı bizim, muttār_olđundan yáptırdı aıķlıca ora bı de ora ⁽⁴⁸⁾
kélekler d́rız bi aıķlıķ da orda vardı, ḱyüń iki řeyi varıdı, herkeziń_évińiń yerine
yér_oladı olım ⁽⁴⁹⁾ yápmadı yāv ğétirdi olđarâ oturtTu, milleti birer birer_ét-di baķ,
hindi řurdá doķuz_éve burayı ⁽⁵⁰⁾ mat_ét-ti. iřdē hurâ ḱy hep mahálleniń_ıine
olaķ_o év yerlerine. olđarda duyduğar dá beni ğördük ⁽⁵¹⁾ şeye vardıdım bi, bi seni
biz ğördük dédiler, b́limde ğolań da vardı baķ, ́sği zâman ğolańı da ⁽⁵²⁾ vardı, ğös-
terēn sene ben, biz_onu ğuşanırız, ot ğétiriyis, áy_olım, nē var hindi? bunnar
bilmes, bi řē ⁽⁵³⁾ olırsa len_olım baķ, yáramaz bi iř_olırsa bēni étmeń,
ekişir_adam hā, ō, ́sas d́rin ben.

⁽⁵⁴⁾ tārâna, bulğur, şey darı bulamacı ́veli ōlēdi, un tārınası zâbāla, bilir mis_iz
bilmen, un tārınası ⁽⁵⁵⁾ mı? un tārınasını unu ğatarıs, salçasını ğatarız, duzunu ğatarıs,
tomatisini ğatarız, b́berini ğatarıs, ⁽⁵⁶⁾ suvanını ğavırıyız ğatarız_ıine yúńuruyús,
on_om bēř ğün duru, yúńuruķ, her ğün ⁽⁵⁷⁾ yúńuruyúz_onu, her ğün
yúńuruyúz_onu, ondan sōna yáparıs, on_om bēř ğün sōna, sēreris, zōra ⁽⁵⁸⁾ bēzine
sēreris tiFtidiriz_onu b́lē inc_inc_inc_inc_inc_inc_ō tiFditTiksire tavğanır_ō,
onu ⁽⁵⁹⁾ ōalarız_ōalarız_ōalarız_élēle ́leris, élē biliń mi? há onuğa ́leriz_ışde.
ğoca tārınayı da yármayı ⁽⁶⁰⁾ ́veli búydáyı çekerdik yá, hindi búydáyı çeken yoķ
satın_alınıviri_ordan *sérık*den yárması, áyranı ⁽⁶¹⁾ yáyarız ğoruz ğázana, ğazan dıķı
ımişdiriyız_onu ğarışdiriyız ğāri ğarıřdırmasań kēser, onu ⁽⁶²⁾ ğarışdiriyız, ğarışdırız,
ğarışdırız bayā řē olđu mŭ ḱpŭrdŭ mŭ búydáyını ğatarıs, onŭ da ğarışdiriyız, ⁽⁶³⁾
ğarışdırız, ğarışdırız, o biřēsē ğarışdiriyız ğāri onu, ğarıřdırmasań yánār. otamını da
atarıs, ona da ⁽⁶⁴⁾ duzunŭ da atarız, otam d_atarıs otam. ğāracot d́riz bis, siz nē
d́rsiz? biz_otam d́ris, hí hí hī, ⁽⁶⁵⁾ hēy biz ğāracot d́riz_ona, otam d́ris, hē yá
onŭ d_atarıs, onŭ da biřiriyiz, unŭ da tēķrar ⁽⁶⁶⁾ yúńuruyúz ğene, iki ğün_ŭ ğün bir
hāFta yátırısıń_ilēnde, ondan sōnâ sēreriz_onŭ da, onŭ da ⁽⁶⁷⁾ ğurudurus, ğatarıs

şeye, bişiricēnde de ıslarız_ışdē bişiriyis tēncerede ġaynadırız bişiriyiz, bi dē ⁽⁶⁸⁾ üsdüne yā dökeris, ġışi ēveliñkiñ yēmē bu, ēvelkīniñ, fasılleyi mi? ġabıqlıyı, burda pek ołmārī ołum ⁽⁶⁹⁾ bē, yāyla ġuruduruz imķānımız_oısa da, oısa ġuruduruz bi şeyi mī_ar fasılleñiñ, hindi her ġün ġelivri ⁽⁷⁰⁾ yā şe bāzardan ġelivī, bilmen nēydeñ ġelivī, burda pek ġurudan yok şeyi, yáyladan_alı alan_alı, ⁽⁷¹⁾ ġurudañ ġurudur canım, fasıllesini çok_oıañ ġurudur bişeyi mī_ar_onü? bēsdel ġararıs, bēsdeli ⁽⁷²⁾ ġararıs. bēsdel mi? bēsdel de kaķını yēmişini toplārız, sēreriz dāma, sūpūrgeye sēreris, sūpūrge dēriz ⁽⁷³⁾ biz ġārī siz nē dērsiz? sūr ġuyrū dēris dālarda oıur, onda sēreriz ġurudurus. ġurur ġārī bōle ⁽⁷⁴⁾ kaķ_oıur, onü da ġiyarıS, onü da ġáynarçasını şeķerini ġārī ġaç kilōysa yārma, üç kilōyá bi kilō şeķer ⁽⁷⁵⁾ ġatarıs, onü da ġām_ēderis, onüñ_içine onü da ġatarız ġarışdıyız_o da bēstel_oıur. bunnar ⁽⁷⁶⁾ bōledir, ēderis. hı hōle sēreriz canım, sēreriz_onu ġurur. şeķeri_áyını datlıyá dōkdümüz gibi ēderiz ⁽⁷⁷⁾ ġazanda ġārī onuñ_içine ġatarız_onu, onüna bişiriyiS. buılarıñ şeyi bu oıum, bizim bura canım, bizim ⁽⁷⁸⁾ buraniñ. onuleñ ġardıķları yōdu da ġēne millet ēsgi şeye dōnd_ōlum, aldıķları şeyden herkes ⁽⁷⁹⁾ korķuvru, hindi bēkmez_alıvırıyız, ġōsterivirēn ben sēne, bēkmez_aldı ġeldi, ēñ samimī ⁽⁸⁰⁾ dēzesiniñ_uşā var *bēkir ġozañgil* dēyelim, ordan bidonūlá, vaıllā boyá, bēkmez_ilen dēl, şeķeri ⁽⁸¹⁾ ġām_ētmiş boyá dōkūvmüş_içine, ētmışler. ġatlıyen bēkmez dēl, bicēz dā oruçda aldı, tahın_aldı, ⁽⁸²⁾ bēkmez_aldı, bicēz yemedik. bicēz ōretmen_ōlum yēdidi, ġarnī_arıdı, o da yēmedi, orda duruvurū ⁽⁸³⁾ bile ōle. ondan korķuvru herkez, ēsgi zēnēte ġēcip duruıar. baķ bunu hiç ġaynadan yōdu, aşıya yoķarı ⁽⁸⁴⁾ burda bú sēne hep ġaynaıdılar. bunu, bēsdeli ġaran yōdu ġardııar_ōlum millet korķuvru, er şeyden, ē ⁽⁸⁵⁾ marketlerden bişe almañ dē bas bas bārivıııllar hepsinde doñuz şeyi var, bunu mu? hu ġarşıdā ⁽⁸⁶⁾ mahalleden_aldıķ bunu, hēy yá *şeráfđán*, bizim buılarda yok, yandı yá, yákdııa yandı, ġözleri ⁽⁸⁷⁾ kōr_ōsun ānam bē. ordan bi ġoñşudan_aldıķ dā ondan, ha çocuklara vērēn dē dıķışarcıķ dē ondan. üç ⁽⁸⁸⁾ dōrd bir hāftasıñ_ēmek çeķerin_ona, yālīsçıķ, nē ēdēn? ışdē çor çocuk_úçú, ışdē bōl_ōlum_ēsgi ⁽⁸⁹⁾ zāmanıñ şeyi.

⁽⁹⁰⁾ kēşġē ēveli düjünde çuvaıa ġataııardı, kēşġē hindi satın_alıııllar, búydáyı çuvaıa ġataııardı, onu ⁽⁹¹⁾ düjüncüler ġelirdi ġārī, iki ġeñç, o sopāla onu davıı çalııırdı

onu düvellərđi, davıı çalınrđı onu ⁽⁹²⁾ düvellərđi onu, búydáyilen satın şey_alınmazdı dōnük, onu davııııla düvellərđi kēşgē ēveli, düünde ⁽⁹³⁾ davııııla düvellərđi, aķ ğoca gibi oıurdu ádamlar, oyun_oynardı, sırt kēyellerđi, ēvelı çok_ēyi oıurdu ⁽⁹⁴⁾ düün müün, hindi ĩsan yok çocumuz burda yok, kimse ğalımadı, ōlē oynalllar hepsi. ēveli mi? şey, o ⁽⁹⁵⁾ ádamlar şey_olurdu, sırt kēyerđi, bēllerine bullarına bişey soķallardı, o oynallardı ğambır ğıby şey ⁽⁹⁶⁾ gibi hōle, ğoca ğoca ğöynek hilen kēyellerđi, oynallardı ēvelı düünde, hı, bōle oynallardı ēvellerde ⁽⁹⁷⁾ hindi, ēmme ğarı ğız ayrı oynardı ēveli, kimse hindi ğızları, ğarı, dişēlı ērkekler görmezdi. ēmme ⁽⁹⁸⁾ şindi hepsi bı oynāvrı, hı, hepsi bi, ēveli ōlēdi.

⁽⁹⁹⁾ işde ēvelkı bōl_ōıum, toķucuıa ğederdik, dērede sırt yürdüķ_āşama, ğazanı ğurardıķ, hu ⁽¹⁰⁰⁾ áķan çáyá, hō dālardan dıķı çırpı ğetiridik_āşamdan ğörduķ_oráyá, ğazanı yáķardıķ_ōrda, ılıyáanı ⁽¹⁰¹⁾ külü kül çökeridik, kül kül, ataşTa hindi yáķdımızda kül_olur yá onuñ külünü tēnékeye çökeridik, ⁽¹⁰²⁾ sabın_ılen var mıdı? áy çocumuz var mı sabın? bi tábı külle de bi şeyiñ sen bilēmessiñ dē *ēkiz_alı* ⁽¹⁰³⁾ dērdik burda *ğarazorıardañ* ğarısı varıdı, his sabınla sırt yıķamadı yoķudu, dādā avıyı kēserđi, hu ⁽¹⁰⁴⁾ dērelerde avı var baķ biz de ēdik dā ōıan, bi şey dēyéeller_ı*Tambıı*da ona, háh ondan, onuñ onuñ ⁽¹⁰⁵⁾ kēsellerđi dērelerde ğuruduııardı, onuñ külünü alıııardı, onu sabıñ ğıby yıķallardı. susama da, susamı ⁽¹⁰⁶⁾ da onu da susam ğümülünü de, sabın yōdu, onla āşama yüllerđi, işde kül çökerilerđi bōlē, hindi né var ⁽¹⁰⁷⁾ ā áy_ōıum hindi né var? bizim_o şalıbayı bilmezler, susam, susam şey avı, onuñ külünle yüllerđi, ⁽¹⁰⁸⁾ şeyi, āşama onna yürdüķ canım_anamız, anaıımız, anamız, a benim anaııñ ğarı yēđi sēkiz dēne ōıu ⁽¹⁰⁹⁾ varđı, bicēÇçık ğızı varđı, ben vardım bi çamaşıra ğederdik, bōlē üsTü üsTüne yıardı onu, sabınnar ⁽¹¹⁰⁾ yıardı bicēz ğalıP, sabın ğalıbımı aıtTırıdı bi de ēve ğelirdi baķ, o ğadar ğişiniñ şeyi, çamaşırı her ⁽¹¹¹⁾ ğün de dēl om bēş ğünden_om bēş ğüne, onu āşama toķudurdu, toķucuıa, toķudurduķ, toķuç varđı ⁽¹¹²⁾ toķ, bōle yüve yüve yüye yüye onla yürdüķ, ēvelkı būdu áy_āy çocuk hindi.

⁽¹¹³⁾ há ğabaķ, ğabaķ datıandırıdıķ, talláalarda su ğabā oıur, onu oyarıs, onu bir háfta oñ ğün ⁽¹¹⁴⁾ súyunu dēşiriz, súyunu dēşiriz, súyunu dēşiriz, onla ğetiriydik súyu múyu, muarılardan, ēvde su ⁽¹¹⁵⁾ nārācaķ? omuzıardıķ bōlē çatardıķ bunııa,

omuzumuzà átardık, yüklenirdik, bu şeyden guyūlardan ⁽¹¹⁶⁾ çekerdig_ève, o ğabakları, hī dēsdi, ğabak, onnarla içerdik súyu. èveli buzdolaı mı_ardı? ⁽¹¹⁷⁾ òlè_èderdik, èvelkinner bu. orda tél var_ònuñ_içine ğat_òlum, ùnuñ_içine ğat, ğat, hī bōlè_işde, ⁽¹¹⁸⁾ èvelkī bōlè.

⁽¹¹⁹⁾ düvèrdik daşıla onu da ısıdı súyla ğarī kèseye ğatardık_onu, iş sènidin_üsdünde ⁽¹²⁰⁾ bōl_òçaláyá, òçalā, òçaláyá, òçalā ğazannara onū da süzèrdik o da yā oıurdu üsdünū alırdık onu, ⁽¹²¹⁾ üsdünū alırdık ğáynada, ğáynada, ğáynada onuñ da tortu çókerdi, yāsı üsdüne ğelirdi, bem bildimde ⁽¹²²⁾ òl_èderdik hep, hū daşlardañ ğetiriydik sèytinneri sırtımızda, èvelkī bōlèdi, èvelkinner, bizim bildimiz ⁽¹²³⁾ bileli, èmme biz bilmeden tábı neler_olmuşdur sār. hu saķızlaķ dèriz onuñ tūdülüsünden ⁽¹²⁴⁾ ğarışdırılarda èkmek yōmuş_un milletiñ, bir_ápaz un bululıarsa arpá_ünunu o tūdülüyle ğarışdırıķ ⁽¹²⁵⁾ átardıķ dèrdi bizim_analıķ, yoķ dèrdi, bizim bi dèrmen vardır bizim bubalıñ hōlèce bişey, èl ⁽¹²⁶⁾ dèrmeni, onuļa çekellermiş, ondan yūñuruıarmış şeyi, unu, yōķ.

⁽¹²⁷⁾ nè bilèm ben *garadaş*, *garadaş* dènivri, aşşā mahálleye *ġumbaılı* dènivri, orta mahálleye ⁽¹²⁸⁾ *macaılı* dènivri, yánan yer, èsas yánan yere *ġaradaşlı* dènivri, bizim bura *mācaılı* dèller, *mācaıllar* ⁽¹²⁹⁾ dèller, nèden dèller? nè bilèn, nèyden dènmiş? sār vardır bi şeyi, òl_òlum, *macaıllar* dènir bura. èsas ⁽¹³⁰⁾ *garadaş* ora.

⁽¹³¹⁾ davarıñ ğııllarını kırkaıllardı átardık, onu da èriydik, çèlik de bükerdik. èveli kirmenile èriyis, ⁽¹³²⁾ kirmen vardı, ondan sōna çèlile èrkekler bükerdi. onu da çözellerdi, ısdar dèriz òlè ısdar_olıurdu, ⁽¹³³⁾ onun da bōle dārā oıur, onna anacim hilen doķurdu, benim_anam hilen, ona da çul dèrdik. kıı çul, onu ⁽¹³⁴⁾ doķurduķ. doķuıladı biz doķumadıķ da tábı onnarda ğórdúk, anamız doķurdu anam, bizim burda, ⁽¹³⁵⁾ bizim bura bilmez kèçeyi, oıllar bilir, bizim burayá bilmez, *ġabaklı* tarafi bilir_onu bizim. *bucaķķóy* ⁽¹³⁶⁾ taraFı, bizim bura bilmez, onnar yáyılayá ğèttinden bilivri. bizim buıllar bilmez onu, çulu bilir de onu ⁽¹³⁷⁾ bilmes, kèçeyi bilmeSler, ısdar dèller_ona, ısdar, çarķ, çuııalılık, çuııalī bèz doķudukları şeye çuııalılık ⁽¹³⁸⁾ dèller, èyerdiklerine de çarķ dèller, kirmen çèlik bunnar, hepsi vardır, tèrezi, tèreziyle çekeller aaş ⁽¹³⁹⁾ tèrezi oıur, onna çekellerdi, hí? oķķa da dèller tèrezi de dèller, he

ye, tutturuvurdü. kértik kértmişler, ⁽¹⁴⁰⁾ kértmişler, bi kilõsu bir_okḲası, işdē üç yüz dirēmi hepsi vār. işdē kendileri étmiş_onu, èveli, iki ⁽¹⁴¹⁾ hõle étmişler, ortasına bi de şē étmişler, kértmişler, kilõları ölçmüşler nālisa, bi de bā daḲmışlar ⁽¹⁴²⁾ şindi huráyá goduñ mu onu çekiv̄irsiñ o oluvru õlë, terezi dëris. şinik_olurdu şinik, zēreyi onuḷa ⁽¹⁴³⁾ ölçerdik_èveli, satılıcāḲ alıncāḲ zēreyi, bubacimiñ varıdı hõlë bi şinimiz vardı bizim, onuḷa iki ⁽¹⁴⁴⁾ şinig_āldiñ mĩ bi tēneke olurdu, şinik dëriz_ona, benim bubam da buraniñ mēşurūdu her şey vardı ⁽¹⁴⁵⁾ bizde áy çocuk, baḲḡalıdı bubam, eñ_èveli bubam baḲḡalıdı, kimsédé bullarda bi şē yõdu, bubam ⁽¹⁴⁶⁾ yúmurtá_alırdı, yúmurtāla alış vëriş yápardı, her şeyi gëtiriydi bázardan, toplardı háyvaniḷa ḡāyri ⁽¹⁴⁷⁾ sāliden bazar_ertesinden toplardı *bucaḲḲóye*, *ḡabaḲḷıyá*, *aḲbaşa*. háyvana sarardı o yúmurtáyı ḡāyri, ⁽¹⁴⁸⁾ yol nārācāḲ, háyvaniḷa döüş gēdindeñ gēderdi, işTe háyvana ḡārı bi tēneke hēlva, bi tēneke tahın, bi ⁽¹⁴⁹⁾ tēneke ho sārardı, onũ sātardı haftayá, gēne gēderdi toplardı gēne gēderdi, ondan sōnā, pırtı maḷını da ⁽¹⁵⁰⁾ sātardı búbam, ondan sōnā *sérḷē* göşdü giTdi, ondan sōna pambıḲ ekērdik. pambıḲ dá ekeris, ⁽¹⁵¹⁾ pambıḲ çok èyi olur burda bizim, emme hindi èken yok, bi pambıḲ_olur bĩ görseñ, topláyá topḷa da ⁽¹⁵²⁾ topḷa, büber dē olur pambıḲ dá olur, hindi burda bizim meşur eñ_iyi olan ḡarpıs, bĩ, bi ḡarpız_olur ⁽¹⁵³⁾ burda bõle, çok ḡózel_olur ḡarpıs. işdē buranıḲı bu õlum, burda bi şē yok, eñ FāḲır köy dē bizim ⁽¹⁵⁴⁾ bullar var, bişē yóũ kũ bi işdē yēceñ Ḳaldırabisseñ Ḳaldıriv̄irsiñ. yok kimsecik yok. burda bēre bēre ⁽¹⁵⁵⁾ õlseñ şunu Ḳaldıriv̄i dēceK_ádam yok, herkes bi ḡocarı bi ḡarı bi ḡoca, kimsecik yok, ḡeñşler vārđı ⁽¹⁵⁶⁾ gëtTĩ_ep.

YERİ : SERİK/Karınçalı Köyü

ANLATAN : Sacit KURT

YAŞI : 73

KONU : Karışık

(1) gèdiyiller heP *sérik*de şeyde yápiyölar gārī, salõnda. olurdu burda üş dörT gün fañan (2) düün_olduunu bilirim ben. benim düün_olmadı, gaçırdıg. hāyır, burda pek ādet dèyildir (3) yāy õle gaçırıp da düün yápmak. yáš yètmiş_üç. *sācit gurt. ğarınçalı*, burdáyın, birás *sérē* (4) gètdik bi sene ğaldıg. hoşumuzá gètmedi gèldik gine buráyá.

(5) vallā işdē pamuk_ékilirdi, mısır_ékilirdi. onnarı birañdılar, zarar_èdiyò. èkebilen (6) búydáy_ékivèriyò. bāzı ufağ tēfek ğarpız_ékenner var, işde èkseriyetle camla ūraşiyòlar. (7) aşşa yoğarı, sérada hepsi yètişiyò, hepsi mēsele ğabak èken de var, domátiz zāten_ékseriyet (8) domTis, patlıcan, ğarpız, ğavın, biber, salatalıg_ışde hePsi oluyú. onnār dā ālaşiyò. yòk, (9) burda hiç göşme işi yok, ğoca kıyden iki ğişi yáylayá gèdiyoz beş_on senedir. (10) ben_ıspártáyá gèderin, bi arğadıñ dā var o da, oráyá gèder. yerli yānı hiç ğóçebe şeyi yok (11) burda, yok yok hiç yok, yáylası máylası yok bizim kıyüñ. bazı yèlleriñ hõle yáylası var, (12) sōleniğ, buraniñ yok, bura zāten èsgiden hiş ğóşmezlermiş. giden_olmaz.

(13) düün_olsa burda ğuru fasille, nohuT, piláF, kēşgek, salata da yápiılır yānında, bunnar (14) yápiılır. sūnnet düünü de çoğ_az oluyò bizim burda bē, *ısparta* ğibi dèyil, orda hiş düünsüs (15) sūnet_olmas. yok yok olmas. õle bi şe yok burda.

(16) éveT işde yāhın_olduundan. şindi düün bilē_olsa adām salon tutuyò, orda yápiyò, (17) kıyde düün_olmuyo. hē mēsele ben, õlannara düün yápdım, birinikinde bol_ışgi vērdik. (18) yānı burda tabi burdáydı. èsgiden burdā_olurdü. bizim burdā_olmaz. başğa kıylerde olurdü (19) da bu kıyde bi ğüleş_olmuş onu da benim_ağlım_èrmiyò yānı. burda işgi_ıçellerdi, (20) oynalılar, çalıgı zāten_olur_ò.

aPdılları dutaıllar, Őimdi *kėnan_ėvren* ihtilál yáptıkdan sōna, iki ⁽²¹⁾ gūne dūŐdū, cumā gūn Őė_olurdu, dā Őnceleri, pėrŐembe gūnden_olurdu, dōrt gūn sūrėrdī. ⁽²²⁾ dōrt gūn_iŐde iŐKī_içen_içer, ateŐ yáhaıllardı mēydána, benim ğayınçınıñ dūjūntūdėm ⁽²³⁾ bilirin, iŐdė yėmek vėriler_ōlenneri ğelene ğedene zāten vėrilerdi.

⁽²⁴⁾ yok, bizim buranıñ hiç hıdırellezi mıdırellezi yokdur, nė nėvruzu vadır nė hıdırellezi.

⁽²⁵⁾ yėtiŐir canım arpa būydáy_ėkilir. Őindi ěkicekdik ben de ěkemedim daha, iŐde hava ⁽²⁶⁾ oluřsa ěkicės. biráz_ėken_oldu. pek istė isteksiz_ėkiyoz yānı. masrafı ğurtarmıyó, ⁽²⁷⁾ masrafı oluyó. mēselė adām ĩcar dutuP da būydáy múydáy_ėkėn dėmiyo ğarı, ěkmiyo ⁽²⁸⁾ dutmuyo kimse. ben mēsele kendi yėrim mar, mēcbūr_ėkicėz bi Őey. āma yáz mahsūlū de ⁽²⁹⁾ yapamācāma ğore iŐde būydáy_ėkivėriyım.

⁽³⁰⁾ vallāha ben tārihini bilemėcem_āmmā, báyā oldu. yō hātırlama mīn canım biz ⁽³¹⁾ *çandıra* gittik. bėŐe ğadardī.

⁽³²⁾ *ėlazda* yáptım, *añkárada*, mūābere, *añkáraya* gitdig_oran, *ėlazda* gittik. yok, bizim ⁽³³⁾ zāmānımızda hiç ōle bi Őey youTu. yok yok. nė ōsun bizim zāmānımızdā bi Őiy yōdu yāv ⁽³⁴⁾ hiç ōle bi anarŐi manarŐi Őey turumu yōdu. douda dūyārdığ ğaçakçılık. *sūriyedeñ* ğaçakçılık ⁽³⁵⁾ yápdıķlarınıñ dūyārdıķ. o da bizle ilgisi yōdu.

⁽³⁶⁾ ókúzzle, atla ben sūrdüm, saban, puıluķ, boyunduruķ ğayıŐ, zėvle, baŐı, ókúzleriñ ⁽³⁷⁾ boynuna ğeçen Őunā zėvle dėniř. kırārdī_ókúz bāzı. sabana taķılan yėre ěyė dėniř. Őōle ⁽³⁸⁾ aaçdan ěyilirdi. burāda ókúz dėrisinden ğayıŐ yapılırdı. boyundurā bālanırdı. būyūr, çok, atla ⁽³⁹⁾ sūrėrdik bis. dōjūldū bitdi miydi onu tinas yáparıs hōle, üzğara ğore, üzğar çıkdı mıydi ⁽⁴⁰⁾ savrııır. yābaaıtıyla. yābaaıtı vardır, kúrek vardır.

⁽⁴¹⁾ benim hanım_ō. o pek Őe yapmaz cāhıl. nė bilėn nė annātçak yā? boŐ vėr. nė yėmėni ⁽⁴²⁾ sorceksız yėmek, yok yidik yėmė dė. var var doıu on_iki tāne, dōrt tāne çocūñ on_iki tāne ⁽⁴³⁾ torun var. okuyoıar, benim yoğ, ěñ_ufā dā içerde oturuyó

ķırķ yáşıñ_üsdünde, onuñ var üş ⁽⁴⁴⁾ tãne, biri ana oķuļuna gèdiyè yèni bũ sène. ikisi de *sérè* gèdiyiř. bÿyüg_õļanıñ var_iki ⁽⁴⁵⁾ tãne ğız. onnãr_oķuyò. lisedeler. õbÿr ufaķ ğızıñ var, dãmãdıñ *ķıPrısdã* oķuyò biri, biri de ⁽⁴⁶⁾ *mũļayı* tutturmuş_ordã_oķuyò. bènıkinnerden yòķ, bunu gönderdik oķumadı, nè ⁽⁴⁷⁾ oļcañ_oķuyúP da diyò, o zãmanner bi sèksen_õncesi ğavğãļar vardı yã. oķuyúP dã nè oļcaķ ⁽⁴⁸⁾ dèdi oķumadı. èved_èveT, hem baķ ò õleyıdi hem yánı hiç bãķura mãķura sigortáyá burda ⁽⁴⁹⁾ şè oļan yokdu hiç. hã yánı u iç kimse nè bãķur yátriyòdu, nè sigortalanıyòdu, hiç bi şı ⁽⁵⁰⁾ yòdu. məcbur arãba marãba ãldı da çalışdırısı onãrı dutduļar_õle, zorļa şindi de *allãh* rãzı ⁽⁵¹⁾ osun diyòļar. yètmiş_ikide yètmiş_ikide çıkdı bãķur.

⁽⁵²⁾ ãbı içer misiz birer daha çáy?

YERİ : SERİK/Kayaburnu Köyü

ANLATAN : Veli ÇOBAN

YAŞI : 70

KONU : Karışık

(1) *ğayáburnū*. daññ başı daşññ başı dà ondan. búyúr, *véli çoban*. bin doķúz_üz_otuz (2) doķuz doķmlúyün. atmış bēş fillán. işde canım ayın_óyún, camılan, ileşberlik başKa nè (3) ōsun kũ. tomais, bosTan. búyúr, èskikī_ünner háyvanÇılıķdın_èsgi burda. háyvancılıķla (4) geçiniyódu, bu cam méydana geldi, háyvan bıraĶdılar camcīlā dōkdüler_ışı. háyvanÇılıķTı. (5) búydáy, uláf bunnarılan bunnar yétişiyóru, pambıķ mambıķ, onnár şey_oldu, cam (6) méydana gèldi, cama dōküldü_ış. búyúr, bu kıoydeyñ. düünnerdeki mi? aynen bildññ gibi (7) şindikī gibi, tabī sałon małon yokdun, cumā gũñ gèliyordu davı, pazar güne ğadar (8) düün_olúyódu. pazar gün *aļlah* nāsib_èderse herkes amanatını alıyódu, gètiriyódu. búyúr, (9) bildññ şekil, nōfut, fasılye, kēşgáķ, çorba işde bunnar. búydáydan, búydáyı ğaynadıyılłar, (10) ğarışdıroyılłar bi şēler_èdiyóllar. pek ben_öle şeyle ilgilenmedim şindi ilgilenmedim dedim (11) şöle bis háyvancılıķ. yörükdük, ortā_asyádan ilk postakı gèlen satan bisim ğáfileymiş. (12) buráyá. çobannñ, çobanni dèllerdi. hñ. ortā_asyadañ gèlik. ordañ gèlik, buráyá yèrleşikler. (13) ortā_asyádan yörüdüklerinde *macarisTana* gètmişler, *macarisTanda* her yörññ başı ğafileniñ (14) başında bi bēy varımış, bunnar üç ğardaşımış, üç ğardaş orda ğavğā_èdiyóllar. dēyóllar kı (15) sēne ben ğardaşın, bũ ğardaşññ bēy_oldu da sen nē olmāyóñ dēye dutuşduruyór, dōüşüyó (16) bunnar_üç ğardaş. bēyük ğardaşları dēri ki, ayırıyá üç bölüyó, ğáfileyi, artā_asyádan (17) yāññ. ordan sen nēre gèderseñ gèt, sen nēre gèderseñ gèt dēyó. ikincisi alıP ğaFilesini ta bu, (18) buráyá gèliyè. şindi *ġebize macar* dèller. ordan *macarisdāndañ* gèldinden_oráyá yèrleşı, orda (19) dēyı ki o bēy, dālıñ burdan nēre gèderseñiz gèdiñ, dēyó. yörüg_e tabı, bizimkinner de (20) çekiyó ta buráyá gèliyó. ó zamāndan bēri burdáyıS. dōme, atamız_ötemiz, burda yèrleşmiş (21)

burda durúyús_ışde. nère gédécēs burdān da bizikinner aynān. búyúr, èved_èved. bōlē ⁽²²⁾ amcam. háyvancılıqlan šē édiyódu. gèdip gèliyóduḵ *anamasa*. *anamas* yáylasına gèdip ⁽²³⁾ gèliyóduḵ. tabī şey_oluşduḵ hepisi bitdi. hindi yapılıyí o. gène devam_èdiyi o türēler. aynen ⁽²⁴⁾ burdan çıkıyóz_oráyá. davılıyla zurnasıylan hepisiylen. orda yēb_ıçib, gülüb_oynāP ⁽²⁵⁾ yapıyóz bi šēler gèliP gèdiyis.

⁽²⁶⁾ ben oyún bilmem_amcam. açıkÇa gonusām. bildiñ, burdaki şindiki oynadıqları ⁽²⁷⁾ oyunu gène oynāyí. èved. aynen hiç. davılla zurnāniñ_õñunde érkekler davılda zurnāla. ⁽²⁸⁾ ğarılar da èveli, ğarılarıñ_õñunde oynardı. bōle. nè diyem ben sanā.

⁽²⁹⁾ cēnāze şimdi, öldü mīdin, ğabiri ğazallaḡ. ordan alır cēnāzemizi gótürü yerler yīkarıs, ⁽³⁰⁾ šē éderis. gótürüz, yerleris, ordañ gèliriz burda yēmēmizi yèdiri, yèdiris yeris. òndan soñura ⁽³¹⁾ daıılır gèderis. kırkı kırğ gününde yapıılır kırkı. mevli-dini oḡudurus. kırğ gününde mevlidini ⁽³²⁾ oḡudurus. işde mevlidini oḡutduḵ mu mecbur yēmēni vèrecēs kırkında. búyúr, nè yapılsın? ⁽³³⁾ aynen_ışde.

⁽³⁴⁾ sünet düünü, aynen davıl zurna getiri burda düününü yáparız, yèdiriyiz_ıçiriyis, ⁽³⁵⁾ sünetçi gèlir, sünet_étTiriyis. parasını herkez göñlünden nè ğoparsa çoÇā onu asaıllar. asdılar ⁽³⁶⁾ míydın, ölelikle dē şey_olúyó. ben_onnarı bilmam_amcam. ben_açıkÇa gonusalıım, ⁽³⁷⁾ ğarı_ışini añlamam. içerideydin yá, o hiç bilmez, o açık ğafası şey de. o öle şeyi hiç bilmes. ⁽³⁸⁾ ben sene. tuŞlamıştır. işde dēyom yá, ğafa böyle dedik yá. sēsTenmes. sātān o burdan ⁽³⁹⁾ ğaçar_o. yábancı gördü müydü. soñuratdan_oldu. tabi şey_olması ki terk_ediP de ⁽⁴⁰⁾ şey_ölmāyí. siz nērelisís?

⁽⁴¹⁾ vaıllā ben_onnarı añlamam_amcam. onnar ğarı_ışı. ādetler nè õsun kũ aynen, davıl ⁽⁴²⁾ gètiris. èveli cumā ğüñ gètirirdik davılı, maıımızı kèserdik, báyrā ğaldırıldıḡ, hoca ⁽⁴³⁾ dövāsini_èderdi, báyrā ğaldırıldıḡ. onu da o zāmā bizim, èveli ıraḡı mıraḡı yōdu şimdi, raḡı ⁽⁴⁴⁾ var. yèdiriS_ıçiriz. üç gün davılı dōdürürdük. üç gündēn sōrā gèder getiris. gèliñ gèldi ⁽⁴⁵⁾ mīdin herkez_indirmelini az çok baş şeyini vèrirdi, gèlini_indirirdik. nè giyceñ, èlbise ⁽⁴⁶⁾ kēyiler, başga nè kēyceg_èveli? bōl_èlbise mī marıdı. bildiñ_èlbise kēyilirdi. hiç bi şey bem ⁽⁴⁷⁾ bilmem_amcam.

ben_açık nè didim_ora gèt dèdim ben, ben dāda, gōyūñ gūtmeyi bildim. ⁽⁴⁸⁾ ben çobanÇılıkla yètişdim. ben çobancılı on yaşında háyvancılıā başladım onuñ gètdim. ⁽⁴⁹⁾ oğumadım, hiç_oğumadım. çobanÇılıklar geçindik dèdim yá, bizim günümüzde oğul yokdun ⁽⁵⁰⁾ köylerde, oğumadık. burası, burası. yıkıP yap yápdık. gōyún, gōyún varıdı dövê varıdım. biz ⁽⁵¹⁾ bunulan geçindik, biz bunlan böyüdük. biz yèdi gardaşdıq, iki dènesi *izmirde*. birisi ⁽⁵²⁾ başçavuş, birisi de *izmirde*. birisi de burda. ötekiner de gıs. érde, biri sübay çavış_orde. ⁽⁵³⁾ birisi e orda bēmēcē fabríkasında çalışıyó. e şindē bilmem gayrı, u mu gönderiyē gim ⁽⁵⁴⁾ gönderiyē bildimiz yög_unu. şindi her şey şey_amcām be.

⁽⁵⁵⁾ o yúku sararsıñ, çañını dağarsıñ, üsdünü kilimleri atarsıñ çeker gèdersıñ. hēPisi. süsü ⁽⁵⁶⁾ bu. onu yapañlar, onu sütden, südü ataşa gollar gāynāda gāynāda gāynāda gāynāda ũş gün ⁽⁵⁷⁾ de gāynar, dört gün gāynāt soñura südü saarsıñ dókersıñ, yoñurt dókeşıñ bi şeyler ⁽⁵⁸⁾ yapıyollar_onu gariñlar. ben nè dēyon, ben öle şeylen_ilgilenmedim_amcām. ben onnarıñ ⁽⁵⁹⁾ ilgilenmedim. górdüm bişerken górdüm_amma, başına duruP da bağmadım kī, atmadım ⁽⁶⁰⁾ vallā. ben_öle şēden ilgilenme. bubamıñ tek évletidim ben. gıs varıdı da, ben bi ⁽⁶¹⁾ tēk_évletiydim. anamız_ayrı. anamız_ayrı. búbamıñ ilk évleti benin. bubam beni öle yèllere ⁽⁶²⁾ sokmadıñ ki. bēne bubam şöle bir tıska furmuş_adām dēyil. çok sevardi bubam beni. ⁽⁶³⁾ tekidim ben. bubam on yaşında silah vèrdi_élime benim. hur kır, başka bi şey yok. èveli ⁽⁶⁴⁾ öleydi. ama şindi benim aFèdeşıñ dört dēne oğum mar, benim dēyil_allahıñ dört çóçum mar ⁽⁶⁵⁾ dördü de oğlan, herkez işinde gāyıtında. ben_avcılık mavcılık yapmadım. ben háyvancılıñ ⁽⁶⁶⁾ gèldim háyvancı. amma vèrdiler_e. ben çobannarıñ başında gèzmēle beniki. onnarıñ ⁽⁶⁷⁾ gèzerdim ben. bölē gōyün nérde yáyılcağ çiFtçi alañında, gèder_olları gèzerdim ben. ⁽⁶⁸⁾ gèder_olları gèzerdim ben. onnarıñ yánında, doğışır dururdum. hiç hindi boş ollara gètmem.

⁽⁶⁹⁾ *iskendêrunda*. inzibat, ilk gèdişim *sivasdı*, *sivas*Ta kırk bēş gün durdum, ondan sōra ⁽⁷⁰⁾ *iskendêruna* gètTim. *iskendêrunda* da bitirdim. yirmi_iki_ay, yirmi dörd_ay. yirmi ⁽⁷¹⁾ dörd_ay. bizdi_indi sātēn_asgerlik. búyúr, otuz_ay mıydı nēydi, ura indirdiler, urdan ⁽⁷²⁾ ben_asgerlik yapmadım sātāñ kendim. yapmadım dèdim şöle. ben genel_évinde on ⁽⁷³⁾ sèkiz_ay genel_évde nöbet békledim, orda

sábah gèderdim, āšām saqt bire ğadar orda ⁽⁷⁴⁾ āšāmādar aFèdersiñ pèzeveñklik yápdım. vaļļāh_öyle. nè yápsın asgerlik, ğarağoļ inzibat ⁽⁷⁵⁾ ğarağolúydu. inzibat orda mecbüren her yèrde inzibat beklēyirdīn. orda bi bekçi bi iñzibat ⁽⁷⁶⁾ bèklēyi, asger ğèlmēcek, asger ğèlmēceg_oráyá, iresmī subáy ğèlmēceg_oráyă. on sèkiz_ay ⁽⁷⁷⁾ ben_orða löbet bekledim. işdē bōle amcam. hiÇ bi ūim yoğ. amcam yoğ yā sen de. ⁽⁷⁸⁾ unuduļur mu asgerlik, naPıcañ_amcam? asgerlik del mi bu? sen de ⁽⁷⁹⁾ yápmıŝıñdır_asgerlig_aynı, ben de yápdım.

⁽⁸⁰⁾ Çam yápiyóllar heP camdalar çalıŝıyóllar. ben búydáylan_ılgim yoğ dèdim yá ben ⁽⁸¹⁾ yörün, ben harman ıalđır èlden dúyúyón. ben ğórmedim, bis satın_alıP yēyöduğ. biziki ⁽⁸²⁾ háyvancılığdı, bis satın_alıyöduğ, yēris.

⁽⁸³⁾ búyúr, çarığ ayāmızıñ ŝeyidi, ğundurāsidi yá. báyă ğönden, háyvan ğönünden sıyr ⁽⁸⁴⁾ ğönünden, alıyöduğ, bōle birer davlı ŝōle ondan üç çit çarığ çıķıyódún. onu dikiyöduğ. ⁽⁸⁵⁾ kēyiyoTuğ. búyúr, dericī, háyvaniñ dērisi, her tarafın-dan yápiļırdın, dēri_öļsun. sıyr ğönü ⁽⁸⁶⁾ oļsun da neresinden_oļursa ōsun, unūñ her tarafından yápiļırTı çarığ. èvet, ō, sıķar canım, su ⁽⁸⁷⁾ çilēyöduğ, işladıyöduğ, yúmuŝāyödü. yúmūŝamaz.

YERİ : SERİK/Kırbaş Köyü

ANLATAN : Ayşe ÇAYAKSU

YAŞI : 90

KONU : Karışık

(1) kim_anam bu? iyî êtdîz çöcüm, *allah* biliyê.

(2) anam, *allah* biliyê ölüm, bene diyeller çöü hindi, maşşallah maşşallah, tāca, hasdāne (3) döşşēne yátmadım. şükür, şükür, şükür_anam. şükür_anam. şükür. mandalin, anam hindi (4) gêtirdi birisi silkiñdi buráyá, hāni goşáta hācat ğalmadı, bi sēl cevîz gêtirdiler, onu ğırdık (5) yedik_işde. mandalin, öle çöcüm_işde, sorma, yönet dēyil. hī, ó gótürmedi, o burda çift (6) sürdü, ğaynatam gôtürdü tā *sérjñ* öte yānnařına, *dēñizdepesme* bi yere atdı ğēldi. é sōra iki (7) üç_ay durduĝ hōllarda yaşımız böyüdü, evlendik_işde, hindi de taĝ bitdik. bi şēye háyřımız (8) yok, hazır. çok şükür ehlāmdürilāh ölüm, *allah* uşāma vērsin, unnar da bene vērsin. ben (9) yokluk ğitlik bōrç hārş bişī bilmen, cēnēb_ *allah* ni vērise tārāna bulĝur işgembiyī dōldur yát. (10) beniki ó anaçım. búyúr, yápdılar, yápdılar, üs sene de esgerlik_êtdi. ayām çarıklı çoraplı (11) çit sürdüm. iki çit ökü, bi çit de háyvan, ayām çarıklı çoraplı çit sürdüm_ölüm. o (12) ğünner_öliydi. hindikinner çöcü ğucānā_aliyê, anam_arĝañıza alivî diyán, çijinnerimizī_ip (13) kēser diyeller, yá, *allah* yerde yátmasınnar nurda yátsınnar cēnnet mēkēnerī_olsun, iki (14) dēne ğayınnam marīdi. *aķşejr* dālarına yáylařlara gôtürdü ğaynatam, dēve tülüler ğatarīyle, (15) ğoyun davar sürüsüyle hindi tavīĝ var_ēviñ_ónünde bi şī yok. ğētdi. ğētdi hiş bi şiyê (16) sāb_olmaTıĝ. ğētdi. ğētdi_ölüm. hindi taşlamız da yok, maşımız da yok, bi şimiz yok, (17) *allah*_ırāzī_olsun, *allah* onnara vērsin, onnar da bize, biziki hazır, *ĝarjüzde ortakō* vardır, (18) ordan bi ğēce gôtürdüler. duyiyēdim de o ğün_için yōdu. yalanı sōlemen, kendi ğardaşım, (19) kendi ğardaşım bi mūtariĝ yüzüne amcamıñ_ölüne nişannēdim, buna vērilmēcek dēdi beni (20) buráyá atdı. bi adāye, é bizim *ĝarjüzümüz*

işlíp duru. sen nêrdensiñ? *ğaşdan!* ā! èveli sen bu ⁽²¹⁾ çócū gōrdūñ mīdi? yálan_èner_e bu buñlardan bi biliş de bēni ġandırıyēsīñ sen.

⁽²²⁾ ni yápacağlar_anam, kēşgek, ēt, buğur, bułamaç, ni oısun_anam, bułamaş ⁽²³⁾ dēyéz_işde öle sōzūñ ġelişi. soyuñ hunnardan yeñ, hindi de nè yápacañ? hindi *antellede* ⁽²⁴⁾ ġatı_olan, ġötünde ÷otü_olan èyi, bize pek sēlem vèren yōğ. bizim_ève hindi yēdi ⁽²⁵⁾ çócūñ_anasıyın. hepini burdan çıkārdım işde yüzü, hindi bēnmeñler è nè yáPáım. hadi, sōz ⁽²⁶⁾ mü ġabuı_èdecek, hálbıke bu èviñ yaşantısı o bétón_èvden_iyīdir. ısıcağ_öldü gibi ayrı ⁽²⁷⁾ bi yaşantı var_olum. nēdelim? bu mu? bura baca, eveli burda ataş yákiyēdik bu ⁽²⁸⁾ yōdü_èveli, bizim ġünümüzde zoba yōdu. orda ataşı yákañdık, çırıyí sokañdık ġızınırdık. ⁽²⁹⁾ bureye ġoyü ġoyuvü. zoba, buğdan_odunu ġatarız, yatar, yánar.

⁽³⁰⁾ búyúr? sırtımıñ ġēcēni ġetirdim. yōğ bi şī yōğ, hu sırtımıñ ġēcēñile ġeldim_olum. ⁽³¹⁾ kırklaşma demek, ē, burda mı? burdā, burdā çócū kırk ġelmeden_èveli kırkların, ondañ kēri ⁽³²⁾ ġēne kırkların, hòllardan bi işam daıı ġırar ġelirin hòle hòle öñme çırparın, èsgī ⁽³³⁾ èdetlerimiz_ölitī. işde öle kırklēdim yūüp yīkēdim. èveli ay_olum, ben çocuğlarıma bi ⁽³⁴⁾ toğdura da ġötürmedim, ĩne de hurdurmadım, kēndim de toğdura ġetmedim, ġara cahıl_işde ⁽³⁵⁾ ġeldim ġeçiyēn. sēksen mi doğsan mı, doğsan. belīkī_iki. ēy! ġöñül hindi yirmi yaşında ⁽³⁶⁾ ġelinneriñ işledīni bēnmemek şiyim mar_emme vağıt yōğ, *allah_ırāzī_össun* bu ġışñ ġelir ⁽³⁷⁾ zobamı yákar. südümü ġetiri. ana bōba var mı? nēdelim oğlum bu barmağ bile deñk dēğl. ⁽³⁸⁾ şükür_allahıma, ġór_anam me, ē!

⁽³⁹⁾ sorma ezğitile, otus kırk dönüm yer élile biçiliye, yún yápiyēs, süven soğıyēs, bu ev ⁽⁴⁰⁾ gibi harman_èdiyēs, azar azar yáziyēs, üş ġün dōrt ġün_o sapa dönüyēs, saman_èdiyēs ⁽⁴¹⁾ ata, ata, içinden tēne çıkariyēs. yáh, hindi nè var ay_olum?

⁽⁴²⁾ samannığlar saráy_olumdu

⁽⁴³⁾ ġelinnikler ġoláy_olumdu

(44) hindi nè var? nè var ay_ölüm? ata ata ata bi hordañ gèlir hóyras, bi hordañ gèlir (45) örüzger, hindi ałıp gèlip èviñe döküvriyè. yáh. vaqıdı geçirdik de şükür hālımıza, nè o, ołan (46) yánında yatarıs, nè gız yánında yatarıs, işte dünemiz bu dünək, götürülër, bu ırāt_èdemērī (47) sabādar, ĩh ĩh, ĩh, öndüñ *muammedım* hasda, gētdik gāyırı yálvariyè, tavī dutdu, anam (48) yátmam dèdi, yátman atıñ beni évime, yátman, ben bi tavıķ dünē ossa orda dünèrin, bu (49) dünemes. zor_onuñ hasdałı anam, onuñ hasdałı, aqÇıerleri ğabarıvırımış, bi de tıpa (50) götürecekler götürmüşler mi böüñ gine bilmen, *allah_ırazı_ossun* diye ağama ağa nołursuñ (51) bunu hura bārī gètir, dèdim dèye getirivriye dēyē, terlērē diye ümū bunuñ dıkanıviriye diye, (52) dèmiñkī gèlennen biri onuñ *báyramn_ölu apdille* dē mi? hā *apdillen*ñ çócū, hēy yá, (53) aldılar. davar bōñ gèlmedi mi? işdē_ölē_ölüm.

(54) búyúr, ben yápmam gèlinnerim mēri gızlarım. èsgiden yápiyèdim. örgenip de sen (55) tārana mı yápaÇañ? onuñ koķułu_otları ołur, ğatarsıñ ğaynadırsıñ. var, dorū_otu dēriz, (56) melitüre dēris, nāne dēris, onnarıñ súyıyla yourduła ğararıs, bir_afta om bēş gün duru, ēşir (57) sēreris, ołum, hindi bi sēl biri gètiriyè, bi sēl biri, bi sēl biri, nē èdīn, ètmēyen. üş dört sēnedir (58) yápmāyın. ğurur, hułlara şici gèliye una döküvürüS, yemci yáutıķı èlērız_ölüm. öle çócüm.

(59) bi şı yápmazdıķ, hindi ē, bōñ günü gēldi, dođm günü, ē bōñ dişi çıķdı, yárin ğuşu (60) çıķdı, bis hiç öle yápmēs. èveli, yápmasdıķ hēç, dişine baķmazdıķ şısine dē_ölüm, (61) hindikinneriñ çeşit çeşit, nè yápałım? ölēydik. èsgiden nè varıdı_ölüm? bi yèrile ğō varıTı, (62) hindi hepisi de boł.

(63) talladéydi gèlivı_ölüm gèliv, gēldi, süned_ètdi, abı amına ğoduķlarım diyèdi (64) delirivıdi kesdirivıTı. apdał, apdałlar kēsèrdi, bi ğalıp sabınıla bi yálık vèridik. o (65) ğadarıdı_ölüm. hindi, hindi bi yoł, çeşit çeşit. hindi torunum mar, ğoıcāzı da ğırıldı, iyı_öldü (66) miki_ānam? öh yávrım, oncās sünnet_olacaķ, gine bi toruncüm mar gızımıñ, (67) onnar_olmıcaķ yá, mevlit mī_èdellër, düñ mū_èdellër? *allah* hayırısı oısun, *allah* hayırısı (68) oısun_ölüm. è çok şükür biñ şükür, ehlaıdülıllah yoķluķ ğıtlıķ görmesinner *allahım*, (69) onnar *allah* vèrsin, onnardan da ben_alēn yéyın diye ha bi duvā_èderin_ölüm. nè_èdēn (70) nişleyın?

gène dē_õle, bunnarà *aļļah*, bunnar da oļmasa bazar bilmen, çarşı bilmen, nērde ⁽⁷¹⁾
buļup yēceñ? è çok şükür ehlámdülillah, lâ ilāhe illaļlah, *muhammedā* rasūrülļāh, ⁽⁷²⁾
esTāFúruļlah. gızlarımıñ da bēne mūtaşlī yok, oļannarımıñ da ben mūtaşlī yok, *aļļah*
⁽⁷³⁾ nāsiplerini gür vėrsin, *aļļah* nē_ėdēn, biriniñ_evi dā hōrda, biri dē_işde bu,
üç_õlum var. ⁽⁷⁴⁾ biri de *ğarĩüzde*. *āyşá*, *çáyáksu*, adım, *çáyáksu*, soyismim, báyúr, o
da áyniyis hep, hep bis ⁽⁷⁵⁾ *çáyáksu. mevlit. mevlit.*

YERİ : SERİK/Kozağacı Köyü
ANLATAN : Hasan / Havana ÇELİK
YAŞI : 69 / 74
KONU : Karışık

(1) ordan, ordan mı geldinis? hē, eyi eyi, è nè var yok nassiñ müdürüm_ëyisiñ, *állaa* (2) şükür eyis. sen de eyisiñ_ámcam.

(3) yerleşmesiniñ sebebi, bura gəlmeniñ sebebi, eskiden, bızım kömüs, *korquteli* (4) *gızılcadā* vardır, orda kóyümüz var *kozāci*, meselā, bizim dedelerimiz ve atalarımız o zāman (5) arāziye önem mermemiş de háyvancılık, háyvancılığ_üzerine. orda karda kışda háyvani (6) kışı çıkarmak yāza çıkarmak zor_öldü için, buráyá gəlmişler, sāyile, sāyile gəlmişler ama, (7) gēldij zāman, bi dá o şindikī zāmannar, otlağ var yá, o zāman otlağ çatlağ yoK, bułlar mērā (8) çoı durúyü_öle, gēdiyellār şu *gocáyátāñ* üsdüne oturuylar, ordaki bi yúrt tutuyullar oráyá, (9) małlarıla orda oturu. oráyá bēnmēllār ikinci bi ura gēliyułlar, orda bi bizimkinneriñ biriniñ (10) üzerine, deve çökmüş, yāni, deve çökdü_ıci bu yúrt yāramadı diyöıllar, tékrar buráyá (11) gēliyułlar, buranıñ kuruşu öle gēliyor, şimdi, bunnar diyelim ki kışı çıkardī zāman, mart (12) nisanıñ_ıçinde dōru yáylayá, buráda birer şeyleri evleri, şeyden çitten hayıTdan deris, (13) müdürüm sen belikī bilirsñ, hayıt mersin sazāndan yāpmışlar üsdüne de ğara çadır yok bizde (14) hindi bazī yörük vardır bi çadırı yörük, biz o çadırı yörüklerden deyiliz şindi, (15) *ğaragóyūnnu*, meselā *hayta* çadırı vardır bizimkiniñ bůvamgıl çit örmüşler ğazıqlan ev (16) şeklinde üstünü çatı yāpmışlar, kāmışlan, kāmış örterek, tabi ō zāmanıñ kiremidi miremidi (17) yōk. bu benim bildim bubalarımda ğórdüm sölüyorum, kiremit filen yoK, ama bunnar tabi (18) buráyá da pek önem mērmedikleri yáylayá gēttiklerindē yáylada da evlerimiz vār, tā eski (19) yūnan cavurdan ğalma bir_iki de cavur varımış orda dedem rāmatlık bi ğoca ğonağ yāpdırmış (20) yáylada da, ğar oláyı bilirsñ, *ėrzincan_öldüñ_ıçin*, ğar kürüme o zāman evlerimiz (21) yáylanıñ_évleri toprak, ğarı kürüyoñ aşıā, bi de yūğusu vardır,

yūğularsñ yáylada bizim ⁽²²⁾ kóũñ şeyi öleydin. bũ dedem naapíyór? saçdan yápdırıyí üsdünü, ğarda ğayíyór_iniyo ğarı ⁽²³⁾ şeyli oıdı içün bõle, çatı yápmış, ğayması için, saç yápmış_üzerine tabı o maıçılık bi háyli ⁽²⁴⁾ devam_étmiş, bura ğışın bura geliP, faķat buradağı yerlilerin bāzıları burda kaıan Őurda ⁽²⁵⁾ *ğocáyataķ* vardır, bũ *ğocáyataķ*, bizimkinner yáziñ ğetdiğ zaman, evlerine bi atāŐ_atıvıllermiş ⁽²⁶⁾ filen bāzılarınıñ her hepsine deyl de o zaten yānıcı biŐē zāti ğamış. doķanmasın ğórsün. ⁽²⁷⁾ bõle yákdıķları zāmannar file oımuŐ_amma, tabi bunnar ğeldikleri zaman ğene aynısını ⁽²⁸⁾ devam_ettirmişler, bi háyli bõle. diyelim ki müdürüm, buralara baraŐ ne zaman yápidi ben ⁽²⁹⁾ ēce aķım_ermeyorũ yā. bu *mēnderes* Samānında ölçüm yápidi da bu *aķsu* baraĀınıñ sũyũ ⁽³⁰⁾ indi buıllara ilk_önce. zannēdersem yetmişli yııllarda filen, atmış beŐ yetmişli yııllarda filen ⁽³¹⁾ buıllarda bi ölçüm yápidi. su ğeıecekmiş. ben o zāman ğuzu ğóyũñ ğúderdim, bu arāzi bizde ⁽³²⁾ bi şey vardı kiriŐ deris, bahar geldi mĩ o kiriŐler ğöbek çıķarı çıķeğ_aķar bēmbeyās. ⁽³³⁾ onuñ_ichinde de bi arı_ölur, bi ot_ölur, ğoyũñ ğuzu onnā ğeçiridik, soñura yáylayā ğetdikleri ⁽³⁴⁾ zāman yáylada arāzileri ekiP dikiyóıııa, burda ekiP dikme yok. orda arāziyi ekiP dikiyor, ⁽³⁵⁾ harmanı kaıdıryũ, samanını orda yerini ekiP sürmesi_ichin óküzũ, ineğ, af_ēdersñ o zāmanıñ ⁽³⁶⁾ vēsāyıdı da mērkep ēŐŐek yāni, afēdersñ_ēŐŐek bizim_olıarda, õle bi araĀ ğereĀ yok, ⁽³⁷⁾ dedim zāmannar. tabı bu buıllar ölçüm yápidince su ğeıecekmiş denince ũlan yā burayā su ⁽³⁸⁾ nasıl çıķıcağ burā dērdik biz. ben mēselā kendim bile bāzı hõle bi dũŐünũrdüm, la yāv bu suıa ⁽³⁹⁾ bura nerden ğelcek su dērdik meselā baķ, sāõssun o zāmanıñ bõyũk adamları. burayā su ⁽⁴⁰⁾ ğelince, biz de burayā ekiP sürmeye baŐladık, yāni taķsim_ettik ğarı ğarāstũro ğelmiş, bin ⁽⁴¹⁾ doķũyũz ēllĩ_ũŐde ğarāstõra ğelmiş, o zāman üzerleri yāzdırmıŐlar, ve niháyāt, maıçılık ⁽⁴²⁾ kaķdı, Őindi bu döneme döndük bõle ğarı, ilerleme yāni o maı devrinden çiFtçilē yönelTirdi, ⁽⁴³⁾ maıçılık kaķdı, çiftçilē yöneldi yer sürme ekme, pamuķ pamuķ daha soñura pambuķdan ⁽⁴⁴⁾ nefret_ettik, amāle bulunmas işçi ilaĀ ğaraĀ masraf çoğ_oldu. işde bu sēraıar icāT_oldu, ⁽⁴⁵⁾ sēraıara döndük ve bizim burası, *ķocáyataķla* bĩrdik, biz oranıñ mahāllesiytik, *ğocáyatāñ*, bin ⁽⁴⁶⁾ doķũyũz yetmiş yēdide kóy muhtarlı seçimi yápidi, o kóyde merkezde iki adāy çıķdı, ben ⁽⁴⁷⁾ de mahālede bi adāy da ben üç adāy muhtarlık adāylı olduķ kóye, Őindĩ ordaki adāylar ⁽⁴⁸⁾ kaıybetti, beñ kaıandım. tabi ĩtilaı_oldu, ĩtilaıda birāz bir_iki aĀıķ uzadısa da

ikinci bi ⁽⁴⁹⁾ mūtārlık sēksen dōrtte, bin doḡüyüz sēksen dōrtte, şey_oldu, sēçim gēldi, *özāl* hūḡūmeti ⁽⁵⁰⁾ ḡurdūḡdan sōra, tēkrar, beni gēne ḡo halḡı istedi, ben istemiyodum_istedim, ḡoyde orda bi ⁽⁵¹⁾ adáy ḡıḡdı teK_adáy ḡıḡdı, bem burda ḡıḡdım gēne, ordagi teg_adáy gēne ḡáybetti ḡoyūñ ⁽⁵²⁾ merkezindeki. ben gine dēvam_ēttik, faḡat o sēksen dōrtteḡ_ikinci muhtarlımda dūşündüm ⁽⁵³⁾ bī, arḡadan benim muhtarlıma ḡadar, benim buráyá ordaki ḡoy muhtarı hiḡ ilgilenmezdin, ⁽⁵⁴⁾ biz burda bēynelmileldik, soñura bizim de o zámannar maḡlıḡıḡ_üzerine gēldiñimiz_ için ⁽⁵⁵⁾ biz de háyvan inek sūr afedēsiñ ḡoyún sürü boḡ_öldü_ için, bu dabānnara pambıḡ_ēkiliyodu ⁽⁵⁶⁾ dēdim yá, pamıḡ tarḡaları bahārın ḡñiyo tarḡanıñ tēzek yápiyōru ēkime dikime māni olúyó ⁽⁵⁷⁾ dē, bizim maḡdan sēvmezlerdin yāni, bizde maḡ yüzünden bizi sēvmezlerdin, o ḡoyūñ halḡı, ⁽⁵⁸⁾ tabi biz tabi bu iş diye gēldik gēçince pambıḡa yöneldik, pambıḡ. sēçimden sōra dēdim yá ⁽⁵⁹⁾ hā, ikinci muhtar_olunca dēdim ki yā bu ḡoy bize bişey, müdürüm, sen sen aḡ, sen sen al, ⁽⁶⁰⁾ sen aḡ bi de ben şeyi vēren. sen búiúr_otur.

- ⁽⁶¹⁾ hacī!

⁽⁶²⁾ ḡoy bize ilgilenmedī için ben buráyı ayırıcān dēdim, elimde dēdim bu bizde sēlāyát ⁽⁶³⁾ varıḡan, bunu ayıraḡım dēdik bis. ayırı bi köy_öḡaḡım, gēttim ben, vāliḡe vālikde bi ⁽⁶⁴⁾ yönetmelik varmış yönetmelḡe ḡōre, bura halḡ_oyḡaması yapıldı, sınırlar tēspit_ēttirdik bi, ⁽⁶⁵⁾ fem mēmuru gēldi, harıta müēndisi tēsbıt yápdırdıḡ, velāsiḡ halḡ_oyḡaması yapıldı, *añḡaráyá* ⁽⁶⁶⁾ ḡaldı iş, *añḡaráyá* o zāman, bin doḡuz yūs, sēksen aḡtıdā, sēksen bēşte sēksen dōrtde sēçildi ⁽⁶⁷⁾ yá, *cēñgis tuncer* vardı rāmetli_oldu yá, o anaPdan milletvekiliydin, bütḡe pilannāmā mı, ⁽⁶⁸⁾ uḡaştırma baḡannī bilen mi yáptı öle bişē yápdı_o. onuñ ben ēvine iki seFer file gētdim, ⁽⁶⁹⁾ haḡḡātan bana yárdımcı oldu, sāōssun, bin doḡuyüz sēksen aḡtıda bis, ḡoy_olduḡ burda ⁽⁷⁰⁾ ayrıldıḡ ben *ḡocáyataḡ* muhtarıyme *ḡozaḡacı* ḡoyü bizim kēldimis ordan ḡoyümüs *ḡozaḡacı* yá, ⁽⁷¹⁾ *ḡozaḡacı* öldümuz_ için, *ḡozaḡacı* ḡoyünü dēdi böyüklerimis *ḡozaḡacı* ḡoyü yápaḡım, oḡur ⁽⁷²⁾ dēdik, *ḡozaḡacı* ḡoyü böle oldu burası *ḡozaḡacı* ḡoyü. işTe bu şekilde ben mūtārlımı istifāmi ⁽⁷³⁾ vērdim, ordaki bi āzāyá vērdik, o şe yápdı, burda yēni muhtar sēçildi, ben ḡıḡmadım ḡārī. ⁽⁷⁴⁾ baḡḡa ḡēñşlere vērdik. dēcem_amcam işde bu duruma böle gēlip gēdiyoz, faḡat, zaman ⁽⁷⁵⁾ gēttikḡe Tabi

déjšiyor, pambıķçılık ğaķdı, séracılık úzerine alıřıyós, iřde milletiñ hāli, tabı ⁽⁷⁶⁾ beñ ğarıřmıyóm da bāzıları rézil zēbil sűrűP ğederiz yāni başğa nē isdiyóñuz, nē ⁽⁷⁷⁾ sormağ_istiyonuz. bizim bildimiz ķadarı bu. sizi de ğörüyoş yā bāzı yēllerde, ğörüyóm ben ⁽⁷⁸⁾ bunnarı, maşala ma dēriz bi ocaķ ateř yāħaļlar, o zaman hindikibi ēlektirik mēlektirik ⁽⁷⁹⁾ mı_ar? onuñ ētrafında oynāļlar, birisi ēfendim ēfē_olur, biri bi ķadın_olur ērkekden bi sűrű ⁽⁸⁰⁾ muabbet yāpaļlardın yāni, ōle bi ğünner ğeşdi yāni.

⁽⁸¹⁾ hacı sana soruyēller, baķ hacı yēñge bi řē biliyo mű ēsği nāļ dűűn_olúyódu diye, ⁽⁸²⁾ dűűnneri nasıl yāpıyóļlardın dē baķ sorúyóru.

- ⁽⁸³⁾ hoř ğeldiñiz. dűűnner nāļ_ōļcaķ?
- ⁽⁸⁴⁾ ramāzan bēy sana nē diyo baķ. nasıl dűűn yāpıyóļlardın_ēsğiden diyor.
- ⁽⁸⁵⁾ ēsğiden nāļ dűűn yāpıcaķ? űř ğűn dōrt ğűn, bi davıļ dōdűrűlerdi.
- ⁽⁸⁶⁾ ōle tabi.
- ⁽⁸⁷⁾ cumā ğűn dutaļlarıdı, yēmekleri, ēvelı aşĞı bilinmezdi pek, kēndimiz ⁽⁸⁸⁾

yāpardığ_ōle yāni yēmek yāpan iki iş ğadını_olurdu. yāpaļartı.

- ⁽⁸⁹⁾ kēřğek yāpaļlardın.
- ⁽⁹⁰⁾ kēřğek yāpaļlar.
- ⁽⁹¹⁾ suļu et yēmē yāpaļlar.
- ⁽⁹²⁾ búydē.
- ⁽⁹³⁾ işde şindikibi piriş miriş yōķ da bulğur pilāvı mēřurdun. Ğōrbası olur ⁽⁹⁴⁾

bunnarıñ_ēsği bōleyıdin yāni. *hasan Ğelik*, yāř atmiř doķus, hacı yēñgeñ benden bēř yāř ⁽⁹⁵⁾ bōyűk. yā ramāzan bēy iřde, bizim. műdűrűm sen nērelisiñ?

- ⁽⁹⁶⁾ sōle, oltu. hadi ğēl_ōļum. űĞ_ētek dēllerdi, űĞ_ētek hōle, yānnānda bi arķasında ⁽⁹⁷⁾ ēteg_olúyóru, iki de yānnānda olúyóru. fes kēydirilerdi, ona bař_altını dēllerdi, ufağ hindi ⁽⁹⁸⁾ yōncā_altını mı dēvēlār? o altınardan Ğizellerdi, ōle řey_ēdellerdi kēydirilerdi.

⁽⁹⁹⁾ yēmekler_işde ēt_ile nōdu noğotlu, ēt_olurdu, ēderseñ fasille olurdu, kēřğek, Ğōrba, ⁽¹⁰⁰⁾ piriĞ. onu biz yāpmēz, burda yāpıyıller_onu. biz burdáyız yāķınıs. hurda *ğozaac*mdan ⁽¹⁰¹⁾ ikimiz, aķrābáyız zāten, *ķurķudēlmē* yāzın biz

*gurgudélindē*_oturuyós. yáylámağ gèdiyés. ⁽¹⁰²⁾ hēni düün_édénner çarı şēder, gèder gèliriz_ōle tanıdıqlāmisī. yápardıg, işde yirmi ⁽¹⁰³⁾ günnüg_öldü mu bi kırqlanır, analāmız gètiri gucānā sēne vèri, yāni bēnē anasına vèri, gēne ⁽¹⁰⁴⁾ ōlansā otuzunda şē kırqlāllar. ōle şēdellerdī. kırkında ōlan_otuzunda ğız kırkında dēdībi ⁽¹⁰⁵⁾ kırqlanır. daş sáyállar. köklü daşdan daş ğıraállar gèlillerdī_èsgi, ōle şē ölurdu o daşıla, èsgi ⁽¹⁰⁶⁾ ırbıx dèllerdi onuğa gətılırdı, bōle şey mi vardı èsgi? çēzimis érkeklere édellerdi, gömlek. ⁽¹⁰⁷⁾ onuñ yēñlēniñ_ucunu oyá yápaállardı, ğadınnāra yápaállardı. bōlē bağarlāni işlellerdi. oyá ⁽¹⁰⁸⁾ yápaállardı. èsgi ōleydi bizim zāmanımızda. bizde zamanında yōdu ordā bi şē. yōdu. orda iki ⁽¹⁰⁹⁾ ğalepem, üç ğalepe alındı, ōle bi şeyimiz fazla yōdu ğōreneñimiz yōdu. yáyláyá gèder gèlirdik ⁽¹¹⁰⁾ biz_èsgi, ğoyūnumuz varıdı. yápaállardı. süslellerdi, tábī biziki güleş_öldü, ō zamana ⁽¹¹¹⁾ ğadar, sürdü bayá.

⁽¹¹²⁾ bēş, işdē biri hurdā o da bōle évile ūraşiyér, çitçilik, né yápsıñ_ō ay_ōlum. sēre ⁽¹¹³⁾ yápiyéller, biri havağalañında çalışiyér, ortanca. üç_ōlan iki ğız, ğızıñ biri *antellede* biri bu ⁽¹¹⁴⁾ *bozdápe* kōünde. onnār çitçi ğāyırı. ōlānnar_üçü de çitçi. yētmiş, *havana çelík. havana çelik*, ⁽¹¹⁵⁾ évet. bōrek yápmazdıq, işde ōle yemek, şē olúyórü. éden_édiyéri paqlāvā. datlı hēlva ⁽¹¹⁶⁾ ğaraállardı. bildīsem de gèldi gēşdi ay çoçūm. unuttum gēşdi ğāri. yōq yoq be. ē ğazlı lamba ⁽¹¹⁷⁾ vardı, onuğa èl_işini fīle onuñ_ōñünde yápardıq. yápardıq èyi kötü, yázmağar_oyálardıq. ⁽¹¹⁸⁾ zāten ben ğuzu ardında gèlin_öldüm sáyılır. ğoyūnumuz vardı, ğuzuyá bēne bağıdıllardı, ⁽¹¹⁹⁾ ōlānnar. ōleliklēm gèldik gēşdik şükür bu hañımıza bu ğünümüze. sōllemezdik. düün yáparğa ⁽¹²⁰⁾ yalıñız hēni kōde iki ğadın dutaállardın, ilēn çalaállardı. ilēni çalaállardı. hōyle ilēn çalaállardı. ⁽¹²¹⁾ onuğa oynállardı ğadınnar, kōde ōleydi. biz yápmáyız de ōle iki ğadın dutuğurdu. türkü ⁽¹²²⁾ sōleyen_işde, ō ğadınnar şey_olúyó yápardı, aşam kına dēdī gibi. ōleliklēm gèlindi gēçildi.

⁽¹²³⁾ tārāna, yáparıs, onu māzemesini ğırmızı biber_alırsıñ, domadis azçıcağ da sağça ⁽¹²⁴⁾ ğōrsuñ, onu ğāri yōrt ğatarsıñ, hamırını yūruğardı zāten bēş_alı sēnedir_étmēñ ğāri. ⁽¹²⁵⁾ çocuklar ğızlar gèlin ğız yápiyér. dizlēm_ameletli_öldündan, ikisi de ameletli birini bu sēne ⁽¹²⁶⁾ gètçēmizdē_étdirdik, iyileşmedi. bi şē de yoq dēri toktur da vardıq film çekdi bi tā. bi şē ⁽¹²⁷⁾ yoq dēr, bēlden gèlen bi şē hērālda bu dēri. bēlim dē arıyır_e. çocuklar

yápiyèr gāri biz ⁽¹²⁸⁾ yēyès. òle. azÇicağ_ışde bi kilō mercimek yèşil mercimek gatarisñ, noqt bem búydéyeye ⁽¹²⁹⁾ gaTdırdım da dèrmene yóllēvèrdim üünür gelirdi. noqt gatarıs. tārānamız mēşırdır. çoçuklar ⁽¹³⁰⁾ yúñuru gāri hamırını şeyini, o on yèdi on sèkiz gün durar, undañ kēri sèreris, oçalışıñ, òle.

⁽¹³¹⁾ bulguru búydēyī gaynadırıs, işde gonum goñsu toplanır, òle bī, şeyé dèrne ediyèri, ⁽¹³²⁾ bōlē heni gūrān gibī bi şey yāsiniñi okūyuñlar. o çoçūa gèlen, para gètiren para gètiri, òle sırt ⁽¹³³⁾ baş gètiren gètiri, başına bi ał yázmā_örteller. dişi çekilmeyen sālām_olan, āzınā_alıñ üş ⁽¹³⁴⁾ sèFer sañar, òle şēdeller.

YERİ : SERİK/Kozan

ANLATAN : ? (Bayan)

YAŞI : 83

KONU : Karışık

(1) şükürler_ösun, éyiyiz_ *alla* şükür, sen nasılsıñ_ölüm? nēdēn_ anam_ işde éyi kötü (2) diñğıldayıpörün, bacām topar, gézeleyēn_ éyi nişleyēn_ a yávrım? var bires, herkez_öle (3) diyór yá, ölüp giderin yálıs, ölüp giderıs. şükür. müsāFirin bı ğuşun. hiç güler dutar bi şım (4) yok benim. yá *allah*ñ yánında müsāfiris, nétÇēñ_ a yávrım_ işde. nērden gelíp (5) nēre_ ēdiyóñ? nērlerdensiñ kimlerdensiñ? *kaştan* mı? háyır_ıısı. saǵ! *allah* rāzı_össun, yerden (6) güvē_ ādar, *allah* rāzı_ ossun_ ölüm. yá, yāh yāh, nē ğadar háyır_ alıyóñ_ ay_ ölüm, nē (7) ğadar háyır_ alıyóñ. *allah*mma şükür yā rābbī. şükürler_ösun_ işde. ben *hacī_ osmamıyın*. (8) *gókveliler*, *gözana* bālī, hē yá, *gozanlıyıs*. nēyden_ anam? düündēn nēyine naǵ! (9) şeydēn_ ay_ anam, nē kiyēn düünümde ğaşşık sapı kēydim, ğaşşık sapı dēller üç pēş, üç pēş (10) gēdim. üç_ eteg_ üç_ etek. üç_ etek dēller. üç_ etek dēller. yēşil, yēşiliTī. *kaş* senesinde (11) mi? yirmi yáşında gēlín_ öltüm. hī, *hacī_ osmannar* dēller horda da yoǵardan (12) *hacī_ osmandan*. bu kóydeyin_ işde. yēđi çócūla ğāldım. *gocam_ öldü*, kiçimen kiçimen (13) *çoÇüÇaklarım*. elimizde bi çift_ öküz vādı, öküzlerile ēlleriñ tarlasını sürdüm bēsledim, (14) *évērdim*, *çıkārdım*, *gētdiler*, herkes kendi paracīnna kendi emeÇikleriyle işe girdiler, (15) *ēvlendiler* *guzum_ işde*, *yorgan yásTık* yapıvidisem onūñ bunūñ tarlasından yapıvidim. (16) elimden bi gelir yok. *gocadan* yok gēlir, *anadan* *bubadan* yok bi gēlir, *işde_ anamdan* (17) *bubamdan* bi dıķı bēlişdiK_ işde *évelki* sēnē, o da şeyiñ_ arasındā, *baķan* yok *góren* yóķ. (18) *ékmēyóz_ anam* tā *cēhemderiñ_ ucuna* nēre gēdip de *ékecek*, *kim_ ékecek*, *herkez* gētdi, (19) *hep_ ēvlendi* *bālandı* *şehre*, *şeye* gētdiler *vardılar*, *tēnezzülü* mū vār?

(20) ē a yávrīm nè bilēn_unutdum gētdim_a gūzum, saar, ètdir, kēşgekdir başğa nè (21) oļacak? èt_ile kēşgek, hī. başğa da bi şī bilméyēn_aklım_èrmiyer_a gūzum. unutdum (22) gētdim_a gūzūm. háyvanīla, atıla gēldīm. sūsledī_ágam.

(23) bilsek, bilsek, sabınī_ilac_ètmişler, ó öldükdeñ kēri içerī_atıvėdī ben de derildim, (24) bi yól gāri ora hocáyá gētdik, bura hocá gētdik, èyi kötü dirēldim, çóççaqlarımñ başına (25) işde çócuqları bėledim bėsledim daatdım, kendi başıma burda oturuyórun durúyórun, (26) benim_ólan gāyri *manavgattā_ōran* burá da yėriydi, bŭ yėrine bi èvcēz yápdırıvıdī_işde ben (27) de işde içinde duruPboturun_anam nēdēn? benim_ólan, ólan, yok *manavgatdā_ólan*, (28) *manavgatda*, ufaÇçākā_işde gētdi bi sēl_ormannarda çalışdı çalışdı, arkadaşı vārdı ōrdan, (29) arkadaşı varımış, aldı gētdī_oráyá bi laşTikçilē gatdı, orda o evlendi orda gāldı, birisi (30) *antėllede* gızıñ biriyle, ólumuñ_işde soñŭraqı adamdan da bī_ólan tā vārdı, o da ikisi (31) onnar_orða, birisi gızı soñŭraqı_adamdan_ólanı *garádaşa* gētdī_ōrdan, èvī yandı baı yandı (32) onuñ da işde yēni arabēle ordalar_işde nēdīÇēñ_a yávrım. gērī galinnā da kötüymiş_a (33) yávrım, gērī galma da kötüymiş dērin. nīdēn_işTe? èyi kötü bura.

(34) nasıl_ādet_utacağ, das sayardığ. kırk das sayardığ, suyúñ_içine atār dık, (35) duz_atardık onúyla çımdiriydik çócuqları nahaı_ėdelim? kırkı öle çıkarıytık, yīkār dık. pürüle (36) çırpār dık, işamların pürüyle. hiç nē, kırkı çıkdında? dirgit vürúytuk, onu bi sēl tene (37) biriklēris, gatarıs tārānyá bişiriz, dādırıs birer bonÇuk vėrilerdī_ėveli. báyá (38) boncuğ_atıvıllerdī_içine çānāñ. nēdelim_işde ölē_öle böyüdük gētdik nēdelim böötüdük. (39) çıkār dık gētdik yápyālız gāldık, gēliller gēliller báyramdan báyrama, ölē guran mevlīd_olŭrsa (40) gēliller, nè ètsin herkez_işinde gayTında çor çocuğ_ėverī. şēdiyóru okuduyólar nè (41) yapałım yávrım? ikişer çóÇuqları var, nēdīÇēñ_işde. onu_okuducāz dē çalışıyēllar. ē işde (42) bu, zórāldı gēçincemeler de zórāldı, anáyá bŭbáyá baķamadañ gāldılar gāyri. (43) onnardan_onnardan, èvi saapı gėtirdi, huncāz da onuñudu bendeydi, hunnar kendīmiñ de (44) hōnnar hep_öle, onnāñ. doķumadım doķumatım. bėz doķudum da bunnarī doķumāyız. bēn (45) māney mŭney nerden dúycān_a yávrım, çócuķ bėsłēcēn dē. o türküyü mŭrküyŭ ālamadañ (46) kēri bişī yápmazdım_öküzleriñ_arķasında yá,

işde āláyá āláyá, gören şey gibi görüküyórsúñ ⁽⁴⁷⁾ diyóllar, ben tā éyi görükürdüm_émme cènēb_allahım bi kötülere düşürdü dáyák ⁽⁴⁸⁾ yêmeyle, nédĩcēñ_ışde, gēldik gēşdik dünyádan, işde yēñi sàFa sürersem_ışde bunuñ_ıçinde ⁽⁴⁹⁾ sürüyórun yēñi. aç susuz gēne sürüyórun. gētiriyóllar gēne bēşer gurusça veriyór ⁽⁵⁰⁾ çòçÇaqlarım, baķacaqlar, ben neler çēkdim onnarı bēsleyēsē baķacaqlar mēzmur yá, ⁽⁵¹⁾ hem_ana hem bubayın. yā yā, ikisini de birđen yápdım_a yávrım neler çēkTim?

- ⁽⁵²⁾ saol guzum saol, éyi baķalım, nēydēn nişleyēn, yárm gēlmēcek misiz ğaynĩñ ⁽⁵³⁾ şeyine? şeyi var yárm, yárm, ğurani, ē dēmedilē mi? öndüün burdañ gētdĩñizde ⁽⁵⁴⁾ dēmişlerdir_önnar da undan dēmemişlētir. ē om bēş gün om bēş gün bunuñ şeyi mi var? ⁽⁵⁵⁾ háydi baķalım, ē savól háydi sēlem_ēt çok çok, háydĩ_öpdüm. háydĩ baķalım.

⁽⁵⁶⁾ kaç gündür_ışdē télēFannar ğapalıydı, nēyle gēldiz ğuzum? ğızım dēr_anası. nē var ⁽⁵⁷⁾ yoğ_anam? nasılıñ? oķuldan mı gēldĩñ yōsa bōra, lákin oķul bōn_oķul yok yá, ben bi ⁽⁵⁸⁾ çáyÇáz ğaynadān_ölüm, e nēdir başğa şeyiñ? hepsini sorduñ ğāyırđ, hoş geldiñ ğızım, işdē ⁽⁵⁹⁾ ösüzlerim benim_ışde ta *haci_osmandan* benim dēdım yerden gēldiler bunnar, benim kōden.

- ⁽⁶⁰⁾ nassĩñ_ana?
- ⁽⁶¹⁾ çòcüm
- ⁽⁶²⁾ anam.

⁽⁶³⁾ yā, bunnarı fĩlen bōötdüm_ışde.

- ⁽⁶⁴⁾ nassĩñ_ana?

- ⁽⁶⁵⁾ éyĩz_anam bē, náhal_ólařım, topar topar sekiyörüs, nēyile gēldiz_anam?

- ⁽⁶⁶⁾ *duran* gēldi.
- ⁽⁶⁷⁾ *duran* mı gēldi.
- ⁽⁶⁸⁾ āşam buráyá dā_onūna gēldik, ēkmek bişirtik.
- ⁽⁶⁹⁾ éyi baciñ gēlemēcek dē mi ora sapmadiz dē mĩ?
- ⁽⁷⁰⁾ sapmadığ_ora.

- ⁽⁷¹⁾ onuñ sıyrıınıñ buzāsı danası boşanmış da gösünü geve geve, sādırmazımış da ⁽⁷²⁾ varāmacān_āşam ben dēmiş.
- ⁽⁷³⁾ gēlmēvisin āşam dā sālık vērsin.
- ⁽⁷⁴⁾ anam kaķıvı bi çaycāz sür bı bē, gēl ğızım.
- ⁽⁷⁵⁾ haTı, çáy sür dē anáneñ çócüm, hadı çáy.
- ⁽⁷⁶⁾ yá gáyfē_ēdelim, gáyfē_ēdelim mı_ánam?
- ⁽⁷⁷⁾ anam şēde gáynat da, çáydānā ğoyuvü gáynat da cēvze var orlarda.
- ⁽⁷⁸⁾ gáyfa gáyfa.
- ⁽⁷⁹⁾ gáyfē_ēdelim, gáyfa ğızım.
- ⁽⁸⁰⁾ ğulaķ dúymāyır_ıkisi de ğulā.
- ⁽⁸¹⁾ ğulaçı dúymāyár_ay_ōlum bunuñ. oķıyór hindi buncās, as soñüradan çócūñ ⁽⁸²⁾ ğulāna ēvelden yōķ ğıbiydi.
- ⁽⁸³⁾ biz bilmedig_ābı, hiç bilmedik bis.
- ⁽⁸⁴⁾ bilemedik çocuk şē ēdiyórúydu. bi yól ğulāna böñ ğulāna saarlık gēldi, nè bi ⁽⁸⁵⁾ toķturu ğodular, nè şē ğodular, yok, baķan da yok, ğören de yok, ğulā dā çócūñ_açılmeýę, ⁽⁸⁶⁾ delıannı ğız_ōldu, oķıyór, hindi, ālar.
- ⁽⁸⁷⁾ üs sēFer cihaz_aldık.
- ⁽⁸⁸⁾ bem böle mı_ōlācān ben ğulām dúymāyár diye ālar.
- ⁽⁸⁹⁾ çözüm yok dā işde, iç ğulağ_ölü diyóllar, *çallıdā* bi doķdur varımış, ⁽⁹⁰⁾ dayımıñ_ora, anā señ gēt baķān ben şēdıcēk mın?
- ⁽⁹¹⁾ beñ gösteriFirēn_onā.

⁽⁹²⁾ dayımıñ ğarısı da ğulā dúymazımış, onuñ da ğulā dúymazımış o *çallıdā* doķdura ⁽⁹³⁾ götürmüşler seniñ ğulāñ dēmişler amelet_ētÇek dēmişler_una. bi yól soñüra hap vērmişler, ⁽⁹⁴⁾ baş dönme varımış_onda, o dēdiki, sen dēmişler bu hapi ğulāñ ğene gēl dēmişler. bi o dıdı ⁽⁹⁵⁾ bu çocū bı_ora ğötürüñ, götüşdük *çallıdā* doķTura, ó doķtur dēmiş *añkaráyá* ⁽⁹⁶⁾ havālē_ētmiş_ó. bi yól dünyā tıpında doķTur var, bi dē ona ğötürēn dēmiş ğızınıñ búbası. ⁽⁹⁷⁾ ēletmişler, *añkaráyá* gētÇēz dıdiler yá, è ó da ona dēmiş, boşa ğötürme dēmiş, ordānnar bura ⁽⁹⁸⁾ gēliyer ben_amelet_ēdiyán dēmiş_ó doķdur, ölē dēyinsırak bu zōredēk düşmüş, buba hiş ⁽⁹⁹⁾ bi çāre yok mu ğāri dēmiş, hem bubası hem ben_āladım hem bu dēyör, hiç çāre

yok mü ⁽¹⁰⁰⁾ buba? cıaz_ıçı? dökçura varduında cıazı çıkarıñ dëdim ben. annācağ mı annāmācağ mı? bi ⁽¹⁰¹⁾ yol, ğapıyá dā varmış, buba buba cıazı çıkaralım, çıkarmış, bi bağıtmış, gêtseñ de dëmiş, ⁽¹⁰²⁾ çöcũñ canı yánar dëmiş bi çäre yok buna dëmiş doğdur. bi yól cıasçı *apdiráman kók* var ⁽¹⁰³⁾ *nëbilerde* o dëmiş dayı gëdecëdiñ dëmiş, gëdecëñ çöcũñ dëmiş hurda ğulāñ kókúnden hurdan ⁽¹⁰⁴⁾ şédeller ğ dëmiş, óra içine cihaz yerleşdirilëdi_ónuñ dëmiş, gëdecëdiñ bilemediñ sen dëmiş. ⁽¹⁰⁵⁾ gëdemeTik. òlë dëyinsırā gëtmedi yāni, sendem bendeñ ğene şédıP de şédıcedik de, çäre ⁽¹⁰⁶⁾ yok dëyinsırağ bi yól. hindı_ókula gëdiyı benim ğardaşım mar eñ ğüççümüz *ğúllü* var ⁽¹⁰⁷⁾ *cëhadiyede* aba bunu okuduñ dëdi, okuduñ bunu dëdi belkim dëvlët bunuñ sonunda bi hağ ⁽¹⁰⁸⁾ tanır dëdi, ondan şédik, hindi müdür de dërimiş ki, ille bu çöcuğ çok ğeş şē dúyúyór dërimiş. ⁽¹⁰⁹⁾ içim titiredi ha, ben çöçüklamiñ_ónünden hep_öldü, üş dene arğası arğasınā öldü. bunnar ⁽¹¹⁰⁾ sönüratdan_óldu, musğayla öldündan, içim ğonuşmáya başla, içim titiremeyē ⁽¹¹¹⁾ başlayıvëriyór. bi yól işde bunuñ ğulā dúymëyerı bunu *antályáyá* yóllayın. biz dëdi *antályáyá* ⁽¹¹²⁾ yëllessek, èvel dëdi, ben hiç kimseyi bilmen, kimseyi arğadaş tutunámam èlleriñ şeyinde ⁽¹¹³⁾ dıdi. *antályáyá* gidesi yódu, bi yól şindi dëyóğ, buba müdürle ğonuş, ben dëri bölë dāda ⁽¹¹⁴⁾ ğalmağ_istemërin ben dëri. ben bi şē olmağ_istërin ben, èbe olmağ_istërin ben dē ağ ⁽¹¹⁵⁾ bāğalım_o zaman né dëcëñ? ē nişlëcëz nēdecëz şaşdığ_allah şaşırmasın. búbası bi yol, ⁽¹¹⁶⁾ ikimiz bi kavgā dutúyórús, biz bunu yoksuzluğ zamānında dālarıñ başında davar ğüdecëz ⁽¹¹⁷⁾ şédıcëz, hôle ufāka bilmemişis, benim_èlti var davar ğüdüyóruñ ğarı, paráyla davar ⁽¹¹⁸⁾ ğüdüyórús. *sëldā sëldā* diyı ünnemiş, çöcuğ dikeldi hólë tanıyeri dëğ. biz_ufāka neden ⁽¹¹⁹⁾ bilmemişiz bunü diyórum ben. neden biz farkına varmamışız évimizde duruPbotan çöcü. ⁽¹²⁰⁾ işdē_ò òle dëyinsıra bi yól gëde gële. eñ ğüççük ğardaşım bi sël sendem benden para ⁽¹²¹⁾ birikledi bi millār parā_étđi, bi cıaz_aldığ, onuñ da fáydası_ólmadı, tekırar ğene şē oldu, ⁽¹²²⁾ ğene fáydası_ólmadı, bi yol tıpa gëtdik, tıptan da hindi tıpiñ şeyi èyi kötü de dúysa da o halıı.

- ⁽¹²³⁾ bi yercë de bālāvımediler çöcuu, bi şē dē edıvmediler.

- ⁽¹²⁴⁾ *ğuláy* işde eñ ğüççükleri ğardaşlarımız dëdi, aba bunu ille siz okuTacağsız, émme ⁽¹²⁵⁾ işi okusā iyi kötü dëdi, bunuñ belkim dëvlët bi şeyise hağ tanır dëdi, onu meğmur ğaldığ ⁽¹²⁶⁾ okuTacāz bi yól.

- ⁽¹²⁷⁾ belkĭ *aḷḷahñ* izniyle bĭ *ébě* *ānım* filán *o*ḷursa.
- ⁽¹²⁸⁾ ōle diyer. benim dērdim *ébě* *ānım*lĭk *dēř* benim bāṣṡa bi ŧeyim yok *dēri*, *ā*ḷar. ⁽¹²⁹⁾ *aḷḷah* hāyırĭsı baḡalım, néydelĭm?
- ⁽¹³⁰⁾ gēne bi sār bĭ tanır hōkūmet.

YERİ : SERİK/Kuşlar Köyü

ANLATAN : Güssün ACAR

YAŞI : 85

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ beni ğızımgil ğótürdü_o ğaplarla yívíydiler beni_aldılar ğétdiler_arabáyla. ⁽²⁾ *kéma*da bizim bi ğız var_ă benim, bi ğız bĭ_ōlan zāti yá, onu *apdiĭla* arabáyla ğeldi aldı ⁽³⁾ ğediĭvdi ğabı ğacā oĭlara yívíydi beni aldı ğétdi yátāmdan. ordáydım hindi ğétirdiler.

- ⁽⁴⁾ işdē dā iyi yá ğórükmeridiñ abĭla.

- ⁽⁵⁾ hindi ğétirdiler, ē nasiĭsīs tā tā? hindĭ, ē bahsetmē, anamıñ_amcasınıñ ğızı yá ⁽⁶⁾ anası, anamıñ_ōz mōz amcasınıñ ğızı. bunuñ_anası, *topuzlardan*, ğĭz unuñ_anasĭ, *avni* ⁽⁷⁾ var_a duyársıñ_ā.

- ⁽⁸⁾ bilme min hē yá.

- ⁽⁹⁾ *avn*niñ haĭası yá.

- ⁽¹⁰⁾ hā, *ayánóz*đu yá.

- ⁽¹¹⁾ endēni hora ğoyuvü ğelin_ēmĭ. óte ğoy_óte, ŝē ğoĭtūñ_üstüne ğoyuvü_ora.

- ⁽¹²⁾ şura ğōvü.

- ⁽¹³⁾ zoFră_aĭtınıñ_üstüne ğoyuvü.

- ⁽¹⁴⁾ yáš báyā báyā var çoÇüm benim. ğĭs, benim yášım *nürĭ_ā* kaç yášında?

- ⁽¹⁵⁾ yétmiŝ yēdi.

- ⁽¹⁶⁾ ben onuñ bōyünüñ bōyüyün. unuñ ğocasınıñ, eñ bōyü benim.

- ⁽¹⁷⁾ sēksen bēŝ yášındayımıŝ,

- ⁽¹⁸⁾ ēvet.

- ⁽¹⁹⁾ sēksen bēŝ dēr. *ĝüssün acar*. bem buralıyın kendim de ğocam bunnarıñ ğóyüendē ⁽²⁰⁾ *aĭacām*iden. bura *ĝuŝlar*, bura *ĝuŝlar*, bura *ĝuŝlar*, bura *ĝuŝlar*.

- ⁽²¹⁾ *yēŝilyúrt ayánis*.

- ⁽²²⁾ *ayánis*, hī, anamiñ kıoyü ora, anamız_ordan_a canım, seniñ_anañ da ⁽²³⁾ benim_anam dā_ordan_a, *yéşilyurt*Tan_a. burda gēşti, hı, ğocam benim_ésgerlını bitirī ⁽²⁴⁾ bitirmez_ölTü, bi saçma patladıdı, ğafilımdan av_avlarıķa, ésgerden tēPdil_ava gēldi gēttī, ⁽²⁵⁾ tePdil_ava gēldi gētdī_öldü, ben de ik_üç_çocūla dóküldüm ğaldım, ben isTemen ⁽²⁶⁾ ğocáyá varman dēdim çırpındım çıķdım_anamā bubama, işTe burda yaşadıım bōle. ésgerlını ⁽²⁷⁾ bitirmeden, hī, oılan_orde hindi ğız da bu kıoydē_ışTē.

- ⁽²⁸⁾ abīla, édireseyī tam_annat, *acanñ* delī_ōlanıñ gēliniyin dē.

- ⁽²⁹⁾ o bilir canım, benim hısım bilir, bunnar nē bilsin delī_ōlanı o bilir_o. ben ⁽³⁰⁾ eşgiyániñ gēliniyiñ dōru. bubałım_éşgiyāmiş. vūy, o ğadar kıótüymüş, asıymış, ğāçmış ⁽³¹⁾ gētmış_o *tarsus* tursus tarafına, ondañ kēri analıçām sene un isTerimiş, bene un isTerimiş ⁽³²⁾ ēveli üç_étek kēyilirdi yá, siñimde dēr hamır yúñurdum dēr o deyyusa yēdirdim dēr, boşamış ⁽³³⁾ soñudā_üsdünē_ēvlenmiş de.

- ⁽³⁴⁾ bubałına dēyus dēri.

- ⁽³⁵⁾ ben dēmērin analığ, analığ, şindi burda o, seniñ *ğocabáÇağ* ğızını_almış bizim ⁽³⁶⁾ bubałığ, dutmuş *émine* bacıyí dā_almış, o da hısımıymış, o da hısımıymış, iki ğarıyí ⁽³⁷⁾ gēçindirememiş ikisiniñ de boşamış deli dē mi? eşgiye yá ğārı, boşáyınca bizim_analı_almış, ⁽³⁸⁾ eşgiyē_olmuş ğārı ğaşmış, *tarsus* tarafına, ołları bem bilcek min_ołlara ğaşmış, orda da ⁽³⁹⁾ ğarını çocuklu ğarısı ğalmış haTdē, benim_ünál *yoźgat boźzláyana* gētdinde ⁽⁴⁰⁾ soruşdurmuş_ołlarda, yánu unū_aramış, ğarını çocuklu bizim akrabamız oılan nērē_ētdi diye ⁽⁴¹⁾ bułamamış, *ünál* benim, ondañ kēri buráyá gēliyiri ben dēri_ışde dēri kıoē varāñ gēlēn ⁽⁴²⁾ memlekete dēri, ası yá ğārı. bu analıķ hindiki de aħrābası_amcasınıñ ğızı, *nāneciye* ⁽⁴³⁾ ğacıyri_ēş_üstüne, bizim_analıķ üvey_analıķ, ğacıyri, bi kes dērikine, *naziFaca* ırāmatlı ⁽⁴⁴⁾ bilirsniñ *naziFáyı* duyársniñ. *naziFa* dēri ki dáyı_ōlu hal_ōlu dēri benim ğızımıñ_üsdündēn ⁽⁴⁵⁾ bunu alıyrısañ dēri, év vērivēricēn ben dēri *naziFa*, hindi dutüyıllar nēyise, ğızını_anası ⁽⁴⁶⁾ kıorkusundan gētiriyri buna teslim_ēdiyri eşgiyeyá ğızını, *nāneciniñ*_altından, *nāneciye* ⁽⁴⁷⁾ bilıyıñ, tabı Ta öldü Tā yá, bi kes, bunnar ğarı ğocā_oluyri, ata bindiriyri bunu, alıp gēdiyri ⁽⁴⁸⁾ *tarsus* tarafına, bizim bubałıķ. bizim herif dēri ki ufaķlarımış ğārı, dōrT dēne çocuk, ğaçağ, ⁽⁴⁹⁾ ğaçağ, ğaçağ, ğaçağ gēdiyri, ğaçağ gēdiyri hura varız_adım *hatmá* dērin dēri ğaricāz, hura ⁽⁵⁰⁾ varın *āşa*

dérin_adım dēri, siñimde hamir yuñurdum. ğorumuş ğorumuş, *acanñ* dēlī_ōlan ⁽⁵¹⁾ dēdiñ mī, ditirellerimiş, dēlī_ōlan dēllerimiş_adını, *misTafa* yá dēlī_ōlan dēnmiş ğārī namlı ⁽⁵²⁾ dēlī_ōlan_olmuş. dēlī_ōlan dēller. ōlēmiş ōlēmiş, ōlēyimiş ōlēmiş, bi kēs_almış ⁽⁵³⁾ ğetmiş_işde o ēsgi ğarı bizim_analık ğeçinememişler, dōmuş sōmiş onu kōmuş, bizikini, ⁽⁵⁴⁾ bunuyı ōmürünü ğeçirmiş ğārī, bu da kōrkusundan ğōñül, ğōñüllü varık dēl, buna tabī ütākī ⁽⁵⁵⁾ ğocasında ğözü yá kōrku var, ōldürece, ğeçinmiş, işTe_ölē, dūñyāniñ soñu işTe öle.

⁽⁵⁶⁾ bura yerleşdi_ıhı hurdā mēzerī_üsdündē_ēvi, yerleşTī, yerine yurduna ğēldi dē ⁽⁵⁷⁾ yerleşdi_o ğarıyla, ğēlmiş. hē yá, hanımıytı. işde o yá *nāneciniñ*_altından_aldı *bēlizār*_a ⁽⁵⁸⁾ úvey_analık olıyī bizim_e hē yá, ōlētī. ē nē yapaım a çoçüm_işte. nērdeñ ğelip nēre ⁽⁵⁹⁾ ğedirsīs? sorması, yā ğeziyirsīs. hı, ōndüün bī ğarı ğēldi buráyá, bura, altı ğişi altı ğişi ⁽⁶⁰⁾ sēçmişler, altı év sēçmişler, biri benimişin biri bizim_oulluk, biri de bokçanıñ çavış dēller ⁽⁶¹⁾ hurda bişī var_o, biri mī ikisi mī de *çiçeklik*denimiş adamıñ, çıkaniñ, yāni laf sormáyá, ğēldi ⁽⁶²⁾ buráyá, ğızımış tā, yaşlanmış, ğızımış yaşlanmış, ondan sōnacīma işde ğoñşularıñ_ıyī mi? ⁽⁶³⁾ bene, iyi dēdim, ğoñşularım nē iyī_olmasın benile? çekişiller dōşüller mi? çekiş ⁽⁶⁴⁾ dōüş_öldünda Çandarma ğelir mi? bene, ğelir dēdim. ē memnun musüz ğeçimiñden? sene ⁽⁶⁵⁾ kim baħar? seniñ yüz nūmarañda çēşmeñ var mı? évñ_ıçinde, yávrım yok ğuzum dēdim ben, ⁽⁶⁶⁾ bī_ölüm mar_ordā ōretmen. benim_emeklī ōretmen. işTe çēşme de hásmanıñ dibinde ⁽⁶⁷⁾ dēdim başga çēşmem dé yok bi şim de yok yávrım dētī. biráz_annaTdırdı, annaTdırdı ğarı ⁽⁶⁸⁾ bene ğıs, ğızımış yaşlı ğārī, ğızın dētī, a yán nērde *ısPartadanın* mī dēdi aslında bilmeñ ğıs. ⁽⁶⁹⁾ yaşlıymış ğız. daalmış bunnar ğārī, biri de *ğózeliñ_āmatgile* ğetmiş, taķsimde öle çıkmış ğārī ⁽⁷⁰⁾ biriniñ de oráyá ğōndermiş muhtar biriyle, ora ğetmī, sordu suvaıladı kaķdı ğetdi, muhtara ⁽⁷¹⁾ dēdi benim_ōlana laf_ēdíydım, dēdīdim aķımā nēy dēdi bu anamgile bi sorğu sorañ ğadın ⁽⁷²⁾ dēdi yáv öyle bi şiy dēdi işde sorğu sortūlartı.

- ⁽⁷³⁾ u her kōyē ğeder_abā be, u her köye ğeder.

- ⁽⁷⁴⁾ öle, nē düñnēri_anam? bizim zāmānımızda ikī_ın üş ğün düñn_olurdu. hindi ⁽⁷⁵⁾ davı! bi ğün_ēveli ğelirdi, értesī_ün soñ kēsimi dēnirdi ona, soñ kēsimiñe ğelindir. benim ⁽⁷⁶⁾ ğünümde, tā értesī_ün ğeliñ ğederti. davılla

zurnāle, õleytī. canım, fasillelī_étli, nuhutlu ⁽⁷⁷⁾ yémekler yápılırdı, bizim günümüzde de dē yápılırdı bōlē, kēşkekler yápılırdı, hī áynī hindikī ⁽⁷⁸⁾ yémekler gibī.

- ⁽⁷⁹⁾ èsgi yémekler dērī_abīla.

- ⁽⁸⁰⁾ yānī, un bułamacı ołurtu. undan bułamaç bişerdi, sütlü çorba bişerdi, duyduñ mu? ⁽⁸¹⁾ èveli yoqluq varTī. yoqluq var_a, bunnar yénirdi, bubacīm ununu ğavırdırdı koqlu_õsun ⁽⁸²⁾ dērdi, yērdiK_onu, yoqluq var canım. õlan tārafından bēş yüzlüg_isderdi, ğúP_isTerdi, ⁽⁸³⁾ hepsi altın_ıncı_isTerti.

- ⁽⁸⁴⁾ abıla, laFıñ_ortasına ben de girivirīn de èveli ğızlara aarlıq varıdı.

- ⁽⁸⁵⁾ canım para vèrilirdin.

- ⁽⁸⁶⁾ hah, bēş yüz, bi mi, şey, altı yüz.

- ⁽⁸⁷⁾ bene, bene ikī_yüz vèrilTī.

- ⁽⁸⁸⁾ bene bēş yüz vèrildi.

- ⁽⁸⁹⁾ bu tā düñkü yá canım.

- ⁽⁹⁰⁾ hā annat, aarlıqları, aarlıq vèri dē.

- ⁽⁹¹⁾ bū, bu arifñ ğarısı, vēselñ arifñ ğarısı.

- ⁽⁹²⁾ ondan sōnacīma, èveli ğıza eşşā sözüm yábana bir çuı,

- ⁽⁹³⁾ hā há, bi kēçe,

- ⁽⁹⁴⁾ bi kēçe, bi dōşşek.

- ⁽⁹⁵⁾ ihramdan bi ihram.

- ⁽⁹⁶⁾ misál at, yá at oıurdu yá dēvē_oıurdu. bi yüzüne yátā sarallardı, bi yüzüne ğārı ikī ⁽⁹⁷⁾ yüzüne de tōşşek yátaq.

- ⁽⁹⁸⁾ õlan_évinden de oduñ gèlirdi.

- ⁽⁹⁹⁾ hēy yá,

- ⁽¹⁰⁰⁾ uñ gèlirdi ācıq, bizim günümüzde, ğız_évine, kēşgeklik gèlirdi, bi şeyler bi şeyler, ⁽¹⁰¹⁾ õlan_évindeñ gèlirti.

- ⁽¹⁰²⁾ õlan_évinden gèlir.

- ⁽¹⁰³⁾ õlan_évinden gèlirti, õleyTī, èdetimiz_õleyti yānī. áynıdır, áynıdır.

- ⁽¹⁰⁴⁾ áynı ben dī_unutmam, ben cāhilin hindi.

- ⁽¹⁰⁵⁾ ummuān dēzem ahlılıydı da, hem ğıvraç yörürdü, seniñ_ánañ, hī, elī_áyā ğıvrādī ⁽¹⁰⁶⁾ da, anamıñ_amcasınıñ ğızı.

- ⁽¹⁰⁷⁾ abıla bu kimlerden? kimlerden?

- (108) bu *éminiñ*_ölu.
- (109) émin?
- (110) anası *áyánızdan*, öz möz anamıla amca ğısı, öz mös.
- (111) *émin* kim_oluyrũ?
- (112) *émin*_ā dèller buna şeyde *ğók mēmetlerde*, *ğók mēmette*.
- (113) unnardan dünyáda dünyáda bizlere hısımlık var, *nūri* de var sizde dē mi?
- (114) vār.
- (115) şındı bubam_ıramatlı atıñ tērKısındē ğelin_almáyá patıke bi yól hōle,
- (116) çetikleriñ_arasından, beni dēdi, anam dēdi, burdañ gótürüydü dēdi, hindi onā, oráyá *hüsemler*⁽¹¹⁷⁾ mı dēyiller laabımıza?
- (118) bunnar *hüsemlerden* bu.
- (119) kıyümüzüñ laıbına *hüsemler* dèller.
- (120) *hüsemler*.
- (121) bu *hüsemleriñ nūrniñ* ğızı dèller bunā.
- (122) ben, ben *hüseminiñ nūrniñ* ğızıyın, *hüseminiñ*, bilmessiñ bëlki bubamı.
- (123) nē bilsin.
- (124) bubam_öleli,
- (125) nē bilsin canım canım.
- (126) èlli dört sēñ_oltu, bubam_öleli. *hüseminiñ nūriniñ* ğızıyın, anam *üründülü*⁽¹²⁷⁾ ğuççüklerden.
- (127) hē yá.
- (128) annat sen_annot.
- (129) nē?
- (130) aatlar dēr aatlar.
- (131) yás, yás mı èdilirdi, ō benim, benim_anaım bi yás_èderdi, bi yás_èderdi, benim⁽¹³²⁾ heriF_öldünde.
- (133) áy_allah_áy!
- (134) benim heriF_öldünde:
- (135) ğapılara ğara kilitli ğalan ölüm

(136) gèlinĩ de ğara bèlikli ğaġan oġum

(137) bõle yás _édèrdi. dèsdán _òġurdu bõle, bõle dèsdenner varĩdı canĩm.

- (138) oġma mı canĩm?

- (139) bene yás dā _ètdirceñ sen.

- (140) ama hindi, hindi nèden sorallar _èndèni biliñ mi? ŷĩndi onu, ŷèyden sorallar _onũ. (141) bizim köye de çıġmĩŷdır bõle.

- (142) odasına vardĩm odasĩ _ıssıs

(143) ğaláyılı ğúúmleri ğalĩmĩŷ _ocaġTa susus

(144) ğúccüçük ğuzuġarı da oġmuŷ bi õsüs

(145) çoġ dèyesekler vardı çoġ çoġ çoġ yáslaġ.

- (146) annat canĩm, annat ğarı çoġuġlara.

- (147) ē nè yápıcañ iŷTē.

- (148) hey yère çıġıvıġ abla, hõle.

- (149) õley dē abam.

- (150) her köē varılġlar.

- (151) beni kim tarıf _etti size?

- (152) bunnar *nevzat*ñ èviniñ _õñē _indĩ _abıla. ben _èvden çıġdĩmda, acaP

kimi ki (153) bunnar dèdim, ben de buráyá sen,

- (154) hã arabáyı ora mı ğoduġlaġ? *nevzat*.

- (155) bura ğoduġlar, bura bura ğètirdiler, annaT _abıla annat, yáslı _oġdũndan senē (156) bilgĩ _aġacaġlar.

- (157) tabi tabi. burda mı? çoġũm bizim ğünümüzde búydáy, susam bunnar ġaġardı. sõna (158) sèrbes yásardıñ bõlē ŷē _õlmazdı, aŷ susuz, ğèsseñ de bõl _iŷ oġmaSdı, lèkini ki yoġluġ (159) varıdı. ŷu sırtı yürdüġ èveli, õnceġ dutunurus çamaŷırlıġda, bu, külüle yávrım külüle, filán ġülü.

- (160) ğazanıñ _içine ġül _atalġardı, ġül.

- (161) ğazana dēl canĩm.

- (162) ğıs tènèkeye tènèkeye.

- (163) ğazană_atılmaz_o ğazană_atılmas, ayrı ténékesi vardı.

- (164) toķucuļa toķucuļa.

- (165) ona çökeriydiñ k̄ülü, onu ğazană_aķdaráydiñ, durıandında. õle yürtük, toķucuļa (166) yürdük sırtı, bis. bu ğurürdu, bu ğururdu ğene kèyerdik, yüve sıķa sıķa. bu sırtımız çeket (167) dõru bilmezTi, bubam bene ilk şevte bi iplikten çeket_alıydı, hõle sicim_alaļı onu bilirin. (168) yõdu yá işdē yokdu, selbes. ben mi? èlbise kēdim canım, māvili bĩ_ipekli kēdim dūs sēteñ (169) gibi, bi de pembe kēydim, ik_üş dēne vardı ğene.

- (170) úlen abıļa. sem benden ğocasıñ_émme, èveli hēnteri kēyilir, üç_èteK.

- (171) yò u èveli ben bilmen_onu.

- (172) ē be bem bilirin, üç_eteg_éntēri kēyilir.

- (173) onu anam kēyerdĩ de, ben.

- (174) yā hēy yá.

- (175) hatdē bēriki kēyerdi dē mĩ? nūrmiñ ğarı kēyerdi, ğeyerdi, hē yá. õle kēyer (176) ğuşanıllardı. èlbise oıurdu üç ğát Çanım.

(177) yapārtıķ, canım, kırķı çıķdıında çoÇũñ, kırķ bir çift bi tēk mi ğonúydü_o *émine* nè, (178) kırķ bir çift bi tēk daş ğonurdu, içine pür daļı mür daļı da ğonurdu, çoÇuk kırķlanırdı, (179) çoÇũñ beşşine de çilērdiñ pür dalıyļa u da kırķlansın dē_évñ_içlerine de çiler. pür daļı pür (180) daļı şamıñ pür daļı.

- (181) her oturdũñ_odalaşa pür dalıyļa bõle silkelērdiñ.

- (182) hah pür dalıyļa çilerdiñ çoÇũm çilerdiñ.

- (183) aynı çoÇā abdes_aldırısıñ.

- (184) èviñ kırķı çıķsın diye dē hanı çoÇũñ kırķı çıķsın diyē her yēre bi çilērdig_o pür (185) dalıyļa. duzlāļlar, baļļāļlardı, baļļáyán duzláyán.

- (186) baļıļa duzlanır, aráyá biz de giriviris.

- (187) baļļa duzlaļļa, hē yá, baļļa duzlaļļar.

- (188) duzláyán duzlar, ğurban da dēñk ğelmiş dēriyē_atacān dē anası duz_atmamış dēller.

- (189) türkú mü sōlecēn sene!

- (190) abıļa sōlē.

- (191) ōk ōk.
- (192) hadı baalım_abıla, bōle Şey bulunmaz bi tā.
- (193) adam_olası *omar* adam_olası
- (194) *omar* bensiz ałasıñ, *omar* bensiz ałasıñ_ *omar* vāy.
- (195) *ufra* bi yāna dūŐer, zūlūf de erdana dūŐer,
- (196) o nasıl baŐ daramak her gūn bir yānā dūŐer.
- (197) bōle çoktur bu tā çoktur.
- (198) maşŞallah, buna sōledeksiñ nē sōleŐ señ, bu maşŞallah her Şeyi bilir.
- (199) oktur.
- (200) benim haamda çoktur.
- (201) abıla bi de *omer*_olası varıdı bi de.
- (202) *omer*_iŐdē adam_olası *omer*
- (203) hā o mu ekdiñ?
- (204) mānici başı mısıñ
- (205) cēvahir daşı mısıñ
- (206) bir māni yāssam
- (207) cēbiñde daşır mısıñ?
- (208) ız etmiŐ āyı dārasına
- (209) avıŐmıŐ_annesine
- (210) yūz biñ iek soulmuŐ
- (211) a dūlbend_arasına

(212) ok og_ā iŖde.

- (213) maŖāllāh hepsini bilir, ocūkanakTan beri sōler.

- (214) nere gediyēñ gızim?

- (215) ōle mi?

(216) aŖalım dāları eñgin dūŖelim,

(217) ok nīmātın yedim hālallāŖalım.

(218) getir Ŗu kevranı eyleme beni, eyleme beni.

YERİ : SERİK/Merkez (Cumalı Mah.)

ANLATAN : Sadiye MERT

YAŞI : 78

KONU : Karışık

(1) *osmamñ_öldü yēr kaş dēl mi? osman şey doqdorũñ, ha, finike mādēm, hī onuñ_öldü* (2) *yērdī finike. finike mi ki? nasısıñ? çocuk? ēyīz bē işde. bizim_ēyilig_una göre ġāri hindi.*

(3) *işde görücü usūlüne ēvlendik_ışte, ēskiden_ōle diyem. görmedik görmedik!* (4) *görmedik. ōledī_ēveli, hiç göstermēyōllardı. şindi nē var? yōktün. aırlık maırlık yoktu bisim* (5) *dēvrimizde. hār hār yoqdu bizde, bizde yōqdu, bizim ēsas māciriyiz, satē mācirlerde* (6) *yoqdū_ōle bi şey. karabuynuzlu bizim. ġēdikden şurdan, sérññ_üsdüne bī köy var yā, hī.* (7) *burda yaşāyıs Çanım, burā ġeliñ ġeldik, Çifçilik, cam_ēk, sérā ēkdik, sōradan yāPdık bi* (8) *sēraıarı ēvelce çifçilik yāpdık, biraz ortağçılık yāpdık, her şey yāpdık, nē yāpaım işde,* (9) *çifçilik. dış bahçesi yāpdık, ēkin_ēkdik, pamuğ ēkdik, şunu bunu yāpdık, çocūm.* (10) *ileşberlik_ışde. nē oıursa. düün mũ? ēvelki düünnerde, davıllı davıllı zurnaı düün_ōldu.* (11) *ēveli háyvannarıa şeylerle ġeliřmiş beñ ġēne taqsile ġeldim, ben ġēne taqsile ġeldim,* (12) *yēñgē_ıhi. ēveli háyvannā da ġelinirmiş. benim zāmānımda bī beni taqsile ġetirdiler, hē yā.* (13) *topıladııar_u zaman, ne bilēn fazla ōle bi şey yoqdu. yoqdū_ōle bi şey.*

(14) *ben nē bilēn nē yēmek yāpdııar çocūm yā. ēsgiden nē yāpılırdı zāıř nuıt fasille şunu* (15) *bunu, bilir miyim ben? kendi düünümü zaış ōlé yāpmışlardır, unutdum ġitdi. yılıar_ōldu.* (16) *vārdı vārdı vardı her şeyimiz vardı. ēveli bōle husīsi ēvlere gidilmezdi çocum. ēviñ bi* (17) *ġözünē_alınrđı ġelin. bizim dēvrimizde. ē ōledik. hā. anaıññ bi odasına ġeldik, sorādan_ēv* (18) *yāpcāız didiler_ışde sōnadan yāpıldı, bilmem nı_ōldū_ışde. bunu ġendimiz yāpdık. bunu* (19) *kendimiz yāpdık sōna yērinı_āldık, burayı yāpdık_ışde. çēkdirmedi çēkdirmedi, áynaşdıı* (20)

áynaşdıķ, áynaşdıĝ_öle, èveli zâten fazla bi şindiki gibi yokdü_öle. herkez geçiniyödu, ⁽²¹⁾ añlaşiyödu. bizim teléfân mî? şeyde. ne bilēm ben adama sor_unu. unudurum ben. ⁽²²⁾ unudurum. sêksene variyörüs_ışde kaç yaşında bilmem. sêksene gelcēs. *sādiye, rébiyāsı* iki ⁽²³⁾ dene ismim var benim hañgını deşeg_olur. soyisim *mert*, ĝizlik ismim *aķın*. burda *mert*.

⁽²⁴⁾ hePsi yapılır, zebze her şey bol şindi çocüm.

⁽²⁵⁾ yok tabî bê çocümüz_ossun yā, benim_öretmen ölüm var sâten, bi de sen_olursuñ, ⁽²⁶⁾ iki dene. emeklî_oldu Çanım. benimkiniñ canım asKerlî bitiricek çocukları vardı şindi, tā ⁽²⁷⁾ okullarını bitirmeyinÇe asgere gitmediler. iki_ölu bi ĝızı var. *allah_ömür* vërsin.

⁽²⁸⁾ esas ben māÇir, bunuñ bubası yörük, anası māÇir, ben_esas anam bābam māÇir. ⁽²⁹⁾ gelmişler èvelden, ne bilēm_anam pek yapardı, analarımız yā bis pek yapmadık_ışde. ölçak ⁽³⁰⁾ māÇir. tamam, var, hazırlayım mî çocum? neden? ilk_okuşu bitirdidi o da, kazādañ gitdi, ⁽³¹⁾ ilk_okuşu bitirdi. emeklidir. hē yā, *allah* ömür vërsin, bizim dīl_*allah*ñ, cēnāb rebbimīs.

⁽³²⁾ *antalyada* o. üçü ölan biri kıs. çocuklarınñ_ışde.

⁽³³⁾ beyazdı benim de beyazdı. beyazdı. beyazdı, duvak ĝirmızı, ĝirmızı, ĝirmızıdı duvak. ⁽³⁴⁾ bilmēm_adını madını bilmem. duvāmız kırmızı_oluydü, bizim_èveli, gelinnig ⁽³⁵⁾ beyaz_olurdu. ne kullandık, ne gördük_ışde. duvā ikiye dört metîre çokdu, büyük, gelinnere ⁽³⁶⁾ vërdim yarisını birine yarisını birine. ne yaparsanız yapıñ didim. gelinnî de bozduk_aTdık ⁽³⁷⁾ gitdik. hem güzel_ipekdendî_önnar da heP_ipek, èveli arı ipekdî_önnar. ama kapaıdı ⁽³⁸⁾ èveli, dürüs, böyle açık bi şeyi yokdu. dā ben hiç yarım kolları kīmedim, bi dencik dikindimdi, ⁽³⁹⁾ kiyemedim. yarım kolları hiç kīmedik dā. alışmadık kiyemeyorus. çok şükür boşvër.

⁽⁴⁰⁾ ekin biçiyörduk öraķla, öraķla biçerdik, èllimiz èldiven èllimis bile vardî hōle. ⁽⁴¹⁾ biçerdik. harmandā da döverdik hāyvannarıla, düvenne, öküzlen,

háyvannan, atlan. hī, ⁽⁴²⁾ bir_ay_ekin, yirmi bês gün, yirmi gün, hindī bu gırlar vardır_ò tepeler, ekin çok ⁽⁴³⁾ güzel_oludu. yirmi en_azından yirmi gün_ekin biçērdik. bilēmis şişerdi mumdan mışamba ⁽⁴⁴⁾ yápar sarardık. hem de sālamlık vardı çöÇum. hasdalık yokdü. ben jirīm jirmesini ⁽⁴⁵⁾ doğumasını her şeyi bilirim ben. ekinē ekinē çarıklıla biçērdik, çarığla tā güzel_olúyó. ⁽⁴⁶⁾ püselērdig_ağtılarını güneşe görduk, òlen yátardık, āşlarıñ dibinē. eşgīgīnner gēne sālamlık ⁽⁴⁷⁾ vardī çocūm. yúmşār ēyi, püsesinī_ağırdī_içine, ğaymazdı. biçerke şēderkē, òledig_ēsgi ⁽⁴⁸⁾ insannar şindi.

⁽⁴⁹⁾ u zamannar tēlefān yokduğ da sōna. asgerdeñ gēlmiş. asgerdeñ gēlik, bi sēne file ⁽⁵⁰⁾ olmuş gēleli.

⁽⁵¹⁾ dağdı, bês dēnē bês dēne bês yüzlük dağdı, bēşi birlik dēlārdī_ēveli. lüPbesinne ⁽⁵²⁾ lüPbe de vardı. bês yüzlükleriñ araalarına lüPpe olúyórü_ōle. o da altından, ğıza vērdim ⁽⁵³⁾ ben_unnarı, bês yüzlükleri bozduk, yer_aldık, işdē Çam yapıdık şunu bunu işde. bi ağarsu ⁽⁵⁴⁾ vardı, zēnÇirim vardı, iyī altını iyi dağdıları canım. benim kendim de kendim de bi çift ⁽⁵⁵⁾ bilēzik gētiğdim hā, kendimiñ de vardī da. bubam da gēne hāli vaçtı düzgüntü. ēveli mi? ⁽⁵⁶⁾ davarcılı bē biraz davar bağdim gēldiğim zamannar da, sōna bi sır_ēdindim, şindi hepsini ⁽⁵⁷⁾ vazgēşdik, işi de vazgēşdik şindi. hepsini vaz gēşdik ğāri, yaşlandı. çöcuğlarımız, *sērikde* ⁽⁵⁸⁾ unnarıñ_ēvleri. *sērikte*. unnara yapıdık ev de kendimiz_işde burda şindilik, çok şükür. hē yá. ⁽⁵⁹⁾ şinden sōna da nē yápağım_ēvi ğāri. öte dünyāımız ğāri_ēv.

⁽⁶⁰⁾ bilmem bu sēne gēliñ getiri, iki sēnediğ de kız yapardı. eşgiden biz, eşgiden anamız ⁽⁶¹⁾ zamānından suvanı düvērdik, şeyī şeyimiz vardı, yásdācımız, ēkmē ona máyālāğdı. ⁽⁶²⁾ máyālī_ēkmek yēnilidi ēveli yá. gēne de biz máyālāız_arada. bu sēne de yōurtla ⁽⁶³⁾ yúúruduk_onu, yōurtlan. hindi herkes, kēseledirdik_işdē. domatis, domatiz ğabını. şindi çok ⁽⁶⁴⁾ şeyler ğonuğuyóru nāneler, her şey ğonuğuyór şindī. nuut nuut ğonulúyóru. mercimek file ⁽⁶⁵⁾ kōyáğlar, bilmem ben kaç sēnedir de kız yolğāvēriyór bana. hē yá. sorna ben de yapıdım, biber ⁽⁶⁶⁾ iri bi ğırmızı biberler olúyóru pazarlarda yá, ónnardan şē ētdik. ónnarı bişirdim, suanna şey ⁽⁶⁷⁾ bōle, tencērede, yōurtlan yōuruduk. bi su ğatmassıñ. şindi, diğ dırgiti yapíyóllar şindi, bi-

zim ⁽⁶⁸⁾ zamānımız nē yápdık çöcum nē görüdk, şindi diş dirgiti yápiyóllar şindi, yòkdü_o ⁽⁶⁹⁾ zamannar nē bilém bóle göresek mĩ yòkdu? adet dējildi zār yā. bundan_évelĩ yā. işde ⁽⁷⁰⁾ kırklaniyóduđ tamam. unutdum gitdi ay çöcum, çocū da yápmā míyĩS Çanım yápdık, kırk kaç ⁽⁷¹⁾ yášında *şükri?* *şükri* kaç yášında? ěn_ufak çöcum kırkıñ_üsdünde, unuduyórum ben ⁽⁷²⁾ zāTen yáš da ilerleyinÇe. kırk bir, önce tuza bēleniyóru_ama önce o, tuzlārsiñ da, unu kıs ⁽⁷³⁾ ğaşığ su şēdiyórsuñ, unna işde. çocū mü_önce yíkíyóllar kendiñ mĩ unuduyórum ben. daş ⁽⁷⁴⁾ sáyár kırk tabĩ kırk kēre, kırk kēre. kırk şēdiyórsuñ kırk ğul hüvállāyĩ okūyúñ hēraldā daşlara, ⁽⁷⁵⁾ daş nēden unutmāyĩn dērsiñ, tesbihler mesbihlē de var. unu şeyiñ_ıçine atiyóñ, ğüüm, ⁽⁷⁶⁾ ğüümlere sıtardık suşarımız yá. bōle suşar mĩ vardı? bunu atārdiñ, u suşā, hem kendiñ ⁽⁷⁷⁾ yıkanığdığ hem çocū. ğuyúdan kōvāla çēkerdik suşarı. düne ğadar su çēkdik şurda bizim havuz ⁽⁷⁸⁾ var_ó. bılaşıkłarı mılaşıkłarı o havuzda çamaşırłarı yíkārdım. hē yá. işdē_öle biz birāz ⁽⁷⁹⁾ rēzillik çēkildĩ_évelĩ_ama, hiç_olmassa sālıklıdıđ, ğēliniñ_alaşiyā dīl de báyā sornáyā ğadar ⁽⁸⁰⁾ hiş doğdor bilmedik, doğdor nē dēr bana şindi, şindi hapla yášadılıyóru. işde ğēne şükür nē ⁽⁸¹⁾ yápałım? yášēyiP de ğāri ělbet, ğēnş gibi dursañ yášlık şeyini bilir misiñ?

⁽⁸²⁾ benim dēdem bubam ğēlmemiş dēdem ğēlmiş. bubam burda dünyāyā ğelik, ğēlmiş, ⁽⁸³⁾ dēdem şeyden ğēlmiş, iki ğardaşı *bałıkésirde* kalmış, bi kārdeşi *izmirde* kalmış, nēnemiñ ⁽⁸⁴⁾ nēnemiñ, nēnemiñ de ha nēnem de dēdemi burā ğētirmiş. *bałıkésire* hısımlarımız var gider geliris.

⁽⁸⁵⁾ yēriñi yurdunu bırağmışlar tēslim_olmağ_ıcabĩndā. olmamışłar. bi tōpacık ěkmēm ⁽⁸⁶⁾ var, şeyim var, buncāzı yēsın, mācır şeyi bu ěkmē, düñ ğēlin yápdıdı bu nu, şindi yēndi de ⁽⁸⁷⁾ yārisiñi_ālmiş, yārisiñi bize bırađTĩ. buncāzı yē çöcum.

YERİ : SERİK/Merkez (Gedik Mah.)

ANLATAN : Raziye KARTAL

YAŞI : 78

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ nerden nè bilem nêylerden? *rāziye kartał.* yètmiş yèdi yètmiş sèkize yètmiş dōkuzu ⁽²⁾ dōğū vuruýó gāri. yō, canım, gösderme mın hiç? baksā yörümēyóz gāri, her yèr āriýó gāri, ⁽³⁾ doqdōrdan bèri gèlmım, her gün doqdōra gidiyóm. bura, dōma büyüme *gedikkōj*, ⁽⁴⁾ burası_ò.

- ⁽⁵⁾ önceden *garabóynuzdu* burası.

- ⁽⁶⁾ dōma büyüme, nênelerimiz dèdelerimis şeydeñ gèlme, *sélānikden*, burası ⁽⁷⁾ ormannıkmış, maı yèri dèmişler, davarcımış bizim dèdemgil_eP, iyi davar_òlur dī ⁽⁸⁾ gèlmişler_òturmuşlar_işde, burda galmışlar.

⁽⁹⁾ báyá evlendik, nası_èvlenelım? amcañ dayımıñ_òlı. anamıñ gardaşınıñ_òlı. ⁽¹⁰⁾ biribirimize geliş giderke, örā gèlirke burā gèlirke biribirimize ne bilēm ben_işde, gōrdük ⁽¹¹⁾ birimizī zāten bi yèrdedik hep. èh_işde isdediler.

- ⁽¹²⁾ ayrıılma yokdı ki ò zāman.

- ⁽¹³⁾ o zamam bi yèrdedik. aırlık vèrmezler kī_èvel.

- ⁽¹⁴⁾ vèrdim vèrdim atmış lira.

- ⁽¹⁵⁾ hā èlli lira vèrdiler hèràldā.

- ⁽¹⁶⁾ atmış lira vèrdim, atmış lira göcadı_ā! o zaman.

- ⁽¹⁷⁾ èlli lira mı vèrdi èlli milyón mü vèrdi ben ni bilēm.

⁽¹⁸⁾ baña yápdı bi bès yüzlük bi çift bilēzik. nè yápÇaklar başga, yápdıkları bi şī. báyá ev ⁽¹⁹⁾ düünü_òldu. èsgiden buralar_a çöcüm bir_işde burda èsgiden bi haFta davıı çalardı. davıı ⁽²⁰⁾ çalardı ēli burā èsgiden bulılarda düün_òlurdü_işde.

- ⁽²¹⁾ dōru didi bir haFta davıı çalardı dáyım.

- ⁽²²⁾ davıı çalar bi haftā davıı çalardı.

- ⁽²³⁾ pazartesi gélirdi.
 - ⁽²⁴⁾ hiş bi şē yapmazlar_işde davu! çalar, millet oynar.
 - ⁽²⁵⁾ oynar, iş yok gayıt yok ġari u zaman!
 - ⁽²⁶⁾ çarşamba pērşembe èvel bōlē pazarı gitmezdi gèlin, èkseri çarşamba gün_oļu ⁽²⁷⁾ pērşembe gün giderti. şindi pazarı cumartesisı hiç bi şeyi yōk. èvelĩ gitmezledi. ⁽²⁸⁾ òlē_oļu işde, millet biriyir, araba yoķdu taksi yoķdu, at_arabasınna gèlin_aldılar ⁽²⁹⁾ götürdüler. hı hı. yáķın yáķın, şuraÇıkda zāten benim büyük_òlanıñ_èviniñ órda.

- ⁽³⁰⁾ bunuki de burda şurda anasınıñ_èvi.
 - ⁽³¹⁾ bunuñ bubasınıñ_èvinde. çeyiziniñ_aslı, èveli nè yápsın, bunnardan yapardı ⁽³²⁾ biz_èvel. bunnara biz üs donu dēris. bir yápan oñ ġadar om bēş ġadar bunnardan yápar, ⁽³³⁾ altımıza gömlek yapardı.

- ⁽³⁴⁾ işlemeli.
 - ⁽³⁵⁾ nāsukdan, göllāni_işlērdik, altımızā èvelĩ şindi piÇama dēřler, biz iş donu. ⁽³⁶⁾ bunnariñ paçaların oyálardı_işTe. nāsuk işde öle bi, pēmbē pēmbē oļudu bī incecik, hōle bi ⁽³⁷⁾ altına dikilirdi. unnān yeñlēni_işlērdik, göllarını_işlērdik, işde bakma. èvel, başımızdaki ⁽³⁸⁾ bōle yázma yapardı, èvelĩ bizim şeyde şindi onu burdan bi ip gèrellerdi doġandırılardı ⁽³⁹⁾ doġandırılardı, bōle orā ġadar, ip, gèrerler. nè ġadar,

- ⁽⁴⁰⁾ çeyizi varsa sērēr_öráyá dē.
 - ⁽⁴¹⁾ çiziñ varsa hep sērerlerdi duvarlara. hī, gēleñ görüdü, gēleñ görüdü, ⁽⁴²⁾ baķarlardı_ēp. şindi bi şē yoķ, èsgileriñ_òle.

⁽⁴³⁾ ēh a çöcum! èveli nè oġacaķ? bĩ ġuru fasille buġunursa buġunur. patatiz buġunursa ⁽⁴⁴⁾ buġunur_işde bu. öñü da kendimiz ġaldırıldıķ patatiz_èker de. èkeritĩk, kendimis ġaldırıldıķ, ⁽⁴⁵⁾ èvel para mı var dā òlē şimdiki gibi, eti bi yāndan tavü bi yāndan şunu bunu oġucaķ. ⁽⁴⁶⁾ bahçecilikle gēşdi bizim ömrümüz hiç bi şē yetişdirmedik. bahçe, pırasā_èkeris, ⁽⁴⁷⁾ fasillē_èkeriz, gereviz_èkeris, büber_èkeris, patlıcan_èkeris hepsinden dōldurtuķ.

- ⁽⁴⁸⁾ maġcılık yoķdu bizde dáyı, bĩ_ordan baķ oyun_oyñayıř yá hōcařlar, kōyde ⁽⁴⁹⁾ bĩ_onnarda var maġ. başġa millet maġcılık yapmas.

- (50) davarcılık yokdü_ışde. yáparıs, yúurtla yáparıs, yòurtlan içine noğdunü_atarız (51) büberini_atarıs, saļçasını_atar, békledenimis fazla bekleğir, bis fazla békletmeyiz. bir_ay (52) ğadaş bi om beş gün ğadar oñ gün ğadar bi şe békledir yáparıs. şindi de érkez elinde de (53) ovmār, biz_elimizle ovardık_ével. şindi yóllāvēriyór dērmene, çekdiriP ğeliyóru, tarānayı. (54) biz_ēlem maķarna kēsērdik biz_ével. maķarna dēris. ondan yımırtaļan yúuruduķ hamırı, (55) içine yúurt ğatardık süt ğatardık, yōruduķ, bölē sērērdik yúfķa aça aça, as ğurūr gibı_ōldu mu (56) bıcaķla aynı ğıyárdık ğārı maķarna. ē kēserez né yáPıcañ, né yēceñ_a çoÇum? né yēceñ? (57) né yēceñ? yok yēcek yok.

- (58) ah dáyım unu bulsañ da bi yēseñ, dadı damāñ da ğalış. o maķarnayı yēseñ. (59) yápmayóřlar şindi.

- (60) u datlı_olur da, yēcek yokdu ki, yēcek yok. şimdı böl, sabāla şindi ğōvēriyız (61) yáķıyóz bi çaķmaķla bi ócā, ğōyos çayı, yánına da ķōyós zēytini pēyniri yēyós.ével çay da yok.

- (62) dáyı bi çay_içelim, bem bi çay ğōyām mı?

- (63) bisım bi şe yok. tarāna bışırdım sabāla çocuklara bi tenÇere, tēpsiye de (64) dōrārdım_ēkmecini dōkērdım_üsdüne, alırdı çocuklar bir kaşık, herkez yiyen yiyene sen çok (65) yēdiñ ben_az yēdim ğavgā_ēdelek yerlerdi. *allah*_ómür vērsin, altı dēne de çoçumuz var. (66) dōrt ğız_ikı_ōļan.

- (67) undan sōna dōru tarļayá işe.

- (68) undan sōna hadi baķalıř tarļayá ğidērtik_iře. yapılış, kırķ kırķıncı gün bize ēbe (69) ğelir bize, ēbe ğelir kırķlār. báyá señi yıķār paķlār, bı ēbe kırķ dēne dař sáyár. u Taşı yıķār buz (70) gibi, súyúñ_içine ğatar, şeyiñ çanāñ, kırķ ğaşık su ğatar, kırķ da dař ğatar, seni ğüzelce (71) yıķār tēmizlēr. háyır unu yıķandıķdan sōna, yıķār da kırķlār, yıķār, yıķadıķdan sōnā_onu (72) kafasından_ařřā dōkūvēri ōle. bi çanāñ_içine kırķ dēne dař sáyár ğōrdü. kırķ ğaşık da su (73) sáyár ğōr, tasıñ_içine, yıķārsıñ tēmizlērsiñ, tuzlāřız bu sēFer çoçü, her yerini tuzlārdı, hatta (74) benim bu kařortacınıñ āzına ēbe fazla çalıvērdi, baļı, baļ da ümünü tıķāvērdi, ğarı ķōřķdu, (75) ōlcek dē, tıķāvērdi ümünü. ōndan sōnra yıķār_ēbe ğafasından dōker_ařřā_iner_iřde bu. (76) yāřlı, yāřlı_olur, kōññ kōy_ēbesi. şindi hasdāneye şey mi var? şindı_ācıķ bi şe ētdiñ mı koř (77) hasdāneye, bizim ēvel kōy_ēbeleri.

yáparıS, diş dirgiti yáparız. biz yápmazdıķ zamānında ⁽⁷⁸⁾ da şindi yápařlar_işde diş dirgiti ğaynadırılar, çarışlar milleti şonumu řomřuyú oturuşlar ⁽⁷⁹⁾ yēler, herkez de ğelen hediyesinne ğelir, işde bu. başğa bi şe yápmayıs. ēveli biz yápmazdıķ, ⁽⁸⁰⁾ biz bilmēzdik hiç. yápardıķ biz de, ğaynadırdıķ, tabaķlara ķatar, şomşulara vėridik, tabāña ⁽⁸¹⁾ da seniņ_u, ķarřılını hediyesini ğatar tabāñi ğeri ğetiridi. řindī millet_ēvine çarıryó. biz ⁽⁸²⁾ ğeçeli şindi ķas sēnē_óldü? ēñ_ufaķ, ğız bizim *nerimañ* kaç yářında?

- ⁽⁸³⁾ otuz_aştı yářında mī bilmēm.

- ⁽⁸⁴⁾ unutduķ ğārı. nē oľcaķ a çóçüm?

- ⁽⁸⁵⁾ en bŷyŷk kıızım, bin doķuz_ŷz ēllī_ŷř dŷumľŷ. ben bin doķuz_ēllidē_ēvlendim ⁽⁸⁶⁾ bunna. hēsab_ēt, çócuķdum ben.

- ⁽⁸⁷⁾ ō on yēdi yářındadı ben on sēkiz yářındādım. işde hatdā davuľu bile çaldırmadışlar ⁽⁸⁸⁾ yá, nikáh_olmadı yá, on yēdi yářında diye. işde on sēkizindē alındı herářda nigáh_olundu. ⁽⁸⁹⁾ ğitdi. ēvliydik. benim ğucāmda iki dēne çócuķ vardı benim ğucāmda. bi bŷyŷk ğızım vārdı, ⁽⁹⁰⁾ bi dē bī_ōľan vārdı, ō ōldü. ē nē_ápÇam? ķaynānaniñ yānında durduķ durduķ ğaynāna ⁽⁹¹⁾ bizi ōte ğit, bēri ğit, ōte ğit, bēri ğit en niyeti sen dēdiler bana, nēre isdērseñ ğidiceksiñ_e ⁽⁹²⁾ beni pek şe_ētmediler ğeçinemedik, anamğiliñ yānına burā ğeldik, şura bi kēl_ēv yápdıķ, ⁽⁹³⁾ ōrā oturduķ, bu asgere ğetdi, ben bubamğil anamğil, ōnnāñ koľtŷnda iyi kŷtŷ oľduķ_ōlduķ ğitdik.

- ⁽⁹⁴⁾ patatiz_ēkdim hŷcam baķ, şurası benimdi. bi patātiz_ēkdim bıraķdım, ŷç Çŷz lira ⁽⁹⁵⁾ patatiz parası_almış, ŷç Çŷz lira ğoca paradī hā. ō zāman milyŷna milyŷn dēdīñ de bi ⁽⁹⁶⁾ biñlik, milyŷndu, şindi milyāra ğeşti. ēñ kıymetli parā_o zāmandı.

- ⁽⁹⁷⁾ ēh nī_olāÇaķ? İsan sēneler ğelip ğeçiyŷru. nē yápaľım be çóçüm_işde.

- ⁽⁹⁸⁾ atmış doķuzda yápdım dāyım, kendim yápdım usdadım.

- ⁽⁹⁹⁾ bu ēvi kendimiz yápdığ_ōľŷm. ķaynanagil, ayırdışlar_atdışlar, bŷ asgerdekē, ⁽¹⁰⁰⁾ mēkTŷP yázar, mēkTŷP yázar, ğit_anamıñ bŷbamıñ yānına ğit, bana, áyrı beni, burda ⁽¹⁰¹⁾ anamğiliñ ēviniñ yānına yáķın bıradıľardı, burda çócu, ğit_anamıñ bŷbamıñ yānına. bāña dēdi ⁽¹⁰²⁾ ğeldim mi dēdi, anamıñ bŷbamıñ yānında çalışçam. buna dēyom beñ ğēne anāñ bŷbāñ ⁽¹⁰³⁾ yānında sēn çalıřmassıñ, ğŷrŷsŷñ sēn diyŷ, çalıřçām diyŷ.

- ⁽¹⁰⁴⁾ nè bilēm yáv? ben askerdeyim, baña yáziyór dā, nè bilīrim ben buraniñ durumunu.

- ⁽¹⁰⁵⁾ bũ komşunuñ, arqadā komşuyá bi mēkTúP yázmış, sōle benim ğariyá, giderse ⁽¹⁰⁶⁾ anamñ búbamñ yánına, eyi gitmesse burdan tā boşama dāvāsiniñ_ açıcān dēye. ben de dēyóm ⁽¹⁰⁷⁾ ki, kafam dēyóm ben o vaqıt delimişim ben diyóm, yázdır bi mēkTúP da sēn açmaSsañ ⁽¹⁰⁸⁾ ben_ açáyım burdan dēmemişim saña dēyórúm, è dēyeydiñ dēyór. bana mēkTúbu yáziP da ⁽¹⁰⁹⁾ güzelce benden bi cıvaP almāyóru, oráyı ğonuşuyór urdañ ğeliyór, baña mēkTúP. ⁽¹¹⁰⁾ ğeldi_ asgerdeñ ğene gitdik, anasigiliñ yánına, anası bubası ğeçindirmedi ğene, hadi_ oñum ⁽¹¹¹⁾ dediler buna, eviñ_ özlemiştir, daş at da ğoñuñ_ açılıñ dediler, bunu ğene bi báyÇa ⁽¹¹²⁾ yöllāverdiler. ğaldı bu.

- ⁽¹¹³⁾ uñan rāmatlı bubacim vardı biliyōñ mü? āh āh hasdáyın dērdi para yok, para yok, ⁽¹¹⁴⁾ para yok. ülen_ öldü, eviñ_ içinde çiçeg_ üş dēne külçe parmā ğómmüş, bantTamış.

- ⁽¹¹⁵⁾ ē gömer tabi.

- ⁽¹¹⁶⁾ hēsab_ et, doğuz milyón da bañgada parası var. milyarıñ yánında o zāman en ⁽¹¹⁷⁾ büyük paradı, doğuz milyónu adam_ aqıllı_ aldık, bi kıtırdadık yedik, bi dēne bi ⁽¹¹⁸⁾ mevlit_ oğuTuvērdik, başımızdan hepsi ğeldi_ dáyı ğeşdi.

- ⁽¹¹⁹⁾ ē ben yēmiyeye işe ğidērdim aldım paráyı hadi bağalım dēřlerdi buna, ğocaña ⁽¹²⁰⁾ dēřlerdi para yölla. elimdē bīklēr biriklērdik bēş lira on lira yöllārdık buna. buncāzım da ⁽¹²¹⁾ biriklemiş_ önü satmış sırtını şey_ almış, sırt_ almış da satmış da ğēldi ğetirdi ğeldi bubasına ⁽¹²²⁾ nah, dedi yēdirdi bubasına.

- ⁽¹²³⁾ nè bilēm.

- ⁽¹²⁴⁾ benim_ áyāmda buna dedim áyāmda benim don yok, bi doncās, böyle bi yēlecik, ⁽¹²⁵⁾ yīķarım, sēreriniñ ğuruduruñ ğeyerin. nè ğünner ğeşdi_ a çóçum, ūh!

- ⁽¹²⁶⁾ ēsgiler_ öleydi dáyı_ işde. *allah* kimseyi düşürmesin_ u zāmana ğene.

- ⁽¹²⁷⁾ nē ğünner ğeşdi, ben çok ğördüm çócum, ben çóğ_ ezildim. benim gibi ⁽¹²⁸⁾ ezilen_ olmadı kōñ_ içinde, ben çóğ_ eziltim.

- ⁽¹²⁹⁾ çok çalışırdık dáyı bis, bunūla ikimis, bir dizi tarlam yoktu sana yālañ ğelir, ⁽¹³⁰⁾ tırağtörlere maraşal yārdımı vēriyóru devlet, köyde bi *ğarabebir*_ aldı, maraşal yārdımı. ⁽¹³¹⁾ asgerdeñ ğēldim, bağdım ölmācağ, hēs tarlam yok, bi dizi,

bubam s̄a, analık kısmından bi on ⁽¹³²⁾ dönüm yataḳ, tutdum dört yüz_om b̄eş
môtur_aldım, ben_alırsam millet ułan bu d̄ediler, ⁽¹³³⁾ hiş tarlası yôḳ aılır da biz n̄e
aılamayıs, motur_alm̄a, üş t̄ane tıraḳtör ḡeldi ḡeşdi elimden. ⁽¹³⁴⁾ aıttı d̄ene de çöcuḳ,
kôr ğuruş ȳani düününü yápdım, hepsini evlendirdim, çıḳardım, uçurdum bitTi.

- ⁽¹³⁵⁾ áma şindi de işde, durabildimiz yoḳ, haFta d̄emez bi doḳdôra ḡederis,
hafta d̄emez ⁽¹³⁶⁾ bi doḳdôra gideris. sabah gitdik ḡeldik ğene gözlerimden_ışde,
ameléyet d̄eye doḳdôr_â ⁽¹³⁷⁾ baḳalım. noıurus?

YERİ : SERİK/Merkez (Yenimahalle)

ANLATAN : Durkadın / Ahmet KARCI

YAŞI : 77 / 77

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ sène ben_o èsgilij bi láf_étsem, úlen sen bunu nasıl_ēTdiñ? nasıl duTduñ? ⁽²⁾ dērsiñ. gēnşlikde mi?

- ⁽³⁾ çiftçilig, çiftçilik yápardık genşlijmizdē nēdelim.

- ⁽⁴⁾ yáv yávrim, èvel çiftçilik yápardık, èyi mi? ondañ gēçelim, hēç bişē yok, bi anañlık ⁽⁵⁾ varıdı, biz_ōsüzüdük, anañlık bize bi yorgancık vērđi. bi dē kēçecik vērđi. ondañ gēçelim, ⁽⁶⁾ anañlık ğızıvıdı, o kēçeyi de aldı, yorganı dā_aldı, biz ğaldık hasırñ_üsdündē.

- ⁽⁷⁾ o zâman hasır var, baTdēne yok.

- ⁽⁸⁾ baTdāne nērdēmiş_orđa, şindi millet şey_olđu, orđañ gēçelim. nēse ğaldık nè ⁽⁹⁾ èdelim? ondā_ana yok, bendē_ana buba yok, ikimizde de yok, gērçi onuñ_anası búbası ⁽¹⁰⁾ sālām da benim_ana yok buba yok hōlekē_ölmüş, ösüzüs. nēse, şindi láf_èdivişem, siz ⁽¹¹⁾ ğúlersiñiz de benim lafa, nēse, yávrim nè èdelim, orđañ ğarıcāziñ biri, bi ğarıcās bize bi ⁽¹²⁾ yorgancık vērđi.

- ⁽¹³⁾ canım köyüñ_āsıñ ğarısı.

- ⁽¹⁴⁾ ondañ gēçelim bi yorgancık vērđi bi de yásdıck vērđi. biz_onuñ_ıçinde yáTdık, ⁽¹⁵⁾ ğāyri nēse. bize bi ğabacık ğelmiş, işlerine tıķısarıcık büberÇik ğatmış, TıķısarÇık duz ⁽¹⁶⁾ ğatmış.

- ⁽¹⁷⁾ o zâmanıñ duzū ğabā yání.

- ⁽¹⁸⁾ ğabaķlar varıdı çocuklar.

- ⁽¹⁹⁾ ğatçak kâat yok.

- ⁽²⁰⁾ bōle nērden hōle, ondañ gēçelim ğoçum, horáyá asdım, yárim kilōcuķ dā şişe, ⁽²¹⁾ zēytinyā şişesi, nēyise, ó yárim kilō şişe om beş ğün duru mu? om beş ğün èdebiliñ mi? nēse ⁽²²⁾ èyi kötū idārē_ètdik, nēse bu şindi dutđu, *duzlaburün* dēller bi

y r var, bu ora bi ortakÇıġā (23) girdi.  yi mi? girdig_oray , g len yok g den yok, biz dourac s,  ocuk sancı dutdu,  be (24) yok, yog_ be! n dices.

- (25)  ll   lli y linda.

- (26)  skikinden l f_ divirin ben.

- (27) Şindi iki y z doġus, o z man.

- (28) bu d liyi  beye g nderdim, an ġiniŋ y nina varıvırı, an ġi da d viriŋine sen (29) b yramiŋ birincisi_ n g lmediŋ d  ikincisi_ n neye g livirsiŋ? buna bi  ekiŧivri, ben_ord  (30) sancı  ekivirin y , bu d n p g liviri.

- (31)  be y du canım. dourucaġ.

- (32) hanı_ be? analıġ  ekiŧdi d nd m g ldim.  e n _edic s? n _etÇ s, n  (33)  derseŋ_ t  atġa, bis  atġaviris, benim bacıcazım varıdı bi, h le Őeyce, b yaca b y cek, abam (34) d dim, hı aba d di, h  y n s petini aġıvı baġan baŋa d dim, o y n s Pedinı_ ldım, d da, bi (35)  ardaġd yıs. onuŋ y nında k ndicim d urdum, kimse yok, kimse y k. ilk  ocum seniŋ (36) hat y  hat y , n se  l yok, g n yok,  oc  uÇ g nn k  oc  aldıġ, susam yolmay  g tdik,  oc  (37) u  g n g m l  h l_ tdim  sd ne y tırdım. u  g nn k  ocuk bu! biri de d dikine gız d di (38)  nd   oc  d di n  y tırısıŋ_oray  d di, ġarag Őlar g lir de d di g t r  y  d di, Şindi baŋa.

- (39) orman d  her y r.

- (40) her y r_orman!

- (41) Şindikibi  le boŐl k n rde?

- (42) d c m y vrım,  og_ rezillik  ekdik aş durduġ susuz durduġ, u   oc m_ ldu, u  (43)  oc kdan s na, beş_aylıġ da  zerime ġodu g tdi  nd  b y! asgere g tdi, ondaŋ ge elim, (44) benim y nında kimse yok, h c ana yok, b ba yok, analıġ yok b balıġ yok. bi evde ġodu g tdi, (45) u   oc l .  h, analıġıl g lir g s m ! ġocaŋ Şey_isT ri par _isT viri,   ġocam_isTerse (46) paray  ben n rde buġan?  lleriŋ d larına g derin, y lını ca  itl  ġaraday  iftliklerinde oġlara (47) Őalıŋġaġ ġurarım, k ndicim pambıġ toplarım,  lleriŋ_işlerinde, pambıġ toplarım y vrım,  sgi (48) zaman Şeyleri bu. bu  fe d  iki s ne asgerlik y Pdı, n  dem c n? bir denecik mekd bu (49) g lmedi, ġarı sen n   divirsiŋ demedi, baġ hayırsıza?

- (50) y  mektuP buna m  kim v ricek? Şindikibi postacı yok biŐ  yok. posTa yok.

- (51) baḡ_ıla bî! kim mēreÇek, sen_at, hēç hēç hēç Çanım sēnde, sōnâ arkadaşınıla, (52) arkadaşınıla *gēbizli* bi arkadaşanıla, üç ġızı var yâ ġāyır, üç dēne dōrt dēne şifāñ gōndermiş, (53) üçü benim ġıza, biri *mesūdāyā*.

- (54) *sūrīye* maalı ġārı.

- (55) *sūrīye* maalı, onu gōndermiş, onu yálanım yok.

- (56) şey sūriye yáhınıdık.

- (57) emme düşünseñe sem benim bu ġaríyí üş dēne çocūla ġodum, bu ġarıcık nè yēr nè (58) iÇer, ġarı, ħaliñ nēdir? nē sormaz bi! bi sormadı áy yávrım ēndēncik bana, nēse o (59) gēlesēdekli biç çocuk taḡ yápdım, oldu dōrt dēne, aldım dikiş maġinesini. ben dikişçi len şu (60) pantuñü filē dikērdim ben, şalıvarı dikērdim ben ġórdüñ şalıvarı pantuñunu onnarı bile (61) dikērdim, maġinem marıdı benim. ondañ gēçelim ġuzum, çocuklar hasdālandı, dikiş (62) parasınıla, toktura ġótürüdüm çocukları. noıdu ġoçum? ondañ gēçelim, dikiş parasınıla, (63) toktura ġótürüydüm. ē ġızını biri bādemiciklerden şişdi, çocuġ_ölecek kimse yok, bi (64) ġardaççım mar, kendinē háyırı yok, dōru ġētdim *antālyāyā* hasdānāye, kendicim, o çocūmu (65) oracıkda kendim bādemicikden amalıyāt_ēttiřdim, háh annadıñ mı? bem bu ērezillij böle (66) ġēçirdim ġoçum. *ałlah* bizler ġórdük, işallah sizler ġórmessiñiz.

- (67) sāti şindi olsa ġedemessiñ, ō hasdanāye masdanāye. *antālyā* o zāmañ köy, köyüdü (68) bi *antālyā*.

- (69) şindikī ġēlinner, bicēz çocuk buluvūru, bi tāyā yok, ġēliniñ bēri biri, lem bi ġız (70) bicēz çocuk dōurdı, úlen bi tána dōur dēdim, bi dēne taḡ doış, yok. sen benim yerime (71) dōuruvü! hōst! ben on dēne dōurdum dēdim, dúyduñ mu dēdim, ben on dēne dōurdum dēdim, (72) nè bilēñ *ġóññil* dēlleř benim ġēline. sen nērdensiñ çoçum? *kaşlı* mısıñ? sem burda mı (73) çalışırın? işde işde ġoçum, ō irēzillile o zēbillile işdē bi sürü çor çocuġ_ētdik, *ałlahıma* çok (74) şúķúr yā rábbim yávrım, benim yēdi ġızım_ik_ölüm marıtı. yēdi ġızım iki ölüm, öleni (75) baġma ġāyır, ölen_iki dēnesi de öldü. ōlannar ēyi kōtū, ġızları çıkardık hepsini, ġisçāzımıñ (76) biri każā yápdı öldü, iki çocū ġaldı, işde altı ġızımı çıkardıġ, o ġızı da çıkardığım canım yēdi (77) ġıs çıkardığım_*ałlahıma* çok şúķúr, ben çıkarmadım_*ałlahım* çıkarTı, cēnāb_*ałlahım* (78) yárdım_ētti. ik_ölüm mar, o da işdē üsdünde, biri mēmur.

- (79) līsēde çalışır, hēsabı dutār.

- ⁽⁸⁰⁾ līsede mēmur, biri de şurda lāsTıķçıyıdı. o dá maļını mat_étđi, ğayınnarı borcuñ ⁽⁸¹⁾ harcıñ içine soķdular.

- ⁽⁸²⁾ maķaraļı cinsi onnâr.

- ⁽⁸³⁾ şöle ğaldılār, maķaraļı cinse seniñ *alıy*i batırdılar çıkardılar, dúymuşuñdur. háh, bi ⁽⁸⁴⁾ dúnyanıñ şeyiñ şeyiñ_ içinde.

⁽⁸⁵⁾ düünneri mi annádân? şindi yedi ğıs çıkārdım, hepsine de nişan_étđik, yalanım yok. ⁽⁸⁶⁾ émme biri nişannıķa ğaşdı, seniñ fodanıķı fodanıķı çocüm, eyi kótü, mēselē ēvel başlıķ ⁽⁸⁷⁾ maşlıķ parası vardı yōķ, bizlerde öle başlıķ maşlıķ parası yok, yokdur bizde. *allā*ma çok ⁽⁸⁸⁾ şúkür, onnārı da çıkārdıķ eyi kótü, düünüle, hePsine de nişan_étđim, hePsine de ⁽⁸⁹⁾ düün_étđim, *allā*ma çok şúkür yā rabbim, şúğür_ *allah*ma, şu ğünnerimize. yaşım ğāyri, ⁽⁹⁰⁾ atmışıdı da bilmen, sēksenise de bilmen, ğaçısā da ğēne bilmēn, hī.

- ⁽⁹¹⁾ yáš otúz_iki dōumlū.

- ⁽⁹²⁾ kaç yaşındáyın?

- ⁽⁹³⁾ yētmış kusur, yētmış_alı mī_olur? yētmış yēdi.

- ⁽⁹⁴⁾ öle mi? yāv ben *añķarada* hasdānedeyñ, dēze kaç çocuñ var? né bilēn ben çocüm? ⁽⁹⁵⁾ var oñ ğadaķ var dēdim, yaşñ kaç? bilmēn, yaşımı da bilmen dēdim. onnâr da soraļlar da.

- ⁽⁹⁶⁾ bilmez, cāhil canım bilmez yāzı bilmez dē. yāşı da bilmes.

- ⁽⁹⁷⁾ hindi dēze adıñ nēy dēdi, *gurğadın* dēdim, yōķ, *durğadın*_at_ölmas dēdi, ēē bu ⁽⁹⁸⁾ amca seni duļ mū_aldı dēdi, yōōķ, ğız_aldı, dēze dēdi seniñ_adıñı dēşirivirīs, ē né ğōcāñıs? ⁽⁹⁹⁾ *hatmá* hanım, *hatmá* hanım ğēldi, *hatmá* hanım ğētdi *añķaradā* hasdānede benim. ondañ ⁽¹⁰⁰⁾ ğēçelim ğoçum.

- ⁽¹⁰¹⁾ o doķdur_ölmüşdür hindiye zāten.

- ⁽¹⁰²⁾ úlen ğēne *durğadın* çocüm bē! adım *durğadın*, haķketten *durğadın* şeyimiş, ⁽¹⁰³⁾ oķunmārımış şeyde yá.

- ⁽¹⁰⁴⁾ yōķ, ğurānı kērimde ğēşmēri.

- ⁽¹⁰⁵⁾ bilmēvriñ ğārı, anācım bubācım ğomuş.

- ⁽¹⁰⁶⁾ *durdu* olsa ğēçivri.

- ⁽¹⁰⁷⁾ *ğarcı*, *durğadın ğarcı*, ğar_ isderseñ ğētirelim.

- ⁽¹⁰⁸⁾ è şindi ğar yènmez ğārī ğış ğeldi, yázın_olsa vèr. dòum yèri *kürüş*.
 - ⁽¹⁰⁹⁾ dòum şey *kürüş*, burā *sèrik*, nè máhlá? hañgí maǵalle lán, sōlesáña.
 - ⁽¹¹⁰⁾ *yénimahálle*.
 - ⁽¹¹¹⁾ *yèñimaǵalle*.
 - ⁽¹¹²⁾ *yénimahálle* bura. *āmet ğarcı*.
 - ⁽¹¹³⁾ *āmet ğarcı*.
 - ⁽¹¹⁴⁾ ben mi?
 - ⁽¹¹⁵⁾ nè ufā lán?
 - ⁽¹¹⁶⁾ şey bābam şe yázdırmış beş yáşındāha, bi yáşında yázdırmış. kim? bi şe
- ⁽¹¹⁷⁾ dimediler_ışdē, èsgere geç gètdim.
- ⁽¹¹⁸⁾ ben vadīmdā on yáşındādī_èndē.
 - ⁽¹¹⁹⁾ èsgere yirmi yáşında gèdicēmize yır mi bēşimde gètdim.
 - ⁽¹²⁰⁾ biri de bi şikāt_ètdi, bi şikāt_ètdi biri, kèndi delīānnī_ōlan_èmme, bōbası yáşını ⁽¹²¹⁾ güççük yázdırmış. è biSim *aPdıramanī*la gètdī asgere.
 - ⁽¹²²⁾ èsās ben de otuz_iki doğumlu olmam_ılāzım.
 - ⁽¹²³⁾ nēse bem bi mēyva gètirēn de, yāv benim lāf_ışte nè diyēn? kitāp mı yāpıcağ?

⁽¹²⁴⁾ yāpdım, ō onu yāpdım kırklaşma yāpdım. yāvırım şindi kırklaşmayı, kırkı çıkdı, bir ⁽¹²⁵⁾ yèmek yāpdım, kırk yèmē, mēsele seni çağdım beni çağdım, onu çağdım, çocū, yok duz ⁽¹²⁶⁾ èvelcē_oldu, üç gününde duzladık, çocūñ kırkı çıkdık sōna şe_ètTik ğayrı. milleti ⁽¹²⁷⁾ yèmekledik, yāsínimizi oğutduğ, hání, onnarı oğutduğ yèmēni yèdirdik, yāsínimizi oğutduğ ⁽¹²⁸⁾ çocuklarımızıñ. kırk Tāne das sáydığ, çocū çimdirdik, kırklaşdığ, kırk dēne das saydığ, çocū ⁽¹²⁹⁾ çimdirdik, ondañ geçelim, kırk daşıla ilēniñ_çinde çimdirdik, şindi çocūñ biri áydaş_oldu. ⁽¹³⁰⁾ şindi çocūñ biri áydaş_oldu, ben çocuk da çimdiriyēn, kırk dēne das saydım bi de yúmurta ⁽¹³¹⁾ ğırdım, o yúmutāla, o daşıla o çocūmū da kırklaşdım. çocūñ biri áydaş_öldüdu, bi dē o var ⁽¹³²⁾ ğoçum, ta nè diyēn saña ben yāvırım?

⁽¹³³⁾ düünnerde báyramlarda misāFirlerimize mēselā oğular gönderiyis. yèmekler bişiriyis. ⁽¹³⁴⁾ fasille yèmē, nohut yèmē, kēşğak, ondañ geçelim çorba, datlı, mēselā ister hēlva ğararsıñ, ⁽¹³⁵⁾ hēlva ğararı, mēselā ğaramáyānnār satı hēlvası

aılıllar. bilirin, yáv şindi, canım şeyden ⁽¹³⁶⁾ yáparıs çocüm. onuñ unu var, onuñ un_álvası vardır, onuñ unu vardır, onu meselā adamağıllı ⁽¹³⁷⁾ yāla ğavırısıñ, şekerī de ezersıñ, işÇēzine dókersıñ, adamağıllı ğarışdıra ğarışdıra ğarışdıra ⁽¹³⁸⁾ ğarışdıra mołarı o ğārī hōle, sararı adamağıllı sararı, ğāfēreñgi ołur, hē yá, ğāfēreñgi ołur ⁽¹³⁹⁾ sararı, meselē, dadına baķarsıñ şeyine baķarsıñ, as çī gibi oldu mü, adamağıllı tā ğavırısıñ, ⁽¹⁴⁰⁾ gözüm_önü birás tā ğavırısıñ ğoçum, hanı ol_ēdersıñ yávırm, öle şeyleri yás çocum, işde ⁽¹⁴¹⁾ nohut yémē, fasille, kēşġak, şe hání, isterseñ piláv diye-lim, piriç piláf da var kēşġak da var ⁽¹⁴²⁾ hanı, kēşġē bilir misiñiz? nē bilen bilme misiz? pirinç pilávı kēşġak bunnarıñ dōrdünü beşini ⁽¹⁴³⁾ epsini yáparıs. ondān sōnā salatasını, salatomız da var yá canım, mesele onnarı d_ēderiz ⁽¹⁴⁴⁾ ğuzum. ğoçum tā nē isTeñ? Tāparıs, tārānayı mı? tārānayı mesele ğavırañ ğavırı, ğavırmáyān ⁽¹⁴⁵⁾ ēveli yāsını ēder, tārānayı ēzer, mesele yáñ içine dóker, unu adamağıllı ğozelce topalışın ⁽¹⁴⁶⁾ diye ğarışdı, emme bāzısı tārānayı ğavırıvı. hanı yáñ_ıçı yáyı atdımda būberini attı mı? ⁽¹⁴⁷⁾ hā tārhanāñ yapılışını mı dēyir? hā tārānayı mı? ğarārķana öle deseñá çoçum sen, ben ⁽¹⁴⁸⁾ bişirmesini dēr sanıvırm. şindi tārānayı, şey tomatıs, ġıyáris, mesele suván ġıyāñ ġıyár, ⁽¹⁴⁹⁾ ġıymáyāñ ġıymas, suvánı ġıyāñ ġıyár, ġıymáyāñ ġıymas. tomatizi ġıyáris, būber de ġıyáris, ⁽¹⁵⁰⁾ adamağıllı, adamağıllı, yúñúyús, emme om beş ġün duru, emme yirmi ġün duru.

- ⁽¹⁵¹⁾ úlen o yoñurduļa yúñúlmāřı mı ġārī o?

- ⁽¹⁵²⁾ yoñurduļa yoñurduļa, hanı yoñurduļa ēdecēs hā! hanı yoñurduļa öle súyıla dēel, ⁽¹⁵³⁾ yoñurduļa yúñuruyus. yoñurduļa Çanım. ondañ ġeçelim ğoçum, onnarı da ol_ēderiz bis. işte ⁽¹⁵⁴⁾ o tārānayı da yēdi ġün sōna mı şe yirmi, om beş ġün sōnā sēreris, az nēmlendi mi ġurur gibi ⁽¹⁵⁵⁾ oldu mu? adamağıllı sürteris, meselā ļobuda vēren ļobuda vēri, ļoburtda da çēkeris.

- ⁽¹⁵⁶⁾ maķıne maķıne, annadıñ.

- ⁽¹⁵⁷⁾ robut hē yá, ordā da çēkiler, hanı ēliñde de ołur. ēsgiden yōdū. hā ēsġiyi mi ⁽¹⁵⁸⁾ annādān, baķ, tamam ēlekdeñ ġeçiriyis, ēlekden. onu böle sürteris, ufałarız, ēlekden_ēleriz ⁽¹⁵⁹⁾ ġuzum, meselē ēer çok şe ēdemēcek ġalbirdan da ġeçiriyis ġalbırımız da var, hanı ondan sōnā ⁽¹⁶⁰⁾ ēlekden de ġeçiriyiz ğoçum. ē ũ tarhanáyı da öle yáparız ben bişirmesini dēr sanıvırm ben. ⁽¹⁶¹⁾ tarāñanıñ yapmasını desāñıza siz baña. onu ġeçelim, ta né dēlim? ta né dēyelim? māñilerī ⁽¹⁶²⁾ dē bilmēřin. bilmērin

yávrim. bilmērĩn len, bilsem s̄oleÇen_e bilmērin hindĩ ğoçum biliv̄irin ⁽¹⁶³⁾ dēsem yálan.

- ⁽¹⁶⁴⁾ nāne ołur mu? ŗeyde ołmaz ğārı, tāránada.

- ⁽¹⁶⁵⁾ ołur nāne d_atarıs, hā, tanĩ nāneyĩ unutTum tanı, nāneyi s̄on_atsañ da ołur. ⁽¹⁶⁶⁾ ěniŗdeñ.

- ⁽¹⁶⁷⁾ ěsgilerden mi? hurda *sēyit* var bi, ěsgi mahálleli, ŗē ěsgi, benden bōyüg_ò.

- ⁽¹⁶⁸⁾ māni māni dēv̄iri, māni.

- ⁽¹⁶⁹⁾ hā māniyi bilmēyön.

- ⁽¹⁷⁰⁾ nè bilceñ ğēne. bilmērin ğoçum hindĩ māni s̄olēv̄irin dēsem, yálan s̄olemeyān. ⁽¹⁷¹⁾ māni, bilemēv̄irin hindĩ. nè dēyēn? ben bilsem vałłaha s̄olessem, nè s̄olemēcen_ılán? ⁽¹⁷²⁾ amma iyisiñ de bilemēv̄irin çoÇum biliv̄irin dēsem yálañ ğoçum, háh, yálan.

⁽¹⁷³⁾ yávrim ŗindi biz bi ğeçindiricek bi ŗeyimiz yoğ camımız yoğ, camákenimiz yoğ, bi ⁽¹⁷⁴⁾ ŗeyimiz yoğ bizim. lan_iŗte nè dēv̄irin, dālarda çiftçilik yápdık. asgerdeñ ğeldiksırı ğēne de ⁽¹⁷⁵⁾ çiftçilik yápdık. hā ěl_iŗinde kendimiziñde deyil, ileçberlig_anam, ileçberlik, yōğ. óndan ⁽¹⁷⁶⁾ s̄onā köyü satdı bu. satmadı, óndan bu *sérje* ğeldi, ğeldi ğetdi, köyden bizi ğetirdi ğeldi ⁽¹⁷⁷⁾ buráyá. burda bi bağğal_aşdı, bağğalçılı da on sēne bağğalçılığ yápdı. iŗde bú, yānı *kürüş* ⁽¹⁷⁸⁾ köyünden, *kürüş* köyünden ğelmiş ğārı bu. *zıpçıklı*dan ğeldik canım, *kürüş* dēniyer hindi bize, ⁽¹⁷⁹⁾ *āllah_āllah*, adımız *zıpçıklı*. *zıpçıklı*dan ğeldik, buráyá çoçum_iŗde, ordā ik_üş dönüm ⁽¹⁸⁰⁾ yerimiz vardı. bāçalığ yápardığ, onü da vazğēŗdik bura ğeldik bi düKgen_aşdı, on sēne orda ⁽¹⁸¹⁾ çalıŗdı, on sēneden s̄ona, emeklĩ_óldü. onu da vazğēŗdik çoçukları çıkarınsırağ, ben ⁽¹⁸²⁾ bağğalda durúyórún, birine ŗeker çekmişĩn ŗekerini parasını v̄erdi. tēkrar_aynı paráyı ğēne ⁽¹⁸³⁾ adāma v̄ermişim ben, hanĩ bilmēv̄irin. cāhilin, adām marıvırı eve bi bağıvrı, anā ěbe baña ⁽¹⁸⁴⁾ paráyı.

- ⁽¹⁸⁵⁾ sāti parası, biñ lira parası varımış. başğā para yōmuŗ hiç.

- ⁽¹⁸⁶⁾ ğetirdi ğeldi bēne v̄erdi paráyı, seniñ ŗu ěyi.

- ⁽¹⁸⁷⁾ adám gène işe gèderimiş, işdeñ gèldinde bakmış, parayĩn_üsdünü vèrdi mi ⁽¹⁸⁸⁾ dèmişler, vèrdi, baķ sáyāļim sáyāļim dèġ, biñ lira biñ liradır para, o zàman bōyũk para biñ lira.

- ⁽¹⁸⁹⁾ ō nèyi? dũñ gece bōle bi uyumuşũn da, kũt kũt kũt, bōlē ħapıyı huran var, bi baķdı, ⁽¹⁹⁰⁾ bi ġarĩla adamcık, ne oļdı ħocũm? yā bizim ħocũn dèdi, ġoļu ħıkımiş dèdi. ħıkıħıļı yāparın, ⁽¹⁹¹⁾ dōũm da yāpdırıyın, ūlen yāpdırıyın, ħoy ħoyũn_èbesiydim leñ! ħoyũn_èbesıdım, şunuñ ⁽¹⁹²⁾ ġarısınıñ_anaļınıñ bile, ħaş dène ħocũnuñ_èbesiydim, ħoyũn_èbesiydim_emme, buráyá ⁽¹⁹³⁾ gèldim. *sérje* gèldim iki mi üç mü bu *sérik*de de dōurtdum, ondan sōna, millet ġāyırı ⁽¹⁹⁴⁾ hasdāneye, ħocuk hasdāneye ġārı.

- ⁽¹⁹⁵⁾ o zāmanner hasdene yōķ, doķdur yok yānı.

- ⁽¹⁹⁶⁾ vaļļaa!

- ⁽¹⁹⁷⁾ bazıları da ġōmekħı yāķısı huru, o ġarınıñ_elinden_eyi gèlir dèye, herkez hasda ⁽¹⁹⁸⁾ hasda_ōlānā bi yāħı hurduġũlar, èbegũmeşden.

- ⁽¹⁹⁹⁾ dècem ġoħum, işde eġ ġarĩn ħocũ oļmassa ġassını da ħèkerim ben. bèker ⁽²⁰⁰⁾ miñ_üle? èyvah, ġarĩn èner ħocuġ oļmācaķ oļursa, meselā, baķdıķ mèsele, bi sène oļmadı ⁽²⁰¹⁾ ħocuk iki sène oļmadı mı? ġarĩn ġassını ħèkeris, *aļlah* gène ġōsteġmesin de, ō zāmañ ġarı ⁽²⁰²⁾ ħocũa ġaļır, bōle ħaş dène ètdim ben, ta *ıspırTadan*, buráyá ziyāratıma geldiler, *ıspártayı* biliñ ⁽²⁰³⁾ mi bilmèn mı.

- ⁽²⁰⁴⁾ *ıspártayı* ġōħerdik yānı, orda gèliniñ biġine yāpıvımiş gelin dōurmuş, aķsilē baķ, ⁽²⁰⁵⁾ bès sène hiş dōurmamış.

- ⁽²⁰⁶⁾ hurāħıkda mı duru bu ħoħũķ? onuñ bóyle ġarınıñ ġassını ħèkersiñ bōle.

- ⁽²⁰⁷⁾ ħānım siz bilmessiz ġārı oráyı, o bilir.

- ⁽²⁰⁸⁾ siz bilmessiñiz_onu. tāmam eşı de ġatarım ben, farklıdır, ō farklıdır, ben eş de ⁽²⁰⁹⁾ ġatarım, eşé de baġarın. èvelķi_ũn bi dène mi iki dène mi gèlmiş, bi havan hurdum. işdē, ⁽²¹⁰⁾ buráyá bi havan hurdum. havan havan, bōle bũmbũm bũmbũm ġũmbũn ġũmbũn ġètiri eşini, ⁽²¹¹⁾ ġulāñdā_ōlsun, èmmē, havanıñ içine pambıķ èdeceksiñ, ġarınıñı dā yāķma ha! háy_ *aļlah*. ⁽²¹²⁾ *aļlah* nè dũşũrsũn, nè şe ètsin şe ġoħũm. emme ġuru ġuru mü_oturācaz bōle? nè yèdiñ ⁽²¹³⁾ ġáyiniñ_ördā?

- ⁽²¹⁴⁾ sār *aļlah*nñ vèrdij nè varsā onu yēcek.

- ⁽²¹⁵⁾ vaļļā mī? néden ģīpī ģīpīr ēdiplerdi. sār yēmek yāpmīšlardīr, hī ōļdu, ģētti mī ⁽²¹⁶⁾ onnār? duruļar mī? hē yá, bōjūn cumā aššamī. noļacak dúñyá?

⁽²¹⁷⁾ ģelinnik, anaļīķ bi elbisecek dikdirmiš, o elbiseyi, kēydirdiler, bir_āšām. ondañ ⁽²¹⁸⁾ ģečelim, ēvel, direm ģušaķļar_olurdu.

- ⁽²¹⁹⁾ *aláyyádā* doķunur, doķunūrdun_unnar, *aláyyá* doķūrdun heP.

- ⁽²²⁰⁾ ondañ ģečelim, onu hōle yūzūme ōrtdūler, bi de háyvana bindirdiler, hadī baķaļīm.

- ⁽²²¹⁾ kōyū ģēzdīrdiler ģēldiler.

- ⁽²²²⁾ kōyū ģēzdirdiler ģētirdiler, yánīma dāmād_araļļar, dāmāT da ģačmīš, nē bilēm ⁽²²³⁾ ben nēre ģēdiyō ben háyvanda sūzūlūvūrūn. dāmāt ģēliP_indirecek, nēsē.

- ⁽²²⁴⁾ yōķ Čanīm.

- ⁽²²⁵⁾ amcasī.

- ⁽²²⁶⁾ o zāman indirimēn ģōrķdum dūšūrūn mūšūrūn dē.

- ⁽²²⁷⁾ vaļļā. ģārī amcasī ģārī bañā sā taraFīñā dōn dēdi, adamcīķ ģārī dáyīm dēdi, indirdi ⁽²²⁸⁾ bizi, ģucaķļadi indirdi ģārī, ģótūrdūler ēviñ_īčīnē, nēse *āmāt* yōķ.

- ⁽²²⁹⁾ ēv mī, ēv de ēv mī? čit_ēv dē ģārī čit.

- ⁽²³⁰⁾ čit_ēv Čanīm, bōle ēvler de nērde, nēse bizi, ģāyri bī_ēviñ_īčīne ģāTdiļar, ⁽²³¹⁾ biz_āšāmīļa, bi de dāmāt soķduļar yánīma, ēviñ_ōñūnde bī sūrū adam. fasī fūsū fasī ⁽²³²⁾ fusur_ēdeller, ģelīnīle dāmāt utanmā mī hēs, nē oturusūñus siz_ēviñ_ōjūnde. ģēlecek ģapíyí ⁽²³³⁾ taķīļāļļar, dāmāt ģēlin ģúvē olđu mu dēye.

⁽²³⁴⁾ bu da penčereden čīķīvdī ģašdı ģētdi mī? benim_īčeriye ģirdiler. *āmāt* nērē_ētdi? nē ⁽²³⁵⁾ *āmādi* ben_āmāt bildijim yōķ, ben_āmāt ģórmedim, nērde nē_ētdiñiz_ōļūñuzu siz nē ⁽²³⁶⁾ bilēm ben, bencēz de, bu da dēli bē! penčereden ģētdi vardi, nē bilēm ben, ķorķmuš mū? lem ⁽²³⁷⁾ ben sātīn čocūn áy_ōļum be sen de, ben_ondan ufān. ēh_ēh.

- ⁽²³⁸⁾ dúnyā bu. cēnāb_āļļahm.

- ⁽²³⁹⁾ ēvel bizim *āšē_ēlin* varıdı, benim bu seniñ_anaļīñ birine ģēldi ō yá.

⁽²⁴⁰⁾ rāmatļīcāz_īšde u čīķardi bisi, bizim *āšē_ēlin* čīķardi. irāmatļī.

YERİ : SERİK/Nebiler Köyü

ANLATAN : Şahide SAĞLAM / Fatmana ATEŞ

YAŞI : 78 / 80

KONU : Karışık

- (1) hı, soruñ baqañım bize ne danışcañ? danışñ_anam bakañ.
- (2) zambur zambur, zambur zambur gëlin_alması, borda èvelĩ otur, bu da halám (3) halám_olúyó benim. òrdan gëldik, ben yoqarda èvimis. òrdan ata bindim, āláyá daviñla (4) zurnáyla, bubañıg dáyadı gáyınım, arabaniñ atıñ başını çekdi. āláyá āláyá şu ève gëliñ gëldim. (5) hu gördüñ kiremitli_ève. yoqardan bura gëliñ gëldim āláyá āláyá. gocáyá gëdiyén (6) dı_ālamışındır sār. vārdıg gāri āladıq hindikinner_anam ne ālaması èveldenimiş ühü, cambur (7) cumbur şindikinner. adamiñ_içini yēcekler gariyí gocáyí. öle_anam biz_öleyis_işde. yá.

(8) benim mi? düünde gāri, gëmiş gün, kēşgek fasille, nuqt, kēşgek, onnarı bişerĩ yēdi (9) yēnirdi_işde. yā işde.

- (10) düünde fasille yēmē yapılır, nuqt yēmē yapılır, çorba bişer, kēşgek bişer. yok.

- (11) yoğ_anam yoğ, buraniñ yerlisiyiz bis.

- (12) bizde yáyláyá göşme yok.

- (13) göşme yok, yerliyiz buraniñ bura yerlisiyiz bis. bizim böñn bile mūtar_ıParTáyá gētdi.

- (14) benim bubam aşşāobalı gëbiz aşşāobadān anam buralı.

- (15) hĩ anası bizden hałam.

- (16) bābannem gáyāburnūndan.

- (17) herkes çeşit çeşit de dē mi?

- (18) bābannem gáyāburnūndan.

- (19) öleyiz_anam. yáh.

- (20) naa! kırklaşma? tabı tabı olurdu_olurdu, olur. olur_anam. kırklaşma, daşı kırk daş (21) toplarız, çocukları gatar kırklarıs.
- (22) kırk das sáyarıs, gatarız şeye ırbıñ_ıçine, cocū çimdiriyis, sabınnarız ondañ kēri (23) duruşlama sūyú kırklarıs.
- (24) duşlarız_anam, duşlarıs.
- (25) balıla kınayla, ğolanyınna.
- (26) hindi benim.
- (27) cocū duřlarıs.
- (28) hindi benim torunnar var, sen dēyeller bubamıñ_azını duzu az_atmıřıñ dēyeller.
- (29) kořuyú.
- (30) çocuklar, durmāri_āzı bize çekışiyer dēyeller. āzına ben de dēyēn, oñú benim bi (31) haftalık öldü, ondan dedim, ölür dēye az_atdım ğızım dēyēm ben de. torunnara. ōl_işde (32) bu ğördüñden bōle atıla ğeldim. dá o koşseden.
- (33) bēyáz mıydı şeyiñ?
- (34) bēyázıdı, bēyáz.
- (35) bēyáz ğelinnik.
- (36) bēyás bēyás, bēyázıdı, duvaş dá bēyázıdı. duvām tā duru. eniřTeñ bēline sarınıyı, (37) tā duvaş durú benim.
- (38) duvā da bēyás, zāten abam abamıñ düjündē bēyáz_oldu zāten. ēveli.
- (39) yētmıř yēdi yāřında hindi.
- (40) bi yānı aldı bi yānı direm ğuşadı.
- (41) ēveli ğırmızı al_olurdu.
- (42) hā erkekleriñ bēline ğuşandı direm ğuşaş.
- (43) beniki bēyázıdı.
- (44) biziki_işde abamıķı da bēyázıdı. abamdan sōna bizim_ōrdā da bēyāza döndü zāten.
- (45) yā işde ōleyiz_ānam.
- (46) ēveli ğelinnik ğırmızı olurdu. abam bēyáz yāPdı, ondan sōna bēyāza döndü.

- (47) işde gördũñ burdan bõle āláyá āláyá gèldim_o éve. biz mi? ĩ pāmbıg_èkeris, (48) búydáy_èkeris.
- (49) darı ékilir.
- (50) ondàn, fasillē_èkdik gèldĩmissıra hindĩ_èkmeyiz yāşlıyız da. hindi (51) búydáy_ékıyız bi anam. ĩcara vèrdĩmizi vèriř, vèrmedĩmĩzi_èyi kötũ herif bõñ (52) nāsiP_ołursa aqđarmáyá gètdi.
- (53) fasille, búydáy, uláf, arpa, darı, hepsinden_ékıyēs.
- (54) búydáy_ékıyız, darı, pāmbıq, hĩ bõñ aqđarıcaq, nāsiP_ołursa búydáy_aldıq. (55) kilõsu bi milyõndan, kilõsu bi milyõndan búydáy_alıyıs, dõrt yüz ona satdıq.
- (56) işde búydáyıcı gõtürüymüş.
- (57) dõrt yüz mü?
- (58) dõrt yüz_on.
- (59) üç yüz èlliye gètdi biziki.
- (60) dõrt yüz_ona vèrdik bis.
- (61) bèyáS búydáy_ołduyundan, gèçen sene tavıq yèmi gibi búydáyı dõrt yüz sèksene (62) vèrdik, aynı búydáyı, bu sene buz gibi búydáyı toq búydáyı.
- (63) hĩ işde.
- (64) üç Çüz_èlliye vèrtik.
- (65) bi milyóna toqm_aldıq hindi, kaçá satÇas?
- (66) bi milyóna tõm_alıyèñ, üç yüze bēş yüze satıyèñ_ışde.
- (67) satıyèñ, o dā ołursa. ondàn sõra arpa var, tonnarla arpa qaldırdıq, yoq alan yok.
- (68) dèmek èsgi şeylerden mi sorúyõñuS siz gāri?
- (69) hĩ hı èsgilerden sorúyó bu gāri, sāvõlsun_allah. báyramlarda mı? èsgi nē bu diyen (70) gène gādef_ayın_oyún yáparıs. baqlavá yáparıs. baqlavá yapılırdı_ānam, sarı burma (71) yapılırdı.
- (72) paqlává pek bilmes, o sıralar paqlává yõdu.
- (73) hā sarı burmā.
- (74) sarı burma, buydáy_èkmèniñ_içini gıvırıldıq sıyırıvıdıñ mıydı búydáy_èkmèni (75) sarı burma ołur_ò.

- ⁽⁷⁶⁾ baqlava şeyi ékmē gibi açarsıñ, oqlāyá dolársıñ, ékmē oqlāyá dolársıñ da şöle ⁽⁷⁷⁾ çekivirsıñ, oqlāyı da içinden çekersıñ, şöle yázarsıñ_ónu. gıvrıq gıvrıg_olur, ondan sarı ⁽⁷⁸⁾ burma déllēr.

- ⁽⁷⁹⁾ hī, onnarı édērdig_ölüm. ondañ kēri hōle dóláris tepsıye onu yáparıs, iş-te.

- ⁽⁸⁰⁾ sarı burması_ó.

- ⁽⁸¹⁾ diş dirgiti bişiriytik.

- ⁽⁸²⁾ dirgit bişiris.

- ⁽⁸³⁾ dirgit bişiris sene ben dādırıs.

- ⁽⁸⁴⁾ dādırız véyāhut dā şēderiz.

- ⁽⁸⁵⁾ arılg_ataļlar.

- ⁽⁸⁶⁾ toplantı yáparıs.

- ⁽⁸⁷⁾ toplantı_olur. çocuklara arı şey_olur, dirgit.

- ⁽⁸⁸⁾ toplantıda gelen gōñlünden gopan nē gorsa çocūñ_óñüne gōllāq. véyāūt da bi şē ⁽⁸⁹⁾ édellersē. gēlméyene artanı dādırısıñ.

- ⁽⁹⁰⁾ bene mi? sēkiz yüz vérdiler, sēkiz yūs, o zāman. sēkiz yüz_ānam. sēkiz yüz ⁽⁹¹⁾ vérdilēq. sēkiz yüz vérdiler, altınıñ da nē diye sorsaña altın da yoq_a, bubaļım buranıñ ⁽⁹²⁾ zeñginiydi, altını da nē daqsā_éyi? görümcem hindi öldü ye. görümcem_öldü, ónuñ ⁽⁹³⁾ bilezini. é goļuma bi daqđı, daqđılar, hī dēdim bunu dēdim görümceniñ_élinde gōrdüydüm ⁽⁹⁴⁾ ben dēdim. bilezī. durō dēdim vérmeyēn dēdim. bi bēş yüzlük, éltiden, böyüg_éltidēn, ⁽⁹⁵⁾ *mēmet sālammñ* ğarıdan, bēş yüzlü daqđırıyı unu da biliyēn, oğdan sōra bōle bir_ay gēçelek, ⁽⁹⁶⁾ benim_adama dēdim ki ben bunu bozdurūÇān dēdim, māsuz biliyın, hī, gördüm görümceniñ ⁽⁹⁷⁾ biliyın görümceniñ_élinde gördüydüm, adam da dēmiş hemen varmış bubasına bilezī ⁽⁹⁸⁾ bozdurūcağ ğarı dēmiş, néydelim? tamam dēmiş ölüm dēmiş ben para véren aļalım_élinden ⁽⁹⁹⁾ abāñ bilezini vérelim yérine dēmiş, para vérdiler. benim bilezī yérine yérdiler. görümcemē, ⁽¹⁰⁰⁾ yā bōleydi_ó. hindi bişé yoq aļ bozdur.

- ⁽¹⁰¹⁾ bene para da vérmemişler.

- ⁽¹⁰²⁾ kōñ_āsıyd_āsıydı, hu év kōñ_āsıydı. bi amalet, sēkiS yüz_arļıla gēldik.

- ⁽¹⁰³⁾ benim dáyımıñ ğarısınıñ baş_altınıñı daqđılar.

- (104) benim üç deneydi beşi birlim.
- (105) benim bi o da amanet, eltiniñ.
- (106) üç dene beş reşadıdı beşi birlin.
- (107) bi de beş yüzlük daqdılar.
- (108) Çanım seniñ bi eviñ bi oļu diye daqdıñ. amcamıñ_õlunda gelin bu. haşamıñ gızını (109) amcamıñ_õlunã_aldım. bu kıoye gêtirdim. anası da buralı bunuñ.
- (110) bi de, burmam marıdı.
- (111) benim yok. ben daqdılar bildim görümcenikini yã, bu dedim onuñ görümceniñ bu (112) dedim ben.
- (113) bene bi küpe de şē etdiler. küpe elmas_olcãdı, küpeyi incili yãpdılar.
- (114) küpe inciliydi benim.
- (115) yemin_õsun dedim ben de bu küpeyi gulãma daqman dedim.
- (116) ben hindi şey o daqmadım toruna verivdim.
- (117) daqınmadım.
- (118) toruna verivdim. işde biz_õleyiz_anam_ẽsgı zamannar õle.
- (119) daqınmadım, yemin_ẽtdim daqınmadım.
- (120) işde göre göre. õñú davıllı. atlı aláyã aláyã ordañ gırdan bõle yokãrdãn aláyãlaq (121) geldim şu eve. indirmelik verdilē, başgã_ãdet yok işde indirmelik verdiler burda ne (122) verillerise. arılıq veriler_istē bũ. cēz mi? cēz bi göz_eve ne olur_anam? şey varıdı bi bĩ (123) maqat yãpdık, altı sandalye yúmlla, yúmma, bi de garyóla bi góz_eviñ_ĩçindeyiz_anam_a!
- (124) yúmma yúmma.
- (125) yúmma sandalyãlar varıdı yã eveli hindi benim_ahırãardã onnarı yãqdık. yúmma (126) sandalyã, bi kıoca tãta. yúklúqde de iki gãt yãtaq, bi dõşşek, iki yorgãn v̄erdĩ_anam. işde (127) onnarıla eyi kötü eh_ışde.
- (128) bir_oda eve ne gelir? işde, ben de iki_oda eve geldim.
- (129) bi góz_eve, işde hunuñ bi gözüne, dã u da yıkılıyır. bi gözüne geltim. bi gözünde (130) analık bubalık var.
- (131) eveli õleydi.
- (132) evelĩ_õleydĩ. hindi gãrı baq geline ben ev yãpdırdım, gelin_üsdündē ben_ãltında (133) oturuyun. hindĩ_õle. biz_emme bi góze geldik. neydelim_anãm?

sabāla kaḳdıḳ anaḳıḳ ⁽¹³⁴⁾ sūra gēTdi. maḷ_örünürdi ye, sabāla kaḳdım sacı bilmēn, sēnidi bilmēn, ēkmek biḣecek, ⁽¹³⁵⁾ irāmatḷi hurda *ēsmēce* vardı ğōḣu, onu ünnedim, *ēsmē_ābā* dēdim, ğēl baḳāyın dēdim, ben ⁽¹³⁶⁾ dēdim sacı senidi biḣi buḷamadım dēdim nērde bilmēn dēdım, nē bilēn canım. köydē burdañ ⁽¹³⁷⁾ ğēliyērdim_ēmme, maḷ sürērdiğ_anam_ēveli.

- ⁽¹³⁸⁾ ēliñ_ēvini nē bilicēñ canım?

- ⁽¹³⁹⁾ böyüg ğayınım mar *mēmet sālām* beliki bilirsniñ, *aPdramānnārdā. mēmet sālām* ⁽¹⁴⁰⁾ benim ğayınım. *durmuḣ_ali ōuz* ğörümcemniñ ğocası, maḷ sürērdik. ğüde maḷ sürērdik, ⁽¹⁴¹⁾ irāmatḷi horā diñelirtı, *mēmet_agā* ğēlinnik! dērdi bene, yāv sen bene nē ğēlinnik dēyōñ ⁽¹⁴²⁾ dērdim, sümüklüye mi varıÇan ğoḳ ğoze mi varıcan, donu düşüje mi varıcan, bunu hañğımı ⁽¹⁴³⁾ aḷıcañ beni dērdim ben, çocukluk ğārı maḷ sürü ğēdeḣ, donu düşük. sümüklü mü ğoḳ, donü ⁽¹⁴⁴⁾ sümüklü *alī_ā*, donü ğoḳ ğoz *omar. ē* soñürā_ışde böyüdüg_ısdendi ğelin_öldüğ, ğēldik ğēne.

- ⁽¹⁴⁵⁾ nēse siz ğonuḣuñ ğonuḣmañızı beñ ğaçıyın. ē çoÇuk ḣindi.

- ⁽¹⁴⁶⁾ zēytin toplācāmıḣ.

- ⁽¹⁴⁷⁾ *selāmı_*abam hordan dolánır, benı_almáyá ğēder_oráyá, benı_arār_öllārda.

- ⁽¹⁴⁸⁾ ēyi hadı baḣaḷım.

- ⁽¹⁴⁹⁾ ō ğētmeden ben varān.

- ⁽¹⁵⁰⁾ ōl_ōḷum yá, ōle. yá işde ōndan. yáḳım yáḳārdığ. bunuñ yáḳımını bi dē *ıbrem* ⁽¹⁵¹⁾ bunuñ ğelin_öldünü. ğız nērdē_o?

⁽¹⁵²⁾ bi ğardaḣım mar da,

⁽¹⁵³⁾ bi sandım mar sırma tēlden,

⁽¹⁵⁴⁾ bi ğardaḣım mar dorumcağ ğülden,

⁽¹⁵⁵⁾ ben nasıḷ_ayrıḷām bu domurcağ ğülden

⁽¹⁵⁶⁾ dēdi bunuñ yáḳımı. bu benden_iki yáḣ böyük. bunuñ yáḳımı_ō. beniki

⁽¹⁵⁷⁾ ēvimiziñ_ōñünde ğavaḳ biter mi?

(158) oļansız_évde duman tüter mi?

(159) oļansız_evde duman tüter mi?

(160) eller gélir de benim duvāmı örter mi?

(161) dēdi, benim yáķım buyútu. tā var_ă işde unudúyún yárisını, biliyin dē. nē bilēn? işdē (162) bi bunu aķlım_ėriyī. bunuñ yáķımınā_ aķlım_ėriyir. çok yáķım dā aķlım_ėrmēřī (163) áy_anam. yētmış yēdi yáşındáyın sēkiz yáşındayın. yim bēş yáşında gēlin_öldum tam. tam (164) yim bēş, ōlum tam bi yim bēş yáşında vardım ben ğocáyá. ğoca bubam da yoķ. anamıñ (165) ğarınıñdā_iki_aylıķ ğalımışıyın. bubam da yōdu. işde bubacīm maļımızı ğomuş ğeyi kōtū ortā (166) vērdik. ortā vērdik, bilmen nēye vērdik. ğeyi kōtū idārā oļduķ ğētdik. darī_ėkilirdī_ėveli (167) ortakļar darī_ėkerdi, ōle idārā oļduķ ğētdik. sōlēme mīz canım nenni nenni nenni uyusun (168) çabıķ böyüsün dērdig_işde. ōlē bōle, saļlardıķ. ōf_ėnīm añlātsāñ buļlarda hilenē bi çocukļar (169) ğibile böyütsek. tarļalarda açaçlarda sancak ğurardıģ da, iş_işlerdik. sancāla saļlardıķ çocū.

(170) bubanneñ mī? hura zēytin, hura ğmek o da zēytini buļursa, buļmassa yoķ. néyse (171) élinde kúrek, bunuñ bubannesesi dēdesi kōūñ āsı hindi dēdesi bunuñ öldü yá, ōlē. çalıřmāví (172) dērdim. nāpān çalıřmāyān da dērdi. bu oturúymuş o işdeñ ğēldinde of dērdi hu çelikde kēyfe (173) baķ dērdi. é sen de çalışma dērdim.

(174) çocukļarı bu évdē_ oļurdu. hunuñ kēyfine baķ dērdi. sen de çalışma (175) dērdim_ırāmatlı. ğsgiler_ōleydi_anam. çalışdı çalışdı da. nē ğereg_ oļdu? hēç!

- (176) çocū altına yátırıydım, āzına dasdardan loķum ğmzik vēriydım. loķum mēriydım. (177) çocuk çurıydı, ğelsem ğarınça çóķmuşTur çocā datlıyá.

- (178) benim *tēslimenikini* búķde ğmzī yitirdim. böyüģ ğızıkımı. hīndi bēş çocūm (179) mar_allah benim_ėderse. ğmzī yitirdim nīdelim dēdim, adam dēdim durmāřī çoÇuķ. āzıma (180) řēkerlī_ėkmē ğēvdim ğevdim.

- (181) ben sormaç vēriydīm.

- ⁽¹⁸²⁾ ğabağ ğabağdan_ıçiyèrdik súyú èveli yá. ğabā yōşdum aynı èmzĩñ tèkeri gibi, ⁽¹⁸³⁾ dülbende soğdum şöle, şöleydi dülbende soğdum böl_èmdirdim ğızı, çocū. hindi nè var? ⁽¹⁸⁴⁾ hePsi hazır. su boļuP böz yüemedik, búğlerde yürtük bèzi.

- ⁽¹⁸⁵⁾ çocuklarımızıñ sırtı biráz bit_olurdu da.

- ⁽¹⁸⁶⁾ bunuñ biriniñ burnūna fasille soğduñar. biriniñ gözüne çatağ soğduñar, ğardaşları. ⁽¹⁸⁷⁾ nõut burnunda şişmiş, soñura hasdāneye aldırdılár. õlè_anam bu işler yá. bizler õle ⁽¹⁸⁸⁾ hindikinner nè var? çamaşır maķinesi, at çorapları at çamaşır maķinesine. sırt dikik. tārānayĩ ⁽¹⁸⁹⁾ bilme mīs, tārāna yáparıs. şindi tārānayı ben şöle yáparım. ğırmızı büber_alıırım, ⁽¹⁹⁰⁾ ğaynadırım, ondan sōrā domadis suyu, nõudu ğaynadırım, adam_akıllı nõut ūyn, onda sōrā ⁽¹⁹¹⁾ nāne, çörèotu. onnarı ğarışdırıs, bi hafta durdu mu sèrerin, sèrer ovarım ğurudurun, ğorün. ⁽¹⁹²⁾ yárisı başkası ğatağlar bı_ilac_a ben sèvmen_õnū. burda mı? è ğışın_işde tārāna yáparıs. ⁽¹⁹³⁾ bulğur yapıılır. hindi bulğur hepsi hazır_ānām da hepsi hindi. mērcimek nè yēcek, bamyá ⁽¹⁹⁴⁾ cizilirdi, áyın_oyún cizildi, badılcın cizilirdi. hindi hepsi hazır. yáz ğış hepsi var. hindiki ⁽¹⁹⁵⁾ yášáyānā_anām hepisi var. işde bu. biz ğēldik ğēşdik. badılcañ ğēlir de ellerden alıırız dēye ⁽¹⁹⁶⁾ baķardığ yā, bir_iki kilò badılcañ ğelse alıcāz nè var bişĩ yok yēcek. tārāna bulğur bulamaç ⁽¹⁹⁷⁾ yēcēmiz_anam. o ğún su yōdu su. ğanel ğaneller yōdu yok. su yōdü_anām su yōdu. aaç var ⁽¹⁹⁸⁾ ğocaman_a! õrdañ ğetiridik. o da löbet, bi de bizim_èviñ óte başında kendĩ_èvimiziñ_óte ⁽¹⁹⁹⁾ başında vardı löbet. tēnekeler yuğırdı bōle. sen onuñ su sırasını ałamāzdıñ. mıķğğak sıráyla ⁽²⁰⁰⁾ dolardı tēnekeler. çiyincimizde. hePisi_o. búğlere ğēdērdik çocuklarımızıñ çocuklarımıñ ⁽²⁰¹⁾ bēzini oğlardá su bulursak, ağ ta bũrek ağ su var. oğlarda bulursak yũrdük, yümessek de işdē. ⁽²⁰²⁾ ben sabınsız yümedim hiç. sabınsıs çok yüven_olur. è Çanıñ bayā şey sabınnā yüdük. hĩ, ⁽²⁰³⁾ antbiğ lig_oldu. sabını sıkılmadık, sabınıñı devamlı sabınnā yüdüm ben hiş sabınsız bēz ⁽²⁰⁴⁾ yümetim.

- ⁽²⁰⁵⁾ ağ sabınnā yıķartık.

- ⁽²⁰⁶⁾ ē yüdük, õlè_anām, o işde.

- ⁽²⁰⁷⁾ işde bōle.

- ⁽²⁰⁸⁾ sor baķayın kaçā ğēdiyè?

- ⁽²⁰⁹⁾ érken dōmuşúz_a yávrım. érken.

- ⁽²¹⁰⁾ benim torun bu.

- (211) érken gèldik.
- (212) biz_érkeñ gèlmişiz_işde bu. öle ó da dōru. bēş dēne ben_érişdiđ dim.
- (213) öncēden bitip gēderis. bolļū gōrdük, ömür de bitip gēderi.
- (214) bēş dēnē ben_érişdiđ dīm. hindi on_iki de torunum mar.
- (215) bubam sēnede bi kēre şēre gēderdi, bubam haļva gētiricek, şēker ğamışı gētiricek (216) dē yolūna baķardık bazar_ēkmē gētiricek dē.
- (217) bazar_ēkmē.
- (218) o şēker ğamışını ğarğı gibi somurıyus.
- (219) siyáh, baķām bi numarasını_aļ gēl, siyáh gētir. şeyi, baķ zēre satmáya gēdellerdi (220) bi bazar_ēkmēniñ_içine haļva ğataļlardın_iki o bazar_ēkmēni bölē bēklerden (221) bazar_ēkmē ğaFayı, iki dēne gēliyér ğapıya.
- (222) işde geliyér.
- (223) sabāļā_iki dēne gēliyē, bāırıyır, aļıñ diye. yā anam bizler_öle, ğasdıra yapardık. (224) āşámdan, āşámıa yúñuru máyálardık. ğasdıramız vardır bölē. Ta hālē duru benim ğocámán. (225) hōle onu kúllerdig_üsdünü, bişiri çok ğōzel_olurdu, tā hāle bunuñ gēlini yapar. hı, (226) máyálardık, gēldi miydi, évet, kül_ēdērdik, çok ğōzel_olur. bunuñ gēlini_ēder hindi tā hālē. (227) aļańda mı_onuñ ğasdırası, aļańda mı gēliniñ_ğasdırası. onū_ēderdig_ánam_ işde, (228) búydáy_ēkmeçi, éyi kötū máyáli_ēkmek darı_ēkmeklerden. çıķıa darı bişiriytik, çıķıa darı (229) bişiriydig_éveli canım.
- (230) bölē bölē gēldik gēşdik.
- (231) bölē bölē işde ğocadık da bölıardā_işde éyi kötū böün_adam da çiFte başladı bağalıım.
- (232) bolıarda bolıu gōrdüg de é yāni yaşıımız gēşdi.
- (233) dá durumuz_éyi éyi dēyil niden dē. bi millóna toım_alırsak, dört yüze ona zor (234) satdıķ, arpa var, arpaıar duru satılmadı. çovallatık hindi yııı, aıan yok. yōğ_aıan yok. benim (235) mi *şējde sālám. şāhide sālám.*
- (236) *fatmána_ateş. hatmána ateş.* ben sēksene gēşdim.
- (237) böyük benim böyük. ben bunuñ düününde né marķası *hatmána_aba* bilir mi (238) marķayı?
- (239) bilmen_abam ben_oķumuş dēlin.

YERİ : SERİK/Pınarcık Köyü

ANLATAN : Ömer KOÇ

YAŞI : 75

KONU : Karışık

(1) yánlış_ánlâmañ laFımı da, onu diyen kimise o kendi gètsin kendisi anlâtsın durumu (2) benim vaqtım yök. baq bi daQğa benim vaqtım yok, ben üç sènē_oldu, tamarlarım tıkanı, (3) gène de soruñ soruşduruñ, yāni dēngem pek fazla dēyil, sen *émimñ* oļu, tamam. bizim (4) gēlenēmiz görenēmiz ğalmadī_amcam. şindi esKiden tabī bōle düün dümbeleg_oldu múydu, (5) annaşıldı mı? cuma ğuñ gelirdi, cumā ğün mērāsım başlardı, üş ğün mērāsım_olurdu, çok (6) muazzam_olurdu. hattá o ğünnerde qaribennik olmadan_önce gēldimizde (7) çoğ_afēdēřsiñ mērkeple yāni çul çuvâl toplanırdı, annaşıldı mı, ondan sōracīma báyrağ (8) dikilirdi, ondan sōracīma kēşkek bıkaş dēligannı toplanırdı ğuyú başında, bunnār ēzilir (9) döülürdü, bi şeyler bi şeyler_olurdu, ondān sōra işgi vèren işgi vèriydi vèrmeyen vèrmezdi (10) tabī bu kendimizden_öldüna ğöre sen mişeli şeyiñ_orde mı *alihsámñ*_oļu muñ? (11) benim_oqu_árkadaşım yāv, bōle bi yörelerimiz vardı, indirmelik dēnilir, bāzı icābında (12) şeyde yārdımlaşma dēllerdī, o ğünüñ bēhrinde, bōle bi şeylerimiz olurdu, olurdu. sır (13) sīpa vēsāyire zāyten bol_olurdu o ğünneriñ bēhrinde, şindi háyvancılık dá ğalmáyıp gēderī (14) zāyten, bunnārī da kendiziñ bilmeñiz_ilāzım. o şekilde bi olaylarımız vardı, o (15) gēçmişlerimizdeki olannardan bunnar varıdı. başğa ben ne diyēm başğa dēycek bi şeyim yok (16) benim.

(17) şindi arab_oyunnarı filán varıdı_amcam. arab_oyunnarı varđ. şindi o (18) arab_oyunnarı sopalı vēsāyireli, ğız ğaçırmā_olayı olurdu düünnerde, o şekil, hī (19) canlandıırma yapañlardı, öle bi şeyler_olurdu, yāni şindi ben onnāra bi şey diyemem, sōra (20) bizim *aļacāmi* ğadar burda bis kendimiz yāni normāl zēybeg_oynáyan, irāmatlı *köklü_āmat* (21) fēlán vardı, seniñ tanīñ bilmeñ *vēlicik* vardı. o şekilde, rahmetli bubam marıdı. bunnār (22) ğüzel muhābbet_olurdu yāni, *vēlicik* rahmetli de

höyle çevreniñ_içinde oyun_oyardı. o ⁽²³⁾ gúnüñ bēhrlerinde, fāgat onnār ğalmadı_amcam, onnār ğalmadı. şöle bi şey var sātī ⁽²⁴⁾ benim_aqlī dēñgem sālām_olşa da bi düün dümbelek, mērāsımında bi gēlin gēldiñde ⁽²⁵⁾ kāmarañızla bārābar ben_orða olşaydım, ben size o bi göreneklerden bi şeyler anlatırdım, ⁽²⁶⁾ fağat benim_ó zamānım ğalmadı_amca be! vaļlā şindi benim_aqlımında ğalan nē ōsun benim ⁽²⁷⁾ pek aqlımında bi şey yok. şindi bāk amcam, bunu herkez yápar herkez de yápmas, annaşıldı ⁽²⁸⁾ mı? annaşıldı mı? bāk ben düün saļonnarında filán gērçekten yáptım yápardı yāni, yāni ⁽²⁹⁾ yāni az_évelce bi şē anlatTım ben, yāni, düün dümbeleg_olşa dá öle bişē olşa, yāni, ⁽³⁰⁾ sēr_èdebilirdiz kāmarañız dá olur. o şekilde benim yāni alınmış kāmaraalarda vardır bāzi ⁽³¹⁾ yēllerde yörelerde ámma belki tēbī kayıb_olmuşdur. beñ güzel yāni gērçekden, bu indirmelik ⁽³²⁾ mēselesinde bñ yárdımlaşmada, gēvşeK ğonuşurdım. düün seniñ annaşıldı mı? tamam bağ, ⁽³³⁾ işi anladıñız mı? düün seniñ misal_ölâlağdan, şimdī sem beni dāvet_ētdiñ ben seniñ ⁽³⁴⁾ düüne mērāsimiñe vardım. annaşıldı mı? gēlinimiz de gēldi, gēldikden sōrā, sem beni çağırısñ, ⁽³⁵⁾ ömer_ámca gēl bi hurā otur dērsiñ şey dikel bakaļım dērsiñ, ben dikelirdim icābında seniñ ⁽³⁶⁾ ğururuñu yüksedebilmek_ıçın, kafam nēreye yēterliyse misāfirleriñ hepisini rızāsīla, seniñ ⁽³⁷⁾ adıña, seniñ_adıña ğonuşma yápardı, annaşıldı mı? seniñ_adıña ğonuşma yápardı. eñ ⁽³⁸⁾ soñ zamanında da, ik_üş bölüme bölērdim ben, annaşıldı mı? amcam bırağ, olmadı endē, ⁽³⁹⁾ sēs_alıy. háh, háh, şindi seniñ_adıña ben o şekilde bi muhabbet, orða gēçērdim, bölümüñ ⁽⁴⁰⁾ bi tānesiniñ de soñ şeyine áyırırdım, annaşıldı mı? bāk çoğ_ēyi diKgáT_ét:

(41) sábanıñ düzeni ğılıncıla oğtur,

(42) sévilenlerin séveni muhaĶğaĶ çoğdur,

(43) fēseteyi fitneniñ yēri yātā yokTur,

(44) *allah*_için çalışana, cēnnet ğapısı çoğdur,

(45) *mohammed*ñ *mohammed*_āniñ_ölüña

(46) fālan adamıñ ğızı çoğdan çoğ haĶTır.

(47) annatabildim mĩ?

(48) ecélsiz ölüm_olmas,

(49) duvaksız gelin gelmes

(50) her ananıñ babanıñ evlādına,

(51) duvak kèyip gelin_olmak nāsib_olmas.

(52) dōru mu yanlış mı? háh, baķ.

(53) davil dutuřur dūin_olur,

(54) ğız gètirdik gelin_olur.

(55) dāmat duvā açarken,

(56) muhaķķāķ kı muhaķķāķ

(57) eñüzü bèsmele ve duğada bulunur,

(58) iřāllāh duğası kaşul_olur.

(59) ğünāhları af_olur,

(60) anasīla babasından bi háyırılı evlad olur

(61) onuñ da vatana millete mēmekete fāydası olur.

(62) annaşıldı mı? eřer ismini de ğoycāğ_olursak misal yānı, fālan ānıñ torunu ismiyle (63) barabār fālañ ğōnur. o şekilde bu dil bēcerliim marıdı, mēsele iřāllāh aramızda da duđ (64) yapıcaķ bi imam bulunur dērdim, bunu burda bālardım. bem bunu burda bālardım, baķ_ışTe (65) şindi mēselā ğencimiz hēraıda aldırdı tāmin_ēdiyēn. zāmañ ğēřdi zāmañ ğēřmeseydi, ben (66) aķğocā dūin saşonunda da yapmışımdır, ötede de yapmışımdır, hele, řu antālyāda, eřgi dođ (67) mu nēy āltında bi řey varıdı, dūin saşonu varıdı, ben_orde biķas sāfer filān yapdım da o (68) şekilde

oraniñ patironnarı sanâtkârları beni heP tabî aqlım yâtenekliydi ò gûnúñ behrinde, ⁽⁶⁹⁾ hepisiniñ_orda ğonuşdum, ğonuşdūmda yáv sen arķadaş nâci biçim gibi arķadaşımıñ yáv ⁽⁷⁰⁾ dâdiler, bène her şeyi ikrâm_éttiler_orda, ben işki mişgi ğullânmam, ben kırk dört sene öldü, ⁽⁷¹⁾ bitdi, ben òle şē filan ğullânmam dâ, çok arķadaşlara orda, diyoloğ gêtirdik, haTdē ve ⁽⁷²⁾ haTdē, bu mâsaniñ birinde üş tână ğenç ğız varıdı, o iş bittikten sōra dâdilerkine bēy_amca ⁽⁷³⁾ dâdiler, sen dâdiler nēyimiñ yáv fiñan dâdiler bana, bu şekilde bi dile gêtirdiler, ben de ⁽⁷⁴⁾ dâdimkine hanım ğızlar dâdim, yávrum dâdim ben kusura baķmayıñ dâdim ben, siziñ gibi ⁽⁷⁵⁾ hanım ğızlarıñ dâdim ben, barmâķlarına dâdim ben dost_olarak dâ dâdim, çok yūsük ⁽⁷⁶⁾ daķıvâdim ben filân dâdim ben. o gûnúñ behrinde, çok ũraşdıķ biz bunnâra, haTdē ve haTdē ⁽⁷⁷⁾ bizim *êrdañ*ñ hanımına bizim ğârı şeyiñ *óman*ñ ğızıdı yâ o zamanıñdan belki o zâmannârda ⁽⁷⁸⁾ çoÇuķ bizden zâten sen de bizdensiñ, bu şekilde, haTdē rahmetli *hasan* benim ⁽⁷⁹⁾ bacânâm_olur, o şekilde bi olaylar da, bōle bi konuşlarımız ğeşTi amcam_amma, bu tâ yârisi, ⁽⁸⁰⁾ benim yâni ğonuşTuķlarım yârisi, zâmanım yok yâni, zâmanım_olsa, ben yâni bi saat bitik ⁽⁸¹⁾ vârebilirdim yâni, o gûnneriñ behrindē_olsa, bunu beni herkeS çâırabilirdi, haTdē ve ⁽⁸²⁾ haTdē, bizim *ĝoç_ólmuñ kēmal* ırahmetliniñ mērâsiminde tabî sen de yōremizdensiñ çocū ⁽⁸³⁾ tanıtmadıñıs, öyle mi? *kaşlı* mıñ? *kaş.* şindi *kēmal_aniñ* mērâsimindâ, *uzun_alıñ*ñ kaşap, ⁽⁸⁴⁾ *uzun_alıñ*ñ çoÇuķları varımış yâ, òrdâ ben bu ğōrevi çâırıla bilenner çâırı zâyten her ⁽⁸⁵⁾ zâman_ için, unu burda dile gêtirdim ben, gêtirdiimde dâdiykine, yáv çoÇuķlar, *ómer*_amca ⁽⁸⁶⁾ dâdiler, ğel baķâm burâyâ dâdiler, onnâriñ da yâķın bi mērâsimleri varımış, dâdileri ki ⁽⁸⁷⁾ bana, biz dâdiler seni dâvet_étsek dâdiler, bizim_orda bu işi yâpar mıñ fiñan diye, ⁽⁸⁸⁾ ğönlümü_aldılar, ben de sözde bulundum, adım_atıÇâm yeri ğólây ğólây pek ⁽⁸⁹⁾ sapıķlamazdım_amma tabî zâmañ ğeldi, yâş yâtmış beş, dâdim ben dost_ için her ⁽⁹⁰⁾ zâman_ için varın_amma amcam dâdim ben, fağât çēvremizden, belki dâdim bi ⁽⁹¹⁾ mērâsim_olur, bi yânişliğ_olmasın dâdim belki ğelemeyiz dâdim, bu sözlerimi de ⁽⁹²⁾ ğullândım. ben ò şekilde bi olâylarım_oldu.

⁽⁹³⁾ şindi *ĝaşıñ* dâ *yēşilbâraķ* kōyünden *yēşilbâraķ* Kōyünden *bēkir kâraķoç* isminde bi ⁽⁹⁴⁾ asger_arķadaşım marıdı benim, faķat tēsâdüF_édemeTik, tabî öldü mü

ğaldı mı? ⁽⁹⁵⁾ ben_orasına da bi şey diyemērin, hısımlarım, böyle gonusabilcēmiz yāni, normal şekilde, ⁽⁹⁶⁾ normal şekilde, bubañ_ırāmetli arkadaş, şey okuñ_arkadaşımdı, ormancı, annāşıldı mı? o ⁽⁹⁷⁾ şekilde bi olaylarıdı. işde bağ, dedim yā ãer yāni oñucādı yāni, gēnşlijim_oñcādı siz bene ⁽⁹⁸⁾ soruyú sorucādıs, sorucādıñıs.

⁽⁹⁹⁾ şindi bağ, onu da anladām, bağ ben ēmsalımıñla içgi gullānmadım, bunu size deyirēn. ⁽¹⁰⁰⁾ kırk dört sēñe_oldu bu işi vazgēşmeyeli, vazgēçeli, büyük adamlar kimise düñn sāyibi ⁽¹⁰¹⁾ orda, işgi_ıçenner goç_öñü gēlmiş düñne dediler miydı beni tağ çartrdırıñlardı, çok muazzam ⁽¹⁰²⁾ oyun_oyñardım, çok muazzam türkü çekērdim, gēneldē uzun_ava çekērdim ben, herkeze ⁽¹⁰³⁾ de sorsañ hindi köyde aynı şeyi yād_édiller, çok muabbet güzel muabbet yāpardım, tek ⁽¹⁰⁴⁾ āzımdan benim küfür çıkmamışTır.

⁽¹⁰⁵⁾ alır mı?

⁽¹⁰⁶⁾ ali bēyim de dāş başında of_ōf oturūr,

⁽¹⁰⁷⁾ dāşdan düşmüş de gañ gōdeyi gōtürūr gōtürūr.

⁽¹⁰⁸⁾ bunu duyāñ arkadaşları da of_ōf ağıñı yitirir yitirir.

⁽¹⁰⁹⁾ gitti de geşlikde elden dēr dēr_āñār, gēnc_alīm, gēnc_alīm

⁽¹¹⁰⁾ alī bēyim de dāşdan düşmüş, parladır parladır,

⁽¹¹¹⁾ sağalı yok da bıyığıñı tērledir.

⁽¹¹²⁾ gārşı durmuş da yavuklusu of_ōf_ōf āladır, āladır.

⁽¹¹³⁾ bir çift sözünü de kendisi söyledir, söyledir.

⁽¹¹⁴⁾ gēncāl yáylasını da kendisi of_ōf yáyladır, yáyladır.

⁽¹¹⁵⁾ gētdi dē gēnşlik de elden dēr dēr_āñār,

⁽¹¹⁶⁾ gēnc_alīm, gēnc_alīm_of.

(117) baĸ bu bu ġadar t̄a ȳetirim ben bunu, bu ĸısıĸlama oĸuyeri t̄abi ȳaş_ittib̄arı var. (118) ondan ĸaynaĸlanan bi ol̄ay. baĸ baĸ bi ŝ̄e d̄aha anladic̄am size. ŝ̄indi ben ĸırĸ d̄ört s̄en̄e_ol̄du (119) içgiyi iŝmeyeli, m̄ademkine bi bilgi al̄maĸ_iciñ ġeldiñis, benim deĸil *all̄ah̄n̄* üş t̄ane (120) ark_ark̄aya_ol̄um, ol̄an çoc̄um_ol̄du, annaşıldı mı? ol̄an çocuk̄larımı ol̄unca ben bu içgiyi (121) b̄ölelikl̄e biraĸdım bende bi ȳaramazlık ġormesin_evlatlarım diye, söz s̄ölemeye de bi (122) haĸĸım_ol̄sun diye, anlaŝıldı mı? evlatlarım da aynı ded̄im gibi çıĸdı, aynı ded̄im çıĸdı, (123) benim deĸil *all̄ah̄n̄* d̄ört d̄ene_ol̄um mar, tek ġarŝımda bi t̄anesi ġonuŝmamıŝdır ġonuŝamaz da. (124) d̄ört t̄ane ol̄an, ġıs çoc̄um mar, d̄ördü de aynıdır, bu ġördüñüz bel̄nde bel̄n̄ diyelim, s̄ekis (125) t̄ane zıñır zıñır düñün ȳapdım ben_ark̄adaŝlar, anlaŝıldı mı? herkez de terc̄isini (126) ġorumuŝdur. d̄emin az_ev̄eli indirmelik de bişeyler_anlaTdım, ġafañızı yoruvir̄ir̄in ben siziñ, (127) ȳanı tam anladabilirin, benim āzımdan çıĸañ k̄elimeleri ȳanı burdan anlayacaĸs̄ız, ȳanı (128) hatırl̄ayabilirs̄ez bi noĸTadır, herkeziñ anasına b̄abasın̄añ, çoruna çoc̄una n̄asib_ol̄mas, s̄ekiz (129) d̄ene evl̄adı d̄öyün̄le dümbel̄le çıĸarmaĸ herkeziñ ġızına n̄asib_ol̄maz, duvaĸ k̄eyip (130) ġelin_ol̄maĸ. bunları burdan ic̄at_ediñ ġār̄i h̄ısım̄larım. n̄e diyelim?

(131) ismim *ömer ĸoç*, ȳaş ȳetmiş d̄ört, ȳetmiş b̄eŝe ġid̄ir̄i. otuz d̄ört doym̄l̄ü. m̄emleket (132) aynı ȳer, *pınarcık, pınarcık, pınarcık* ĸoȳü, *s̄er̄ñ* *pınarcık* ĸoȳündenin. ol̄du *ĸaŝlı* dostumuñ (133) çoc̄u.

YERİ : SERİK/Sarıbalı Köyü

ANLATAN : Ayşe / İsmail Hakkı GÜREŞÇİ

YAŞI : 75 / 78

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ daşırısiñ ğaplırsıñ, ğaplırsıñ çoğ şeye késeye, işde ğapla, késeye ğoduğ.
aşa ⁽²⁾ *güleşçi*, yaşımı bilmen.

- ⁽³⁾ yétmiş bês.

- ⁽⁴⁾ ben yaşımı bilmen, nè bilēn, cāyil_öldümdandır sār. bunnar aynı sülāla.
biz de ⁽⁵⁾ aynı, ben hurdın bāracıñ yāndanın canım, èveli *çélîdin*, *aşa çélîdin* hindi
güleşçi olduğ.

- ⁽⁶⁾ nēdelim biz ētiyār_ādam.

- ⁽⁷⁾ bakımıyóz_işde ğendimizi idārē_ēderiz. çorumuz var çocūmuz var. her
şeyimizi ⁽⁸⁾ yēris. ākin_ēkeris, māla bâharız. ēyi kōtū bi inēmiz var. ona bâharıs.

- ⁽⁹⁾ içeri ğeçiñ yāv rahatçīñıza yā.

- ⁽¹⁰⁾ há ye, içeri ğeçiñ işi yāħalım.

- ⁽¹¹⁾ içeri ğeçiñ yā.

- ⁽¹²⁾ alānda olur mu yā.

- ⁽¹³⁾ bem bilmen, benim bildim şey dēl_ēnde. ben sırtımı dēşdirēn.

- ⁽¹⁴⁾ hēh ğeçiñ.

- ⁽¹⁵⁾ siz içeri oturōñ.

- ⁽¹⁶⁾ hē yā, o samīra, yīhılmış da, soğğ ğündē, onū_ōñaracāz. ğeç, oturuñ. o
⁽¹⁷⁾ benim_ōlannar_işde, bunuñ, yēnneri ēliki. çocuğlar heP_almış_ordān da, unnar
ğalmış. hı ⁽¹⁸⁾ hı, ğas sanelik ne bilēm bobalığ ğününden, oturuñ.

- ⁽¹⁹⁾ év yétmiş bês sanelik, ben bês yaş altı yēdi yaşındaydım év yapıldında.

- ⁽²⁰⁾ ğeçiñ.

- ⁽²¹⁾ ğeç ğeç, kül tavlası ğetir.

(22) ádim soyádım *ismāyíl haqqı gúreşçi*, gūreş. yáš yétmiş sèkis, biz èveli her şey (23) yetiştirimiz gètdik hindi, biz çalışdımız yòh. èveli bā bāçe yápardıg, portakał bāçası varđı, (24) buráyá *éşgili béleñ* dèller buráyá, ondan sōñūra, yáyılayá góçerdig deveyle, her şeyi (25) gótürüdük. dā *alı_éfendi* yáyılası dè bi yáyılamız varıdı bizim, yáyıladı *gonyá* düzünde, şē (26) *béyşeri* diyı bi gázā var_ora gayıtılı orayá yáhın, òrdō_oturuduğ, altı yèdi ay, małcıydık tabı, (27) gōyun, dāvar, sır, dève, háyvan_éşşeg_işde hepsi oıurđu yá yörükde nè oımas. yörüklük (28) vār. hıdı yoğ dē yálan sōlemecēñ háyātında, hı, sen nērelisiñ_ésās, *kaştā* da vardır yörüh (29) sen nēyicēñ, hı, emme yerleşdik dē biz gètmeyēli èlli atmış sēne oıdu, benim_ufahlımda (30) gèdèrdik, hindı nè arasın canım.

(31) asgerlı *erzurüm*da yáptım. ordunatdáyđım. aır baıımdā, aar baıımdā nè yáparsā (32) siviller, sivil_içindēdim. ordunat dēyı orda bi atólyası vardın, *erzurumuñ*. ölèdik, eh_işde, (33) bōle_iştē. hı hı, her şē ordā o aradā her şē, ordonatım dēnir, mermi siláh dè bi bölümündēdim (34) ben, éyisi. hindi gēne durudur_ora tabı, *erzurum* dā üçüncü ordu yá canım, *erzincānda* mı (35) hindi, *erzulümüñ*_içindēdi, o atólyē canım, *ğars, ğārs* ğapınıñ_ónünne ordáydı. éyisi, (36) başka nè soru soracāñ sen bağ.

(37) benim düün o zāmannārda, raıılıydı, bu memleketiñ_ādımı, gēlin iki dēne gēliñ (38) gēydirillerdi, èfe yapaııardı, árap yapaııardı, içgi_içellerdi, bı sürü o zāman òleydi. sèkiz_on (39) davar kēsilirdi bōlé çağıııar, bilmen davıııar, zurnāıar, bi sürü işi vardı ò zāman düünüñ, (40) hindi. árab_oyunu gēlinle oynalıııardı, ağ gōcā yapaııardı, hı kómür süreller tabı árap şeyi, hē, (41) o zāman düün òlēydi, hindiki düünner, saıónā gēdiviřisin_orda, zāartık, zurt alıp (42) gēlivirēdiñ, ò zāman òlē. benim düün üç gün_oıdıydu. üç günde nēler yápdııı_işte, yemekler (43) hazırladııı, irahıcıııar_irahı_işdi. *kēceci* dè bi *musdāfa kēceci* bi hordan şē sasçı varıdı, o (44) da gēldi mi bireyim buráyá, burıııarı yıkdıııar yāv yıkdıııar. o zāman_ölēydi. gēlini o (45) zāmandā atııa_ētiridik. bōlē vāsta yōdü. áta bindirillerdi, èsgidēñ, bazı gōrúnúyú (46) tēlvızyónnarda yá òle áta bindiritik gēlinı.

(47) yemekler, ét yēmē yápārsiñ, fasille yēmē yápārsiñ, ondan sōra dōme yápārsiñ, ondan (48) sōra dōme nè báyā dōme, kēşgáh. dōme dēnirdi ēsgiden, kēşgáh, herkes kēşgáh dēri hindi. (49) ondan öle çeşitli yemekler yápārsiñ başgá nēdīceñ, müsaFiri aırıardıñ, üç dörd göy (50) biriyirdi o zāmanda burdā ikī üç gün düün_olurtū. şindi o kōşeyē kaḥdīñi bi bi gūnnük şeyē (51) saīnā varıvırıbōtu.

(52) olurūmuş_ēsgidēn bizim zāmanımıda olmadı, tā ēveli yáyıların olurumuş. at goşusu (53) īsañ goşusu, ta ēveli *aīā ēfēndi* yáyıasında olurumuş_ō, ordā, indī olmāyır, yáyılayá gēden (54) mī var, yāv dā tārihler gēşdi be! ben de gocadım_īşte. şindiki düünner hemen saīon oluvrū (55) bi yemek hazırlayılar_orða yiyip háydi, dōru saīon. o zāman_öle, şind_öle, bizim (56) zāmanımızda öleydi işde.

(57) *karacalar* mī bu, *ğara hacılı* aşıreti, *ğara hacılı* aşıretī *horasandan* o tarafdañ gēlmiş, (58) *gonyadan kútāhyáyá* gēlmemiş biziginnēr, *ğaraāca* gēlmiş, *şargígāraāca*, *şargígāraaşda* bi (59) ğas sēne ollarda oturmuşlar. ğış ğıyamát zorluğda, ordan başga bi ısıcağ bölge bulācan dēmiş, (60) *vēli* bēy dēyi bi zat varımış. o ādam dēmiş, ben bi ısıcağ bölgēye gēdīcen bē! bu nè dēmiş (61) ğış ğıyamát dēmiş. onnan aşıretini almış, burayı bulmuşlar ğayrı o zāman bura gēlmişler, (62) bizim buráyá, hī, burāda kimse yōmuş o zāmannarda, tabī soñura bu mācır gēlmiş, buráyá (63) ādam çoalmış burda. buráyá yerleşmişler_īşte hindi burdā bi *pāşakōy* dē yer var, ēsas ilk ēv (64) mēv yō ordā oturmuşlar. bāraçdan bēridē bizim bābañlıklarīñ_üstünde. hı, onnar aslı varısa, (65) o zāman canım onnar ğılıcīñiñ kēsTi zāma, altı yūs çadırıā on_iki obası varımış_ō (66) ādamīñ, *vēli* bēñ, gēldīnde, hōlē kūmelmiş hōlē bi *ğara hacılar* şeşī, kūmeli dērke dañmış (67) tabī.

(68) sen nērelisiñ biādāğ, *bēlekden*, bildimiz *bēlekden*, mācırsiñ sen. kimlerdensiñ_ordān (69) sen. ēski, há *bēlekde* oturuyó, hā, *dōşşémēāltmdan*, orā dā yōrük, var nē bēlki ēkseri yōrük. (70) ēmme oturuncağ sizler tabī bilmēyiri, yōrükçülük dēseñ nè dēyi, ācap, ēsgiden yōrük (71) dēdīñde ciñgen sanırdı başga yēlleñiñ_ādamı, sem ben bilirin_onu sen nēçēñ, hañbıySa, hindi (72) herkez yōrüg_olmağ çalışırı.

(73) öle işde dayım başgá bi soracañ. harmannarı düvenñle sürërdik. harman yapãrdık. (74) düven háyvan_ókúız ğoşardık harmanda, süre süre süre süre onu, dönë dönë dönë dönë (75) ézerdik, böle éviñ_uzunnu tinas yíardık, onu bi ğún ik_ün atã, atã ata teneyi bi yánna (76) áyırídıĝ, sãman bi yere yílırdı, örüzĝãrdan, o zãman_öleydi, hindikibĩ patoz mu var? êkini (77) orãla biçërdik. hindikibĩ biçer yók, o zãman_öle.

(78) üzüm yëtişmë mi? üzüm baĝımız hılan varıdı, tãkede ĝaldık kërĩ sókdúĝ_ãTdirivëdik. (79) dört bësh dönüm bã varıdı. sókdúĝ_õnnarı, baĝdıĝ, békmez mægmez yapılmadı, arı (80) yĩb_atıvır_otur burda, üzümü, eşşë_arısı oluıurũ, õndan sókdúĝ_õrayı bis, ĝarşılıĝ bã varıtı.

(81) nereniñ, *asPandos* eşgi canım. vãlla hiķáyësi, *asPandos balĝıs*, dëyi ĝeçerdĩ_o, (82) *asPandos*uñ biri suyú ĝetirmiş, ĝızı bël, *bëlĝız_o* esas. ĝızı bëlmiş yã, böle o ĝıs tã ĝözelıdı, o (83) ĝız èveli buılarıñ ádamı ora ormaniñ_içindeydi_u. avcılar tüveķ sıĝardı ona, beniñ (84) çocuklũmda, ordã maı ĝúdërdik. biriñiz suyú ĝetiriñ dëmiş, biriñiz ĝaleyi yapıñ dëmiş dëyi, (85) öyle hiķáyası o, ondañ këri ĝızı böle ĝıs, nësse birini üs yãnını birine vë. hë yã, öle dëdi baĝ (86) hële ĝene öyle, böyle ĝızıñ hoturavı, *bëlĝıs dë* o işde, *bëlĝıs asPãndos_o*lan ádamıñ kendi (87) *bëlĝıs_o*lañ ĝızı, ĝızıñ_adı, *asPandos bëlĝıs* ĝeçiyõru ondan yã, bëlindinden ĝız, *asPandos* (88) *bëlĝıs*. öylë o zãman.

(89) buıları çeken në isteñ. hĩ, nasıl? olma mı ziyãret_ëttĩ? buılarda ziyãret_ëttĩ yer, (90) horda şey, yõĝ burda yõĝ, yõĝ yõĝ hindi var dëmëm ben hiç, bicëz horda zëytin maĝarası (91) çıķmış, ben varmadım yã u da áynı bu ĝaleyi yapannar zãmãnından. aıtbaşTa, buılardã işde (92) öle bi yãtır yõĝ canım hañĝı bizim buılardã bi yãtır yõĝ, yõĝ, varsa *ëlmaıı* tãraFında bilmen. (93) burda yãtır yõĝ, burdã *ãPãndos*, zãmãniyã ĝëtti. şey var yõĝarıda *zërke* var, *zërki* de (94) ĝëşdim men.

(95) nasıl? burdã öle şë olmaz bizde. yõĝdur, ĝelenekde yõĝdur_öylë, herkeze açıķdır. (96) zeñ ĝelseñ de açıķdır, ötegi biri ĝelse de açıķdır bizim. è bizim ĝadın_ërkeĝ_áyrı oturudu (97) èveli, ĝadın hindi bi éviñ_ardına oturdu mü bi de ádam ĝoılardı ortáyã, êrkë soķmazdıĝ, è (98) ĝadın_orða áyrı õynardı, êrkeĝ hindi,

ğadın_érkeg belirsiz. öleydi o zâman. geyinen ⁽⁹⁹⁾ düjinnerde élbise ğadinnara éntâri dèrdik o geyilir, bazı ğósteriviř televizyónnar yá, ⁽¹⁰⁰⁾ ğadinnar_öle keyilidi. onâ başında çinğıllı şeyler vardı, furġu dèllerdi, unnar varıdı o ⁽¹⁰¹⁾ zâmanıñ ġününde, hindi onnarı saTdılaş savdılaş bi dène ġalmadı. kèbe dèyi o sarımısâmalı ⁽¹⁰²⁾ kèbeler ġórünü öle kèyerdi ġèlinner. tülü başlı ó ġèlin_öldünda o, dâ ordâ aşâ yèñgeñde ⁽¹⁰³⁾ vardır_ó hindi, burġularını satmışlar. vār, bilmen aşâ yèñgeñe sor baġ, ondan_iřde onu ⁽¹⁰⁴⁾ ġâvasına, ġèlin binecènde baġ_onu bõle ġèliniñ başına çekidillerdi, altını dâ üstüne ⁽¹⁰⁵⁾ çekidillerdi, baş_altını oġurdu yá, baş_altını üstünè çekidillerdi onuñ hurġuları çinğılları ⁽¹⁰⁶⁾ dâġallar_u çinğılları hep satmış bizim ġızlař, izledim, o biz o bizè o bizim beñzeri yóġ_onuñ ⁽¹⁰⁷⁾ bizile, biz ġèlin_indijnde ó bizè bĩ ġèlin ġètirike, o başlık beñzemes. ġaltar tüyünden šeye ⁽¹⁰⁸⁾ dikmişler, üstüne hõlè hurġu dâġallardı onuñ altın çekidillerdi üstüne, o u çinğılları ⁽¹⁰⁹⁾ dâġallardı bõyle bõyúyla file. hĩ nası? o, uzun tülèri. tavuġ tüyü dèil ġaltar tüyü_ó ġaltar, ⁽¹¹⁰⁾ tavúřġuşu dèl_o ġaltar bildiñ_èsgiden ġaltar_oġurdu burda, undan alır boyállardı, hindi ⁽¹¹¹⁾ bizim hanımdâ da var yá çinğılları hep satmışlar. onuñ çinğılı da var üstüne kèdiñ boyúyla. ⁽¹¹²⁾ altı ġümüş. o zâman_öle ġèliniñ kèdirilmesi.

⁽¹¹³⁾ tüveK sıkallardı ona, hocâlar ġuran_oġurdu, nè bilèn_işde bilir mĩn ġèlenek. ⁽¹¹⁴⁾ oġ_ulan dèl silâh sıkallardı, hocâlar ġuran_oġurdu ġèce, öleydi. ġèdilirdi, yâmur dovası ⁽¹¹⁵⁾ canım, yâmur dovasını hocâ dovä_èdiviri sen de ardında nâmaz ġiliviriñ, öyle, öyl_oġur_u, ⁽¹¹⁶⁾ sen yâmur dovası öyle oġur, yâmur dovasını hocâ, âhali biri yiř, nâmaza duru, hocâ ⁽¹¹⁷⁾ dovasını èder, öle, ben, ben de ġètdim biliviriyin. öylè, bõle.

⁽¹¹⁸⁾ bobâm âmcam pèlivanıdı yá canım.

- ⁽¹¹⁹⁾ yèmeg_azırlayayın mıñ?

- ⁽¹²⁰⁾ bobâm âmcam pèlivanıdı bũ bizim_obâda canım, pèlivanniĶdan soyâT ⁽¹²¹⁾ ġondunda, bunnar ġüleřdindèñ ġüreřçi ġoyâlım bunnarıñ soyâdını dèmişler. ⁽¹²²⁾ pèlivan_oġduundan. öle işde bõyle.

⁽¹²³⁾ nè zâman? nèden yoĶ? ġenřlimizdè yâylada oturuduġ_altı yedi ay.

- ⁽¹²⁴⁾ dâvar varıdı, dâvar ġúdèrdik.

- ⁽¹²⁵⁾ dèmin_annaTdım yá, dàvar gúderdik, dève gúderdik, om bès, on_om bès yirmi ⁽¹²⁶⁾ dève varıdı bobámıñ_èvinde, çobân dutârdıh, maļ yáylayá góçer gèliř, ğasımdâ gèliřdik ⁽¹²⁷⁾ hindi, sar_o zâmanâdaş_otur, ğar düşesiyë oturuduĝ yâ.

- ⁽¹²⁸⁾ gèçim maļnâ_olurdu.

- ⁽¹²⁹⁾ hē yá maļlaydı o zâmañ gèçim. tülü dèveler varıdı bábâmda, èlli çoban duTmuştur ⁽¹³⁰⁾ belki bábâm, çobañ ğaçar gèder, maļ başında ğalış, sen nè dèñ, hep bilirin. yâ o zâmanıñ ⁽¹³¹⁾ şeyi õleydi, hindikî zâman başĝa çèşit, o zâman_õleydi. hergezde var bi sen de dèĝli ki ⁽¹³²⁾ herkez_âyni, hâ, bu memlèketiñ_âdamı herkez búydáy ğaldırıdı, bi şeye yáramazdı. ⁽¹³³⁾ yáyladañ gètirseñ, *ĝonyá* tãraFılarından o zâman_eyi olur. duza gèdilirdi dèveyle, o zâman, ⁽¹³⁴⁾ dève iki sèver duza gèderdi_ik_üs sèFer. duz, on sèkiz yirmi_ündè gèliř, duz gölünè.

- ⁽¹³⁵⁾ yâ, ĝona ĝona gèdilirdiñ, duz gölüne gèdellèdi.

- ⁽¹³⁶⁾ ĝona ĝona gèder, ĝona ĝona gèlirdi_ēřif, o duzu da ĝaçá satallar, kóy kóy ⁽¹³⁷⁾ gèzdirisiñ, oñ ĝuruş, yèdi buçüĝ ĝuruş, oñ ĝuruş, bir oĝ oĝĝa, tèreziyi soĝarsıñ, bir_oĝĝa yèdi ⁽¹³⁸⁾ buçüĝ_oñ ĝuruştu.

- ⁽¹³⁹⁾ duz gölündeñ gèlirke ĝarşılaniřdıĝ. bóyle báyrã çèker de.

- ⁽¹⁴⁰⁾ dèveye ĝarşılallardı, báyraĝ çèkellerdi õñüne, duz gölündè.

⁽¹⁴¹⁾ burdá çèvrildi, gètdim ben ĝaç kère baĝdım. èsgilere bènzèyir mĩ canım, bènzetti ⁽¹⁴²⁾ yèller var tabi, ĝüleş yápdırdı hordâ tèrzilerde, gèlin_aldı, *inceniñ_èvinde*, o dà áynı mèsele, ⁽¹⁴³⁾ rãmatlı *inciyèlen* mèsele hindi, filimdè ĝórünen_âdam *incè*, bi dève vèrdi dèdi *rãmazan* ⁽¹⁴⁴⁾ dève vèrdi dèdi yá, *inci* rãmatlı u, unuñ_èvinè_indirdi gèlini, onu atłara bindi ĝoşõ yáPdı, nâl ⁽¹⁴⁵⁾ ĝaç sèver ben de vardım. ĝatılmadıĝ, bize ĝatmāyiri kı, çocuk dèldim canım nè çocü canım, ⁽¹⁴⁶⁾ èvliydidg bile voy.

- ⁽¹⁴⁷⁾ *bèkir_ã* mı varıdım, árabáyla

- ⁽¹⁴⁸⁾ árabáyla hò, şeye huran çardâ huran *bèkiniñ_árabadır*. hordâ pambük toplamış ⁽¹⁴⁹⁾ gèlmiş. hē yá, o beñ ĝaç kère vardım canım bilivîn. vällä onu nèrden topladını nem bilmen, ⁽¹⁵⁰⁾ kèyilidi. gèyisiler olurdü da bizim burâda yerleşeli ĝaybeTdiler_ò gèsiyi heP barıdı bu ⁽¹⁵¹⁾ èvlerde. mèsele hindi mèsele, bunuñ başında ucü, seniñ dèdiñ civâ var, tek bi ènteri olačaĝ.

- (152) cíva haní cíva duru da, şeyler ğaybóldü, ğaybetmişler o hurğuları,
- (153) üstünde hurğuları.
- (154) şeyleri ğaybetmiş bizim ğıs, açıkda burdá bi yère ğomüş.
- (155) hura bi yère ğodumudu, nère geçennerde vèrdi ğórümce unu da
- (156) şēde dēl mi ğız_ordá açık.
- (157) dāhā bi yère ğötürdüler, çekim yápacāz dē onuñ.
- (158) ē onu bī ğötürdüler, ordá çıñğılı mıñğılı o zāman duruydü.

vādır_òllārda (159) soğuludur yā. öle işdē. hē, biziginiñ hurğuları filen varıdı, nè ğözel bölē pèrişānnarı varıdı, (160) ũllarıña dağdīnda saļlanırdı, onnarī hep bizim ğızlār satmış, ucuz ucuz ğümüş canım, işçilī ğümüş.

(161) dā ğarşıda ben bizim ğuyú var, ğuyúdan bi kiló varıdı yá geçiyđi belki, bi helkéybi bi (162) şey çıkdı. o ğuyú esgi ğuyúdur tabi ğoca ğuyú dedimiz ğuyú, içinden bi kilo ğadar çıkdıydı. (163) yumarladım ğeldim, asğerden_izinnī_ēldim, ğuyúyü atladığ da, ta hu éviñ óte kóşéye (164) ğodumudu rāmatlı bizim ézenek çıkarmış ésgiciniñ bi küçüg ğába vèrivimiş. altınımış_u bi (165) kilódan Fazlayıdı, sapsarı bölē orá ğodumudu canım, asğere vardım ğetdim. çıkarmış_ona (166) ésgiciye vèrmış, kimé? nère ğetdi u? hangı satıcıyá? hā.

- (167) öndün ğetürdülerdin şeyleri öyle o éveli ğayFa kéFidirdiğ ğoñşu çatlıadan dèrdik, (168) onnarı ğayboļmuş, hep bè dışındā yázmaļar ğetirmede işdē bunu ğötürmüş_o. é canım sene (169) ğede bene ğede ğaļmamış. buļlar dēl mī.

- (170) o nasıl, o da tüylüdü böyle. saç şeyi.
- (171) bunnar da doļanırdın ğeliniñ şeyinē.
- (172) nēne ğaļtar.
- (173) bu şey dēller buna.
- (174) direm ğuşağ dèrdik, é bēline ğuşadıllardıñ ğeliniñ başına bölē_édellerdin.

- (175) ğeliniñ bēline ğuşaļlardı.
- (176) saļlarlardın. hı hı.
- (177) hindi şerit ğuşanır, éveli bu ğuşanılyē

- (178) hā́ yá. bunu ğuşanıllartı, ğeline bunu ğuşadıllağdı, hurğular varıdın, hē yá.

- (179) dépesine, üstüne altın çeki.
- (180) hurğuları üstüne édellerdin.
- (181) üstüne de baş_ altını çekidillerdi.
- (182) hurğuları da sallallardı iki yüzüne.
- (183) èndēnner_öleydin_ânam.

YERİ : SERİK/Şatırlı Köyü

ANLATAN : Hanife / Veli YILDIRIM

YAŞI : 65 / 70

KONU : Karışık

- (1) düünner, devēle yúķ gēdiyódún. atıla gēliñ gēliyódú. báyā bildimiz_atıla.
üş gün (2) işde düün üç gün yápiyólardı düünü, o zamannár benim çocuklúmda.

- (3) cumādan, cumā gün ölen soñu gēliyódu.

- (4) cumā gün ölen sonu gēliyódu.

- (5) pazara ğadar.

- (6) cumertesı gün kına gēcesi olúyódu. pazar güñ gēlin_alması olúyúdu.
cumā gün (7) hindi canı isdeyen eşşáyı davılla gidiyóllardı, ğızıñ_évinden eşşáyı
gētiriyóllardı. eşşáyı o (8) zamán sēriyólardı. oñan_évine. duruyóllar canım duruyóllar.
işde sandıñ_üsdüne (9) oturuñar_eşşáyı vermēcēz diye bāşış_ışdeller_ólandan. oñañ
gēlsin_ille dēller, bubasına (10) anasına vėren olmaz oñañ gēlcek, oñan vėrcek bāşışını
dēller. oñandan bāşış_alıllar sandı öle (11) vėriler. é gēlin şe olcānda işde o ğún_āşam
oñan_évinde.

- (12) çatal da vėr bāın.

- (13) ğaşşık vėriñ, çatala olmaz len, ğaşşık gētir gēl, çatala olur mı_o?

- (14) tamam tamām. ēvet ēvet. silivēř pēçeteyle.

- (15) hanım kofayı da sōle kofayı.

- (16) ğova ğováyá ğova yā cumē pazar gün.

- (17) kofayı gēzdirmek.

- (18) cumā gün_oluyédı yā u. pazar cumertesı_ün mi olúyódu o?

- (19) cumartesı gün mü_olúyódu.

- (20) cumartesı_ün ğofa gezdirme olurdu.

- (21) cumertesin_olúyódu herañda yā.

- (22) cumartesı gün müdü_o?

- (23) cumertesı gün_olúyó ğarı.

- (24) ğofayı burdan_alıllar kız_évinden toplu olarak,
- (25) hindi davıl_öldüne göre cümertesı_ün_olması_ilâzım.
- (26) mèselâ evine varılır, oyún_oynýárağ_érkekler qadınnar_oynar, varı ilerde gene (27) bi muhabbet ğeriye dönülür.
- (28) ğadınnar sèkelèlek şè édelek, érkekler_oynar, ğadınnar şeyinde ğédellerdi. ğıza (29) ğelecè_olan eşşâları üsdüne ğollardı ğafasında bi êrkèñ. oynáyalağ_oynýálağ_adamlar bõle (30) ğédellerdi. bizim düün_õle olmadı hindi ğoFa ğézdirmedik bis hindi. bizim düünde. ē áynı (31) dedim gibi işde.
- (32) yáv señ ğeldinde ğördün burda nè?
- (33) burda yã burda işde neyrıza ğediyedik.
- (34) düünde de var, düünde de ğofa.
- (35) cumērtesi ğün_olúyó bũ. davıl ğeldik kēri olúyóru. (36) cumērtesi_ün_olması_ilâzım.
- (37) davıllã_o, davıllã olúyó.
- (38) kına kız_évine giderken yāni, õle olmadı mı?
- (39) yok ğız_évinden ğelini de alırız yanımıza, érkeklerle berāber az_ilerde, ben (40) sizden yāşlıyım_ama, érkeklerle berāber sen mèsele eviñ yánından hõle ğediliyóru. (41) ğelin_adayı da var ğelin, ğelin de var, ğofa olur. gidilir oynanır.
- (42) ğelin, o zamañ ğelin ğeldiinde olur_arkadaş pazar ğün.
- (43) dèyil ğelmeden_o.
- (44) o bilmim ben_onu.
- (45) sor istēreseñ.
- (46) bilmēm ben_onu u zámán, onu bilmiyom. cèhiz işde *allah* cènāb_ *allah* herkeziñ (47) ğücüne ğöre varısa iki yorgan, iki yásdığ_üç yásdığ dèyēñ gibi bi döşşek, çanaq çañğır, bi (48) müsāfir ğelicēnde tēmsil ğeldinde bēş_alıtı o ğünüñ behrinde yōdü_õlum. bēş_alıtı ğaşşık (49) üş dört çanaq, dedı gibi, õle fāzla fāzla yōdu, o zamānnar, var da alım yok alamācaq, ğúcú (50) yok herkeziñ ğúcú yok. bayã şē var da alamāyı yāñı. bõle işde işde bõle divan çaqma (51) divan_olurdu bu satınnardan dèyildi. olursã. somúyá dēller_ışde divan dēller somúyá dēller, (52) bu ğeçiyódu. maqat dēller. uzun maqat yapañlar üş metireli.
- (53) icābında aaşdan bile maqat olúyórdú.

- ⁽⁵⁴⁾ üş metireli yapağlardı maqat dellerdi. onnara bizler dantel_örerdik yāni, işleme ⁽⁵⁵⁾ yapardığ_üsdüne, gēnşlīmizde onnarı.

- ⁽⁵⁶⁾ güzel_olsun diye.

- ⁽⁵⁷⁾ hī güzel_olsun dē üsdü o sērerdik, gēlin şē öldūnda sērilirdi yāni, gūllanırdı, ⁽⁵⁸⁾ ölesiye gūllanırdıñ ġari, ēsgiyesiye gūllanırdık.

⁽⁵⁹⁾ gēlinnik tūldü, altında pembe bi şey vardı.

- ⁽⁶⁰⁾ ġadife.

- ⁽⁶¹⁾ ġadife dēyil ġāri, hindikī şey dēyālār nē aTğarını bilecek mīm ben_onuñ. aman ⁽⁶²⁾ parġā, parġē işdeye hindi naylōn çıkiyē naylōn tipi gibi ye o zāmān, ġuşak dijil dēyil, altına ⁽⁶³⁾ hindi bōlē bēle bēlim_ayrıdı yōqarım_ayrıdı. aşşāsī. ēskikī törede fēs Kēyiyōllartı. fēs ⁽⁶⁴⁾ yapıyōllardı, fēse altın yapıyōlardı.

- ⁽⁶⁵⁾ o *gēbis* tarafında ōle.

- ⁽⁶⁶⁾ altın yapıyōlardı buráyā ġadan_altın çizelidi burada da şey vardı, nēydi ⁽⁶⁷⁾ onuñ_adı? sōle hindi, hindi nēydi_onuñ_adı, bēyüg_olanıñ_altının_adı.

- ⁽⁶⁸⁾ şey, dēyil yā cumūriyet, cumūriyeT_altını.

- ⁽⁶⁹⁾ cumūriyet_altını olúyē.

- ⁽⁷⁰⁾ cumūriyet_altını u zaman mēşūr büyük.

- ⁽⁷¹⁾ cumūriyet_altını büyük yā, buradā olúyódu, küçükler şeyler.

- ⁽⁷²⁾ hanı ō zaman, osmanlı, ēsgi adı osmanı olur da sōna cumūriyet_oldu o.

- ⁽⁷³⁾ şeyler kēnarında ġāri ta buráyā ġadan_olúyódu, huráyā görükmeyesiye ġadan ⁽⁷⁴⁾ yapıyōllartı. onnar қақdı bitTi ġāri. onnar gēldi gēşdi bitti. e hindi.

- ⁽⁷⁵⁾ dēdiñ gibi kırk bēş, ēlli sēnelig_íláf bu.

- ⁽⁷⁶⁾ aynı. ben dođmuşuñ_arqasında gēldim, atıla gēlmedim. o zamānнар yávaş yávaş ⁽⁷⁷⁾ ġāri kimisi motur_ağannar moturūla gētiridi yāni.

- ⁽⁷⁸⁾ yāñ kēsiciniñ dođmuşūla gēldiñ dē mi?

- ⁽⁷⁹⁾ yāñ kēsiciniñ dođmuşūla gēldim ben_arqada.

- ⁽⁸⁰⁾ bu atmış_üçünde bu amcam. kendini annadıyóğ atmış_üçü, atmış_üç.

- ⁽⁸¹⁾ işde āşām kına gēcesi olúyó gēlen gēçen, yáranıq yapılır, kına yáqılır ⁽⁸²⁾ ġızıñ_eline, eline yáqılır. áyāna yáqağlar. işde ondan sōna sabāla yíkārsıñ, yürsüñ, işde ⁽⁸³⁾ gēlin_olmuş_olúyósuñ ġāri. ōl_olúyó, anāñ bubāñ_évinde sabāla

da gèlen yáranlık yápan, ⁽⁸⁴⁾ gèleñ gèlir, òlan_èvi gèlesiye gadağ, òlan_èvi gèldi mīdi, bèklèrse bi vèrmècèn dē ⁽⁸⁵⁾ naz_èderse buba tarafı, o taraf, birez yáranlık yápdıracāz dē dē vèrmezler, yáranlık ⁽⁸⁶⁾ yápdırılár. è canım oynállar_ışde.

- ⁽⁸⁷⁾ yáranlık hindi nasıl_olur?
- ⁽⁸⁸⁾ gáđınnar èrkekler,
- ⁽⁸⁹⁾ nèreyi dēlim_amcam?
- ⁽⁹⁰⁾ èveli gáđınnar_oyñāyídi yá, èrkekler yánaşamāydī gáđınnarıñ yánında o

⁽⁹¹⁾ zámannar.

- ⁽⁹²⁾ nère bē?
- ⁽⁹³⁾ yáv güneşde alanda.
- ⁽⁹⁴⁾ gáđınnar oynāyídi.
- ⁽⁹⁵⁾ yāmırsa èviñ_ıçinde olur düñ.
- ⁽⁹⁶⁾ èrkekler_ayrı bi yèrde duruyódı.
- ⁽⁹⁷⁾ şindikī gibi düñ_èvi yok.
- ⁽⁹⁸⁾ hindi barābar_olúyó ya, ò zámannar áyrıydı.
- ⁽⁹⁹⁾ èrkekler_ayrı gáđınnar_ayrı_ā, unutma!
- ⁽¹⁰⁰⁾ ordañ gèlini götürecekler dèller, içeriye alıllar, gápınıñ_arkasına durur

bı_òlan, ⁽¹⁰¹⁾ bāşış_ılder. gápınıñ_arkasına duru bāşış_ılder gızı vèrmècen.

- ⁽¹⁰²⁾ niye?
- ⁽¹⁰³⁾ para para.
- ⁽¹⁰⁴⁾ gèliñ gèlcènde.
- ⁽¹⁰⁵⁾ o olmaz şu gáđan_olcağ, bu gáđan_olcağ dèye annaşıllar gāri, üç_aşşā

bèş ⁽¹⁰⁶⁾ yòqarı annaşdırıllar, vèriler paráyı açar gápıyí, gızıñ bubası da girer gāri, gòrüşüller, sülālasını ⁽¹⁰⁷⁾ da gòrüşüller bacısını gáđaşinnā anasınna bi gòrüşüller, ondan sōra bubañ gołuña giri ⁽¹⁰⁸⁾ gáđaşıñ varısa gène gołuña, amcañ varısa amcañ giri, uullalllar, gèdèrsiñ. işde gèlir gidèrsiñ. ⁽¹⁰⁹⁾ búyúr? sandā oturma işde oturdu yá. èşşāsı oturdu.

- ⁽¹¹⁰⁾ o önce o èşşā gèlcènde.
- ⁽¹¹¹⁾ èşşāda oturdu. èşşā gèldinde oturü.
- ⁽¹¹²⁾ èşşā gèldinde.

- ⁽¹¹³⁾ é nè yáPałım? o gúnüñ behrindē, çiFtçilik vardı bunnarıñ, çiftçi o zaman, pambık ⁽¹¹⁴⁾ ğaķık bitikdi ama, bi şī yōdu, pambık bitti hindi êkin_êkicekler, êkin_êkdi, êkinile, bahara ⁽¹¹⁵⁾ ğadan, baharda êkini bi yāndan_êkin_êrer, bi yāndan pambığ_êkicez diye ūraşıllar, o ⁽¹¹⁶⁾ zāman su yōdu ołum burda. zēbze mēbze yōdü. orda, su yōdu, işde pambığ_êkecēs, ⁽¹¹⁷⁾ êkin_êkecēz, êkin biçilcek, susam_êkecēs. unnarıla ūraşacāz dē, ben de ğırib_ōldüm. bōle, ⁽¹¹⁸⁾ zaman yāz ğelir_ışde yāzın onnarıla ūraşırık, ūraşırķa, ūraşırķa gūz ğelir de pambığ_açar, ⁽¹¹⁹⁾ pambī toplarsıñ darıyı ğırarsıñ, susamı bitirisiñ, işde.

- ⁽¹²⁰⁾ inek var_inē baķarsıñ.

- ⁽¹²¹⁾ inēñ varısa inēñ baķarsıñ.

- ⁽¹²²⁾ ineKçilik de varıdı u zāman bol.

- ⁽¹²³⁾ çocā nè yáPıcañ çocū arķañda öñüñdē sürūceñ. hēPiciceksiñ_arķaña, arķaña ⁽¹²⁴⁾ hēPiceceksiñ çocū, tarlıyā ğederseñ arķañda, şeýe ğederseñ yānında. yā ⁽¹²⁵⁾ ğáyinnā_olacağ_ēvde ğáyinnā bıraķacaķsıñ. ğáynānañ da yōsa, hēPiciceñ_arķacıñda, ⁽¹²⁶⁾ ğötürceñ, mecbur yōķ.

- ⁽¹²⁷⁾ ğáynānañ bunuñ *antályada*.

- ⁽¹²⁸⁾ kırķı çıķdıñda işde çocū yıķarsıñ, kırķlırsıñ, kırķ daş sáyarsıñ, kırķ daşıla. şeý ⁽¹²⁹⁾ süPürkēle véýaıt da mērsin yápraı bi aaş daıınnā éviñ_içlerine ādet yāni, éviñ_içlerine bōle, ⁽¹³⁰⁾ kırķ çıķsın dēye, sileller ğari, bi ğovāyā su ğataıllar o kırķ daşıla kırķlanıyı yē çocūn sırtını ⁽¹³¹⁾ başını, hePisini yıķaıllar, çocū da kırķlırsı. o daşlarla, kendiñ de kırķlanırsıñ anası, ondan ⁽¹³²⁾ sōna, éviñ_içleriniñ de bōle, sēpeller ğari, kırķ çıķdı bitti dēller ğari tamam kırķı çıķdı bitTi, ⁽¹³³⁾ tamam. diş dirgidi yápaıllar, é diş dirgidi ēsgiden ğelenek ğorenek hindi çēşit, o zāmānar.

- ⁽¹³⁴⁾ sen ó zamānı sōlēceñ yā.

- ⁽¹³⁵⁾ o zamānarı bişirillerdi ğáynadan ğáynadañ ğáynadırdı, ik_üç ğoñşu çarııar ⁽¹³⁶⁾ yēllerse yēllerdi, ğeleller_ossa. ğelen_olmassa, birer tabaķ, bōyle bōle ğonum ğoñşu hōle ⁽¹³⁷⁾ daıdāıllardı. bunu da bunuñ_içine de arııık ğomadan ğeriye vērmezleri. para. para vērīÇēñ, ⁽¹³⁸⁾ çocūñ dişi çıķdı diye, para vērceñ buna, bunu yēdiñ mīdi, para vērceksiñ çocā.

- ⁽¹³⁹⁾ boşa iş yōķ.

- ⁽¹⁴⁰⁾ para vérceksiñ, onuļa bi çocā yā harcaļļar, yā çocuñ kendine bişèy, anası ⁽¹⁴¹⁾ tımarļarsa, tımarļar, òle.

⁽¹⁴²⁾ nèvrúzda orda burda, işde o nèvrúzda kendi araļarında bunnariñ, bem bura gèldinde ⁽¹⁴³⁾ górdüm, geliñ gèldimde, köyüñ gènşleri, yaşlısı, ğadın_olannāř . çocuk olannarı yaşlıļar ⁽¹⁴⁴⁾ gètmezdi érkekler, ğadınnar biriklenir, bũön işde hazırıaļļar, yúmurtasınī nè varısa ⁽¹⁴⁵⁾ èviñ_çiinde nè yēcese, yēcek_çiçek datlı, şey hePsinden hazırıar bōrek çōrek hePsini ⁽¹⁴⁶⁾ hazırıaļļar, oráyá gèdeller sabāļa ğuşluk. su var_orda nèyrus çèşmesi dēyellār. gètdik_oráyá. ⁽¹⁴⁷⁾ ōrda kendimiz ğāri, burda aķrābāsı bunnariñ dēlbek çalardın, kendi kendimize, bōle kendī ⁽¹⁴⁸⁾ onnar çalıyá sōlēye. biz_oyñāyıs. ondā o çalıyó o oynāyí işde bōle oynāyılar. oynadıķ, şey.

- ⁽¹⁴⁹⁾ türkū sōlersiñ.

- ⁽¹⁵⁰⁾ hī, ğoşma ğoşduķ, bilmem sèyirttik bilmem nè yapıdığ, gün òleñ soñu oldu, ⁽¹⁵¹⁾ dèvrildi, òlen soñu, hērkez_èvinē gèlip gèdiyi, yumurtaļarı, boyáļlardı yálnıs. sovan ğabīnna. ⁽¹⁵²⁾ bēyáz, bēyáz yumurtaļarı sovanıñ ğabīnı ğırmızı yā sovanıñ ğabī. sovanıñ ğabīniñ içine ⁽¹⁵³⁾ ğatdıñ mīdi, ğırmızı ğırmızı oļur yımırta.

- ⁽¹⁵⁴⁾ boyāyí yımırtáyı.

- ⁽¹⁵⁵⁾ boyáļļar, hē ğáynarka bişerke, çi yúmurta dēyil bişerke, yımurta pişerke, dışı ⁽¹⁵⁶⁾ ğabıķlı.

- ⁽¹⁵⁷⁾ boyásı_o.

- ⁽¹⁵⁸⁾ boyáļļar, o götürüz ğarı orda, yımırta gibi oļcağļar sālām_oļcağļar, işde şu bũ ğāri ⁽¹⁵⁹⁾ èpey bi, yārannığ yáparız, düün gibi yānı orda, düün gibi yārannıķ yapıyéllār. hindi bitdi. ⁽¹⁶⁰⁾ hēPsi bitdi ğāri hindi, yápan yòķ hindi.

⁽¹⁶¹⁾ yáparıs, paķlıva yápaļļar, baķlāvā_èderis, bayā yumurta ğatarıs, yā ğatarıs, şey ⁽¹⁶²⁾ ğatarıs.

- ⁽¹⁶³⁾ badem ceviz de.

- ⁽¹⁶⁴⁾ hī onnāñ içini hazırıarıs, ònnarı da ğatarıs, südüle yúuruyús, ondan sōnā açarız ⁽¹⁶⁵⁾ yufğaları, bitiriyis, ğalabalığ_olaniñ bi yāndan_açar bi yāndan bi düşer. ĩsanı az_òlan, yúķa ⁽¹⁶⁶⁾ yirmi, dēne mi yápcak, yim bēş mi yápcak otuz mu yápcak,

açar ondan sōra, döşēr, ondan ⁽¹⁶⁷⁾ sōna, kēser gīyár, ğasTıráyá ğapar. ondan sōra çıkarıdık.

- ⁽¹⁶⁸⁾ o zamán_öle ğasdıra, şindi fırın.
- ⁽¹⁶⁹⁾ hindi fırına götürüyóllar, bayā ěmek bişer.
- ⁽¹⁷⁰⁾ ěmek bişer_unda.
- ⁽¹⁷¹⁾ hī, demir de, demiriñ_üsdüne kül ğonúyó.
- ⁽¹⁷²⁾ aşşāda bem bi ğósdereyim bi.
- ⁽¹⁷³⁾ külüñ, külüñ altına tepsiyile soǵúyósuñ tepside, bi kúlü bi yáǵıyásıñ ğāri altını, ⁽¹⁷⁴⁾ çırpırlarla yáǵıyásıñ ğızıye o, üsdündē saç, altı da, o çırpırlarıñ, kömürlerindeñ ğızıyó, kömür ⁽¹⁷⁵⁾ de durúyó, ğasdıráyı da üsdüne ğapāyız. üsdünü ğasdıra o ğapāyı demir, külüle ğızgın, altını ⁽¹⁷⁶⁾ da kömürler ğızdırıyēri, bişiriye, ğıpgırmızı bişer. ondan sōna, çıkar, bi yárim saat sōna, ⁽¹⁷⁷⁾ yárim saati ğeçik, çıkarısıñ yērsiñ.

- ⁽¹⁷⁸⁾ seniñ_ēliñi bālācaǵlar, benim de áyáǵlarımı yēcēs.
- ⁽¹⁷⁹⁾ esgiden toǵucuǵa yıǵáyırídık. bizim benim zamānımda ó zamán. sabın var, sabın ⁽¹⁸⁰⁾ vardı ğıtdı, bi torba sabın_aırdı benim_aǵlım_ēriyedi, bi torba sabın_aırdı bubam.

- ⁽¹⁸¹⁾ gümül sapı dá var_ama.
- ⁽¹⁸²⁾ gümül sapı dēel.
- ⁽¹⁸³⁾ odunna dá aynı gümül sapı.
- ⁽¹⁸⁴⁾ o onuñ, onu buısañ, o ğüşlü_olur, susamıñ kókü.
- ⁽¹⁸⁵⁾ susamıñ sapı yánar.
- ⁽¹⁸⁶⁾ susamın yandı mıdı kül olur, o külü alındı mıdı, yāni, çamaşırı.
- ⁽¹⁸⁷⁾ ilaç gibi köpürü ilaçdañ gözeldir_u, ēlleriñi parçalar, o dırnaǵlarıñı parçalar.

- ⁽¹⁸⁸⁾ sēne bi yēr ğomaz. onna da olúyó yāni, ilaç yērine, gümül sapı yánar.
- ⁽¹⁸⁹⁾ gümül sapı yánar.
- ⁽¹⁹⁰⁾ şeyiñ, şamların şeyinde hōle hōle, hindi şey_olúyeri, topaǵ topaǵ, onnarı ğetiri ⁽¹⁹¹⁾ ğelir de onuñ_içine atarsıñ, koǵulu koǵulu burcu burcu, şam koǵulu koǵulu, atarsıñ_içine, ⁽¹⁹²⁾ vėrisiñ toǵucu, bñ_ēliñile sēpersiñ, bñ_ēliñile de hurusuñ, vür baǵalım, vēr baǵalım, işde ⁽¹⁹³⁾ aarı çabıcaǵ biter, yápabildik kēri

yápamassañ, bu kadar yıarsıñ ġarı çamaşırı, üsd_üsde. yaş ⁽¹⁹⁴⁾ atmış dörT atmış beşe girdik, *hanife yıldırım*.

- ⁽¹⁹⁵⁾ *vêli yıldırım*. şindi bu köy, mâcır kō. dēdiler mi dēmediler mi? dēdilē mi, *sēlānik*, ⁽¹⁹⁶⁾ ben dōrdüncü kuşağım, yaş yetmiş, yüz_otuz yüz kırk sene. yakın_akrâbam heP bu. ⁽¹⁹⁷⁾ nēnesi akrâbam, ben yetmiş yaşından dōrdüncü kuşâk_olúyóm, büyük dēdem, memleketteñ ⁽¹⁹⁸⁾ ġeliyē, *sēyit* pēlivan ġüleşiyórúmıš, on_ałtı on yēdi yaşında.

- ⁽¹⁹⁹⁾ sen yazmadık kēri, ēndenneri unuTmuşuñdur_ay_ōlum.

- ⁽²⁰⁰⁾ ġüleşiyórmuş, o bōrda ēvleniyor, benim kendi dēdem burda dünyáyá ġeliyór, hanı ⁽²⁰¹⁾ o büyük dēdem dēdīm dēdemiñ bubası, harp gördü yānı unuñ dēdīm ó ben dōrdüncü ⁽²⁰²⁾ kuşağım, yānı yüz_otuz yüz kırk sene.

- ⁽²⁰³⁾ ēsgiden o zamānıñ, o zamānıñ zamānında bōle yān yāna ġelmezdik, ⁽²⁰⁴⁾ ġōsdermezlerdi. ben ilerdeñ giderim, hanım geride.

- ⁽²⁰⁵⁾ hī nērde? nērde ġoreceñ? ġörmedim bēn! dēdi ki, ġörmedik bōle birbirimizi ⁽²⁰⁶⁾ ġörmedik, bubañ vērde vērde ġētdiñ, tamam bitdi.

- ⁽²⁰⁷⁾ sözünün_üsdüne söz olmas.

- ⁽²⁰⁸⁾ o olayı da annadáyım, tarla şurdá yáķında ġörükür, bu pambık toplúyor, amele.

- ⁽²⁰⁹⁾ ġēdecēñ_ōlanı bilmēyeñ ġörmēyeñ tamam ġara ġürültüye ġēdiyōñ.

- ⁽²¹⁰⁾ rāmetli öldü şindi u adam da. bindik motora, bizde tıraķtör var ēlliden bu yāna, bu ⁽²¹¹⁾ ēvde. ēlliden bu yāna tıraķdör vardı. şindi alt yānında var bi ġomşunuñ. dēdi dáyım dēdi ⁽²¹²⁾ ben dēdi arıñıñ_ıçine ġirecēn tepesini ġörücēn dēdi. bunu ġörmeg_ıçin, vardık tarláyá, u ⁽²¹³⁾ zaman ġördüm ben de tarlada.

- ⁽²¹⁴⁾ ben de çok çalışğanın biliyēñ mı, üç çavışlıġ_amele var.

- ⁽²¹⁵⁾ bu olay dōru.

- ⁽²¹⁶⁾ üç çavışlıġ_ameleniñ_ıçinde birinci benin_ali topláyán.

- ⁽²¹⁷⁾ biliyón, biliyón, biliyón, biliyón.

- ⁽²¹⁸⁾ o ameleniñ_ıçinde ġeri ġalırsam, biri beni ġeçerse dēyóm.

- ⁽²¹⁹⁾ kahr_olúyóm

- (220) kahr_oluyóm, kendi kendimi hélek_édiyóm yāni. bem bunū oġan mı dinnēyin (221) kimsi bilmēyiñ ki zāten_ōġanıñ gēldīñ de bilmēyiñ gētdīñ de bilmēyin.

- (222) biraġ ŗindi, ama yāŗmā nēye aŗdıñ?
- (223) yoġ yoġ seniñ_ıçin_açmadım, *aġlah* var yoġarıda.
- (224) ben gördüm_ama.
- (225) gördüseñ gördüñ, kırġ bēŗ sēnelik bēyimsiñ.
- (226) nē kırġ bēŗ bile gēçik, kırġ_alıtı yēdi sēnelik.
- (227) oġdu oġdu, ēlliye yāġın.
- (228) kırġ bēŗ senē, kırġ bēŗ doġdu, kırġ_alıtıyá girdi.
- (229) kırġ_alıtı bitiyó, işde iki ay sōna.
- (230) hā kırġ_alıtı biticek.
- (231) bēdaFa bi sēne de o ŗēy.

YERİ : SERİK/Tekke Köyü

ANLATAN : Ümmüşen KARAGÖZ

YAŞI : 72

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ éyiyin_â çok şükür, hindilik. âltmış mî haç bilmēn yāşı, cāhīlin_ohutmāmişlar_a.

- ⁽²⁾ yāş yētmiş_iki.

- ⁽³⁾ hē baḡ_ōle.

- ⁽⁴⁾ ōle dē mî yētmiş_ikī_ēdiyó. otuS yēdi doumlū.

- ⁽⁵⁾ nē annátáyın? ěskī. düünüm işde burdan_ora dā asarda *sillómdā*_oıdu. ordáydım, ⁽⁶⁾ ordan bura gēldim. ata bindirdiler gēldim. üç. báyā noıucaḡ düün. hindīkīniñ taḡsi mi ⁽⁷⁾ var_ēvelī at varıdı. kēşgāh olúyódu hē yā, fasille bişerdi. noḡt yēmek, nē pissin_işdé üç gün ⁽⁸⁾ bişirilērtī.

- ⁽⁹⁾ çalıḡı genē aPdāllā varımışdır.

- ⁽¹⁰⁾ aPdaı varıdı hē yā.

⁽¹¹⁾ búydáy dövülırdü_ēveli hindi hazır. hē yā, ēveli döverdik. davıııla dövellerdi. çuvaıā ⁽¹²⁾ ġatardıḡ. bi yāndan davıı çalııırdım. vērilerdi zopáyı. oynáyán_oynáyardı. hē yā.

- ⁽¹³⁾ davıııñ ritmine göre.

- ⁽¹⁴⁾ cēhiz_işdē aḡ hindi mendil_o zāman haç_ısan_oıurısa ġat yāñışlardıḡ hura dēkli ⁽¹⁵⁾ hōle, ġoıılarını yāñışlırdıḡ. ōleydi ēdet_ōle hindi ġoláy. hazır hindi. hē yā. ēnteriydı, ⁽¹⁶⁾ üç_ētek.

- ⁽¹⁷⁾ üç_ētek mi dēniye hindi ona ġārı.

- ⁽¹⁸⁾ hindi üç_ētek. varıdı duvaḡ. direm ġuşaḡ var hindī_işde bāzısı ōndan duvaḡ ⁽¹⁹⁾ yápdııar bi aḡaca ġermişler. burdan hē yā. bı_ōıan çoÇūnan bindirdilēr_ora gēldi dēveydi. ⁽²⁰⁾ dēveyle yük sandıdı_işdé doḡurdü, çovaı doḡurduḡ, kilim doḡurduḡ. bura gēldik hē. sādıḡÇı ⁽²¹⁾ oıurdu, gēlinnē_ōnu yúmruḡlāııardı hē yā,

öndüün gèlin bindijinde hē yá, ⁽²²⁾ benim_amcamıñ_ölúydu benim sādıkÇİ. öldü yá gocabíyīdī dēdiklerī_ādam. ata o biniP ⁽²³⁾ gēliyó yá, bāşış_alíyó. ata ben bindim ō iniyó çēkiyó atı, çēkiyóllāḡ. hī. yōkarıdáydı ⁽²⁴⁾ évimiz_ō zāman bizim. o zāman, év mēv yōk.

- ⁽²⁵⁾ bi odā_év.
- ⁽²⁶⁾ ikī_öz orda évidi. hē yá.
- ⁽²⁷⁾ iki dēḡ bi oda nēy? ortādan çovālla bēlmişler.
- ⁽²⁸⁾ çovāḡ bēlik bōle, hē yá.
- ⁽²⁹⁾ bi yānı ōḡlunuñ bi yānı bābasınıñ.

⁽³⁰⁾ vardīm_adam da hocáydı_ışde. hē hocaḡık yápıvıdı. hu asardā *murat* hoca dēdi, sen ⁽³¹⁾ hora gēt *ismāyīl* hoca dēdi bem bura gēlēn dēdi, o évlenécek ḡāyırı burda. beñ gētmen dēdi ⁽³²⁾ gēlirseñ gēl benim gētmen durúyún_évimisinde dēdi. bī ōḡu var saytán, bābaḡimiñ dā. hē yá. ⁽³³⁾ é çoÇuḡ bŭ öldüünde canım ḡıs çoÇū apāḡāyēdi yá. ölen çoÇūm da üş dōrt yāşlarındáyıdı. ⁽³⁴⁾ o çoÇuḡ_öleli ḡafām fañ fiñ benim.

⁽³⁵⁾ hē oḡdŭ_aldı üç_áy yā, *antālláyá* dá gēdiyódu Çanım. bābası öldüündē_ışde dōrt ⁽³⁶⁾ yāşlarındáyıdı filen_o çoÇuḡ hē yá, ötekī ḡıs çoÇū da apāḡāyıdı.

⁽³⁷⁾ dī davar varıdı ik_üÇ_onu gēçim_o nēy_ışde noḡucaḡ? iki boḡāz dē mi, éveli ⁽³⁸⁾ hindīkībi ḡarıḡarıñ dudānı boyāyó ḡōzünü boyāyı hindi o zaman var mı yōTŭ.

⁽³⁹⁾ oḡurdu huḡḡarı ékerdik hē yá. é tomatız_ékērdik. cam yōdu canım. cam yēñi yēñi ⁽⁴⁰⁾ olóyú. başḡā nē ōsun pambıḡ_ékellēḡdi hē yá, yēmécıye gēderdig_ēle topḡamáyá. éle ⁽⁴¹⁾ sŭrdŭrdŭK tarḡamızı moturumuz yōTu. varıdı meñ gēldijimde benim ḡardaşım mardī_o, o ⁽⁴²⁾ gēldi onnār sŭrŭvŭdü tarḡáyı onnār gēlir sŭrērdi. bi de ḡōrŭmcem marīdı. ikimis çalışırđık ⁽⁴³⁾ çapaḡartıḡ. hē yā. satardī_ışde bunŭ da bābası hasdā_oḡdŭydŭ çoÇūm gēlsin_ēve dēdi. hē yá ⁽⁴⁴⁾ bŭ_oḡucāḡ_ēviñ_irēsi dēdīdī ḡāri bu buna soruñ ḡāri gērisiniñ_ışde ḡāri. bu yētmişli hē yá.

(45) dört çoÇüm mardī_ışde, hē yá. bunuñ gúççũ bí oġan tā.

(46) yápardık. ġaFáyí kırkdı mı, dedesi ebese davar veriydi. sır veriydi. hē yá, başgá, (47) yápardık duzlārdıg çoÇũ, yátırılardı, hē yá. sáymazdıg daş maş. hē yá sáyán sáyıyó, sáymáyán (48) sáymāyö. biliyón biliyón hē. ē daşı bi çaķıyá çıkılardı ak bēyás. tóplācāmızda onuñ_ıçine (49) ġatardıg. mesele ebese oġsa dá çimdiriyir, ebeleri çimdiriydi Çanım. hē yá. çimdiriydik hē yá.

(50) yapılmazdı_o zāman, haġva ġarállardī hē yá. báyā ġoÇa buġamaç ġarardıg. súyú (51) ġáynadırdıg. un_atardıg_ıçine böyle ġarışdırdıg_ondañ ġeri şekerı ışlardıg, un haġvası ġibi (52) hē yá.

- (53) hindi irmikTen yapılıy_o da.

- (54) hē hindi irmik dēyeller. o zāman_öle yápardıg hē yá. maġ kēsellerdi báyramda hē (55) yá, kēser kēsmeyen kēsmeyen kēsmezdī. yápardıg. áyнен hindikī gibi yapállardı. ne (56) annatáyın? báyā, yábanÇi mī_oġur hēç dā yábanÇi filen dēel.

- (57) ġēliyēři çáy.

- (58) annatıvān. hē yá. cevız döverdik, páyám döverdik, arasına atardıg böyle hē yá. şēde. (59) bişiriydik néyderdiñiz dēři. yapılırdı áyнен hindikībī börek yápardık. darı çörē bişiriydik. (60) darıları üüdüller ġeliller böyle yúñúruydu ġızgın súyúyla bişiriydig hē yá. hē yá, o zāman (61) ortērine yā ġöllardı. yēllerdi. sēde yā.

(62) doġazı yáylada yápardıg. yáylada ġoyunuñ súdünü çalardıg, pēynir çalardıg ġazanda, (63) onu bi kēsdiriydig, ġörduġ ġāyri, odun yármáyá ġedellerdi ardıÇ_aaşlarına ġırmızısınıġa (64) çabık bişerdi, onu soķardıg. sen de yörüksüñ hērálđa çoÇuk. hēy yá. yáķar üç ġün (65) ġáynadırdıg_onu bölē. ġáynadır, ġızarıydı ġāyri_ö. ġiPġırmızı ġalırdı. pēniri çalardıg, bi de (66) dókerdig ēyi_oġudu ġızarıytı. pēnirli ġızarıytı. pēnir súyúnġā_ēyi ġızarıydı. üç ġün (67) ġáynadırdıg_öle biri durúydu başına ġocā ġarımıñ. ġáynadır böyle ġarışdırdıyđi işde. pēniri (68) çalardıg. hē yá, hēle pēnirle dē ēyi oġur. pēniri dóķ. hē yá. bölē ġáynadırdıg_ışde oduñ (69) ġētirřlerdi, yáġın_oġan odunu kendi uzak ardıÇ_aaşları_uzag_oġdu mu dövēye sarállar (70) ġēlillerdi ġederdi ērkekler yáradı_odunu. ġırmızı ardıcıñ ġırmızısı_oġurdu. onuñ soķduñ mü (71) iyi ġızarı dēllerdi hē yá. varıdı *anāmasa*.

burdañ góçerdik. hē yá hū *gēbizē* ğonardık, ōle ⁽⁷²⁾ góçer çıkar gēderdik. bir hāftada çıkardığ. ğoyūn sürüsünü durudullardı hē yá. yáyláyá çıkdık ⁽⁷³⁾ mı, ta óte gēderdik ğāri tā. çañı canım hōle hōle ğarın çañı é arabáyı dutūP gótürüyó. ⁽⁷⁴⁾ dövēleri de dōkudūmuz asvāP çuvállarını da sarıyóllağ, hē yá orda işde şē yapıyóllar éveli ⁽⁷⁵⁾ góçer gēderdig_ōle ğayúnūmuzdān bu éviñ ğoyúnū yōdü, ben içmēcēn_ārifē çay. yapılırdı ⁽⁷⁶⁾ zēbeg_oynałlardı éveli hē yá. atállardı. biliyón, nē sōlēn_ışdē oynallağ. onu sōlemēcēn. hindi ⁽⁷⁷⁾ sōlersem az bi fıkratıma gēdecek yá çoçūm ālavēçen é óndan sōlemem, hē yē, o çoçūma ⁽⁷⁸⁾ çoğ sōlērdim hē yē óynāyı hurdā hē yē. sēne señ gibi bi çoçūdū_ışde çoçūm dā báyā ⁽⁷⁹⁾ beñzēyeñ.

⁽⁸⁰⁾ işdē o dövēler hanı o çañ dañıcāmız dövēlere kēygiřsi vardı o bobāmıñ be-nim. ⁽⁸¹⁾ boncuğdan bōle kēydiriydi ikisini hē ye. yúvřałları dūs çañ_olurdu yá, há yá é işde onnarı ⁽⁸²⁾ hePsinē_olmazdı o üç érkek dövēleri édellerdi hē yá. işdē óñdē óñ dövēyi, iki üç iki, tülü ⁽⁸³⁾ dövēleriñ omuzlarıñıñ hataPlāra çañ dañallardı yörürke, bizim dövēmis tülü dēlidi. bu évde ⁽⁸⁴⁾ varıdı iki mĩ üş mü gēldim_évde de bōrda yoğudu. bir haftada çıkıyótúk yáyláyá. ⁽⁸⁵⁾ ékin_ékiyóz, yáylāda tarlamız vardı bi-zim. ékim bıçardığ hē yá. ékin_ordā işde bıçardığ ⁽⁸⁶⁾ düven sürellerdi, orā yáyláyá *sarī_idriz* dedikleri yere mēsele bi éve ğoıllar. értesī sēne çıkdık ⁽⁸⁷⁾ mı o zēreyī üüdüür yérttik. burdan zēre gōtürmek *éerdinñ_üsdü sarī_idris ğırı* diyóllar_a. ⁽⁸⁸⁾ hindi böyümüş biz_o yānnā gētmezdik. o ğún_ıçü. başğa gēderdi. biz bēriki tarla.

⁽⁸⁹⁾ yapardığ. yáğannığ_édellerdir mevlid_okudān mevlid_okudurdü hē yá, çoçā şey ⁽⁹⁰⁾ dağān dağardı hē yá. şē bōduru gēliydi. zēncir bōduran zēncir bōdurúydü hē ye. *ümüşen*, ⁽⁹¹⁾ *ümüşen_ümüşen ğaragóz*_ışde yá sóyádım. *tékge* dēyillār. óráyı bilmēyēñ ğāriñ nēden *tékge* ⁽⁹²⁾ dē nē bilēn. órası bem bura soñura gēldim. sār_évelden, hē yá işdē órdan *sillóm*dañ gēldim ⁽⁹³⁾ burā hē yá. bu da yábancı dēel halam benim ğaynāna.

⁽⁹⁴⁾ é pēyniri kēsdiriydik, ğaynáyá ğaynáyá saytān_ó şey_olurdu içine bi şeker, ⁽⁹⁵⁾ hóşmerim dērdi, hē yá. benim güççūm bi çoçuk vardı ona yēdiriydi zırF. hē yá. zırF_ōle ⁽⁹⁶⁾ ğoyúna gēderdi ó çoçuk, ōle dērdi pēyniri ğızardırdı ğaviri ğaviri kēlime kēlime bi de şeker ⁽⁹⁷⁾ gēl *alıysañ* gēl dēllerdi yērdi çoçuk ğovālı_alırdı dü-

dük dēel de góvâlı vardī goyūna gēder ⁽⁹⁸⁾ variydi. onnarıñ bábamiñ hē yá. bavııı var-
dı õle onuñ_içine ğatardı dövēniñ_üsdüne ⁽⁹⁹⁾ sardında_orá sarar bardaqları
ğırılmasın diye ğazeteye sarar, zēmbil dērdig biz hõle hē yá ⁽¹⁰⁰⁾ tavası_olurdu áyrı
ğayfáyı ğavırıcak hē yá.

YERİ : SERİK/Töngüşlü Köyü

ANLATAN : Melek ŞİMŞEK

YAŞI : 65

KONU : Karışık

(1) benim ğulağ da az dúyár, naal dèdĩñ? naal_olacaq? ğaçalak ondan aandañ gètdik, nè (2) düünü, dālara, è işde durduğ bubamıñ ğóñlü_olasıya bubam aarlığ_aldı, u zamannar, üç (3) millon filē_altı. o zaman üç millon dèdĩm üç millar, hē yá, işde nēdeceñ? è işde pāmbiğ_ék (4) çapa, bēş_altı dēne çocuğ_olTu. ğēne dē_ēyi o zamannar bārĩm çıkmamış. nērde bē, (5) düünü yāpacaq para nērde, bi cam yāpdıq camı da tolu ğĩrdı, bitdi. ē onuñ parasını ödēcēz (6) diye her ğün şey her ğün şey, sovan_ākeris parā_ētmes. bēş yüze bēş ğuruşa sovan mĩ ğeder? (7) ömrümüz bitdi, bitdi gètdi. tam hindi dıķı_ışde, yāşım_ēlliye vārdı, hāsdalık, ēmme u (8) ēvelceden varıdı da, bĩ her ğün başım_ārır, her ğün başım_ārır, ğēdiyēs tokTura, señ (9) ğızartma yēme, ğızartma yēdĩm yok dēyán, bōle mĩdem ğaz yāpıyē, ēkmek yēmērĩn orucu (10) dutamadım, ğēce kaķıyēn, hiç ākmek yēsım yok, dıķı su içip yātıyın, sabā_āşāmādağ, *allāh* (11) *allah* *allah*, *allahı* çarınmayla bitiyēn, dutmayıvdım ğāri soñüradan. bu çıķınsıra dutmayıvirdim. (12) naha! dutācañ? bāzısı nè dērĩ, kařā_ārisına bile oruş dutuľma mı dēyēr, sem bi dutsañ_a (13) dēdim ben, kařā_ārisına naha! ēkmēñ datľanācānda bu hasdalık çıķdı_ışTe.

(14) naal_ēdet, düünner mĩ? è kına ğecesĩ_olur, ērtesĩ_ün, kınáyā ğēdersiñ ó ğız_ēvine, (15) orda da kına yāķıľır. işde o zamannağ iki buçuk bēş ğuruş, bēş yüz lira para daķıľırdım, hālen (16) dağam_ēdiyēri. işde òle, hindi bi ğüne bindi. millet bıķdı her ğün düün_ētmeden, ē baķması (17) ğoľay dēel, davar para her şey para, bi āşam ğētiriyēri, sabāla da ğēlĩni alıp ğēdiyē, ğızısa (18) ğızı vērip ğēdiyēri. biz ğēne, òłannāra yāpTıķ, bene nēre yāpacaq lan? bem bazı dēyeñ kĩ bi (19) ğēlĩnniķ kēydirmediñ dēyen de, dahācık dā_ışde ğēlĩnciķ. o da dōrt çocuğdan soñūra, o da o, (20) foturaF, gencike hiç hoturaFım yōķ. ğuľām dúydü yok, iki seFer ğulaķlığ_āldıķ,

(21) *allah*_irāzī ösun gēne dēvlete. hindi gēne dúymāyí gēne şeyi ğalmamış bunuñ, bene bitme (22) şeyine gēlmiş. çıkardım mıydı, eñer dünyáyí yık, hēç bi bi şī dúymāyín. ğulağ dúymámázlık (23) da çok kótü ye ğóz de kótü hepisi kótü. sālınıñ sadakasını daadıñ valļa ğeriye alınmāri. (24) parayı!_alınmāri bu ğenşliñ. ğıymatını bileceñ biz bilmedik. pambıkda para ğazanacāz dıye (25) pambıa ğet, çapáyá ğet. işTe, bñ sıcaqlarda bi şētdik.

(26) yōk yōk bura ğelsin ğetsin nē, bñ şē mñ duyacağ bi yerden. ğel ğet dē, ğel ğet dē, (27) onnar da dúysunnā nē ğeçim yapılmış. seni soru sorucağ diye mñ ğetdi vardı. úlen millete bi (28) hediye vereceğ dēndi, ğören bene hediye sorúyóru, tā bu muttar hediye, ben mi verecen (29) hediyeyi dēdim ben. hasdāneden bene de vėrdilerdī tā_orada duruyóru. ē buldūndan (30) vėriyėller_işde, şirket yóllārī. bire bir ki mağarna iki çáy, işde ayın_oyún, her ğün hemişeri (31) dēşiriyėllār, bōön birī gēne sen mi ğeldiñ gēne dēdim, benden de azÇık bem cadı ğeliyan. (32) senden ğorğúyórun dēri bene. yálan_işde öle dēye, yáni ben çekişivriyėn_a, yā biri ēyi (33) sōkúvyú, birī_eyi soğmārī, ğolumu çürütdü. hunuñ_altına şey ğo dēyen, bēz ğo hōle dēyen, (34) ğomārī ğerek yōğ dēri, yāmāviriyer_oráyá hāydi yállah, herkez iyi dağmārīy kí. kaç (35) hemişeri kaç, vėre dē, dēşiyėri. nēdelim ğenē_ēyi bağıvrī. bi kōlerine ğētdiler miydi hağğıñı (36) hağal_ēt dēp de ğediyėller, benim hura ğeliye yíkişivriyėler ölüvüdüler hep. tansiyónúm mñ (37) düşüyó, ğālbim mi duruyó ben d_ānnamadım. kaç dēne bōle, ēvñ_ōñüne ğelişivriyeri, (38) yíkişivriye sidişiyėllār ğatlē direlmeye imkan yōğ, işde hasdağar, ölüvrüyėri ğediyėri. bu (39) yátağak yátağak_ólmēcēñ? diñelirkenē_işde, *allahm* gēne öle ētsin bene, kimseye (40) muhtaÇ_ētmesin. kimsem yōğ yánımda. *mélák şimşek*. ātmış bēş dēri ye bu, bem bilmen, (41) oğumadım, cāhil. *lāráyá* ğediyėn. şurda cāmī var arğalğ da yá oğuluñ_alt yánında, o cāmīniñ (42) ğarşısında bubam, onnar da yaşlandığar ē, nē çalışması be! yaşayıllar, yaşayıllğ. valļa (43) sēksen var_a, bēlkī sēksen_iki sēksén_üç yaşlarında var, benden_eyi_önnar. e bobam (44) düşen, anam var hēy yá. bñbam dēnecile oturdu yerdeñ kākamāyí. hī, kendilerin_ėsgiden, (45) işTe kiremitten_ėvleri var, onda, oğannarı var, ēviñ_etirāFında hiç bağan yōğ. yemek var be (46) durō bağayın. onnar bi yėsin de ğēdeceğ_önnar, *antalyáda* ölenner_ólmüş da ora (47) ğedēÇekler. ben

hindi mīdem bozułdu, gıyılıyè bura parçalıniyèr, Toğdura dèdim siz doğdur ⁽⁴⁸⁾ musuñuz, benim mīdem parçalıniyè dèdim ben, ève variyèn istifrä_èdiyèn her gün dèdim. ⁽⁴⁹⁾ mīdemdem bişī yèmeyīn, tèmelli gıdādan düşdüm, nè nar yerin, nè portakał yerin, nè et, bi ⁽⁵⁰⁾ şī yèyemeyīn. mīde hapı vèrdi yeñiden bi daa, atiyèn_işde baħaım bundan bi Fáyda ⁽⁵¹⁾ bułursam bułaçan. her gūñ ğan_İnesi huruyóllar, bilmen kendi mī_alıyè nèrden gèliyè ⁽⁵²⁾ ğan_İnesi huruyó vère bene. heralā, tupurunu almışlar ğótünñ_e, kendileri mī_alıyè, ⁽⁵³⁾ biriniñ_üstüne mī yazdırıyè ben de annāmāyèn. ołan vardı postacı onuñ_üsTünden ⁽⁵⁴⁾ baħınıyèdım, u da hindi mūtar_olunsıra bāķura ğeşTik, bāķur ödèceg_óderse. ben bu ⁽⁵⁵⁾ dā_ölürse nèrè_èden bilmèñ ğāri. ğene ğerisine mī döneÇes. zor. çóÇuklara mı? naağ_iş? ⁽⁵⁶⁾ hā, bi diş yapırdıydım, dilimiñ_alıntında kóprü dilim dönmeri, çoı seniñ ğonuşmañ deşik ⁽⁵⁷⁾ dèri. è dilimiñ_alıntında o zāyten dilimi kısıyè zāyten az şey ğonuşuyódım tèmelli ⁽⁵⁸⁾ petér_öldüm. diş de ğalmadı_āzımda, kórķumdan çekdirmeyèn. vallaa ğulağ var diş var, ⁽⁵⁹⁾ bacaklarda bi sızi vār, sabādar bī hindi diñelirkè_eyi, yátivıdım mıydı, pırtlèyi_ucundan ⁽⁶⁰⁾ sāñkī patlāyí. her şey zor, bñ benden bi yèdi sèkiz yāş böyük, çabıķ yāşlandı böyük ⁽⁶¹⁾ d_öldüdü, èvel zamānında_işTè. zāmañ ğene èsgi zaman tārānāyılā bulğurūla ⁽⁶²⁾ yāşáyān_īsannar_eyi, sālām, hindi alđın zebze hep şeyli gèliyè İsanı zehirlèye. sen ⁽⁶³⁾ nèrelisiñ_ay_anām? seniñ memleket nère? hā, o yānnardan, kaş ta nère nère bildiim yok, ⁽⁶⁴⁾ ołlardañ ğızlar bizim. nèrdensiñ diye soruyón, işde kaştan filen yerden. oncāzlar dā_ora ⁽⁶⁵⁾ çalışmayā gèliller.

⁽⁶⁶⁾ kırkılama mı? naħal kırkılama_ò, èkmek mi? ğavırma mı? çimdiriydik, çocücağları ⁽⁶⁷⁾ ğesilikde hem dèrede, o zaman şey yödu. bu evi soñuradan yáptıķ, hórda bi èv varıdı, dèrede ⁽⁶⁸⁾ toķucūla yürdük sırtı. è ayāñ sūyú içinde ğüppüdü ğüppüdü, dō toķucu dō toķucu, kir ⁽⁶⁹⁾ ğèdecek, sabın *allah_ırazı_osun*, bi tursil çıķdı nèrden çıķdı, onna yürke maķine çıķdı, her şe ⁽⁷⁰⁾ çıķdı ğāri, ğètdiksıra ğètdi. orda dèrede çocücağlar ayázda titireye titireyè de, benim èmme ⁽⁷¹⁾ ğene sālāmıdı benim çócüm. hindikinner İneden ğurtulmāri yā, her gün hasda, o zaman ⁽⁷²⁾ souğdā_áyázda ğèzen çocüçlar_eyiydi, dáyānağlıydı. İk_üş ğèçimiz vardı, inemiz varıdı, ⁽⁷³⁾ ğoıum şişTi de satdım, şurdan pırtlècek gibí_öldü yā. seniñ_anañ bubāñ sā mı? benikinner ⁽⁷⁴⁾ maşşallah çekiyèllar hep_ā, *mélák dèzeñ* anasından bubasından_èvelí_ölecek

dēyeller. ⁽⁷⁵⁾ iki bacım mar_ébe. onnar her sofudur, bi ben oꞗuyamadım, oꞗuļ yōdu bizim burda, ⁽⁷⁶⁾ uzaꞗdáydı, uzaꞗa da éveli ğızları yōllamazlardı, oꞗuļ çoꞗuꞗları dōşürdü, onnarı hura oꞗuļ ⁽⁷⁷⁾ yápdığ_a. hurā_oꞗuļ yáptırdı bubam. ó zaman muhtar as şeyıdi bubama vèrdi mühürü, oy ⁽⁷⁸⁾ köy_óꞗuꞗları dèdi ta *nēbilerē* gèdèrdi. *apdiramandan* bèrī_āndan, çoꞗuꞗları ğurtaraļım dèdi ⁽⁷⁹⁾ bi oꞗuļ yápdığ, ğoca ğızı filá ğatdığ ğāri benim ğúççūmūñ ğúççūnū. benim ⁽⁸⁰⁾ ğúççūm_ōlanıdı, o oꞗudu da, onnar heP_oꞗudu, ikisī_ébe çıkdī_işTe, üş dènesi biri benim, ⁽⁸¹⁾ ötekīnner de oꞗudu ğène, liseyī miseyī. onnar biliyèrī. èñ cāļli benim. kōūñ *tōñğüşlü*, ⁽⁸²⁾ *tōñğüşlü* kōyü. nè bilēn ben? évelī_işde aꞗlar kōyü dē ğēldisi ōleyimiş, *tōñğüşlü* ⁽⁸³⁾ dēmişler_ōle, bī de *aşşā tōñğüşlü* var o yānda, işde adı bölē. maļle maļledir, yoꝼarıyā ⁽⁸⁴⁾ *ğaşşıkçı* dēller, bizim burası vāyā *ğaļaçıļlar* dēller, ēsgiden, ğap ğalāylāļarımış, değermeneri ⁽⁸⁵⁾ varımış, işde bu. *tōşgeller* dēller benim bubamıñ_ōldū yère, her yèriñ_āyrī_ayrı ļaıabı var. ⁽⁸⁶⁾ adı var, işde bubam *tōşgelli*, mēsele nè, nèrden filen yèrden, nèrden *tōşgellerde* o orda oráyı ⁽⁸⁷⁾ da ğèdiyeĝ bi şè işde mānesi öyle. mēselā *āķsudáyız* dēniyeri *sèrikdeyiz* dēniyeri. her ⁽⁸⁸⁾ yèrden şeyi var. kimseden fāyda yoꝼ, on dēne çoꝼūñ_ōlsa ğène Fāydası yoꝼ. bi odum bile ⁽⁸⁹⁾ yāri_vīran_ōļmadı, motur da bozulmuş. sobaları ğurdurduğ_işde ğıs çoꝼū varıdı_işTē, dāmat, ⁽⁹⁰⁾ ğürüvüdü_oncāz da, ölen_ōļmuş_ahrābāsından ğocasınıñ ō_indi ona ğèdeĞèkler.

YERİ : SERİK/Üründü Köyü

ANLATAN : Ramazan KÜÇÜK

YAŞI : 94

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ dūmesiniñ biri bozuk dā o yāv çalışır. ğonuşācaz_a ğulağ duymas, ğeşlimde mi ⁽²⁾ ğeşlijimde nē yāpān, onnarı unudurum ben, ğeşlimde ben ókúzüle çit sürerdim bilmem nē ⁽³⁾ yāpardım, şunu yāpardıq bunu yāpardıq, yāh. ben kırk_üçlüyüm on_ikincī_áyiñ yirmi ⁽⁴⁾ āltısında asgere ğeTdim. kırk_iki_áy_asgerlik yāpdım. *aļmam*la *urusuñ* harbi varıdı. o ⁽⁵⁾ zāman saļmadılar bizi, *erzincana* vardım, *erzincam* bi ğórdüm, bēn zırf tāta barakā_ēvler, ⁽⁶⁾ ēvler orası.

- ⁽⁷⁾ depirem olmuşumuş_o zāman.

- ⁽⁸⁾ bütin zēlelede batmış. kırk yēdiniñ, kırk yēdide asgerdeñ ğeldim, asgerden ⁽⁹⁾ ğelecēn, yēñi taha bi beton, hókúmet bināsi yapıldı, ğerisi zırf tāta barakā, yā_áy_amca. işdē ⁽¹⁰⁾ arķadaş dīnēviri, başķa nē annadām ben, ókúzüle çit sürdük.

⁽¹¹⁾ beniki bu ğadar, yáyla mī? yáyláyá iki sēFer ğeTdim, ğoyunūla mı? ğoyun yōdu, ⁽¹²⁾ yörük dēldik biz, burdā, yerliyidik burda, ğetmedik, ğoyun davar yōdu bizde.

⁽¹³⁾ dūñn aynı aPdallarıñ davılyıyā yapılırdı. üç ğün üç ğün, sāli ğún başlardı, ⁽¹⁴⁾ cumā_āşamı ğún, perşamba ğún biterdī_ēvel dūñn, üç ğün.

⁽¹⁵⁾ ğüleş mi? ğüleş ēsgiden pēlivan iki pēhlivan varıdı, *bosTuļu* dērdik bi pēhlivan ⁽¹⁶⁾ varıdı, bi de *ıltann dēli musTaFā* varıdı, başķa pēlivan yōdu, lākin şindi herkes pēlivan, şindi ⁽¹⁷⁾ bū sēne, *ğarāözlü* ēsgi pēhlivannarı soruyor, atmıs sēnelik pēlivannarı bilirim ben de, ğüleşi ⁽¹⁸⁾ sēverin, *ķarāözlü* şey varıdı, hatırıma ğelmedi, *yēşil yēşil, yēşil* pēhlivan vardı_ēsgi, bū ⁽¹⁹⁾ sēne kırkpınarı *yēşilñ* sūlālasından bi

pèhlivan düremiş, o almış, *élmalıyí* kırkıpınarı o almış. ⁽²⁰⁾ amca biz_ével gèderdik, *élmalı*da üç gún gúleş_olurdu, üç gún yátırdıg_olılarda yáz ⁽²¹⁾ gününde. cavırılar, cavır şöle dekirdālı *üsēn* pèhlivan varımış_ével, doqus, sèkis sèFer ⁽²²⁾ birincī_ölmuş. ölu bubasınıñ intikamını almayá gèlmiş buráyá, *balgız* galesine gótürdüler, bi ⁽²³⁾ minder sèrdiler_ortáyá, biziki yáşlı, cavır yirmi yirmī bès yáşında, mindarı sèrdiler *balgız* ⁽²⁴⁾ galesine, içine, nè yápdı biziki galdırdı da yátırdı cavırın_altına, altından nèrdenise ⁽²⁵⁾ deñk gètirdi cavırın gólunūñ birini dutdu, cavır bi cırtlanıvırı bizikiniñ_üstünē, bi ⁽²⁶⁾ çarpıvırı_altından, təkirdālı *üseyn* pèhlivan, çarparıka çarparı, sersem_ètdi, yıkdı, başladı ⁽²⁷⁾ cavır yıkıınsırağ bubasınıñ_intikamını dā_alamadı, ālamáyá başladı, doqus sèFer de *āmaT* ⁽²⁸⁾ *daşçı*_aldı birinci, *izmit karacāöz* nē oranın adı? oraıydı_ö, doqus sèFer birincī_öldü_u. ⁽²⁹⁾ lākin şindi herkes pèhlivan, lākin cavır şeyine döndüler topa döndüler bütün millet.

⁽³⁰⁾ èsgiden düünde de zèybek, zèybek mèybek hepisinden_oynaıllardı. amcam gaFam_èyi dēl, gaFam_èyi_olısa annadırdım da, gúlağlar duymas, bu yáşlılık èyi şey dèyil, ⁽³¹⁾ gèçende, gèçem bi èmekli òretmeñ gēldi, biTdi mi? gèçem bi òretmeñ gēldi. èmekli, amca ⁽³²⁾ kaç yáşlası, yáşları yáşındasıñ dēdi bene, āmcam ben *yonan* harbінде dört yáşındamışın ⁽³³⁾ dēdim ben, on doquzdan bi hèsāb_ètdiK, doksan dört yáşına çıkdı gètirdi beni. on doqus gārī ⁽³⁴⁾ nèye gèliviri bilmem, on doquzdan hèsāb_ètdi òretmen. ayáğlarım özürlü, gúlağlar ⁽³⁵⁾ duymas, yáşlılık èyi şey dèyil, yalıñıs yátırka gápıları èyi örtüñ, yáşlılı gátmañ_çeriye.

⁽³⁶⁾ hanım, iki dēne hanım_öldürdüm ben, iki, şindi ilk hanımın_ölu vardı benim_āmet, ⁽³⁷⁾ küçük mālīyeci, maı müdürlüünden_èmekli, onuñ gúççū òretmenidi, onuñ gúççū haríta ⁽³⁸⁾ müendizi, o *ıSTambuıda*, *ıSTambuı* verivıdım_onu. orda duruvurü_o. bunu gaTdım bi ⁽³⁹⁾ sèFer, ortāoquıa gaTdım, okumācan dēdı, *aııah* razı_ōsun, bene baçacāmış dā ondan, ⁽⁴⁰⁾ bunuñ_annesı bu, ilkinķi ātmışın ātmışın_om birincī_áyındā_öldü ātmışın, ilk hanım, kırk ⁽⁴¹⁾ sèneyi gèçik.

(42) memleketler nere? *ķars* mı? *ķaş*, há *ķaş*, *ķaş*. hı? bilirin. ben çok gèzerdim_ével. āt (43) yárisını mı? āt yárisını, ta şeye gèTdim ben, *deñizlmiñ çahñ* gázasınıñ bi *ķöüne* gètdik. bizim (44) burdam bi at varıdı, atımız yüzümüzü de gúldürmedi geçemedi, döndük gèldik. bordañ gèl, (45) gèderkene burdan bi ěsgı bi çürük dolmuş bulduk bindik gèTdik, paráyla mı lan_o zámán (46) yüz liráyá gèTdík gèldík. orda birinden, oranıñ_adamları goşuyu yápannar, evlere (47) sayıylă_ádam vèrdi, bèş gişi vèrdi bizi, aķsi gibi o_ėviñ de ġızı ġocáyá ġaçmışımış, ġarı (48) başladı annatmáyá, ġarıdan tarafă_olduk ġarı, ġarıdan tarafa olunsıraġ ġarı bize öle bi baġdı, (49) ádam_áķıllı. bilebildimi annadıvrın_işde. şeye de çok gètdik bis, *añķara áyáş*, *áyáş* (50) bilirsiniş sis, gázasını, içimece varıdı_orda içimece, içime, kırk bèş kilométirė_orası, da (51) oráyá gèTdík. ġulaġlarım hilen şe olmasa, ġulaġlarım kótu benim. bu oġannarıñ_içinde, ěñ (52) ġúççükleri bu.

(53) gèdemėdım yèr bi kırkpınar ġaldı, orda havaslım ġaldı gèdemedim_oráyá. üç bacaklı (54) de ġatmazlarısı, kendim ġarıyın, nè yápacām beñ ġarıyı hindi?

(55) ěsgiden pambını da ěkdik, susamını da ěkdik, búydáyını dá_ėkdik, ulaFını dá_ėkdik (56) hepisini_ėkdik. řindi dört bèş dönüm tonel yá cam yápınıñ onúla ělenirin. başġa ěkecek bi (57) şe yoġ. b_i onnar ġaldı, bazarártes_i_ün *çandıra* bi yere gètdim ben, orda bi ěmekli öretmen (58) var, de_viri, amca dört seneye ġalmas, aynı pambıġ ěkmeye dönülecek de_viri. çünkü böyle bi (59) şe ětdim şehér_olmuş, tonel, cam bilmem ney. kóyüm mü? kóyüm benim dödüm yèr de (60) bura, adım *irámazan ġúçúġ*, *ķóñ*_adı *üründü*.

(61) baġsā iki dene vėkilim var, onnar, onu bunu ġaçırdım, ilkiñkini düjünülė_aldı, (62) ondan üç_olān_iki ġız var. bundan iki_olān bi ġız var, sėkiz dene. hè yá, amca bāzı bi (63) yánım_ārıdı mı, başların_anama ünneymege ġèl ġótur de mēzere, ġótürmėviri. birás tā ġüneş, (64) ġünáh topġa de_viri.

(65) çocū b_i aradıġ bulamadıġ, ortada bölė bi ġulube ġulubeniñ_içinde télėFan var (66) ġurulu, başında bi assubáy var, assubáyá sōledik, annaTdık durumu, bi öte télėFan bi bəri (67) télėFan derkene buldu ġarı, yedi kere maşallah ġarincayı inne atsañ yere düşmeyecek (68) asgerden. ordā_asger canım. on yıllarında filán bayā.

benim_ōlan_oráyá yétmiş_áltıda ⁽⁶⁹⁾ gétđi, okumáyá, õretmen *écevit* o zâman başbakan oluvüdü bi sêkiz_áy_á, o zâman şey ⁽⁷⁰⁾ yapdı, okuğu, õretmen şey_ıçı_şē étđi. biziki gétđi burdan ābēsi vardı *sérıkde* ğasteÇí, *ķoreli* ⁽⁷¹⁾ dēller, ona télēFan_étmiş ben imtāna girecēn ğazanırsam okuyácān, ğazanamassam ⁽⁷²⁾ şēdecēn. imtāna girdi, dört yüz kırk bēş puanna ğazandı. úlán ölüm, maddī durumumuz ⁽⁷³⁾ yétmesse dēdim ben, ben simit yēcēn_okuyácān dēdi, ē sem bilirsñ_õleyse dēdim, ⁽⁷⁴⁾ ğoyüvduķ başını, okuğu bitirdi, ē o zâman bi yéminni büro açılıvırıydí. diyene ğadar āçmış da, ⁽⁷⁵⁾ şey_açmış, yázānē_açmış, birine dēmişler, *antályalı* bi şey müendiz var, sekreTer ⁽⁷⁶⁾ ğız_arāvır dēmişler, adamıñ biri ğızınıñ ğulāndan duTmuş, életmiş bizim_ōlana ⁽⁷⁷⁾ tēslim_étmiş, ondān sonā gétđik, bu ufāğ_o zâman tā on, on_iki yáşlarda, vardık bi sarıca bi ⁽⁷⁸⁾ ğız var oturup duru, bizim_ōlan hõle çekildi gétđi başğa bi odáyá yání biz_onu ⁽⁷⁹⁾ ğonuşduracāz dēz, ó dā õndan şēdecen. annaşdılar_onuļa isdemēye gétđik, bu hanımıļa, ⁽⁸⁰⁾ adam, hocāmış emek_şē olmuş, dā ğoluna vemişler hocáyí, dālı dā dē ğızmış, istifā étmiş ⁽⁸¹⁾ çekmiş_ıstambuļa, imtihana girmiş, postāneyi ğazanmış ordan_emeklī_olmuş, ğızını da ⁽⁸²⁾ bizim_ōlana tēslim_étmiş. isdemēye gēTdik, ılan_amca bunnar birbirini ğandırmış dēdi, ⁽⁸³⁾ size hiç yorulmáyá lüzum yok dēđ_adam. çúñķú hoca dē mi müslüman_adamımış. bi ğızı ⁽⁸⁴⁾ bñ_ōlu var, geçinip gēder_orða, hēralda emeklī_öldü_o da. sêksende başladı yá. amca bu ⁽⁸⁵⁾ ğadar aķlımıñ_ērdí.

YERİ : SERİK/Yanköy Köyü

ANLATAN : Şadiye ÖZKAN

YAŞI : 82

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ èyi oļuP da nòlcaḡ sèksen_iki yáşındā ġarı. hıdıllāP durúyún, tè èv bèklèrin. ólş baḡām ⁽²⁾ beni, ólş tansiyonümü baḡān ólş dēzem bi hós_oluVÇān.

- ⁽³⁾ tansiyón hapiñi atdıñ mı?

- ⁽⁴⁾ sabāļā_atdım, geçiri miyin? yápar.

- ⁽⁵⁾ otursāz_a abi yā, çáy ġoñ baḡām ġı. yeñgeñ ġelmedi mi?

- ⁽⁶⁾ sèytinyālı, èvel de var biliyirin ben, bi tā atsam mı? bi sarımsaḡ mĩ yiyēn. aráda ⁽⁷⁾ sarımsaḡ yiyñn çocüm. háyírdır çocüm háyír nèy? bi ġözüm amelet_óldu ikisi de, biri ġörmeyri. ⁽⁸⁾ ikisi de amelet_óldu bunuñ. ġörmèri. èsgilerden èyiydim, işdè bi sènè_óldu bunu yáplıdı, dōḡdur ⁽⁹⁾ hanımıñ doḡduruñ hanımı. benim torun_ā. bunu da sōrā doḡdór hasdēnede yáptı. bunu ġóz ⁽¹⁰⁾ tansiyānı var dēze dēri iyī_ólmaz bu dēri, mērcāñ ġöduļar, hem bunā hem bunā. bu iyi óldu bu ⁽¹¹⁾ ġörüyürü bu ġörmèr hiç, hiç. nè èdēm vaḡıdımız ġeldi çocüm_a nēdēn? yátırmasın, ġapıļara ⁽¹²⁾ baḡıtmasın, düşmèyēn de, topar dā_ólmayān. nası ōsā var. anamiz bubamiz bèyim hep orda. ⁽¹³⁾ ġoñüllü isdèrim ben. *allahım*.

⁽¹⁴⁾ *şādiyē_ōşkan*. èvet. násil düün? benim há? beni ġötürdüler ġaçırdı benim bèy. *sérġe* ⁽¹⁵⁾ ġötürdü *sérik*den ġétirdi. annemgil aarļi èvelī_áltı. ġaçıydiler şēre, vèrmēcek bunnār diye ⁽¹⁶⁾ ġötürdüler. vèrdiler vèrdiler. èvelī_işde çapıt, işde iki yórgan_iki tōşşek. işte iki çanaḡ var, ırafTā ⁽¹⁷⁾ çanaḡları, èveli yōdu çocüm_a, sèksen_iki yáşındáyına. ta ġarşıda èvimiş. yáḡın yáḡın. ⁽¹⁸⁾ amcā_ōlü dèjšik yápdıḡ, èveli bunnarıñ ġızını áldıḡ, sōrā biz de beni ġötürdüler. háh. işde çocüm ⁽¹⁹⁾ yā, yápdırı mīs, tam çalġıyļa ġetiḡdiler. *antálleye* bizim dōstļar var *sérik*de, onnāra *hocāļarda* ⁽²⁰⁾ orda durduġ_om bēş ġün, saḡladıļar, om bēş ġündeñ kēri ġétirdiler

buráyã. sōra sōra barışdıķ ġarí. ⁽²¹⁾ nã zaman_olmuş? dōrt dēne bēş yüzlük daķalı nã zaman_olmuş vėreli, işte, işte bōle olduķ bis ⁽²²⁾ de çoçüm. nėydelim?

⁽²³⁾ amcáyla ewayıdi canım açaıķ amca ewayıdır_e evi bālıdır_ã açaıķ ġaçırıydı ġumãra, içiyri, ⁽²⁴⁾ ġumãra ġelir, ġelir çoçüm ġelir. ġelir evini şey altı dēne çoçüm var. dōrdü ġıs, ikisi_ōlãn. *alla* ⁽²⁵⁾ ömürleri uzun_ōsun çoçuķlarımıñ acılarını ġórmeden ġótüreñ ġedēn. acılarını ġórmedeñ ġedēn. ⁽²⁶⁾ şey, ikisi *antalyada* ġızlarını ikisi burda. unnar ġózler beni. ikisi *antalyada* ġızını.

⁽²⁷⁾ kēşgek, pilāv, ətli, patatiSli fasilli vardı hindi fasille yoķ ġarí. fasillé bişirmeyiller hindi, ⁽²⁸⁾ düünnerde file. fasille bişirmeyiP iş ni yapıdılar. bubaım ġoļu harPdã_alınmış bubaıımıñ. sã ⁽²⁹⁾ ġoļu, *çanaĶgalede*, oncãzım vardı anaıım mardı. heP ġözümde ġomadılar, önnar ġözümde ⁽³⁰⁾ ġomadılar, yãh aylıķÇıydı o. sōra o öldü ġoca anaııķ ġaltı. anaıã vėrdiler aylı. o bizi ġarí baķar ⁽³¹⁾ anam, eveli óküz vardı çoçüm. óküzümüz vardı çarıķ vardı_áyãnda, ġelin süzülürü ⁽³²⁾ çorab_ördürdü baā şeyiñ bubaııķ, çorap kėsiyri ayãñı didi şey didi çarıķ didi. yã neleri ġórdük bis ⁽³³⁾ çoçüm, dıccēm çorabı ördüm, ördüm kėydirdim_adãmıma. çoraPı oyalı, işte çoçüm işte bōle, ⁽³⁴⁾ bōle. búydã, arpa bi ši mĩ_ardı, búydã, arpa, huşda sovanımız var, ora iyi kötü yıccēmiz_işccēmiz ⁽³⁵⁾ ġabãmızı, su vardı eveli kō bura ġelirdi burdan, o bitTi vardı ġarí onu. óküz şey óküzüle ⁽³⁶⁾ óküzüle çiFt şeyimiz mĩ_ardı. sōradan_aldıķ moturu muturu helen. sōradan_aldıķ çoçüm, eveli ⁽³⁷⁾ şey mĩ_ardı para mĩ_arıTı? dıķıcıķ parayıã_emme düyyayı alır ġelirdik. bi yimeyé alırtıķ. bi şe ⁽³⁸⁾ alamazdıķ. bi çapıda hindi baķıyris. o bēenmēri benim ġızlar *antallēde* ġızlar. aşıryri bura, aşıri ⁽³⁹⁾ benim_evim yoķ ġetirmeñ viriñ olıara da hakirlere dērim ben. ġetiriyiller bunnarı bunnarı ⁽⁴⁰⁾ ġetirdi ġızlarım ġetirdi bunnarı. üsdünde otur ġeleniñ ġedeniñ dedi bir_iki töşşegidi, zandalleyti ⁽⁴¹⁾ çoçum iki göz ev. nėydıccēñ? bu bu, bu ev eşgi báyã var bu ev de. bu ev de doķsanã var. beñ ⁽⁴²⁾ ġızıdım yapıldında bu. ev di orda. kaç yaşında ġarí açaıķ, on_altı yaşında mĩ onu yirmi yaşına ⁽⁴³⁾ varTım. ġarí. kėyilme mi ġelinnik kėymezler mĩ? bėyãs, ęlbise eveli şe olurdu hindi ⁽⁴⁴⁾ varıyıPbatıllar, kėyiP dönüvürüpbatıllar. eveli dikdirilerdi, edellerdi, yapallardı çoçüm. duvak ⁽⁴⁵⁾ vardı_eveli. ġırmızı şeyi ġuşağ, direm ġuşã

varTı. onu k ydiriler g famıza. on  onu  deller. direm ⁽⁴⁶⁾ g şak. hindi o File u moda
Filen yok.  o um a ık  ıPah  ıPak g tirip g liyiler.  veli utanılırdı, ⁽⁴⁷⁾  dilirdi.

⁽⁴⁸⁾  o uklarımızı iyi b y tt m  o uklarımı. *allah* Ő   tmeden bi Ő h t m h t
 tmeden bi Ő  ⁽⁴⁹⁾ y pm dan  o uklerim   yi k t  o annarı iki_olun var benim, biri
bu, bi sik rtada  alıŐıyır  ⁽⁵⁰⁾ hindi. orT  d rd_ ydir para v rmezlerim _e
burdan_alıP_alıP da g diyri harŐlını.  v de ⁽⁵¹⁾ kir l d _orda.   kir  y z lira kir 
v riyi  yda, d rt giŐ  var_orda. y zer lir  v rillerim . g liy r ⁽⁵²⁾ an , bi dan cık
vardı satTım, bi b c k mill ra.   id r _ diyir n, g z var *s rikte* o uyru. n rde ⁽⁵³⁾
n h Őud  m  n  bi Ő  o larda. y zın par y   alıŐıyır  g s, Ő ye g diyri, otele, n 
y psın  o um bi ⁽⁵⁴⁾ s ne t  o ucah, on  da id r _ d r S. sab l  anne, parac n 
birikledi parac n  birikledij par yl  ⁽⁵⁵⁾ on d l m tar a icar Ő   tti tarlamız var, il Ő
k rek_aldım bu o andan men, aldırdım, benim atbirlik ⁽⁵⁶⁾ b l , b l  benim, on_ ltı
millar  detik, on_ ltı millar sik rt y , u uS y n  sik rt  y n  ⁽⁵⁷⁾  ıkkann rdan.
 mme a ıla g r y  s ŐdiK_ mme. su par sı g lir bura, alittir k par  g lir bura, yime
⁽⁵⁸⁾ işme g lir.  ld m_id r _ t en diye  o u _orT . bi h k met a cık v riyiler,
b yr mdan ⁽⁵⁹⁾ b yr ma, b yr mdan b yr m  bişiler v riyiler_iŐT  gene
sa o sunnar, h k metim s sa o sun, ⁽⁶⁰⁾ y n  d rd_ ydir yokdu hindi bu  yda
bah alım v r ekler gibi_ana d ri. yog_olun  o u id r  ⁽⁶¹⁾  diyir n ben d rin. sen de
id ra bu civar y  k s d rin, cıkkı i iyri ⁽⁶²⁾ g a ır yir PP t r_ar adaŐların _ rasında.
işTe c mımız var h rda iki d l m, c mımız var  o u  ⁽⁶³⁾ g c k benim, on_ ltı
y Şında o un var, bic ciK_olun bic ciK g zı. bunu  da bic ciK_olun ⁽⁶⁴⁾ bic ciK g zı.
iŐd  onu  ar asında ul p duruy S, ul p duruy S,  o um. n yd n odun zoba y h c s,
⁽⁶⁵⁾ var_odunumus, cam n_odunu, Ő yli  ıralı, u da a ac n birini bi y n n  bi y n n 
y kdırdım ⁽⁶⁶⁾ ad ma g ydırdım.   hur y  zoba g rc n y h c n g lir tokturum fel n
g lir bura, baz rları g lir ⁽⁶⁷⁾ d hdurum  yilesini g zı var t  *a g rada* o *isTamb da*
o uyr , so  g ri. diŐ i mi o c k g ri Ő y ⁽⁶⁸⁾ m _o cah? Ő y satıyiler_işde ila ,
ezz c _ tek hasd neye v rmen d r  bubası, hasd neyi ⁽⁶⁹⁾ kendim b km Őn d r .
erc nede  alıŐ a   vine g lecek b yine d ri ora g ca  adamları b kicca  ⁽⁷⁰⁾ d ri, g z
m  g ca ,  rkek mi g ca   zz n ye d ri, onn r   dicek d ri ben  demen  o um ,

sāte iki ⁽⁷¹⁾ ğıs ōlu fuḷan yōḥ, ōlu filen yōk çocumuñ. işde fazla sesTendim anām_a hāttaıımdan, ⁽⁷²⁾ hāstaıımdan sesTeniyirñ. işde bōle bōle geçinip gèderis.

⁽⁷³⁾ ē o ğızı duzlāmadıĝ_a benim bu ğızlar duzu bilmezdik bis, ğaracót, ğarafıl, duzulā ⁽⁷⁴⁾ ğarışdırıydık çümdürdük mü? her yerinē_èderdik. hindi duzda yátırıyıllar duzu da hiş dindiler ⁽⁷⁵⁾ ilāca bindiler. hēç bi şey_ōlmadı çocuklarımızıs. ē işte ēyi kótü ebiçiydim yárgınıma arāba da yōdu ⁽⁷⁶⁾ burda. taā ğazaı diris ta susáyá, ta ora ōlān ōlāncıım bñ_ōlan ilkim_e onu ebiçiyiğim ⁽⁷⁷⁾ ğardāşım mardı burda, onūla gèderdik gèlirdik. ğaynānām anaıım bubaıım da hasTa *antalyáda*, ⁽⁷⁸⁾ onnarıñ yánında alaĝarannık ğēne *aPdıramannárdan* yörüyüdük arābadan şey ⁽⁷⁹⁾ *ĝebiz*_arābasından_indik, súyú da caP, nē mutlu nē mutlu ğaynaç sular_çinde her ⁽⁸⁰⁾ şeyler_çinde omuzumla hem bebē olurdu, taā ordān su ğetiriytik. omuzumla dēsTilerle şeylerle ⁽⁸¹⁾ neler var? nē mutlusūs! gèlinnere ōle dīrim ben. évñizin_çinde ğaynaç su, évızde işme işme ⁽⁸²⁾ súyú. her şeyiñis, işiklar ōlesine ĩambáyıā_idārē_öldüm. hindi ĩambáyı daha ĩamb_aldım da yā ⁽⁸³⁾ ğatTım_çine arāda kēsilir diye. mum édiyris, mum gèliP ğeçiyiripbatır mum. dīcēm, ni ⁽⁸⁴⁾ mutlu-lar hindīkinner, ōlüm ğeçinceme mĩ dirin ben buna? şeye olúyrü bulunúyrü, hindi ⁽⁸⁵⁾ herkez_aylıkılı duı ğarılar_aylıkılı. èllere vēriyiller atmış şeyini vēriyiller hiç bā vērmetiler. işTe ⁽⁸⁶⁾ çoÇuk ora yázdırdı beni ğārı yánına, orda yālız işTē ilácım kūrēme para vērilmēri. hásdēneyē ⁽⁸⁷⁾ yátsam para vēmeyó çoÇum ōlána. orda işTe baĝaıım dört sēne oldu gireli. bura, háyırılı. ⁽⁸⁸⁾ évleniK_işte hu gèlin nēy? huđā gèlin_o yá, bēker bi şım yok benim. bir_afTa durúyrü ordā ⁽⁸⁹⁾ bir_áftá cumartési yarıñ gèlir. bēş de gèlir yárin, bazar ğún de burdā isTirāat bazarętesi_ün sabāla ⁽⁹⁰⁾ ğēne. emir_eri, emir_eri çoÇüm beklēcek mejbür ilác_atmārisa da beklēcek, müdürümüş ⁽⁹¹⁾ başlarında şeyimiş, öñüne düşüyrü, oıları yáziyri èllerine vēriyri kıyátları filān filān diye ğeşmiş ⁽⁹²⁾ ğārı_ora. irāatım bēydé yok dī, irāt_olmasa duru mu orda? açık ēyi ōle durúyrü. yālız_işte ⁽⁹³⁾ parasızlık çēkdiler bizi dēri. dört bēş millār_öldü para benim dēri. sikórtáyı da áyri kēsellermiş. ⁽⁹⁴⁾ sēkiz yüz lira para alıyri_o áyda, orda. ğārı hindilik ğārı nasıl_ōlácaĝ bilmeñ ğārı. vēricekler mi ⁽⁹⁵⁾ vērmēcekler mi ğēne aççıcık pambık toplāTdık. ğēne toplāncaĝ aķ buz gibi pambık. kúrtler ⁽⁹⁶⁾ toplārı. síráyá bindirdilēĝ sírāyıā. ğözel_aváda pambık toplānma mĩ hindi.

sırañı gút diyïller. ālař. ⁽⁹⁷⁾ iřte ġāri sıramızı ġüdüyrüz ġāri_iřte. ordam bēř ġuruř ġelirse řēdiÇēs. bēř ġuruř ġelmessē yok ⁽⁹⁸⁾ çóÇüm. su ānide su ġeliyri āñidē işık ġeliyri. hiç şeytmen, yátırmamař yápman, yimen_işmen ⁽⁹⁹⁾ bicēcik_inecim ġaldı hindi. borc_ödēcēn diye. on_ałtı millar_ödeniş mi? on_ałtı ⁽¹⁰⁰⁾ milyaş_arábáyá on_ałtı millar_ora, dört taşsid_ētmis_ōłan atbirlji, dört taşsidi bitirdik ġene ⁽¹⁰¹⁾ para istēyileř. bilmen dört taşsid bitti benim, anām dört taşsidi yátırdım_iřdē dimiş. bi yól hindi ⁽¹⁰²⁾ bi yól para_ōłana didimkine,_ōłaniñ bñ_ōłaniñ_üsdünē yátırdım,_ōlüm fayızlar ġene, ben ⁽¹⁰³⁾ fayızden_şorşTum. hindi yēdi_çóÇuķ ġarni_dóyürüÇān üř tavıķ kēsicēn birikledicēn ölmessem, ⁽¹⁰⁴⁾ hurda yidircēn_çóÇuķlarıma. öldüm_çóÇüm. pāmbıķ satarın ora ġeder, búiydā satarın ora ġeder, ē ⁽¹⁰⁵⁾ maļ satarın ora ġider. taķ ġaldıķ_vallā taķ. hindi ġāri_ō_řē ġelmiş ġāri, nē o? borşlara hafif_řē ⁽¹⁰⁶⁾ ġelmiş ġāri. hindi yirmi millón paráyasa dört millón_vērilcēmiş. hī_ōlesi ġelmiş. ēski para, biSim ⁽¹⁰⁷⁾ ēsKi ye ēsKi yátıramatik, ēsKi dört taşsid_ētmis benim_řēerdē_ādām. dört tařsidī ġeldi mi ġünü ⁽¹⁰⁸⁾ ġeldi mi, yátırıyris, ġünü ġeldi mi yátırıyris. hindi ġāri o da yátāř_dā dīri ġócāri parasıs_ġaldıydıñ ⁽¹⁰⁹⁾ iyi yátırmadım, vēr_durutmadım buna, fayızlēceg_ōlüm, fayızlēceg_ōlüm. ben borcu ⁽¹¹⁰⁾ sēvmen_çóÇüm. ēkmēm_ōsun, şeyim_ōsun, ēvimde bi_şeyim_ōsun, borcum_olmasın, ġapıyá ⁽¹¹¹⁾ ġelmesinner. ben bunu isTērin. iřde_ōlüm bu.

⁽¹¹²⁾ řādiyē_ōskan. vāllā babałarımızı ġelmesi bilim, cumālīdañ ġelmeyimiřiz bis, cumālī ⁽¹¹³⁾ sérññ yānında cumālī var_a, orda bizim burda cāmi hocāsı vartı, ora ġētdi ora ġēldi_ķas ⁽¹¹⁴⁾ sēñē_ēveli ġēdiñ dēdi, yemiş tarłā_aaşlıñız hēlen var dēdi. ġēdin_alıñ_oráyı didi. yāñķóyılıleriñ ⁽¹¹⁵⁾ bura_áyázlanñ,_áyázlar dēller buráyı. benim_analıñ ġócāözlerden mi ġelmiş_manávġatdan mı ⁽¹¹⁶⁾ ġelmiş, bi yērden ġelmiş, anālım. anām da manávġatda_höllardan bi yērden ġelmiş, manávlar ⁽¹¹⁷⁾ diyiler anāmgile. ařşāda_ēvi var_řeyi. bu yān_yānmiş bu_ķóy, bunuñ_adı_örda_yázılı_yāñi_yāñķóyú ⁽¹¹⁸⁾ ġōmuş_yānmiş_ķóy_ķóy dimişler, atāř_yānıyrimiş_yāñķóy_yānıyri_yān_yānıyri_ķóy_ó_ķóy_yānıyri ⁽¹¹⁹⁾ dimişler._ōle_ġalmış. heni_yir_sillim_üşā diyē_ora_řey_var, yázılıyri_asarıñ_yołuna. ēveli_cavur ⁽¹²⁰⁾ burdā_asarda_u_búydałarı_çürümüş_búyday_ambarları_ta_başına_çıkđık, baķđık_olłara. ambarlar ⁽¹²¹⁾ bōle_cavırlarıñ. biř_ġün_cavırlar_ġene_ġelceg_ēllēlem_çóÇüm. ġēlelim_āllah_sis_biz_ġeldik_ġeřdik.

YERİ : SERİK/Yeşilvadi Köyü

ANLATAN : Ali AKMAN

YAŞI : 77

KONU : Karışık

(1) yaş yētmış yēdi, bu köydeyis. bi yēre dēşmedik yānī. o bellī yānī, onū o vazifemis (2) yānī, ölümüle o ğarētisi yānī, bu ēvden dēşiklik çocuklūmuzdā başğa ēvdeydik, (3) bubamñ_ēvinde tabi ağabēri ğücümüz yēttiñde birāS davrāntılandık, kendimiziñ de (4) yārdımīla bunu yāpdığ_ōndan sōna Ta, ōĴana, ōĴañgile āyıt hu ēvi yāpTık yāptırdık yānī. işde (5) bi parça yānī işde ağabēri ēyileşdik bilmen nē, ne dēller, ğabāğ datlandıñda ğırılır dēller o (6) dēdī ğibi_ışTe, işTe, ōĴumuz māfāt_ētti, *allāh*, cēmi cūmlālā, ōĴunuñ marāyĴa ālemiz (7) ğētī_ışTe, nē yāpaĴım? yā tabī ölümlü dūnyā. ōĴanıñ sēkis çocū var, döküldü ğaldı şükür. (8) işde ğendileri de baĴıyor bizim tabi ğücümüz yētsek baĴmak amacındayız da, tabī ğücümüz (9) ğāyır, ğalmadı sayılır yānī.

(10) *toñğaz demirçiler* mahālesiniñ *toñğaz* mahālesiydi, hindi kō dēşince ismi, *yēşilvadi* (11) ğēne *toñğaz* mahālesi yānī.

(12) dēmir ğapı dēller adı, orda bi dar yērdir yānī, ğāyır, dēmir ğapı demir ğapı dēyil ise (13) de dar bi yēr_ōrası da dōrt metire mēsāfada hıĴan hu yānı káyá, hu yānı dā káyá ōndan (14) dēmir ğapı dēnmiş hērālda bi dēmir ğapı oĴaĴak, var varımış dēyil de, dar yānī, bu bu ēviñ (15) ğenişlī ğadar_anca yānī, dar bi yērden ğēçildī için yānī ondan lēmir ğapı dērimişler, dēmir (16) ğapı var da undan dēyil yānī_ismi. işde dēdim_ā, bu ēviñ_ičiniñ ğenişlī ğadar_anca yānī (17) dar yēri var yānī. ğāyır bilemēcēz_ışde onu, ton tongaz dēr ğibi bi şē yānī, ton, tonnārca ğaz (18) dēr ğibi bi şē yānī, ēmme bi Ĵonusu ğārı cavır ğününden ise de cavır ğününden ise de (19) nēse de ōle bi isim yānī, aĴmış hūlāsa. ğārī, tabī her her yēriñ bī adı var yānī her ārāziniñ her (20) tarĴanıñ yānī, yānī yēni yēni ĴaĴabaĴaştı sayılır yānī, ēsgiden daha aSıtı yānī,

ësgiden ⁽²¹⁾ az_olmâsa *étleriñ* hüdütünü beri gëşdiñde bi de u dëmir ğapı dëdiñ yèriniñ árası bi ⁽²²⁾ muttarlımıñ. yānı, mahálle fazla ol̄sa ĩsan fazla ol̄sa bi múhtarlık bir_ucundan bir_ucu ⁽²³⁾ nérdeşe eñ_az altı yèdi saqt var yāni, o *étlerden* çıkıñıñla dëmir ğapıya varmañ al̄tıla yèdi ⁽²⁴⁾ saqtı gëçer yānı, yáyán, yörümesi yānı. tabı üç bëş_ëv_örda varımıñ üç bëş bu mahállede ⁽²⁵⁾ varımıñ, üç bëş_ëv *sarıcalañ* mahallesinde üç bëş_ëv *kaşdannârda sijillide* dërike hepisi bi ⁽²⁶⁾ muttarlık teşkil_ëtmiş yāni hepisi, hindi bubamızıñ, bubamızıñ atası bobası bubamızıñ_atası ⁽²⁷⁾ bubamızıñ bubası buranıñ yèrlisi bubamızıñ_anasınıñ bobası *gönemdeñ* gëlmiş *konya* ⁽²⁸⁾ topürāndan yāni. hı, bubamızıñ anasınıñ bobası yānı. tabı ësgiden soyád yokqa ebemiñ ⁽²⁹⁾ bobamıñ_anasınıñ bobasınıñ ötesi, ötesi yānı, ötesi yānı undan_aranırımıñ_a soyád yōħa ⁽³⁰⁾ cumhuriyet ğurułasā, *atāşalı_öuñlar*ımıñ yāni, ebemiñ bābasınıñ_ötesi, arandında ⁽³¹⁾ *atāşalı_öuñlar*mdan filán, yānı, dëdemiñ bobamıñ bobası *ġaraca hasamıñ* yānı tā ötesini ⁽³²⁾ bilmëriz yāni. dëdemiziñ bobasını bilebiliyëriz yānı, ondan_ötesiniñ_adını bilmërim yānı. ⁽³³⁾ dëdemiziñ bobası, *ġaraca hasamıñ* yānı, ismi, işTe.

⁽³⁴⁾ Çānım, Çānım ësgiden zāytán düñü sałon düñü bilmezdik biz yāni, bi burda ⁽³⁵⁾ köylerde olurdu yānı düñner. ādetleri aPdā dutuñurTu temsil. hindiñki gibi yānı, òynāma ⁽³⁶⁾ bilmen silāħlar_atılma bilmen_işde bi şeyler_olurdu yānı, hülāsa yānı, tabı olma mı canım ò ⁽³⁷⁾ zāten ëlençesiz düñ tabı olmas sāyti yānı, ò birez dā tabı içKiciler de içërdi, bilmen ⁽³⁸⁾ òynāmağ bilmen ne, söylemek dëdi gibi hepisi olurtu yānı. kül kül yānı, arab_olan yāni bi kül ⁽³⁹⁾ kül bişë ğatardı şe, hëbeniñ_içine honu saçardı, òñlarıñ ğalabalını dañdān dë, tabı külü ⁽⁴⁰⁾ sâşdıksıra üsdüñe gelmesin, kül dë, açınırdıñ_ötë_ötë. òle māytap kimseler_o *zërkden* ⁽⁴¹⁾ gëldidı_o arķadaş yāni, *ıñlı* dërdik yānı, o da bëceriklidir_o oyunu vëyahuT türküyü sōler. ⁽⁴²⁾ *al̄tınķáyādan* yāni bi arķadaşTır.

⁽⁴³⁾ canım_olabilir, hāline göre, hāline göre olabilir de, ësgin̄ki gibi pek köyde düñ ⁽⁴⁴⁾ az_olıyëri ğārı az dëel dë hiç, ol̄māyırı dëseñ_olur. bi ğına gëcesı_olıyëri ğız_ëvinde òndan ⁽⁴⁵⁾ sōnasını sałona yānı. hë yā hë yā. o yāpılmëvri burda pek yāni, tabı büyük yëllerde ⁽⁴⁶⁾ oluyordur_o da. bāyrāmlar da, bāyrāmlar da şënnikl̄i_olurdu hāliyle hindiñkinden dierlidi ⁽⁴⁷⁾ gibi o zāmānar yānı.

(48) işTe bu köyüñ hâlkı, è as çoğ_idārāsını_alaçağ ğadar bi ileçberlile, işde bi yarıım (49) maļı oļan da maļından_isdifāda èdebilir, maļ da şimdi çok azaldı yāni kaļmadı. ikī üç ēvde (50) ancağ var yāni bu mahāllede, yirmi yim beş_ēy varısa burda, ikisinde üçünde anca (51) başğasında hiç yok maļ yāni. sēPse veyvā as çok_işTe tomatıS baļdıļcan veyāhut fasille (52) bişēler_ekerseñ, tabī eker bağarsañ_oļur yāni, eker bağarsañ_oļur. suļu yellerde. arpa, ilāf, (53) bùyday, işde èkilir, èkiliyēri hindi. èsgiden mısır bēyāz darı da èkilirdi, bu mahālle onu, (54) báyā unuTdu yāni, ò gēşdiñiz mahāllē_eker de, bizim burda pek_èkilmez_oļdu yāni, o yāz (55) mahsilļarı darı gibi veyāhut, bēyāz darı gibi mısır gibi şēler, èsgiden bol döküm_èkerdik (56) yāni, mısırın da bitmesi yārāşlıdır_aslında yāni, hē yā közleme-si, hindi birisi *bucağdan*, (57) *ğaricī_osmam* tanır mısız ğāyri_ò, *mağmáradan* o dedī ki *boyalıyá* o *sarıcaļañ* (58) mahālesinden_èkip dikiyērilerdin misir, misir_oļdu mı? misir yemeye varācān_ıļan dedī o, (59) hordan hacı vardır, *hacı mēlid ğaşdānnárdan*, ben de dedim *bucağlı* bi adam marıdı (60) *ğaricmiñ* bōbası, kırğ gün misiri yeşēñ sa-bah sabah gündüz_ıldızı görümüşüñ dedim ben, (61) tāvsiyálara göre dedim, ben de ğatılıyērin bu söze dedī, o *ğaricmiñ* bōbası, bi kör_ádam (62) marıdı dedī, *bucağda* dedī yānına bi çoÇuğ durutduğ dedī, gēlen maļları çoÇuğ kōsun da hu (63) çoÇūa arkadaş_ossun dedīdik kör_ádamı dedī, ütmeýi ütüb_ütüP yērike dedī gözü açıldı (64) gēçiydi dedī, görmeye başlāydı dedī, hē yā o adam yāni yāşlı bi adamıtı.

(65) vēriľiyo kağına, atdan_inecēnde veyāhut arabadan_inecēnde. gēçmişlerde sūr gibi, (66) maļ gibi veyāhut bişēler vērilirdi benim bildiğ ğadarıyā. düve veyāvıt sūr, aaş da oļabilir (67) yāni bi vēyvā_aacı bi şeyler, olabilir. tarla da vēriľiyor yāni. vēriyēriler tarla da yāni bi (68) sēnet sēpet yāzır, yāzar şēklinde vēriyóllár yāni, tarla da. ò, o gēliniñ, gēline şeyine göre yāni, (69) elindē bulundu bi şēlere göre yāni vērellerdi yāni bi ikram vērilerti. indirtmelik şēklindē.

(70) oğuma yāzma, hindi gēndi gücümüzüle biráz yāni girip çıkācāmız yēri as çok açık (71) yāzı oļursa oğurun da tabī az harflar_az bilinmedig_oļdu mu onu oğuyāman. hindi hurda bi (72) *bāyram_ırmağ* vardır_onuñ yāzısını hiş du-rağlamadan_oğurun, harfi belli yāzar, bem bazı (73) harfi belli oļmāyāna oļmāyānda ācağ şaşaların, onuñ yāzısını hiş durāğlamadan_oğurun (74) yāni. hē yā, güzel yāzar

yānī harfları belli yazar, belirsiz harflarda şaşırTıyèrin de yānī, belli ⁽⁷⁵⁾ harflarda duraklamadan_okuyabilirin yānī, hindi gözüm_ufā görmüyê de büyük yazıları ⁽⁷⁶⁾ görebilir yānī.

⁽⁷⁷⁾ verilirdi as çok o zamannar, biñ dokuz yüz ëllilerden_ével verilirdi yāni bābasına bi ⁽⁷⁸⁾ aırılık veyāhīt bişeyler, yāni annesine bi sūt haĶĶı gibi bi şeyler verilirdi yānī, hê yá, ondan ⁽⁷⁹⁾ sōna yávaş yávaş, yávaş yávaş kaĶĶı_o yāni, aırılık meselesi, hêraĶda altmışlardan yoĶarı ⁽⁸⁰⁾ yetmişlerden yoĶarı hê, tamāmen kaĶdı, benim görüşüme göre yānī.

⁽⁸¹⁾ hindi eñ Fāzla *gebis sérje* gèderdik yāni, bazara. *gebize sérje*, ekseri *sérje* yānī, *sérik* ⁽⁸²⁾ yönetdir bize yāni *gebizden* daha yönettir. yālīs araba yoĶĶa maĶıla gèderdik, *aĶacamīyá* bi ⁽⁸³⁾ yere inerdig_orda yátardıĶ, sábāla bazarı bazarlardıĶ, dönüşde gene yátardıĶ_orda, cānım, ⁽⁸⁴⁾ orda Ķāyri biliş tanış kimselerde yátarıdıĶ, yānī, akrāba olanı var, *aĶacāmīde* tabī *Ķāmil* ⁽⁸⁵⁾ haĶam marıdı benim belki bilirsiz, sen_ācaĶ yaşlısıñ bilmeñ_ilāzım_onu, *Ķaracōlamñ* ⁽⁸⁶⁾ hanımımış_o, dedemiñ Ķızı olur_o bubamıñ Ķıs Ķardeşi olur, onuñ_ölu varıdı *sülēmen* fılan, ⁽⁸⁷⁾ belki tanırsıñ sen_ittimal, *déli sülēmen* dèllerdi haĶamda, yālīz_ondan_āyrılmış ⁽⁸⁸⁾ haĶam_āyrılmış, o *Ķaracōlan* obir Ķarısıla. hı, évet benim bobamıñ Ķız Ķardeşiniñ ölu olur_ö, ⁽⁸⁹⁾ haĶamıñ çoĶuĶ, haĶamıñ çoĶuĶları *déli musTāFa* dèllerdi *asar_altma* Ķızını vèrmiş onuñ ⁽⁹⁰⁾ çoĶuĶları óĶsüz Ķalmış haĶam baĶmış, bi de *Ķaracōlamñ*, *Ķaracōlana* vèrmiş birini Ķızınıñ ⁽⁹¹⁾ ondān da *osman* varıdı bilirsıñ hêraĶda sen dē_onu *déli ósman* dèllerdi yāni birás, *aliyi ali* ⁽⁹²⁾ *déli_ali* mi dèllerdi bi şē dèllerdi_az_ónā, *ali osman* da bilmeñ_ilāzım báyā *osman* dā ⁽⁹³⁾ yaşlıdır yāni, *Ķaracōlamñ Ķarafihñ_ölu* yāni, hıh, *Ķarafihñ_ölu ósman*, hıh o işde dèdim. hē ⁽⁹⁴⁾ yá, hindi onuñ_ölu var hêraĶda cāmiye varıĶa solda évi, yāni, ö *Ķaracōlamñ_ölümüş* ⁽⁹⁵⁾ hêraĶda. ben_évine sapmadım da onuñ_öldünü sōlediler yānī, *Ķarafihñ_ölu* öldünü sōlediler ⁽⁹⁶⁾ demeg_istedim. işte Ķızınıñ biri öndāmiş ondān bi *osman_ölmüş*, onā da haĶam baĶmış, o ⁽⁹⁷⁾ *asar_altma* vèrdi Ķızlarınıñ çoĶuĶlarına da haĶam baĶdı_işde birini tabī hêraĶda onnāriñ ⁽⁹⁸⁾ Ķızıdı, başları da pek gülmedi_ö, şeyiñ *kör velmiñ_ölu*na vèrdiler hêraĶda Ķadınıñ birini, ölu ⁽⁹⁹⁾ asgerdeñ Ķeldiñde

ğızı ğaçmış, õlunuñ_asger_arkadaşına õlu unü hurdü bi şeler_o!Tü. ⁽¹⁰⁰⁾ başları pek gülmedi yāni, hē yā acıklı oldu hülāsā.

⁽¹⁰¹⁾ *ali, aqman* yāni, burası hēmen hēmen_aqman, muhtargil tarafı *qara* biS *aqman* yāni, ⁽¹⁰²⁾ gene onnārıla adımız birimiş de, sōnadan *garaca hasan* uşakları olālak yāni adımız ğarāmış, ⁽¹⁰³⁾ bizden tarāf *aqmana* çevirmişler, onnārīñķi āynı, *garaca hasan* olaraq yāni, hindi bu ⁽¹⁰⁴⁾ muhtarīñ dēdesīle muhtarīñ dēdesī, muhtarīñ dēdesiyīle benim bubam iki qardeş_uşā, *qaraca* ⁽¹⁰⁵⁾ *hasamñ*_uşaklarımış_onnār, *daşÇı bēkir*_olan muhtarīñ dēdesi, *mēmed*_olan benim ⁽¹⁰⁶⁾ dēdem yāni, *garaca hasamñ*_olannarıymış bunnār yāni, iki qardeş_uşajndan tüneme bu ⁽¹⁰⁷⁾ muhtarīñ bābasīla biz bizden taraf yāni.

YERİ : SERİK/Yeşilyurt Köyü

ANLATAN : Ahmet KINDİR

YAŞI : 76

KONU : Karışık

(1) sālīñıza duvā, nassıñız? iyi misiñiz? arkadaşlar, hání. yètmiş_áltı, otuz_üş
(2) doğmılyüm. *āmet ğındır*, yok çalma yok, o zāman yol pārası ādamı ayileniñ ğarnıñdā cocū (3) yāzdırılardı, áltı çocuklıyá yol pārası yōdu, yōmuş, háh, áltı çocuklu. háh hā u zāman, elle (4) yapılırdı, *antalyáyá* ğadar yapılırımış, haTdē *ibirām ğaraçoruñ* bubası, *tēnelli* dēller, *aksuyu* (5) öteye ğeşdiñde *tēnellide* ğarınıñ ğarıda para varımış_áltı lira, vėrmemiş ğarısı, oráyá fiçı (6) dēller bu hindi şē dēriz_oná yá bidon dēriz_e fiçıyla su davşırıka sözüm yábana (7) háyvan_arabasıñla, ādam háyvanı almamış az yoķuşūdū_o yól soñūra düzeldi ye orda (8) arķáyá, háyvan çekemez diye arabáyı kaķdıрмаķ_ için dēdiler, fiçı üsdüne düşmüş ölmüş, (9) hanı biz báyā ğobilleydik o ādam öldünde, bizi hanı maķıneyle tıraş_ederdi başımızı, ādamı (10) hatırlarım bu *ibirām ğaraçoruñ* buvasını, da bu parayı vėrmemiş de dēdiler, herif orda ölü, (11) onu bilüyüm dáyı. há yok çalıntı yok, dōrudan dōrū. hatırlamārın dáyım, hindi yálan (12) sōlemēlim, hatırlamārın dayı. onu hatırlamārın da bu. şindik şōle *émim* bēy, bu (13) yáķındā_olúyó yá o zāman bōle vasTa yok, ğıráyder, dozer şu bu yok da, bu bizim burdan (14) adamları topladılar mētire mētire vėrdiler, bu ét kėsilen yerden *sérĉē* ğadar, yól yápdırdılar, (15) aynı orda, sen mēselā ğücūñüle nè ğücūñ, araba, burıldān ufaķ daş toplārdıñ, u bataķlıķlara (16) atardıñ. bōle yápdımızı bilirim ben, bubamģiliñ yápdını. haTdā bubamgil bu *áyamız_oku*lu, (17) yapılırıka, a esKi tabı, *misTaFa* öretmen burda ğarañ soķaķdan, eñ_ēveli onnar girdi yá, (18) oķuła. hı, tabı, tabı, hā bū şē o zāman haķķ parti dēviri, tabı Çandārmaılar, bōle milletiñ (19) pēşinde. è, ben dáyım, ondā o, o, oyú, oyú ben, ben oyu, demokrát parti şēye *mendérezgil* (20) çıķdın, ğeldiñde ben_asgerdeñ ğeldidim ēvlidim, o zāman, o zāman ğullandığ_oyu, hah, (21) nēyise bū, mēzerli *üründülüye* ğarı salğın salınıyır yá ğelivdi

üründülü aq mèzeriñ daşını ⁽²²⁾ kırdılar, *burmahançlı*nıñ haberi oluncáyá gadar arabałara yúqlediler, emme *burmahançlı* da ⁽²³⁾ yétişdi_émme yétişse de gétđi, bu yánná_aqdarıdı, arabałar, haTdā o daş, bu oqula gétđi ⁽²⁴⁾ hindi. bizim, hē yá bizim buráyá mahalledē oqula gétđi o daşlar, buráyá gétđi. *misTaFa* ⁽²⁵⁾ öretmen_işde gétđinde ben üşden_áyrıldım, tabı delīānlıydık, áyrıldıK asgere gétđik, *ałlah* ⁽²⁶⁾ rāzı ōsun size de onā da, o olmasa cāhıl ğalcādık sáyten yá, yámi as çok bi gétđimiz ⁽²⁷⁾ gétđimiz yeri örendi_ádam, *misTaFa* öretmen, *misTaFa* kúçúk vardı, *antályáda* emekli hindi, ⁽²⁸⁾ durúyó tā, ilk_öretmen bu, bu kóyúñ hē yá bu kōde, *yusuFlar* deller de *áyanöz* mērkemiz ⁽²⁹⁾ vardır_orda, *yeşilyurt* ó, hī, mahalle burası, he *yeşilyurduñ* mahallesi mērkē borasıdır. ⁽³⁰⁾ şeye bu *hasan ğundağdıyđı* yá. hē yá, o emekli_oldu.

⁽³¹⁾ hocam siz ğonuşuñ bi, siz, hī, işde, işde bōle, bunnar bōle ğunler. soñura bubamgil ⁽³²⁾ hanı ona ğelcēdi_uzatdık yá, ā bunnar, sözüm yábana eşşēle dēreden ğum çekTiler ⁽³³⁾ hēbelerile, araba yoğ_o zāman, vasTa yok, oqula, bubamgil, tabi bu adamıñ da dēdedi ⁽³⁴⁾ olúyór, bunnar *ğındırılar* dēdik mi bi duruılarımiş, bunnar üş dōrt ğardaş efe, bunnar kērdē ⁽³⁵⁾ kırdık bişTī bişdik, ōle şey yok ha, ğuyrūna basdıñ mı gétđiñ, hocam bōlēyimiş, hā o bunnar ⁽³⁶⁾ orda oqul dēvam_ēdivri, bunnar bi tēk tūFeg_ēveli, dolma tēk tūFekler, omuzundáyımış ⁽³⁷⁾ bubamıñ, iki ğardaş ğeliyillerimiş, asger de yoıuñ içinden bōle ğeçerimiş. tūFēñ vasıkesi ⁽³⁸⁾ var mı dēmiş, buvamgile, buvam da dēmiş ki vasıkesi_ichinde dēmiş, asgeriñ biri atlamış, ⁽³⁹⁾ hendekden hendek varımış, hendekden_a biri de gétme dēmiş, öteki atlamış, vasıkēsini ⁽⁴⁰⁾ adam_aqıllı bi vērmişler asgere bunnar, salmışlar yákaıarını. ben, beni de sıtma dutarımış ⁽⁴¹⁾ hocam, ēveli sıtma deviri varıdı yá ateş, hē yá sıtma, hā *dēpeli* deller, bēlkī bilirsiñ, yoıarıda ⁽⁴²⁾ *aıacamıñ* üsdünde, *dēpelide dēpeliye* ğediyyiller bubamgil, soıuk su hā, *dēpeli* dēdim yer ⁽⁴³⁾ soıuk súyú vār, yázın bu, iki_asgerle satılmış çıkıP barıyri_öráyā hadi baıalım, alıyıllar ⁽⁴⁴⁾ bunnarı, dōru, anamgil bura ğelivri onnar onu alıp ğediyyiller buvamgili, amcamgili. rāmetli ⁽⁴⁵⁾ *osman*_amcamıla ikisini, ēveli muhtarlarıñ bi sözü ğeş ğelir yá, bura varıyıllar ⁽⁴⁶⁾ *burmahançlıya kēlemen* muttarımış, ó ğunúñ behrinde yárin dēri ben_ēletiÇen dēri, ğarağola, ⁽⁴⁷⁾ ēletÇen dēri, emme āşamdañ gétse ıslācaılarımiş adamaııllı, salmiyór, sabāla

gótürüyürü ⁽⁴⁸⁾ varyırı, *misTaFa ğındır* dēyiri, burdā_éfendim, ğel. iki bi yánnı iki bi yánnı bi tokat çıkartmış ⁽⁴⁹⁾ amma, başçavış, hēy yá, adamaķılılı yıldızları dēyri dókúlúyór_ónüme dēri, bōle, amcam, ⁽⁵⁰⁾ amcam da az záyífımış biliyoñ mü záyıfıdır. *osmana* hurcānda bene vursa, baķ ğardaşlā baķ ⁽⁵¹⁾ yāv, duTġunnā, hindīkinerde yoķ amcam, bōle ğardaş sevgisi yoķ. *osmana* hurūcānda ⁽⁵²⁾ bene vursun dērimiş, ó záyıf_oluş dā da, böyük ğardaş tabı, bene hursun dērimiş bubam ⁽⁵³⁾ içinden, *osman ğındır*, burdā, ğel, éfe siz misiñiz dēmiş_onā da, biziz_éfe dēmiş. ikı_ona ⁽⁵⁴⁾ ikı_ona dört tokat saı, hadı Çandarmaıar_aşşāda çat çat çat diş ğeverimiş, hanı dáyā ⁽⁵⁵⁾ yiyenner, dişini ğeverimiş. ğelmişler ğetmişler, bōle ğünner yaşadıķ_amcam biz zāmānında hánı.

⁽⁵⁶⁾ biz baķ, amma hañġı partı olursa osun ğeden_āmız ğelen paşamız_amma, biz ⁽⁵⁷⁾ ölürüs, adēlet partinden dönmeyis. hánı o zāmandan bu yānā. hē yá bitsin bitmesin, biz o hā, ⁽⁵⁸⁾ tabı tabi biz dönmeyiz_amcam, nēden, bizim dēdemiz de oleydi, haıķ partiden muıķ partı ⁽⁵⁹⁾ dēyil, biz adālet partı dēdiñ miydi kim_olursa osun. ğurū_aac_osun, oledir_amcam. biz ⁽⁶⁰⁾ hánı ğelenēmizde o dáyāķ var_a tokat. işgence, o milletiñ_içine işlemiş. şindi baķ, şeyi ⁽⁶¹⁾ çoķ severim, *tamár ğenci*, hāh *tamár ğenç* çıķdı mıydı benim bi dēze olurus, şey *erul_oca*, ⁽⁶²⁾ *erul_oca*, çıķdı dērim ben. birinle ğavġā_édicek dērin. o zāmāniñ birinle ğavġā_édiceķ ⁽⁶³⁾ dērin. hēy yá āynı ona bēñzer biliyoñ mü? dēyzemiñ_olu çıķdı benim dērin, rāmetli benim ⁽⁶⁴⁾ hanım marıdı, bōle tēlevīzyonda çıķdı mı seniñ dēyzolu ğeldi ğene dērdi, şey *mendérez* ⁽⁶⁵⁾ zāmāni yapııdı. *mendérez* zāmāni, tāta ğórpüydü. yoķ, tāta ğórpüyüdü hoca orası, uzun_uzun ⁽⁶⁶⁾ andızlar kēsidi biliyo müsün? bōle bi üsdān bı uca atıdı, bōle şey yōdü_onda. toprā ⁽⁶⁷⁾ ğonūdu, toprā ğonūdu, üsdündē de tāta çaħılıydı, tātaniñ_üsdünden ğeçilirdi hánı araba da ⁽⁶⁸⁾ ğeçerdi yá, vāsTa yōdu o zāmāniñ behrindē. yoķ, yüksēdi atamazdı, onu atamazdı da, hánı ⁽⁶⁹⁾ hatTē, tā ucu bōle uzunudu, onuñ_ucuna varı da, böēdidı_alıtı, déh_ēderdik suyuñ_içine, ⁽⁷⁰⁾ yazın, o *mendérez* zāmāni yapııdı_ó yól, bu yoııla bārāber yapııdı. bu yoııla berāber yapııdı. ⁽⁷¹⁾ hē yá, yoķ, yol āynı *mendérez* zāmāni yapııdı, o ğórpü de āynı yapııdı, hā *mendérez* zāmāni ⁽⁷²⁾ yapııdı. yól_esgiden şōle ğelir, bōle ğederdi, tapı da āynı çıķıyırı yá, yól.

(73) düünle, düünlē_aldım, düünner işde o zâmanıñ bērinde háyvan_arabası bilmem nè (74) at, başğa bi şey bōle taksi tuksi yōdu o gūnuñ bērinde, èllī_altàda gēldim ben, èlli dōrtde (75) gētdim, èlī_altàda gēldim, èlli yēdīde èlli sēkizdē_ēvlendim. iyiydī ō, o zâman, o zâman (76) hocam nası biliyēñ mi? *záyımłar* ordañ gēlirdi, èveli, *üründü* o yândan, *burmahançı* ordan, (77) mēsele *áyánüz* o yândan *araplar* şu bu, siláh_atałlardı. siláh_atałlardı, şindi nère hızlı, (78) *záyımłar*, *çandır*, gēlīrī gārī yolda yá, ta oráyá apTallar sözüñ yábana gēderdi garşılamayá, ta (79) oráyá, garşılallardı, davılla gēlillerdi, gēldilē mi, bāşış vērillerdi. uurlarlardı hah içellerdi, (80) içdiklerinden mēsele düün biTdi miydi şaFāñ_önünde dālıcaқlarında davılla da uurlarlardı, (81) seni *burmahançlı*ysañ bu yánna uurlarlardı, *çandır*lıyı o yánna, bōle yapałlardı, eşgi (82) eşgileş, eşgi yēñiden_eyīdi, hindi bolıluқ var dēris, o zâmanıñ dēviri dutmúyór. üç gün hēy yá, (83) cumādañ gēlirdi, cumártesi bazar, cumādañ gēlirdi, āşamlā gētiriydiñ, üç gün düün_olurdu.

(84) *taşlıқ*da mı? vałlaha hocam bilméyom_onu gārī ben_o tarafı.

(85) há parā_ıçin mi? a şey, arılıқ vērillerdi, aarılıқ dēye bi şe vardı kaқdı yá o, mēsele üç (86) bēş қuruş para vērillerdi, gıs taraFına, vērillerdi, sáydı bī bizim_ōlan eşgiden dáyım, şey (87) bōle mēselā tēşgilát yōdu, çuł áyın oyun, mēsele gatılcı_olan gadına, gēleceğ_olañ geline. (88) başğa bi şe yōdu. hē yá, hē yá tābı. hē yá bi sāndıқ bilmem nè şu bu, hiç canım, évler (89) dē_ēsgiden moderin dēeldi, çit_év, soñüradan çıkdıқ. çitden_örülürdü, züvenile, züvenile (90) züvenile, züveñ kēsellerdi, gēdellerdi kısa, züven, kaқmışdır, sazāқdan_olur, háyítдан_olur. (91) tēsPidēn, garğıdan_olmas. tēsPiden_olur. hī, o canım o, o dış, hē yá, üsTü de gamış, (92) merdeK mēselē gēdersiñ bu dālar_ormanıdı bütün, biziñgitlik mērdek kēserdiñ biziñgitden, (93) çaharsıñ bōle, ısıcağ_olur, gamış_örtersiñ, uzatmayalım.

(94) varısıñ oráyá vardıñ mıydı, seniki gonusmaқ dē mı? şindi *ałlahñ*_émrinle tabı gıs (95) sağabına isTersiñ. hindikībı. hē yā dēşeşme yoқ şindi canım, yalıñıs bi arılıқ dē aarılıқ diye bi (96) para varıdı üç bēş gurus mēsele o gūnuñ parasınıla, başğa bi şe yōdu, āynı *ałlahñ*_émiri (97) dēvamlı eşgiden bu yánna gēlir. benim hatırladıma góre, gēne dē_ōledir. aılır, ō gārī ō ürüsüm (98) bi, aılır, hī gēlenek hē yá.

YERİ : SERİK/Yukarıçatma Köyü

ANLATAN : Enver DUMAN

YAŞI : 77

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ nè yáPıcañ bè sen dē sor, yétmiş bēş.
- ⁽²⁾ yétmiş yēdī.
- ⁽³⁾ cūmā gün başlardı, pazar gün bitērdi üç gün. veyáút da çarşamba gün başlardı ⁽⁴⁾ cumā gün biterdi. üç gün. boyna çalgı yáranlık yápiyódú. atla gétirilerdi gēlini. bi yērdem bi ⁽⁵⁾ yēre, *sérik*, araba yok esKiden tabi. ādetler, nè ādeti, yāni, daKğı vardı, kapıya durarlardı, ⁽⁶⁾ gēlin çıkarka para alırlar, bu. düünde. e işgi içeller yáranlık yáparlar. başgası yok, olurdu. ⁽⁷⁾ her düünde güleş_olurdu. yok galımadı peliFannar. galımadı, biz de güleşirdi, güleşdik birez ⁽⁸⁾ canım. e bāzı tosun vērillerdi başa, davar oku oku ētdiler miydi, çardılar mı düüne davar ⁽⁹⁾ gōtürüler gēdeřlerdi. şindiki gibi para daKılmazdı. malı olan mal gōtürü işde. yok canım. yok ⁽¹⁰⁾ öle bişē yōdü. sādece ölünce tabi bubasından nè galdıysa takşim_ēdeller. yalıñıs, gēliñ ⁽¹¹⁾ gēldi mi yá bilēzik vēriydi, yáút dā bi daKğı vēriydi. veyáút bi filán tosun seniñ, filán şır o ⁽¹²⁾ gēliniñ, vērdim dērdim. bubañi anañi. bu düünüñ gēlenē böleyti.

⁽¹³⁾ *sēlānik, rumeli rumeli, sēlānik*, dēdelerimis tā yüzbaşı_ōmer_ā varmış, doksanda ⁽¹⁴⁾ gāliba, gēlikler buraya, hi hi. doksanda. yok, işde hepsi bi gēlmiş, yarisı buraya yarisı *taşçıya* ⁽¹⁵⁾ yarisı *cumālyya* yarisı *sérē* yarisı *dikmene*, birazı *antalyada* dermen_ōñünde galımiş_ışTe. ⁽¹⁶⁾ *bélek*, hükümet daatdı hükümet. hükümet daadık, salmış bēniñ. tabi dēmiñki dēdiñ gibi ⁽¹⁷⁾ bizimkinner malcıymış_orda da, burası biraz yüksek, orman, bura, buraya bēnmiş. tabi ⁽¹⁸⁾ yüzbaşı *ōmer_aa* dērmış, ordan yüzbaşıymıştı zāten. dēdem, bubamiñ bubası yēdi sēne şeyde ⁽¹⁹⁾ galımiş yēsir, hē, yēdi sēneden sōra kaçmış_ışTe. gēlmiş buraya, gēne. böyle bēş_altı çocū ⁽²⁰⁾ varmışTı burda. tabi onnar büyümüş. başga gēlenekleri bunnar bunnariñ. dilleri biraz dā, ⁽²¹⁾ sērt, e şimdi garişdı tabi yá. macir dili belli tā dēvam_ēderdir_aynı. biziki

gibi aynı canım. ⁽²²⁾ biráz daa, hē. dil_uÇundan gonusúyóduķ biráz dā, biráz dā yāni, kibarsı gibi, ginē_āynı dā. ⁽²³⁾ başğa gēlenekler düññ gēlenē o, małcıymıř_ēkseri tabī, burdā çifçilig ğıt. nēyile sürsün ⁽²⁴⁾ yoķ, çift, öküz yoķ, motor yoķ, katır yoķ. öle.

⁽²⁵⁾ bũday, pamuķ, ķarpus, arpa yũlaf, başğa da pek. vār, vār, o zaman ⁽²⁶⁾ benim_aķlım_ērivērdinde bōleyke sulţan nēvruS diye bi řē yāparlardı, ğırlara çıkarlardı, ⁽²⁷⁾ yũmurta boyárlardı. büyükler, hāh, hāh, hāh, hāh o aralar bahār, o ķāķdı. hā, hā hā, yũmurta ⁽²⁸⁾ boyárlardı bi şeyler sēki yāparlardı, baķ_ēsKiden düñnerde bi sēki yāpērdiĝ, üç_atlama o ⁽²⁹⁾ ĝāķdı. mendile silāh_atarlardı o dā ĝaķdı, yālıķ vurunlar düñnerde. bĩ güleşler. ē bir_iki ⁽³⁰⁾ üç_atlardıĝ, hāh, üç_adım_atlama gibi gērideñ gēliř_ama ben, ben dē_ēyi atlarıdım, ⁽³¹⁾ çoķ_atlardım. kaķdı_onnar heP. yōķ, şindi aynı oynanıyó ēsgiki oyún, bĩ zēybek vādi, ⁽³²⁾ düz_oyunnar_aynı.

⁽³³⁾ dēyil, ben hatırlayāmācam şimdi, akrābadır, *nacaķlı murat* dērlerdi onnāriñ bubasına. ⁽³⁴⁾ biri öldü muhtardı. bi dē uzun boylu bişey, hā hā, nē onuñ_adi yāv? üç dōrt_ōlu var, ⁽³⁵⁾ yıldırım ĝāliba soyadı. bubamıññ bubamıñ dayısınıñ_ōlu onnar. řeyiñ öleniñ_ōlu var_iki ⁽³⁶⁾ dēne o da muhtarlıķ yāpdı. ben de yāpdım_om bēř sēne muhtarlıķ. şindi gēldim ben de tā ⁽³⁷⁾ tarladan. ēvet sor başğa nē sorucañ? ēsgiden işde düñde bu vardı, kaķkan şey bi sēki kaķdı. ⁽³⁸⁾ işdē, bir_iki ātlama, mendil alınırdı o da başğa bi şey dēyil. mendil ödülü vērilerdi. bi de ⁽³⁹⁾ mendil dikerler, silāh_atarlardı. başğa gēlenekler pek kaķmadı. kořuyā giderlerdi, gēçen o ⁽⁴⁰⁾ alırdı. mendil de ĝıymetli bişey dēyil de işdē, gēlenek_ōle oyún gibi bi şey.

⁽⁴¹⁾ aynı onnār dēřmedi. cēnāze mērāsımi aynı. dēřmediler. yāni şimdiki cēnāze ⁽⁴²⁾ mērāsımı, öle mi? mēsele cēnāze nāmazı řeyi mērāsımi, yıķanır, bi duā ēdilir sała ĝondu ⁽⁴³⁾ múydu götürülür mēzarlıķda nāmazı kılınır, tabi ĝabir, birazı ĝabirini ĝazar, yā şimdi kēpçe ⁽⁴⁴⁾ yā, elle ĝazma kaķdı. şimdi kēpçeyile ĝazılıyā. bōledir gēnelde mērāsım. omuzda ⁽⁴⁵⁾ yāķınsā_omuzda gider, uzaksā_arábáyā ĝonur, arábáyla. hindi mēzarlıķdā mēsele bizimki ⁽⁴⁶⁾ filán yāķın bōle yāķın ēkseri. bu mērāsımler ēsgisı gibi isde kaķmadı.

(47) yeñi dünyáyá gèldiinde gūlāna èzan_oxunur. hālā dèvam_èder_o. èzan_oxunur, (48) kırkı çıkdında dā pek bi şē olmas. aynı, yīkār tabi canīm. kırk kırk çıkdı mı yīkār, tabī çoÇū. (49) hālā dèvam_èder_o. nèrde òsa vardır_èrāldā_o.

(50) èsgiden öküzle èkiliyodu, saban vardı aaç saban. èlle biçiliyórdu biçgi oraqlar vardı, (51) gène yāqın_olan omzunda çeker yāuT, kızā arābáyá gøyardı götürü bi yère yār, öküzle (52) sérilir, düven vardır altı dişli, onunna düverdi, dişli dèdīm daş dişi. özel daş, çaçmaq daşı gibi (53) bèyāz bèyās, onuñlaydı, şimdi òle dèyil gāt biçeri dèjšdi o gālkdı, yèlle èserdir yèl, hañgi (54) yèle dèñk gèlirse amma burdan_ama burdan, yābāylā_atılırdı. samam bi tarāfa tāne bi tarāfa, (55) tèmizlendi mi süpürülürdü_üsdünden, birisi süpürüydü. iki günde üç günde nèyise (56) yèliñ_èsişine bālı. o āyrı bi de kürek vardı dūs. kürek sāde tāneyi savıru, yāba barmaklıydı (57) bōle. bèş dène var, dörT_olur bèş_olur. dirgen_āynı gène. dirgeni de arābáyá, barmakları (58) vardı bōle. sapıñ_altına soquur, yūkarı kaıdırılır verilir. şimdi dèmir var bèş barmak, (59) dirgeni de òle ilāzım_olan yère gūllanılır_ò da. ò zaman aaşdanı demir nèrde canım. dirgen (60) de aaşdı, yāba da aaşdı, kürek dē aaç. hepsi aaşdantı. yōk kendimiz yapamazdık. gètirilerdi (61) bis satın_alıydık. kendimiz nèreyā yapıcāñ? ama çalı gètirmeg_için, İki çatal bōle, aynı bu (62) şèkilde, sapı var burda çalıyā soquur götürülür. iki çatalı. yok canım, kırırırsa yeñiden (63) yapılırdı canım. şindi öküzlere, hañgi_olursa òsun yā, as sèrt_aaç, mèsèlā dut_olur, nè olsa (64) sèrt_aaşdan olurdü. akcā_aaç vardı èsgiden_onnar kaıktı. hañginden şimşir nèy_o? o (65) burda yokdur_olmas. burda yok şimşir, dā tarafında olur. öküzleri sürerke bi mètrè iki mètre (66) uzunnuında şu gālñlıkda sālām şōle, şunuñ gibi işde, zèndire dèrtik. ucuna çivi çaçarlardı. (67) zèndire dèrdik zèndire, öküzüñ götüne dūrterdi gıvraq. ondan sōra atlarla bāzı sürülür, at da (68) sōra icat_oldu. hamıtları vardı boynūna geçiri, ona da kaççı yapardık, şu gadar ince (69) sopáyā ucuna biğ. sabandı. pulluk sōra çıkdı. atla bèrāber o gūllanılır. öküzde de dağılırdı o (70) canım. dağılırdı. yālāñız ò bi mètìre iki mètìrè uzunnuında aaşdan şey yapılırdı, hā öküzle (71) arasına onnar heP gākdı, şindi biçerler. şindi onuñ oğ dèrdiK_ona, hanı pulluk_oku, pulluyā (72) dağıldı mıydı, bi de sèvlesi vardı boyundurūñ, öküzleriñ boynūna geçirilir arçadan (73) bālanırdı. şeyler yā, şōle şōle gāzıkları, bunlara zèvle dènirdi,

şúnúñ_arasındāki şeye ⁽⁷⁴⁾ boyunduruk dênirdi. öküzleriñ boynūna ğonana. boyundūruk hē yá. tam iki öküzüñ tam ō ⁽⁷⁵⁾ ortasında bi kértik yapılır, ğayış dağılırdı bi dē, ğayışı vardı onūñ. heP_o onnar ıalđdı_işde, ⁽⁷⁶⁾ şindi yēni modağar. é vār, yārār bāzán, yāni dar yerlerde háyvanna öküz yok da, atla ⁽⁷⁷⁾ yapılıyó ğene. *yuğarıçatma, énver duman. énver duman.* aynı türkú da ésgi türkülerdeñ ğalma ⁽⁷⁸⁾ vār deseñ dē_ođur. ō pek de unuttum_ésgiden, hāle dēvam_édiyö_onnar, ésgiden var, o ⁽⁷⁹⁾ vārdı, *hatça hatça* ğızıñ ğöçünü çekemedim mardı, ē vardı canım ğalan türküler var. bilmem ⁽⁸⁰⁾ ben türküyü pek sōlemem.

YERİ : SERİK/Yukarıkocayatak Beld.

ANLATAN : Müzeyyen ÇAKMAK

YAŞI : 59

KONU : Karışık

(1) şindi biçerdüver çıktı, èveli dèsde górduk, harmana daşırdık, yāmır yāmadan hemen (2) yıǵım harman_édelim diye. düvenneri háyvannarımıñ_arǵalarına sözüm yábana (3) daǵardık, dönē dönē mèselá búydáyı çıkarıcāz diye. işde tā benim dedim mèselá kırk beş sene (4) èveli, benim bubam ölmeden, ben de zamanında bubamgille mèselá su gótürürüdüm, ben (5) pek o ğadar bilemezdim bişmesini de benim mèselá abalarıñ heP bişdiler. dèsdeleri (6) yıǵardım yıǵardım mèselá kölgesine oturudum ben, ğızım su vèr dèllerdi ğoşardım su vèrmeye. (7) tā nè dèyēn_işde. tabī düvenne dōversin dōversin harman bittikten sōna çèç dènirdi çèçe (8) ğārī şeyile yábaǵlı dènirdi tahtadan kürēmiz_ölürdü, ata ata búydáyı seçerdik. búydáyı (9) seçerdig_işde. savırıldık, tèmizledik mi, ambarımıSa ğatardık. benim aǵlım èrdikten sōna. (10) biçerdüverler çıktı, ē kendimis tıraktörlemizi çıktdı, ben dedim yá on yaşında om bir (11) yaşındākan tıraktöre çıktım. önceleri önceleri çōk rézil_oluyordu millet. at_arabalarıñna (12) ğediliyordu. şindi ğene de yábañ kölere ğèdimizde ben görüyön, amele ğètirmeye ğèderdik, (13) *düzāş* dèye *bèşkonāñ*_üsdünde bi yère giderdik pambıǵları toplamaya ameleye giderdik. (14) iki tekerli arabalarla búydáy çekellerdi. bizim buralar o ğadar aǵlım èrmeyi_ama, dört (15) tekerliyle çèktiklerini biliyön. işde ik_üş sene sōna beş_on sene sōna bis tèmelli yaşlı (16) olucās, çoÇuǵlarımız tèmelli otomatē kaǵdılar. nè var şindi? benim mèselá çiFte çiFte (17) tüfeklerim mar. èskiden tek tüfek vardı, taf dèrdi bi davşañ ğèderdi, bubāÇāzım bu davşanı (18) huramazdı. benim bubam mèselā avcīdı, davşanı, mèsele, kèklī, bildirçini èsgikī avlar çok (19) ğözeldi. hindi av mı var? beñ kendim çok havās_èderin benim de var tüfeklerim. (20) hem_otomatım, hem ğırmam, èskiden onnar mı vardı tek tüfek. hí yá, davşan yáralı olursa (21) ğaçar zāten, öl_oluyordu.

(22) tārāna da yáparız, bulğur da ğaynadırız. hāylán dā yáparıs. hindi yápmāz mīs? tārāna (23) baştan_annātān, évet, hı hı. búydáyıñ mēselē tērtemizinden bi tēnike yápçaķsañ bi tēnike, (24) iki tēnike yápçaķsañ ayıtłarsıñ bunu. óndan sōna, un_étTıTdirisiñ, bizim hazır (25) unnardan_olmaz_o iyi olmas hazır_unnarıñkı. kēndiñ búydáyı buz gibi tēmizlersiñ, (26) dēğermene yołłarsıñ. yūner yıķanı buS gibice gēlir. az yápcañsañ iki kiló üş kiló domatizi (27) alırsıñ, iki kiló nohud_alırsıñ, içine ğatçāñ malzemelerdeñ ğırmızı büber ğatarsıñ, қаPyá (28) didimiz büberlerden ğatarsıñ, domaTizi, büberi bişirdiñ nōhudū aķşamdan nōhudu ıslarsıñ (29) bişirisiñ dūdüklüde, hepsini nāne ğurudursuñ, duzunū, doıdurusuñ bi tēkneniñ_çine nēse (30) ilēniñ_çine, yúmurusuñ, hamur yápdıđdan sōna onu biz bir hafta durudurūs. yarısoñ gün (31) durduru, çıkarıñ topaķ topaķ yúmurta ğadar ğadār sēpelersıñ ğuruduğdan sōna hafif (32) nemliykene ēliñile oçarsıñ. onuñ mēsele bis ēlē ğaba ēlekler_olur, ğalbirdan dēyil de (33) domaTis sáyú ēlē dēyółlar ğarı, sıfır nımara mı dēyeller, beş nımara mı dēller nımarasını (34) bilmēyēn, ēlēle ēlersiñ vēyáut ilisdirden_ēlersiñ, aÇıķ diri ósunÇasına, işde ğurudursuñ, (35) ğatarsıñ, tārānañ_oldu. şeyi de bulğuru da aynı búydáyı tēmizlersiñ yıķarsıñ ğaynadırsıñ, (36) ğarēriñ ğadar, yarılmáyá başladı mı ğazandan dókersiñ, mēselē ēveli bis hasırłara döküyördük (37) hindi hasır yoķ. bałkonnariña tēmiS sofra bēzleriñe dókersiñ ğurudursuñ, ondan sōra (38) dērmene yołłarsıñ incisini bi ayrı ğalıñını bi ayrı bulğuruñ, dēğermendeñ gēldikden sōna (39) savırısıñ, kısrıłını bi ayrı ēdersiñ, piláFlını bi ayrı ēdersiñ, onu ik_üş çēşid_ēdiyółlar ğari (40) biz_iki çēşid_ēderiz. incisini bi ayrı ğalıñını bi ayrı ayırıs. işde bulğur da bōle yāni (41) ğurutduğdan sōnā çekdirisiñ, savırısıñ, onu da ğatarsıñ işde bitdi. kōlülerimizde başğa nē (42) ēdicēñ. zāten bulğurłā pilávııa kısrııa mēsele ğerçi şeyrliler de aynı_oldu da şindi, (43) ēsgiden_ōlēdik, şindi hazıra ğoşdumuz da olúyū yálan dēl. ōl_olúyó.

(44) şindi benim zāten yūs tānē_ēvde tavım vardır. mēselá hazır tavā pek gētmem ben. (45) kōlü_öldümdan_illá. köy tavı kēserin. bōñ beş_on tāne götürdüm satdım. onara on_ikişere (46) om beşere satdım, birás parā_aldığ_ışde. yētişdiriyiñ kendim_ēlli yūs tavım vardır. (47) tavıķlarıñıñ yēri ayrı, mēselē ğēçilerimiñ yēri ayrıdı. ēsgiden her şeye çok havas_ēttim (48) çoçuķlar ben. çok her şeye. iki tāne yēni

gurt yetişdiriyon köpek, havlımız meşelā geñiř. tavıñ ⁽⁴⁹⁾ köpeñ_olmáynca köyü nêye beklêceñ?

⁽⁵⁰⁾ iki dölüm yerimden yer satdım. iki dayırē_aldım *sérikden*, géderim bāzen ⁽⁵¹⁾ kirācılarımdan kirā alırım, bāsısı vèrmez beklerin, bu ayıı vèremedim öte_ay vèrcēn dèller, ⁽⁵²⁾ işde. oıub_olub gèdiyós çoçuklar.

⁽⁵³⁾ manaF çoçüm_okūyódu. é annaşmışlar isdediler. *allañ_izninne* çıkardım sā sèlim, ⁽⁵⁴⁾ ufaÇıkdan. om beř yāřındākana vèrdim, onū da yerini bulsun bem bi yalıñız gadınnı. nōıur ⁽⁵⁵⁾ nōımas başını bāladım, herkez ğarısına başsın, bene de hasdā_olursam baqaııarsā *allaha* ⁽⁵⁶⁾ başsınnar, başmazıarsa nê yāpaım şeytanna ūrařsınnār. işaııah, işaııah, işaııah, işaııah.

⁽⁵⁷⁾ èlli doğus. èlli sèkiz_èlli doğuz_ışde. atmişa varıyós çoçumus. *müzeyen çaķmaķ*. ⁽⁵⁸⁾ *müzeyyen*. isde bōle.

⁽⁵⁹⁾ yāparız, domatiziñ meşelā, parā_ètmedī zamannarda ğomşular ünnèller, benim ⁽⁶⁰⁾ camdan domadis topla, saıça yāp dèller. ben de géderin meşele yalıñız kendim_için dēyon, ⁽⁶¹⁾ bès sandığ_alıto sandığ toplaşın, beř_alıto kilo saıça yāparın bene yèter_artar. zāten saıça ⁽⁶²⁾ ūcus. saıça iki buçuk üř milyóna saıça mı oıur? işde köy.

⁽⁶³⁾ sōlenir tabi canım sōlenir. meşele hindi çoçüm_uyurķana

⁽⁶⁴⁾ dasdāna yāvırım dasdāna

⁽⁶⁵⁾ danālar girmiş bosdana.

⁽⁶⁶⁾ řouñ ğetsin danayı yemesin ilānáyı,

⁽⁶⁷⁾ diye çoçuklara ninni sōlenirdi. hı hı. sōlellerdi, sōlellerdi. benim bildim māni, ūlen ⁽⁶⁸⁾ çoçuk ben nê bilēn hindi māniyi, his de aķlıma ğèlmēyé. ben hacıyā ğetÇēn diye şafayı beñ ⁽⁶⁹⁾ ğurāna vèrdim ğuranı ōrencēn dēye. hindi hiç_aklımda bi řı yok. ben siz dēmin dēdim yā, ⁽⁷⁰⁾ namazımı ğııān dā_ōle ğèliñ dēye. hiř de bilmēyen yā.

(71) hiş de gèlmēyi yā. hı hı. kendim yápdırdım ġarġa sarġar ġaldı. māsēlē dōrt direk (72) dikeldi. bēyim_öldü. ondan sōra çok rēzilliklerle, ġardaşımıñ yárdımınna, bu tuFāletimiziñ (73) üsdünü yápiyón çoçuklar benim topaldı ġardaşım, bētonunu dōküyón, ġēldi bubaļım ġoláy (74) ġēlsin nāpiyóñuz? dēdi. şē dēdi çoçuk, çukura düşer_ēndē iki yáşındā çoçā (75) baķamaz_acısından tuFāletiñ_üstünü örelim ġapadaļım dē ūraşiyóz dēdi bacānı çekemeye (76) çekemeye, üsdünü ġapadiyó bubaļım ġēldi, ġoláy ġēlsin dēdi savoj dēdi ābēm, döndü arķasına (77) ġēti. ēyi ēyi ġapadiñ dēdi. hadi ġēt dēdi buna bi baķ ġēl dēdi nāpiyór diye dēdi ġētdim bi (78) baķdım ġarısı sōzüm yābana hanımı ġētmış bi divāna yátmış kendi bi divāna yátmış, (79) yátıyóļlar. ġēldim nāpiyóļlar? dēdi ābēm ēh nāpsınnar dēdim yátıyóļlar dēdim. şē dēdi ābēm (80) sem buráyı bēkle bēkle dēdi herkes hindiden dēdi kēnara çekilmeyi düşünüyór dēdi çoçūnu (81) mu düşünüyór dēdi. aļ çoçūñu hadi ġēdelim dēdi buráyı bēkleme dēdi ġardaşım. ben de (82) şimdī dēdim ben nasıl ġēdēn? dēdim, ēvimi başlatdım, ēsġi ēvde oturuyórdum kendim bi ēv (83) zāten başladım kendisi bubaļım ben_oturçān buráyá diye. kendi ēvi yıkılıp ġēderidi ġēçivdi (84) zıvadı oriyá kendi oturdū. ben tabi bēyimden ġorķuyórdum. sen dēdi yeñitten (85) yáparız_ēlleme ó otursun dēdi ġaķdıķ buráyá başlantı yápdıġ_onu da cēyran çarPdı öldü, (86) işde yāni bem buráyı yapçān dē çok üzöldüm ġardaşım ġēliP yárdım_ētmesēdi yápamazdım (87) zāten. içine girdim bi ġurbançık kēsdig_ābēmle ēviñ_ōñünde girdik dēye. (88) ēsġi_ēviñ_içinde ġaldım. her yerī aķıyór. çanak çölmek ġōyóz_aķan yere o ēsġi_ēvde (89) ġaldım ben. bēyim_öldüünde. buráyá çıķdım. ġardaşım dēdi bizim heP tarlālarımıs birdi. (90) böyük tarlānıñ toprānı dēdi āļ, sat. yāni tēsfiye yápiyóye yā tēsfiye yápdıraļım toprānı sen sat (91) dēdi. o parāļa da dēdi ēviñi çēker düzerlērsiñ dēdi. ben de o paráyı ġörümceñiñ ġocasına (92) ġötürdüm mērdim. sen dēdim bene aķık fazla vērisiñ hiç_olmassa dēdim aylık gibi dēdim bu (93) para sende dursun dēdim. ēşde ġafam ġēt bañķáyá ġo nē ona vēriyóñ? o da bi batırdı mı, (94) benim para ġētdi Pek yáķında dēdim ġıs çıkarıyón sem benim paramı vēr dēdim. şē dēdi bene (95) nē parası vērīcēn? var mı da vērēn dēdi. ē iyi arābáyá biniyóñ_a dēdim kışġanıvdıñ mı çok (96) mu ġördüñ dēdi, ē nē dēyēn? ġıs çıķardım çoġ_ūraşTım. ēyer benim saım soļum (97) yárdım_ētmeyēdi bu ġızdan çoķ çoķ borcum mardı yirmi yēdi milyárlık ben_ēşşā yápdım. ē (98) onu aļcañ_anacım yálvarıyó, ē onuñ bóynunu nasıl bükēn?

ben_o çoÇū ğōP da ğètmedim. ⁽⁹⁹⁾ o ğadar rēzillik çēkdim_ama o çoÇū atmadım
ben. yā ğörümceñ ğocası batırdı, tōFaş ⁽¹⁰⁰⁾ bāyisīdi batırdı. ē vèremēcek. şindi
kendini topàrladı böyük *ali çetiñkáyada* dükkānı var_ama ⁽¹⁰¹⁾ ğelen kirāsını hērālda
nēyise bol bol harcanıvyúllar. vèrmēyī_ışde vèrmem ben dēdi. ⁽¹⁰²⁾ vèremen dēdi.
Pek yākında isdedim ben borcuñ_altındayım, bene aÇık yārdım_ēdiñ dēdim. ⁽¹⁰³⁾
vèremem dēdi. işde bōle dēzem.

⁽¹⁰⁴⁾ hı hī ğullanmasam bene kim baķıcāk? báyday_ēkicēn_aaşlarıñ
kēnarından ğızıma ⁽¹⁰⁵⁾ düşen yerden iki dölüm yer vèrdi, oráyá báyday_ēkicēn. işde
ēkebilirsem_onū da yāmır yādı ⁽¹⁰⁶⁾ biráS hóyrāza çekerse báyday_ēkéÇēn.
kendim_ēkerin ğomşum mar hurda *osman* dēye, ⁽¹⁰⁷⁾ *osmāñ* ğelive disgi ğoşuvu,
osmāñ ğelivi báydayımı_atıvı dērin. ē yāşlılık ğari hinden sōna ⁽¹⁰⁸⁾ yāķışmaz da
nāpıcañ dēzem? o báydayı almasañ, ēkmeseñ tavıķlarıña nē véréÇēñ? iki tēnike ⁽¹⁰⁹⁾
ğatıyóm báydayı dērmene ğötürüyón de bi tēnike báyday ğetiriyón. bir_ay
yēm_ışde ⁽¹¹⁰⁾ ēkmēm ğörüyón. onu bişirín mesele. kim ğēdiviceg_ēkmēñe sabāla?
báyday_ēkmēñi ⁽¹¹¹⁾ bişirisiñ ğorsuñ, bir_ay yērsiñ om bēş yirmi ğüñ ğēdiyó,
bişirdiñ.

YERİ : SERİK/Yumaklar Köyü
ANLATAN : Ali YILDIZ / Osman KARABULUT
YAŞI : 76 / 76
KONU : Karışık

(1) kimiñ_ebesī, benden fazla gēzdi dēseñ olıcaķ báyā. ē mismilla bi sōleñ baħaħım yā, (2) yālnız biliyēsāk dēyelīm, bilmēyōsaķ yāni nēdir, bildīmiz yōķ, bōyün ēlbet bi soru, gēçende (3) de bōle bi ķarāķo! bi vardıķ, o adam yōķ dēdiler. dōndük gēldik. canıñızın_ısdedī zaman (4) arar bulursuñus sā olursak dēdik, tēléfan_ētmişler burdan mūtar *mēmet* gōtürdü bunuñ küçü (5) bi mūtar tā var, bū köyüñ, iki dēne, Ćanıñ Őindi o zaman_o gēçēdi Őindi bu gēçēk. Őindi (6) mūhūr kimdeyīse o muhtar. Őindi ē muhtarlıķları, muhtarlıķları aynı iki dēvre. gēldī_amca (7) bōle bōle, tam da bōle yātā yāTdıķ bōyle, bu Őekilde ille gēdecēs, Őindi tēléfan_ētdi, ille (8) gētir gēl dēri. nēyīse gitdik, vērdik, iki_imzā, daha dēdi ünīversitēlīler bile atmadı daha bu (9) imzāyī dēTi. ķaŐdan ķıķdın filān dēdi, hēç biŐi bilmen Tētim. da oŗda bi ēbe varıdı bizim, yāni (10) babamızıñ anası, at beŐ yıllarda filen ölmesi ilāzım gibi gēldi baña, dēdim ilk ōlu, (11) ēllī_āltıda māfāt_ētTi, ōnuñ arķasında atmıŐ yēdide de ōbür ōlu on dōrtlü o on_ikili dēdi, (12) bōle bōle bi nūfusdan bi kendim de bōle aķŐam yā gündüz yātīyeridim bi tēléfan gēldi bōle (13) bōle o muñtarı sıkTırmıŐlar, bu olŐa bu muhtar dēyil. boŐ bu! ēndē yānında yīdım_onnarın (14) torunnarı var, o ēbeniñ, alıñ_ordan beni dēdim beni_ērezil_ētmeñ sā soļa. vaļļaha (15) bilmiyōm_onu ben. ben benim kimlik otoģoPumı aldı otuz beŐ yıl, biliyāñ sen bunu dēdi, bū (16) yāŐıña gōre vēyāhut da bu sōlenen sōze gōre dēdi, ēbeniñ yāni yāŐamasını, benden_ıçı, da (17) ōleliklē aldıķ, bu arķadaŐ mı soracaķ sen mi? sōle baħaħım dayısı, Ćanıñ beni ēyidimi (18) nēydeceñ sen beni yā *aļļah_ aļļah*. sen dibinden nēyīse soracāñ soruyú, onu sor, onu varısa (19) dēris, yoksa yoktur. hālimi hatırımı nēdeceñ sen? sen merkebile ķit sürer miñ? ben merkebile (20) ķalıŐıyım zēytin, iŐde baķ, keser hurdum faļaķası hasdā_oldu, ĝırıldı faļaķa yontarķana (21) buráyā da kēser kēdī, buráyı iki üs sēfer sarĝısınıñ_aldım gendim sarıyēn düzeldiyēn iŐde, (22) Őōle Őurdan hurdu, Őōyle

ğoparTı, buráyı ben de üsdünü kapaTdim yānı. öteki barnağ, bi ⁽²³⁾ hemen hemen on yedi on sêkis sene filen_ oldu. vaļļa ben bilmiyórúm ben kendim dā, ⁽²⁴⁾ rahatsızım, öksürüyóm, başka bişēm yok hindilik. şindi, bũ asTım bar bende de ⁽²⁵⁾ sıkıP_atıvèyè. gèl de o hindi bi saļar, rahat_eder gibi, yátacā_ olduñ müdu indiñ miydi ⁽²⁶⁾ hemen başlar. o domatiz dèrnedik, böyle bi çatlağ barıdı, bıķaç dā_inēm marıdı o zaman ⁽²⁷⁾ birez_onnara yeşillig_ekiyèdim filán, kāsımın dördüydü, böyle furunca bu nasırļar ğopardı ⁽²⁸⁾ onuñ_üsdünü açınca o domatiziñ pislī hemen_aldı, böyle buramdan az bi yāpaļar gibı_ oldu, ⁽²⁹⁾ yárim sağta varmadan sıtma dutmáya durdu bizi ısıtdı, işde gitdik başka bi arķadaş ⁽³⁰⁾ çekiviyèdi o zaman maļı, akşamdan sağat yedi sırasında hileñ gitdik *gèbizde* yeñedē o zaman ⁽³¹⁾ doğdurļar yeñē bellidēdi. ondan soñura da işde hasdāneye dūşdük, hasdānēde de bi emekli ⁽³²⁾ doğdurumuzuñ *şénáy* isminde bi doğdur hanım ğız varımış o da tıpdayımış o zaman tıp ⁽³³⁾ yokarıdayıdı. şindikī yeñi hasdānede oļacak ora gèt bura gèt ora gèt bura gèt dèrkene ⁽³⁴⁾ biz_oráyá dünemişiz ordan_almışlar daķmışlar *ismāyıl* bēy isminde bi adam su müdürüdü. ⁽³⁵⁾ *akşekli* bi adam terzimiş onuñ da bi çocū okurumuş *isTambu*da o da sarılık hasTaļına ⁽³⁶⁾ dutulmuş doğdurularıñ da başı kafası oļacāmışmış o çocuk, beni yátırdıķdan sōra o iki yátaklı ⁽³⁷⁾ bi odáyá yátırmışlar_orā intābī hasdalıķlarıñıñ_öldü yere, bir ğün ben yátmışım, yá altı ⁽³⁸⁾ yedi yüz biñ lirādar bi para varıdı cèbimde o para bitmiş, iki yüz_elli biñ lira borcuñ var dēdi, ⁽³⁹⁾ ben ayıķTıķdan soñura amca, seniñ parañ yitmez dēdik, nēyise gēldi para da gēldi vèrdik ⁽⁴⁰⁾ aldık, iyı_ olduğ, kās sefer ziyaratına gētdim, hindi de o ordañ gitmiş, o ğadın yarındakı eşgi ⁽⁴¹⁾ cèzağviniñ öldü yeriñ bōründe bi yèrdēdi_ēvi. gētmış yāni iki oļu bi ğızı file varımışmış dā ⁽⁴²⁾ o zaman o çocuk talebeydi yālız ótekinneri évermişTi. işde bundan_ibārát yāni o birez ⁽⁴³⁾ yárdımcı_olmuş. om bir ğün yátdım ondan soñura dışarıya çıkdım, on lirā para ğalmış, *şénáy* ⁽⁴⁴⁾ hanıma beni yoķlāmáya gēldi, ğızım beni çıkar dēdim. benim elim sāfı buráyá gèlTi. ⁽⁴⁵⁾ elim_emme kútük kútük, boydam boyá, benim on lirā param ğalmış, bunuñ dēdim ben, ⁽⁴⁶⁾ eşgiden nē yátđsa onu yátırıñ bunu da ğalan parayı da oráyá yátırıñ beni dışarıya saļıñ benim ⁽⁴⁷⁾ évime varacak ğadar para aļağoyuñ bu paradan dēTim. nēyise biğ kadın vèrdiler yánımıza ⁽⁴⁸⁾ hemşeri ora gótürdü bura gótürdü, sāolsun müdürümüz de oturmuş da bi arķadaşınnan ⁽⁴⁹⁾ sohbet_ediymiş, vardık, istedi, kadınıñ_elinden kādını mühür-

lēvīdi. indig_aşşāyá gēşmiş ⁽⁵⁰⁾ gün yēdi lira mī yēdi búçúk lira mī para yátırdık, çıkdım da gēldim gētdim sabālāsı o çocuk ⁽⁵¹⁾ öldü birisi, biri de emekli hindi duruyúr, akşam bōle hemen habar yólládım, sabáylā beni ⁽⁵²⁾ gótürsünner barnāmi kesTĩrsinner dēdim, *kızılıрмаk* isminde *gayserīli* bi dokdur, gētdik biz ⁽⁵³⁾ varmadan bi filim çekdirsın filán nērdeñ gēldi, nērden gētdi o filimī_āldık_işTe górdü, ⁽⁵⁴⁾ bakdı, şōle yokladı moqladı, bura bi yēre maķası mı dūrtdü inne mi dūrtdü ētdim ben, ēderke ⁽⁵⁵⁾ barābar tamam dēTi, burdan onuñ bi maķası varımī, dutüvmü taķ kēstī_atTı, ama baardım ⁽⁵⁶⁾ ben, baarınca ğarı ğıbi baardıñ bē filen dēdi yálnıs o amcōlu ölen rāmatlı, işde ğañ górdü ⁽⁵⁷⁾ görmedi o sēteterile barabar_oráyá düşmüş, o benim barnāmi kēserke barabar ⁽⁵⁸⁾ dokdur_onnara birer_ikişer şamar hurmuş öbür_odáyá sürünmüş. nēyise yánımında hindikī o ⁽⁵⁹⁾ emekli duruyúr. nē oldu úlen dēdim şindi. kēsdik birez ahtıdık maķıtdık, şindi dutdu, asıldı ⁽⁶⁰⁾ dērisini biribirine çatdı ēyitdi, sabáylā vardım, mücūde amca bi dā canıñı acıtmáyalıım dēdi ⁽⁶¹⁾ bōyle kuşlan dēdi, ama o zaman burdan da aşsaķ oļacāmışımış, yálnız_o ordan ⁽⁶²⁾ burdan_alırız da dēdi, beliki yörüme oļur ta şullara gēliris. hiş bi şeye yaramaz dēdi, ğafañızı ⁽⁶³⁾ arıtmáyām bōylē_oldu yāni bu barnāñ hikāyāsı da bōylē_ētdik amcām. yāni onuñ ⁽⁶⁴⁾ kēsilmesi atılması ondan_oldu yāni, dā pas ğaPdırdık daha dōrusu ğañkırana çevirmişis.

⁽⁶⁵⁾ ē, *gēbizde yúmaķlarda* dōmuşūs, bitmişiz dā ēsgi tārihlerden ğart yaşlı adamlar ⁽⁶⁶⁾ ilāzım_ēmme, o da yok. barābarıs bunūļa.

- ⁽⁶⁷⁾ yētmış_altınıñ_içindeyin, biñ doķü yüz_otuz_üç doımıuun, bu da ben de.

- ⁽⁶⁸⁾ yirmi doķuzda çıkmışiz üç yáš bi ni ketimliim mar, bu ācık soñüratdan çıkdı, ⁽⁶⁹⁾ gēlme, bu ğadar yāni.

- ⁽⁷⁰⁾ ayrī_ayrı.

- ⁽⁷¹⁾ bu kōyden, deyil, gēlik de onnarıñ babaļarı gelmiş.

- ⁽⁷²⁾ hindi, dēdemiz_oļalaķ *arabistandan* gelmiş. dēdemiz *arabisdañ* gēlme.

buráyá,

- ⁽⁷³⁾ *mısırlı*, *hāreli*. şindi o.

- ⁽⁷⁴⁾ *arab*_oldünü t̄erif_ēdiyeller, şindi şeydán soyátdan_önce, gēldisi olaĵak hatdē ⁽⁷⁵⁾ *bubamiñ_ēsgerlik tesgere kıyadı dā varıdı, şindi bubamiñ_ēsgerlik tesKere kıyádındā, ⁽⁷⁶⁾ arabouĵları dēri, mahmud_arap, cinsiyet olaĵak da aPduĵlah cinsinden, apduĵlah cins_olaĵak ⁽⁷⁷⁾ da soyátdan_önce. sóyád s̄atan otus yēđi otuz_alı otuz yēdi yıllerinde başıladı yá, bu ⁽⁷⁸⁾ şekilde yázırı. yáñi dēdemiñ_adı da *māmudumuş* benim búbamiñ_adı da *māmıdımış*. yáñi ⁽⁷⁹⁾ olunuñ_adıñı *māmut* gomuş.*

- ⁽⁸⁰⁾ bundan çoĵ onuñ bābası *mahmudumuş* herálda, *māmud_ölu māmıdımış*. soñ ⁽⁸¹⁾ çocū.

- ⁽⁸²⁾ évet_işde *araplar* dēnmesi ondan. évet. var başĵa yērdēñ gēlenner de vardır. évet. ⁽⁸³⁾ var tabī bu mahálle de hepsi bu ĵadar bi kısım kısımız bölē. évet, şindi. dēdemiñ doĵus ⁽⁸⁴⁾ çocū varımış. iki ĵıs, yēdi olañ, şindi bunuñ dēdesi *ali* olaĵak, yáñi búbası dēđil de dēdesi ⁽⁸⁵⁾ amcam_olūru benim. Faĵat soñ çocukları benim búbammış, bi biz ĵaldıĵ. amcaıarımdan ⁽⁸⁶⁾ hişbirini de bilmem, haĵalarımı bilirin, iki ĵız varımış_onnarı bilirñ. amcaıarımiñ birini de ⁽⁸⁷⁾ bilmēn. bunuñ dēdesi ikinci savaşıTa *ērzurum* savaşına gētmiş.

- ⁽⁸⁸⁾ yoĵ şeyde *isdanbuĵ hücumdepede*.

- ⁽⁸⁹⁾ *hücumdepe* ordan şeğe gēdik, o *sarıĵamış*da buyán_asKeriñ_içinde, gētmiş ⁽⁹⁰⁾ dēdeñ, yáñi búbam_ırāmatlı öle dērdi.

- ⁽⁹¹⁾ vaĵlā bilmem ben, eñ soñ.

- ⁽⁹²⁾ ö_işde elen_ēsKerleriñ_içinde dērdi. doĵus çocuk búbasıka gētmiş hem_ēsĵere ⁽⁹³⁾ de, benim búbam da on_alı yaşındāka dērdi *çanaĵĵale* savaşında bizi esKēre_aldılar ⁽⁹⁴⁾ dērdi. hı hı üç çüz beş doĵumlıdu benim búbam. biñ_üç çüz beş, dā cinsiyetimiz bölē. şindi ⁽⁹⁵⁾ burda bunnar_amcamiñ çocuklarından_iki ĵişi var, bu şeyler *koşular*, bi *yıldızlar*, birisi bi ⁽⁹⁶⁾ kısmı *ĵebizde*, amcamiñ biri ora dūneme yápmış. biz_işde üş dört_ēv_olaĵakdan, yoĵarı ⁽⁹⁷⁾ mahállede. *araplar_olaĵak*.

- ⁽⁹⁸⁾ olaĵak. o dā_*arab*_o dā_*arab*, onnar dā_*arab*. ama orda *arab_olaĵak* ĵeşmezler ⁽⁹⁹⁾ bunnar, esas *arab_olaĵak*, *alñiñ* çocukları varısa onnar, öbürlerini mēsele *koşular* var mı ⁽¹⁰⁰⁾ yoĵ mu? bu şekilde olur. bi de bunuñ bi ĵardaşı tahá var, işde *māmıd_āniñ omar* var mı yoĵ ⁽¹⁰¹⁾ mu? yalıñıS bize gēlince *arap*.

- ⁽¹⁰²⁾ mūtariñ búbasınıñ anasıyla benim haĵam_olur.

- ⁽¹⁰³⁾ hání onuñ èbesi o da *arabñ* çocū yáni.
- ⁽¹⁰⁴⁾ búbamiñ ğız ğardaşı ólur. búbamiñ ğız ğardaşı_olur.
- ⁽¹⁰⁵⁾ yáni yábançı yók, èvet.
- ⁽¹⁰⁶⁾ şindi *ğoca mēmetlenñ* bi kısmısı şeydeñ gèlmiş.
- ⁽¹⁰⁷⁾ çobanı, yáni o *ğoca mēmedñ* çobanı, *étlerdeñ* gèlmiş,
- ⁽¹⁰⁸⁾ pambı_ovası dèye bir yèr var, bu *ısPartáyá* bālı mĩ_olur_ora, ordañ gèlmiş, bu ⁽¹⁰⁹⁾ *konyāı*. şindi onnar ordañ gèlmiş, èsgi ilk yáni *ğoca mēmed* olālak, şindi sèverberlikden tağ ⁽¹¹⁰⁾ èveli kömür mevşürümüş_o zámannarda yāni, değl.
- ⁽¹¹¹⁾ dèyil dèyil bu muhitte yāni.
- ⁽¹¹²⁾ onnar kömür yákıyemiş bu müjtde, nağ! nağ!
- ⁽¹¹³⁾ aaşdan yáqı!ır.
- ⁽¹¹⁴⁾ yáni yápraqlı aaşdan, píynar mēşe, hep yápraqlı_aaşdan gèmiye kómür gèlirimiş, ⁽¹¹⁵⁾ yáni kömür yáқағımı, bunnar kömürçümüş, şindi bunnar oraa, bñ *ğoca mēmetler* dènen ⁽¹¹⁶⁾ mahalleñiñ_oldū yère, şindi kömür yáqmáyá gèlmişler, bunnar, yāni hatdā biz bi dāvā ⁽¹¹⁷⁾ üsdünden bunnarıñ şeyleriniñ çıkartdık da gèldikleri gèldilerini, şindi kómür yáqmáyá ⁽¹¹⁸⁾ gèldiklerinde, bu *ğoca mēmet* diye bir_adam marımış, bu birez yášlımı, tabi ğış gèldijinde mi ⁽¹¹⁹⁾ gèdiyèri, bu burda ğalmış, o zamannar bu memleket boşumuş. şu dālarıñ_arasında ⁽¹²⁰⁾ yáqağlarımış kömürğü. ğıç_ay! diye bi yèr, orda yáqağlarımış kömürü, oğ da píynar, mēşe ⁽¹²¹⁾ mevşür, şindĩ_o burda ğalmış, ikinci bi sène gène gèldiklerinde, amcasınıñ_õlu, *turbağı* diye ⁽¹²²⁾ birisi varımış, o da ğalmış, şindi bu şèkilde bunnar ğalmışlar, bñ małcılığ yāni ⁽¹²³⁾ háyvancılığ_olālak, małcılığ_olmuş. şindi bi tapulama kānunu çıkmış_o dèvirlerde, bunnar ⁽¹²⁴⁾ bura yèrleşmişler, ondan sōnā *dāsèrginden* yāni *bèşğonağdan* gèlenner_olmuş, bu adamlar ⁽¹²⁵⁾ tabi małcılığ, çoban dutmuş burayá, şindi bi kısmına da o mahalleñiñ *çobannar* dèniyèri.
- ⁽¹²⁶⁾ onnar *étlerden* gèlmiş herāldā_ama, *osman*.
- ⁽¹²⁷⁾ var *étlerdeñ* gèlen dè var, *dāsèrgindeñ* gèlen dè var. *étlerdeñ* gèlen şeyler,
- ⁽¹²⁸⁾ *topar hasamar*,
- ⁽¹²⁹⁾ *topanñ* dèyil de *ağçáğlar*,
- ⁽¹³⁰⁾ *ağçáğlar*, tazıdan_unnar, tazıdan.

- (131) bu şekilde birkaç yerden gelmişler gārī_u zaman, o zamannar bu memleket (132) boşumuş, da böyle yerleşme_olmuş.

- (133) gördüm gāşī gördüm.

- (134) üç dene mī_atdñ, üç dene atdīsañ bi dağ atarız, dörd_ölür, da bu şekilde gelme. (135) emme taha evelilerden gelen de var, şimdi bubamñ annesigil taha eveli gelmiş, (136) dedemden_eveli gelik. Fağat onnarñ gèldisi belli deyil. bu yoğarı dāññ_éteklerine (137) yerleşmişler. hīndī *gözler* mahallesi oluvrū_orası.

- (138) orası gözler.

- (139) orası gözler_ölağadır. onnar taha eveli gelmiş dedemgilden_eveli gelmiş.

- (140) bizim mi? aynı.

- (141) vağla bem bilmem.

- (142) söylese bu sölēcek yāni, söyledī gādar.

- (143) ben hiç yāni etiñ sütüñe garişmam. türkū sölēmēlim benī. bu da düünüle yapıdı, (144) ben de düünüle evlendim.

- (145) benim düün, yō yō yō, öle bi dova gıbı bi şe oldu biziki.

- (146) biziki annaşmalıydı biziki.

- (147) dīğēl, deyil, deyil. gāçıradım.

- (148) yābanÇı dēl zāten hağasınıñ gızı canım.

- (149) hā, rāmatlı hağacīm şe derdi hağam işde saña bi gız beslēyōm ben fağan derdi, (150) gèldijnde, bābam yirmi dōrt sene bi hasdağık çekdi de, hani ō, sēFerberlikde filan zahması var (151) yā, *afiyongarahisarda* filan, ordā yālı paçāvrayā vemiş yovān orda birkaç arkadaş işde (152) nasılısa sayıñ_altında dēmişler toprağ gıyivmişlar öñlerine cart curt, şöyle böyle dēdiler. (153) gēndilerine onuñ ben uzun süre sorardım da öyle söyledi yāni, yālıñıS, *ğonyā ığına* gèldiñde (154) bi ciñgen_evleriniñ_üzerine gētmışler, tūFēni biçānı anadan_ēt, soymuşlar yoğlāvimişler, (155) ölünceye gādar, adamcık, ah ahdımī_alamadım, orda galdı, ölüm dēye dēye öldü gitTi. (156) şimdi her zaman, türkū söylenmez.

- (157) bizim şimdi, yāni beyitleriñ. úlen nerdē?

- (158) türkücü türkücü dēvresinden deyilis.

- ⁽¹⁵⁹⁾ bizim bu *araplar* mahállesinde, *araplar*_oñannarda hiş türkü s̄öleyen_olmas. hindi ⁽¹⁶⁰⁾ bi kendimē_āyit dēl_ā, *araplarda* oñannar, türkü s̄ölemesini bilmez. yāñi bi kendimē_āyit dēl.

- ⁽¹⁶¹⁾ dēyil dēyil, dēyil, onları biz záytañnān onnarı görmedik bis. bilmiyórús. hatdá ⁽¹⁶²⁾ babamız bilene dūrüs dēdelerini bilmiyóllar. şindī záytañnān babam on dōrtlü, amcam záyte, ⁽¹⁶³⁾ on_ikili, onuñ böyüü *osman*, onuñ_ıçı yāni adamlarda bi dē hemen savaşa ufağdan ⁽¹⁶⁴⁾ pēnçesine dağmış götürmüşler, hatdē, ayāñıñ yārisı yoğudu, kafasınıñ da burası yoğudu. ⁽¹⁶⁵⁾ *osmamñ*, üç_ay da gēlmiş burda gañlıla *antályeyá*. dēl gañlı gañlı.

- ⁽¹⁶⁶⁾ gañlı diye bi.

- ⁽¹⁶⁷⁾ óküs óküze goşalllar.

- ⁽¹⁶⁸⁾ óküze goşalllar.

- ⁽¹⁶⁹⁾ dört tekeri_olur, veyáut da iki tekeri olur.

- ⁽¹⁷⁰⁾ iki tekerli olur, dört teker de.

- ⁽¹⁷¹⁾ há, gacırık gacırık, gacırık, gācırık, adam ar_ar gēlmiş, o zaman, yol da yoğ yāñi ⁽¹⁷²⁾ de zorundan *çibık* bēlinden aşmış, dā_u amcam ben üç_ayda gēldim ben buráyá dērTi.

- ⁽¹⁷³⁾ benim_ósman.

- ⁽¹⁷⁴⁾ beniki de *ali*.

- ⁽¹⁷⁵⁾ beniki *garabuñut*, bunuğu *yıldıs*.

- ⁽¹⁷⁶⁾ vaññā beniki çilbe yá, bu adam bires sañtanatlı durTu, benden_iyi.

- ⁽¹⁷⁷⁾ yá sañtanatımız bizim búbamıñ.

- ⁽¹⁷⁸⁾ gēçi gütdü.

- ⁽¹⁷⁹⁾ dāvarcımız varıdı, goyūnumuz varıdı, bunnarı güderdik, maññla mēleñle, vaññ ⁽¹⁸⁰⁾ gēçirdik. sañtanat dēdi bu.

- ⁽¹⁸¹⁾ beniki bires çilleñ_olTu. bi pislik bilādarım çığdı. pislikden hāylá tā, doğsan ⁽¹⁸²⁾ dōrtde bi eñ soñ bi imzā vērdim. İsan hağları gēldidi yá o zaman ondam bēri *allā* şükür, ⁽¹⁸³⁾ ondan bi soru yoğ, işde ēbedeñ gitdik bi gārağola hindi. bilmiyós, dēcesini.

- ⁽¹⁸⁴⁾ ē gēñşlik dēdiñ_ışde bu şekilde tabi maññ_arğasında mağ güderdik, *ğıç_aj* bi ⁽¹⁸⁵⁾ yáylamız varıdı. mayıs_aylarında yāni nisan_ayıñ soñ zamannarında

(186) mayısın_õñlerindë_ora góçer gédërdik, orda davarıla dā èkime gadar orda durüduk, ondan (187) soñura bura ineridik. è şindi maı_üzerinde çalışırđık, yáñı bubam soñura tabı beni sālında (188) bubam diş çêkdirdi, bi dişin diş çêkdirmeden şindikı tansiyón demek, o zamannar tabı hindiki (189) gibi tansiyón_olanın diş çêkdirme amalıyat olmazımış. fağat o zamannar bişē yok, *antalyá* (190) dövlət hasTānesinde dişi ārımış diş çêkdirdi, bu dişinden ben_ëvlendikden soñura, ben bin (191) doquz yüz èllide ëvlendim, ëvlendijimde de benim_aldım ğızı, nè ben háyatda gördüm, nè (192) de ğız beni gördü. éve gëlinceye gadar. bu şekilde. görmedik, biribirimizi görmedik.

YERİ : SERİK/Zırlankaya Köyü

ANLATAN : Fatma YEŞİL

YAŞI : 80

KONU : Karışık

- ⁽¹⁾ yaş seksen yā otuz doğm̄lü.

- ⁽²⁾ pek de bilmén_e hērāla yétmiş bēş hile vār mī?

- ⁽³⁾ yōķ canım sen de, *şēvīk* dáyım yétmiş bēş yaşında yā seniñ ufaķ bilāder. kimlikde ⁽⁴⁾ otuz bir doğm̄lü. benim búbam muttar çüñkü seçimden biliyóm.

- ⁽⁵⁾ bilmen yaşımı. bilmen ben az, biliyiriñ kendim. soyádım *yēşil*, *hatma*, *hatmā yēşil*. ⁽⁶⁾ düün mü? èsgilerdē_ışdē_ánám né etcēñ bi nişan_öldü, ondan soñ ğārī düünümüz_öldü. ⁽⁷⁾ bi ğat élbise aldıķ, bēyáz dēğldi o da, èsgi öleydi öl_öldü. gèlinnik işde bi élbise, bēyáz ⁽⁸⁾ dēyil. bi duvaķ kēydirdiler, o vaķıt duvaķ bōle yānı süslenip püslenme yōdu. bi şōle bi kuşag ⁽⁹⁾ ğibi bi dilim şey gibi bi anañ bubañ bi duvaķ ğeydiriydi o arāda. kōyü mü dēri?

- ⁽¹⁰⁾ kōyü dēri, yörüklük yok bizde, bura dōma.

- ⁽¹¹⁾ yok yörüklük, burdanıs, aynı bu kōyden. pambıķ èkellerdi, hindi ğarpız marpız ⁽¹²⁾ èkiller_ışde, bāça māça birás şeyler yápıyıllār. yāñı, tomatızdır biberdir, fasilledir, onnarı ⁽¹³⁾ èkiyiller. yemek yāv az bi şı hōle bi fasille ğibi şey ğibi bişiyler bişerdi, aynı ğene hindiki gibi ⁽¹⁴⁾ hanı, bişer şē_olurdu yā tabı o ğadaķ hindiki ğadaķ da dēyilidi. olurdu, bi davar kēsilirdi, ⁽¹⁵⁾ bi davar kēsilirdi hē yā. datlı matlı yōdu. düünnerde datlı yōdu. bayramlarda édērdik datlı, ⁽¹⁶⁾ heni bōle paķlāvā yápartıķ. ununu alırsı, yā da kendi unumuzdan bi ince éleris, dülbent gibi ⁽¹⁷⁾ bi şeylerden élerdik, yūñurúyduķ hamırı, içine hindiki gibi cevız mevız ğatmazdıķ da yānı ⁽¹⁸⁾ bi susam, susam ğatardıķ, öle yápartıķ hē yā. kúrem kúrem herkez gèlirdi, yirdi, içerdi, ⁽¹⁹⁾ kaķar giderti.

⁽²⁰⁾ yápmayıs, kendimis duzlamasını kırkı çıkāsā ğadaķ bi dodū ğún çúmdürmeyis, kırkı ⁽²¹⁾ çıkıncıyā ğadaķ, çúmdürüs hanı sabınnarıs. hindiki gibi ilaş

mī mar? sabinnardık, bi duzlu ⁽²²⁾ su dókērdik. ōle suyunu alırdık, çamaşırını kēydiriydik, yátıryıtık. bēşē yátıryıtık hānı. ⁽²³⁾ ğundaqlamamız aynı hindīkinner gibi yānı bi bōçā olırdı, ona ğundaqlārdık, bālardık ⁽²⁴⁾ ėlini_ayanı aççık yátıryıdık, ondan soñura alır bēşē yátıryıtık. dōrt dēne. ėveli_allahn soñura ⁽²⁵⁾ benim. çocuklar mı? çocuklar hindi, biri burda ileşber. ğızıñ ikisi de ileşberdi. biri *sērikde*. ⁽²⁶⁾ *sērikde*_oturıyrū. o çalışıydı hindi ėmekli olđular ğārı. yok, öldü, doğus sēneniñ_üstünde ⁽²⁷⁾ ğārı_ışdē doğuzu bitirip ğeder.

⁽²⁸⁾ sáyılmasdı, sáyamazdıq yānı, kırkıñı ėmme bilirdik şēderdik, kırkıñda ⁽²⁹⁾ çúmdürücēmizde, kırk bir çift daş_ėderdik, súyüñ_içine hanı yür yáykırdık súyüñ_içine bi ⁽³⁰⁾ çıkıya çıkılar, ğörduq, onūla kırkıñlardık. ėvimizi de kırkılamamız, bi hōrdan yā bi sazāk dağı ⁽³¹⁾ yā bi işam dağı_alırdık, bunla bi su çilertik, ėviñ_içine. diş dirgidi bişiriydik, diş dirgidi ⁽³²⁾ bişiriydik, ğoñşulāra dağırdıydık, burāyā toplamazdıq, dağırdık, ğoñşulāra birer tabak birer ⁽³³⁾ tabak, dağırdık. dirgit, acık búydáy_ėdērdik, fasille ėdērdig_içine nōhud ėdērdik hurúyduq ⁽³⁴⁾ bi ğara tençereye böyüček, ğaynadır bişiriytik, hanı bōle dağırdık, onnar da ėletdimiz ⁽³⁵⁾ yēller de bēş_ōñ ğuruş para ğorsa bi şē ğorsa ğor ğetiriydi çanağlarımısı, hindikī gibi dēelidi. ⁽³⁶⁾ hindi bi çeşit ğārı. hindi çārıyōñ yīyiller_içiyiller.

⁽³⁷⁾ çamaşırını mı? ğederdik, bi ğazan, ğazannarımız vardır ğara ğara, onnāra sırtı ⁽³⁸⁾ basardık. omuzlardık bi de tēneke alırdık, bi toğuc_alırdık, ğeder dērede yíkār ėdērdik, ⁽³⁹⁾ sabınıla, sabınıñ_olmadı zaman alırdık birer tōrba sabın, onu ğullanırdık yānı bitesē ğadağ. ⁽⁴⁰⁾ bittikden soñura ğene alırdık. ğārı, bağ o kıl ğene kılúle ğene yíkārdık. ğazanda suyú ⁽⁴¹⁾ ğaynadırdık, tēnekeye haşlardık kılú, aynı bōle atāş yānardı ėveli zobā yōdu yā. haşlardık, ⁽⁴²⁾ turlanırdı üsdünüñ kōmürünü şeyini alırdık, o tēnekeden_alır toğucuā hōrā sırtı yıvardıq, ⁽⁴³⁾ toğucuā yíkārtık. sōlemesdik, hē yā, anca yíkārdık. buz ğibi yíkārdık, toğuşlardıq_ėmme. ⁽⁴⁴⁾ toğuşlamasağ záyten bōle hindikī gibi, hindi ilāç var, yíkānyrı. sōlenirdi, hiş bilmen, hiş ⁽⁴⁵⁾ bilmen, hatırlamadım, bilmezdim, bilmērin_onu bilmen. lēkin bōleyiti.

⁽⁴⁶⁾ pēk de bi yokluk ğördük dēsek dē_olur, ğórmedik dēsek dē_olur, yānı, yānı orta, ⁽⁴⁷⁾ ėveli bi muşşamba alırdıñ, çocuk muşşambası varıdı. ėmme zirf bēzile.

kendi çamaşırlarınıla ⁽⁴⁸⁾ yá satın_alırdıñ bès kèsērdiñ, onnarı kēnarını ēliñde dikerseñ_ēliñde makínēye vērirseñ ⁽⁴⁹⁾ makínēde. dikdiriydiñ_onu, onu yıķardıķ onu da yıķardıģ sabınıla yıķardıģ onu da. yání ilaç ⁽⁵⁰⁾ yōdu. ilaç yok.

⁽⁵¹⁾ asgere beñ gēlmedēñ gēldī, ētti gēldiyti. ēvlenmeden_ōnce. řu yokarı mahálledēñ ⁽⁵²⁾ gēldim, *zırłañķáyá*. řurda bi ķáyá vardır hu dēpeniñ ho tarafı bi ķáyadıır hērāla ondan ķáyá ⁽⁵³⁾ dēmişler ġāri. *zırłañķáyá* dēmişler. bilmen, *zırłañķáyá* dēmişler işde nērde ołsa *zırłañķáyá*.

⁽⁵⁴⁾ ēvlendikden soñura ēkin_ēkērdiķ, susam_ēkērdiķ. pambıķ mambıķ, bāça dē hiç bi ⁽⁵⁵⁾ řey yōdu. zırf ēkin_ēkērdiķ, susam_ēkērdiķ. ilk susam_ēkildi miydi ġüzüñ ġāri hindi ġāri ⁽⁵⁶⁾ yāmır yāvdi mı, bi ēkin_ēkērtik. ēkini de ēlle biçerdiķ. öķüzlerile sürülürtü. háyvannarıla. ⁽⁵⁷⁾ háyvanı ołana vēriydiñ sürdürüydüñ, sürülürdü, řeye sürüldükden soñura birikdirilērdi, ⁽⁵⁸⁾ yábáyıla atāllardı, kürēle bi ġat búydáy sēçildij zāman, řē ołurdu. süpürkeyle o çeÇiñ yüzünü ⁽⁵⁹⁾ çıļını alırtıķ süpürüytük.

⁽⁶⁰⁾ yápardıķ, bulğuru buz ġibi búydáyı ēlērdiķ. ġaraķılçık diye bi búydáy varıdı hindi ⁽⁶¹⁾ aynı, hindiki bulğurılar ġibi ołurdu yá. ondan áyri ēkerdiķ bulğurıluķ, áyri biçerdıķ. onu áyri ⁽⁶²⁾ sürdürüydüķ. ġatardıķ bi kile yáparsağ_iki kile yápar, nē yáparsaķ. ēlēr çalķār içini sēçerdik ⁽⁶³⁾ buz ġibi, ġazana ġatar ġáynadırdıķ, sērerdiķ, ġuudurduķ, dērmene ġótürü tavlar mavlar ⁽⁶⁴⁾ üütTürü ġelirtik. yemek oļalaķ yoñurt moñurt, tomatız_oļduķ kēri salāta maļāta yápartıķ.

⁽⁶⁵⁾ yáparıs, onuñ_ičine de suvan ġatarıs. nohut ġatarıs, içiniñ her şeyini ġatar, ununu ⁽⁶⁶⁾ ġör, zaytı un dā oıur búydáydan un da ġatarıs. aççık fasille ġorsak fasille ġorus. mērcimek ⁽⁶⁷⁾ ġoyán ġör, ġomáyán sēmeyen_oıur ġomas, unnarı da ġorus. başka máyá máyá hēle ġatmáyız ⁽⁶⁸⁾ ġāri yoñurduıa vēyáfüt südüle yúñurus, epéy bi duruduruz_ēmme. om bēř yirmi ġün ⁽⁶⁹⁾ durudurus, ġarıřdıı durus, ġarıřdıı durus ondan soñura sēreris, tēpseri, ovarıs yá ilisTirde yá ⁽⁷⁰⁾ ķalbirda ēleris. sērdimizde aççık ġurumáyá mēyilleřdi mi o vağıT_ōçalarıs, ovarıs.

⁽⁷¹⁾ bēkmez búynuzü döver ġáynadırdıģ, ēsgiden_ēmme hindi de yápmāris. ēsgiden hanı ⁽⁷²⁾ ēsgiler_ōleydi, búynuzu döverdik, ıřladırdıģ bi ġat, āřam āřamııa

ıslatdık mı sabāla onu ⁽⁷³⁾ çıkarıydık. bi sēpeTe ğatardığ tēviz bi ūeye, onda sūyú sūzülürdü, onu bi tā ısladırdığ, ikinci ⁽⁷⁴⁾ bi dāfādā óteķi ğáynařıkā záyti o, ūē_olāsā értesī_üne ğadaķ o ğáynar biterti. pēkmezi de ⁽⁷⁵⁾ öle ğáynadırtık búynuz bēkmezini. búynuz bēkmezine ğatmazdık lākın üzüm bēkmezine ⁽⁷⁶⁾ ğatılırtı. birer tabaķ topūraķ ğatardık.

⁽⁷⁷⁾ ğonumā ğoñşuyá ğeder birşbirimize ğeleñ ğeden oľur, yánımızda ğeş vaķıda dēkli ⁽⁷⁸⁾ oturuıTuķ, hē yá. sohbēt_ēdilirdi. ēsgiden_öleydi canım, ğocaş ğarılırdı, darı ğavrılırdı. ⁽⁷⁹⁾ undan, sūyú atāşa ğörduķ, ğáynadırdık undan soñura unu tēncereyi faşıl faşıl ēyice ⁽⁸⁰⁾ būñgüldedi miydi indiriydig_onu, unu özērdik ğarışdırı özer ğarışdırdıydık, o sıcaķ sudan dıķı ⁽⁸¹⁾ su alūrıyduķ. onu ūēderdik ğarı, ondan ğızğın sudan atāşa ğēne ğörduķ. ğarışdırdıydık ⁽⁸²⁾ ğarışdırdıydık ğarışdırdık sapsarı olāsā ğadaķ önü ēyice bişiriytik. ondan soñura, sāde yáy ⁽⁸³⁾ ğavıriytık aççık suyúla ūeker_ēzertik, ğáynarça ēdērdik. dókerdig_onu, öle bişiriytik, öle ⁽⁸⁴⁾ yēnirdi_ö, herkez ğaşşıla. hamır hamır iyi oľurdu canım, yání ğáynarı záyti, atāşa ğörduķ da, ⁽⁸⁵⁾ biri ğáynak sūyú dóķer dóķer ğarışdırdıydık ēyice bişirēsē ğadaķ, öle tēmelli hamır_olmaStı, ⁽⁸⁶⁾ yání koķusu tütüsü ğalmaztı. ēsgiden_öleydi. susam ğoľlardı, buynuz ğoľlardı, ēsgikın ⁽⁸⁷⁾ ēsgi zaman hindi hindi nē búynuz yēyiller nē bişı yiller hinti. o búynuz hıle ğayıboľdu. ⁽⁸⁸⁾ búynuzündam bēkmezı yapaľlar hindi de hem om millön, kilösu.

V. BİBLİYOGRAFYA

- Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları, Türkiye İstatistik Kurumu, 2010.(www.tuik.gov.tr)
- AKBABA, M. E.; “Antalya-Kemer Nahiyesinde Söylenen Bilmeceler”, **TÜA** III/17 Nisan, 1940.
- AKSOY, Ömer Asım; Gaziantep Ağzı, C I, TDK Yay., İst., 1945.
- ALİMOVA, Cıldız; “Kırgız Türkçesinde Asli Ünlü Uzunlukları”, *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, **Osman Nedim Tuna Armağanı**, (ed. Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN-Dr. Mehmet Dursun ERDEM), Volume 2/2, Spring 2007, p. 28-40.
- ALKAYA, Ercan 2008; “Sibirya Tatar Türkleri ve Dilleri”, *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Fall 2008 Volume 3/7, p. 1-16.
- ALKAYA, Ercan 2008a; **Sibirya Tatar Türkçesi**, Turkish Studies Yay., Ankara.
- ALKAYA, Ercan 2008b; “Sibirya Tatar Türkçesindeki Uzun Ünlüler Üzerine Bir Değerlendirme”, *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 3/4, Summer 2008, p. 19-42.
- Antalya Valiliği; **Dünden Bugüne Antalya**, İl ve Kültür Turizm Müdürlüğü Yayınları, Antalya 2010, C I, C II.
- ARATAN, Ekrem Ural; **Kaşgar Ağzından Derlemeler**, TKAE Yay., Ankara 1965.
- ARINÇ, Kenan; **Türkiyenin Coğrafi Bölgeleri**, Mega Ofset Mat. San. Ltd. Şti., C I, Erzurum 2004.
- ARMAĞAN, A. Latif; “XVI. Yüzyılda Antalya” *Tarih Araştırmaları Dergisi*, C 24, S 38, Ankara 2005, s. 93-111.
- ATMACA, Emine. **Korkuteli ve Yöresi Ağzıları**, GÜ Türk Dili Yüksek Lisans tezi, Ankara 2005.

- ATMACA, Emine 2007a; "Antalya'nın Korkuteli İlçesi Ağzında Görülen Belirgin Ses Hâdiseleri", **Dil Araştırmaları**, 2007 Bahar, S 1, s. 115-155.
- ATMACA, Emine 2007b; "Antalya İli Korkuteli İlçesinin Etnik Yapısı ve Ağızlara Yansıması," **20. Yüzyılda Antalya Sempozyumu (22-24 Kasım 2007)**, Antalya, s. 322-348.
- ATMACA, Emine; "Antalya'nın Korkuteli İlçesi Ağzının Standart Türkçe'den Farklı Şekil Bilgisi Özellikleri", **TDAD**, S 179, Mart-Nisan 2009, s. 201-226.
- AYDIN, Mehmet; **Aybastı Ağzı** (İnceleme-Metin-Sözlük), TDK Yay., Ankara 2002.
- BAHARLI, Ayşe; **Antalya Ağzı**, Ank. Ü, DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara 1951.
- BALCI Mehmet; **Antalya Yöresi Ağızları (Serik-Manavgat-Akseki)**, Ank. Ü, DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara 1966.
- BANGUOĞLU, Tahsin; **Türk Grameri, Ses Bilgisi**, TDK Yay., Ankara 1959.
- BAŞ, Yusuf; **Gazipaşa Ağzı**, Ank. Ü, DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara 1972.
- BAŞDAŞ, Cahit; "Türkiye Türkçesinde Asli Uzunluk Belirtileri", *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Osman Nedim Tuna Armağanı*, (ed. Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN-Dr. Mehmet Dursun ERDEM), Volume 2/2, Spring 2007, p. 89-101.
- BAYKARA, Tuncer; "Selçuklu devri Antalya'sı üzerine Bazı Düşünceler", *I. Milli Türkoloji Kongresi*, İstanbul 6-9 Şubat 1978, İstanbul 1980, s. 191-196.
- BOESCHOTEN, Hendrik; "Avrupa Türkçesinde Anadolu Ağızlarının Yansımaları", *Türkçenin Ağızları Çalıştay Bilidirileri*, hzl. A. Sumru ÖZSOY-Eser E. TAYLAN, Boğaziçi Yay., İst. 2000, s.93-97.
- BOEV, Emil; "Bulgaristan-Türk Ağızlarında İçses Konson Benzeşmesi", *Bilimsel Bildiriler 1972*, TDK Yay., Ank. 1972, s. 215-228.
- BOZKURT, M. Fuat; "Kabil Avşar Ağzı", **TDAY-Belleten 1977**, TDK Yay., Ankara 1978, s. 205-261.

- BOZKURT, Mehmet Fuat; “Afganistan’da Bir Türkmen Ağzı”, *TDAY-Belleten 1978-1979*, TDK Yay., Ank. 1981, s. 39-79.
- BÖLÜK, Ramazan; “Kaş (Antalya) Ağzı”, **III. UDDTS** (16-18 Aralık 2010) (ed.: İlyas YAZAR), Bildiriler, İzmir 2010, s. 214-222.
- BRENDEMOEN, Bernt; “Osmanlı ve Çağatay Şiirinde İmâle ve Aslî Uzun Ünlüler”, *Uluslararası Türk Dili Kongresi 1992*, TDK Yay., Ank. 1996.
- BRENDEMOEN, Bernt; “Pronominal syntax in den türkischen Schwarzmeerdialekten: Syntaktische Innovation oder Archaismus?”, *Sprach und Kulturkontakte der türkischen Völker Materialien der zweiten Deutschen Turkologen Konferenz*, Raischholzhausen, 13.-16. Juli 1990, Wiesbaden 1993.
- BULUÇ, Sadettin; “Mendeli (Irak) Ağzının Özellikleri”, *Bilimsel Bildiriler 1972*, TDK Yay., Ank. 1972, s. 181-183.
- BURAN, Ahmet; “Çağdaş Türk Yazı Dillerinde ve Türkiye Türkçesi Ağzlarında İkincil Uzun Ünlüler”, **II. Kayseri Ve Yöresi Kültür, Sanat Ve Edebiyat Bilgi Şöleni**, Erciyes Üniversitesi, 10-12 Nisan 2006, Kayseri, **Prof. Dr. Ahmet Buran Makaleler**, Turkish Studies, Ankara 2008.
- BURAN, Ahmet; “Türkçede Kelimelerin Ekleşmesi ve Eklerin Kökeni”, **3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996**, TDK Yay., Ankara 1999, s. 207-214.
- BURAN, Ahmet; *Keban, Baskil ve Ağın Yöresi Ağzları*, TDK Yay., Ankara 1997.
- CAFEROĞLU, Ahmet; *Anadolu Dialektolojisi Üzerine Malzeme I*, TDK Yay., Ankara 1994.
- CAFEROĞLU, Ahmet; “Anadolu Ağzlarındaki Metathese Gelişmesi”, *TDAY-Belleten 1955*, TDK Yay., Ankara 1988, s. 1-7.
- CAFEROĞLU, Ahmet; “Anadolu Ağzlarında Konson Değişmeleri”, *TDAY-Belleten 1963*, Ank. 1964, s. 1-32.
- CAFEROĞLU, Ahmet; “Konya İlinin Ermenek Ağzı” *TDAY-Belleten 1972*, TDK Yay., Ankara 1989, s. 1-16.

- CAFEROĞLU, Ahmet; “Anadolu ve Rumeli Ağızları Ünlü Değişmeleri, *TDAY-Belleten*, TDK Yay., Ank. 1964, s. 1-33.
- CEVAHİR, Abdullah; **Antalya Ağızı (Antalya şehir merkezi ve köyleri)**, İÜ Türk Dili mez. tezi, İstanbul 1974.
- ÇAĞATAY, Sadet; “Türkçede ñ~ğ Değişmesine Dair”, *TDAY-Belleten 1954*, TDK Yay., Ank. 1988, s. 15-30.
- DALLI, Hüseyin; **Kuzeydoğu Bulgaristan Türk Ağızları Üzerine Araştırmalar**, TDK Yay., Ankara 1991.
- DEMİR, Nurettin; “Akdeniz Bölgesi Topulukları Sosyo-Kültürel Yapısı “Yörükler””, 25-27/04/1994, Antalya.
- DEMİR, Nurettin; “Alanya Ağızlarının Araştırılması”, **Türk Dilleri Araştırmaları 5**, 1995a, s. 97-104.
- DEMİR, Nurettin; “Alanya Ağızlarında Şimdi’nin Varyantları”, *TDAY-Belleten 1995*, TDK Yay., Ankara 1995b, s. 99-114.
- DEMİR, Nurettin; “Alanya Ağızlarında Şimdiki Zaman Ekinin Varyantları”, **İlmî Araştırmalar Dil ve Edebiyat İncelemeleri**, S 7, İstanbul 1999, s. 57-64.
- DEMİR, Nurettin; “Çelik-Çomak Oyununun Alanya Köylerinde Görülen Bir Türü” *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi 26-27 Mayıs 2000/Ankara*. Bildiriler C II. Sporda Psikososyal Alanlar, Spor Yönetim Bilimleri, (ed. İbrahim YILDIRAN), Ankara 2000.
- DEMİR, Nurettin ve YILMAZ Emine; **Türk Dili El Kitabı**, Grafiker Yay., Ankara 2006.
- DEMİRCAN, Ömer; “Birleşik Sözcük ve Birleşik Sözcüklerde Vurgu”, *TDAY-Belleten 1977*, TDK Yay., Ankara 1978, s. 275. C I, s. 263-275.
- DEVELİ, Hayati; **Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. Yüzyıl Osmanlı Türkçesinde Ses Benzeşmeleri ve Uyumlar**, TDK Yay., Ankara 1995.

- DOERFER, Gerhard; "İran'daki Türk Dilleri", *TDAY-Bellekten 1969*, TDK Yay., Ank.1989, s. 1-11.
- DOĞAN, İsmail; "Antalya Gazipaşa'dan Derleme Sözlüğüne Katkılar", *İK*, S 47, Eylül 1996, s. 9-11.
- DURMAZ, Ramazan; "Oğuzcadan Gelen Esinti: Karakoyunlu Yörükleri Ağzından Büyük Türkçe Sözlüğe Katkılar", *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 4/4, Summer 2009, p. 331-466.
- DUYGUN, Mevlüt; **Gündoğmuş ve Çevresi Ağzı**, FÜ Türk Dili mez. tezi, Elazığ 1988.
- EKER, Süer; **Çağdaş Türk Dili**, Grafiker Yay., Ankara 2006.
- EMET, Erkin; **Doğu Türkistan Uygur Ağzları**, Ankara2008.
- EMGİLLİ, Fahriye; "Girit'ten Antalya'ya Yönelik Göçler (1897-1912)", *Son Bin Yılda Antalya Sempozyumu, 18-19 Aralık 2003*, Bildiriler, hzl. Necdet Ekinci ve Hatice Akın, AÜ Basımevi, Antalya 2006, s. 147-158.
- ERCİLASUN 1999; ERCİLASUN, Ahmet B.; "Ağız Araştırmalarında Kullanılacak Transkripsiyon İşaretleri", *Ağız Araştırmaları Bilgi Şöleni* (9 Mayıs 1997), TDK Yay., Ank., 1999, s. 43-48.
- ERCİLASUN, Ahmet B.; **Kars İli Ağzları**, GÜ Yay., Ank. 1983.
- ERDEM, Mehmet Dursun, "Birincil Ünlü Uzunlukları ve İmâle", *Turkish Studies-International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 3/6 Fall 2008 s. 251-276.
- ERDEM, Mehmet Dursun ve GÜL Münteha; "Kapalı e (è) Sesi Bağlamında Eski Anadolu Türkçesi-Anadolu Ağzları İlişkisi", *Karadeniz Araştırmaları, Balkan, Kafkas, Doğu Avrupa ve Anadolu İncelemeleri Dergisi*, S 11, Güz, Karam Yayınları, Çorum 2006, s. 111-148.
- ERDEM, Mehmet Dursun - KİRİK, Esra - ÜST, Sibel - DAĞDELEN, Güner; "Türkoğlu Ağzı (Kahramanmaraş Ağzıları-1)", *Turkish Studies-International*

Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-
Volume 4/8 Fall, 2009, s. 2522-2565.

ERDEM, Mehmet Dursun ve BÖLÜK Ramazan; “Kaş (Antalya) Ağzı Ses Özellikleri Üzerine” *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*-Volume 6/1 Winter 2011, p. 406-447.

ERDEM, Mehmet Dursun; “Anadolu Ağzlarında Görülen Birincil Ünlü Uzunlukları”, *Journal of Turkish Studies*, Volume 27/II, (ed. Sinasi TEKİN-Gönül Alpay TEKİN), Published at the Department of Near Eastern Languages and Literatures –Harvard University 2003, p. 79-110.

ERDEM, Mehmet Dursun; *Asarcık Ağzı*, (Danışman:Doç. Dr. Mehmet Aydın), OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Samsun 2001.

EREN, Hasan; “Türk Dillerinde Metathése”, *TDAY-Belleten 1953*, Ankara 1953, s. 161-180.

ERGİN, Mehmet; *Antalya İli Gazipaşa İlçesi Esenpınar Köyü Ağzının Dil Özellikleri*, Atatürk Ü, Türk Dili mez. tezi, Erzurum 1987.

ERGİN, Muharrem; *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Basım-Yayım-Tanıtım, İstanbul 2003.

ERGİN, Muharrem; *Türk Dil Bilgisi*, Boğaziçi Yay., İstanbul 1981.

ERSOYLU, Halil; “Türkçenin Bazı Yabancı Kökenli Kelimelerindeki Damaksı Genizleşme”, *İlmi Araştırmalar*, İlim Yayma Cemiyeti Yay., İst., 2000, s.97-104.

GEMALMAZ, Efrasiyap; “Türkçenin Morfo-Sentaktik Yapısının Fonolojisine Etkileri”, *TDAY-Belleten 1992*, TDK Yay., Ankara 1995, s. 169-173.

GEMALMAZ, Efrasiyap; *Erzurum İli Ağzları*, C I, Atatürk Ü Yay., Erzurum 1978.

GÖNÜLLÜ, Ali Rıza; “Alanya Yörüklerinde Bazı Hayvan İsimleri” *TF*, S 47, Haziran 1983, s. 12.

GÖNÜLLÜ, Ali Rıza; “Alanya Ağzından Derlenen Kelimeler” *İK*, Yıl: 12, S 57, Mayıs 1998, s. 25-26.

- GÜÇLÜ, Muhammet; *1864-1950 Yılları Arasında Serik*, Serik Belediyesi Kültür Yayınları, Antalya 2000.
- GÜLENSOY, Tuncer ve BURAN, Ahmet; *Tunceli Yöresi Ağızlarından Derlemeler*, Boğaziçi Yay., İst. 1992.
- GÜLENSOY, Tuncer ve ALKAYA Ercan; *Türkiye Türkçesi Ağızları Bibliyografyası*, Akçağ Yay., Ankara 2003.
- GÜLENSOY, Tuncer; “Anadolu Ağızlarındaki Şimdiki Zaman Eki”, *Türk Kültürü Araştırmaları-İbrahim Kafesoğlu'nun Hatırasına Armağan*, Ankara 1985, s. 281-295.
- GÜLENSOY, Tuncer; *Anadolu ve Rumeli Ağızları Bibliyografyası*, Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları, Ankara 1981.
- GÜLENSOY, Tuncer; *Kütahya ve Yöresi Ağızları*, Ank. 1988.
- GÜLSEREN, Cemil; *Malatya İli Ağızları*, TDK Yay, Ank. 2000.
- GÜNAY, Turgut; *Rize İli Ağızları*, Kültür Bakanlığı Yay, Ank. 1978.
- GÜNŞEN, Ahmet; *Kırşehir ve Yöresi Ağızları*, TDK Yay, Ank. 2000.
- http://www.serik.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=2(12.06.2011)
- İNCE, Halide Gamze; “Asli Uzun Ünlülerin Kelime Sonundaki Ünsüzlerin Tonlaşmasına Etkisi”, *Büyük Türk Kurultayı Bildirileri*, Bilkent Üniversitesi Yayınları, Ankara 2006, s. 608-619.
- KALAY, Emin; *Edirne İli Ağızları*, TDK Yay., Ank. 1998.
- KARAHAN 1996; KARAHAN Leyla, *Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması*, TDK Yay., Ankara 1996.
- KAYA, Süleyman; “Gazipaşa Ağzında Yaşayan Eski Kelimeler” I. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Öğrenci Kongresi (TUDOK 2006), Bildiriler (hzl. Ömür Ceylan vd.), İstanbul 2008, s. 69-76.

- KESİK, Muharrem; “Antalya’ya Yapılan İlk Akınlar ve Şehrin Selçuklu Hakimiyeti Altına Girmesi”, *Son Bin Yılda Antalya Sempozyumu 18-19 Aralık 2003*,(hızl. Necdet Ekinci ve Hatice Akın), AÜ Basımevi, Antalya 2006, s. 1-8.
- KOCAKÂHYA, İrfan; *Antalya İli Kaş ve Yöresi Ağzı*, Ank. Ü, DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara 1980.
- KORKMAZ, 1995: KORKMAZ, Zeynep, “Batı Anadolu Ağızlarında Aslı Ünlü Uzunlukları Hakkında”, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, C II, TDK Yay., Ank. 1995.
- KORKMAZ, Zeynep (1994a); *Nevşehir ve Yöresi Ağızları*, TDK Yay., Ankara, s.73.
- KORKMAZ, Zeynep; *Grammer Terimleri Sözlüğü*, TDK Yay., Ank. 1992.
- KORKMAZ, Zeynep (1994b); *Güney-Batı Anadolu Ağızları Ses Bilgisi (Fonetik)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- KORKMAZ, Zeynep; “Anadolu Ağızları Üzerindeki Araştırmaların Bugünkü Durumu ve Karşılaştığı Sorunlar”, *TDAY-Belleten 1975-1976*, Ankara 1976, s. 143-172.
- KORKMAZ, Zeynep; “Anatolian Dialect”, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, C II, TDK Yay., Ank. 1995.
- KORKMAZ, Zeynep; “Batı Anadolu Ağızlarında Aslı Vokal Uzunlukları Hakkında”, *TDAY-Belleten 1953*, s. 197-203.
- KORKMAZ, Zeynep; “Eski Anadolu Türkçesinde Aslı Ünlü (Vokal) Uzunlukları”, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, C I, TDK Yay., Ank. 1995, s. 443-458.
- KUDAT, Erol; *Antalya Ağzı*, Ank. Ü, DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara 1964.
- KULLE, Esra; *Antalya-Elmalı ve Yöresi Ağızları*, PAÜ Türk Dili Yüksek Lisans tezi, Denizli 2010.
- KUŞDEMİR, Hüseyin; *Korkuteli Ağzı*, Ank. Ü, DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara 1971.
- KÜÇÜKYILMAZ, Zafer; *Antalya-Akseki-Mahmutlar Köyü Ağzı*, PAÜ Türk Dili mez. tezi, Denizli 2009.

- LİGETİ, Lajos; “Türkçede Uzun Vokaller”, *Türkiyat Mecmuası*, C 7-8, Ankara 1942, s. 608-619.
- MANSUROĞLU, Mecdut; “Türkiye Türkçesinde Ses Uyumu”, *TDAY-Belleten 1959*, TDK Yay., Ank., 1988, s. 81-93.
- MOĞOL, Hasan; *19. Yüzyıl Başlarında Antalya*, Mehter Yayınları, Ankara 1991.
- OK, Aslı; *Erentepe (Antalya-Kumluca) Köyü Ağzı*, Muğla Ü Türk Dili mez. tezi, Muğla 2008.
- OLCAY, Selâhattin; *Erzurum Ağzı*, TDK Yay., Ank. 1995.
- ONARAN, Hüseyin; *Antalya-Korkuteli İlçesi Yazır Köyü Ağzı*, Atatürk Ü Türk Dili mez. tezi, Erzurum 1976.
- ÖNDER, Abdullah; *Çanakpınar Köyü (Akseki-Antalya) Ağzı*, Selçuk Ü Türk Dili mez. tezi, Konya 1968.
- ÖZ, K.; *Gündoğmuş ve Çevresi (Antalya) Ağzıları*, FÜ Türk Dili mez. tezi, Elazığ 1988.
- ÖZGÜR, Can; “Alanya Ağzı Üzerine Tespitler”, *Alanya Tarih ve Kültür Seminerleri III*, Alanya 2004, s. 407-418.
- ÖZKAN, Fatma; *Osmaniye Tatar Ağzı*, TDK Yay., Ank. 1997.
- REŞİT, Ekrem; “Antalya Mânileri”, *HBH/Yeni Türk Mecm./V/50*, (Temmuz 1935), s. 2258-2261.
- SAĞIR, Mukim; “Anadolu Ağızlarında Ünlüler”, *TDAY-Belleten 1995*, TDK Yay., Ank. 1997a s. 377-390.
- SAĞIR, Mukim; “Anadolu Ağızlarında Ünsüzler”, *TDAY-Belleten 1995*, TDK Yay., Ank., 1997b, s. 391-409.
- SAĞIR, Mukim; “Anadolu Ağızlarında Ünlüler Ünsüzler”, *3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996*, TDK Yay., Ankara 1999.
- SAĞIR, Mukim; *Erzincan ve Yöresi Ağzıları*, TDK Yay., Ank. 1995.
- SELEN, Nevin; *Entonasyon Analizleri*, Ankara 1973.

Serik Kaymakamlığı 2010 Yılı İlçe Brifingi.

SEVORTYAN, Yervand V.; “Türk Dillerinde Sözcük Başındaki Ünsüzlerin Düşmesi”, *Bilimsel Bildiriler 1972*, Ankara 1972, s. 543-550.

SİLAHŞÖR, Ebru; “Amasya Merkez Ağzının Ses Bilgisi Özellikleri” *Diyalektolog-Ağız Araştırmaları Dergisi*, Kış, 2010, S 1, s. 47-84.

SÜNBÜL, Süleyman; *Tanıklarıyla Antalya/Serik Ağız Sözlük Çalışması*, Atatürk Ü Türk Dili mez. tezi, Erzurum 1997.

ŞAHİN, Cemalettin; *Türkiye Fizikî Coğrafyası*, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara 2006.

ŞANLI, Cevdet; “Kırklareli Ağızlarında Ses Olayları”, *TDAY-Belleten 1994*, TDK Yay, Ank 1996, s. 117-122.

ŞÇERBAK, A. M.; “Tarihî Bakımdan Türkçe Kelimelerin Şekil Yapısı”, *TDAY-Belleten 1994*, TDK Yay., Ank. 1996, s. 123-130.

TABAKLAR, Özcan; “Türkmen Türkçesi’nde Ünlülerin Uzun Okunmasını Gerektiren Durumlar ve Eklerdeki Uzun Ünlüler”, *TDAY-Belleten 1994*, TDK Yay., Ank. 1996, s. 145-155.

TANSU, Muzaffer; *Durgun Genel Ses Bilgisi ve Türkçe*, TDK Yay., Ank. 1963.

TDK; *Yazım Kılavuzu*, TDK Yay., Ankara 2005.

TEKİN, Talat; *Ana Türkçede Aslı Uzun Ünlüler*, Ankara 1975.

TEKİN, Talat; *Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler*, Simurg Yay., Ank. 1995.

TIZLAK, Fahrettin; “Teke İlinde Sosyal Karışıklıklar”, *Son Bin Yılda Antalya Sempozyumu*, 18-19 Aralık 2003, (hzl. Necdet Ekinci ve Hatice Akın), AÜ Basımevi, Antalya 2006, s. 26-50.

TİMURTAŞ, Faruk K.; “Şeyhî ve Çağdaşlarının Eserleri Üzerine Gramer Araştırmaları I Ses Bilgisi”, *TDAY-Belleten 1960*, Ankara 1960, s. 95-144.

TİMURTAŞ, Faruk K.; *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul Üniv. Yay., İstanbul 1977.

- TUNA, Osman Nedim; “Göktürk Yazılı Belgelerde ve Uygurcada Uzun Vokaller”, *TDAY-Belleten 1960*, TDK Yay. Ankara 1988, s. 213-282.
- TURAN, Osman; *Selçuklular Devrinde Türkiye*, İstanbul 1971.
- TURAN, Osman; *Türkiye Selçuklularına Ait Resmî Vesikalar*, TTK Yay., Ankara 1988.
- TURAN, Zikri; *Teshil’in İmlâ Tezahürleri Işığında Eski Anadolu Türkçesi’nde Ünlü Uzunlukları*, Açıksöz Yayınları, Malatya 1993.
- UYANLAR, Burhan; *Antalya'nın Kuzey Yayla Köyleri (Dağ, Bademağacı, Akkoç, Çukurova, Garibçe, Çomaklı) Ağızları*, İÜ Türk Dili mez. tezi, İstanbul 1974.
- YAVUZ, Fatih Çağlar; *Antalya İli Serik ilçesi Çevresindeki Seralarda kullanılan Damla Sulama Sistemlerinin Özellikleri ve Sulama Uniformitesi*, (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Bilal Acar), Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarımsal Yapılar ve Sulama, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2008.
- ZÜLFİKAR, Hamza; “Yabancı Kökenli Kelimelerde Uzun Ünlü Aşınması”, *Prof. Dr. Zeynep Korkmaz’a Armağan (Türk Kültürünü Araştırmaları Dergisi, XXXII/1-2)*, Ank. 1996, s. 393-402.